
Thomas Lehr
Nabokov'un
Kedisi

Thomas Lehr, 1957'de Speyer'de (Almanya) doğdu. Batı Berlin'de biyokimya okudu. İlk romanı *"Zweiwasser oder die Bibliothek der Gnade"*, 1993 yılında yayımlandı. 1999 yılından itibaren sadece serbest yazar olarak çalışmaya başladı. Otobiyografik romanı *Nabokov'un Kedisi* (1999) ile Rheingau Edebiyat Ödülü'nü ve Wolfgang-Koeppen Ödülü'nü lâyık görüldü. *Frühling* (2001), Alman Kitap Ödülü'ne aday gösterildiği *42* (2005) ve *September Fata Morgana* (2010) yazarın diğer önemli eserleri arasındadır. Thomas Lehr 2011 Berlin Edebiyat Ödülü'nü almıştır. Son eseri *September Fata Morgana*, Ocak 2012'de Galata Yayıncılık'tan çıkacaktır.

Galata / Roman

Thomas Lehr

Nabokov'un Kedisi

Kitabın Orijinal İsmi
Nabokovs Katze

Yayına Hazırlayan: **Merve Okçuoğlu**
Almanca'dan Çeviren: **Esen Tezel**
Kapak Tasarım ve Sayfa Düzeni: **İlknur Efe**
Baskı-Cilt: **Hünkar Ofset**
Gümüşsuyu Cad. Odin İş Merkezi No:402 Zeytinburnu / İstanbul

© Aufbau Verlag GmbH & Co. KG, 1999
© 2011 Bu kitabın Türkçe yayın hakları **Galata Yayıncılık**'a aittir.
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. Baskı: Gendaş 2004
2. Baskı: Haziran 2011 / 2000 Adet

ISBN: 978-605-4463-14-5

Yayıncı Sertifika No. 17442

GALATA YAYINLARI
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sok. No: 8
Yenibosna / İstanbul
Tel: (212) 503 82 95 Fax: (212) 552 35 24
E-posta: galatayayincilik@gmail.com
www.galatayayincilik.com

Nabokov'un Kedisi

Thomas Lehr

Almanca'dan Çeviren: **Esen Tezel**

Dorle'ye

Bir fikrin bizi neden bir daha bırakmamak üzere ele geçirdiğini kestirmeye çalışmak faydasız... Onun beynimizin en zayıf yerinden çıktığını söylemek gerek; daha doğrusu beynimizin en tehlikeli yerinden...

Cioran, *Parçalanmış Lanet*

Fikir sahibi olmak yetmez. O fikrin bize sahip olması, bizi ürkütmesi, bize musallat olması, katlanılmaz hale gelmesi de gerekir.

Jean Cocteau, *Cinémonde*
25 Eylül 1950

Geçici Son

İnsan, başlangıcın öncesinden başlamak ister.

Ludwig Wittgenstein, *Felsefi Soruşturmalar*

Camille'in yaratılışının hikâyesi küvette başlayabilirdi; ya da son raddesine vardığı bir Mexico City genelevinde... Geleceğin yoğun bakımı da çıkış noktası olarak düşünülebilirdi; bellek tabanlarındaki verilerin doğrudan bulunuşu sayesinde ölüm döşeğindekilerin gözlerinin önünden hayatlarının filminin titreyerek geçtiği düz ekranlarda... Georg ayrıca, Camille'in ve görüntü düşkünü ikizlerinin yanında hayatını kazandığı müstakil bir evin duvarları Hollywood filmlerinin afişleriyle süslü bodrumunu da düşünür. Fakat sonra tekrar, başlangıç ve kesin bir son olarak yalnızca, doğup büyüdüğü S. kentinde bulunan ve Camille'in on beş yaşındayken tam ve kaçınılmaz bir tesadüf sonucu üzerinde hayatını bıraktığı, çakıltaşı döşeli yolu ister.

"Camille, Dante'nin Beatrice'i gibi kutsal," diye bağırır arkadaşı Hermann'la yaptığı bir telefon konuşmasında. Fakat Camille aynı zamanda, onu mezara kadar öfkelendirecek olandır: "Sterillik ve bayağılık! O da tıpkı sinema gibi yüzeysel... O bir görüntü, bir gölge, Kral Pygmalion'un kendi eliyle yapıp becermek için yatağına koyduğu bir heykel!"

"Kutsal, sığ ve steril... Bu, bir kadın için kötü," diye karşılık verir Hermann. "Ama sonu beni bir kez daha umutlandırıyor. Orada Camille karşımıza üç boyutlu çıkıyor."

"Sonunu daha uyduramadım," der Georg; ve sanki yoldan her geçen, her ışık değişikliği, şehrin dağ geçitlerindeki her hareket tespit edilip hesaplanacakmış gibi Lexington Avenue'nun sisli kış kulisinin içine yapılmışa benzeyen ve eşit aralıklarla ilerleyen telefon sayacına kızgın kızgın bakar. "Hatta daha başını bile bilmiyorum."

"Onu da uydur," diye önerir Hermann. "Ya da şu anda olduğun yerden başla."

Georg, konuşmanın ücretini bir ev bütçe defterine kaydeder, sonra defterden bir sayfa koparır ve şöyle yazar: "Manhattan... Şubat 1994... Köpek yılı bitmek üzere..." Nasıl ki bütün o rezil hikâyesine gülebiliyorsa, bu üç satıra da bir an için gülebilir. En azından...

Hayır; New York'ta değil, 1995 yılında geçen, duygusal ve muhtemelen siyah beyaz çekilecek bir son bularak başlayacak. Çekim yeri: Heidelberg. Şimdi olduğu gibi aylardan Aralık, tam bir yıl önce aynı gün... Geleceğin Georg'u, kışlık mantosuyla bir kestane ağacının gövdesinin yanında durur. Boş salıncakları ve üstü karla örtülü tırmanma tahtasıyla bir oyun parkının hemen yanında, duvarları sarmaşık kaplı bir ev ve bir otobüs durağı var. Başının üzerindeki yapraksız dallarda kargalar kavga eder. Otuz sekiz yaşındadır. Birazdan tekrar kar yağmaya başlayacak. Gece kar taneleri küller gibi salına salına inecek. Sokağın karşı tarafında bir kafenin reklamı alacakaranlıkta parlar. Georg bavulunu tutar; sonra da -bunu az kalsın unutacağını fark edip irkilerek- Michael'in küçük, soğuk elini...

"Eldiveinin nerede? Sol teki?"

Michael hiçbir şey söylemez. Kasketin altındaki kırmızı yüzü, kafeye dönüktür. Açtır, hayatta kalmak ister. Georg onu bir koluyla kaldırır ve sokağın öbür tarafına geçerler.

Kafede Michael hiç kıpırdamadan sandalyesinde oturur. Cana yakın, yaşlıca bir garson yaşlaşır. Beş yaşındaki çocuk onu dikkatle süzer. Belli ki kadının beyaz bluzunun dekoltesindeki

gümüş şerit onu büyülemiştir. "Seni pislik," der garsona. "Annemin de böyle bir gömleği vardı. Onunla çekip gitti."

Georg gece bir mektup yazmak ister. Kafenin üzerinde bir oda tutmuşlardır. Michael yatmadan önce kahverengi, baklava desenli duvar kâğıdından bir parça koparmıştır. Şimdi iki kişilik yatağın sol tarafında yatmaktadır, koskoca bir yastığın altına gömülerek... Fakat nefes alıp verişi olağanüstü güçlüdür ve odayı, ne olursa olsun her şeyin devam etmesi gerektiğini gösteren ritmik kesinliğiyle doldurmuştur. Georg, yazmak yerine kıpırdamadan pencereden dışarıya bakar. Sonra oğlunun yanına yatar. İçinden Michael'in uzun, güzelce kıvrılmış kirpiklerini öpmek gelir ve irkilir, çünkü bunu zamanında annesine yaptığı, rutinleşmiş bir hareketle yapmak istemiştir. Onun da böyle bir gömleği vardı, seni pislik... Georg oğlanın kulağına eğilir ve küçük memelilerin hafif bal kokusunu içine çeker. Çocuğun dingin yüz hatlarında Klara ve kendisi çözülmez ve nihai bir biçimde birbirlerine karışmışlardır, geri dönüş yoktur. Çocuk sahibi olmak, ölmeyi öğrenmektir.

Camille, ancak sabah ortaya çıkar. Kendisini kafasında yaratmasının intikamı olarak Georg'a, ona özel o tek rüyayı gönderir. Georg bir kez daha şehre gelmiştir; önce yassı Heidelberg Garı'na benzeyen, fakat sonra tamamen şeffaflaşıp kaybolan gara... Rüyadaki şekiller neredeyse soyuttur; bu, uyanmanın ve Michael'in yataktan düşebileceği endişesinin kenarındaki bir düşünce rüyasıdır. Georg kendini bitkin ve aç hisseder. Hiçbir yerde bir otelin ya da bir restoranın yerini sorabileceği birini bulamaz. Aramayı bırakmak istediğinde kendini birdenbire bir kafenin içinde bulur; gerçek bedeninin üzerinde uyuduğu kafede değil, o büyük, çok iyi bildiği bellek harem-kafesinde... Kafenin ortasında yuvarlak bir masa vardır. Georg oturur. Bir zamanlar sarıldığı, sevdiği ya da sadece öptüğü bütün kadınlar, çevresinde oturmaktadır. Onunla o kendilerine has, eşsiz tarzlarında konuşurlar. Georg onları çok iyi anlar; sanki hep bir ağızdan konuşmuyorlarmış da, kendisi her biriyle en şefkatli haliyle başbaşaymış gibi...

"Sevgili Georg," derler ona, "Neden birbirimizi kaybettik?"

Georg bunu bilmez; o sadece ona sitem etmedikleri için mutludur.

Ve her defasında olduğu gibi neredeyse mutlu sayılabilecek belli bir zaman geçtikten sonra Camille'in hemen yanında oturduğunu fark eder. Camille, *onun* şehrinde olduklarını, başkalarının bu konuda istediklerini söyleyebileceklerini iddia eder. Bu kafe *onların* aşkının şehrindedir ve her aşkın, insanın hiçbir şekilde terk etmemesi gereken kendi şehri vardır.

Georg, kuru gürültüye pabuç bırakmak istemez. "Eğer öyleyse," diye bağırır, "O zaman aynı anda çok farklı şehirlerde yaşamak zorundayız!"

Camille ona başını hayır anlamında sallayarak bakar ve Georg, kafeyi terk eder. Üzerine büyük bir yorgunluk çökmüştür. Dizlerinin üstüne çöker ve kaldırımın ortasına yığılır. Adımlar yaklaşır, yolda birkaç yaya vardır, ama bu onu rahatsız etmez; yalnızca, kimsenin yüzüne basmayacağını umar. Gözleri yavaş yavaş kapanır. Kaldırım görüş alanından tamamen çıkmadan önce birdenbire Michael'in küçük, mavi ayakkabılarını ve karısının topuklu pabuçlarını tanır.

"Burada ne yapıyorsun?" der karısı öfkeyle. "Bir köpek gibi yatıyorsun!"

"Ben bir köpeğim," diye fısıldar Georg. "Camille'in bacağına süründüm. O nedenle bu kadar ünlü oldum. Hem zaten: Bu, *onun* şehri..."

"O zaman artık sana kimse yardım edemez!" diye bağırır karısı ve çekip gider. Gidişi durdurulamaz ve kesindir; zamanında Bangkok'daki gidişinden bile daha korkutucu... Ama Michael, Michael nerede?

Michael huzursuzca bir sağa bir sola döner. Bütün bedeniyle kıvrıla kıvrıla uykudan çıkar, firar eden bir mahkum gibi sevinir ve ardından korkuyla kalakalır; çünkü odanın tavanını da, altında fare olup olmadığını anlamak için geçen akşam bir parçasını kopardığı duvar kâğıdını da tanımamıştır. O da mı

aynı şekilde rüya görmüştür? Georg oğlanın küçük, ter içindeki yüzünü okşar ve şöyle düşünür: Sakın anne deme!

"Kış," diye mırıldanır Michael Georg'un kulağının dibinde.

Georg yataktan kalkar ve perdeleri kenara çeker. "Dışarıda kar var. Görüyor musun?"

Oğlan evet anlamında başını sallar; dalgın ve sıkıntılı, sanki sadece Georg'u memnun etmek istermiş gibi...

Hayatta kalmak için gerekli gibi görünen ve rüya göreni rahatsız etmek için şeytan olarak geri dönen hayal gücünden, Camille çıkar.

Georg yine de hayatta kaldı, bir kez daha hayal gücünün yardımıyla... Mesele, bir öncekini bitirmeden bir sonraki rüyayı uydurmaktır. Bazı sinemalarda hâlâ onun *Başkalarının Zevki* (yapım yılı 1993) filmi gösterimdedir. Şimdi ona, Hernan Cortés'in Meksika'yı fethi ve yakıp yıkmasıyla ilgili filmin senaryosu için maddi destek verilmektedir; 1995 Haziranında bitirebildiği, salon tiyatrosuna benzeyen *Malinche* adlı televizyon versiyonunun sadece alçakgönüllü habercisi olduğu bir sinema filmi yapacaktır.

'Sevgili Karl Herfeld,' diye yazar yapımcısına, '15. 000 mark iyi bir avans... Oğlumdan vakit kalırsa en geç altı ay içinde filmi bitiririm. Etnolojik ayrıntılar için harika bir kaynağım var; şu anda Columbia Üniversitesi'nde ders veren Bayan Dr. Mary Proctor...'

'Sevgili Hermann, aradan on gün geçtikten sonra kalacak iyi bir yer buldum, babamın araya girmesi sayesinde... Ne yapabilirdim ki, yardımı reddetmek aptalca olacaktı. Tabii ki annemi bebek bakıcısı yapmak hoş değil, ama Michael'ın güvenilir birine ihtiyacı var. Klara'dan ayrılışımı açıklamak zor oldu. Mektuplarımla senin sinirini bozacağım. Senaryo için avans geldiğinden beri sakinim. Herfeld senaryonun çoktan bitmiş olarak yazı masamın içinde durduğunu bilmiyor. Zamanım var oğlum ve bütün bir yıl yetecek kadar param! Günlerin monotonluğunu yaşamaya çalışıyorum. Sabahları Michael'i anneme götürüyo-

rum. Öğle sonraları oğluma ait ve geceleri yine şeytanlarıma... Televizyon yok. Sinema yok. Hayatımı geriye doğru yaşamak... O köpek yılındaki gibi... Klara'yı kaybettiğim ve bütün o çılgınca şeyleri yapabildiğim gibi... Tabii ki her şey doğal bir yapaylıkla, Camille'le başlıyor.'

Çok iyi, tamamen Camille'e yoğunlaş," diyor bana Mary, diz üstü bilgisayarında bu mail'i yazdığım New York'lu kız arkadaşım... Nefes kesici, tıpkı itiraflarım gibi; parçalanıp gerilim yayları haline gelmiş, deniz zemininin hemen üzerinde ok gibi giden, dijital görüntü parçalarıyla, haber paketleriyle, bilimsel makalelerle, seks teklifleriyle ve bilgisayar manyaklarının zırvalıklarıyla birlikte demetlenmiş...

Sevgili Hermann, uydurulmuş başlangıç fikrin için teşekkür ederim, gerçekten işe yaradı. Kabuslarıma vardım ve artık tamamen Camille'e yoğunlaşabilirim. Mary arkamda duruyor ve onun diz üstü bilgisayarında, Heidelberg'deki kafadan uydurulmuş bir geleceği yazışımı gördü. Şimdi dışarıda, pencerenin önünde kar taneleri Lexington Caddesi'nin yüksek kanalına düşerken sana bu gerçek mektubu yazışıma bakıyor. Kar gerçek, 1994 Aralık'ı gerçek, Klara, kabuslar, Mary; ama hiç var olmayan Michael'in küçük, rüyadan sırılsıklam, tamamen kendi kafamdan uydurduğum elini bırakmak zorundayım, şimdi, o bana bu kadar yardım ettikten sonra... Mary'nin hatırı için Heidelberg'de başladım, çünkü bir zamanlar orada bir German lover'ı vardı; ve şimdi S.'ye geri dönmek zorundayım, çocuksuz, kafasız, eski günlerin korkunç belasının[1] tam ortasına...

"Bana yardım et," diyorum Mary'ye, "Bunu nasıl yapacağımı bilmiyorum."

Mary bana hayretle bakıyor. "S.'de ne var böyle? Neden hep S. diyorsun ve hiç S. demiyorsun?"

Doğumun parlak başlangıcının arkasına, *diye yazıyorum,* S.'nin hastanesinde, alışkanlık ve bıkkınlık namlusundan çıkan küçük, sözdizimsel bir ölüm kurşunu saplı...

"O halde Camille için neden C. demiyorsun?"

---

1 Yazarın "bela" için kullandığı "Schlamassel" kelimesinin kökenindeki "Schlamm"ın Almanca'daki anlamı çamurdur. (Ç.N.)

"İnsanları kısaltamazsın! Yoksa figürlere dönüşürler!"

"Ama zaten çözüm muhtemelen bu..."

Camille'in adı Camille değildi. *Yazıyorum.*

"Past tence, nice," diyor Mary. "Bir varmış bir yokmuş! Adı Camille olmayan Camille'le başka neler oluyor? Sonra ne geliyor?"

"Cehennem... Miş'li geçmiş... Filme alınamaz..."

"Ya sonra?"

"Cehennemden sonra mı? Ne bileyim ben! Sadece cehennemin girişinde beni bekleyen Camille'in durduğunu biliyorum."

"Yani: Bir varmış bir yokmuş, Georg ile Camille..."

Hayır, daha değil. Önce elimizde Georg ile Hermann var; gezintideler, daha Camille'in içinde belireceği ışığı arıyorlar. Yaz mevsimi, 1972 Temmuzundaki o akşam... Sokak boyunca yürüyoruz, S.'nin kuzey kenarında... On beş yaşındaki bebek suratlarımız... Heybemde duran, içine iki LSD 'tribini'; Camille'in ilk büyük sahneye çıkışı için gereken projektörleri koyduğumuz kibrit kutusu... Sokağı son kez cehennem öncesi saflıkla görüyorum, bu berbat sokağı; şehrin kuzey kenarındaki nöbetleşe çalışanların, küçük memurların ve orta dereceli hizmetlilerin eski neşenin-verdiği-güç-aile-evi-programı temelinin üzerine kurulmuş mal mülk edinme hayallerini... Führer'in merhametinin parselleri, bir ön bahçe yapmak için yeterince büyüktü. İçlerine bir iki Amerikan bombası düştü. Sonra çevrelerine dövme demir parmaklıklar, zikzak yerleştirilmiş tuğlalarla örülen duvarlar ya da testereyle kesilmiş telefon direklerinden palisatlar yapıldı ve bu siperlerin arkasında inşaat işleri hız kazandı. 1972 Temmuzundaki o yaz akşamında, eski müstakil evler çoktan iki ya da üç kat büyümüştü; üstü eternitle kapatılmış garajları ve kaldırım taşı döşeli girişleriyle... Balkonlar dışa doğru kıvrılmış, süs balığı havuzunun üzerinde pampa otları sallanıyor, merdivenler döne döne çıkıyor. Bu arada Jimi Hendrix dinlemeye ve Che Guevara'nın siluetini bodrum duvarlarımıza çizmeye başlamış olsak da, çocukluğumuzun şakaları hâlâ kulaklarımızda... Bir VW'ye kaç Yahudi sığar? Ve Adenauer, Chruschtschow ve Churchill... Anne, Amerika'ya gitmek istemiyorum! (Kapa

çeneni, yüzmeye devam et.) Şu sandalyelerin giderek azaldığı oyun: Kudüs'e seyahat... Etrafımıza neredeyse hiç bakmadan sokaktan geçiyoruz; üzerimizde annelerimizin bize yeni açılan bir US-Army-Shop'tan almak zorunda kaldıkları batik tişörtlerimiz ve Levi's kotlarımızla... Bir marka on birli paketlerin satıldığı bir sigara otomatının önünde kısa bir süre için duruyoruz; klasik akciğer fitilleri olan *Reval, Ruth-Haendle* ve *Eckstein*... Ne diyorsun? Sesin endişeli geliyor. Evet, şimdi tekrar duyuyorum, cehennemin girişinde: "Annenle babanın burada olmadıklarından emin misin?"

Ve başımı evet anlamında, ağır ağır sallıyorum; ve bitti, kes, miş'li geçmiş...

1
S.'deki Maceralar

"Bir varmış bir yokmuş..." -Her hikâye için en güzel başlangıç, fazla makul!- "Küçük taşra kenti S.'de yaşayan" -Biraz daha iyi, en azından doruk noktasına sürükleyici...

E. T. A. Hoffmann, *Kum Adam*

1

"Annenle babanın burada olmadıklarından emin misin?" diye sordu Hermann (endişeli).

Başını evet anlamında salladı Georg (ağır ağır).

Georg'un annesiyle babasının evindeki televizyonun önünde birlikte üç saat geçirdikten ve tekrar tekrar, kararsızlık içinde hemen hemen topluiğne başı büyüklüğünde ve baklava şeklindeki LSD haplarına baktıktan sonra Hermann, Georg'un anında gıpta etmesi gereken bir uyanıklık gösterdi: Başının ağrıdığını ve kendi payından vazgeçmek istediğini söyledi. Buna karşılık Georg, tecrübeli hareketlerle işe koyuldu. Hippi çağına yakışır olduğunu kanıtlamak için iki hapı birden yuttu. Hermann'la sokak kapısında vedalaşırken bacakları tatsızca ağırlaşmıştı.

"Gerçekten iyi misin?" diye sordu Hermann.

"Tabii, hadi git. Ama eğer yarın gelmezsem... Camille'e benden selam söyle. Biliyor musun, bence o bir Kızılderili..."

Hermann Georg'a hayretle baktı. "Niye gülüyorsun ki şimdi?"

Georg kafasını salladı. "Sakın dediğimi unutma, şu Camille'le ilgili olanı..."

"Belki kalsam daha iyi olurdu?"

"Hayır, ben iyiyim."

Daha Hermann arkasını dönmeden bedenlerinin arasında bir gökkuşağı belirdi. Sanki gizli prizmalardan saçılmış gibi başka pırıltılı ışık desenleri de buna katıldı. Georg'un annesinin bir keresinde karnaval için dikmiş olduğu Winnetou[1] kostümünün üzerindeki taşların kenarlarını andırıyorlardı. Hermann'ın bu Kızılderili tarzı desenleri göremediği düşüncesi Georg'a saçma geldi. Bununla beraber, şiddetle artarken ellerini titretip onu yeniden güldüren korku kafatasının süratle büyümesine neden oluyor; dehşet verici bir çınlama, diğer odalardan gelen beklenmedik bir yankı başının genişlemesine eşlik ediyordu.

'Bu ses içimden geliyor, bunu yaratan benim!' diye kendi kendine söylendi Georg. Sokak kapısını kapadı. Hermann'm gölgesi şimşek hızıyla pütürlü camın arkasında tek bir noktaya toplandı, sanki dışarıdaki gece bir görüntü kablosu gibi bozulmuştu. Az sonra Georg'un annesiyle babası ziyarete gittikleri arkadaşlarından döneceklerdi. Oturma odasındaki dağınıklığı ortadan kaldırması gerekiyordu. Tenis topu büyüklüğünde, deniz anasını andıran şekiller yerden çıkıyor, vücudunda geziniyor ve koridorun tavanında kıvılcımlar saçarak patlıyordu. Georg birinci kata çıkan dik merdivene doğru ilerlemek istedi. Fakat ayakları ona boyun eğmiyorlardı. Çamur rengi, fokurdayan bir kütleye saplanıp kalmışlardı, çok derine... Bacakları ve vücudunun üst kısmı ise sanki sadece gerilmiş bir lastik şeritti. Sakin olmalıydı! Önünde işaretler beliriyordu, turkuvaz ve tu-

[1] Karl May'in 20. yüzyılın başında yazdığı romanların kahramanı olan Kızılderili. Bu kitaplar daha sonra, 60'lı yıllarda bir seri film haline getirilmiştir ve bu filmler günümüzde 'absürd kült filmler' olarak değerlendirilmektedir. (Ç.N.)

runcu renkte, inleme seslerinin eşlik ettiği işaretler... Birdenbire adının çağrıldığını duydu. Panik içinde etrafına bakındı. Fakat çağrıyı tekrarlayan ses vücudunun derinlerinden geliyordu; evrenle bir çeşit bağlantısı olan, korkunç, kestirilemez bir derinlikten... Ümitsizce koridorun duvarlarma tutundu. Bir şey onu doğrudan yıldızların arasındaki boşluğa -uzay giysisi ya da ana gemi olmaksızın- çekmek istiyordu. Yeni yeni noktalama işaretleri üzerine hücum ediyordu. Göz kapaklarını açık ya da kapalı tutması hiçbir şeyi değiştirmiyordu. Gözlerinin işi görmek olduğundan artık onlara gerek yoktu, oyuklarından alınsalar da fark etmezdi, çünkü bütün her şey doğrudan beyninde dönüyordu.

Uzun bir süre sendeleyerek koridorda kaldı. Hâlâ anne ve babasının evinde olduğunu, tanıdık çevrenin -üst üste gelip birbirini silen fotoğraflardaki gibi- bulanık bir biçimde evrene çizilmişe benzeyen belli belirsiz çizgilerinden anlıyordu. Solunda mor bir gezegen vardı; çapı binlerce ışık yılı olan, helezonik bir girdap...

'Düşünmeyi kesmemeliyim!' diye emretti kendine. 'Kendimi toplamak zorundayım! Bu olmamalı!'

Koridorun görüntüsü birkaç saniyeliğine yeniden netleşti. Georg odasına kadar ilerleme fırsatını kullandı. Kapının eşiğinde onu, başının üzerinde ayna taşıyan dev bir kuş karşıladı. Tüyleri ateşten ya da kızgın demirdendi. Derken gökkuşağı renklerinde parıldamaya başladı. Tuhaf bir biçimde Camille'e benziyordu; onun güçlü, insanda biraz abartılıymış etkisi uyandıran güzelliğine... Georg kendi kendine 'Kuşa dokunabilir miyim, yoksa bunu yaparak_ona zarar mı vermiş olurum?' diye sordu. Daha bir karara varamamıştı ki turkuvaz, turuncu ve mor renkli kocaman helezonlar ona doğru saldırıya geçti. Artık hiçbir şeyin yardımı olmuyor, hiçbir şey onu geri getiremiyordu. İçinde, beyninin her bir kıvrımında dolaşan korkunç bir güç vardı. Duvarlara dokunuyor, isabet ettirip ettirmediğini anlamadan kendi yüzüne tokat atıyordu. Bu iğrenç organik fokurdama ve inleme seslerinden, bu girdaptan, adının bu korkunç

çağrılışından kurtuluş yoktu. Gördüğü her şey bir yanılsamaydı; yatağının mobilyası, bir derginin kâğıdı, oda penceresinin camı gibi malzemeleri her algılayışı önceden kestirilemeyen bir sansasyona dönüşüyordu. Artık kokular yoktu; ağzında belirli bir tat, vücudunda sağlam bir kemik de... Ateşten kuş kanatlarını çırptı ve oradan, Georg'un evrenle arasına çekilmiş bir sınır haline gelen kafatasının örttüğü kocaman kubbeye doğru uçtu.

'Bu sesleri çıkaran bağırsaklarım,' diye düşündü Georg, 'Bu renkleri yaratan sadece beynimin içindeki zehir, hepsi bir yanılsama!' Kendine yüksek sesle emirler vermek istedi, ama sesi çok uzaklarda bir odadaydı ve duyulması imkânsızdı. Alev alev yanan bir renk perdesinin arasmdan çalışma masasının kenarlarını ve masanın üzerinde duran, uzunluğu sürekli değişen, hançere benzer mektup açacağını gördü. Eğer ölümün şu anda yaşadığı şeyden daha iyi olduğuna dair en ufak bir ümidi olsaydı, mektup açacağını kalbine saplardı. Gökkuşağından oluşan kuş, kafatası katedralinde kanat çırpıyordu. Georg ağlamaya başladı ve gözyaşları uzağa sıçrayan, mor renkte parlayan cam parçacıklarına dönüştü.

Sonunda girdaba karşı direnmemeye karar verdi. Belki de korkusu uyuşturucuya olan direncinden kaynaklanıyordu. Sürünerek yatağına girdi ve örtüyü başının üstüne kadar çekti. Güçlü bir fokurdama başlamıştı, sanki bir alev onun çevresindeki alanı kaynatıyordu. Derken yatağı müthiş bir sürat aldı. Yatak, odanın duvarının içinden geçerek dışarı fırladı, geceyi deldi ve çılgınca bir hızla doğrudan uzaya; takım yıldızlarının ve ışınların, sarmal bulutların ve titreyerek yanan gezegenlerin arasına çıktı. Büyük, yakıcı yılanlar bu uçuşa eşlik ediyordu. Havai fişekler gibi patlayan işaretler gönderen, ışıktan ejderhalar üzerine alev püskürtüyordu. Kendini girdaba bırakmak istemesine rağmen Georg'u yeniden ölüm korkusu aldı. Sonsuzluğa doğru değil, görünmeyen, çılgın kozmik ülkenin arkasında saklanan ve bir daha asla yaşama dönülemeyeceğini gösteren bir şeye doğru uçuyordu.

İki saatlik bir mücadelenin -ki o kadar sürdüğü daha sonra ortaya çıkacaktı- ardından Georg karanlık uçurumlara ve göz kamaştıran parlaklıktaki renk girdabına doğru haykırdı, kendini yatağın kenarına attı, dizlerindeki ve dirseklerindeki delici acıyla yarı yarıya gerçeğe döndü ve bu dördünün üzerinde emekleyerek dik merdivenden birinci kata çıktı. Annesiyle babası bu arada eve gelmişlerdi. Onları uyurken, daha doğrusu panik içinde içeri dalışı yüzünden birdenbire uyanmış halde buldu.

"Hastaneye gitmeliyim!" diye bağırdı. "Hemen! Uyuşturucu aldım!"

Anne ve babasının dehşeti, öfkesi ve onu yatıştırma çabaları ölümcül engeller yaratıyordu. Tıkanmaktan hırpalanmış ve yanan ciğerlerle çok derinlerden yüzeye çıktığı hissine kapıldı. Onlar ise çıkma mesafesini uzattıkça uzatıyorlardı; ta ki Georg ölmesi gerektiğini, korku 'tribine' girdiğini, düşünceleriyle onun yaşamını tehlikeye attıklarını açıkça anlatana dek... Hermann'ı kapıya geçirmeye anca yeten gücünden geriye hiçbir şey kalmamıştı.

"Bugün hâlâ utanç verici bir netlikle gözümün önüne geliyor," diye anlatacaktı Hermann'a bir keresinde yıllar sonra. "Bütün o sahne... Annemle babamın o zaman, bizim şimdi olduğumuzdan daha genç oluşları... 15 yaşındaki birinin, daha dünkü çocuğun yataklarının önünde dikilmesi ve korku içinde haykırması, hiddetten kudurarak onları geri zekalılıkla ya da hayatıyla oynayan caniler olmakla suçlayışı..."

Beyninin yalnızca soyut, imgesiz kısmı çalışıyordu. Düşünme yeteneği çalıştığı sürece kaybolmuş sayılmazdı. Annesinin suratından çıkan mavi oklar üzerine hücum ediyordu. Bunu görmek zorunda kalmamak için arkasını döndü. Annesi aceleyle giyindi ve onu arabaya götürdü.

"Konuş benimle! Bir şey söyle! Benimle konuşmak zorundasın!" diye bağırdı Georg. Tanıdık sokağın evleri siyah ve mor renklerde, gökyüzüne doğru kıvrılıyorlardı. Annesi ona nasıl

olduğunu, ne gördüğünü, hangi uyuşturucuyu aldığını sordu. Georg'un onun yüzüne attığı ikinci ve üçüncü bakışta da gördüğü yalnızca damarcıklardan, eriyerek akan gözlerden, köpek dişlerinden ve kat kat dudaklardan oluşan, tutuşarak titreyen bir kütleydi. Hastaneye giden yolun yarısına geldiklerinde utanca benzer bir duyguya kapıldı ve annesine onu sevdiği konusunda güvence verdi. Bu kadar aptalca davrandığı için üzgündü. Bugüne kadar birkaç nefes marihuana dışında kesinlikle uyuşturucu almamıştı, annesi buna inanmalıydı. Bu, şimdiye dek yaşadığı en korkunç şeydi. Bundan sonra annesinin ona söylediği her şeyi yapacaktı, hem de hiç itiraz etmeden...

Hastane nihayet önlerinde belirdi: Georg'un annesi için yokuşu az aydınlatılmış, beş katlı, beyaz bir yapı, Georg için ise denizin üzerinde salman ve etrafa gümüşümsü ışıklar saçan, tıklım tıklım dolu bir gemi...

Acil servisteki kayıt işlemleri sırasında mesele anlaşılana kadar dakikalar geçti. Yunanlı bir asistan doktor, Georg'un dili dolaşarak verdiği bilgileri toparlamakta güçlük çekiyordu.

"Beni anlamıyor! Yabancı istemiyorum! Alman bir doktor istiyorum!" diye bağırdı Georg. Herhangi bir iğnenin, bir enfüzyonun, her zamanki gibi oluşmuş, ama çok daha fazla acı veren cerrahi bir kesiğin beynindeki yangını söndürebileceği umudu yok olmuştu. Koluna bir iğne soktular ve artık sidik torbasını boşaltacak durumda olmadığını dehşet içinde anladığında penisinin içine bir sonda yerleştirdiler.

Hastane odası yerine duvarlarında birdenbire mor, yeşil ve turuncu renklerde, alevden işaretler ve ateş bayrakları beliren, jimnastik salonu büyüklüğünde, beyaz bir küpün içinde yatıyor ve sağ tarafındaki ufacık, eğri büğrü sandalyede, yüzü tıpkı içeri giren doktorların ve hemşirelerin yüzleri gibi, bir deli tarafından sürekli yeniden karalanıyormuşçasına renkli oklar ve alevli halelerle gelişigüzel çizilen annesinin oturduğunu güçlükle görebiliyordu.

Halüsinasyonlar sabahın beşine kadar şiddeti azalmaksızın sürdü. Georg, algısının çılgınca bozulması sonucu gördüğü ve

hissettiği her şeyi azalmayan bir konsantrasyonla inkâr ederek yaşamı için her saniye mücadele etmesi gerektiğine inanıyordu. İşkence görürken acısından uzaklaşan biri ya da bir bilimkurgu romanında, sürekli değişen esrarengiz bir gezegene fırlatılan gezgin gibiydi. Duyularını yadsıyor, benliğinin sınırı olarak yalnızca beyninin soyut, imgesiz, bu olmayan imgelerin her birini geri getirebilecek ve annesiyle yapmakta olduğu konuşmayı sürdürmesi için gereken cümleleri kurabilecek durumda olan kısmını tanımlıyordu. Uygun kelimeleri bulduğu kadarıyla ona gördüklerini anlattı, bazı itiraflarda bulundu ve kadını o kadar gerdi ki, annesi sonradan, o gece Georg'u ikinci kez doğurduğunu anlatacaktı.

Hastane odasının penceresinin ardında karanlık aydınlığa dönüşür ve ilk kuşlar -uzatılmış, kamış sapı misali flüt sesleriyle- öterken Georg, şeytanın kendisini bırakışını hissetti. Odanın çizgileri gittikçe netleşiyordu. Annesinin sabahlamış yüzü yalnızca belli belirsiz yeşil çizgilerle boyanmıştı. Pencerenin pervazında renk desenleri; ana renkleri gittikçe hafif ışık salan ve adı olmayan ara renklere bölünen, tamamen pürüzsüz gökkuşakları oluşmuştu. 'Bu sansasyonel bir şey,' diye düşündü Georg ve saatler sonra ilk kez gözlerini kapamaya cesaret etti. Uçuyordu. Gri bir dünyada ağır, koyu renk bir kuştu. Altında bir yüzey ve bu yüzeyin içinde, tepeleri kırılmış piramitlerin iki yanına sıralandığı bir çeşit yol vardı. Georg yolun üzerindeki sessiz sedasız uçuşunun yönünü değiştirdi. Şimdi piramitler yanından süzülüyor, ondan daha yükseğe çıkıyordu. Georg'un kanatlarının uçları önce yeri, sonra camsız bir yapının taş basamaklarını sıyırıp geçti. Bir kapı açıldı. Georg aralıktan içeri uçtu ve kanatlarını kaybetti; artık yalnızca başka çıplak bedenlerden oluşan bir kümenin içinde hareket eden beyaz, çıplak bir bedendi. İnsanların koyu renk tenlerinin üzerinde mücevherler, zümrüt ve turkuvaz taşından yapılmış kolyeler parlıyordu. Bu bir çeşit ayindi. Georg'un hemen önünde güçlü kuvvetli bir kadının şişkin gövdesi belirdi; göbeği ise Georg'un diğer çıplak bedenler tarafından üzerine bastırıldığı karanlık, nemli bir çukurdu.

"Müthiş bir zevk içinde kendimi kaybettim," dedi sonradan Hermann'a. "Bütün o heyecan ve dehşetten sonra gelen bu zevk beni başta rahatsız etti. Fakat sonra, bu dünya için ilkel sayılabilecek bir kuşatılmışlık duygusuyla ışık ve mutluluktan oluşan bir çeşit güvenin içine gömüldüm. Bu bizim kültürümüzde artık olmayan bir şeydi, daha doğrusu hiç olmamış bir şey..."

2

Öğlene doğru Georg, rüyasız bir uykudan uyandı. Güneş pencereden içeri giriyordu. Çevresi harikulade bir biçimde gerçek ve normaldi. Işık huzmelerinin içinde pır pır eden toz parçacıklarına, başucundaki bir buketin boynu sertçe bükülmüş çiçeklerine ve saplarına, yatak parmaklığının aşınmış, sağlam demirine büyülenerek baktı. Bütün bunları müthiş bir kurtuluş ve minnet duygusuyla, kırılganlıklarının bilincine vararak görüyordu. Bu bilinci, uyuşturucu sebebiyle yaşadığı algı bozulmasına borçluydu. Bir yandan da kendini çevresinden her zamankinden fazla soyutlanmış hissediyordu. Bu aydınlık, güneşli hastane odasının gerçekliği tarafından tamamen kuşatılmıştı ve buna rağmen dışında da var oluyordu: Bedeninin, hatta duyularının dışında, kişiliğinin direnen, savunmaya geçmiş belirli bir parçasıyla; tıpkı beyninin kabus yolculuğu sırasında kendini intihardan korumak için yine de bu yolculuğun dışında kalabildiği gibi... Ayrıca bu yeni gibi görünen gizli hücrede, benliğinin en derin yerindeki bu kaçış noktasında her türlü baskıdan; sorunun bir LSD hapının yanıltıcı renk dünyası mı, yoksa uyuşturucu şanssızlığından sonra bir taşra hastanesinde yatan 15 yaşındaki birini kaçınılmaz olarak bekleyen ceza nasihatları ve diğer pedagojik önlemler mi olduğuna dair içini kemiren bütün kuşkulardan kurtulabilirdi.

Böylece bütün bir öğleden sonra boyunca, kızgın ve endişeli

anne babası ve gözünden uyku akan hastane papazıyla yapması gereken konuşmalara oldukça iyi dayandı.

"Bunu onlara öyle doğrudan söylemek istemiyordum," diye açıkladı Hermann'a. "Fakat hâlâ Hippi tarzı bir tip olmak istememden endişe etmelerine kesinlikle gerek yoktu. Ölümle korkutulmuştum! Bütün uyuşturucu satıcılarını seve seve boğazlayabilirdim; aklımda tek bir şey vardı: Işık hızı üstünde bir hızla yetişkin olmak, hepsinin birden olduğundan daha yetişkin..."

Yunanlı doktor yatağının kenarına oturduğu sırada, Georg kendine ağır suçlamalarda bulunuyordu. "Bir şey öğrendim," dedi hiddetle. "İnsan korktuğunda kahverengi bok açığa çıkıyor... Ve bu bok benim de içimde!"

Doktor yumuşak bir tavırla başını salladı ve Georg'un annesinin getirdiği cep kitaplarından birini başucundan aldı. Kitap, kuzey güney çatışması üzerine yazılmış neomarksist bir eleştiriydi. "Konusu ne bunun?"

"Gelişmiş ülkelerdeki burjuvaziyle gelişmekte olan ülkelerdeki burjuvazinin işbirliği," diye cevap verdi Georg. "Bir araya gelip halklarını sömürüyorlar."

"*Burschwasie*[2]," dedi doktor. "Bu Fransızca bir terim..."

'Bir daha asla!' diye geçirdi içinden Georg, bir daha asla böylesi gülünç bir cahilliğe düşmeyecekti! Anne ve babasının onu lisede ikinci yabancı dil olarak Fransızca'yı değil de, Latince'yi seçmeye ikna etmiş olmalarını bir özür olarak ileri sürmek istemiyordu. İçinde yeni edindiği o kaçış hücresinin, acımasızca kendine, korkudan aptallaşmış durumda olduğu için bir doktora hakaret eden ve çok az sayıda yabancı dil bilen, saçları omuz hizasındaki bu bebek surata nazarı değmişti.

"En çok ilgini çeken şey nedir?" diye sordu doktor.

"Düşünmek."

---

[2] "Bursch" Almanca'da "genç erkek, oğlan" anlamına gelmektedir. Burjuvazi, kentli olma durumunu ifade ettiğine göre doktor da burada oğlan olma durumunu ifade etmek için "Burschwasie" sözcüğünü türeterek bir çeşit kelime oyununa başvurmuştur ve aynı zamanda Georg'un henüz genç bir erkek oluşuna gönderme yapmıştır. (Ç.N.)

"Düşünmek mi? Niçin?"

"Çünkü benim hayatımı kurtardı."

Doktor memnun bir tavırla başını salladı. Bu şaşırtıcıydı; çünkü Georg o anda doktorun onun zihinsel özdenetimini değil, doktorluk mesleğini övmesini beklemişti.

Akşam yemeğinden hemen önce Georg'a sonda takıldı: Asık suratlı, daha yaşlı bir doktor beyaz, dişi bir donanma eşliğinde odaya daldı, Georg'un penisini aldı, sertçe çekiştirdi ve sonra Georg'u, testislerine ve arka kısmının içlerine kadar yayılan yakıcı bir acı ve acıdan kurtulma duygusuyla ve üç hemşireyle başbaşa bıraktı. Yatak çarşafının değiştirilebilmesi için Georg'un kalkması gerekiyordu. Bu fırsattan istifade ederek deli gömleğine benzeyen, arkası açık hastane gömleğini de çıkardılar. Üç kadın, bir başhemşire ve iki genç stajyer hemşire çevresini halka şeklinde sardılar, bir şey bekliyormuş gibiydiler. Ne olabilir? Omuzlarına gelen saçlarıyla ve çıplak haliyle Georg kendini bir deney grubunun eline düşmüş genç bir vahşinin rahatsız konumunda hissetti.

"Aslında ona verilecek yeni gömleğe yazık," dedi başhemşire.

Stajyer hemşirelerden biri Georg'un yerleştirildiği yerden çıkan penisine, sanki bu tıbbi açıdan kesinlikle gerekliymiş gibi, dikkatle bakıyordu. Ucundan damlıyor muydu? Georg bakmaya cesaret edemedi.

"Demek istiyorum ki, yarın çıkarılacağı için, bu kadar tatlı bir velet olduğu için değil," diye bağırdı başhemşire. "Şu küçük kıça bir bakın hele."

Sarışın stajyer hemşire badem ezmesi rengini aldı. Koyu renk saçlı, olsa olsa on sekiz yaşındaki meslektaşının ise herhangi bir utangaçlık belirtisi gösterdiği yoktu. Arkadaki gri köpek dişleriyle bu meraklı fare suratı, organının görsel anlamda şahsen, apaçık bir sübjektiflikle tanıştığı ilk dişiydi. Bu sebeple Georg'u her şeyden önce, kendisinin şimdiye dek hiç gerçek çırılçıplak bir kadın görmemiş olması, onu göz hapsine alanlarınkine ben-

zer steril koşullarda bile görmemiş olması rahatsız ediyordu. Neredeyse bakire olarak ölecekti ya da erkeklerde buna her ne deniyorsa... (*Yarı bakirenin* bir *benzeri* olarak *yarı erkeği* bulmak için bir kez daha Fransızca gerekmişti.)[3] Temiz hastane gömleğini üzerine geçirirken başhemşire, eşine az rastlanır derecede kaba hareketlerle ona yardım etti. Gülünç bir düşmanlıkla maskelenmiş bir sırnaşıklığın mı, yoksa tam tersinin mi söz konusu olduğu belli değildi.

Akşam yemeğinden sonra Georg temiz ve ne mutlu ki kıçını açıkta bırakmayan hasta gömleğiyle gidip pencerenin önünde durdu. S.'nin kilise kulelerinin sivri uçları yarı karanlık ev yığınından yukarıya doğru, füze gibi yükseliyordu. Turuncu ve mor renklerde yanan, batmakta olan ve bir ateş topuna benzeyen güneşin üzerinde sanki bir hidrojen bombası patlamış gibi parçalanarak dağılan gökyüzü, üzerlerini bir kubbe gibi örtüyordu. 'Gerçekten görebilmek!' diye düşündü Georg. Korkusuzca düşünebilmek! Bunlar, o andan itibaren hayatını belirleyecek olan asıl büyük 'trip'lerdi. Uyuşturucu yüzünden ölebilirdi, bunu kendi kendine bir kez daha tekrarladı. Bu gerçeğin dehşeti, ölmekte olan kocaman bir kelebeğin kanadındaki desen gibi etkisini kaybeden ve gecenin sakin, mor renkli dalgası altında huzura kavuşan doğal bomba gürültüsünün, yaşadığı şehrin çatıları üzerinde yavaş yavaş kayboluşunu izlediği her bir saniyenin nefes kesen, sessiz muhteşemliğine dönüşüyordu. Çocukluğunu ve şimdiye kadarki gençliğini ölümsüzlük yanılsaması içinde, haçların üzerindeki bütün o İsa cesetlerinden, kanlı gazete haberlerinden ve televizyondaki ölümcül vahşi batı ve polisiye klasiklerinden etkilenmeden geçirmişti. Yatağa yatıp gözlerini kapadığında önünde yine hemşireler belirdi; tecrübeli, yetişkin etlerinin çıplak kısımları, insanların damarlarına iğne sokan, lazımlıkları boşaltan, ölen hastaları yuvarlayarak anatomiye götüren, açılmış göğüs kafeslerine ameliyat kancası takan o eller ve kollar... Sadece düşünmek ve görmek

[3] Yazar burada yarı bakireyi "*demi-vierge*", yarı erkeği "*demi-homme*" ve "benzer" sözcüğünü "*pendant*" şeklinde, yani Fransızcaları ile ifade etmiştir. (Ç.N.)

değil! Üçüncü ve gerçek bir yetişkin 'tribi'ne daha ihtiyacı vardı; hatta birdenbire buna o kadar ihtiyaç duydu ki, annesinin önceki gece alnındaki teri sildiği mendilin içine boşalmak zorunda kaldı. Sonra tam da şu kısacık, on beş yıllık ömrü boyunca alışık olduğu şekilde güven dolu bir uykuya daldı.

Georg'u ertesi gün öğleden evvel, yemekten hemen önce taburcu ettiler. Geceki bomba patlamasından doğmuş olan bu yaz günü, yeni yaratılmış bir dünyanın netliği ve tazeliğinde görünüyordu: Renklerin gölgeler ve ince katlar oluşturması, meyve, duman ve benzin kokusu, birbiriyle ilgisi olmayan yaya ve araba seli, kanat çırpan güvercinler, küçük bir gölün üzerindeki ışık yansımaları, ağaç tepelerinde hışırdayan yapraklar, onun adımlarıyla sağa sola dağılan kumtaşlarının kırmızı ön yüzleri... Artık gereksiz tek bir saniye bile yoktu! Kaybedecek zamanı yoktu! Hemen yarın bir arabanın altında kalabilir, akıl sır ermez, ölümcül bir hastalığa yakalanabilir, uyuşturucunun önceden görülemeyen ve sonradan ortaya çıkan bir etkisi onu delirtebilirdi. Burada, S.'de, yaşamın kusursuzluğuna erişmeliydi ve erişebilirdi de! Bunun için, yalnızca yeniden kazandığı görme algısı değil, bugüne kadar okuduklarını aşan, çevresini saran ve düşsel bir gerçekliği olan dokuyu röntgen ışınları gibi delip geçen yeni ve radikal düşünceler gerekiyordu. Bir kitapçıya girdi. Sartre'm "*Varlık ve Hiçlik*" kitabıyla burun buruna geldiğinde bilinci ancak bir uyurgezerinki kadar yerindeydi. İki haftalık bir tatil işinin kazancı hâlâ ceketinin cebinde olduğu için kitabı alabildi.

"Bunu gerçekten okumak istiyor musun?" diye sordu kitapçı kadın.

"Sadece duvara çentik atmak için alınacaksa gerçekten çok pahalı," demek geldi içinden.

Sokakta karşıdan ince yazlık elbiseler giymiş kadınlar geliyordu. Görünümlerinin kendine haslığını, boş vermişliklerini ve dinginliklerini, tıpkı evvelki gecenin çılgın, ölümcül gerçekliği ve şimdi zihninde özenle koruduğu naif 'uyuşturucu kafa-

sı' tecrübesi gibi kendi grubunun kızlarıyla yaşadığı deneyimleri fazlasıyla aşan gerçek sansasyon vaadini belleğine aynen kaydetti.

Daha yürürken, kapağı cehennemin renklerinde, ateş kırmızısı ve siyah kitabı açtı. 'Bilincin,' diye okudu, 'herhangi bir özü yoktur, yalnızca göründüğü ölçüde var olur. Ama işte bu saf bir görünüm ve tam bir boşluk olduğu, yani bütün dünya onunkinin dışında kaldığı için, içindeki var oluş ve görünümün özdeşliği sebebiyle mutlak olarak kabul edilebilir.' Bir baş dönmesine kapıldı. Bu yer, vücudunun ve beyninin içinden çılgınca bir süratle geçip giden uyuşturucunun yarattığı ateş valslerini atlattığı bu en dıştaki dışarı daha iyi tasvir edilemezdi. Kitabı minnetkar bir tavırla göğsüne bastırdı. 800 sayfalık bir jeneratör gücünde olan bu entelektüel ışınım sayesinde, LSD'nin kendisine yalnızca insanı korkudan ciyak ciyak bağırtan birer manyak olarak sunduğu her şeyi soğukkanlılık ve tam bir bilinçle görebilirdi: Nesnelerin gerçek arka planlarını, var oluşun anlamını ve anlamsızlığını, siyah ölüm gezegeninin ortasından geçen büyük, parlak düşünce-uzay gemilerini... Eve gidip kitapla odasına kapanmak mı, yoksa yürümeye devam edip dünyanın pırıl pırıl parlayan yüzeyini incelmiş bir bakışla görmek mi istediğini bilmiyordu. Onun için artık görmenin, büyük ihtimalle karmaşık bir biçimde birbirine bağlı iki yeni biçimi vardı.

Günün şerefine kendine bir tütüncüden küçük bir paket İngiliz sigarası aldı. Dükkân, Ortaçağ'dan kalma bir gözetleme kulesinin gölgesindeydi. Gölgeden çıktığında güçlü, yoğun öğle güneşi üzerine vurdu ve göz kamaştıran beyazlıktaki bir saniye içinde sokağın görüntüsünü delip geçti. Gözlerini kırpıştırıp elini önlerine siper ederek nesnelerin geri gelmesini sağladı; bilinen bir motifin fotoğraf kâğıdı üzerinde netleşmesi gibi sağ salim geri gelişlerinin tadını çıkararak... Elini fotoğrafın ortasından çektiğinde Camille göründü, doğrudan ve kaçınılmaz bir biçimde, tıpkı şehir surları ve gözetleme kulesi gibi yüzyıllardır bu görüntüye aitmişçesine... Ondan tam iki kol uzaktaydı. Işık

omuzlarına gelen siyah saçlarında, turuncu renkli batik tişörtünde, ağzının beyaz diş minesi, berrak tükürüğü ve dudaklarının açık kırmızısı için sığınak olan bir kıvrımında parıldıyordu. Daha ikisi öpüşmeden Georg bunun kusursuz ve geri dönüşü olmayan bir an olduğunu düşündü ve Camille'in yumuşak, genç bedeninin olağanüstü netlikteki yaz fotoğrafında flaş patlamış gibi bir parlama, görüntüde neredeyse saçma sapan ama insanı ürkütmeyen, sanki başka bir boyuttan içine küçük, derin bir ayna gibi bir şey kakılmışçasına bir genişleme fark etti. Ayna Camille'in sabit bir biçimde kendisine yönelen parlak kahverengi gözlerinde değil, göğsünde ya da köprücük kemiklerinin başladığı kırılgan yerdeydi. Georg kendini bu aynada gördü; akla hayale sığmaz, ama aynı zamanda doğal bir biçimde, her ne kadar bu mümkün değilse de kendini tanımadan... Sanki kendini tamamen Camille'in durduğu noktadan ya da insanın bir mağaza vitrinindeki, herhangi birine ait sandığı görüntünün kendi suretinin yansıması olduğunu şaşırarak anlamasına benzer bir biçimde görmüştü. Hatta Camille'e de aynı şeyin olduğuna inanmak için bile zaman buldu: *Seçilmişlerdi*, şimdi, şu anda... Derken Camille'in dilinin dokunuşunu ağzında hissetti, onu kendine daha sıkı bastırdı, saçındaki ve yanaklarındaki vanilya kokusunu aldı. Korku 'tribi'nin başında ortaya çıkan ve tuhaf bir yakınlık duyduğu Camille-benzeri ateşten kuş yine aklma geldi; olası bir şanssızlığın önsezisiyle Hermann'dan selam söylemesini istediği bu kız... Kısacası tamamen mutlu olması gerekirdi, sokaklarda dolanırken Camille'in koluna hafifçe yaslandığı saatlerin sonuna kadar öyleydi de... Camille ona grupta, aşırı dozda uyuşturucudan öldüğü söylentisinin yayıldığını anlattı. Onun, katlandığı halüsinasyonlardan çok, böyle bir deneyimden çıkarılması gereken önemli entelektüel sonuçlarla ilgilenmesi Georg'u heyecanlandırıyordu. Hiçbir zaman grubun değiş tokuş edilebilir kızlarından, insanın elini kazaklarının altına sokup sokamayacağını anlamak için bir öğleden sonra ya da en fazla bir hafta birlikte olacağı o kızlardan biri olmamıştı. Camille ciddiyeti ve gururuyla göz kamaştırıyor,

parlak siyah saçlarla çevrili yüzünün tipik Asyalı ya da daha ziyade Kızılderili hatları bu uzun boylu ve dahası sağlam yapılı kıza farklı bir çekicilik katıyordu.

"Bir gün bir araya geleceğimizi biliyordum," dedi sakin bir biçimde. "Sanırım sana ilk rastlayan kişinin ben olacağımı da biliyordum."

Georg ona ateşten kuştan bahsetmek istiyordu, Hermann'la gönderdiği selamdan: Ama birdenbire bu ona uydurma ya da fazla abartılı gibi geldi. Böylelikle sadece, aynı şekilde kendisinin de bambaşka bir biçimde karşılaşmış olabileceklerini bildiğini öne sürdü.

Sonraları ne zaman o bir saat boyunca konuştuklarını çıkarmaya çalışsa belleği onu her seferinde tam anlamıyla utandırdı. Yalnızca bu yürüyüşün belirsizliğini ve masalsılığını, dar sokaklardan oluşan labirentte ve hareketli ana caddede sanki sadece ikisi varmış ve hareketlerini kısıtlayacak tek bir engel bile düşünülemezmiş gibi dolaşmalarını hatırlıyordu. Benzer yoğunluktaki mutlu bir yürüme duygusunu tekrar yakalamak için on yedi yıl beklemesi gerekecekti; güneşli bir pazartesi sabahı Loire'ın kenarında karısının yanında koni biçimindeki küçük çalılıkların arasından bir şatoya doğru yürüyene dek... Gelecekteki bu sabah, hafif diş ağrıları onu rahatsız edecekti. Ufak ama yine de etkili iki rahatsızlık, Camille'le geçirdiği o ilk saate yansıdı. İlkine Sartre'ın, sol elini gittikçe yoran bir kilo ağırlığındaki kitabı sebep oldu. İkinci rahatsızlık ise, annesiyle babasının, büyük bir olasılıkla kendisini hemen eve bekliyor oluşlarının Georg'un aklına ancak gelmesinden sonra, otobüs durağında vedalaşırlarken ortaya çıktı. Bu yalnızca, hilal şeklindeki yüzeyinde LSD 'tribi'ni atlattığı, mantığının uzak, ama pek belirgin olmayan sınırındaki bir düşünceydi: Gerçekten, acaba neden aksi gibi ilk olarak Camille'e rastlamıştı, neden arkadaşlarından birine değil, neden başka bir kıza değil?

3

Sekiz ay boyunca çıktılar. Yürümek, birlikte geçirdikleri zamanın yarısından fazlasını alıyordu. Rahatsız edilmeyecekleri bir yer ve fazla paraları olmadığı için kaçaklar ve dilenciler gibi, katedral ve Ortaçağ'dan kalma gözetleme kulesi arasında kalan taşra kenti S.'nin onlara sunduğu dar, sıkıntı verici halka açık yerlere muhtaçlardı. Sokakta buluşup donuyorlardı. Hiçbir kış sekiz ay sürmezdi ve aslında Ağustos'ta tanışmışlardı. Fakat parklar, Ren'in kıyısındaki çayırlar, Georg'un Camille'le dolaşmadan önce ve dolaştıktan sonra bulduğu ve bulması gereken doğal ve tenha köşeler bir sebepten dolayı kullanılamıyordu. Bu sebep büyük olasılıkla ilişkilerinin türü konusunda belirleyiciydi; hatta kışın ani gelişinden bile o sorumlu gibi görünüyordu.

Yaptıkları yürüyüşlerin her zaman farklı, eşsiz bir yanı olmasına rağmen birlikte yürüdükleri o ilk saatteki şatoya gidiş duygusu bir daha asla geri gelmedi. Onları büyük bir parkın hesapsız boşvermişliğiyle kuşatmak için yazın saydam tonlarıyla geri çekilen o harika yeni dünyanın yerini günden güne, S.'nin beyin şeklinde kurulmuş iç kısmında kent sakinlerinin yaşadıkları evlerin içine nüfuz edilemeyen, soğuktan nemlenmiş duvarları alıyordu. Daracık sokaklarda kendilerini bir mengenenin içine sıkışıp kalmış gibi hissediyorlardı. Kaçıyorlardı, canlı ve kırılgan bir halde, "ahırında saman olmayan" ve ayıplanan kutsal bir aile gibi (çocuk sahibi olamayışını erken yaşta hamileliğin sonucu olarak göstermek için)... Cennetten kovulma durumu, birlikte olmakta, ayrılıp anne ve babalarının kalorifer kazanı misali bedenlerinin dibinde özenle korunan liseliler olmamakta direndikleri müddetçe devam etti. Bir keresinde bir süpermarketin arka çıkışındaki sıcak hava üfleyen havalandırmanın altına oturup oradan kovulana dek sigara içtiler. Plakçılarda ve kötü tanzim edilmiş kitapçılarda bir şey satın alamadan avarelik ediyorlardı. Yerleşik hayatın kutsal emanetleriyle dolu vitrinlere sessizce bakıyorlardı: Mutfak mikserleri,

yol haritaları, porselenden yapılmış dağlar. Kent sakinlerinin evleri arasına yerleştirilmiş, göz acıtan beyazlıktaki yağlı büfe, orada asla bir şey yememelerine rağmen veya yemedikleri için onlara fazlasıyla tehditkar geliyordu. Isınmak için, bir lokalin arka odasmda ikisinin de sevmediği bilardoyu oynuyorlardı.

'Varlık,' diye okudu Georg, Sartre'dan, '*massiv*'dir.[4] 'Nesnelerin arkasında hiçbir şey gizlenmez, hiçbir şey çözülüp gitmez, *esse*'leri[5]' (İtalik harflerle yazılmış kavramların çözümlenmesi konusunda teşekkür edilecek kişi Georg'un kalbi yağ bağlamış, neşeli ve alkolik Latince öğretmeniydi.) 'hiçbir *transandantal*' (aşkın), '*refleksif*' (kendisine dönen: tıpkı bu aralar, onu almayı kabul ederse Camille'in içine girmek için sertleşen penisiyle kırmızı ve yeşil renklerde cilalamış olduğu dolabın aynasına gidip dudaklarının soğuk yansımasını öpen Georg gibi) 'ya da sıradan *cogito*[6]' (*ergo sum*! Descartes'm ünlü sözü, Büyük Filozoflar Ansiklopedisi'nden bakılacak, Sartre'la da karşılaştır: "Yirmi yaşmdayken kafayı bulmuş ve ardından, Descartes gibi olacağımı iddia etmiştim.") 'tarafından tek bir *percipi*'ye[7]' (bulanık bir felsefi oluşum; sanki Bischof Berkeley'in üzerine bastığı taş strafordan yapılmış ya da küçücük, uçup giden bir kuşmuş gibi) 'dönüştürülemez.' En ufak ayrıntılar bile, bakakalışın bu mutlak özgürlüğünü, ancak gerçek nesneler tarafından ezilmenin etkisiyle kazanabilecekmiş gibi görünen felsefesine takılıp kalıyordu. *Bu* tabağı, *bu* küçük sigara paketini, *bu* 'benim olan' *koca göbekli* eli göz hapsine almak gerekiyordu, ta ki bunların hepsi LSD 'tribindeki' ateşten kuş ya da kızgın noktalama işaretleri kadar saçma gelene dek... Bundan iki on yıl sonra bile Georg, Camille'e fırlatılmışlığı ve kendi kendineliğin mantığını açıklamaya çalıştığı ayaküstü girdikleri Tchibo[8] kafenin o tipik kasvetinin neden olduğu, kahve lekesiyle dolu beyaz plastik

[4] massiv: Latince'de "saf" (Ç.N.)
[5] esse: Latince'de "varoluş" (Ç.N.)
[6] Buradaki cogito sözcüğü hem "düşünce" anlamında, hem de yanındaki "ergo sum" ile birlikte Descartes'ın "Düşünüyorum, öyleyse varım." sözü kastedilerek kullanılmıştır. (Ç.N.)
[7] percipi: Latince'de "algı" (Ç.N.)
[8] Tchibo: Bir kahve markası (Ç.N.)

kaşıkların Fransız varoluşçuluğuyla kurduğu zorunlu ortaklıktan muzdaripti.

Camille dinliyordu. Bazen dikkatle, bazense sadece Georg'u daha da teşvik eden şüphe belirtileri göstererek... Georg, monologlarıyla adım adım işlediği aşk suçları için daha sonra (aynı suçları başka kadınlara karşı işlemesine de imkân sağlayan) özürler arıyordu. Yine de Fransız felsefesini anlayıp anlamadığı bir muammaydı. Kendisine ve Camille'e sadece kısa bir süre için daha bu küçük kentin hüznüne ve ruhsuzluğuna mahkum oldukları, çok yakında uzaklara gidip kaçınılmaz olarak tam ortasında duracakları, garantiye alınmış ve ruhsal açıdan zengin bir hayatın içine girecekleri duygusunu veriyordu.

O ilk günlerinde zihninin kenarında beliren rahatsız edici, septik düşünceleri çabucak unutmuştu. Her şeye rağmen Camille'de ne bulduğunu bir türlü anlayamayan arkadaşları vardı.

"Bu tam tersine çevrilip Camille'e de sorulabilir!" demişti hiddetle ama yine de Camille'in, bu aralar kalın kışlık kazakların altında kaybolan göğüslerine dokunmasına henüz izin vermediğini Hermann'a itiraf etmek zorunda kalmıştı. Zaten ilk iki aydan sonra bunu yapmayı denememişti de. 'Maceralar,' diye iddia ediyordu Sartre, 'yalnızca kitaplardadır.' Camille, kapağını açmanın, o karmaşık başından şüphesiz sürükleyici sonuna kadar sabırla okumak anlamına geldiği o ağırbaşlı, ciddi kitap gibiydi. Georg her akşam odasında oturup kendini daha kolay okumalara bırakmadan önce *Varlık ve Hiçlik*'ten bir on sayfayı daha becerme isteğiyle mücadele ediyordu. En ufak bir dikkat dağılmasında cehennem eserinin acımasızca birbirine kenetlenmiş olan cümleleri donuklaşıyor ve işte dünyanın o -varlık fenomeninden farklı olarak fenomenin varlıksal- varlıkbilimsel varlığını oluşturan; trans-fenomenal, kendiliğinden eylemsel, hiçbir şeyden türemeyen bilinci parçalara ayıran trans-fenomenal percipi'ye doğru sallanan pırıl pırıl sirk alanı, yazı masasının üzerinde siyah bir kütle olarak billurlaşıyordu, yanma yanaşılamayan bir lav kütlesi gibi... Farklı renklerde ka-

lemlerle satırların altını çizmek zorunda kalıyordu ve günün birinde yüzlerce sayfa devirip arzu, nefret, sadizm ve *ölümüm (!)* üzerine yazılmış olan gerçekten heyecan verici bölümlere gelene dek sabra ve yine sabra ihtiyaç duyuyordu. Nasıl ki her akşam yeni baştan mutlak şeylere yaklaşmayı umuyorsa, aynı şekilde yeni yaşamının ilk gününde Camille'i ortasında gördüğü ışığı bir advent[9] belirtisi olarak alıyordu. Bu ışık, donmamak için buldukları, öğleden sonraları masanın üzerinden öpüşmelerinin ve sandalyelerin altından ayaklarıyla birbirlerine dokunmalarının mümkün olduğu, bir ölçüde meyhanelikten çıkmış meyhanenin fonunu bile aydınlatıyordu. Camille'in yumuşak saçları, içinde belli belirsiz mavimsi alevciklerin dans ettiği koyu kahverengi gözleri, kusursuz, pürüzsüz genç kız teni tam bir hale içinde parlıyordu. Georg'un, Sartre ve Camus hakkındaki fikirlerinden çok, ona bakarken gösterdiği yumuşak özenden etkileniyor olabilirdi. S.'de -sonu olmayan, onları geleceğe hazırlayan S.'de- Georg kadar umutsuz yaşamıyor ve onun doğup büyüdüğü şehri kafasına göre dönüştürmesine şaşırıyor da olabilirdi: Bazen sözde ikisinin de daha fazla dayanamadığı gülünç bir taşra yuvasına, bazen de önemli olan her şeyin hemen ve burada düşünülmesi (ve aslında aynı zamanda yapılması) gerektiği için kaçıp kurtulmanın hiçbir işe yaramayacağı, sonsuz cehennem azabı çekilen bir yere dönüştürmesine...

"Sanırım günün birinde bir sürü seyahate çıkacağım," diye açıkladı Camille kararlı bir biçimde. "Ya sen? Sen ne yapmak istiyorsun?"

"Tam olarak bilmiyorum. Galiba farklı bir insan olmak istiyorum," diye karşılık verdi Georg biraz utangaç bir tavırla.

"Bunun için dünyayı tanımak şart. Bundan kesinlikle eminim."

"Peki *dünya* nedir?"

---

[9] Yazarın burada kullandığı "Advent" sözcüğünün Latincesi olan "adventus" varış anlamına geldiği gibi sözcük aynı zamanda Noel'den, yani İsa'nın doğumundan önceki dört haftalık süreyi ifade etmektedir. (Ç.N.)

Camille kaşlarını kaldırdı ve bu hareketiyle tam bir ironi ve şüphe ifadesi yakaladı.

"Çok seyahate çıkan birine büyük ihtimalle on dört gün sonra her şey aynı görünür, nereye giderse gitsin," dedi Georg 1936 yılında dünyanın geçirdiği buhran sırasmda otuz yaşındaki bir lise öğretmeninin kaleme aldığı, Camille için görünmez olan bölümü okuyarak. "İnsan büyük bilmecelerle bulunduğu yerde uğraşmalı."

"Büyük bilmece mi? Nedir ki o?"

"En büyük bilmece ölümdür," diye bağırdı Georg. "Böylece bu kültürün ne kadar saçma olduğunu görebilirsin, çünkü aslında gazetede her gün bu konu hakkında bir şeyler olmalıydı, birinci sayfada... Demek istiyorum ki felsefi bir şeyler, sadece savaşlar ve kazalar değil. Yaşam ölümüne bir varoluştur. Biz lanetliyiz."

Camille garip, tutuk bir hareketle tepki verdi. Bakışlarının camlaşmasının eşlik ettiği, anlık bir halsizliğe benzeyen küçük bir gevşemeydi bu. Georg'un hemen hemen aynı hareketi önceden kestirilemeyen, üzücü şartlar altında yeniden yakalaması gerekti (Camille'le yavaş yavaş bütünleşirken köpek yılının bir çırpıda gösterebileceği bir kedilik belirtisi olarak) Camille'in kendisinden insaf dilediğini, izbe şarapevinin tam ortasında onun için açtığı çukurları dengeleyecek bir şefkat beklediğini anladı. "Ama öte yandan mutlak özgürlük, ölümüne varoluştan gelir," diye açıkladı üzerine basa basa.

Camille ferahlayarak başıyla onayladı. "Ölenlere rağmen olimpiyatlara Münih'te devam etmek doğru muydu sence?" diye sordu sonra. "Bu aralar derste bu konuyu tartışıyoruz."

Komik miydi şimdi bu? Ya da komik olan Georg'un, televizyon ekranında olimpiyat kürekçilerinin renklerinin yerine bir anda terör komandosu *Kara Eylül*'ün maskeli tiplerinin siyah beyaz görüntülerini koyan bu tartışma hakkında çok az şey bilmesi miydi?

Noel'den kısa bir süre önce bir vitrinde Camargue fotoğrafla-

rı görmüşlerdi ve o zamandan beri yaz tatilinde birlikte Güney Fransa'ya gitme hayalleri kuruyorlardı.

Yeni yılda tekrar hayata döndüler ve mesleki yasaklara karşı düzenlenen bir Liedermacherfest'e[10] (Bütün makinistler DKP'li[11] gibi görünüyordu.), bir rock konserine ve *Godot'yu Beklerken*'in ölesiye sıkıcı buldukları, ama sonradan Georg'u absürd bir tiyatro oyununun ilk yarım perdesini yazmaya iten bir gösterimine gittiler. Bir keresinde de şehrin konser salonunda bir piyanist eşliğinde moritatlar ve balatlar söyleyen bir sopranoyu dinlediler. Konserden sonra onunla aralarında kısa bir konuşma geçti, daha doğrusu Georg gece elbisesi içindeki hanıma kadınları hor gören kimi şarkı sözleriyle kadın hakları düşüncesinin nasıl uyuştuğunu sordu. Camille görünmez olmak istiyor gibiydi, ama soprano sadece güldü ve yüksek sesle "Ah, kadm hakları... Bu konu gına getirdi artık!" dedi.

Georg heyecanla daha önce hiç duymadığı bu deyimi kafasına yazdı ve sonra Camille'in onunla gurur duyduğu için mi, yoksa ondan utandığı için mi kızardığı konusuna geçti.

Fakat bu olayın hemen üzerine, şehir kütüphanesi duvarlarının yanından geçerken Camille o ender ve tamamen isabetli cümlelerinden birini bağırarak söyledi: "Seni asla terk etmeyeceğim Georg!"

Georg gerçekten korkmuş muydu, yoksa kendini özellikle olgun göstermek mi istiyordu? Tereddüt ederek Camille'in yumuşak yüzüne baktı. "Bunu bilemezsin," dedi yavaşça, "Daha önümüzde koca bir hayat var."

Bunun üzerine Camille resmen olay çıkardı. Georg kısa bir süre sonra artık hangi şeytana uyduğunu bilmiyor ve sonsuza dek onun yanında yürümekten başka bir şey düşünemiyordu. İçleri acı ve isyanla dolu olarak bir saat boyunca, Camille sakinleşene kadar bir o tarafa bir bu tarafa yürüdüler.

---

[10] Liedermacherfest: Dönemin yanlış uygulamalarını eleştiren şarkıların söylendiği bir tür şenlik (Ç.N.)

[11] DKP: Deutsche Kommunistische Partei (Alman Komünist Partisi) (Ç.N.)

"O sırada buna inanan o değildi, bendim," diye itiraf etti Georg yıllar sonra Hermann'a. "O bunu dile getiriyordu, ama aslında ben hiç ayrılmamamız gerektiğini düşünüyordum. Sadece, bunu hiçbir şekilde kabul edemezdim."

4

Böylelikle Camille sınırı aşmıştı; o günden itibaren, birbirlerine olan hislerini açıkça dile getirme konusunda kesin bir istek, hatta bir gereklilik ortaya çıktı. Bu, aşktı. Gerçi çok sallantılı ve gergin bir temeldeydi, ama yine de aşktı, aşk olmak zorundaydı, kıyaslama yapabilecekleri başka bir duygu tanımıyorlardı. Sartre'ın konuya tam olarak uyan ifadeleri değil, sadece varlık ve arzu ya da sadizm ya da *o iş sırasında* çoraplarını çıkarmak istemeyen bir otel sahibesi hakkında metinleri vardı. Georg ve Camille birbirlerini seviyorlardı; yalnız, aşkın bu türünde, tam da birbirlerinin gözlerinin içine bakıp itiraf etmeye çok yaklaştıklarında ortaya çıkan bir problem saklıydı. Bu, eğer bir doğa problemi değilse, bir mantık problemi gibi görünüyordu. Söz konusu olan, bir şeylerin söyleneceği anda kaçınılmazlığı açıkça belli bir hata yüzünden bunların tamamen samimi olmasının imkânsızlığıydı, ötekine karşı hissettikleri insana rahatsız edici bir güç verdiği halde ya da belki tam da bu yüzden... Problemin çözümü o kadar basitti ki, inanamadılar. Birbirlerini sevdiklerini karşılıklı olarak söylediler. Sonra bunu tekrar ettiler ve nefeslerini tutarak kendilerine neler olduğunu gözlemeye başladılar. Bir kez daha tekrarladılar ve söyledikleri şey birdenbire tamamen doğru gibi göründü, birdenbire en ufak bir aykırılık ve tek bir olası ikiyüzlülük bile kalmadı. Daha önce fazla yoğun oldukları için adının konulmasından kaçan, ötekine dair tüm duygu ve düşünceler, onlara aralarındaki özel şeyi ifade etmek için zamanında fazla genel ve iddialı gelmiş olan bu formülün içinde çözülüyordu ve Camille'in yüzü şehrin kış fonunda,

alevle aydınlanmış gibi hafif bir ışık salıyordu. Kısa bir süre sonra, açık açık dile getirdikleri aşklarından başka hiçbir şeyi anlayamaz ve hiçbir şeye katlanamaz hale geldiler.

Aslında sadece "Senden hoşlanıyorum," diyorlardı, "Seni seviyorum" değil. Belki arsız gibi görünmek istemiyorlardı. Belki de onları alıkoyan şey, ilerideki yetişkin varoluşlarıyla on beş yaşındaki hayatları arasındaki gizli bağlantıydı ve bu bağlantı onlara, Georg'un şehir kütüphanesinin önünde dile getirdiği sırrı veriyordu: Henüz her şeyin önlerinde olduğunu. Ya da acaba daha güçlü formülleri kullanabilmek için tam anlamıyla yatmak mı gerekiyordu? 'Advent' çoktan geçip gitmişti, sokağa bırakılmış Noel ağaçları, yaprakları dökülmüş ve kurumuş bir halde, yılbaşında yenen sazan balıklarının kılçıklarını ve patlayan şaka oyuncaklarının[12] pırıl pırıl cesetlerini önceden toplamış olan çöp kamyonunu bekliyordu. Camille'in tutkularının kafasıyla sınırlı gibi görünmesi gitgide Georg'u bunaltmaya başladı. Sanki bütün erotik duyuları dudaklarında ve dilinde, pürüzsüz yanaklarında ve boynunun iki yanındaydı. Georg kendi kendine, hastanede geçirdiği geceden sonra Monika ya da Erika'yla karşılaşsaydı hikâyesinin nasıl gelişebileceğini -utanmadan değil- soruyordu (Bir seferinde Erika'yla, parti verilen bir mahzendeki kaba yontulmuş tezgâhın arkasına düşmüş, gümbür gümbür bir Pink Floyd ses örtüsünün altında tekliflerden, reddetmelerden, yılanımsı kıvrımlardan, fısıldanan yasaklardan ve yüksek perdeden iç çekişlerden oluşan dağ ve vadi gezintisini kızın uylukları arasına dizini bastırarak bitirmiş ve Erika bu dize, Georg'un kulağını mutlu ve bitap düşmüş bir halde ısırana dek sürtünmüştü.). Camille'den önce kaç kızı öptüğünü saydı (yedi); kaç tanesinin, sütyenlerinin içinde saklı olan hazineye doğru hızlı bir atak yapmasına izin verdiğini (dört), kaç tanesinin, karanlık alanın o güne dek kendisine sadece *Büyük Brockhaus*'taki kesitlerde (göze batan kesici diş profili) gösterilen sırlarına önceden dokunmasına izin verdiğini (sade-

[12] Patlayan şaka oyuncaklarının Almanca karşılığı olan "Knallkörper" in kelime anlamı "patlayan vücutlar"dır. (Ç.N.)

ce Reni; yalnızca inatçı, deriyi çizen kot fermuarının ardındaki hışırdayan tüy yumağının altında bulunan kuru bölgeye)... Sartre'ın romanlarında merhametli hemşireler eski savaş askerlerine mastürbasyon yaptırıyorlardı. John Updike'ın *Astronot Ayının Altında*'sıyla ilgili bir eleştiri vardı; bu yazıda, yazarın bir kadınla neler yapılabileceğini anlatışından bahsediliyordu: Üç delik, iki el (Kesinlikle: Vietnam savaşını tasvip eden soğuk, acımasız bir savaşçı. Kesinlikle: Sınırlı bir hayal gücü, çünkü Kaliforniya'daki deneysel bir WG[13] üzerine yazılmış, roman türü bir metinde kadının coşkuyla hatırladığı şey bir boşalma; *kulağının* içine ya da yanına). Georg, Henry Miller'ı, Josefine Mutzenbacher'in anılarını ve bir kasap çırağının bir parça etin ırzına geçişini anlatan Alberto Moravia'yı okuyordu. Kısa zamanda hiçbir şeye şaşırmaz hale geldi, en fazla bir kelimeyi anlamadığı oluyordu. *Fellatio*[14], *cunnilingus*[15], *fenomenoloji*. Bir aylık cep harçlığının bir kısmıyla kendine bir sözlük aldı: İncil olarak, silah olarak... Nasıl ki sözlükteki kararsız ve çoğunlukla biraz çakırkeyif bir görkemle Almanca kompozisyonlarına giren kelimelerin içinden geldiği bilimler ona aitse, günah, sapıklıklar ve bütün erotik hazlar da ona aitti.

Egzersizin sıklığına göre Georg'un karnına fışkıran, dökülen ya da damlayan, bazen yapıştırıcı madde gibi katılaşan, bazen akıcı olan meni, yine de onaylı ve yalnız bir gerçekliğe mensup görünüyordu, ta ki katedral ve Ortaçağ'dan kalma gözetleme kulesi arasında dolaşırken Camille ona birdenbire alçak sesle şöyle söyleyene dek: "Ha bu arada, jinekoloğum bana doğum kontrol hapı yazdı." Bunu söylerken gözlerini yere dikmiş, Georg ise nefesini tutmuştu. "Hormonal dengemi düzeltmek için..." Nihayet Georg'a sert, yakıcı bir bakış isabet etmişti. "Ama kullanmayı düşünmüyorum!"

'O zaman bunu bana niye anlatıyorsun?' diye düşündü Georg şaşkın şaşkın ve artık kendiliğinden başını yere eğmek zo-

[13] WG: Wohngemeinschaft. Bekâr insanların ya da çiftlerin odalarını paylaştıkları, mutfağını ve banyosunu ortak kullandıkları büyük ev. (Ç.N.)
[14] Fellatio: Erkeğe yapılan oral seks (Ç.N.)
[15] Cunnilingus: Kadına yapılan oral seks (Ç.N.)

runda kaldı (kaldırımın kenarı, kaldırım taşları, yılın son parçalanmış kurbağası ve çekerek uzatılmış, pembe bir çiklet). Bir testin söz konusu olduğu sonucuna vardı. Camille gerçekten seven, beklemesini bilen bir partnerin sakin ve dostça duyarlılığını bekliyordu. Georg duyarlı bir tavırla başını salladı ve Camille'in kendisine açılmasının beraberinde getirdiği cazibeyi tamamen gizledi. İçi gururla doldu; kusursuz bir tepki vermişti, Camille'in kendisine bir konuda güvenmesinde ve kendisinin de bu güvene layık olduğunu göstermesinde su götürmez bir güzellik vardı. Buna karşın Camille bu öğle sonrasının geri kalanı boyunca aksi ve küskündü.

Bu olayın hemen üzerine Camille ona bir kız arkadaşı aracılığıyla uzun ve bazen kirli tırnaklarını rahatsız edici bulduğunu bildirdi.

"Sadece sağ eliminkiler uzun. Gitar çalıyorum ya! Tırnaklarım çok yumuşak. Onları sabah temizliyorum, hemen iki saat içinde yine kirleniyorlar," diye kendini savundu Georg o kız arkadaşın önünde, Camille'in önünde değil.

Böylece aralarında, bazen açıkça dile getirilen cümlelerin, bazen de susarak bir konuyu geçiştirmenin yakıştığı gizli bir diyalog oluştu. "Daha on dört yaşında olmama rağmen benimle yatmak istiyorsun," dedi Camille atış yapılan bir spor salonunun iç manzarasının iyi ayarlanmış sessizliğinde. "Tabii ki, nerede ve ne zaman deneyeceğiz?" diye karşılık verdi Georg kayıtsızca. Ve şimdi, yüksek sesle dile getirilen "Kullanmayı düşünmüyorum!" cümlesi bu konuşmaya son derece doğal bir biçimde ekleniyordu; sanki yalnızca belli parçaları bilinen bir tiyatro oyunu bir mucidin buluşuyla tamamlanmıştı.

Camille'e hapın yanında demir ilacı da yazılmıştı; görünüşe göre, daima ütülü olan kot pantolonlarının kasık hizasında küçük, pas rengi izler bırakan bir sıvı... Georg'un ayıplanan arzunun zaman eşiği altında kalan sözde art niyetsizliği ve aldırmazlığıyla o tarafa attığı bakış, güçlü ama yine de belirsiz bir gerilim yaratıyordu.

Camille'in Georg'un odasını ender ziyaretlerinden birinde cinsel yakınlaşmalarının geçici doruk noktasına ulaştılar. Georg'un eli Camille'in kışlık kazağının, pamuklu bir gömleğin, dar bir tişörtün ve bir sütyenin altında didinip durdu ve sonunda mutlu ve baygın bir halde çıplak sağ göğsünün üzerinde kaldı. Bunun dışında neredeyse sadece dillerini hareket ettirdiler ve Camille birdenbire "İnsanın senin yanında içi geçiyor!" dedi.

'Hiç de değil! Asıl senin yanında içi geçiyor,' diye bağırmak istedi Georg. Camille o kadar sert ve gergin bir biçimde üstüne gelmişti ki, kendini her zamankinden daha dikkatli olmak zorunda hissetmişti. Yine de onun serzenişi kendisine ulaştı ve Georg bu serzenişi tam olarak anlamadı, ama mesele kesinlikle sadece değer verme değil, aynı zamanda bir kendini savunma meselesiydi.

Kısacası şimdilik geriye kalanlar, Camille'in kot pantolonlarının ince kıvrımlarındaki pas izleri ve vermekte son derece cömert olduğu Fransız öpücükleriydi.

Epey uzun boylu olan Georg'tan yalnızca bir santim kısa olan Camille bir kızlar takımında basketbol oynuyordu. Georg'un onu oynarken hiç izlememiş olmasına rağmen bu da erotik bağlamın bir parçasıydı. Bu bağlam kafasında daha sonra, Jean-Luc Godard'ın filmi *Je vous salue Marie*'yi gördüğünde netleşecekti. Şimdiki zamana gönderilmiş bir bakire olan Maria, İncil'de sözü edilen geçmişe dayandığı açık bir sebepten dolayı cinsel birleşme olmadan hamile kalıyordu. Sade döşeli, derli toplu odası genişletilmiş bir bakış açısıyla görülüyordu ve yatağının üzerinde bir basket topu vardı; bütünsel ve durağan, devasa bir portakal, daha saf bir dünyadan gelen kusursuz bir meyve...

"Bu sanki Camille'in idealindeki resimdi," demişti Georg, Hermann'a; Camille'le geçen günlerin bir daha geri getirilemeyecek olan ışığını, umutsuzluk ve heyecanlarını tekrar yakalamaya çalışırken. "Daha tecrübeli bir sevgili herhalde her portakalda tarzı yansıtan bir nokta olduğunu hesaba katardı. Basket toplarında bu nokta supabın göbeğidir."

O zamanlar sadece utangaçlık mı etmişti, yoksa işin içinde bekâreti bozmaktan, bedenin o mahrem, kirli yerini aramaktan duyduğu bir korku ya da estetik bir ürküntü de mi vardı? Sonraları bu tarz hijyenik düşüncelerle beraber aklma hep lisedeki üçüncü yılında dersine giren, ağzı iğrenç kokan, sarışın, güzel İngilizce öğretmeni geldi. Kadın sivri parmaklarıyla Georg'un kelime defterini bütün sınıfın önünde havaya kaldırmıştı. Teneffüste yenmek üzere fazla uzun bir süre sırt çantasında durmuş olan elma, defteri kahverengi lekelerle çirkinleştirmişti. Derken kadm geceleri Georg'un üstüne gelmeye başlamıştı -Bayan Doktor Köppler-, otuzunun üzerinde, çok yaşlı bir Sukkubus.[16] Aralarında bir çeşit boşalma gerçekleşmiş; kahverengi lekelerden, sarı saçlardan ve kırmızı tırnaklardan oluşan bir tortu ortaya çıkmıştı ve hissedilen şey, insanın çişini uzun süre tuttuktan sonra işerken hissettiğiyle aynıydı. Ancak pisliklerden çıkıp büyüyen bu şiddetli çocukluk arzuları, Camille'le yürüyüş döneminde çoktan geride kalmıştı. (Belki kırk yaşındaki birinin anılarındakinden bile geride...) Bayan Doktor Köppler hâlâ onun sınıfında İngilizce dersi veriyordu. Hafta arası Georg'un hayal gücü kadını okuldaki bir bankın üzerine atıyor ve Georg, bu sanatın bütün kurallarına uygun olarak boşalıyordu; her ne kadar yalnız da olsa, her ne kadar kadının ipek çoraplarının uyluklarında bırakmış olması gereken ince, kırmızı, daire şeklindeki izlerin ötesindeki, yalmzca harflerden oluşan, sansasyonel duygular vaat eden boşluğa da olsa...

Georg'un kendi açısından bir anda tam bir kusur olarak fark etmeye başladığı, az çok pis olan her şeyi Camille kesin bir biçimde reddediyordu. Mesela Georg'un, onun anne ve babasının evinde geçirdiği tek öğle sonrasının sonunda çok acıktı ve bir kutu kırmızı biber soslu sardalye yedi. Hemen ardından Camille'in basket takımının çalıştığı spor salonuna gittiler. Vedalaşırken Georg'u uzun uzun ve içten bir biçimde öptü, her vedalaşmalarında olduğu gibi... Onun sardalyeleri nasıl unut-

[16] Ortaçağ insanlarının inanışlarına göre erkeklerle, kadın görünümünde cinsel ilişkiye giren şeytan. (Ç.N.)

tuğunu Georg bir türlü anlayamıyordu. Yoksa bu noktada Camille'in tutku konusundaki yeteneği mi ortaya çıkmıştı -ötekinin arzusuna güvenerek bir an için kendini unutma yeteneği-,tıpkı Georg'un daha sonraki sevgililerinin onu ter içinde, yarı uyuklar halde ya da aybaşı sırasında karşılamaları gibi...

Hayır, Camille sadece iktidar duygusuyla hareket ediyordu. Anne ve babasının evinde satranç oynamışlardı ve o, bütün kaygılarına rağmen kazanmıştı. Bu sürpriz galibiyet ona sevimsiz olma hakkını vermişti. İktidar ve pislik arasında gittikçe güçlenen, Georg'un doğru dürüst kavrayamadığı ve onu çoğunlukla çaresiz ve beceriksiz kılan bir bağ vardı.

Bir seferinde şehir parkında, katedralin arkasındaki yeşilliklerde oyun olsun diye boğuşurken, Camille beklenmedik bir hızla yere düştü, başının arka kısmını park yolunun içine sıkıştırılmış çakıl taşlarından birine çarptı ve saniyeler boyunca yattığı yerde hareketsiz kaldı. İki gün önce onun on beşinci doğum gününü kutlamışlardı. Her şey bu parkta bitebilirdi, Camille'in sonu olmayan, bütün o şaşırtıcı hikâyesi... Georg onun başındaki acıyı kendisinin hissettiğine inanıyordu; çarpma anında Camille'in orada öylece uzanan bedeninin üzerine atılmış ve onun kirpiklerinin arasından birkaç saniyeliğine kendi görüntüsünü görmüştü, bir katilin görüntüsünü: Geri zekalı, aptalca genç, saçları göğüs hizasına gelen ve hâlâ kız suratlı... Camille'in ölümünü paylaşmak, onunla birlikte dünyadan kaybolup gitmek istiyordu, hemen şimdi... Onunla boğuşmaya kalkışmamalıydı! Şu anda -tekrar ayağa kalkan ve üzgün üzgün yere bakan biri olarak- üzerine yıldırım düşmezse, yeryüzündeki bu güzel başı, kendisini bekleyen, dünyevi suçunu açığa vurmak üzere Camille'e ithafen büyük kitabını yazacağı hapishane yıllarında asla unutmayacaktı. Diz çöktü ve yapraksız dalların gölgesinin onun yanakları üzerinde oynayışını panik içinde izlemeye başladı. Camille'in gözleri kapalıydı ve böylece uyuyan bir insanın resminde olduğu gibi, hafif ışık salan gözkapaklarını ve uzun kirpiklerini incelemek mümkündü. Fakat birdenbire Georg küçücük, ama yine de kesin bir belirtiden

Camille'in kendisini kandırdığını anladı. Aslında bayılmamıştı. Ona numara yapıyor, vicdan azabı çektirmek ve böylece yine bir tür iktidar elde etmek istiyordu. Onun burun deliklerindeki küçük siyah kılların görüntüsü Georg'un içine oturdu.

"Neredeyim ben?" diye sordu Camille gözlerini açtıktan sonra.

"Benim yanımdasın," dedi Georg. Onu bu sözle sakinleştiremedi. Defalarca özür diledi. Sonunda Camille onun -en azından bugün için- dilenebilecek bir özür olmadığını anlamasını sağladı. Yine de Georg onu seviyordu, bu sevgiye karşı hiçbir şey yapamazdı ve yapmak istemiyordu da. Camille yaralanmadığı için mutlu, onun yanında parkın içine doğru yürüdü. Bütün bu karmaşık bağlantılar çözülecekti, bundan kesinlikle emindi. Asıl macera, başka ve daha büyük bir şehirdeki ortak gelecekleriydi. On altı ya da on yedi yaşında birbirleriyle yatacak ve tatmin olmamış bedenlerinin bu hüzünlü mücadelelerine birlikte güleceklerdi.

5

Zaman içinde Georg kendini kararsız ve dalgın bulmaya başladı; sadece çalışkan bir amele, iki entelektüel noktayı akla gelebilecek en elverişsiz doğruyla bağlamayı bilen bir geri zekalı, sıkıcı bir kitap kurdu, aptalca hareketler yapan bir taşra öküzü, mahzun ve ümitsizce yeteneksiz bir hayalperest ve hatta bazı -en önemli- durumlarda resmen normal bir insan... Sırf Camille'in yanındaki bu bir yıl, belki de sadece sekiz ay boyunca kendisi hakkındaki kesin fikrini korudu, en azından inandırıcı bir şüphe biçiminde... Çoğu insanın kafasının içine saplanıp kalmış olan tıkacı, LSD 'tribi' onun kafasından çıkarıp atmıştı; o zamandan beri beyni durmaksızın çalışıyordu, çünkü onda Sartre'm (tercihe göre Schopenhauer'in, Heidegger'in, vs.) de-

hasının biyokimyasal olarak açığa çıkmış olması kuvvetle muhtemeldi ve bu yüzden sıra dışı bir şahsiyetin hayatını yaşamaya hazırlanmakla görevlendirilmişti.

Bu kesin fikri şüphe düzeyine indirgeyen, Camille'in septik düşünceleri olmalıydı. Bir gün ayaküstü kafede bir araba satıcısının kendileriyle aynı yaşta ve tıpkı Georg gibi *Bulantı*'yı okumuş olan oğluyla buluştular. Çocuk kendini bir dahi olarak nitelendiriyordu, öncelikle de müzikal açıdan...

"Bu inanılmaz bir şey! Ne besteledi ki? Ne yarattı?" diye bağırdı Camille tekrar yalnız kaldıklarında.

"Belki de sadece böyle hissediyordur," diye tahmin yürüttü Georg. "Belki de dehası çok yakında meydana çıkar. Stockhausen gibi besteler yapıyor." Bunun üzerine utanmasına ve aynı zamanda Camille'e göre köşeye sıkışmasına neden olan bazı alaycı ve iğneli yorumlara maruz kaldı. Camille bu kendini beğenmiş ve lütufkar davranış tarzını ona karşı daha önce hiç ortaya koymamıştı. Kendisi açıkça belirtmese de hüküm veren bir mahkemenin gücüne sahipti.

Peki acaba Georg ne yaratmıştı on altıncı yaş gününün hemen sonrasına kadar? Böll tarzı bir hikâye (Mahzun bir adam tekerlekli sandalyeye zincirlenmiş bir kadınla birlikte, bir kürkçüye ait olan karşı villadaki ahlaksız yılbaşı kutlamalarını izliyordu.), Beckett'tan esinlenerek yazmaya başladığı *Beyaz* adlı bir tiyatro oyununun ilk yarım perdesi (Bir filozof, kaçık bir psikanalizci ve avangard bir yönetmen durmadan konuşarak bir psikiyatri kliniğinden kaçıyorlardı.), bir bilimkurgu romanının, erkek türünün son örneğinin soğuk yüzünden daldığı uykudan sadece kadınların yaşadığı bir gezegende uyandırılışını anlatan beş sayfalık girişi (Kadınların üzerinde beyaz, göğüslerini açıkta bırakan uzay giysileri vardı.) ve son olarak da *Kaybolan*'ın senaryosu için taslaklar; şu aralar süper-8-kamera için para biriktiren Hermann'la planladıkları ortak bir çalışma... Camille'i bu projelerin ayrıntılarına ortak etmemek ona daha doğru geliyordu.

Sonra *Varlık ve Hiçlik*'in bağırsaklarının derinliklerinde, Camille'in hayal gücünden yoksun bakış açısıyla korkunç örtüşen bir bölüm buldu. İlk kitabını daha yeni (!) yayımlatan, otuz yaşındaki genç bir yazarın (Neden genç? Otuz... Aman tanrım, ne kadar zamanı kalmıştı ki!) önemi üzerine bir kurguydu bu. Adam başka kitaplar yazmak için elinde malzeme olacak mı diye korku içinde "kendini beklerken" ölüm ona isabet etmişti (kalbine; bir sokak köşesinde -sonuç aynı). Eğer kitabı mükemmelse, bu tam bir şans olmalıydı. Eğer çok önemli değilse yine de büyük bir sanatçı varoluşunun girişini yapabilirdi. İşte ölüm, yaşamı böylesine anlamsız kılıyordu. Çünkü yazar on kitap yazmayı başarsa bile onun kalitesi ve dehası hakkında karar verecek olan yalnızca diğer insanlar ve tasavvur edilemeyen gelecekti, ki bu ikisi şununla ilgili de hüküm veriyordu: *O ergenlik bunalımı geçici bir ruh hali miydi, yoksa daha sonra yapacaklarımın bir göstergesi mi?*

Pekala popüler Almanca şarkıların sürekli etkisi altında -soğuk havanın zoruyla-, tren istasyonunun lokantasında Sartre'm ve denemek için bazen de Heidegger'in yazılarına odaklanmak ya da *Kaybolan* üzerinde çalışmak amacıyla derse girmediği süre için *mazeret kâğıdı* denen raporu (*Oğlum Georg gripal bir enfeksiyon nedeniyle ... tarihinden ... tarihine kadar derse katılamamıştır.*) gittikçe daha sık hazırlamaya başlamasının ne anlama geldiğini bulabilirlerdi. Belki son zamanlarda yabancı kelimeleri ölçüsüzce kullanmasmdan yakınan kız arkadaşının davranışları da eleştirilebilirdi. Kirli tırnak kenarları konusundaki duyarlı tepkisine rağmen, ona nesnelerin gerçek, kapsamlı ve yalın varoluşunu yaratan *BULANTI*'yı anlatmak mümkün değildi. Peki Georg bunu gerçekten denemiş miydi? Ona hiç bilincin insanı mutlak özgürlüğe götürdüğünü, ciddi ve burjuva olan her şeyin işte sırf bu özgürlükten duyulan korkudan kaynaklanan bir yalan olduğunu açıklamaya çalışmış mıydı? Yoksa Camille her zaman bu gerçekten sürükleyici konulardan kaçmayı bilmiş miydi?

Bir seferinde Georg'a, kendisini DKP'nin gençlik koluna yakın hisseden bir kız arkadaşından bahsetti. O ise genç sosyalistleri daha aklı başında buluyordu.

"Ne onlar, ne de ötekiler Marx'ın kitaplarını okuyorlar," dedi Georg.

"Nereden biliyorsun?"

"Sordum."

"Peki sen okuyor musun?"

"Şu aralar Feuerbach'ın tezlerini okumaya başladım."

Camille etkilenmiş bir halde sustu. Sonra neredeyse ağlamaklı bir ses tonuyla sordu: "Her şeyi okumak şart mı? Buna gerçekten inanıyor musun?"

"Tabii ki hayır, yalnızca önemli olanları..." Georg ona Sartre'ın *Autodidakt* tiplemesini, entelektüel olmak için Bouville kütüphanesinin raflarını alfabetik sırayla bir köstebek gibi kemiren, *Bulantı*'nın gülünç karakterlerinden birini anlattı. "Her şeyi biliyor ve aynı zamanda hiçbir şey bilmiyor. Üstelik sonunda adamın bir kulampara olduğu da ortaya çıkıyor."

"Bir ne?"

"Oğlancı, ibne yani..."

Georg, Camille'in kasılıp kalmasının (yüzündeki dünyevi bulantı ifadesi) okumaya karşı duyduğu nefretten mi, yoksa oğlancılığa karşı duyduğu nefretten mi kaynaklandığı konusunda üç saniye kararsız kaldı.

"Bouville," dedi Camille düşünceli düşünceli. "Boue-Ville. *Çamurkent* anlamına geliyor."

"Olağanüstü!" diye bağırdı Georg. Kelimelerin Latince kökenlerini ister istemez veren sözlük Bouville'i sadece *etimolojik* olarak ele almayı akıl etseydi bile, bu noktada Camille'e karşı kaybetmiş olurdu. Çamurkent'in baş harfi S.'ydi.[17] Georg Camille'le gurur duyuyordu.

"Ya da İrin-Kent," diye ekledi Camille başını sallayarak.

[17] Çamurkent'in Almancası Schlammstadt'dır. (Ç.N.)

"Çok güzel!"

"İnsan yalnızca okumamalı, bir şeyler de yapmalı," dedi Camille Georg'u şaşırtarak.

"Politik bir şeyler mi demek istiyorsun?"

"Ağabeyim genç sosyalistlerin tarafında..."

Georg kafasını önce sağa sola, sonra yukarı aşağı salladı; ne söylemesi gerektiğini tam olarak kestiremiyordu. Sartre'ın politik açıdan çok aktif olduğu, politik tezlerden oluşan ve *Varlık ve Hiçlik*'i de kapsayacak genişlikte ikinci bir kitap yazdığı biliniyordu. Yine de Georg partide bireyselliğin giderek azaldığına inanıyor ve bunu tasvip etmiyordu.

Camille onun bu fikrine katıldı; şaşırtıcı bir biçimde ve hatta biraz ferahlamış gibi...

Bu konuşmadan kısa bir süre sonra bir öğrenci birliği S.'deki Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin bodrum katında Erwin Leiser'in filmi *Kavgam*'ı gösteriyordu. Cıcığı çıkmış bedenleri yakalayan kepçeleri, cesetlerin korkunç pasif hareketlerini, fondaki toplama kamplarının önündeki toplu mezarlara fırlatılıp atılışlarını gördüler. Seyirciler salondan sessizce çıktılar. Georg ve Camille kış alacakaranlığında yan yana yürürken ağlamıyorlardı. Fakat tek kelime söyleyecek halde değillerdi. Hafif ıslak kaldırımın altında bir uçurum vardı. Buz gibi, yeşilimsi ışıkları yüzlerinin rengini yok eden sokak lambalarının demir direklerinden, asla hissedilmeyen bir soğuk çıkıyordu. Anlamsız mallarla doldurulmuş vitrinler, botlarına deri parçaları gibi yapışan ıslak yapraklar, içinde kimse kımıldamıyormuş gibi görünen, savaş sonrası yapılmış alçak binalar, zorunlu US-Army parkalarını çizen, soğuktan kaskatı kesilmiş çalılıklar, hiçbir şeyi korumamış olan, hiçbir anlam taşımayan, insanoğlunun kusursuz yıkıcılığından başka hiçbir şey vaat etmeyen nesnelerin önemsizliğinde boğuluyorlardı. Georg, Camille'in aynen kendisi gibi hissettiğinden emindi. Vedalaşmak için yanaklarını sessizce birbirlerine değdirirlerken ona onu sevdiğini ("ondan hoşlandığını" değil) ve insanın hiçbir şeyi düzeltip değiştiremediği bu Çamurkent öğ-

renci hayatına sürgün oldukları için ne kadar üzgün olduğunu söylemek istiyordu. Fakat ağzından tek bir ses bile çıkmadı, ki daha onunla çay demlemek ve uykuya dalarken onu kollarının arasına almak için özgürce sahip olacağı bir oda bile edinememişti.

Gözleri olmayan, bacaklarının arasında hemen her gece ayaklanan çubuğu, o akşamdan sonra bir süre tam anlamıyla aşağılayarak mastürbasyon yaptı; söz konusu olan, sırf onu Camille'e karşı daha yumuşak ve sabırlı hale getirmesi gereken, baştan savma bir egzersizdi.

Sonunda, nesnelere bakakalmanın ve onların hareketsiz ve nedensizce varolma yüzsüzlüğünü göstermeleri üzerine kafa patlatmanın yetmediğini anlamaya başladı. Kendini anlamak zorundaydı, yani insanoğlunu, onun arzularını ve çılgınlığını, tıpkı Sartre'ın *Bulantı*'da yaptığı gibi...

"O halde Sigmund Freud okuyalım," dedi Hermann. "Bilinçdışı olanı kavramaya mecburuz."

"Varoluşsal bir psikanaliz türü bile var," diye hatırladı Georg (Bir seferinde cesurca *Varlık ve Hiçlik*'in 700. sayfasma atlamıştı.). "Peki filmi ne zaman yapıyoruz?"

Yaza kadar beklemeyi kararlaştırdılar. Sartre'm teorik kitaplarının yanında *Düşlerin Yorumu* hafif bir roman gibi kalıyordu.

"Sen ne zaman ders çalışıyorsun?" diye sordu Camille içten bir ilgiyle.

"Hiçbir zaman," dedi Georg aynı içtenlikle.

Çoğu ders ona o kadar sıkıcı ve dehasına zararlı geliyordu ki, sıranın altında daha anlamlı kitaplar okuyordu. Matematik ve fen sınavlarını daha ilk birkaç dakikadan sonra bırakıyordu, çünkü bu disiplinlerde insanın tek başına kendisini nasıl ispat edebileceğini anlamıyordu. İşin ruhunu almadan akademik eğitim görmüş insanlar olarak değerlendirdiği bazı öğretmenlerle girdiği şiddetli tartışmalar yüzünden ihtar ve izinsizlik cezaları yağıyordu. Disipline dayanan sebeplerle ve göz kamaştırıcı bir şizofreni timsali olarak yarısı birlerden yarısı beş ve altılardan

oluşan -sadece İngilizce'deki *tatmin edici* (Bayan Dr. Köppler) sayesinde makul bir dayanak noktası bulan- yarıyıl karnesi yüzünden sınıfı geçmesi tehlikede gibi görünüyordu.

Camille bu gelişmeleri tam anlamıyla yadırgayarak izliyordu. Georg onun korktuğunun farkında değildi; tıpkı kışın sonunda sokakların kenarlarında kalan kar artıklarının melankolik çirkinliğinin de farkında olmadığı gibi. Bunu bir görüyor, bir görmüyordu ve bazen Camille'i mutluluk ve aşkına duyduğu güven karışımı bir duyguyla şok etmeye kalkışıyordu. Sınıf arkadaşlarıyla, omuz hizasındaki saçlarına uyacak biçimde mini etek giyip okulda görünme iddiasma işte böyle girdi. Tabii ki bir skandal olan bu olayda, sonradan gülmekten neredeyse gözlerinden yaşlar geldi, eteğe 50lerden kalma, İskoç tarzı, kareli, ve kararlı bir makas darbesiyle daha da kısa bir model veren annesinin mizah anlayışı da hoşuna gitti. Georg'un her sabah okula gittiği otobüsün şoförü neredeyse kalp krizi geçirecekti, sınıf arkadaşları kıyameti kopardılar, müdürse ona bas bas bağırdı. Yalnızca din öğretmeni Georg'un kadınların kot pantolonla görünmeleri halinde erkeklerin de karşı cinsin giysilerini giymeye hakları olduğu tezini içten bir coşkuyla karşıladı. Şaşırtıcı bir biçimde bu kez izinsizlik cezası verilmedi; ama onun yerini, Georg'u katiyen öpmek ve ona sarılmak istemeyen, bütün gücüyle onu görmezden gelmeye çalışan Camille'in kutsal nefreti aldı. Şüphesiz aralarında gergin bir hava olmuştu; Georg'un fen bilimleri, Camille'in ise yabancı diller kısmında okuduğu iki bölümlü lisenin ortak sigara köşesinde ancak birkaç metre mesafeden katlanılabilecek bir hava... Camille'in cinsel açıdan öfkelenmesi, Georg'un travestileri andıran kılığı karşısında şok olması ve bu kılığı, süper egosunun kurmasına izin veremeyeceği tuhaf fantezilerle ilişkilendirmesi kolay anlaşılır bir şeydi.

Georg ve Hermann ise kendilerini hiçbir şekilde kandırmıyorlardı. Türlü biçimlerde ortaya çıkan sapıklığı aralıksız olarak keşfetmekten hoşlanıyorlardı. Rüyalarındaki hadım edilme korkularının (dökülen dişler ve saçlar), vajinal sembollerin ve Ödipus kompleksinin açığa vurulduğu durumların foyalarını

pes etmeksizin meydana çıkanyorlardı. Her hareketin, her kızarıp bozarmanın ve hatta tesadüf eseri gibi görünen her dil sürçmesinin tam olarak saptanabilir bir nedeni vardı. O halde Georg niçin hâlâ, okul kitapları dışında olsa olsa şu ya da bu romanı okuyan ve namusunu büyük bir dirençle koruyan Camille'le beraberdi?

"Annene benziyor," diye cevabı buldu bu soruyu ortaya atan Hermann; ve Georg'un annesinin uzun boylu, sakin bir kadın olduğu gerçeği hesaba katılmazsa bu gerçekten bir açıklama sayılmazdı. Hiçbir kız ve hiçbir kadm Camille'e benzemiyordu; çünkü onda o açıklanamayacak Kızılderili çehresi, o neredeyse mavi-siyah saçlar, o altın-bronz karışımı tonunda bir ten vardı. Kimse bu kadar hüzünlü görünmeyi beceremiyordu, ortak tanıdıkların tenkit edilmesi söz konusu olduğunda kimse bu kadar sürükleyici, kendini beğenmiş ve küstah değildi. Bir de herhalde kimse Georg'u bu kadar ciddi ve süzerek dinleyemezdi.

6

İlkbaharın sonuna doğru şehirdeki dondurmacılar açıldı.

Bu dondurmacılardan biri, okuldan arkadaşları olan bir kızın babasına aitti. Georg ve Camille köşedeki etrafı aynalarla çevrili, plastik kaplı, müşterilerin kıçlarını sadece acınası bir şapırtıyla başbaşa bırakan yumuşak bankta oturuyorlardı. Vietnam'daki öldürme ve bombalama olaylarını kamerayla izlemenin ahlaki açıdan kabul edilebilir olup olmadığını tartışıyorlardı. Georg televizyondaki, savaşı silinip atılamayacak biçimde hafızalara kazıyan görüntüleri gözünün önüne getiriyordu: My-Lai'ye giden sokakta napalm bombası yüzünden yanmış, inleyen kız çocuğu; bir Vietkong'un[18] Saygonlu polis şefi tarafından dehşet verici bir sessizlikle kafasından vurularak infaz edilmesi...

[18] Vietkong: Vietnamlı gerilla.

Savaşla ilgili romantik şeyler tasavvur etmek artık mümkün değildi.

"Ama bu *Tagesschau*'da gösterilirken insanlar akşam yemeklerini yediler," dedi Camille.

Okul arkadaşları olan kızın gelmesi, bu dikkate değer düşünceyi yolundan çevirdi. Brigitte onlara selam verdi ve sonra döne döne yükselen bir merdivenden birinci kattaki özel bölüme çıktı. Kocaman dondurma kaşıklarıyla şekillendirilmiş gibi duran göğüsleri, kütle hareketsizliğinin müstehcen kuralları doğrultusunda helezonik öne ilerleme hareketine uyuyordu. Camille, Georg'un bakışını fark etmişti. O yüzden Georg onu aceleyle öptü. Camille kendini ters tarafa attı, kazaklarının altındaki ısı ve elektrik bilinmedik bir ölçüye çıkmıştı; ancak, ateşleme dondurma toplarını yapan kişiye, aniden masalarının önünde beliren, aşağı yukarı iki metre boyundaki şişman kafe sahibine ulaşmıştı bile. Adam avurtlarını şişire şişire "fuhuşlarına" son verdi, parasını istedi ve Georg'un kendisine uzattığı on marklık banknotu pençesinin içinde buruştururken onlara kapıyı gösterdi.

Yetişkinlerin kanıtlama konusunda şaşırtıcı sıklıkta ortaya çıkan zayıflıklarını kanıtlamak amacıyla onlarla tartışmayı seven Georg, önce saldırmaya elverişli bir nokta bulamadı. Kafenin sahibinin (tıpkı kendisi gibi) tatmin edici bir cinsel hayatı olmadığını ve öfkesinin bundan kaynaklandığını anladı. Fakat adam "şimdiki gençler" üzerine fazlasıyla tanıdık gelen boş laflar etmeye başlayıp bir türlü kesmek bilmeyince, bu üç kantarlık namuslu hiddetin dengesini bozmak için gereken küçük, retorik kol belirdi. Georg adama mümkün olduğunca soğukkanlılıkla, onun istediği gibi kafeyi derhal terk edebilmeleri için artık şu on markı bozacağına durmadan ahlak dersleri verdiğini, dolayısıyla anlattığı amacın, yani fuhuş yapan çiftten kurtulmanın önündeki asıl engelin kendisi olduğunu anlatmaya çalıştı. Ayrıca *fuhuş* kavramı 1973 yılında bayağı absürd kaçıyordu. Adam bu sözler üzerine kendi yaptığı yaban mersinli dondurmanın

rengini aldı. Çok berbat bir durumdu bu ve bütün müşteriler onlara bakıyorlardı.

Bir sonraki buluşmalarında Camille, Georg'u öpmek istemedi. Hiç konuşmadan yan yana yürüdüler. Tam Georg ona yolunda gitmeyenin ne olduğunu soracak cesareti toplamıştı ki, Camille korka korka "Senden ayrılıyorum, Georg!" dedi.

"Peki," dedi Georg. "İstediğin buysa..."

Bu cümlenin hemen ardından ayrıldılar. Georg'un belleği ilk kimin vazgeçtiğini bir daha asla ortaya çıkaramadı. Yalnızca, sanki Camille ona büyük ve hiç hak etmediği bir hediye vermiş ya da karnına bir bıçak saplamış gibi bir dakikalığına acısıyla başbaşa kalmak istediğinden emindi. Bir sigara yakmaya çalışırken elleri titriyordu. Şimdi ne yapmalıydı? Acı, dış dünyanın seslerini bastırarak içinde gümbür gümbür çalan bir müzikti. Bedeni siyah sarmaşıklarla ve ateş kırmızısı kamçı izleriyle kaplı gibiydi. Ana caddede bir aşağı bir yukarı yürüdü. Sonra bata çıka ara sokaklardan geçti, amaçsızca, hiçbir şeye tutunmak istemeyen bakışlarla, sanki böylelikle S.'de yolunu kaybetme marifetini gösterebilecekmiş gibi... Akşam karanlığı çökene dek yollardaydı, ahmak ahmak daireler çizerek, tıpkı tilt makinesinin içindeki küçük bir top ya da şehrin çürümüş beyninin kıvrımlarındaki bir nöbet sanrısı gibi... Demek Camille onu bu şekilde yaralayabilmişti! Birdenbire korkuya kapıldı. Kaldırım taşının altında bir şey genişledikçe genişliyor, derinlerde bir yerlerden tehditkar sesler yükseliyor, gökyüzü göze benzer, saydam olmayan bir biçimde kızıyor gibi gelmişti; sanki uyuşturucunun renklerle delik deşik edilmiş o geceden kalan artıkları kışı onun hücrelerinde geçirmiş ve şimdi onu geri almak üzere beyin hücrelerinin incecik zarlarından içeri akıyormuş gibi... Durdu ve derin derin nefes aldı. Fakat hayır, bu imkânsızdı! Korku 'tribindeki' durumunun tam tersi söz konusuydu: Anlamı olan düşünceler bulmak istemiyordu; oysa dikkatini çevresine verdiğinde S.'nin evleri, sokak lambaları ve vitrinleri kendi Sartrevari ağırlıklarıyla ona kibrinin Camille'in tek bir darbesiyle paramparça olduğunu göstermekten adeta

zevk alıyorlardı. Taş soğukluğuyla ve içeri girişi sağlayan, kutsanmış suyla yıkanmış, karanlık ağızlarıyla katedral. Başpiskoposluğun alçak binaları. Polis karakolu. Şehir kütüphanesi. Seni asla terk etmeyeceğim, amin, Allah kahretsin! Kelimelere sığmayan *Cafe Hindenburg*'un önündeki aynı derecede kelimelere sığmayan bu kuyu... Kafenin havuzunun kenarına şu cümleleri kazımışlardı: *Biz ölmek zorunda kalsak da Almanya yaşamalı, ve Alman kadınları, Alman sadakati, Alman şarabı.*

"Burayı birkaç dinamitle havaya uçurmalıyız," diye önermişti Camille'e, ve "Gece vakti, böylece kimse yaralanmaz," diye eklediğinde bile onun tarafından tasvip edilmemişti. Aptal kaltak. Budala, ödlek, yüzeysel (evet, öyle) kaltak. Kahrolası sadakat. *Alman kadınları!* İyi, yeniden düşünmeye başlamıştı! İyi, öfkeden kuduruyordu! Bir geri zekalı gibi davranmıştı, bir kitap kurdu, bir boşboğaz. Daha kötü niyetli, daha hiddetli, daha fırsatçı olmak lazımdı! Ceketinin düğmelerini açtı ve koşmaya başladı, önce duraksayarak, sonra ritim ve güç kazanarak... Çamurkent'in duvarları geri çekilerek ondan uzaklaşmak zorunda kaldılar, yoksa onları dans ettirebilirdi. Annesiyle babasının evine yedi kilometre. Bir güç denemesi, bir ispat. Camille onu, Çamurkent'in tek dahisini bıraktığına bir gün pişman olacaktı. Georg onunla bir daha asla konuşmayacaktı, karşılaştıklarında görmezden gelecekti. Geleceğin hüzünlü, içinde yaşadığı toplumu derinden küçümseyen (ve o toplumun kadınlarıyla kayıtsızca yatan) entelektüelinin yaşamında bir kenar figürden başka bir şey değildi. 'Bir yan cümle!' diye düşündü öfkeyle, bu memnuniyet verici çağrışımları öğleden önce okulda yapmak zorunda kaldıkları dilbilgisi analizlerine borçlu olduğunu hissederek... Hafif bir ilkbahar yağmuru kar tanelerinin yavaşlığıyla yağıyor, şehrin eski kısmındaki sokak lambalarından çıkan ışık huzmelerinin içinde parıldıyordu. Bedeni engel olunamayacak bir biçimde, hızla ilerliyordu ve aslında bu bölüm bu koşuyla bitebilirdi, tabii eğer bir seferinde *Dilbilgisinde Yan Cümleler* diye adlandırmak durumunda kaldığı o kural olmasaydı... İki gün önce kovuldukları dondurmacı-

nın yanından koşarak geçti, hemen ardından köşeyi dönerken ayağı kaldırımdan kaydı, daha küçük, yumuşak bir bedenle acı verecek şekilde çarpıştı -ki bu arada bir şeyler büyük bir şangırtıyla kırılmıştı- ve düşerken bile, sanki yenilgisini büyütmek ve bugünü unutulmaz kılmak için kurnazca çevrilen bir dolap söz konusuymuş gibi suçu Camille'in üzerine attı. Beraberinde yere yuvarladığı kadının başını içgüdüsel bir biçimde elleriyle korudu. Kadının alışveriş çantasındaki iki vişne suyu şişesi kırılmıştı; ayağa kalktıklarında ve Georg dili dolaşarak özürler sıralamaya başladığında, vişne suyu elinden damlıyordu.

"Başımı tuttun!" diye bağırdı kısa boylu, sarışın kadın şaşkınlıkla. "Başımı tuttun!"

"Bil... Bilmiyorum. Size bir şey oldu mu?"

"Bana mı? Hayır, sanmıyorum. Ama elin... Galiba yaralandın. Ne durumda olduğuna bir bakmalıyız."

Çok kan akmasına rağmen cam yanmıyordu. Sadece sağ dirseğinin hemen altında bir kesik.

Georg uslu uslu dondurmacının tam karşısındaki dar evlerden birinin merdiveninden yukarı çıktı, bir yandan da bir kâğıt mendili kolunun alt kısmına bastırıyordu. Arkasından gelen kadın bir elini onun sırtına koyarak yolu bulmasını sağlıyordu. İkinci kata geldiklerinde bir dairenin kapısını açmak için Georg'un önüne geçti. Bir konsola takılıp sendelediler. Bir kitaplık loş, turuncu renk bir ışıkta hafif hafif sallanıyordu. Sağ bitişikteki mutfakta üstü sarı renkte boyanmış bir floresan tereddüt ederek yandı. Georg'un tişörtü ve kadının ipek bluzu ıslanmıştı ve ikisinin de üzeri kan ve vişne suyu lekeleriyle kaplıydı; sanki, o arada üstü yağmurla kaplanan sokaktaki bir savaştan henüz kaçıp kurtulmuşlardı.

"Burası kız kardeşimin evi... Şu anda hastanede yatıyor," dedi kadın Pop Art resimleri, yellow-submarine ışıklandırmayı ve bütün odalarda aynı olduğu açıkça belli olan duvar kâğıdını, kahverengi zemin üzerine koyu kırmızıdan parlak sarıya doğru açılan renk halkalarından oluşan ve insanı şaşı bakmaya iten bu

deseni açıklamak için. Mutfak dolabında bir ilk yardım kutusu buldular. Kadın kesiği daha iyi görebilmek için Georg'un kolunu raflardan birine monte edilmiş spottan gelen ışığın altına tuttu. Gazlı bez ve elastik bir bandajla kolunu sardıktan sonra ona yıkanmasını teklif etti. "Sanki bir domuz kesmiş gibi görünüyoruz!" diye bağırdı gülerek ve Georg'u koridordan geçirip küçük bir banyoya soktu. Becerikli hareketlerle tişörtünü çıkarmasına yardım etti.

"Bu arada adın ne?"

"Georg."

"Benimki de Lisa," dedi kadın.

Georg ona 'sen' diye mi hitap etmeliydi? Kesinlikle kırk yaşında vardı. Sesi boğuktu ve hareketleri, Georg'un boğazının tıkanmasına neden olacak biçimde gitgide yavaşlıyordu. Kadın sıcak suya batırdığı bir keseyle onun sağ kolunu ve göğsünü yıkarken Georg gözlerini kapadı; ona dakikalar kadar uzun gelen bir süre boyunca. Sokakta Camille'i gördü. Sular Georg'un göğsünden aşağı akıp sabunun tadını seven büyük bir hayvanın pütürlü, açgözlü dili tarafından hızla yakalanırken, "SendenayrılıyorumGeorg SendenayrılıyorumGeorg SendenayrılıyorumGeorg," diye tekrarlıyordu takılmış plak gibi. Georg kendini bambaşka, yabancı bir dünyada bulmuştu. Üç hemşirenin arasmda kalışı ya da aslında daha çok, bu kuşatılma tecrübesinden esinlenerek yazdığı, kadınlar gezegeninde uyanan adamın hikayesi gibi bir şeydi bu. Yalnız, kendisi soğuk yüzünden daldığı uykudan üçüncü binyılda uyanmamış, sadece Camille onu bir duvarın içinden, sınırları doğrudan S.'den geçen ve belki de yalnızca dondurmacının karşısındaki bu yere gizli bir geçitle bağlanan, bilinmeyen bir paralel evrene doğru itmişti. Nesnelerin LSD 'tribindeki' gibi bozulmaya ve dağılmaya başlamadıklarına bir kez daha inanmak için içinde yeşil bir diş fırçası duran bardağa, bir tampon paketine, kapağı açık ve içi oldukça kirlenmiş bir makyaj kutusuna dikkatle baktı. Çıplak elleri şimdi onun karnında dolaşan kadının pudralı yüzünün aynı anda hem entelektüel, hem de yılanımsı bir yanı

vardı; çünkü siyah çerçeveli gözlüğünün camları, kendisinin yalnızca filmlerde görmüş olduğu biçimde ovaldi. Kadın seri bir hareketle Georg'un kotunun fermuarını indirdi. O şefkat dolu yıkamadan sonra, hâlâ bir çocuk gibi uyuyan penisinin kadının ağzının içinde kaybolması, tıpkı bazı balık türlerinin kuluçka döneminde gösterdikleri özen gibi tamamen yerindeydi. Ancak gözlük çerçevesinin batmasından kaynaklanan hafif rahatsızlıklar, bu olayın doğal denizaltlığını bozdu ve Georg'un bütün bu rezaletin bilincine varmasına ve dolayısıyla, titreyen diziyle kadına bir tekme atmaktan korkmasına neden oldu.

"Benim başımı tuttun, bu çok güzel bir şeydi," dedi kadın onu bir an için bırakıp yukarı doğru bakarak. "Şimdi de ben senin küçük başını tutuyorum."

İnsan nasıl böyle bir şey söylerdi? 'Belki de hasta ya da delidir!' diye düşündü Georg. Kadının başı onun ereksiyonuyla birlikte yavaş yavaş yükselirken yeniden ve daha büyük bir enerjiyle düz saçlarına dokundu. Kadın ne yaptığını gayet iyi biliyordu. *Fellatio.* Söz konusu olan buydu, doğru kelime buydu. Her şey yolundaydı; bu, kitaplarda yer alan bir şeydi. Bunun serbest av sahasında mahrem ve şefkatli, ama aynı zamanda heyecan verici bayağılıkta bir yanı vardı ve hiçbir kitapta dişlerin bu yumuşak sürtünmesinden bahsedilmiyordu, oysa bu mantıklıydı, çünkü bir ağzın içine girmişti. Fellatio nasıl bitiyordu? Şey yapacak hali yoktu... Fakat kadın bunu sezmiş gibiydi ve onu çocukların parmaklarını şaklatarak ses çıkarmaları gibi, oyuna benzer bir direnme ve memnuniyetle bıraktı.

"Gözlüğümü çıkar," diye fısıldadı ve "Bluzumu çıkarmama yardım et," ve "Ben ilk değilim herhalde... Çok tatlısın benim küçük hippim. Başkaları da oldu, değil mi? Ne de olsa hepiniz birbirinizi beceriyorsunuz."

Georg sadece başını eğdi. Becermek. Camille'i becermek. İmkansız. *Daha on dört yaşında olmama rağmen benimle yatmak istiyorsun!* Dışarı vuran, ipek yumuşaklığında bir sıcaklık ve pürüzsüzlüğün aldığı yüzünün orasından burasından, tıpkı su yüzeyindeki ışık şekilleri gibi ince ve daha açık renkte çizgi-

ler geçiyordu. Kadın onu kollarından tutup kendisiyle birlikte çekerek hoyratça arkaya, banyo paspasının üzerine yuvarlandı. Georg ona, dizine kadar gelen gri jüponunu çıkarırken yardım etmesi gerektiğini fark etti. Birdenbire hiçbir kaçış yolu, Camille'le ilgili tek bir düşünce, bu fayans döşeli darlıkta herhangi bir hata yapma olasılığı kalmamıştı; üzerlerinde giysileriyle mücadele ederken küvete ve lavabonun borusuna çarpsalar bile... Kadın onun ellerini tutup kendi külotunun iki yanına koydu. Georg kocaman, beyaz, kenarları porselen tabak gibi mavi damarlı bir meyvenin kabuğunu soyuyor gibiydi. Çevresini şeftali ve ekşimiş süt kokusu sardı. Sonra ortalığa kesif, biraz hüzünlü ve tanıdık bir mantar kokusu yayıldı -bütün ıslak banyo paspaslarında olduğu gibi- ve Georg kıvır kıvır çalılığın altında parlayan kenarlarıyla hafif bir ışık salan dikey ağzı ve aynı anda, kendisine bu genişleyen deliğe nazaran neredeyse bir kurşunkalem kadar ince gelen kendi uzay gemisini gördü. Gemi, mükemmel tasarlanmış bir Weltraum-Andock-Manöver gibi durdurulamaz bir biçimde ve ağır çekim hareketlerle, oldukça ilgisiz ve hatta somurtuyor gibi görünen meyve ağza doğru süzülüyordu. Mürettebatı kör bir pilot olan ucuna yumuşak, yabani tüyler değiyordu. Şimdi onları hiçbir şey birbirlerinden ayıramazdı, ya da olsa olsa bir anlık bir aşağı kayma ayırabilirdi. Georg'un bakışı kadının alçak sesle gırtlaktan gülen bedeninin tepelerinde yolunu kaybetti. Sonra küçük bir kabartıyı ya da başka bir engeli aştı, onun hemen yanına kaydı, sakin bir el ve daha önce olduğu gibi, şimdi karşısında katıla katıla gülen ve böylece içinde iki altın diş gördüğü ağız tarafından yakalandı, o ağzın Lisa'nın bacakları arasındaki artık görünmeyen, önce yuvarlak lastik bir bant gibi büzülen, sonra aniden süngerleşip kendini bırakan versiyonu tarafından yutuldu veya tamamen eritildi... Bir süre sonra, hareket etmek zorunda olduğunu fark etti. Tek sorun nasıl (Yukarı aşağı mı? Dairesel mi? Saat yönünde mi?) ve hangi hızla olması gerektiğiydi. Fakat büyük beyaz vücut ona kendi ritmini aktarmıştı, Georg'un tek yapması gereken onu taklit etmekti. Heyecandan

bağırabilirdi. Gerçekten bir kadının *içindeydi*! Tamamen teknik açıdan bakıldığında belki bu olayın akıl almaz bir yanı yoktu (her şeyin, yürümesi gereken şekilde yürüdüğü gerçeği dışında) ; ve yine de kendisine ne olduğunu tam olarak anlamıyordu, ya da o kadar çok şey oluyordu ki, hiçbir ayrıntıya -kendisini en çok ilgilendirene bile- yoğunlaşamıyordu. Bir şey kırılmıştı, görünmeyen bir şey, baştan her dişi bedenini kapatan ve mühürleyen ayırıcı cam duvar... Lisa birdenbire o kadar yakınındaydı ki, sanki Georg ona cam bir büyüteçle bakıyordu. Yalnız artık cam yoktu, sadece çılgın büyüteç vardı ve büyütme gücü, Georg kendisine sarılarak inleyen bu bedenin her gözeneğini arzulayana ve organının tam da bu güvenli, fakat her zamankinden daha derin ve şiddetli gibi gelen titremesini hissedene kadar arttı. Lisa'nın içine çekişi daha da güçlendi ve Georg'u küçük bir çocukmuş gibi yukarı, göğsüne doğru çekmek istercesine kıçının iki yanından sıkıca tuttu. Georg onu yavaşlatmak zorundaydı, ama bunu nasıl yapması gerektiğini bilmiyordu. Ortada hâlâ belli bir hijyenik sıkıntı vardı, ama Georg artık kendini tutamıyordu ve bu kesinlikle duruma uygundu, böyle olmak zorundaydı. Artık sağa sola attırmak, yalnız, kırmızı ve şişkin çilek ucuna hayretle karışık hayranlık beslemek yoktu, sadece *boşalmak* vardı, ama bunun anlamı neydi ki: Ruhunu sevinçle gecenin içine fırlattı ve Lisa'nın karnındaki bu gece, karanlık bir küre gibi S.'nin bütün çürümüş evlerinin üstünü örttü. İçindeki tufan açığa çıktı ve caddelerde şiddetlenerek dolandı. Dar sokak aralarını doldurdu. Duvarlara tırmandı. Sıra sıra evlerin hepsini yuttu, bu fiske fiske kabaran zevk tutkalı, bu beyaz lav, daha şimdiden pencerelerin ve çatıların ve bacaların üzerini kaplayan bu jelatinimsi sis... Her şey bunun içinde kayboldu, katedralin kubbeleri ve kulelerinin tepeleri bile, insanın donuk bir buz ya da bir turtanın üzerindeki şekerleme tabakasının içinden görür gibi gördüğü son şeyin üzeri nihayet kapandı, nihayet tamamen kapandı (Bir yerlerde Camille'in cesedi hızla sürükleniyor olmalıydı, sarımsı beyaz sıvının içinde bir sinek...). Saatlerce böyle kalabilirdi; nefes alıp veren, sıcak

bir dağın tepesinde duran, güneşin, kendisi tarafından buzla kaplanmış şehrin üzerinde batışını izleyen bir Tanrı...

Lisa onu omzundan tutup hafifçe sarstı. Her şey küçüldü ve yeniden dar, dağınık banyonun boyutlarını aldı. Georg, damlayan organıyla geri çekildi. Lisa, içi şeffaf bir maddeyle doldurulmuş gibi duran, açık meyve ağzıyla bir an için daha durdu. Camille'i her zaman korkutmuş olan işte tam da bu organik pislikti.

"Bana şu havluyu ver lütfen," dedi Lisa başını sallayıp gülümseyerek. "Çok üretkendin doğrusu."

Ki evet, insan tabii ki şimdi gülebilirdi, tam da şimdi -ve bunun kesinlikle doğru olduğu açıkça belliydi- nazik ve *terbiyeli* olabilirdi. Nezaket ancak ayırıcı camın arkasmda bir anlam kazanıyordu.

"Bu ilk seferin değildi, öyle değil mi?" diye sordu birdenbire Lisa sıkıştıran bir tavırla ve dehşete kapılmış gibi.

"Hayır," dedi Georg. "Hepimiz birbirimizi beceriyoruz. Ama..."

"Evet?"

"Bir şekilde muhteşemdi," dedi Georg. "Bir şekilde..."

"Bir şekilde?"

"Muhteşemdi. Demek istediğim, bir anlamda ilk seferdi."

Lisa kolundaki sargıyı bir kez daha değiştirip onu sokak kapısına götürürken, yani iki saat kadar sonra Georg, ikinci seferden önceki arada (çok fazla bir şey görmeden, leylak rengi çarşafla kaplı gıcırdayan bir yatakta beş dakika boyunca sabrederek) durmadan bir şeylerden bahsettiğini fark etti: Sartre ve ölümden, okuldan, yazma denemelerinden ve son olarak da Camille'e olan talihsiz aşkından.

"Kendine daha neşeli bir kız bul, dans etmeyi seven bir kız," diye öğüt verdi ona Lisa.

Georg onu bir daha göremeyebilirdi, çünkü S.'ye ziyaret amacıyla gelmişti; kız kardeşi belki yarın bile hastaneden taburcu olabilirdi.

"Seni yanıma aldığımda çılgın gibiydim," dedi Lisa Georg'u yumuşak, ama kararlı bir hareketle koridora doğru iterek. "Ama insan bazen çılgınmış gibi davranmalı. Kendini kötü hissettiğinde bunu hatırla benim küçük hippim. Kendine zarar verme fikrine kapılmadan önce çılgınca bir şeyler yap." Bir kitap rafının önünde kısa bir süre durdu ve şefkatli, gri yılan gözleriyle Georg'u iyice süzdü. "Bu kitabı al, bir anı olarak... Eğer akıllıysan, matematiği de kavrarsın. Ve bir daha gelme, anlıyor musun? Kardeşimi kızdırmak istemiyorum. Güzel bir şey yaşadık. Bunu, hakkında konuşmadan hatırlayalım, öyle değil mi?"

"Gitmek istemiyorum, seninle yaşamak istiyorum," dedi Georg.

"Sersem, git ve kendine tatlı bir kız bul. Ama bildiklerini ona asla söyleme."

Georg utandı ve gitti. Karanlığın içinde kitabın adını seçemiyordu. Bir sokak lambasının ışığında ya da bir vitrinin önünde durmak için fazla tahrik olmuş durumdaydı. Yağmur dinmişti. İlkbahar soğuğunda bir saat kadar yürüdü; kendisine her şeyin acayip kolay mı, yoksa acayip zor mu gelmesi gerektiğini bilmiyordu.

Gece yarısı eve geldiğinde ne yazık ki annesi hâlâ uyanıktı. Dışarı çıkma konusunda bir anlaşma yapmamışlar mıydı? Hafta içi ona, hafta sonu gece yarısına kadar? Georg alttan aldı. Aman tanrım, annesi Lisa'dan bir yaş gençti.

Sonunda, bir keresinde içinden dosdoğru uzaya fırlatıldığı yatağa girdi. Camille belirdi. Senden ayrılıyorum Georg, seni asla terk etmeyeceğim Georg, senden ayrılıyorum Georg. Camille tarafından ihanete uğramış ve her şeye ihanet etmişti. Yalnız Lisa'nın kitabını nereye koymuştu? Ortalık kararmıştı, daha da kararmıştı. Küçük, halüsinasyona benzer ışıklar gözlerinin önünde dans ediyordu. Camille'in kızgın ve şaşırtıcı bakışını, sarılı koluna ve kırmızı lekeli tişörtüne bakan annesinin öfkeli yüzünü (Vişne suyu, bir parti, kolunu cam kesmişti.) ve Lisa'nın, kendi göğsü üzerindeki yumuşak ellerini gördü. Şimdi ne hissetmeliydi? Bir kuyuya düşer gibi kendi bedeninin içine düşüyordu.

Belki de şu anda ölüyordu. Öylece, kayda değer düşünceler olmaksızın... Ama başarmıştı, burada, S.'de... Yaşamın mükemmelliğine erişmişti!

7

Freud'un bir kitabında, hiçbir şeyin bir kez tadılan zevkten vazgeçmekten daha acı verici olmadığını okudular. Georg hiçbir şeyi bu cümleden daha derin anlamlı bulmamaya meyilliydi. Lisa'yla sözüm ona tesadüfi bir karşılaşma ayarlamayı ümit ederek dondurmacının karşısındaki evin önünde üç akşam durdu. Son akşam gerçekten de kısa boylu, sarışın bir kadın belirdi. Saçları alacakaranlıkta hafifçe parlıyor ve bir kez tadılan zevk, Georg'u heyecandan titretiyordu. Dikkatle sokağı geçti. Lisa'nın, sadakatinden dolayı memnun olması ve onu tekrar yumuşak dudaklarıyla yutması için dua etti (çoğunlukla bu tarz fırsatlarda ve büyük fiziksel acılar karşısında dua ettiği gibi). Fakat kadın ona sadece korkuyla baktı. Uzun bir hastalığın tükettiği yüzü genç, kemikli ve solgundu. Georg ne söyleyebilirdi ki? Kadının duvar kâğıtlarını, banyosunu, yatağının fondaki eflatun rengi çarşafının önünde duran ablasının bedenini bildiğini mi? Alelacele saati sordu.

Lisa hakkında kimseyle konuşmadı. Arkadaşları zaten ona inanmazlardı; cesareti kırılmış ve güçsüz göründüğünde, bunu Camille'le ayrılmasına bağlıyorlardı. Tamamen yanlış da sayılmazdı ve belki kesin olan şey -Freud'la çelişecek ya da onu tamamlayacak şekilde-, tam da burada yatıyordu: Hiç tadılmamış bir zevkten, soluk soluğa, ipek gibi pürüzsüz, anlayışı kıt bir Camille'le bir banyoda çırılçıplak uzanmak anlamına gelen, cennetsi bir rezillikten vazgeçiş...

Ayrılmalarından birkaç gün sonra lisenin sigara köşesinde Camille'le karşılaşınca, maksadına rağmen o kadar dostça ve kibarca gülümsedi ki, Camille kızardı ve açıkça terlemeye

başladı. Bu kızışma, umutsuz gece koşusuyla birlikte Lisa'nın sarılışlarının anısını tazeledi; bu anı o kadar açıktı ki, Georg, giysilerinin üzerinden sıyrılıp sigara içen liselilerin ortasında yere düştüğünü ve Lisa'nın dolgun, ayrık etinin üstünde eğilip bükülüşünü görebildiklerini ya da en azından, hâlâ gözeneklerinden yayılıyor gibi gelen, heyecan verici mantar kokusunu aldıklarını sandı. Erika ve Monika, o gün ona alışılmadık yoğunlukta bir ilgi gösterdiler. Önceden hesap edilemeyen, hızla değişen gücüyle onların bedenlerini parklarda ve parti verilen bodrumlarda birbirine bastıran ve ayıran, adına arkadaş grubu denilen atlıkarıncanın bir yerinde, bir vakit ikisini de öpmüş, onlarda şunu bunu aramıştı. Şimdi, bulunması gerekenin ne olduğunu bildiği noktada kendini aynı anda hem feci yetişkin, hem de feci çaresiz hissediyordu. Camille'in bakışları ona katlanılmaz bir şiddetle isabet ediyordu. Teneffüsün sonunda dikkatle ve yenilginin verdiği hırsla onun dışı yer yer çatlamış beton sütunların ve bazı kısımları plastik bir tabaka yapıştırılarak kapatılmış camların ardında kayboluşunu izledi, sessizce ve parça parça, veda heykelleri halinde; ve gözleri yaşlarla doldu. Sigara köşesine bir daha asla uğramamaya karar verdi. Hermann'ın yanında, yabancı diller binasına üstü kapalı bir geçitle bağlı olan fen binasına girdi. Her adımda onun için bir şeyler netleşiyor, sanki arka planında acı verecek kadar matematiksel bir çizim olan, perdeye yapılmış bir resim açılıyordu. Bu çizim görünürde perdedeki resimden farklı değildi; görmenin o daha derin, insanı şaşırtan, içeriksiz biçimini gösteriyordu, ki Georg bunu daha önce birkaç kez yaşamıştı, özünde zorla çekip almaydı bu, çok görülmüş bir koruma, sanki daha önce bütün nesnelerin görünmeyen bir derileri vardı da, şimdi bu deri kesin olarak yırtılmıştı. Camdan yapılmış giriş kapısını, kapıcının bir şeyler sattığı küçük kulübeyi, demir çöp kutularını, okulun konferans salonunun kâğıt oynayan lise üç öğrencileri tarafından çevrelenmiş masalarını gördü; sanki onun hakkında, gelecek bin yılı burada geçirmesi hükmü henüz verilmişti. Kendi bedeninden; bir oğlan çocuğuyla genç bir adam arasında mutsuzca sıkışmış, ortadaki merdivenin taş basamaklarından yu-

karı çıkan, diğerlerinin karanlık kütlesiyle çevrili bu becerik[illegible] ve sinirli şeyden bile tiksinmesine neden olan bu sonsuz sıkıcı, yapış yapış zaman duygusu niçin sarıyordu onu? İşte onlar -kendisi de (kısmen, hemen hemen) dahil olmak üzere- kendilerini ölümsüz zanneden yavru sümüklüböceklerden başka bir şey değillerdi. Hemen şimdi sıra dışı bir şeyler yapmak, öğrenmek ya da yaşamak için en ufak bir neden görmüyorlardı. Önlerine konana razıydılar; beklentileri birkaç şaka, iyi notlar ve saksıların, kart oynanan masaların ve fotokopi makinelerinin arasında bitki gibi yaşamaktan ibaretti. Üstü tebeşir izleriyle kaplı tahtaların önündeki bu gevşek, organik birliktelik ve karşıtlığın onlara yettiği açıkça belliydi. Korkuları Camille'seldi, istekleri Camille'imsi; özgürlük ve sorumluluğun karşısında yuvarlanıp durdukları belirsiz, Camille'istik kaderleri, bilinçsiz ve Camille'li abazalar olarak mezuniyet sınavına kadarki yılları içinde geçirecekleri çamurdu.

"İnsan bir kere önce bunu anlamalı: Cehennem tamamen normal görünür, bir şekilde tamamen çekilir... Plaklar, rock konserleri ve kahve otomatları vardır," dedi Georg Hermann'a. "İşte taktik bu... Hepimizi beyaz gömleğe soksalardı, olay açığa çıkardı."

Bu sırada, spor hocalığı yapan küçük, değersiz bir Napolyon'u ("Korkarım aşağılık kompleksinden muzdaripsiniz"), altmış yaşında olan ve bir Mae West'in alaycılığı, bir mide hastasının vücut şekli ve bir akbabanın suratıyla önlerinde kürsüye kurulan Almanca öğretmeni kadını ("Bir öğretmen olarak kategorik emir kipini bilmiyorsanız, Schiller'i nasıl anlamayı düşünüyorsunuz?" -Replik: "Georgcuğum, sen zavallı, değersiz bir et parçasından başka bir şey değilsin." -Bastırılmış replik: "Benim et parçasını görmek ister misiniz?"), Rusya savaşından anekdotlar aktaran, tahta bacaklı (Stalingrad'dan yetmiş kilometre önce, ameliyatla gerektiği gibi çıkarılamamış Kızıl Ordu top mermisi) coğrafyacıyı aşağıladı ve nihayet onu, Camille'den uzak durmak istediği için, izin verilen alanın dışında sigara

yetişkin insanın, yanlış yerde içtiğim bir sigara yüzünden neden burada zaman harcadıklarını anlamıyorum. Yapacak daha önemli bir işiniz yok mu?") onu okuldan atmakla tehdit ettiler. Bu onu pek de korkutmadı, çünkü on asık suratın arkasında sadece, her halükarda kendisininkinden otuz yıl önce toprakta çürüyecek olan on çıplak kafatası görüyordu.

Mazeretlerinin sayısı gittikçe artıyordu. Aldığı birlerin altıları kurtarma olasılığı[19] yalnızca iki ders için söz konusuydu, sınıfı geçme şansı neredeyse hiç kalmamıştı.

"Hiddetliydim, ama sevdiğim bir iki öğretmen de vardı. Bazıları zeka belirtisi gösteriyordu," diye açıklamıştı Georg Hermann'a yirmi yıl sonra (O zaman bile Lisa hakkında konuşamamıştı.).

"O zamanlar cesurdun. Schiller ve Kleist'tan aldığı zevki sık sık burnundan getirdiğin yaşlı Mechthild'in deyimiyle *zavallı, devrimci bir et parçası, küçük bir RAF*[20] *sempatizanı...*"

"RAF beni ilgilendirmiyordu, onların bir filozofları yoktu. Benim yaşımdaki pek çok katlanılmaz insan gibi küstah, bilmiş ve kara cahildim. Ve aslında aklımda sadece iki büyük soru vardı: Evrenin anlamı nedir ve Camille benimle düzüşmek yerine niçin beni bıraktı? O aylar, benim ilk büyük melankoli egzersizimdi."

Georg'un okuldaki durumun ciddiyetini bilmeyen annesi öylesine *dünyevi acıdan* bahsediyordu.

Georg bu kavrama şiddetle itiraz etti, çünkü annesinin bununla bir ergenlik fenomenini bitirmek istediği açıkça belliydi. *Dünya* bir ergenlik fenomeni değildi ve annesi *acı* çekse ya da çekiyormuş gibi görünse de, bunun öncelikle felsefi olarak açıklanması gerekiyordu. Sartre bulantıyı varlığın bolluğu ve varoluşun iğrenç tıkızlığı temeline oturtmuştu. Buna karşılık acı -ki bu onun kesinlikle yayınlanmaya değer, kendi teorisiydi- hiçlikten gelmek zorundaydı: Bir, içinde yaşadığı ve cehennemsi

[19] Alman not sisteminde bir en yüksek, altı en düşük nottur. (Ç.N.)
[20] RAF: Rote-Armee-Fraktion (Kızıl Ordu Fraksiyonu) (Ç.N.)

banalliklerle adeta ağzına kadar dolu S. kentinin üzerindeki şekilsiz hiçlikten, bir de keskin hatlı ve bu yüzden Arşimet etkisi yaratan, Camille'in hayatındaki yokluğundan kaynaklanan, bir ölçüde yerel hiçlikten... Bir sinema oyuncusunun, bir televizyon dergisinde bulduğu fotoğrafına bakıp doğrudan Camille'in gözlerini görmek için kadının çene kısmını kapaması yetmişti. Fotoğrafı çekilen bu bakışın, üzerindeki etkisiyle tekrar tekrar kendinden geçiyor, dergiyi eline aldığında kendini, bir uçağın gövdesi üzerinde dengesini korumaya çalışıyormuş gibi hissediyordu. Camille'in bakışı onu aşağıya, bir fırtına bulutunun karanlık organizmasının içine atıyordu.

Lisa'yla geçirdiği akşamın anısı, onun vücudunun kendisini iki kez yutması gittikçe daha çılgınca ve hayal ürünü gibi geldiğinden, ama sonuçta bir kere gerçekleşmiş ve bu yönüyle Sartre'ın bahsettiği *parıldayan* hiçlik kategorisiyle mümkün mertebe ilintili olduğundan, hiçbir şeyi kolaylaştırmıyordu. Sadece olay sırasında, organının çevresindeki vajinal hiçlik dakikalarca kaybolduğunda Camille'i tamamen unutmuştu. Demek ki acil, sürekli ve insafsız tekrarına ihtiyacı vardı. Belli ölçülerde hoş ve Lisa'nın yaşında oldukları sürece arkadaşlarının annelerine bakakalıyordu, ne de olsa onlar da benzer tecrübelere sahip olmalıydılar. Fakat bu kadınlar, Sartre'ın kendini tamamen bir garson olarak gören garsonu gibi, kendilerini şımdilik tamamen kapalı tutuyorlardı.

Georg *Bulantı*'yı bir kez daha okudu. Kitap ona daha da mükemmel ve isabetli geldi, çünkü o da Antoine Roquentin gibi, bir sevgili kaybetmişti. Geriye kalan tek şey, gerçeküstü bir kıyamet beklentisiydi. Taşlar havaya uçacak, kaldırımlar parçalanıp kan fışkırtacak, sokaklardaki yabancılar düzüşecek, görünmeyen duvarlar gerçekte varolmayan, on iki sertleşmiş organlı yaratıkları meydana çıkarmak için yarılacak ve bu yaratıklar, çığlıklar atan kızların bulunduğu sınıfların arasına karışacaktı. Beyinlere dönüşen bulutlar aşağıya düşecek ve gelip geçenler canlanan, korkunç düşünceleriyle ölesiye korkacaklardı. Bütün vatandaşlık görevlerine boş vererek herkes herkesle tartışmaya

başlayacaktı. İnsan sokakta ne tarafa baksa araba kazaları ve asfaltta, içinden ıstakoza benzer yaratıkların sürünerek çıktığı derin kraterler görecekti. Genel karışıklık nedeniyle bütün büro ve fabrikaların kapanması gerekecekti. Kiliselerde muazzam genelevler kurulacak, kalem odaları bakımsızlıktan dökülecek, politikacılar ve idareciler kendilerini bir saniye içinde domuza dönüşmüş bulacak, okullar metafizik ve grup seks çalışmalarının yürütüldüğü laboratuvarlar haline gelecek ve bu arada Georg gibi gerçek düşünürler tam bir ruh dinginliği içinde, gerçeğe dönüşen (daha önce bir kez atlattıkları) bu LSD 'tribinin' içine adım atacak ve yeni, sihirli bir fiziğin esaslarını belirleyeceklerdi.

Petrol krizinin, boşaltılan sokakların ve çöken *altyapıların* heyecan verici görüntüleriyle yardımına koştukları kasım ortasına kadar kendisine bu keyif veren hayalleri; hiçliğin, bir fotoğrafın başka bir fotoğrafı silmesi gibi bir teknikle şehrin üzerindeki ince, sıkıcı tabakaya titreyerek yanan, vahşi yansımasını çok görmedi. Yine de bu fantezileri gittikçe daha az ciddiye alıyordu ve daha normal durumlarda mevsimlik duygu haritası yalnızca çevrenin mutlak uyumunu, yani kar fırtınaları ve dolularla erken gelen kışı, geçirgen olmayan dondurucu soğuğu ve sisi, sonsuz alacakaranlığı istiyordu.

Her şeye rağmen takvimsel gereklilik ilkyazı getirdi, temmuzu; sınıfta kalma, nihayet tatil ve annesiyle babasının onu daha büyük, yirmi kilometre uzaktaki bir şehirde başka bir liseye gönderme kararı... Yoksa mezuniyet sınavı ve eğitim olmadan, çok istediği gibi ünlü bir entelektüel olabileceğini mi zannediyordu? Aklına okulu bitirmeden bulabileceği uygun bir iş geliyor muydu?

"Fayans döşeyici ya da banyo üreten bir fabrikatör," dedi inatçı bir tavırla, içinde bir kadın bedeninin gerçekten varolan, yumuşak hatlı deliğine hapsolduğu paralel evrenin duvarları fayans kaplı zevk odalarına göz ucuyla bakarak.

Babası sinir krizi geçirdi. En iyisi bir fabrikaya gitsindi!

"Neden olmasın?" dedi Georg, çünkü gerçek proletaryayla ve onun karmaşık olmayan genç kadınlarıyla tanışmanın faydalı olacağını düşünüyordu.

Berbere gitti ve ölçülü bir Prens Eisenherz kesimiyle geri döndü. İki lise arasındaki altı haftalık tatilde, en azından dört yıl daha öğrenci olarak kalma ve S.'de yaşamaya mecbur olma ihtimaline katlanmasını sağlayacak bir yöntem bulmak zorundaydı. Bir grup arkadaşıyla Interrail bileti alıp Avrupa'yı gezecek parası yoktu ve bu yolculuğu yapabilmek için bir işe girmek de istemiyordu. İnsan yalnızca tek başına yollara düştü mü bir şeyler yaşayabiliyordu; ister bir LSD 'tribi' sırasında olsun, ister ümitsizce koşarken kendisinden büyük bir kadınla çarpışarak... Fakat tek başına Avrupa'yı dolaşmak için gereken cesaretten yoksundu ve bu da, biletin olanak tanıdığı bitmez tükenmez tren yolculuklarının sadece, ancak çok sonra başa çıkabileceği bir şeyi gösterecekleri sezgisiyle ilintiliydi: Uyku, zevk ve acıdan oluşan bir çerçevenin içinde Camille'in fotoğrafı.

Böylece kendisinin ve onun şehrinde kaldı; serbest olduğu her güne katlanmaya ve onu kendisi için kullanmaya kararlı olarak... Sabah vakitlice kalkıyor, Lisa'nın Gödel adlı bir matematikçinin bütün bilimler için önemi açıkça belli olan iddiasını bir sürü formülle açıklayan kitabını anlayabilmek için bir saat cebir çalışıyordu. Sonra otobüsle S.'nin merkezine gidiyor, uzun yürüyüşlerine ve Camille'le karmaşık kavgalarına sahne olan yerlerden geçiyordu. Belli anlar aklına geldiğinde, aydınlık yaz mevsiminin ve günlerin özgürlüğünün, hüznü ve özlemi nasıl olup da arttırabildiğini anlayamıyordu. Ama acı günden güne azalıyordu, neredeyse isteğine karşın ve böylece Camille'in televizyon dergisinden kestiği resmine her bakışında (Oyuncu ondan on beş yaş büyüktü ve Georg sanki bu sayede Camille'i Lisa'ya benzer bir biçimde özlüyordu; yani salt bir hayalet, bir hiçliğin pırıldayan bir başka hiçlikle doldurulması...) fırtına bulutu biraz daha az karanlık ve biraz daha az derin görünüyordu. Görünmeyen bir sis asansörü gibi bir şey gittikçe hızlanarak onu yeniden cehennemin güneşli yüzeyine çıkarıyordu.

Şehir kütüphanesinden aldığı yeni bir kitapla katedralin gölgesini arşınladığında ve Ren'e kadar uzanan büyük çimenliklerin zümrüdümsü ışığı onu teslim aldığında, yalnızlığının tadım çıkarıyor ve her şeyin netleşeceğine dair, kendisinin bile anlayamadığı bir güven kazanıyordu. Bu, Sartre'ın kitabının sonundaki gibi *parkın gülümseyişi*, varoluşun gerçek sırrıydı.

Parkta bir emekliyle tanıştı ve onunla birkaç parti satranç oynadı. Adam hırıldayan ciğerleriyle sarma sigarasını tüttürerek Georg'a askerden nasıl kaçtığını anlattı. Çalıntı bir atın üzerinde Macaristan'dan gelip Avusturya sınırına ulaşmayı başarmış ve bir çiftçi tarafından, atı ona hediye etmesine teşekkür olarak savaşın sonuna kadar saklanmıştı.

'Belki de bu benim kaderim,' diye düşündü Georg, 'belki de asker kaçağı olmak için doğdum.' Fakat doğup büyüdüğü kentin hiçliğin cereyan yapan delikleriyle parçalanmış ve yine de tamamen yoğun, hamurumsu, dini varlık bolluğundansa, ondan kaçmayı tercih edeceği o somut ve insanlık dışı olay, savaş neredeydi?

Aynı şekilde yine parkta, fenomenolojik ontoloji hakkında en ufak bir fikri olmayan, ama onu öpmek isteyen bir Fransız askere rastladı. Türlü biçimlerde ortaya çıkan sapıklık yeteneğinin sınırının, bir ibnenin Fransız öpücüğü olduğunu saptadı ve allahtan çelimsiz yapılı genç askeri iterek kendinden uzaklaştırdı.

Birkaç gün sonra oldukça sefil görünen, renkli, küçük bir grup onu yanlarına oturması için, büyük bir çayırlığın yaz rüzgarında sallanan dallarının altına davet ettiler. Georg'un ne marihuana, ne de iki litrelik bir şişeden kırmızı şarap içmek istemesiyle dalga geçtiler. Solgun yüzlü bir kız, Georg sivil ve askeri (Onları diğer beyinsiz tüketicilerden ayıran neydi?) savunma içgüdülerini bastırdıktan ve kendisi onu çimenlerin üzerinde duran gitarı alıp birkaç akor çalmaya ikna ettikten sonra, vücudunun insanı dehşete düşürecek kadar kemikli üst kısmıyla ona sokuldu. Georg kendini kızdan uzak tutmak için bir sos-

yal görevli gibi onu sorguya çekti. Kızın proletaryadan geldiği açıktı, bütün hayatı boyunca sadece bir kitap (Çavdardaki Kapan) okumuştu ve daha yüce bir şey hakkındaki bilgi yalnızca, dirseğinin iç kısmındaki altından küçük kan derelerinin aktığı deliklerden içine işliyordu. Georg'a zorla verdiği birkaç yumuşak, ıslak öpücükten sonra onu diğerlerinin gözü önünde bacaklarının arasına aldı. Arkadaşları bu durumla çok dalga geçtiler ve kız ona çalılıkların arasında ıssız bir yer aramayı önerdi. Georg birdenbire kendini tepeden tırnağa Camille'li bir maddeden yapılmış gibi hissetti: Kırılgan, tahrik edici ve kendini alçaltmaması için dışı demir kaplı. Bir bahane ve etkisini sonradan gösteren bir vicdan azabıyla oradan sıvıştı.

Bu olayın hemen üzerine Camille'in en iyi arkadaşına rastladı. Kız çok gizemli bir tavır takınmıştı. Buna rağmen ufacık bir sabırsızlık belirtisi ağzından laf almaya yetti, ki aslında Georg bunları böyle tam olarak bilmek istememişti. Meselenin özü adamın sakalıydı; Camille'in tasdiklenmiş deyişiyle belli başlı evcil hayvanların tüyleri kadar yumuşak, siyah, kıvır kıvır bir sakal... Uğruna Georg'u terk ettiği yirmi sekiz yaşındaki grafikerin, Hubert'in, çimen yeşili bir spor arabası ve iki Dalmaçyalı köpeği vardı. Georg yerini alanla bu sırrın ortaya çıkmasından birkaç gün sonra bir bar tezgâhında tanıştığında, içini her şeyden önce diğerinin aklı olabileceği korkusu doldurdu. Belli ki Georg'un Camille oyunundaki rolünü kestiremeyen Hubert, bu korkuyu sadece birkaç dakika içinde kolayca ve tamamen giderdi ve Georg'u bir 'sergiye' davet etti. Bunun üzerine Georg (sonraları bu gelişmeden üzüntü duyup duymamak konusunda tereddüt ederek), bohemde küçük sanatla büyük aptallığın haliyle kardeş oldukları şüphesini ekip uzun yıllar boyunca yetiştirdi.

Netlik ve mantık, ama aynı zamanda Sartre okuduğunda, Lisa'nın garip kitabının sayfalarını karıştırdığında ya da kendi cesaretinden gözle görülür biçimde dehşete kapılarak gecenin ilerleyen saatlerine kadar televizyon izlemesine neden olan Bunuel ve Fassbinder'in erken dönem filmlerini seyrettiğinde

kendini ona açan tuhaflık ve sanatsal cesareti de istiyordu. Fakat mantık, ona ters yönde de ilerleyebilirdi.

"Bilinç daima bir şeyin bilincinde olmaksa, o zaman bu henüz bilinci bilinç yapan o bir şeyin bilinç tarafından yapılmadığı anlamına gelmez. Kafamda bir şeyler kurduğumu da kurabilirim ve buna rağmen bunların hepsi benim kurgum olur," dedi Hermann benmerkezcilik üzerine bir tartışmanın en ateşli yerinde.

"Fakat kurgun sürekli daha önce bilemeyeceğin şeyleri keşfetmeni sağlayacak kadar eksiksiz olabilir mi?" diye karşılık verdi Georg.

"Tanrı'ya inanmıyorsun, bunu biliyorum. Ama çok mantıksal düşünüyorsun. Her şeyin bir özü, bir nedeni var. Ama daha da gerilere gidersen bir başlangıç olmalı; ilk neden," dedi Georg'un annesi. "İşte ben buna Tanrı diyorum."

"Tamam, BİR ŞEY olabilir. Ama O ŞEYİN Katolik olduğunu nereden biliyorsun?" diye bağırdı Georg.

Her iki olayda da bulduğu cevaplar ona yeterince makul gelmemişti. Her iki olayda da felsefe amatörleri dengesini bozmuşlar ve Sartre'ın bir kilo ağırlığındaki kitabı da çok sağlam bir biçimde yardımına koşmamıştı. Düşüncenin keskinlik ve netlik yönünden eksiği ya *Varlık ve Hiçlik*'i doğru dürüst anlamadığı için kendisine, ya da belki -ama bu çok aykırı görünüyordu!- Fransız düşünürün şahsına isabet ediyordu.

Georg tatil boyunca zamanı kaldıkça, *Varlık ve Hiçlik*'in beslendiği kaynaklara doğru ilerlemeye karar verdi, çünkü orada amatörce sorular çoktan cevaplanmıştı. Şehir kütüphanesi artık hedefleri için yeterli değildi. S.'de bir de milli kütüphane denen bir yer vardı; buruşmuş kütüphane görevlileri ve gıcırdayan fiş kutularıyla (et vice versa) gri, kasvetli bir bina... İnsan hiçbir yerde kitap görmüyordu. Fakat sararmış katalog kartları gerçekten de Edmund Husserl'in *Toplu Eserleri*'ni, Georg'un ilerlemek istediği kaynaklardan birini ortaya çıkardı. Sipariş listesini verdikten iki gün sonra kendini yeniden kütüphanenin kitap

teslim bölümünde buldu. Kadın olduğu zar zor belli olan biri, kitapları onun önünde üst üste yığmaya başladı. On beş, hatta yirmi cilt Husserl, kadının arkasındaki tekerlekli bir el arabasında duruyordu. Georg ilk iki kitabı kendine çekip korkuyla mırıldanarak dört haftalık ödünç alma yerine şimdilik bunlarla yetinmek istediğini söyleyince kadın çok sert tepki verdi. Birdenbire Georg'a kendisi gerçekten yalnızca, Sartre'ın bir keresinde dokunaklı (ama tabii yine uçup giden) bir kendindelikle yazdığı şeymiş gibi geldi: Sıradan bir insan, bütün insanların yaratıldığı hammaddeden yaratılmış, herkesle aynı değerde... Yani bu fazlasıyla esaslı, fazlasıyla profesörvari Husserl'i okumak için daha yıllara ihtiyacı olacaktı.

Yaşadığı bu olayla hayatındaki aşağı yukarı L'an Camille'le[21] özdeş olan L'an Sartre, tam anlamıyla sona erdi. Georg'un bilhassa yirmi yıl sonra, L'année du chien'da[22] öğreneceği gibi, bir şeyi bitirmenin çok özel bir türüydü söz konusu olan. Böylece aslında tek söyleyebildiği, kendisine en yakın olan ve yine de tamamen ulaşılmaz gelen iki insanı *terk ettiğiydi*: Jean-sans-terre[23] ölümünden yedi yıl önce aylar süren bir krizde, neredeyse kör olmuş, altına kaçıran ve salyaları elbiselerine akan, hafızasını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya, onyıllardır nikotin, alkol ve uyarıcılarla bedenine karşı sürdürdüğü savaştan bitap düşmüş, yaşlı dizine oturacak zenci bir kadın düşleyen, çevresi benmerkezci bocalamalarla sarılı, onların içinde bir kez olsun tamamen görünmez olduğuna inanan ve sonra insanoğlunun mucidi olarak yine, yolda karşılaştığı kişileri tek bir düşünce çizgisinin yardımıyla bir kenara attığını anlatan; buna karşılık Camille'e benzer biçimde gururlu ve kafası karışmış olsa da şimdilik bir ceylan gibi hayat dolu, kendini şu daima temiz ve ütülü, pas lekeli kotları dikkatsizce indiren ve tazı menisini allahtan jinekolojik olarak korunan kutsallığa (ve sonuçta bir deliğe!) boşaltan yirmi sekiz yaşındaki bir sevgilinin heyecanma kaptırmış...

---

[21] Fransızca'da "Camille yılı" (Ç.N.)
[22] Fransızca'da "köpek yılı" (Ç.N.)
[23] Fransızca'da "topraksız Jean" (Ç.N.)

İtiraf etmesi gerekirdi ki, Camille onun kendisini terk etme işini uzun vadede, adeta varoluşun gerçek görüntüsü altında onun yerine yapmıştı. Şimdi Georg'un üzerine düşen tek görev onun kendisine hâlâ musallat olan hiçliğini de kesin olarak terk etmekti, her ne kadar bu hiçlik bir kez tadılan zevk biçiminde parıldamasa da... Bunun için tatilin geri kalan kısmının tamamına ihtiyacı vardı, ki daha önce bu zamanı yalnızca kısaltılmış ve temel bilgileri veren felsefe kitaplarını okuyarak geçirmeyi tasarlamıştı. Sinirlerini yatıştırmak için Jürgen'la, tinsel konularla ilgilenen bir arkadaşıyla birlikte yoga ve transandantal meditasyon öğrenmeye başladı. Bir öğle sonrası, on altılıklar olarak yeni durumlarından yararlandılar ve parktaki bir meditasyon seansından sonra sinemada, beton suratlı diğer on altılıklar, göçmen işçiler ve daha yaşlı adamlar arasmda, tinsel bir başyapıt olan *Kız Öğrenci Raporu*'nu izlediler. Fazlasıyla saçma sapan tipler, aptal olay örgüsü, sahte düzüşmeler ve güya gerçekleşmiş olan cinsel devrimle ilgili sözümona açıklamalar yapan dışsesin sırnaşık laubaliliğinin arkasında Georg, kendisine hitap eden ve onu kurtaran bir şeye rastladı. Bedenler gerçek ve o eşsiz biçimde var oluyorlardı. Yanlış jestleri ve budalaca hareketleri bunun üstünü örtemezdi ve örtmemeliydi de... Yapımcılar bütün bu aptallığa dayanan izleyicilerle filmin gizli görsel değeri üzerinde anlaşmış görünüyorlardı. Georg, bu şekilde filme çekilselerdi Lisa'yla kendisi beyazperdede ne kadar absürd görünürlerdi, onu düşünüyordu; ve hatta banyodaki dakikaların karanlığını ve kozmikliğini beyazperdeye yansıtabilmek için ikisini nasıl filme çekmeleri gerektiğini... Sonra yine -ki kurtarıcı an burada devreye giriyordu- fantezisinde çırılçıplak bir Camille'i bu kokusuz, pürüzsüz, sözde kız öğrenci tiplerinin arasma sokuyordu. Camille'i çırılçıplak hayal etmeyi beceremiyordu. Ama bu halka oyununda birazcık farklı bir şey olarak dikkat çekmekten öteye gidemeyeceğini tahmin edebiliyordu; herhalde objektif aracılığıyla sırrından edilirdi.

"Bu oyuncular resmen manyak," dedi Jürgen. "Küçük kızı oynayan ve kafalarında düzülmekten başka hiçbir şey olmayan

kadınlar... Bunların gerçekten herhangi bir yerde varolduklarını, herhangi bir yerde yaşadıklarını düşünemiyorum."

Hissetmeden gören, farklı olanı daha sonra tam da o kendi yüzeyindeki net görüntüyle bozmak için yakalayan objektif düşüncesi, Georg'un kafasını somut bir netice vermeksizin birkaç gün daha meşgul etti; ta ki sonunda üzerinde yalnızca bir donla birkaç dakikalığına amuda kalkana dek... Kalm, yumuşak bir halıyla kaplı odasında yoga yaptıkları Jürgen, yanında aynı pozisyonu almış olarak duruyordu. Ansızın kapı açıldı. Jürgen'in annesinin bakışı bir saniyeliğine yolunu şaşırarak küçük bir dehşetle Georg'un göbeğinin altına (yani aslında üstüne) yapışıp kaldı. Altüst edici, sıkıntı veren bir heyecana yol açan bu dakikada o, Sartre'ın sözünü ettiği bilinçti: Olmadığı şey ve olduğu şey değil; yani ilkinde neşeli ve alaycı bir ev kadım ve anne, buna karşılık ikincisinde, içindeki tamamen kişisel özgürlükle prensipte (ve tabii Jürgen olmasa şimdi de) banyo paspasının üzerindeki Lisa kadar ileri gidebilecek, dişi karanlık... Kimsenin aklına uygun bir söz ya da bir espri gelmedi. Georg Jürgen'in annesini bir saat sonra salonda bir fotoğraf albümünü karıştırırken gördüğünde (Kadın kendisi de fotoğraf çekiyordu ve siyah beyaz manzara çekimlerinden bazıları merdiven sahanlığında asılıydı.) yeniden, kendisine komünyon[24] için hediye edilen makineyi hatırladı.

Evde makineyi bulana kadar epey araması gerekti.

"Fotoğraf mı çekiyorsun? Böyle pat diye mi?" diye sordu babası hayretle. "Neyi çekmek istiyorsun?"

"Cehennemi... Cehennemin fotoğrafını ilk çeken ben olmak istiyorum," diye karşılık verdi Georg.

Kısa bir süre sonra S.'nin ana caddesindeydi, hemen hemen bir yıl önce önünde Camille'e olan aşkının başladığı, Ortaçağ'dan kalma gözetleme kulesinin dibinde... Objektifi kulenin tepesine odakladı, bulutsuz gökyüzüne doğru gittikçe belirginleşerek yükselen uzak bir bakır yeşili, ve deklanşöre bastı.

[24] Komünyon: Katolik kilisesinin kutsal akşam yemeği kutlaması (Ç.N.)

Heyecanla arkasını döndü. Sokağın diğer tarafında, yanından defalarca Camille'le birlikte acı içinde ve tek kelime etmeden geçip gittiği, ortopedik eşyalar satan şu dükkân vardı. Tekrar deklanşöre bastı. Kalbi daha hızlı atmaya başlamıştı. Göğüsleriyle ünlü yıldızlar, aktüel *Bravo* dergisi, Nazi gazeteleri ve en yeni terör örgütü bildirileriyle tren garının küçük satış kulübesi. Büfe tezgâhı. Bu kez kendine biraz daha fazla zaman tanıdı; büfe sahibinin onu baharatlı sosisleri keserken çekmesine bir itirazı yoktu. Askeri tabelalara benzeyen tabelalarıyla çeşme. Dondurmacı; ne olur ne olmaz diye yalnızca dışarıdan. Ardından üç kez dondurmacının karşısındaki evin arkasında Lisa'yla kaybolduğu ön cephesi (Bu çekimin Jürgen'in annesini özellikle etkileyeceğini düşünüyordu.). Sonra şehir kütüphanesinin ve milli kütüphanenin, Tchibo kafenin, hafta içi tenha olan pazar yerinin fotoğrafını çekti. Av ateşiyle dolu olarak diğerlerinden daha büyük olan tek süper markete daldı ve flaş kullanarak, kendisi ve Camille gibi alamayacakları plakların altını üstüne getiren gençleri çekti. İki kez laf işitti. Fakat bir öğrenci gazetesi için kentin fotoğraflarını çekmek zorunda olduğunu o kadar kesin bir dille anlattı ki, onu rahat bıraktılar.

Bu öğle sonrasının sonunda dört film harcamıştı. Bir hafta sonra fotoğrafları eline aldığında cehennemi tüm açıklığıyla gördü; kendi somut, bir şekilde gülümseyen cehennemini; sarsılmaz, net ve banal, abartısız, çamursuz, küçük taşra kenti gerçekliği içinde... Georg'un sureti hariç, önünde duran her şeyi yansıtan bir aynanın önünde olmak gibi bir şeydi, sanki kendisi camdan yapılmıştı ya da hatta hiç yapılmamıştı. Bu yokluğun, bu enfes hiçliğin içinde bir mesaj vardı. Evet, belki felsefi olmayan, ama çarpıcı bir kesinlikle cehennemin onsuz yaratıldığını ve tam da bu açıdan bakınca ne katlanılır, ne de katlanılmaz geldiğini kanıtlayarak oradan tüymüştü.

Hemen ardından fotoğraf makinesini erkek kardeşine hediye etti. Fotoğrafları Lisa'nın matematik kitabıyla birlikte, bundan ancak iki yıl sonra ve kitabı almak için açacağı çekmeceye koydu. Jürgen'in annesini çekimlerle etkileme fikri artık yoktu ve

aynı zamanda kendisinden büyük kadınlara ulaşma umudu da kaybolmuştu. Çekim yapma konusunda herhangi bir yeteneği olduğu düşüncesi de ona çok uzaktı. Yalnızca bir sakinleşme, bir kapanma, kulağına daha zamanı olduğunu fısıldayan bir şey hissediyordu.

Tatilin son günlerinde arkadaşlarının çoğu anne babalarıyla çıktıkları seyahatlerden ya da Interrail gezilerinden döndüler ve klik, şehrin kuzey sınırına dağılmış olan göllerden birinin kenarında toplandı. Gölge yapan tek şey, artık kullanılmayan bir kepçenin iskelesiydi, içine havlularını yayabildikleri, ince uzun bir şerit biçimindeki kafes... Yaz ortası, yüksek basınç değerli zaman, diye düşünüyordu insan; tıpkı yüzüstü uzanmış, John Steinbeck'in *Sardalye Sokağı*'nı okuyan Camille gibi... "Hayatımın en güzel zamanları," diye açıklayacaktı on yıl sonra Georg'u kızdırmak pahasına.

O zamanlar Camille kendine has, sararmış sonbahar yaprakları rengindeki bikinisiyle kumdan bir yatağın üzerinde sessizce yatıyor ve bambaşka, sardalyeli düşüncelere dalıyordu. Georg onu neyin bu kadar farklı kıldığını bulabilmek için soğukkanlı ve objektif bir biçimde izliyordu. Ama zaten göze çarpıyordu. O, *Kızılderiliydi*; kendisi de bu kavramı düşünüyordu, içten içe, kendi kendine, yaşamak istediği şeyi yaşayamayacak olması gerçeğinden beslenen şahane bir hüznün gizli ayrıcalığı ya da savunması olarak... Pırıl pırıl siyah saçları ve çıkık elmacık kemikleri kendisinde sürgün olduğu duygusunu yaratıyordu. Bu, Georg'un cehennem duasına çok uzak bir şey değildi. Fakat Georg artık bunun fotoğraflarını çekip bitirmişti.

Sahi, kaniş sakallı sevgilisi nerede kalmıştı? Yeni durumunda kendini nasıl hissediyordu? ('Bekâreti bozulmuş!' diye düşündü Georg öfke ve üzüntüyle, hayır, bunu düşünmekten çok hissediyordu, sanki Camille yeni bir delikten nefes alıyormuş gibi...) Neden bu kadar dalgın ve düşünceli bir halde bakıyordu pırıl pırıl, sıcak havaya? Grafiker onu ezmiş ve sonra burada, kumda mı bırakmıştı? Yoksa Georg kadar kolay yıldırılabilir oluşuyla onu hayal kırıklığına mı uğratmıştı? Birbirleriyle ko-

nuşmuyor, ama ara sıra nezaketen, belki de ileriki bir arkadaşlığa duydukları istekle birbirlerine gülümsüyorlardı.

Ötekiler, diye düşündü Georg. Sartre cehennemin daima ötekiler olduğuna inanıyorsa, o zaman insanın tek seçeneği cehennemdi. Etrafına baktı. Yerde dinlenenler şunlardı: Hermann, bir kum çukuruna yarıya kadar gömülmüş, ekoseli bir şapka ve Freud'un *Psikolojik Metinleri* ile; büyük göğüslerin önünde beceriksizce sigara saran Kerstin; on iki telli gitarının yanında Samuel; elinde E.T.A. Hoffmann'ın *Şeytan İksiri* ile Erika; içinde DDR'yle yapılan prensip anlaşmasına ilişkin haberler, ağzında purosuyla Ludwig Erhard ve yeni CDU başkanı Helmut Kohl'ün el sıkıştıkları fotoğraflar ya da Helsinki'deki ilk KSZE[25] ile ilgili yorumlar olması gereken, sonraki bir anıda tek renkli bir kör alana düşecek olan günlük gazeteyle Norbert (mavi evrendeki bir kum şeridinin tepesinde sallanan ve hiçbir yerde olmak istemeyen bedenlerin üzerindeki geçici ilintiler)... Fakat elbette cehennemle kastedilen yalnızca kadınların bedenleri de olabilirdi ya da daha doğrusu insanın, o bedenlerin şu et rengi film silüetlerine benzedikleri gibi yanlış ve aptalca bir varsayımla onlara kapıldığında başına gelenler... Bu güneş yağıyla kaplı genç kız bedenlerinin her birini, insanın ancak can yakan çarpmayı önlemek için çok geç olduğunda kestirebildiği, görünmeyen, atmosferik bir örtü sarıyordu. Georg'un bu örtü hakkında en ufak bir fikri yoktu. Fakat insan doğrudan doğruya o güne kadar en çok hoşuna giden ve daha sonraları Camille'den ve taktıkları boncuk kolyeler, gümüş halkalar ve deri bilekliklerden yola çıkarak *Kızılderililer* olarak adlandırdığı kızlar hakkında bir şeyler bilebilirdi. Bunu içgüdüsel olarak, temmuz sıcağında soğuktan titreyerek anladı. Bu daha cesur ve daha bilinçli kızlar için oyun oynama çağı kesin olarak bitmişti. Camille kalkıp uzun ve sert bacaklarıyla tek başına gölün kıyıda örülmüş gibi parlayan metalliğine doğru yürümeye başlar başlamaz, Georg hiçbir şansları olmadığını hissetti. *Onlar*- yani kendisi, Hermann, Jürgen, Norbert ve Samuel; neyin hayalini

[25] KSZE: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (Ç.N.)

kuruyor olurlarsa olsunlar, neticede bu Kızılderili yarı-bakireye ne bir araba, ne bir Dalmaçyalı, ne de kendilerine ait bir ev sunabilecek birer liseliydiler. Bu şartlar altında topluca, S.'de bulunan Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin, mümkün olsa Kızılderili kadınların bekâret zarlarını yüzülmüş kafa derileri gibi hemen kotlarının deri kemerlerine tutturacak olan, kendilerinden büyük öğrencilerinin gölgesinde kalıyorlardı.

"Çok düşünceli görünüyorsun. Kafanda bir şey mi var?" diye sordu yanında yatan Monika.

"Ne okuyorsun?" diye soruya soruyla karşılık verdi Georg daha ziyade utangaçlıktan.

Monika ona Simone de Beauvoir'ın *İkinci Cins*'ini uzattı. Bu çok tuhaftı, çünkü Georg erotik Husserl deneyimini daha yeni yaşamış ve ön çalışma yapmadan Sartre'ın eserini anlayabileceği düşüncesinden üç hafta önce vazgeçtiği gibi, Camille'le ilgili umutlar beslemeyi de kesmişti. Kalın kitabın sayfalarını karıştırdı. Ardından ek bölümünde, ağır mastürbasyon kazaları sonucu Paris hastanelerinde Fransız ev kadınlarının içinden çıkarılan tuhaf cisimlerin listesini buldu. Ve Monika, Kızılderili kadınların ulaşılmazlığıyla ilgili henüz kapılmış olduğu fikri çürütmek istercesine ona doğru eğildi ve kitabın açılan sayfasına baktı, böylece hemen oradan ilham alarak öpüştüler. Georg başka zamanlarda olduğundan daha fazlasına cesaret ediyordu; belki ümitsizlikten, belki de Camille'e çok kötü bir biçimde sırtını dönmek için... Monika onu daha da yüreklendirdi; üzerine bir ağırlığın binmesini heyecan verici bir biçimde bekleyen incecik bedenine doğru çekti, bacaklarını ayırdı ve kendini ona o kadar açık bir şekilde bastırdı ki, birleşmelerini engelleyen tek şey mayolarıydı. Bu, klik ilişkileri için başlı başına kışkırtıcı bir şeydi. Georg onun utancının yavaş yavaş geçtiğini hissetti ve Monika'nın dar kıçında (yani o anda bu geçici birleşmeden hiç de hoşnut görünmeyen ve uzandıkları yerin güneybatısına bakmak zorunda kalan Camille'in içinde de) Lisa'nın dolgun, nemli yastıklarındaki kadar kolay kaybolabilmesi onu dehşete düşürdü. Camille'in kendisine dikilmiş gözleri, Monika'nın be-

deni ve Hermann ve Erika'nın okumaları arasında sonradan bir bağlantı kurduğunda bu ona çok endişe verici gelir. O zaman, bu insanlarla kitapların eşzamanlı varlığının bir kurgu, duygusal beyin fotoğrafçılığının şu neredeyse istem dışı montajlarından biri olduğunu da varsayar.

"Gerçekten, sahildeki o günden sonra neden aramızda bir şey olmadı?" diye soracaktı bir seferinde Monika'ya o sahneyi kafasmda kurmadığından emin olmak için. "Demek istiyorum ki, önemsiz klik öpüşmelerinin ötesinde bir şeydi bu."

"Çünkü sen ortadan kaybolmuştun! Stella'yla, o şımarık küçük canavarla," diye karşılık verecekti yirmi beş yaşındaki Monika ona bir iyilikte bulunmak için sahte bir kızgınlıkla.

8

Stella'nın günün birinde belleğinde nasıl belireceğini ilk andan itibaren rahatlıkla söyleyebilirdi. Stella, yazın Georg'un onu ilk kez gördüğü S.'deki o günü andıran son günlerindeki sessiz hüzündür. Mesai saatinin bitmesine doğru şehir canlanır, kalabalık neredeyse yatışmış görünür. Deniz mavisi bir gökyüzü sokakların üzerine iner ve kestane ağaçlarının açık havadaki kitap sergilerinin üzerine yavaşça düşen yapraklarını çözer. Yaz ortasında gerçekleşmemiş olan her şey birdenbire mümkün gelir; sanki sonbahardan önce beşinci, sonsuz bir mevsim başlıyormuş ya da insan ne Camille'i, ne de aşkı tanımış gibi... Bedenlerin arasındaki ışıkta, kestane ağaçlarının çoktan serinlemiş gölgesinde Georg Stella'nın -Camille'le ve yetişkin kadınların ona itaat eden şeytanlarıyla karşılaştırılınca- kendi erotik şeytanlarının en uysalı olan şeytanıyla karşılaşır. Georg kafası dağılmış bir halde ve şefkatle dokunarak bu şeytanı kendinden uzaklaştırır, tıpkı süzülerek düşen yaprakları parmaklarının ucuyla sergisinden uzaklaştıran kitapçı gibi... Şeytan

çekine çekine, ama ilgilenmiyormuş gibi yaparak, kedilerin bir odaya girmelerine benzer bir biçimde geri döner ve Georg'un sahafların vitrinlerine bakışını seyreder. Georg belki de yalnızca, yeni bir sevgiliyle ağaçların altında bir kadeh beyaz şarap içmenin nasıl bir şey olacağını düşünmektedir. Geçmişin hiçbir rol oynamadığı, sakin, bazen ucu kaçan konuşmalara özlem duymaktadır. Stella'yla işte böyle başlamıştı, Jürgen'la birlikte bir otobüs durağının mavi boyalı bankına doğru yürüdükleri o son yaz gününde... Stella yüzü kızarmış ve gergin bir halde Jürgen'in yeni kız arkadaşının yanında, bankın tepesinde oturuyordu. Omuzlarına gelen saçları o kadar düzgün taranmıştı ki, Georg dehşete düştü ve aynı zamanda heyecanla karışık bir acıma hissetti. O zamanlar birbirlerine söylediklerini şimdi duyamaz. Fakat bu anıda ikisi de dilsiz oldukları için tamamen yetişkinler ve Georg bu Camille sonrası andan itibaren kendisini sürekli yeniden aşka getiren şifreyi çıkarır: Ötekinin sürgün olduğu ve kendisini kurtarma görevini yalnızca ona verdiği duygusu. Buna olsa olsa ölümün hakkı olan bir kendini beğenmişlik denebilir, ama ölüm hissetmez; mutlak yakınlık yanılsaması, tıpkı daha önceki her şeyin aşılabileceği yanılsaması gibi sevenin ayrıcalığı olarak kalır.

Böyle mi olmuştu? Birazcık olsun Camille'i hatırlamadan Stella'ya doğru gidebilmiş miydi gerçekten? Objektifi bir kez daha kuşkuyla mavi banka yöneltir ve başlayan aşkın küçük, karanlık aynasını arar. Oradadır ayna, vardır, allahtan... İçine Camille ya da Lisa'dan hiçbir izin karışmadığı o mükemmel beklentiyi bulur yeniden. Georg, sürgün çitini kaldıran ve yüzü ve geçmişi olmaksızın yaklaşan prens, tamamen uydurulası bir hikâyenin içindeki umulmadık bir tiptir. Stella'nın bakışı Camille'inkinden daha açık gibidir. Bu bakış meraklıdır, onun masalsı bir biçimde karmakarışık ve bakımsızlıktan harap olmuş bahçesinde kaybolması için çaresiz ve şehvet dolu bir davet, hemen şimdi, ister hayatının geri kalanı, ister bu bir tek gün için... Bu, gerçekleşen aşkı başlatan bakıştır. Ve Georg belki bu yüzden Stella'yı her net hatırlamaya çalıştığında birdenbi-

re onun başlangıçta çok uysal olan şeytanını beklenmedik, her şeyi bir kenara iten bir kuvvetle yakalar ve kulağına tıslar: "On yedinde ölmeliydin!"

Seven olarak ölmek, umut eden olarak; sonradan tamamen dünyanın bedelini ödeyen bir makineye ya da görünüşte o dünyanın ihtiyacı olan çılgın bir ermişe dönüşmek için...

Georg'dan farklı olarak Stella televizyon ekranındaki savaşlarla ilgilenmiyordu. Ama suluboya ve yağlıboya resimler yaptıkları bir dönem oldu. Stella'nın resimlerinde domuzlar kan denizlerinde boğuluyor ya da bir yaradan akan kanı durdurmak için kullanılan kâğıt mendiller gibi parça parça kesilmiş bir halde kıyılarda yatıyorlardı. Bu şiddet nereden geliyordu? Aşk niçin daima aslında Stella tarafından tapılan kabuğu kaldırıyordu? (Ya da Georg niçin Camille'in bir şekilde hastalandığını, yaralandığını ya da aybaşı olduğunu asla düşünemiyordu?) Georg'un kolunun alt kısmındaki, Lisa'yla çarpışması sırasında oluşan ince kesik uzun süre geçmedi; ve ayrıca Stella'yı yaraladığı gün kesinlikle onunla ilgili anılarının bir parçasıydı. Onun bisiklette önüne oturmasına düşüncesizce izin vermişti. Bir şey ön tekerleğin ilerlemesini engelliyordu; hayır, bu Stella'nın jant tellerinin arasında kalan ayağıydı! Georg frene bastı ve yapısı boğa kafasına benzeyen bir şekle dönen direksiyonun ve Stella'nın başının üzerinden savrularak havada garip, sonradan bir daha atılamayacak bir parende attı. Stella'nın yumuşak, oyuncak bebeklerinkine benzeyen ayak parmakları (kendisi onlara *uyku tulumlarının içindeki Eskimolar* derdi), toz ve kurumuş kandan oluşan ve Georg'un annesiyle babasının evindeki küvetin musluğunun altında rengi açılıp pembeleşen bir kabukla kaplıydı. İçi suçluluk duygusu ve çaresizlikle dolu olan Georg daha şimdiden, bir baygınlık ya da sarhoşluğun başında olduğu gibi nesnelerin birbirine karışıp yassılaştığını hissediyordu; ama yine de toparlanmayı başardı, azimle Stella'yla konuştu, yarasıyla ilgilenirken onu öptü ve okşadı. Nihayet teller tarafından açılmış olan yarık temizlenmişti ve şimdi tülbentten bir

karın içinde yatan Eskimolardan hiçbirinin omuriliğinde kırık olmadığı kesin gibi görünüyordu.

"Bana sürekli *Camille* dedin, farkında mısın?" dedi Stella acı dolu bir şaşkınlıkla, Georg sargı malzemelerini tekrar toplarken.

Bir daha asla Stella'nın adını Camille'inkiyle, genel olarak bir öncekinin adını bir sonrakiyle karıştırmadı, her ne kadar kendisi birkaç kez zamansal ve mekansal komşularından biriyle karıştırılmış olsa da... Lisa'nın, bulacağı tatlı kıza önceden yaşadıklarını anlatmaması gerektiğine ilişkin verdiği öğüdü tuttu. Bu ona zor gelmedi, çünkü zaten bildiği tek şey, yetişkin bir kadın birdenbire banyo paspasının üzerine devrilip kendisini de beraberinde sürüklediğinde ne yapması gerektiğiydi. Stella ne Lisa'ya, ne de Camille'e benziyordu. İnce yazlık elbiselerinden birini giydiğinde ince, şehvetli bir yumuşaklığı olan biçimi, insanın dekoratif aynaların üzerinde ya da sanat takvimlerinde gördüğü Jugendstil[26] üslubundaki bakireleri andırıyordu. Burnu fazlaca büyüktü; o yüzden bazen, profilden bakıldığında inatçı, küçük bir koyuna benziyordu. Fakat omuz hizasında sarı saçlarla çevrili aydınlık yüzünün çocuksu bir ciddiyeti ve aynı zamanda zarif, Georg'un coşkulu benzetmesiyle *Greta Garbovari* bir havası vardı. Küçük kadınsı nesnelerden oluşan büyük bir dalga Georg'un hayatına daldı ve çekilirken kitaplarının arasında artıklarını bıraktı; ve Stella bu naylon ve ipek çoraplara, oje şişeciklerine, makyaj malzemesi kutularına ve el aynalarına nefretle karışık bir aşkla gönülden bağlı olduğu için, kendine özen göstermediği *bastırılmışlık* dönemlerinde daha da etkileyici görünme şansına sahipti (annesine ait bir mücadele kavramını kullanmak için).

Stella daha ilk öpüşmelerinde, Georg'un dudaklarını doğrudan uzuvlarına bağlayan ve o güne kadar bilinmeyen bir siniri buldu, öyle ki Georg ona eziyet etmemek için ondan uzaklaşmak istedi. Fakat Stella onu sıkı sıkı tuttu, ellerini kendi bluzu-

[26] Jugendstil: 1900'lerin başında Münih'te yayınlanan 'Jugend' dergisinin görsel kimliğinin etkisiyle ortaya çıkan ve sanatta eski biçimleri reddederek yenilerini arayan akım. (Ç.N.)

nun altına soktu ve ne yaptığına baktı; sanki tamamen yukarı kaldırılmak, daha sert sıkılmak ve okşanmak isteyen bir çift meraklı evcil hayvan gösteriyordu ona. Georg'un çocukluk maceralarını yaşadığı tarla ve çayırlar arasında yaptıkları bir yürüyüşte sekiz yaşındakiler gibi kendilerine çevresi yüksek yabani otlarla çevrili bir yuva yaptılar. Önce duraksayarak birbirlerine sarıldılar, sonra santim santim, ama karşı konmaz bir biçimde bedenlerini klasik pozisyona getiren ve gittikçe hızlanan bir dizi gidip gelmeyle iki taraflı doruğa ulaştıran bir coşkuyla- "Tam teşekkül," dedi Stella, çünkü üzerlerindeki giysilerin ne bir düğmesini, ne de fermuarını açmışlardı. Georg daha önce hiç pantolona akan meniyi dışarı sarkan bir gömleğin altında saklamak zorunda kalmamıştı (Ve Lisa'nın, kendi tatmini için kullandığından çok daha fazlasını ona hediye etmiş olduğunu ancak bu bütünüyle simetrik ve çift taraflı esrimenin ardından fark etti.). Ekim sıcaklıkları hâlâ iyiyken, aydınlık bir öğle sonrası, Georg'un annesiyle babasının evinin bodrumunda kilitlenebilir bir oda sahibi olmasından kısa bir süre önce, şehirdeki bir parkın içinde bulunan terk edilmiş, küçük bir mezarlıkta olmalarına karşın kendilerini daha fazla tutamadılar. En azından sağ taraftaki küçük kilisenin taşla duvarı onları koruyordu; ama sol tarafta yalnızca birkaç çalılık, iki seyrek yapraklı çam ağacı ve öpüşmeden ve bu arada soluk soluğa ve sendeleyerek yere yıkılmadan hemen önce üzerindeki yazıları boşuna okumaya çalıştıkları, dağılmış bir mezar taşı vardı. Stella'nın kısa tenis çoraplarının üzerindeki sert baldırları, yuvarlak dizler, biraz daha çocuksu bir yuvarlaklığı olan uyluklar ortaya çıktı; delinmiş küçük külotu, güzel kokulu karnında bu külotun geniş kenarının bıraktığı kırmızımsı, süs bordürü şeklindeki iz ve nihayet, Lisa'nın emici ve ödipal annelik kesesine kıyasla altındaki her şeyin daha dar ve harika göründüğü, şeffaf bir kürk... Bir gül goncası gibi hassas, yumuşak üst üste binmelerden dolayı kapalı, Georg'un acı verecek kadar gerilmiş olan organının baskısı altında açılıp ıslak bir çiçek haline gelen... "İçine sokma, ah tanrım, kadife gibi," diye fısıldadı Stella. "Ben... Ben sadece oraya sürtüneceğim, tamam mı?" diye fısıldadı Georg. "Evet,

sürtün, ah tanrım, yalnız dikkat et! Hissediyor musun?" Georg yalnızca onun gözlerinin içine bakıyordu. Bu sayede yöntem tamamen güvenli görünüyordu ve birinin onları çalılıkların ve mezar taşlarının arasındaki sonbahar yapraklarının içinde bulması tehlikesi onlara o kadar duyulmamış gelen bir şeytanlığa dönüşmüştü ki, sanki kendileri göz temasıyla yaptıkları güvenilir anlaşma sonucu koydukları uyarı tabelasında "Herhangi bir yere boşal, ama *lütfen* bu çiçek yapraklarının arasma değil!" yazan sınıra gelene dek zevkten çıldırmak için böyle bir şeye birazcık olsun ihtiyaç duymamışlardı. Herhalde sadece dört beş dakika kadar sürdü, aynen Lisa'yla olduğu gibi... O ağır ve olgun incir tatlılığının *içinde* eriyip gitmek, Stella'nın organına gurmevari ve ihtiyacın ötesinde tehlikenin gıdıklamasıyla da pekişen bir biçimde sürtünmekten daha yeni ve çılgınca bir şey değildi, ki aslmda bir restoranda mönünün yardımı olmaksızın yeşil biberli, taze, sıcak incir ya da başka bir gösterişli ve şaşırtıcı yemek ısmarlamanın akıllarına esmesi ihtimali ne kadar düşükse, bunu kafalarına koymaları ihtimali de o kadar düşüktü. Ve Lisa'yla gerçekleşen uzay düzüşmesinin delice ve yıldızlararası anonimliğinden dar, sıcak bir banyoya geri dönmenin tabii ki gizli kapaklı, hijyenik bir avantajı vardı; fakat bu düzüşme, parkın Stella ve Georg'un kıl payı kaçırdıkları, yıldızlar içi ve yine paylaşılan doruk noktasmdan sonra toparlanmalarını sağlayan sonbahar serinliği ve telaşa rağmen kesinlikle şunlardan daha az şiirseldi: Şu beyaz, küçük külotun aranması; Stella'nın kızarmış ve belli belirsiz izlerle dolu sırtındaki iğne yaprakların ve yayvan yaprak artıklarının temizlenmesi; onunla Georg'un şu kahrolası gerçekten-her-yere-yapışıyor-seni-leke-bırakanmenisini çıplak ellerini kullanarak bir şekilde silmek zorunda kaldıkları o yanında-mendil-yok mu-ne-yapacağız-kendimi-o kadar-iyi-hissediyorum ki-yere-düşebilirim utangaçlığı... (Külotunu kullanalım!) Bir seferinde Stella, erekte olan organdan daha kuru bir şey, mesela havada kaybolan küçük beyaz bir bulut aksaydı, bunun kesinlikle çok daha pratik olacağı fikrine kapılmıştı.

Georg yeni kentteki (125 yıllık) yeni lisede, yeni bir öğrenci hayatına, tamamen kendisi tarafından belirlenmiş koşullar altında başlayabildi. Yeni beton blokun merdiven sahanlığına ilk kez ayak bastığında, tıpkı o ünlü çoklu figüre bakarkenki gibi kendisine iki seçeneğin kaldığını net bir biçimde anladı: Ya cadının burnunun üzerindeki çıbanı görecek ve Kant, Hegel, Nietzsche ve Heidegger çıkarmış bir ülkenin liselilerinin kendilerini hâlâ felsefe bilmek için fazla modern hissetmelerinin üstesinden gelemeyecekti; ya da diz çöken güzelin meme ucunu, yani ödülü sürekli yeni insanların katıldığı dört yıllık bir grup olan mezuniyet sınavını ve üniversiteye girişi görecekti. *Seçeneği* vardı ve seçti. İlk matematik dersinde gözünü bir Zen okçusu konsantrasyonuyla hocanın elindeki tebeşire dikti. Dersin sonunda tahtada anlamadığı tek bir işaret bile kalmamıştı; yalnız, kendisine pek de tekin gelmeyen bir biçimde her türlü formüle eğilimi olduğunu ve böylece okulla ilgili problemlerinin bittiğini gösteren bazı soruları vardı. İyi öğrenci sayılmaya kısa sürede alışmıştı. Fakat karar vermesini sağlayan şey bu modern ahşap mobilyaların, tepegözlerin, dil ve kimya laboratuvarlarının ve tatsız bulaşık sularıyla ayırt edilen kahve otomatlarının arasında değil, bunların dışında (Daima her işin, her fabrikanın, her büronun, her üniversitenin dışında gerçekleşir.); sevdiği kitaplarda, Stella'nın keyfi ve ansızın aklına gelen fikirler tarafından belirlenen iki kişilik hayatın içinde, hâlâ yeterince elinin altında olan boş vakitlerde gerçekleşti. Georg taşranın bütün eksilerinin yanında yaratıcı artıları da olduğunu ancak yıllar sonra anlamıştı. Her hafta körkütük sarhoş olmak, eroin şırıngalamak ya da o rock festivali senin, bu pop festivali benim seyahat etmek istemiyorlarsa kendi kendilerine bir şey bulmak zorundaydılar. Hep birlikte gitar çalıp folk şarkıları söylüyorlardı. Kameraman ve montaj teknisyeni olarak Hermann ve ara ara değişen bir grup oyuncuyla üç tane süper sekizlik kısa film çektiler; aralarında nihayet, bir partide bir adamın diğer konukların ortasında elbiselerini çıkarmasını, pencereyi açıp beşinci kattan atlamasını ve bütün bunları yaparken birazcık olsun dikkat çekmeyişini anlatan *Kaybolan* da vardı. Yapımda,

ışık, oyuncuların yaşlarının küçük olması ve ses tekniği sorun yarattı (Diyalogları teybe kaydettiler.); ama film, bir kan birikintisinin (kıvamı koyulaştırılmış vişne suyu) içinde çırılçıplak yatan bir insanı (bu pozla gelir sahibi iki kadının saldırısına uğrayan Norbert) görüntüleyen son kareyle göz kamaştırdı.

Stella senaryoların yazımına katılıyordu. Bazen Georg kalbini kırdığı için ağlıyordu ve şen denecek kadar sapık birtakım fikirleri vardı. Mesela üzerinde yalnızca Hint işi, yeşil, ipek elbisesinin olduğu gün, Georg'un annesiyle babasının evindeki birinci kata çıkan merdivenin tepesinde elbisesini kalçalarının üstüne kadar kaldırmış ve merdivenin ayağında duran Georg'a pürüzsüz kıçını ve aradaki küçük meyveleri bütün ayrıntısıyla göstermişti. Bir başka gün onun karnının üzerine çırılçıplak oturmuş ve fazlasıyla utangaç mı olduğu, yoksa çocukça çılgın bir oyun için Georg'un onayını mı beklediği sorusunun cevabını onun hayal gücüne bırakarak sidik torbasının felaket dolu olduğunu söylemişti (Georg fazladan bir saniye duraksamıştı; böylece tutkunun bir daha geri getirilemeyecek, insafsız noktası aşılmış olacak ve Sartre'ın kitabındaki gibi, Stella'nın altın fıskiyesinden kendi bedenine akacak olan *hiçliğin küçük kahkahası* bir gün hafızasında bulunacaktı). Prezervatifle yaptıkları denemeler trajikomik sahnelere neden oluyordu. O yüzden, tenlerinin birbirine mutlak temasının özlemini çekerek, ama hamilelik korkusuyla kendilerini tutarak parkta geliştirdikleri yöntemi uygulamaya devam ettiler. Stella on altı yaşına gelip reçeteyle doğum kontrol hapı almaya başlamadan önceki bir sene boyunca Georg nazik, gururlu ve melankolik bir biçimde onun kuştüyü gibi yumuşak, düz karnına boşaldı. Daha sonraki hiçbir heyecan eğilip Stella'nın göbeğini, içinde tüycükler ve Stella'nın gülerek ortaya çıkardığı, nereden geldiği belli olmayan ip parçacıklarının toplandığı küçük, dar deliği öptüğü anı gölgede bırakamadı. Onun doğal çocuk kokusuyla kendi menisinin, bedenlerinin baskısının yaptığı masajla Stella'nın tenine yayılan bu yağın karışımı, yeni yıkanmış çarşaflar kadar temizdi.

Nihayet Stella'ya doğum kontrol hapı reçetesi yazıldı. Aşklarının bir yıl boyunca bekledikleri ayinini yapmak için heyecanla ve törensi bir biçimde Georg'un odasmda soyunup her zamanki gibi birlikte yatmadan önce, tam da hapın alınmaya başlanmasından sonraki, alınlarına yazılmış olan zaman dilimini bekliyorlardı. Ancak Stella acıdan çığlığı bastı. Georg bu hassas, güzel kokulu çiçek çanağına Lisa'nın tecrübeli rahmine girdiği gibi kolayca girebileceğini düşündüğü için kendini suçluyordu. Ama elinden geldiğince nazik olmuştu ve ancak jinekolojik bir operasyonla ortadan kaldırılabilecek, doğuştan bir darlık olduğu meydana çıktı. ("Günün birinde mutlu olmak istiyorsanız genç bayan....") Georg, Stella'nın anne ve babasının kendisiyle, bir yıllık aşklarından sonra bile sadece teorik olarak kabul ettikleri Ameliyattan Faydalanacak Kişi'yle, nahoş bir karşılaşmaya maruz kalmamaları açısından onu hastanede gizlice ziyaret etmek zorundaydı. Kullanmayı öğrendiği, iğneye benzer bir aletin yardımıyla yarayı iyileştiren bir merhemin, Stella'nın vajinasına sokulması gerekiyordu. Böylece Georg onun içiyle saygı dolu ve dikkatli bir biçimde samimiyet kurdu ve uzun tedavinin sonunda öteki cinsin duyarlılığını ve kırılganlığını o kadar iyi tasavvur eder hale geldi ki, Stella'nın davetlerine rağmen kör pilotunu ileri doğru harekete geçirmekte tereddüt etmeye başladı. Sonunda Stella onu kendi bedenine, tıpkı Lisa'nın o banyoda yaptığı gibi sıkıca ve istekle bastırdı; ve Georg, ondan sonraki öğle sonraları boyunca Lisa'da pek açık olmayan ve Camille için de en cesur Freudyen hipotez olarak tamamen akla hayale sığmaz olan bir şey gördü: Dişil zevkin insanı tüketen uçsuz bucaksızlığını. Bir gün canına doyacağını daha önce hayal bile edemezdi. Stella onda bu duyguyu yarattı; hatta bazen bunu o kadar yoğun hissediyordu ki, ondan eve daha erken dönmesini istiyordu, böylece kendisi de artık rahat rahat kitap okuyabilirdi. Bunun üzerine Stella yeniden kendini kapatıyor, depresyonlara giriyor, ortak arkadaşlarım kaprisleriyle kırıyor ya da eşyaları sağa sola fırlattığı muhteşem histeri nöbetleri üretiyor ya da yalnızca kendini aşağılık hissediyor ve

Georg'u iki hafta boyunca, Camille'le geçirdiği dönemin o aptal, tek kişilik egzersizlerine mahkum ediyordu

"Sen beni ciddiye almıyorsun!" diye bağırıyordu, Georg onun duygusal iniş çıkışlarını mantığıyla denge [illegible] sağlamak istediğinde. Georg niçin onun bitmez tükenmez karanlık rüyalarındaki ve yağlıboya resimlerindeki Hieronymus Bosch figürlerini açıklamıyor ya da histeri, nevroz ve ruhun diğer patolojik hünerleri konusunda bildiklerini onun üzerinde uygulamaya çalışmıyordu? Stella'nın ona annesiyle babası; yani işlek bir giysi dükkânının bıyıklı, hoş bir biçimde melankolik sahibiyle içsel olarak tamamen donmuş, yüzü insanı dehşete düşürecek şekilde yontulmuş gibi duran ve oturdukları apartman dairesindeki toza karşı sonu gelmeyen mücadeleler veren bayanın uygunsuz izdivacı hakkında bir sürü şey anlatmasına rağmen Georg, onunla bu kitaplar arasında bir bağlantı kurmamak için direniyordu. Stella bazen, hiçbir Freudyen açıklama tabirinden kaçınmayan Hermann'la uzun uzun sohbet ediyordu. İkisi bu kadar samimi bir biçimde kafa kafaya verdiklerinde Georg hafif kıskançlık sancıları çekiyordu ama aslında içi rahattı, çünkü -hâlâ bulanık, hâlâ erkeksi bir sezgiyle- analizler yapan erkeğin kadını ancak ve ancak kaybettiğini anlamıştı. Stella'nın daralmış vajina ağzını neşterle genişletmek jinekoloğun işiydi; kendisinin işiyse onun mis gibi kokan yumuşak uyluklarının arasına girmek ve göbeğinin altında bulunan periler ormanındaki küçük klitoral kiliseyi diliyle huşu içinde yoklamaktı (Stella bunu olağanüstü buluyor, ama kendi dudaklarını Georg'un moresk tarzı minaresinin üzerine bir kılıf gibi geçirmek yerine ona güvenli bir uzaklıktan parmaklarıyla dokunmayı tercih ediyordu; şefkatle yoklayarak ve farklı sertlik dereceleri için kelimeler icat ederek...).

"Hayalleri yıkılmış olan annenin senin bu kadar genç ve canlı olmandan nefret etmesi konusunda hiçbir şey yapamazsın," demeliydi ona analizci. "Ama hâlâ onun cici, şirin, biricik küçük kızını oynamak istediğinden, sen de doğal kadın olma yeteneğinden dolayı kendinden nefret ediyorsun."

Georg onunla resimler yapmayı ya da birlikte bir senaryo yazmayı tercih ediyordu. Stella kendini yine de yalnız ve üzgün hissederse ona sıcak çikolata yapıyor ve böyle giderse sonunda kendi beyninin eriyeceğinden korkana kadar onunla televizyon izliyordu. Ertesi gün Stella kendini çoğunlukla daha iyi hissediyordu; o zaman halinden memnun bir biçimde roman okuyor ve böylece Georg ders çalışabiliyor ya da "gri soğuk kitaplarından" birini okuyabiliyordu. Kendisi okuldan verilen, diferensiyal delta x'in aynı zamanda sıfır ve hiç olmayıp sonsuz küçük, yani kendisi kadar küçük sonlu bir sayı büyüklüğünden hep daha da küçük ve sonra yine sonsuz toplamlar halinde herhangi bir büyüklükten daha büyük olup olmadığı sorusunun cevabı üzerinde kafa patlatırken, Stella kafasını sallayarak onun omzunun üzerinden bakıyordu. Bu bir dereceye kadar, Sartre'm etkisini sonradan gösteren gölgesiydi, ki Georg onun standart ölçülerle bir kilo ağırlığındaki cehennem eseriyle (Savaş sonrası dönemin Fransız pazarcı kadınları balığı bu ölçülerle tartmaya özen gösteriyorlardı.) ancak birkaç yıl içinde, daha dişine göre olan başka birkaç filozofu tartıp karar verdiğinde tekrar uğraşacaktı.

"Seni minik manyak kucak kedisi... Yine küçük yün yumağına tırnaklarını geçirdin," diyordu Stella, Georg Nietzsche ya da Adorno'nun bir kitabını karıştırmaya başladığında. Bunu söylemesinin nedeni, onun sonradan titreyerek yanan yaratıcı yılına yalnızca menfi bir biçimde karşı olmadığını göstermekti ve Georg onu, bir Freud kıskacıyla orasmda burasında üstünkörü iş tutmak üzere divana yatırsaydı, sesindeki bu şefkatli, şaşırtıcı derecede annevari, şaşırtıcı derecede iyi ayarlanmış güç mahvolurdu. Stella ressam, Georg ise felsefe ya da psikoloji profesörü olabilirdi. Ya da tahta bir kulübede oturup çiftçi, yazar ve oduncu olarak yaşamak üzere Kanada'ya göç edebilirlerdi, çünkü Georg iyi bir öğrenci haline gelmiş olsa da ikisi iktidar toplumunu aynı ölçüde küçümsüyorlardı.

Georg o sıralar okuduğu şeylerden Stella'ya bahsetme ihtiyacını çok ender hissediyordu. Yürüyüşe çıktıklarında çoğun-

lukla, Georg okulla ilgili meseleleri hallettiğinden beri istediklerini yapabildikleri bodrum odasına yakın olan, S.'nin kuzey sınırındaki tarla ve Baggersee'lerin[27] arasında dolaşmayı tercih ediyorlardı. Fakat bir seferinde, yine böyle biçilmiş tarlaların arasındaki bir yürüyüş sırasında Georg'u Camille'in şeytanı ya da üzerlerine ince bir örtü halinde saman yayılmış olan, soluk mavi ufuk çizgisinin önündeki bir dizi yüksek ve gümüşümsü kavak ağacına kadar uzanan, nadasa bırakılmış geniş tarlaların Heidegger'in sözünü ettiği varoluşsal ağırlığı yokladı. Georg konuştu da konuştu; umutsuzca ve bütün ayrıntısıyla kendi döneminden, insanoğlunun faniliğinden, günün birinde önlerinde bir rüyadaki şekiller gibi sararıp solacakları nesnelerin yerinden sarsılmaz gibi görünen iktidarından bahsetti. Isırgan otlarıyla kaplı bir derenin üzerinden geçen bir köprüye vardılar ve bu öğle sonrası sonunun ışığında paramparça olmuş fildişleri gibi parlayan taş korkuluğun üzerine oturdular. Georg korkuyla Stella'nın ağladığını gördü.

"Durmadan konuşuyorsun! Tıpkı bir haber spikeri gibi!" diye bağırdı Stella gözyaşlarına boğularak.

Georg arkadaşlarıyla birlikte durmamacasma teoriler ürettiğinde de kendini yalnız bırakılmış hissediyordu; aşklarının birinci yıldönümüne denk gelen, büyük ve biraz karman çorman bir yaz şenliğinde Georg onu birdenbire başka bir oğlanın kollarında gördü.

"Sadece biraz takıldık," dedi Stella. "Ciddi bir şey değildi ki!"

Fakat Georg onun gürültülü ve kadınsı hale gelmiş olan ince sesinin birkaç saniyeliğine kalınlaşıp soğuklaştığı orgazmlarını düşündü. Stella, bacaklarını koltuğun kollarının üzerinden iki yana açtığı ya da ondan organını -kendi deyişiyle- *iki kürklü tekerleğin üzerindeki bir omnibüs* olarak bütün vücudunun üzerinde (ama yüzünde değil) gezdirmesini istediği, gittikçe tuhaflaşan pozisyonlara itibar etmeye başlamıştı. Georg'un anne ve babasının kendisinden küçük iki kardeşiyle birlikte seyahate

[27] Baggersee: Büyük kum ya da çakıl taşı yığınlarının ekskavatörle taranması sonucu oluşan ve genellikle yüzmek için kullanılan göl. (Ç.N.)

gittikleri ve böylece ikisinin eve el koydukları (merdivende, duşta, hatta Georg'un derin psikolojik kavrayışı ya da her ne ise o, araya girmeseydi, az kalsın anne ve babasının yatağında) günler dışında onlara kalan sadece Georg'un bodrum odasıydı; çünkü Stella'nın babası her ne kadar Georg'un etkisini takdir etmeye başlamış olsa da -o olmasaydı Stella tek bir ders kitabının bile kapağını kaldırmazdı-, Stella'nın mükemmel ve pahalı mobilyalarla dolu, pembe renkte divan takımı, küçük krom masa ve cam konsollarla bir çeşit oyuncak bebek odası hapishanesi olan odasmda en küçük bir açık vermeleri bile düşünülemezdi. Böylece S.'deki bir kız lisesine giden Stella soğuk, kar, donmuş kırağı dinlemeden her öğle sonrası motorlu bisikletiyle Georg'a, özgürlük bodrumuna gidiyordu. Bazen Georg eve ondan daha geç geliyordu, çünkü okul bittikten sonra yeni kentten S.'ye dönmek için yalnızca bir saatlik tren ya da bir saatlik otobüs yolculuğunu seçme şansı vardı.

Aralıkta Jean-Paul Sartre, hapse atılan Baader'i[28] ziyareti vesilesiyle televizyon ekranında belirdi. Basın fotoğrafçılarının flaşları ufak tefek, iki büklüm yaşlı adamın üzerinde patlıyordu. Georg öfkeden kendini kaybetti, ziyaretle ilgili haberler içeren bütün gazeteleri aldı, acı çekti, neye ve neden olduğunu doğru dürüst bilmeden küfürler savurdu.

"Nasıl da şaşı bakıyor, ne kadar çirkin, çok tatlı... Galiba hasta," dedi Stella. "Neden hep böyle mücadele etmek zorunda ki? Bu kadar küçük olduğu için mi?"

"Onu nasıl bu kadar yanlış anlıyorlar, aklım almıyor," diye bağırdı Georg. "RAF üyelerini mide bulandırıcı buluyorum, hepsi katil... Ama onlara işkence etmeye hakları yok. Duyumsal hasar yaratma! Söz konusu olan bu, başka bir şey değil."

Stella onu sakinleştiremiyordu. Kendilerine ait tam üç günleri ve geceleri vardı, çünkü anne babaları aynı zamanda seyahate çıkmışlardı. Halbuki Georg, gazeteleri ve televizyondaki haber bültenleriyle ortamın havasını mahvediyordu.

[28] Kızıl Ordu Fraksiyonu'nun (RAF) kurucusu ve lideri. (Ç.N.)

"Çevrelerindeki insanlar umurumda değil," diyordu Stella "Bankerler ve iğrenç yöneticiler... Niçin bu kadar heyecanlanıyorsun? Bunun kesin psikolojik sebepleri var."

Onun kayıtsızlığı Georg'u korkutuyordu; ama büyük ihtimalle haklıydı ve kendi rahatsızlığının daha derin ve tamamen kişisel nedenleri vardı. Belki de bu, Stella'yla mutlu olduğu halde zaman zaman içinde yeniden Roquentin, Bulantı'daki o otuzlu yaşlarının sonunda olan, sadece entelektüel eğilimleri doğrultusunda yaşayan ve ara sıra bir orospuyla yatan adam olma isteğinin doğmasıyla ilintili bir durumdu. Bir kez daha Camille'in özlem uyandıran anısıyla ve belirsiz bir biçimde Simone De Beauvoir'la alakalıydı. Georg Stella'ya on yedinci doğum gününde *İkinci Cins*'i hediye etmiş, ama kitabı kendisi okumak zorunda kalmıştı, çünkü Stella kendi fantastik romanlarını ve resim üzerine kitaplarını tercih ediyordu. Yine de bu eserin pelüş bir hayvana benzeyen pasif varlığının yakınında olmasından hoşlanıyor ve onu okul çantalarının içinde oradan oraya taşıyor ya da yastığının yanına koyuyordu. Sartre'ın Fransa'ya döndüğü o Aralık sabahında da kitap oradaydı. Saat ona doğru güneş bir saatliğine ışık kovasının içinden bodrumdaki odaya vurdu. Değerli ışık İkinci Cins'in üzerinde ve daha sonra Stella'nın yastıkta sessiz sakin yatan başında dolaştı. Uçları dağılmış, ince telli, düz saçlarında daha koyu ve düz alt akıntılar vardı; sakince ve uykulu uykulu akan büyük bir nehrin altındaki küçük, kum rengi yuvalar... Georg onun ensesini dikkatle öptü ve hem çocuksu, hem de kadınsı kokusunu içine çekti. 'Hiç Paris'e gitmedim!' diye düşündü ve korktu, çünkü bu düşünceyle küçük, yaşlı Sartre'ı hokus pokusla doğrudan Stella'yla arasına, yatağa getirmişti. Sartre zorlukla nefes alarak orada yatıyordu, işçi tulumuna benzeyen mavi bir pijamayla, balık dudaklarının arasında soğumuş bir Gauloise[29], suskun, kalın camlı gözlüğün arkasında parlayan gözleriyle iki farklı yöne bakarak... Georg'un hâlâ acınası durumda olan kitaplığı hoşuna gitmemiş gibiydi. Röntgenimsi bakışı *Varlık ve*

[29] Gauloise: Siyah tütünden yapılan, sert bir Fransız sigarası (Ç.N.)

Hiçlik'inin kömür siyahı arkasının içinden mümkün olduğunca geçti ve Georg'un şimdiye kadar kitabın üçte birinin hakkından gelebildiğini saptadı; Georg'un tam da o anda, içinde bulunan, adaşı Cantor'un kare bir alandaki noktalar kümesinin bu alanın bir kenarı üzerinde açık seçik gösterilebileceği şeklindeki ispatını kendi yapmış gibi anlamaya çalıştığı, açık matematik kitabı onu alabildiğine kızdırdı (kurnazca ondalık kesirlerin yardımıyla ayarlanan bir olay). Stella uykusunda içini çekince Sartre'm sol gözü ondan yana kaydı. "Bu onun tamamen farklı yanı! Etimi ısıtan şey sadece bir et değil!" diye haykırmak istedi Georg. "Sen bunu asla anlayamazsın!"

Sartre merhametle başını salladı ve Georg'u Stella'nın bedeninden ayıran dar boşlukta eriyip yok oldu. Georg'un kız arkadaşına daha da sokulmasına rağmen boşluk hâlâ vardı, biraz Alice Harikalar Diyarında'daki kedinin pişmiş kelle gibi sırıtışına benzer bir biçimde, yalnızca çok daha ciddi; ortak yaşamlarını, düşüncelerini ve umutlarını saran sıcak kozayı sökmekle tehdit eden, aralık şeklindeki hiçlik olarak... Ansızın Sartre bir şey daha söyledi, aralıktan zar zor geçen, tek bir kelime... "Yapışık!" dedi ve Georg bundan nefret etti, çünkü kastedilenin ne olduğunu hemen anlamıştı: Bu mutlu belirsizlik; rujlar, gitar telleri, matematik, film makaraları, masanın üzerindeki mum dipleri ve tabii ki ve her şeyden önce Georg'un, diğerlerinin garson ya da ev kadını olmaya çalıştıkları gibi liseli olmaya çalışmasından oluşan bu karmaşa... O anda en çok istediği şey, Stella'yı uyandırıp Camille'in tarihsel cümlesini haykırmaktı: "Seni asla terk etmeyeceğim!" Bu sessiz ve heyecanlı dakikada, Lisa'nın onu kız kardeşinin banyosunda, terleten ve fışkırtan bir yolculuk için kandırmış olmasına bile hayıflanıyordu. Önceden olanları, ama bunun da ötesinde gelecekte olacakları silmek istiyordu. Bu henüz formüle edilmiş bir düşünce değildi, ama Stella'mn şeytanının çok sonraları bir gün kulağına tıslayacağı şeyi bir müzik ya da bir şiirin yankısı gibi uzun, havada kalan dakikalar boyunca çok net hissetti: Şimdi, on sekizinci doğum gününden hemen önce ölmeliydi, Stella'nın yanında, her şeyi

sadece daha kötü hale getirecek olan geleceğinden korunarak... Sonra Stella uyandı, ona doğru döndü ve şefkat dolu, uykulu bir bakışla baktı. "Düz beni sevgilim," diye mırıldandı keyifle, "Ama yavaş yavaş..."

9

Bir yıl sonra, yine aralıkta, Jürgen'ın bu arada aynı şekilde yerleştiği, annesiyle babasının evinin bodrumunda ve egemenlik alanlarının dışındaki odada üçüncü ve en uzun filmlerinin, 23 dakikalık bir projenin bitişini kutladılar. Senaryo Stella ve Georg'a aitti, Hermann kameramanlık ve montajı üstlenmenin yanı sıra Georg'la birlikte filmin yönetmenliğini de yapmıştı. Eserin adı *İdeolojiler Olimpiyatı*'ydı. Bütünüyle komik, tuhaf bir biçimde kehanetlerde bulunan ve oldukça masraflı bir eğlenceydi; çünkü on iki liseli olarak kendi diktikleri kostümleri kullanmış, filmin üzerine bir optik ses kaydı yapıştırmayı düşünmüş ve bazı teknik hileler, mesela geri geri sıçrayan oyuncunun başın üzerinde dönen kamerayla çekildiği ve kesilip gerisin geri film makarasına yapıştırılan bir sekans kullanmışlardı, ki sonuçta ortaya çıkan gerçekten grotesk bir atılım olmuştu. Münih'te uğranan hezimetin anısına iki terörist ve iki polis, bir Maocu, bir varoluşçu (kemik kenarlı gözlükle Hermann), papa (sırtlandığı çarmıhla Jürgen), bir kapitalist ve bir çeşit sosyete fahişesi (hedonist rolündeki Stella) başıboş bir spor sahasına farklı absürd düzenlerde karşılıklı dizildiler. Sonunda bütün ideolojiler iki hunhar hastabakıcı tarafından (Georg ve Hermann'ın karate kıyafetleri içindeki kuzeni) tarihin çöplüğüne, yani spor sahasının uzun atlama çukuruna atılıyordu. Optik ses kaydı, yalnızca Hermann'ın anladığı birtakım sebeplerden dolayı işe yaramayınca Georg bir spor muhabirinin kendisi tarafından yazılmış olan dışarıdan yorumlarını filmin galası sırasında seslendirmek zorunda kaldı, çünkü art arda sıralanmış karmakarışık görün-

tüler onlarsız anlaşılamazdı. Hedonist rolündeki Stella'nın imalı jestleri çok başarılı bulundu.

Filmin gösterimine ek olarak çok içildi ve Stella'yla filmin ikinci hastabakıcısı dans edilen dar alanda, Georg'un orada oluşuna aldırmadan birbirlerine yaklaştıkça yaklaştılar. Onları ayırmalı mıydı? Kendini gülünç duruma mı düşürmeliydi? Yine gayri ciddi birşeyler miydi söz konusu olan? Gümbür gümbür bir müziğin çaldığı, hıncahınç dolu odadan çıktı. Bodrumun koridorunda, Jürgen'in iki saat önce film gösterimini belli ki eğlenerek izlemiş olan, şimdi ise kendisini alaylı alaylı süzen annesiyle karşılaştı.

"Bu kadar çocukça bir ıvır zıvır çekmiş olmana şaşıyorum," dedi kadın ve sola döndü; böylece Georg'a, kendini savunmak istiyorsa onu takip etmekten başka bir şey kalmıyordu.

"Sadece eğlenmek içindi, biz gerçek sinemacılar değiliz ki," diye açıkladı.

"Punch'ım için bir şeylere daha ihtiyacım var." Kadın bir kilerin ağır, metal kapısını açtı ve kapıyı iki parmağı ve besbelli hemen tükenen bir güçle yaptığı kol hareketiyle açık tuttu. Georg onu bu zahmetten kurtarınca, yüksek metal raflar arasındaki dar bir koridora doğru ilerledi. "Gelebilirsin, kapının içeriden de mandalı var. Yani bu sadece eğlenmek için miydi?"

Georg kapıyı bıraktı ve ona doğru ilerledi. "Bundan fazlasını yapabilirsin, bir eğlenceden fazlasını, bunu biliyorsun," dedi kadın. "Sen çok... *huzursuzsun*. İçinde gerçekten bir güç olduğuna inanıyorum, sıra dışı bir şey..."

Tespiti Georg'a isabet etti ve içindeki bir bariyeri yıktı; bu bariyer o kadar derinlerdeydi ki, gözleri yaşlarla doldu. 'Kız arkadaşım dışarıda bir başkasıyla oynaşıyor!' diye bağırması gerekirdi; ama birdenbire yeniden, içinde bu tepesi kabartılmış kahve-kızıl saçlı, ince uzun, zarif kadının uyandırdığı bir umut, şehvet ve utanç hissetti; sanki o iki seneden fazla bir zaman önceki gibi yine baş aşağı, üzerinde sadece külotuyla onun önünde duruyordu. Belki de şimdiye kadar hep kendisini

çok iyi *tanıdığı* yolunda bir şeyler söylemesini beklemişti. Belki de çektiği S. fotoğraflarını ya da yazdığı hikayeleri ona hiç göstermemiş olması yanlıştı. Belki de kendini bir dâhi olarak görmeye son vermemeliydi. Jürgen'in annesi ona bir kavanoz uzattı. Telaşla tutmaya çalıştı, ama kadın kavanozu yana doğru oynattı ve bu hareketle Georg'un eli tesadüfen ve neredeyse otomatikman onun şaşırtıcı bir biçimde sarkık ve küçük sol göğsünün üzerine geldi. Kadm dondu kaldı. Ne yapıyordu? Aklını mı kaçırmıştı? Yoksa kadm onu, belki de sadece tokadı patlatıp kıyameti koparmak amacıyla tuzağa mı düşürmüştü? Jürgen'in annesi kasıldı ve ansızın bütün vücudu zangır zangır titremeye başladı. Bir çeşit kriz mi geçiriyordu? Georg onu çocukluğundan beri tanıyordu ve kendisine her zaman yalnızca kontrollü ve alaycı gelmişti. Kadının göğsünü; aklına yapılacak hiçbir doğru hareket gelmediği için hâlâ tuttuğu, elinin içindeki bu küçük ve tanımlanamayacak derecede çılgın kütleyi bırakmak zorunda kaldı.

"Affedersiniz, istemeden, yani..." diye kekeledi. Fakat tam elini çekmek istediği anda kadın görünmeyen bir çıkış çizgisinden fırlar gibi fırladı ve ona hemen hemen, zamanında onun o sokak köşesinde Lisa'ya çarptığı kadar sert çarptı. Konserve kutularıyla ve şişelerle dolu raflardan biri, Georg'un hızla arkaya doğru savrulmasını tangırdayarak önledi. Tek istediği dışarı çıkıp diğerlerinin yanına dönmek ve Stella'yı elinden tutup kaybolmaktı, Kanada'ya, basit, temiz bir hayata ya da en azından kendi bodrumuna; Jürgen'in sanatkarca fotoğraflar çeken serinkanlı annesinin ona yapışması, geçkin bir kızın tatlı parfüm, saç spreyi ve ter kokan zayıf vücuduna hapsedilmiş oluşu, elleri onu hızlı ve tuhaf bir biçimde sistematik olarak yoklarken ve Georg kendini havaalanı kontrolünden geçiyormuş gibi hissederken kadının ona suda boğuluyormuşçasma yapışması, o derece ümitsizliğe, o derece şaşırtıcı bir ümitsizliğe sürükleyen bir şeydi.

"Diğerlerinin yanına dönmek istiyorum! Özür dilerim!" diye bağırdı yarı duyulur bir sesle.

"Evet, hayır, bekle..." Kadın soluk soluğa kendini ondan ayırdı.

"Haklısın! Sevişemeyiz. Bunu senin için yapamam. Anlıyor musun?"

Anlıyordu, minnettar ve ümitsiz bir halde; ama kadının onunla işi henüz bitmemişti, aklı başındalıkla delilik arasındaki sınır çizgisini geçmişti bir kere. Bir şeylerin daha olması gerekiyordu, çünkü ikisi de bir daha asla o çizginin ötesine geçmeyeceklerini biliyorlardı. Kadının yüzünde küçük kırmızı lekeler oluşmuştu ve artık birbirlerine dokunmamalarına rağmen Georg onun hâlâ titreyen zayıf bedeninin ısındığını hissedebiliyordu. "Onu öpebilirsin! Bir kez! İster misin? Onu öpmek ister misin? Yapabilirsin, bir kez!"

Georg onun ne demek istediğini tam olarak anlamamıştı. Başını dikkatle, Stella ve diğer arkadaşlarının yanına dönmek için bir bedel ödemeye hazır olarak evet anlamında salladı.

"Bu sana bir anı olsun diye," dedi kadın neredeyse aynen Lisa'nın vedalaşırken söylediği gibi; sanki bu daha ileri yaştaki kadınlar için sevişme, hemen ya da her zaman için bir anıya dönüşüyordu. Kadın çabuk çabuk eteğini kaldırdı ve külotlu çorabını dizlerine kadar sıyırdı. Georg'un önünde, sinsi bir fantezi tarafından yaratılmış gibi duruyordu ve bu fantezi, onu birine sadece kısacık bir an için mahrem yerlerini göstermek isteyen -küçük kızlar gibi- gösterme gücünü aniden kaybetmişti. Kadın bekliyordu. Georg diz çökmek ve arkadaşı Jürgen'in on sekiz yıl önce içinden gözleri görmeyen, kanla kaplı, pembe ve şekilsiz bir et yığını olarak tepe taklak düştüğü keskin hatlı, alev alev yanan siyahlığa yaklaşmak zorunda kaldı. Dudakları ter ve tuz tadını henüz pek almadan kadın onun başını, tersine bir doğum başlatmak istermişçesine kendine doğru bastırdı. Bunu yaparken kulaklarını kapadığı için, kapalı demir kapının arasından hâlâ yarım yamalak duyulan Rolling Stones şarkısı, tamamen küt küt atan kalbinin senkronize olmak istediği, atan bir nabza dönüştü. Ağzını ve burnunu tıkayan, köpüklü bir karışımın içinde yönünü yitirdi; her şey için üzgün olduğunu ve

sadece bir liseli olduğunu haykırmak istese de aslında tam da bunu, nefesini kesen bu gizli görevi istemiş olduğunu biliyordu; ama kadın onu bir kez daha iterek kendinden uzaklaştırdı. Bir yerlerde konserve kutuları yere düştü. "Senin için daha fazlasını yapamam Georg, daha fazlasını yapamam," dedi nefes nefese, Georg'un gözünü kendisi tarafından ıslatılmış kıllara, yumuşak, iki çıkıntılı bir tepenin üzerindeki siyah, tükürüğünden oluşan bir kırçla kaplı Noel ağacına sersemlemiş bir vaziyette diktiği bir saniyenin sonunda. Her şey kantaron mavisi bir külotun, yas tülünü andıran bir naylon çorabın, yere inen ve enerjik bir hareketle düzeltilen bir eteğin arkasında kalmıştı bile. Kadın temizlemek ya da kendi ıslaklığını üzerine yaymak istermişçesine, ellerini Georg'un yüzünde gezdirdi. "Kalk Georg! Çabuk! Bu aramızda kalacak, değil mi?"

Georg ağrıyan dizleriyle doğruldu ve başını evet anlamında salladı; bu cümle ona tanıdık geliyordu.

"Şunları yukarı giderken götür." Eline iki kavanoz tutuşturdu ve onu hafifçe itti. Dans edenlerle tıklım tıklım dolu koridordan geçip kadın da zemin katın merdivenine geldikten sonra, ona taşıması için verdiği şeyin ne olduğunu ancak gördü: Yine vişne!

"Yardıma hazır, genç bir adam, çok teşekkürler," dedi kadın Georg kavanozları mutfağa koyarken. Jürgen'in salondan gelen babası yaylı kapıdan içeri girdi, Georg'un omzuna pat pat vurdu ve punch'ı sevinçle beklediğini söyledi. Georg kır saçlı banka memurunun yüzüne bakamıyordu. Fakat adamın keyfi o kadar yerindeydi ki, onu klasik müzikle aşağıdan gelen şu "underground zırıltının" farkı üzerine neredeyse yarım saatlik bir sohbete sürükledi. Bu arada karısı diğer malzemeleri, bardakları ve son olarak Georg'un aşağıya giderken götürmesi gereken bir tepsiyi ararken onu hafifçe kenara iterek sakin sakin vişneli punch'ını hazırlıyordu. Hiçbir şey mutfağın bitişiğindeki tuvalette yüzünü yıkamaktan daha acil gelmediği halde kadının kocasından kurtulmayı başaramadı. Nihayet Jürgen'in elinde tepsiyle punch'ı taşıyan annesinin arkasından bodru-

mun merdivenini indi. Karanlık bir köşeden Stella ona doğru geldi, besbelli sarhoştu ve gözlerinde yaşlar vardı. "Üzgünüm, üzgünüm!" diye bağırdı.

"Hayır, asıl ben üzgünüm! Biliyorum, seninle ilgilenmedim!"

"Yine de... Üzgünüm!"

"İyi de ne oldu?"

Stella ne demek istediğini ancak arkadaşlarıyla vedalaşıp evden çıktıkları zaman açıkladı. İkinci hastabakıcıyla (Ah şu tıp alanındaki yardımcı personellerin şeytanları!) düzüşmüştü; ayakta, dediğine göre kısa ve kötüydü, hem de Jürgen'ın annesiyle kendisinin sadece birkaç dakika önce çıkmış oldukları kilerde...

Sonraki yarım yıl içinde birbirlerini önüne geçilemez şekilde kaybettiler. Stella'nın annesiyle kavgaları endişe verici boyutlara vardı. O yolun yolcusu ve orospu şeklinde hakaret gören Stella artık kendine, ağlayarak odanın bir köşesine doğru sürünüp bir anahtarla sol elinin üstünü çizmekten başka bir şekilde yardım edemiyordu. Çaresizce iki ateş arasında kalan babası bunun üzerine S.'nin merkezinde küçük bir apartman dairesi kiraladı. Stella okulu asmak ve bütün gün önündeki mumların ışığında hayal kurmak üzere heyecanla oraya yerleşti. Georg onunla birlikte kendine ait evinin özgürlüğünü kutlayabilmek için birkaç *mazeret* gösterdikten sonra başka hastalıklar da uydurdu, çünkü Stella'nın evde uzun süre yalnız kalırsa kendine bir şey yapmasından korkuyordu. Geceyi orada geçirdiyse sabah Stella onu kabuslarının tasvirleri, küçük seks saldırıları ya da birdenbire ortaya çıkan esrarengiz ağrılarla oyalıyor ve böylece Georg yine okula giden otobüsü kaçırıyor ve artık mekanik bir biçimde iyi notlar almasına karşın yine azar işitiyordu. Stella'nın dairesinin çevresindeki ara sokaklar, daracık cepheli evler, meyhaneler ve S.'nin uyuşturucu bağımlılarının buluştukları iki barı ona tiksinti veriyordu; 'Hâlâ,' diye düşünüyordu, ama bu zaten tiksinmenin yeni bir türü, bir korkunun maskesiydi. Stella şüpheli tiplere ilişkin sağlam içgüdüsüyle gittikçe

daha fazla arkadaş buluyordu. Daha şimdiden LSD hapı almak istiyordu, ki bu isteği Georg'un ona ilişkileri boyunca tek bir kez bas bas bağırmasına neden oldu. Bir alt sınıfı tekrar ediyor olmasına rağmen artık Georg'dan ders almak istemiyor ve Georg ona şansının S.'den taşınıp okumakta olduğunu anlatmak için çok uğraşıyordu.

"Okumak istemiyorum, Kanada'ya gitmek istiyorum," dedi Stella ve kendisine insanın toplumu sırf içgüdüsel olarak küçümsemek yerine irdelemesi gerektiğini açıklamaya çalıştığında Georg'u birkaç kez daha "haber spikeri" olarak adlandırdı. Sonunda scientology tarikatı S.'de yayılmaya başladı. Georg felsefe ve dini yüzüne gözüne bulaştıran, S. meyhanelerinde bir salağın ötekinin ardından içine düştüğü tarikatla dalga geçiyordu. Derken birdenbire tarikatın broşürleri ve kitapları Stella'nın kitaplığında belirdi. Georg onu sıkıştırdı, ona bu yazıların saçmalığını anlatmaya çalıştı, tarikatın oradan oraya yayılan ve insanları zihinsel bir özürleri olduğuna inandıran kişilik testlerinin afterpsychologie'sini karikatürize etti ve yine de yavaş yavaş kaybettiğini hissetti. Stella, Münih'e gidip tarikatın merkezindeki bir kursa katılmak istiyordu.

"Okulu düşün! Yine sınıfı geçemeyeceksin!"

"Okul bir saçmalık, bunu kendin söylüyorsun. Önemli olan gerçek yaşam," diye karşılık verdi Stella.

"Gerçek yaşam *biziz*! Kendimiz için doğru olanı biz belirlemek zorundayız."

"Ben de bunu yapıyorum zaten! Onlar insanın kendini keşfetmesine yardım ediyorlar, her insanın içindeki dehayı..."

"Kafandakiler çok tehlikeli! Neden bir dahi olmak istiyorsun? Artık on beş yaşında değilsin ki! Sen bu halinle harikasın. Sanat eğitimi alabilirsin, hem de bir yıl içinde!"

"İki hafta içinde döneceğim. Beni seviyorsan, benim tarafımda olursun."

Georg onu, yaz tatiline kadar beklemeye bile ikna edemedi. Stella Münih'ten döndüğünde kursu düzenleyenlerden biriyle

yattığını itiraf etti. Georg'un aklına onu suçlamamaktan daha iyi bir şey gelmiyordu, çünkü ancak bu şekilde onun annesinden ya da öğretmenlerinden farklı olacağına inanıyordu. Fakat bu olayın hemen üzerine Stella bir kez daha Münih'e gitti, önceden haber vermeden; sadece dairesindeki yatağın üzerine Georg için nihayet reşit olduğunu, her ne olursa olsun onu sevdiğini, endişelenmemesini ve gerekirse babasını da sakinleştirmesini istediğini yazdığı bir mektup bırakarak...

Georg çantasında mektupla S.'nin ana caddesinden geçiyordu ki, hemen hemen hastanede geçirdiği o geceden sonra birbirlerini kucakladıkları o aynı yerde Camille'le karşılaştı. İkisinin de yüreği hopladı. Sonra sarıldılar, yine yaz ışığında, yine Ortaçağ'dan kalma gözetleme kulesinin altında... Ayrılmalarının üzerinden üç yıl geçmişti. Georg kendini uzun ve yorucu bir yolculuktan eve dönmüş ve daha önce aralarında ne geçmiş olursa olsun, herkesle barışmış gibi hissediyordu. Bu kusursuz ve içten sevinç onu o kadar hayrete düşürdü ki, mantığının, hayret etmesini sağlayacak bir sınırı kalmadı.

"Hâlâ Çamurkent'te," dedi gülümseyerek.

"Ah, sadece bir yıl daha!" diye karşılık verdi Camille. "Seni tekrar görmek ne güzel..."

"Ren'in kıyısına gidip bir şeyler içelim mi?"

"Memnuniyetle."

Birbirlerine dokunmadan, eskiden sık sık yürüdükleri yolu izlediler; ayaküstü kafenin, süper marketin, şehir kütüphanesinin yanından geçerek... O zamanlar, nihai karşılaşmalarından sonra hemen kaybolan yaz mevsimi o an yeniden başlamıştı ve görünen o ki, hiçbir tehlikeyle karşı karşıya değildi. Ceplerinde, S.'de hoşlarına gidebilecek herhangi bir yer aramalarına yetecek kadar para vardı. Sohbet ederken tutuk değillerdi, küçük bir taşra kenti modelinin içinde battığı lagündeki dalgıçlar kadar rahat hareket ediyorlardı, su yüzeyinin hemen altında; böylece her şey gün ışığındaki gibi aydınlık, ama aynı zamanda uzak, şiddetli hareket ve yaralanmalardan koruyan bir merkezin yumuşak direnciyle hafiflemiş görünüyordu.

"Ve bir de bakıyorsun ki yetişkinsin," dedi Camille. Üzerinde eskiden olduğu gibi jimnastik ayakkabıları, kot pantolon ve Georg'un hiç görmediği göğüslerini tamamen ortaya çıkarmadan belirginleştiren, açık renk kazaklarından biri vardı. O, rol aldığı ve çok yakında sahnelenecek olan tiyatro oyunundan bahsedip kendisini bu oyuna içtenlikle davet ederken, Georg'un kafasından, Stella'nın, çekidüzen verip terbiye etmesi için kendisine hediye edilen zengin ve pahalı gardırobuyla kurduğu karmaşık ilişki geçiyordu. Onun boya ya da resim yaparken dikkatsizce lekelediği zarif kesimli bluzlere, uçları kürklü kadınsı mantolara, bilmem hangi modacının tasarladığı kot elbiseye, bir dönem rengi atmış kotunu ve hep aynı mürekkep mavisi tişörtü, sonra bir dönem yeniden, tırnaklarındaki oje neredeyse tamamen bozulmuş olsa da, uzun ve kısa eteklerini ve ipek çoraplarını giymesine alışmıştı. Onun arkasından hemen Münih'e gitmesi gerekmez miydi? O kendini ciddiye alınmış hissetsin ya da hissetmesin, Georg'un onu tarikatın pençesinden kurtarması? Paralı ya da parasız, mantıklı ya da mantıksız, vakit kaybetmeden onunla birlikte Kanada'ya göç etmesi?

"Eskisinden çok daha iyi bir dinleyicisin," dedi Camille katedralin önündeki sokağı geçerlerken. Şans eseri ikisi de Faulkner'in *Ağustos Işığı*'nı daha yeni okumuşlardı; kitabın çevirisi yerine Amerikan İngilizce'sinde yazılmış orijinalinin okunması gerektiği, ama bunun çok zor olduğu konusunda hemfikirdiler. On sekizindeki Camille bilinçli, açık yürekli, hatta oyunculuk yeteneği olan bir lise öğrencisi haline gelmişti ve onun için endişelenmek gereksizdi.

"Okulda durumun nasıl? Acayip iyi olduğunu duydum, doğru mu?" diye sordu Camille kesin bir vurguyla.

Georg onlara her gün yutturdukları, yavan ve ilaca benzeyen, aşağı yukarı astronotların aldıkları besin gibi bilim tadında ve her alanda ortaya çıkan sürekli denenebilirliğin ağırlaşmış yan tadıyla oldum olası bozulan, eğitim bakanlığı tarafından çerez niyetine hazırlanmış ve özenle çeşitlendirilmiş, öğreticilik açısından sterilize lokmalardan gına geldiğini anlattı. Onun

açısından önemli olan tek şey, üniversite ve fakülte seçiminde özgür olabilmek için mezuniyet sınavını mümkün olduğunca iyi bir notla vermekti.

"Benim durumum da aynen öyle... Okul burama kadar geldi!" diye bağırdı Camille ve yürürken kollarını kavuşturdu; Georg'un onda görmekten her zaman çok hoşlandığı bir jest... "Sonunda üniversiteye gidip bu can sıkıcı yeri daha fazla görmek zorunda kalmadığımda çok mutlu olacağım!"

Kendilerini hemen hemen tam olarak, Camille'in bir seferinde güreştikleri için yere düştüğü ve Georg'u kafasından yaralanmış gibi yaparak korkutmaya çalıştığı parktaki yol ayrımında buldular. Fakat bu gölgeler artık kayıplara karışmıştı ve Georg'un içindeki hüzün kırıntıları sadece Stella'yla ve onun mutsuz, çocukça ümitsizliğiyle alakalıydı. Ağzından Stella'yla ilgili laf almaya çalışmadığı için Camille'e minnettardı. Aynı şekilde kendisi de onu geçmiş ve gelecekteki ilişkileri hakkında sorguya çekecek değildi. Aralarında yeni, gevşek bir ilişki oluşmuştu. Bu, boyları dize kadar gelen tahta şekillerle oynanan, çevreleri sigaralarından çıkan incecik dumanlarla sarılı oyuncuların siyah beyaz mozaikte kafalarını kaşıyarak dönüp durdukları park satrancına tamamen ressam gözüyle bakmak gibi bir şeydi; sıkıca paketlenmiş mantıklı kuluçkanın, her zaman birinin kaybetmek zorunda olduğu karşı karşıya gelişin saldırgan matematiğinin avucunun içine düşmek gibi değil...

"Üniversiteye başlamadan önce iki yıl askere gitmek zorunda olman seni endişelendiriyor mu?" diye sordu Camille.

"Reddedeceğim."

"Tabii. Sana kesinlikle, 'Gece vakti bir parkta kız arkadaşınla yürüyüş yaparken birtakım tipler ona tecavüz etmeye kalksa ne yapardın?' diye soracaklar. Ama yanında makineli tüfeğin varken..."

"Görüşme üç hafta içinde... Hayatımın iki yılını benden çalacak olmalarına inanamıyorum," dedi Georg. "Öyle ya da böyle."

"Evet, ama ne yapardım? Yani makineli tüfekle?"

Georg kendisinin, geçmişin bu noktasında bir kez olsun, 'Onu kız arkadaşıma verir ve şöyle derdim: Bitir onların işini sevgilim, seni istiyorlar,' dediğini duymak isterdi. Fakat Camille'e verdiği cevap, üç hafta sonraki görüşmede ordu hizmetini reddeden biri olarak askere alınmamasını sağlayan cevapla aynıydı ve hukuki açıdan soyuttu.

"En azından bu konuda insanın kadın olmak gibi bir avantajı var," diye açıkladı Camille bir memnuniyetsizliği çaktırmadan göstermek gibi kendine has bir yetenekle. "Sadece sizin için olan bir şey değil bu."

"Gerçek bir askerin işi kolay... Nişanlısı tüfek olduğu için, onunla yürüyüşe çıktığında her zaman yanında bir tane olur."

"Hâlâ tam bir mantık abidesisin," dedi Camille.

Ren'in kıyısındaki kafenin tahta banklarına karşılıklı oturduklarında, fizik ve kimya okuyarak onu kendisine hayran bırakan dört yaş büyük ağabeyinden, öğrenci tiyatrosunun oyununda sahneye çıkacağından, kız arkadaşlarından birinin kırk yaşını geçmiş bir erkekle girdiği endişe verici ilişkiden bahsetti. Bunun üzerine Georg'un gözünün önünde Jürgen'in annesiyle aralarında geçen heyecan verici, kısa ve nahoş olay ve Lisa belirdi, Stella'yla yaşadığı sıkıntı ve mutluluk; yine bir aynada, ama artık anlaşılmaz bir biçimde Camille'in bedeninin içinde emniyette olmayıp yanında, kestane ağacının yapraklarından oluşan ve güneşin delip geçtiği çatının altında duran bir aynada... Aynadaki görüntüler, Georg'un belleğindeki kristal kadar ince film, ona Camille'in her cümlesini dostça ve dikkatle takip etme olanağı sağlıyordu. Artık kendine, Camille'in onu o dikkafalı Kızılderili güzelliğiyle tanıdığı diğer her kadından daha fazla etkilediğini bile itiraf edebilirdi. 'Yaptığımız filmlere katılmaması yazık oldu,' diye düşündü neredeyse soğukkanlılıkla ve ona yeni bir gözle bakmanın verdiği uysallıkla.

"İnsanın seninle böyle konuşabilmesi gerçekten harika," dedi Camille. "Seninle her şey hakkında konuşabiliyorum, hem

de bir kadınla olduğundan çok daha iyi... Hoş, ben kadınlarla zaten hiçbir şey hakkında konuşamam. Michael bana ne söyledi, biliyor musun?" Konu Georg'un kader arkadaşlarından biriydi, Camille ondan birkaç hafta önce ayrılmıştı. "Şimdi bile mastürbasyon yaparken beni düşündüğünü..."

"Eee, ne olmuş?" diye sordu Georg.

"Bilmem. Bir şekilde rahatsız edici..."

"Senin canın yanmıyor ki... Daha ne?" Böylece Georg konuyu kapadı, ama birdenbire aralarında yine gizli bir diyalog başladı ve Georg bu diyalogun içinde ekledi: "Biliyorum, şimdi sen, otuzbir çekerken ne sıklıkta seni düşündüğümü bulup çıkarmak istiyorsun. Bu senin için korkutucu, çünkü hoşuna gittiğini kabul edemiyorsun."

"Eee, ne sıklıkta?" şeklindeydi Camille'in gizli sorusu.

"Hiç," diyebilmek isterdi dürüstçe. Ancak Stella onu aldatıp sonra da haftalarca tek başına bıraktıktan sonra Jürgen'in annesi, Erika, Monika, eski kadın öğretmenleri ve yeni sınıf arkadaşı kızların vücutlarının heyecan verici bölümlerinin mürekkep balığı yüzgeçlerinin pırıl pırıl bolluğunda kaynaştıkları fanteziler kurmak için dönmüştü yalnız spora. Camille, Georg'un içindeki belirsiz bir şey tarafından böyle çokvajinalı bir organizmaya girmekten tamamen korunmuştu ve Georg onun şehir parkındaki tahriki üzerine sonraki akşamlar özellikle denediği halde, sahneye solo olarak çıkmayı da kendine çok görmüştü. Tıpkı Romy Schneider ya da Catherine Deneuve'le olduğu gibiydi; harika bir başlangıç ve arkasından daha ilk giysi parçası tenden sıyrılamadan görüntünün mutlak kayboluşu...

Böylelikle, farklı kliklerin bir barbekü partisi için Baggersee'nin kıyısında buluştukları o yaz akşamı da Georg'a anlamsız ve gerçekdışı geldi. Stella ona scientology kurslarının harika gittiğini, kendi sorunlarını nihayet anlamaya başladığını ve tatilin sonuna kadar Münih'te kalacağını yazmıştı. Esasen onu zaten bırakmıştı, esasen Georg özgürdü. Bu konu hakkında kimseyle konuşmuyordu; ama Camille onun üzüntüsünü

yüzünden okudu, karanlık kumda yanına oturdu, uzun süre onunla birlikte sönmeye yüz tutmuş bir ambar yangınını izledi ve hem teselli eden, hem daha da hüzünlendiren, yeni edinilmiş bir tutkuyla Georg'u defalarca öptü. Bunu neden yapıyorlardı?

"İşte bu tek kelimeyle güzeldi," dedi Camille ve Georg bugüne kadar ondan, bu söylediğinden daha şefkat dolu bir şey duymadığını düşündü. Bu öpücüklerle yetinmek istediklerini dile getirmelerine gerek bile yoktu.

Stella Münih dönüşü Georg'un odasının kapısını açtığı sırada ağlıyordu. Cesur yüreklilikle Georg'a onu niçin bıraktığını kırmadan açıklamaya çabaladı, yeniden gözyaşlarına boğuldu ve ondan kendisini sımsıkı tutup bir kez daha öpmesini rica etti. Georg onu öptü ve uzun, acı dolu bir saat boyunca kollarında tuttu. Sonra ondan bir daha tarikata gitmeyeceğine söz vermesini istedi. Stella söz verdi, bu karara zaten çoktan kendisi için vardığını ileri sürdü, ağlayıp zırladı, ona sıkı sıkı sarıldı. Onun kendisini terk edip birlikte yaşadıkları hayatı yıktığı şu dakikada bile her şeye dışarıdan bir gözle bakmak Georg'a düşüyordu.

"Scientology ile hiçbir alakanın kalmamasını istemen iyi... Ama bu kararının arkasında durmalısın. İnsan kafasına koyduğu şey için sonuna kadar direnmeli."

Stella ona bir kez daha söz verdi. Onun odasında kendisine ait bir yığın küçük eşyayı titreyerek toplamaya başladı. Georg ona yardım etti; iğrenç bir sükunet, soğukluk ve duygu yoksunluğu ile, sanki her kasma iğneyle uyuşturucu madde verilmiş gibiydi.

"Lütfen beni affet!" diye bağırdı Stella, Georg'un annesiyle babasının evinin önünde, sokakta, motorlu bisikletinin direksiyonunu sıkı sıkı tutarak.

"Bana her zaman dönebilirsin," dedi Georg fazlasıyla mekanik ve dalgın bir tavırla.

Motorlu bisiklet çalışmadı, Georg onu itmek ve sonra, bu da işe yaramayınca, seleye kendisi oturmak zorunda kaldı. Bi-

siklet neredeyse bir at gibi kaçıyordu, çünkü Stella Georg tarafından çekilen freni yeterince sıkı tutmamıştı ve yola çıkmak istediğinde az kalsın direksiyona asılı ıvır zıvırlarıyla dolu torbalar yüzünden dengesini kaybedip bir bahçe kapısına bindirecekti. Nihayet düz bir çizgide vınladı. O, görülebilen mesafenin aşağı yukarı yarısını geride bıraktıktan sonra Georg gözlerini kapadı. Sokağın ortasında kalakaldığı için on yavaş sayılan saniye boyunca ona, artık birbirlerinden ayrılmış olan iki hayat tamamen aynı tehlikeyle karşı karşıya gibi geldi. Affedilecek bir şey yoktu. Soğuk, keder ve kendisine tiksinç gelen bir ferahlama hissediyordu. Gözlerini tekrar açtığında çocukluğunun sokağı bomboştu. 'Bir bombalı saldırı öncesi gibi,' diye düşündü.

Sonraki günlerde ve haftalarda, Stella'yla niçin yürümediğini açıklayan sebepler, sebeplerden oluşan bir sistem, bir anahtar teori buldu. Bunlardan bazıları isabetli bile olabilirdi. Fakat o ara düşündüklerini hemen unuttu ve önce bir, ardından birkaç zaman sonra her şeyi anladığına kanaat getirdi: İlki ayrıldıktan iki yıl sonra Stella'yla son kez karşılaştığında, ikincisiyse köpek yılının başı olmasına rağmen daha güçlü ve içten bir biçimde, 1994 Şubatında, Stella'nın şeytanı kendisini tam da bu karşılaşmaya geri götürdüğünde... Bu, Altın Üçgen'in[30] kenarındaki bir Meo köyünde oldu. Tayland hükümetinin Batılı yatırımcılarla bozuşmamak konusunda akıllılık etmesi, haşhaş ekimini dağın yüksek yerlerindeki çorak alanlara ve Burma'ya itmişti. Köy sakinleri geçimlerini maceraperest turistlere esnaflık ve fotomodellik yaparak sağlıyorlardı. Karısının yanındaki Georg yanıp kül olmuş kırmızı toprakta tökezledi ve ansızın, Stella'nın son karşılaşmalarında söylediklerini duyduğunu sandı. Afyonla alakalı bir durumdu bu. Sonra birdenbire Stella'nın aynı zamanda önünde oturduğunu ve kendisini lakırdıya boğduğunu gördü. Ona eroinmanların çektikleri eziyetleri anlatıyordu. O zamanlar ona, artık hemfikir olmak zorunda kalmamanın ver-

[30] Altın Üçgen: Tayland, Burma ve Laos arasındaki afyon elde etmek için haşhaş ekilen sınır alanı. (Ç.N.)

diği zevkle, endüstri devletlerinin yakalandığı lüks hastalıklarının kendisini pek ilgilendirmediğini anlatmıştı. Büyüleyici olan tek başına ilişkilerin ironisiydi: Ölüm, bombalar ve napalmlarla kaplı çorak araziden tekrar geri akıyordu, sanki zehirli yağmur, ampuller içinde toplanmıştı; saldırıda bulunanların yılgın çocuklarının atardamardan gelen, gönüllü ithali...

"Peki bunun Almanya'da bizimle ne ilgisi var?" diye bağırmıştı Stella öfkeyle.

Georg, Federal Cumhuriyet'in Vietnam Savaşı'na karışmasıyla ilgili bir şeyler söylediğini hatırladı. Sonra Stella'nın görüntüsünü kaybetti, çünkü saman saplarının üzerine serpiştirilmiş çiçekler satmak zorunda olan küçük bir kız çocuğu, Georg'un bu çiçeklerden bir buket almış olmasına rağmen ya da tam da bu yüzden koluna asılmış, azimle bağırıyordu: "Give me ten Baht! Give me ten Baht!" Georg aşağıya, ona doğru baktı ve bu durduğu yerde duramayan, çıplak ayaklarla tepinen fakirlik, cilve ve oyun karışımının ağırlık merkezini bulmaya çalıştı. Ve birdenbire Stella'nın şeytanı ona yeniden süründü ve Georg eroinmanlarla ilgili o eski tartışmayı bir zaman-mekan tünelinin içinden tekrar, küçük kızın taranmamış siyah saçı kadar net gördü. Her şey aynı yakınlıkta ve aynı uzaklıktaydı: Çorak arazinin kurumuş mercan kayalıkları, Ren'in kıyısında Stella'nın ayrılmalarından sonra oturduğu eski harap ev, Meo çocuğunun kirli ve yumuşak eli, dilenirkenki o şahane aklı bir karış havadalığı, Stella'nın kahverengi gözleri, Tayland köyünün kırmızı toprağının önündeki badem gözler... 'Ne yapmalı?' diye düşündü umutsuzca. Kafasında sanayi tesisleri, otobanlar, gökdelen kompleksleri, borsa işlem salonları, fabrikalar, konferans salonları kuruluyor, boru hatları döşeniyor, denizin altından geçen kablo görüntüleri beliriyordu. Yıpranmış hurda koltuğundaki solgun Stella'ya (Ön dişlerinden biri kırılmıştı ve Georg sebebini sormaya cesaret edemiyordu.) ve yumuşak, kirli ensesini dilsiz bir huzurla çiçeklerin saplarıyla kaşıyan çocuğa baktı. Onlar Georg'un gözlerinin, çevrelerini saran çılgın, karşı konmaz gerçekliğe bir bakış atmalarını

sağlayan merceklere dönüştüğünü kavramak zorundaydılar. Neden kafasındaki dünyayı ateşe veriyorlardı? Çünkü onlardan sorumlu olmak istemiyordu. Stella uyuşturucudan söz ediyordu ve Georg'un onun için her zaman korktuğu şey de buydu zaten. Bir gün bir sokak köşesinde dikilmesi... Birinin gelmesi, onu odaya götürmesi, bir ayyaşın şişe kırması kadar sıradan bir ahmaklıkla öldürmesi... Köpek yılındaki, Stella'yla bu son karşılaşmalarının beyaz haşhaş çiçeklerinin içindeki yeşil ışık kadar yakın ama gerçekdışı göründüğü o öğle sonrası, afyon dağlarında ve belleğinin Halluzinogen'inde[31] turist olarak, Stella'nın kendisinden niçin ayrıldığını acı verici bir netlikle gördü. İyi notlar aldığı ve bunun yanında zekayı yücelttiği için Stella'nın gözünde "sistemin" temsilcisi haline gelmişti. Ren'in kıyısındaki eski evde bu rolü şimdi, neredeyse yirmi yıl sonra, kendisini daha önce bu Meo köyüne getirmiş olan gezi otobüsüne tekrar binerek Chiang Mai'ye dönen büyük beyaz maymunun rolünü benimsediği kadar korkunç bir biçimde benimsemişti. Stella uyuşturucunun pençesine hiç düşmedi. Georg onun, bileklerini damarlarındaki kan akışının ters yönünde kestiği bir intihar girişiminde bulunduğunu duymuştu, ayrılmalarından yaklaşık üç yıl sonra... S.'yi terk etmeden kısa bir süre önce İskoçya'dan bir kart aldı; onun o güzel, muntazam el yazısıyla yazılmış, hüzün kokan birkaç satır; ve bunun artık ondan aldığı son haber olduğunu düşündü. Fakat sonra, New York'tayken annesi ona S.'de 37 yaşındaki Stella'yla karşılaştığını yazdı: Uzun zamandır kocası ve çocuklarıyla Alsace'ta[32], kendi çiftliğinde yaşıyordu. 'Kanada ha,' diye düşündü. Kendi yoluna gitmişti, tıpkı onun gibi... Annesi mektuba Stella'nın kendi adresini Fransızca yazdığı bir kâğıdı da eklemişti. Stella'nın yazısı neredeyse hiç değişmemiş gibiydi.

[31] Halluzinogen: LSD ve insanın aldıktan sonra halüsinasyon görmesine neden olan diğer uyuşturucu maddeler. Yazar burada aynı zamanda 'Erinnerungshalluzination', yani bir olayı daha önce yaşamış olma hissine de gönderme yapmıştır. (Ç.N.)

[32] Alsace: Fransa'nın bir yöresi. (Ç.N.)

"O kâğıt kimden?" diye sormuştu ona Mary. "Bir kadından mı? Eskiden sana kur yapan birinden mi?"

"Çok eskilerden, 12. yüzyıldan... Lady Ginevra'nın adresi bu," demişti Georg. Sonra, onun eski Avrupa'yla ilgili romantik tasavvurlarını bildiği için ona hâlâ elinde bulunan az sayıdaki kitaptan birini açıp troubadoure'lar[33] zamanından, bülbüller şarkı söylerken toprağa düşen bir çift üzerine Provençal üslubunda yazılmış bir aşk şiiri okudu. (Quan lo rossinhols escria / ab sa par la nueg el dia / yeu suy ab ma bell' amia / jos la flor...)

Ölmesi gerekirdi, ama tıpkı Stella gibi hayatta kalmayı başarmıştı. Uzun zamandır formdan düşmüş olduğundan, ağır ve beceriksiz hareketlerle Stella'nın adresinin yazdığı kâğıdı katlayarak kibrit kutusu büyüklüğünde bir uçak yaptı, pencereyi açtı ve üzeri karla örtülü, arabaların adım adım, sürünürcesine ilerledikleri, gri kar taneleriyle kaplı Lexington Avenue'ya doğru süzülmesi için dışarı bıraktı. Kristal bir girdap uçağı içine aldı, gerisin geri evin duvarına attı. Uçak, yangın merdiveninin tırabzanına takılıp kaldı.

"İşte buna bakamam," diye mırıldandı Georg. Mutfak penceresini açtı ve dördüncü kattan yangın merdivenine çıktı. Uçağa doğru eğilmek isteyince buzla kaplı metalin üzerinde kaydı ve dizini çarptı; az kalsın basamaklardan aşağı yuvarlanacaktı. Ancak pes edip kendini bırakması sayesinde hareketin hızını kesebildi; ve şimdi iki büklüm ve öfkeli bir halde, ağrıyan sağ diziyle, tırabzanın çoktan ıslanmış olan uçağın takıldığı yerine denk gelen basamakta oturuyordu. Mary pencereye çıkmış, yavaş yavaş karın altında kalan Sir Lancelot'a ilgiyle bakıyordu. Bir süre sonra Georg elini yana attı, kâğıdı buruşturdu ve boşluğa fırlattı. "Sanırım yine çalışmaya başlamalıyım," dedi omuz silkerek ve gülümseyerek. "Düşün ki bir de bu iyi halim..."

[33] Troubadour: 12. yüzyılda Güney Fransa'daki gezici ozanlara verilen ad. (Ç.N.)

10

Stella'dan ayrıldıktan iki gün sonra, S. fotoğraflarının durduğu çekmeceyi de benzer bir gülümsemeyle açmıştı. Onları çöpe attı ve Gödel'in ispatını anlatan kitabı açıp ciddi ciddi çalışmaya başladı. İspatın zeka düzeyi ve cesareti onu neredeyse Stella'yla ilgili acıyı atlatmasını sağlayacak kadar mutlu edip kendinden geçirdi. Kayan yıldızlar gibi aldığı sonuçların sarhoş edici etkisini ve her düşünsel adımda şüpheye yer bırakmayan bir netliği yaşıyordu; ayrıca ve çünkü bu, *Varlık ve Hiçlik*'in labirentimsi analizlerinden farklı olarak doğrudan yumuşak ve kırılgan çekirdeği, hayatının esasını hedef almıyordu. Bu kitabı Lisa mı okumuştu? Birdenbire belleğinde, karşılaşmalarıyla ilgili acı verici boşluklar keşfetti; ergenlik gevezeliğiyle, bu kadından ve onun kesinlikle dikkate değer bakış açısından daha fazla şey öğrenme şansını yok etmişti. Fakat ne olursa olsun ve onun yazılarının yığın halindeki cümlelerine artık sabır gösteremese de, Sartre haklı çıkmıştı; teorik açıdan ve dahası o sabah yatakta, Stella'yla Georg'un arasında can sıkıcı ve fazlasıyla gayri resmi belirişiyle... Söz konusu olan şey net düşünceler, özgürlük ve arzuydu, romantik yanılsamalar değil. Stella'dan kurtulmuş olduğundan, zamanı tamamen ona kalmıştı. Liseye gittiği daha büyük kentin kütüphanesinin raflarında aritmetik teorisi, topoloji ve matematiksel mantık üzerine sarı ciltli kitaplardan oluşan bitmez tükenmez bir sıra buldu. Bunlardan bazılarını aldı ve ölçülü bir sevinç, ama büyük bir hırsla içlerindeki düşüncelerin peşine düştü. Öğrencilik hayatının son yaz tatilinde nihayet seyahate çıktı; tatilin başında Hermann'la bir hafta Amsterdam'a, son üç hafta da sınıf arkadaşlarıyla Britanya'ya gitti.

Stella'dan ayrılmasından iki ay sonra, Camille çok doğal bir biçimde yine hayatının bir parçasıydı. Bu oldukça akla yakındı da, çünkü sonuçta birçok ortak zevkleri vardı: Sinemayı seviyorlar, okumaktan zevk alıyorlar, sık sık mastürbasyon yapıyorlar (Georg'un Freudyen geçmişine gönderme yapan bir tez),

doğup büyüdükleri kenti aynı ve her zaman pek de kibar olmayan bir biçimde aşağılamaya özen gösteriyorlardı. Bir zamanlar aralarında yaşananlar hâlâ tuhaf bir yakınlık yaratıyordu; ama bunlar artık çok geride kalmıştı ve Stella'nın aşkının ve Lisa'nın aydınlatmalarının yanında o kadar önemsiz kalıyordu ki, burada da affedilecek bir şey yoktu. Kısacası, mezuniyet sınavına hazırlandıkları ve başarılı oldukları ve Georg sivil hizmetini yerine getirirken Camille'in yakındaki bir üniversite şehrinde öğrenimine başladığı bu yıllarda, yaşamlarının on sekizinci ve yirmi birinci yılı arasında, zaman eksenine gelişigüzel dağılmış bir sıra ile tekrar tekrar buluşmaları doğal görünüyordu.

Hiçbir şey Georg'a, bu buluşmaların hayatında önemli bir rol oynayacağı iddiasından daha gülünç gelemezdi. Aslında, matematiksel fikirlerde değerini anladığı biçimsel cesaretle önem vurgularının yerlerini bir çırpıda değiştirebilirdi. Tek gereken, basit bir bellek ameliyatı, yalnızca, belleğin ince yüzeyinde yapılacak küçük bir düşünce deneyiydi ve sonra her şey, bu buluşmalar Camille'in onun hayatının kıyısındaki hayali bir karaltıyı andıran resmini yaratmış gibi değil de, Georg kendisi için önemli olan her şeyle birlikte anlık olarak, zamansal-mekansal bir araya gelişlerinin seçkin ve çoğunlukla içler acısı anlarında var oluyormuş gibi görünecekti.

"Yaşam felsefesi, felsefe değildir. İnsan deneysel yaşamalı, teknik varsayımlarla," dedi Hermann'a.

"Ama işte bu da bir yaşam felsefesi, kendi kazdığın kuyuya düşüyorsun," diye karşılık verdi arkadaşı.

Bu sözün, S.'deki son üç yılının en iyi özeti gibi göründüğü o gelecekte Georg, Camille'i tekrar ilk karşılaşmalarının büyülü ışığının içine sokan matematikte de a posteriori ehliydi. Böylece köpek yılının sonunda Manhattan'daki üzeri karla kaplı yangın merdiveni, daha doğrusu annesinin yazacağı ve Stella'nın kurtulmuş olduğuna inanıp ona olan kızgınlığını, içindeki romantik aşkı yıkması karşısında duyduğu öfkeyi kabul ve itiraf etmesini sağlayacak olan mektup, görüntüde yeniden öne çıkar.

Ama önce Camille'i, daha evvel bahsettiği o tiyatro oyununda izledi. Oyun, Doğu Avrupalı bir yazara aitti. Kız öğrencilerden üçünün oynadığı frak giymiş baylar, batan bir kayıkta bitmez tükenmez absürd düşünceler üretiyorlardı. Georg metne konsantre olmak için Camille'in görüntüsüyle fazla meşguldü. Frakının içinde güzel bir Kızılderili penguen gibi görünüyor ve biraz abartılı, belirgin nüansları vermeksizin oynuyordu. Yine de belki bir oyunculuk okuluna gidebilirdi. Kendi oyun yazma çabalarını hatırladı hayal meyal. Hermann lise bitirme sınavında psikoloji için gereken yüksek not ortalamasını tutturmak için okula daha fazla yoğunlaştığından, diğer film projelerine çoktan veda etmişlerdi. Artık ya da henüz kendi projeleriyle kendilerini gülünç duruma düşürecek yaşta değillerdi. Bu, öğrenim görme ve hafızaya alma yaşıydı; insanın dehalık safhasında tasavvur edebileceğinden daha sabırsızca ve daha alçakgönüllü bir biçimde...

Oyunun sonunda Georg eski kız arkadaşı Camille'i sahne çıkışından aldı, kutladı ve bir pizzacıda yemeğe davet etti. Bir saat boyunca, onun tanınmış bir oyuncu ve kendisinin onun yeteneği için sevinen, sanatsal açıdan güçlü ve güçsüz yanlarını bulmasına kendi analitik tarzında yardım eden ve devamlı dili sürçen bir bilim adamı olduğu, on yıl sonraki bir geleceğin mutluluk veren, tuhaf yanılsaması içinde yaşadı.

Fakat "Biyoloji okuyacağım," diye açıkladı ona Camille yemeğin sonunda, hemen hemen zamanında kendisine doğum kontrol hapı yazıldığını söylediği ses tonuyla.

"Ben de matematik," diye boyun eğdi Georg.

Camille irkildi; çok tipik, ama tanımlanması zor bir biçimde, aşağı yukarı yabancı bir dildeki bir kelimeyi bilmiyormuş gibi...

Birkaç hafta sonra Camille ehliyet sınavını verdi. Zaten bir araba sahibi olmuştu, mavi bir Renault; ve Georg'dan ilk yolculuğunda kendisine eşlik etmesini istedi, çünkü tek başına çok korkuyordu. Bu çok şaşırtıcı bir gerekçeydi, çünkü Georg

on ve hatta yirmi yıl sonra bile araba kullanmayı öğrenemedi. (Önceleri bu durumu açıklamak için Adorno ve Heidegger'den alıntılar yapıyordu; ama sonra parasını tatil seyahatlerine ve kitaplara verdiğini itiraf etti; sonunda gerçekten korkmaya başladı, dalgınlığı ve ayakta rüya görmesi onu direksiyondaki katil haline getirebilirdi.) En yakındaki daha büyük kente birlikte yapılan araba yolculuğunda Georg'un aklına nahoş bir sıklıkla Camille'in eski erkek arkadaşı Michael geldi. Camille'in onun mastürbasyon fantezileri hakkında Georg'la konuşabilmesinin nedeni, onu ilk yolculuğunda yanında istemesinin nedeniyle aynıydı ve biraz inciticiydi. Onu zararsız buluyordu, ona bir hadıma güvenir gibi güveniyordu. Yoksa bu Georg'un, Stella'yla yaşadığı felaketten sonra ilk kez ilişkilerden bıktığını iddia etmesiyle mi ilintiliydi? Camille akşam trafiğiyle ve sonra bir sinemanın önündeki daracık park boşluğuyla başarıyla mücadele etti.

Bertolucci'nin *1900*'ünün birinci bölümü gösteriliyordu. Filmin bir yerinde Camille korkuyla yerinden sıçradı. Georg o korkuyu karanlıkta da olsa fark etti; Camille'in henüz açıp sözlükte aramadığı bilinmeyen kelime bir kez daha su yüzüne çıkmıştı.

"Olağanüstü, başlı başına bir dünya!" diye bağırdı Georg sinemadan çıkarlarken. "Harika bir yönetmen!"

"Evet, ama bir şeyi çok gereksiz buldum."

"Filmin başını kast ediyorsun, faşist kahyanın kadın çiftçiler tarafından yabalarla öldürülüşünü," diye öne sürdü Georg.

Camille 'Hayır,' dedi ve Georg bir başka şiddet sahnesinden bahsetti. Sonunda Camille, daha açık olmak zorunda kaldı.

"Haa, şu... Ben onu beğendim," dedi Georg ardından. Matematik okumak istediğini açıklamasının, filmin sakıncalı bulunan sahnesiyle aynı etkiyi yaratması bir süre kafasını meşgul etti. Filmin iki kahramanının, bir arazi sahibiyle bir çiftçinin oğlunun işçi sınıfından, parasız pulsuz, genç bir kadına orospuluk yaptırışları görülmeye değerdi. Çırılçıplak yan yana

uzanmış, sırt üstü yatıyorlardı. Baştan karşı koymasına rağmen içki içirdikleri genç kadın aralarına oturmuş ve birdenbire sara nöbetine tutulmuşçasına, iki arkadaşın tabanları yağlamalarına neden olacak kadar sefil bir biçimde titreyene dek onları acınası bir paralel hareketle tatmin etmişti. Bu sahneyi savunmak için Georg'un aklına bir sürü gerekçe (ve bu arada Jürgen'in annesinin titreyişi de) geldi. Buna karşılık Camille'in kelimelere dökülmemiş öfkesi tek başına, bir çift yarı sertleşmiş organın görüntüsünün üzerindeydi. Georg karşısında kız ya da erkek, başka herhangi biri olsa tartışmaya başlayabilirdi. Fakat gizli diyaloglarının kuralları onu bundan alıkoyuyordu: "Şu Hubert ve Michael'le yatağa girdiğinde ne yaptın? Gözlerini mi kapadın?" diye sordu konuşmadan. "Bir şeyler yapmak, ama onları hatırlamak zorunda kalmamak istiyorum," dedi Camille aynı sessizlikle ve eve dönüş yolunda Georg'a sesli olarak ve uzun uzadıya biyoloji eğitiminin "ağır" bölümünden, özellikle de matematik kurslarından ve (belki de kirli) fizik uygulamalarından duyduğu korkuları anlattı.

"Başaracaksın, bundan kesinlikle eminim," diye teselli etti onu Georg.

Camille'e ironik ve hiddetli bir araştırmacı gözüyle baktığı buluşma ise, henüz bazı sebeplerle gelecekte yatıyordu. Georg ancak o zaman, yıllar önce oynadıkları esirgenmiş coitus[34] komedisini bu sinema gününde önemsiz ve oldukça sembolik bir biçimde tekrarladıkları fikrine kapılacaktı. Camille şehrin karmaşasından kurtulup geniş anayola çıktığında arabayı daha emin kullanıyordu. O kendisini anne ve babasının evinin önünde indirirken Georg, on altı yaşındayken hemen ardından Lisa'yla çarpışmak üzere ondan kaçışına eşlik eden nefret ve kızgınlığı bir gölge gibi tekrar hissetti. Ama ya düşünmüyor ya da o sırada hiçbir şey düşünmemek için çaba harcıyordu.

Konsere veya sinemaya gitmek üzere telefonda anlaştıklarında, Camille'i görmeyip bakışıyla dikkati dağılmaksızın sesine konsantre olduğunda, konuşmalarından hiçbirinin tehlikesiz

[34] Coitus: Latince'de "cinsel ilişki" (Ç.N.)

ya da basit olamayacağını fark etmekten kendini alamıyordu. Yeteneğini sınamak üzere haftada bir ya da iki gece gerçek matematikle uğraşırken gösterdiği sabırla geliştirmeyi reddettiği serinin oluşum kuralı, bu noktada neredeyse içine doğuyordu.

Erika, Hermann ve onun kız arkadaşı Kerstin'le birlikte, özellikle etkileyici buldukları kitaplardan bölümler okumak üzere düzenli olarak buluşma kararı aldılar. Fakat yalnızca tek bir buluşma gerçekleşti; Georg'un bodrum odasmda, RAF'ın başsavcı Buback'ı öldürmesinden ve uyuşturucu bağımlılarının buluştukları S.'deki iki barda, "gizliden gizliye" sevinen olup olmadığı sorusunun dolaşmaya başlamasından kısa bir süre sonra... Erika *Niteliksiz Adam*'dan bir bölüm okudu -bu, Georg için düşünülebilecek en büyük edebi

keşifti- ve Camille Heinrich Heine'nin, mütemadiyen "Alman eşeklerinden" bahsettiği bir şiirini sundu. Güzel, ama fazla yüksek sesle, tıpkı sahnedeymiş gibi okuyordu. Georg eşekler yüzünden ona içerlemişti. Yoksa mesele yalnızca eşekleri ortaya koyuşundaki teatral tarz, o tamamen gereksiz abartı mıydı? Camille'in parlayan gözleri ve bembeyaz dişleri ilk kez hoşuna gitmedi. Stella'dan ayrılması dörtte üç yıl geride kalmıştı ve o zamandan beri yalnızdı. İki olası ilişkiden cinsel oyunların başladığı aşamada kaçmıştı, çünkü ikisi de ilk öpüşmeden itibaren ilişki olma tehlikesi taşıyor gibiydi (ikinci olayda tamamen sarışın ve süzme salak bir diş doktoru yardımcısıyla; keşke onu becerseydi!). Sekiz yıl sonra gerçekleşen, birahaneler, Thyssen çelik fabrikası, *Kö*'deki[35] kareli soylu pantolonları ve soylu köpekler arasında sadece Heine'nin yardımıyla katlanılabilen Düsseldorf ziyaretine kadar, Camille ona Heine'yi zehir etti.

İnsanın, Bertolucci'nin cinsel organlarından korkuyorsa Heine'yi ağzına almaması gerektiği düşüncesi ona kesin ve yarı mantıklı bir bağlantı ile, okuma akşamının ertesi sabahı ilk porno dergisini satarken duyduğu vicdan azabını yenmesinde yardımcı oldu. Sağ elinin sağladığı, kötü bir sürprize mahal bı-

[35] Kö: Königsallée'nin (kral yolu) kısaltması. Düsseldorf'un zengin bir mahallesi. (Ç.N.)

rakmayan emniyete tek başına talim ettiği uzun aylardan sonra ona, zihninin karanlığına buzlu bir ışık atılmış gibi geliyordu. Dergi İsveç'ten gelen ve et olan her şeyi anatomik atlasların soluk gri-pembeliğinde gösteren, kötü bir dört renkli baskıydı. Fakat bu iş, şu bacaklarını açmış sarışınlarla olduğu gibi Lisa'yla ve Stella'yla da gerçekleşmiş olmalıydı. Neden kendini kandırsındı ki? Saçma sapan seks filmlerinde olduğu gibi burada da cezbeden, objektifti. Yalnızca ileri sürüleni, pornografinin kendi kendini yok etmek için kullandığı sınıflandırılabilirliğini değil, bağımlılık yaratması amaçlanan detayı da gösteriyordu: Gerçek bedenler, gerçek penetrasyon. Daha önce hiçbir yüzyıl cinsel ilişkiye yönelen bakışa böylesi bir sonuçsuzluk ve özenle izin vermemişti ve sadece bu tarihsel ilklik bile dergiyi enine boyuna incelemeyi bilimsel açıdan haklı kılıyor gibiydi. Bu renkli fotoğraflı sergilemeyle, cinsel organlar bir yüze sahip oluyordu. Bedensel aşkın görüntüsü artık bir sembol değil, gerçek bir sürecin kopyasıydı. Georg'un menisi, bir sümüklüböcek izinin taze asfalta yayılışı gibi çaresizce kuşe kâğıdın üzerine yayıldı. Hemen ardından üzerine, bu şekliyle yüzyılının kazanımı olan bir sefalet çöktü.

Kısa ve kısa olmayan ilişkileri hakkında hemen hiçbir şey öğrenmediği ve öğrenmek istemediği Camille, bu erotik sefaleti hiç tanımamış görünüyordu. İnsan bunu başkalarıyla birlikteyken kolayca atlatabilirdi de; bu, yalnız gecelerin meselesiydi. Fransa ve İtalya seyahatlerinden birbirlerine yolladıkları kartpostallar Camille'in havadislerine bakılınca daima alelade ve yoğun bir memnuniyetten ileri geliyor gibi görünürken, Georg kendini, karta selamlamak için yazdığı her kelimenin arasına, cüzdanlarında çok az para olan sırt çantalı bir turist grubunun başına bütün bu ışıklı otellerin ve pırıl pırıl restoranların önünde, deniz kenarındaki kamp alanlarında, diskolarda ve caz barlarda, S.'deki kadar az şey gelmesinden kaynaklanan varoluşsal bir ümitsizlik gizlemek zorunda hissediyordu. İnsan belki Koblenzli bir postacının, sonradan sonsuza dek sessiz kalmak için bir ölçüde Byronvari üç mektup yazacağı kızıyla tanışırdı.

Süpermarketteki Saint Malolü genç bir satıcı kızın, hüzünlü bir şarkının nakaratı gibi bir gün boyunca peşini bırakmayacak olan utangaç gülümsemesini çalardı. Münih'teki bir kamp alanında iki Kanadalı kız öğrenci Hermann ve Georg'un yanına çadır kurmuşlar, her dostça kelimeyle birlikte fazla olgun domateslerin rengini almışlar ve başarısızlığa uğrayan her İngilizce cümle karşısında bitmek bilmeyen bir gülme krizine girmişlerdi. Yani Sartre bir kez daha, bu sefer *Bulantı*'da öne sürdüğü seyahatin nafileliğiyle, haklı çıkmıştı. Fakat bu yalnızca bir roman karakterinin fikriydi. "Üç hafta sonra her şey aynı görünüyor," diye iddia etmişti Roquentin. "İşte o yüzden üç hafta sonra eve dönüyorum," diye karşılık verecekti bir keresinde Georg'un karısı gına getiren bir seyahat anında yapılan bu alıntıya. Stella'nın onu başbaşa bıraktığı erotik sefalet bile başka türlü görünüyordu ve dokunaklı, güçlü anıları ortaya çıkarıyordu: Bir öğrenci misafirhanesinin ılık duşu altındaki ümitsiz mastürbasyon dakikaları, fazla genç ve fazla yoksul olmak için Val André'de kafe masalarında oturan, yazlık giysileri içindeki bütün bu hoş kadınlara karşı taşınan kötü bir duygu, ama sonrasında sarp kıyıda yapılan bir yürüyüş sırasında, tam da bu iki gerçek için duyulan neredeyse ölçüsüz bir içsel sevinç, unutacağı bir şehrin sokaklarında bir saniyeliğine bir daire penceresinin loş ışığında beliren bembeyaz bir vücut. Hamburg'taki akrabalarında kaldığı seferlerden birinde bir geceliğine diğerlerinden sıyrılmayı başardı ve kalbi küt küt atarak tek başına Reeperbahn'a gitti. Hiçbir şilepçinin kendisini kaçırmasına izin vermedi, çünkü sırf yirmi yaşında olduğu için onu budala yerine koymaları midesini bulandırmıştı. Kitaplardaki fahişeler her ne kadar mankafalar tarafında düzülseler de, gerçek orospularla, Georg'un üzerine gelen ve onu bir sohbete sürüklemeye çalışan, et parçasından ibaret parlak ve file çoraplı kadınlarla kıyaslanınca bunlar şiirsel yalanlardı. On metre uzaktan tamamen vahşi yavru ceylan fantezisine uyuyorlardı; iki metre uzaktan, insan onlarla arasında geçebilecek her şeyin boş olmak zorunda olduğunu kavrıyordu. Ne kadar acımasız olduklarını anlamak

için onlarla kısa bir sohbet etmek yeterliydi. Yine de bir şekilde, belki de sanatsal açıdan hoşuna gidiyorlardı; cesur, örselenmiş zevk oyuncuları olarak. Böylelikle hem alçak, hem de öngörülü, utangaç bir pornocu olarak kaldı; bir porno dergisine sahip olmanın kabul edilebilir olup olmadığına dair yeni yeni fikirler ürettiğinde iki zıt hisse kapılıyordu. Stella'yı ve onun doğum kontrol hapı almaya başlamasından önceki ayları düşündüğünde bu küçük dergi için kendinden nefret ediyordu. Çünkü porno oyuncularını daima tatilde, çocukluk arkadaşlarının cinsel organını kaplayan kılların üzerine bir karış havadan boşalmaya zorlayan dikizleyici emir, Stella'yla mecburen, diğer bedenin en sıcak ve en mahrem yerini mümkün olduğunca uzun ve fazla hissetme gayretiyle geliştirdiği yöntemin berbat bir karikatürü gibiydi (Ameliyattan sonra, kuralı bozduklarında, bazen eski adete geri dönmüşlerdi, çünkü Stella o zaman, dergilerdeki hedeflenen üste boşalma şeklini alan şey sayesinde kendini "pek şişlenmemiş" hissediyor ve bunu bir lütuf gibi görüyordu.) Buna karşılık Camille'i düşündüğünde hiçbir şekilde vicdan azabı çekmiyor, aksine kendini tekrar tekrar dergi ve filmlerin çokvajinalı fantezilerine bırakmak istiyordu; eski kız arkadaşıyla gerçek buluşmalarında kontrollü ve kardeşçe bir şefkatten başka bir şey hissetmemesine rağmen...

Georg'un S.'deki bir kimsesizler evinde sivil hizmetine başladığı sıralarda Camille de S.'ye elli kilometre uzaklıktaki bir kentte öğrenimine başladı. Yalnızca iki hafta sonunda bir S.'ye geliyordu ve artık buluşmuyor, daha ziyade barlardan birinde şans eseri karşılaşıyorlardı.

"Eskiden çok daha fazla sohbet edebiliyorduk," dedi Camille ona alçak sesle, yine böyle bir karşılaşmada bir grup arkadaşlarıyla birlikte otururlarken. Georg ona katıldı. Bunun üzerine Camille kolunu onun omzuna attı ve bu ilişkinin hikmetini Georg'un kendisi kadar az anlayan diğerlerinin önünde onu öptü. Yine aynı akşam dördü, Norbert ve Erika'yla birlikte, Berlin'de bir hafta geçirmeyi kararlaştırdılar. Bu, birlikte yapacakları ilk seyahat olacaktı.

Yola çıkacakları sabah Georg'un anne ve babasının evinin önünde sürpriz biçimde iki araba görüldü: Camille'in mavi Renault'su ve Norbert'in orası burası yamalmış VW'si. Camille ile kendi arabasıyla mı gitmek istiyordu? Camille arabadan çıktı ve ne yazık ki onlarla gelemeyeceğini açıkladı. Teselli edilemeyecek gibiydi; Georg daha VW'nin arka koltuğuna oturamadan ona sıkı sıkı, sanki gerçekten o anki kız arkadaşıymış gibi sarıldı ve uzun, sıcak diliyle ağzını adamakıllı yokladı.

Batı Berlin'de Camille'in onlar için ayarladığı bir yurtta, daha yeni seyahate çıkmış bir hukuk öğrencisinin odasma yerleştiler. Georg, Camille'in bu öğrenciyle ilişkisinin pek de platonik olmadığını tahmin ediyordu; üstüne üstlük onun seyahati de Camille'in son anda cayışıyla ilintiliydi. Fakat bu karanlığın içine bakmak istemiyor ve Camille'in bu geniş, alçı kabartmalarla süslü odalara, üstüne bir de hukuk öğrencisine ve üç taşralıyı Eduard Schnitzler'in televizyondaki *Schwarzer Kanal* programına hayran olmaları, ayrıca da teoloji öğrencisi bir kızla makine mühendisliği okuyan erkek arkadaşının belli ki *Schwarzer Kanal* başlamadan az önce düzüşmelerine ve konuklarını televizyon izlemek üzere içeri çağırmadan önce güç bela örtünmelerine hayret etmeleri için odalarına davet eden neşeli, açık yürekli bir çiftin günlük yakınlığına sahip olmak yerine neden bir taşra kenti üniversitesinde sinip kaldığını anlamıyordu. En büyük odada tıp öğrencisi olan sarışın bir kız kalıyordu. Çift kanatlı kapının tepesine olması gereken yükseklikte bir basketbol potası asabilmişti. Bu pota Georg'a Camille'den gelen, uzun boylu tıp öğrencisi Kristina'yla aralarında neredeyse zorunlu olarak özel bir ilişki yaratan, uzak bir selam gibi göründü. Fakat gerçekçi olmak gerekirse, Kristina'yla birbirlerine attıkları bakışlara ve kısa cümlelere anlam kazandıran, her şeyden önce Camille'in yola çıkmadan önceki öpücüğü olsa gerekti: Georg el altındaki yalnız adamdı, çünkü daha önce aralarında pek bir şey geçememiş olan Norbert ve Erika o öpücükten beri kendilerini bir çift gibi hissediyor ve öyle davranıyorlardı. Camille'in diğer ikisini birbirlerine bağlamayı bilmesi ve kendisine de bir öpücükten

fazlasını vermeksizin üzerinde "rezerve" yazan bir etiket yapıştırması Georg'u kızdırıyordu. Öte yandan içinde bulunduğu tek başına dolaşan adam pozisyonundayken şehrin üzerinde daha güçlü bir etki bırakmasına izin verebiliyor ve kendini sessizce sıkıştırarak burada okumak isteyip istemediği sorusunu sorabiliyordu. Ona doğrudan sorulsaydı, herhalde hemen razı olurdu. Berlin'in her halükarda *bulantının* önüne geçebilen tek Alman şehri olduğu açıktı. Kayıtsızlık, özgürlük ve tarihsel gerçekliği bir solukta vaat ediyordu. Kent sakinlerinin 19. yüzyıldan kalma aydınlık, geniş evleri yangın duvarlarına ve üzerlerindeki İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma makineli tüfek yarası izlerinin dikkati çektiği, harap bloklara bitişikti. İrlanda halk oyunları afişleri, adı sanı duyulmamış komünist örgütlerin devrimci bildirilerinin ve ucuz süpermarketlerin promosyonlarının yanına yapıştırılmıştı. Yangın duvarlarının ya da apartman bloklarının bir bıçakla kesilmişe benzeyen kum rengi kenarlarının arkası, içine tuğladan yapılmış köy kiliselerinin ya da Gotik üslubu andıran, kendine has belediye binalarının yerleştirildiği, umulmadık yeşil alanlara açılıyordu. Fantastik demir köprüler Spree'nin üzerini gererek örtüyor, paramparça olmuş konsolosluk villaları kentin ortasında, önlerindeki çimenlerle kaplı tarafsız bölgede ufalanıyorlardı. Bakışlar, savaşın yeni bitmiş gibi göründüğü ışıksız sokaklara açılıyordu; öyle ki Georg, yanlarındaki harap balkonların çekilmiş boş çekmeceler gibi durduğu evlerin cepheleri arasından yaklaşmak üzere tehditkarca köşeyi dönen bir Rus panzerini kolayca tasavvur edebiliyordu.

Kente kuşbakışı bakamama tehlikesiyle karşı karşıya kaldıklarında yönlerini Europa Center'ın tepesindeki Mercedes amblemine göre tayin ediyorlardı. Oradan, tepeden bakınca, küçük turtalara benzeyen yuvarlakları ve aralara yerleştirilmiş parkları ve ormanlarıyla yerde yatan koskocaman, ufuktaki göllere dek uzanan, sınır çizen, taştan yerşeklinde, doğuyla batı arasında hiçbir fark yokmuş gibi görünüyordu. Fakat sonra doğunun yeraltındaki ölü metro istasyonlarından geçtiler, Charlie Kont-

rol Noktası'nda ya da Brandenburg Kapısı'nın duvarı önünde fotoğraf çeken Japonlarla Amerikalıların arasında durdular ve Friedrichstrasse sınır kapısı labirentinde bir saat kuyrukta bekledikten sonra pasaportlarına DDR damgası vurdurdular. Işıkların daha ölgün, renklerin daha soluk, eşyaların ve insanların daha çirkin, bütün çürümüş anıtların daha göz korkutucu göründüğü diğer tarafta, ona ait havuç suyu restoranlarının ve kırmızı panoların insanı gittikçe daha az güldürdüğü, bir şekilde sefil ve bayağı bir gücün kontrolü altında, üşüyerek yollarını kaybettiler. Prusyalılık, faşizm ve reel sosyalizmin Batı Berlin adasının içini dolduran ve çevresini saran gerçekdışı gerçekliği, Georg'a kendi gerçeklikten uzak ilgi alanlarının dengi gibi görünüyordu. Soğukluk ve ilgisizlik izlenimini, bitkin düşene dek sokaklarda dolaşırlarken hâlâ yumuşak olan taşralı duyusuyla hissettiği estetik acıyı aşması için ihtiyacı olan tek şey yalnızca bir işaret, alternatif barlardan, galerilerden ve sinemalardan oluşan bu balta girmemiş orman tarafından hoş karşılandığını gösteren bir belirtiydi.

Tatillerinin son akşamında Stanley Kubrick'in *Barry Lyndon*'unu izlemeye karar verdiler. Neşeli WG çiftçiği zaten seyahate çıkmıştı. Kendileriyle birlikte gelmesini teklif ettikleri Kristina ise biraz tereddüt ettikten sonra sınava çalışması gerektiğine karar verdi. Georg onun tereddüdünün içinde bir haberin belli belirsiz yanıp söndüğünü fark etti. Bu arada insanın bu tip durumlarda kendini nasıl kandırdığını da biliyordu; ama birdenbire önünde, metindeki ufak bir değişiklikle Doğu Berlin panolarından birini gördü. Tam yola çıkmak üzereydiler ki, kendini pek iyi hissetmediğini ve kitap okumayı tercih ettiğini öne sürdü. *Camille'i öğrenmek, zafer kazanmayı öğrenmektir!* yazıyordu hayali panoda. Gerçekten de diğer ikisi onsuz yola koyuldular. Filmin dört saat sürdüğünü bilmiyorlardı. Ama Kristina biliyordu ve önce Georg'u sözde baş ağrısıyla yarım saat mutfakta oturması için bıraktı. Sonra onu basketbolde birkaç deneme atışı ve küçük bir maç yapmaya davet etti. Skor Kristina lehine 3:1 olduğunda Georg artık atak geliştiremiyordu.

Afrika tarzı desenlerle süslü yatak örtüsünün üzerine üst üste konmuş olan iki minderin üstüne düştüler. Kristina afet sayılmazdı; ama eklem yerleri ölçüsüzce çatırdayan uzun bir vücut, küçük, eğri bir karın kıvrımı, seve seve sunduğu bir cinsel organ ve eski zaman tablolarından bilinen meraklı satıcı karısı yüzüyle tamamen gerçekti. Elbiselerinden kurtulmak için yarım saat harcadılar. Kristina'nın ısınmak bilmeyen soğuk elleri vardı. Yanakları ve tuhaf bir biçimde kabaran göğsü sağlıksızmış etkisi yaratacak şekilde, tıpkı alerjik bir reaksiyonda olduğu gibi kızarmıştı. Onu içine almak istediğinde, Georg'un organı büzülüp kaldı (Buz gibi, ama çok güzel, uzun parmakları; çalışma masasının üzerindeki anatomik atlasa ilişkin aniden akla gelen düşünce...). Sonra, sanki basketbol oynamaya yatarak devam etmek istermişçesine bir yarım saat daha minderlerin üzerinde yuvarlandılar, ki Georg bunun üzerine tekrar gücünü topladı, ama galibiyet ve başarıya o kadar çabuk ulaşmak istedi ki, Kristina onu saçlarından çekip kulağına "Seni küçük aptal, hiç Lubrikation[36] olmadığını" fısıldamak zorunda kaldı. "Her zaman –ion'la biten bir şeylerin eksikliğini çekiyoruz," dedi Georg. Gereğinden fazla akıl yolunda oldukları konusunda anlaştılar, bir Bob Dylan plağı dinlediler, sigara içtiler, birbirlerine çocukluklarından kalma abartılı fıkralar anlattılar; sonradan birdenbire, neredeyse bu işte parmakları olmadan birbirlerinin içinde olmak için, hâlâ sohbet ederek, neredeyse alaylı, ama ardından pat diye sessiz ve düşünceli, ortak kokularının içine dalıp giderek; mükemmel yapılmış, durmak bilmeyen, Kristina'nın sonradan belirttiği gibi on binyılların evrimini akıllıca düzenlemiş olan bir makinenin parçası oluşlarından heyecan duyarak...

Neredeyse iki yıl sonra ilk kez! diye düşündü Georg. Bu onun için sonu olmayan, evrimsel bir zaman dilimi olmuştu. Kristina da Georg'un kendini hissettiği kadar keyifli ve ferahlamış görünüyordu. Basket topunu Georg'un göbeğinde ve karnının alt kısmında yuvarlıyordu. Georg, havalandırma parmaklığının hemen yanında kendi meni artığının izini fark etti. Böylece

[36] Lubrikation: Şehvet (Ç.N.)

bir süre sonra Godard'ın *Je vous salue Marie*'sinin çekimleri tamamlandığında, Camille'in sinematografiyle geleceğe yönelik bağlantısı ve kendisinin bununla ilintili maceraları fikri aklına geldi. Bertolucci'nin cinsel organlarından şimdi Kristina'nın yanında kesinleşen Berlin'de öğrenim görme kararına kadar uzanan bir çizgi düşünülebilirdi.

"Ama neden?" diye sordu Kristina, sanki şimdi uygun sıcaklıkta olan, kalça kemikleriyle nota anahtarı gibi yayılmış zürafa bedeni, mizah anlayışı ve zekası hiçbir şekilde muhtemel bir cevap olamazmış gibi... Basket topunun turuncusuyla oluşan kontrast, tenini daha beyaz ve pürüzsüz gösteriyordu. "Burası hastalıklı, kayıtsız bir büyükşehir... İnsan burada ne istediğini tam olarak bilmek zorunda..."

"Matematik ve sinema," dedi Georg kararlı bir tavırla.

"You're welcome. Bir deli daha... Peki ya kadmlar, o iş ne olacak?"

"Bilmiyorum. Böyle şeyler önceden planlanamaz."

"O senin fikrin. Daha çok yumuşaksın. Ama böylesi iyi..."

Daha Georg ona yazıp yazamayacağını ve onu gelecek yıl içinde tekrar ziyaret edip edemeyeceğini soramadan Kristina kolundaki saate baktı, irkildi ve telaşla kalktı. Erkek arkadaşının uğraması gayet mümkündü! Ayrıca diğer iki ziyaretçi de her an geri dönebilirdi.

İkisi de doğru çıktı. Yarım saat sonra Georg, Norbert ve Erika'yla mutfak masasında karşılıklı oturuyordu. Kristina'nın şaşırtıcı derecede medeni görünümlü, cana yakın erkek arkadaşı bir şişe kırmızı şarap içti ve Marcuse'ün *baskıcı yüceltme* kavramına ilişkin, nostaljik bir etki yaratan ama çarpıcı bir tartışma başlattı. Georg sabaha karşı ikide yattı, rüyasında bir neşter ve bir kemik testeresiyle öldürüldüğünü gördü ve kahvaltıda, Teknik Üniversite'nin matematik bölümüne gidip bir bakmak istediğini açıkladı. Beklediği gibi diğer ikisi kendilerine daha eğlenceli gezi amaçları buldular. Şehrin içine yapacağı uzun bir yürüyüşte duygu ve düşüncelerini bir düzene sokmak istiyor-

du. Bunu başaramadı; belli ki gerçekten henüz çok "yumuşaktı", Kristina'yla yattığı için fazla gurur duyuyordu, onun kendisiyle daha ileri gitmek istemediği gerçeğine fazla duyarlıydı. Fakat bu işi öğrenmeye kararlıydı. Eğer gözünü açık tutarsa her sokak köşesinde, kafelerin her birinde yeni bir şans vardı. Kendini toplayıp dikleşerek ve sonra bir müzikal karakteri gibi önüne doğru ıslık çalarak Kant Sokağı'nda rahat rahat dolaştı, Savigny Meydanı'daki bir kitapçı sergisinin önünde durdu, Teknik Üniversite'ye ulaşmak için sola döndü. Dikkat çekmeden ana binanın konferans salonunda, kırmızı beton sütunların ve sarı plastik bankların önünde yan yana duran öğrencilerin arasına karıştı. Bir sonraki matematik dersinin hangi bölüm ve binada başlayacağını öğrendi.

Hemen sonra bir amfide, takım elbise ve ipek kravatla ortaya çıkan dinamik bir matematikçinin kendilerine analizin temel ilkelerini göstermek istemesine belli ki pek bayılmayan enformatik öğrencilerinin arasında oturuyordu. Yalnızca pek azı (ki hiçbiri onun kadar aydınlanmış değildi) Georg kadar konsantre olmuş bir biçimde gözlerini üzerinde bir kez daha -ve bu kez nihayet yeterli, her itirazı hesaba katacak şekilde- sonsuz küçük dramının geçtiği tahtaya dikmişlerdi. Georg yıllar önce ders sırasında ilk diferansiyeline bakarken kendisini yakalayan entelektüel huzursuzlukla, insanların 18. yüzyıl matematikçilerinin neşeyle şöyle bir hesaplayıp geçtikleri -20. yüzyıl sonundaki ortaokul ve lise öğrencilerinin de yaptıkları gibi- şeyleri net olarak açıklamak üzere işe koyuldukları 19. yüzyıl başındaki durumda olduğunu öğrendi.

"Differentialia sunt quanta, et non sunt," diye alıntı yaptı profesör 26 Ekim 1842'de Breslau'da tam bir endişe yaratmış olan giriş konusundan, Cantor'un "matematiğin sonsuz Cholera Bacillus'ü" teoremini andırıyordu; ve sonra, arşimetik olmayan bir sistem yardımıyla sıfırla pozitif reel sayıların arasına nasıl sonsuz küçük büyüklükler sokulabileceğini gösterdi. "Yine de," dedi sonunda sıfırla bir arasındaki bu sayı bataklığına sanki bilgisayarlarına kafayı yedirebilirmiş gibi şüpheyle

yaklaşan, uyuklayan ya da çaktırmadan oflayıp puflayan enformatikçilerin oluşturduğu sürüye doğru, "Yine de insan bununla yetinmemeli, en azından bir matematikçi olarak... Sürekliliği düşünün, sonsuz küçük *doğru parçalarını* düşünün. Ama bu konu başka bir kâğıtta..."

Georg bu kâğıdı açıp bakacaktı, on üç ay içinde, tam olarak aynı yerde... Açılıp kapanır sandalyesinde kendini geriye bıraktı ve amfinin görüntüsünün bir bütün olarak kendisini etkilemesine izin verdi, ki böylece zamanda tam anlamıyla aldatıcı bir bulanıklık oluşmuştu; neredeyse, Georg sivil hizmetinin henüz önünde olan ikinci yılını atlatmış gibiydi. Kendini sivil gömleğiyle çabuk çabuk giderken gördü. Kafasının içinde yanan neon lambası sahneyi aydınlatıyordu. Pudra, krem, çöp torbaları ve bezlerle yüklü bir arabayı koridorda itiyordu. Yaşlılar ona belirsiz zamanlardan gülümsüyorlardı, seksen ve doksan yaşındakiler... Çoğu yataklarının kenarında ayakta duruyorlardı; Georg tülbent ve dışkıdan oluşan bezi almak, altlarını temizlemek, pudralamak ve birkaç saat içinde yine değiştirilmesi gereken yeni bir bez bağlamak için eşofman altlarını pörsümüş göbeklerinden aşağı sıyırırken bakmadan... Erkeklerin altını değiştirmek daha zor geliyordu, çünkü dışkılarının daha keskin, daha amonyaklı bir kokusu vardı. Artık ayağa kalkamayan kadınlarda -eski bir lise eğitim danışmanı, eski bir doktor, eski bir temizlikçi-, kuruyup kavrulmuş cinsin sefaleti nefes aldırmıyordu: Altlarında kırmızı pişikler meydana geldiği için kaldırılıp temizlenmesi gereken göğüsler; gri kıllar ve kahverengi dışkıdan meydana gelen hazin karışım, artık sadece sonun sonunun içeri girmesine izin veren delikler... Fakat burada, bu amfide onun için, belki de bu arada kendi bedeninin hikâyesinin nasıl devam edeceğini fazlasıyla iyi bildiğinden bu kadar zorlayıcı ve değerli görünen yeni bir başlangıç hazırdı. Kristina'nın ince sol ayak bileğindeki şaşırtıcı küçük ben... Onun organının kokusu Georg'un kucağından yükseliyordu (Açıklanması mümkün değil, o zamandan beri iki kez duş yapmıştı.). Baştan Georg kadar gerginken daha sonra erkek arkadaşına nasıl bu kadar profes-

yonelce davranabilmişti? Tekrar tahtadaki formülleri sökmeye çalışırken artık hiçbir şeyi kavrayamıyordu. Ama zararı yoktu, aksine, konsantrasyon bozukluğunun tam da bu şeklini, üzerine yazı yazılmamış kâğıtlardan henüz üzerine hemen hiç yazı yazılmamış genç bedenlere bu geçişi istiyordu. Hiçbir şeyle yetinmemeliydi.

Kitapların gelişigüzel üst üste yığıldığı, üniversite kantininin önündeki bir stanttan, Georg Cantor üzerine yazılmış bir kitap ve Bertrand Russell'ın otobiyografisinin ilk cildini satın aldı. Kolunun altında kitaplarla Hardenberg Sokağı'na gitti ve Steinplatz sinemasının camekanlarının önünde durdu. Coppola'nın *Apocalypse Now* filminin gösterileceği ilan edilmişti, yeni bir Fassbinder, ama aynı zamanda Weimar döneminden bir sessiz film klasikçisi... Aynı anda iki düzine film gösterimdeydi. Burada, bu çevresi duvarlarla çevrili ve bu yüzden de haliyle hayal bağımlısı bu şehirde matematikten sinemaya geçiş yapmak bu kadar kolaydı.

Yeraltındaki sinemanın küçücük kafesinde uğraşa uğraşa zengin kek büfesinin karşısında bir yer bulunca, TU[37] öğrencilerinin arasına sıkışmış bir halde Camille'i düşündü. Burada birlikte kahvelerini içebilirlerdi, tekrar tekrar, birlikte geçirdikleri bütün öğrencilik hayatları boyunca... Fakat nasıl bu fikre kapılmıştı? Kırmızı beyaz kareli masa örtülerine baktı, yan masadaki konuşmaları dinledi, küçük salonun arka kısmına konmuş olan dar bir aynadan kendini ve çevresindeki genç insanları gözledi ve kendini mutlu hissetti; Camille'in onlarla Berlin'e gelmemiş olmasından dolayı tuhaf bir biçimde mutlu...

Görünen oydu ki, amfide ve kafede geçirdiği bu saatlerden beri kadınlar onun gittikçe güçlenen çekim alanına girmişlerdi. Kristina vedalaşırken onu dudaklarını emerek öptü ve kulağına, kendisine bir gün yazmasını fısıldadı. Arabadaki uzun dönüş yolculuğu sırasında Erika ona ara sıra düşmanca bir hırsla bakıyordu. "Bir ara beni de ziyaret edin," diye önerdi. "Calw'de." Lise mezuniyet sınavından sonra orada kütüphaneci olarak staja başlamıştı.

[37] TU: Teknik Üniversite (Ç.N.)

11

Onlar Erika'yı hafta sonu Schwarzwald'de ziyaret etme fikrini gerçekleştirene kadar neredeyse bir yıl geçti. Georg Norbert'in açık mavi vosvosuna bindi ve arka koltuğa, tanımadığı çember sakallı bir Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisinin yanına oturdu. Herifin kemerinde hangi kafa derilerini taşıdığı anlaşılmıyordu. Onun önünde, sömestr tatilinin bitmek üzere olmasından yakınan Camille oturuyordu. Yolculuk sırasında Georg'a bir şey sormak ya da ortak geçmişleriyle ilgili, onun elinde olmaksızın aslında diğer öğrenciye yönelik olduğunu hissettiği imalı bir söz söylemek için birkaç kez başını iyice arkaya doğru uzattı.

Calw'de günü gezinti ve sohbetlerle geçirdiler. Erika psikoloji okumak için Hamburg'a gitmek niyetindeydi, ki Hermann bunun için gereken not ortalamasını sıfır onda birle kaçırıp Amsterdam'a gitmişti; Norbert Münih'te jeoloji öğrenimi görmeye karar vermişti; Georg bugünlerde Berlin'e bir kart yollayacaktı, çünkü matematiğe kaydolmak için daha fazlası gerekmiyordu. Gelecekte ancak çok seyrek buluşma şanslarının olması, birbirlerine karşı hislerini güçlendiriyordu. İstemleri dışında rekabet halinde olan, ayakkabılarıyla sonbahar yapraklarının altını üstüne getiren erkeklerin oluşturduğu fonun önünde Camille ve Erika, Georg'un zamanında uzun süre ve boşuna resimlerinde yakalamak istediği kadar net bir aydınlık içindeydiler. Erika ve Camille'in artık kadın oluşlarının, her birinin kendine has, başkasıyla karıştırılamayacak bir güzelliği ve kendi hayat görüşü olmasının tadını çıkardı. Yaprakların ateş kırmızısı ve sapsarı uçlarının altında ona iki farklı ülke gibi görünüyorlardı. Camille ülkesi -ona o zamanlar çok Avrupai geliyordu-, turunçgillerin izi ve ani gölge-ışık oyunlarıyla taşranın güneyli cazibesine sahipti. Buna karşılık Erika daha kontrollü, daha solgun ve daha karmaşıkmış etkisi yaratıyordu; Georg'un onu yeni ve daha yakından tanıdığında öğrendiği gibi, şanssız günahlara ve şiddetli suçlamalara açık, Rus bir yanı vardı.

Bir lokantada hep beraber yedikleri akşam yemeğindeki sohbette, Norbert ve sakallı öğrenci hararetle mütemadiyen Sartre'dan bahsettikleri ve Camille ona bu konuda susmasından dolayı şaşkın şaşkın baktığı halde Georg kendini tuttu.

"Sen neden hiçbir şey söylemiyorsun? Onun bir sürü kitabını okudun," diye sordu Camille bir süre sonra.

"Ben ötekilerin ne düşündüklerini merak ediyorum. Ayrıca Sartre, çiftleşmek için insanın üstüne çıkan kocaman şaşı bir kurbağa gibidir. Bugün artık kimse aynı anda sanatçı ve entelektüel ve üzerine bir de devrimci olamaz."

Erika ve öğrenci ona itiraz ettiler. Sonra atom enerjisini protesto gösterilerinin üzerinden geçip bir dizi RAF suikastine, ayrıntısı gırtlağa dolayarak boğmaya yarayan elektrik kablosu olan, yurt çapındaki cinayet-intihar tartışmasına, ölü domuzlarda tekrar ve kendiliğinden açılan ya da öyle gösterilen kurşun yaralarına ve nihayet Rudolf Bahro'nun kitabı *Alternatif*'e ve Biermann'ın vatandaşlıktan çıkarılmasına geldiler- ta ki Georg, Almanya'nın iki tarafındaki devletten hemen hemen aynı derecede, hele terörist katillerden, fazlasıyla tiksindiğini ileri sürene dek...

"İyi de o halde nerede yaşamak istiyorsun? Ya da şimdi nerede yaşıyorsun? diye sordu ona Erika etrafı 16. yüzyıldan kalma evlerle çevrili pazar yerinden çıkarlarken.

"Berlin'e gitmek istiyorum ve İngiltere'de yaşıyorum."

"Ne demek bu?"

Georg ona, Berlin seyahatinin son gününde nasıl Bertrand Russell'ın otobiyografisine rastladığını anlattı. Onun kitaplarını şimdi okuyor ve içlerinde felsefe, matematik ve politik angajman, net düşünme ve İngiliz mizah anlayışını buluyordu. Bu iğrenç Alman dertlerinin ortasındayken ve kimsesizler evinde insanların sönüp gidişlerini ve ölüşlerini gün be gün izlemek zorundayken bu kitap ona ümitsizliğe düşmeden hayatta kalmasını sağlayan, teselli edici ve kesin bir duygu veriyordu.

"Nasıl bir duygu?"

"*Dünya vatandaşı* olma duygusu... Kanlı, beyin hastası bir gezegende aciz bir geri zekalı olmak yerine..."

Yalnız olsalardı belki Erika onu öperdi; öğrenciyle Norbert'in arasında yürüyen Camille bu kıpırtıyı hissetmişe benziyordu ve onlara doğru yakıcı bir bakış fırlattı. Hiçbirinin otelde kalacak parası olmadığı için geceyi geçirecek ucuz bir yer bulmak zorundaydılar. Erika her halükarda iki misafiri çalışma odasında yatırabilirdi ve bu nedenle, şanslarını yerel gençlik evinde denemeyi önerdi. Orada bir "Titanic" partisi veriliyordu, çünkü ev bütün protestolara rağmen iki gün sonra yıkılacaktı. Hükümet istediğini elde etmişti ve artık evle ilgilenmiyordu, yani iki kişi rahatlıkla geceyi orada geçirebilirdi. Onlardan tek istenen, ışığı yakmamalarıydı. Evde şilte ve örtüler olmadığı ve sadece Georg'la Camille uyku tulumlarını yanlarına aldıkları için, kimin nerede yatacağı kendiliğinden belli oldu.

Sabaha karşı ikide parti bitti. Titanic kutlamasının sonunu iple çekmişlerdi, çünkü ayakta duracak halleri kalmamıştı. Eski evin gıcırtılı ve iniltili sessizliği çevrelerini sarıyordu ve kısa bir süre sonra mum ışığında iki kocaman ipekböceği gibi yan yana uzanmışlardı, ilk kez bir geceliğine yalnız...

"Georg?"

"Evet?"

"Sartre dünyaya fırlatılmış olduğumuzu iddia ediyor, değil mi? S.'nin ortasına..."

"Heyecan verici olan bu değil. Bu herkesin başına gelir."

"Heyecan verici olan ne?"

Georg ona hayretle baktı. Camille'in mum ışığındaki yakın görüntüsü kayarak ondan uzaklaşıyor, neredeyse burunlarının uçlarını birbirine değdirebilecek durumda oldukları halde garip bir biçimde ulaşılmaz görünüyordu.

"Heyecan verici olan her an kendini savunabilmen, daima özgür olman. Bu, bilincin yapısında sağlama alınmış bir şey... Dürüst olduğun zaman, asla şunu ya da bunu yapmaya zorlanamayacağını fark edersin. İçinde her zaman bir hiçlik, düşü-

nülebilecek her alternatife karşı bir yadsıma vardır. Sen, hiçlik olduğun için özgürsün."

Camille bunun üzerine onun başını ellerinin arasına aldı ve her zamanki gibi yavaş, lezzetli bir çiğneme şeklinde öpüştüler. Hava yine mi çok soğumuştu? Ancak ertesi gün Georg'un aklına Bertolucci'nin filmi geldi; *1900* değil, çıplak, terk edilmiş odalarda sevişen bir çift üzerine çeşitleme olarak *Paris'te Son Tango*... Cinsellikle sonuca bağlanan bir umutsuzluk tuzağı kurmamak, Stella için düşünülemeyecek bir şeydi. Fakat belki de Camille filmi bilmiyordu (Bilse bir daha margarin alamazdı.). Camille sessizce sırt üstü yatıyor ve yalnızca dilini oynatıyordu; ve mumya şeklindeki yatışıyla, açılmış, teslim olan bedeninin vizyonu arasındaki bir sürü engel ve teferruatı aşmak, bir fikir olarak şekillenmiyor gibiydi.

Sabah Georg kendini zinde, uykusunu almış ve genç hissediyordu. Tuğla ve boş şarap şişelerinin arasındaki bir küvette yıkanırken, bedeninin daha bir güçlenmiş olan üst kısmında Camille'in bakışını hissetti. Kırmızı ve mor renkte boyanmış olan pencere camlarındaki bir boşluktan, avuç içi kadar bir satranç tahtası gibi karelere bölünmüş olan küçük Schwarzwald kentine baktı. Kazara burada gibiydi, yoluna devam eden bir gezgin gibi... Zaten yarı Berlin'de, yarı içindeki fantastik Cambridge'de yaşıyordu. Sartre'ın yazılarındaki gürültü patırtı arasında kaynayıp giden iki felsefi problemi Bertrand Russell ne kadar net açıklamıştı. Gerçekten bir dünyadışının varolup olmadığı sorusu... Bir keresinde annesi tarafından ortaya atılan Tanrı'nın varlığının nedensel kanıtına ilişkin skolastik safsata... Georg tekrar, hâlâ parke döşemede yatan Camille'e doğru döndü ve uyku tulumunu topladı. Camille pek iyi uyuyamamıştı ve sersem gibi, ama kendi Kızılderili tarzında güzel görünüyordu. Georg artık ona dokunmadı. Şu anda, onu zorlamadığına sevindiği için mi gülümsüyordu acaba? Camille gözlerini kırpıştırdı ve sonra bir kez daha kapadı. Georg'un aklına şehir parkındaki öğle sonrası geldi, o zamanlar Camille'i öldürmüş olmaktan korkuşu... Sonra, onun bakışı kendisine bir kez daha

isabet etmeden önce, sabah mesai başladıktan hemen sonra yastıklarında ölü bulduğu yaşlı insanların yüzlerini gördü; dağılmış ve isimsiz bir dünyayla tekrar bir olmuş... Camille'in dikizlenmeden yıkanabilmesi için odayı terk etti. Böylece buluşmalarından oluşan seri, ilk kez birlikte geçirilen bir gecenin gerçek olmayan sınır değerini aşmıştı.

Kendisi öğrenci olmadan önce, Camille'i okuduğu yerde ziyaret etti. Bazı arkadaşlarıyla, hatta yeni kız arkadaşıyla gelmişti. Camille'in, içinde partnerinin de yaşadığı yurtta yılbaşını kutladılar. Yine de Camille ve Georg, dikizlenmedikleri ve zaman atlamasını tersine çevirebildikleri anlar buldular- bir duvarın köşesinde, bir yürüyüş sırasında ağaçların arasında, sabaha karşı dörtte WG mutfağında... Hiçbir yere varmadan ve rahat bırakılan bir beraberlik için sözleşmeyi denemeksizin öpüştüler ve birbirlerine sıkıca sarıldılar. Coitus interruptus[38] duygu ailesinden uzun süren üzüntü yerine Georg bu alelacele, değişmeyen ergenlik buluşmalarından sonra kız arkadaşına karşı biraz vicdan azabı ve insanın nahoş, kafa kurcalayan bir sorudan kaçmayı başarınca hissettiği memnuniyeti hissetti.

Sonra taşra kenti S.'yi terk etti.

[38] Coitus interruptus: Latince'de "dışarı boşalmayla sona eren, yarıda kesilmiş cinsel ilişki" (Ç.N.)

2
Bir Gün ve Bir Gece

Çünkü insan hiçbir kadını kendini bütünüyle arzulama eyleminin dışında tutarak arzulamaz; arzu beni sarsıyor, ben arzumun suç ortağıyım... İnsan bilir ki, bilinç arzunun içinde yapıştırılmış gibi durur.

Jean-Paul Sartre, *Varlık ve Hiçlik*

1

Dört yıl boyunca birbirlerine mektup ve kart attılar. Camille annesine yazamayacağı hiçbir şey yazmıyor ve Georg hemen her zaman aynı üslupla cevap veriyordu. En iyi ve en basit vesileyle, yani S.'deki ailelerini ziyaret ettiklerinde buluşmayı hep ihmal ediyorlardı. Sonunda Georg Camille'i aradı, 1983 Martında, Amsterdam'daki Van Gogh Müzesi'nin fuayesindeki bir telefondan... Kız arkadaşı Maria'yla birlikte Hermann ve Rike'yi ziyaret için oradaydı, ama beş gün içinde S.'ye dönecekti. Camille S.'ye gelip gelemeyeceğini belirlemek için randevu defterini yüksek sesle okumaya başlamıştı ki, Georg onun sözünü kesti ve onu, S.'ye altmış kilometre mesafedeki üniversite şehrinde ziyaret etmeyi önerdi.

"Eğer istiyorsan, o kadar zamanın varsa," diye karşılık verdi Camille tereddüt ederek.

"O zaman pazartesi günü sende olurum. Bu arada hâlâ araba kullanamıyorum."

"O halde... Bende mi kalacaksın?"

"Mümkün mü?"

"Tabii, madem istiyorsun..."

Georg, ahizeyi yerine koyduğu andan beş gün sonraki o tuhaf rüyaya kadar Camille'i bir daha hiç düşünmemiş gibi görünmesine sonradan hayret etti. Hermann ve Rike'nin yanında kendisini bekleyen kız arkadaşı Maria, müze binasının beyaz cam çatısından süzülen ışıkta kırılgan ve uzakmış etkisi yaratıyordu.

Dördü bir sinemada Ridley Scott'ın *Blade Runner*'ını izlediler. Georg'un yakın belleğinin sonraki günlerde yarattığı kopyalarda Arles'in süsen yeşili ve kızgın buğday tarlaları filmin muazzam, fütüristik kent mimarisinin arasından parıldıyordu. Buna Rembrandt'ın kasvetli yatak köşeleri eklendi, Brueghel hikâyelerindeki izdiham, bugüne kadar bilmediği ya da Stedelijk ve Rijk Müzesi ziyaretlerinden sadece adını bildiği ünlü ustaların figürleri ve peyzajları... Bu eserleri görebilmek, bunların halka açık olmaları, bunlara daha yakından bakabilme şansına ve hatta hakkına sahip oluşu onu heyecanlandırıyordu.

Ziyaretin üçüncü gününde, Keizersgracht'ın kıyısındaki bir Surinam restoranında ressamların ve yönetmenlerin görsel şeytanlıklarından o kadar büyük bir heyecanla bahsetti ki, ötekiler onunla dalga geçtiler ve o kendini neredeyse, kendinden geçişinin yalnızca bir enfeksiyonun ön belirtisi olduğunu -tıpkı yavaş yavaş başlayan bir gripteki gibi- gittikçe daha fazla idrak ediyormuşçasına huzursuz hissetti. Daha birkaç hafta önce Kraaker Hareketi üzerine bir belgesel film projesine katılmış olan Hermann, normal şartlar altında onu heyecanıyla başbaşa bırakmazdı. Ancak kendisini köşeye sıkıştıran bir karar vermek zorunda kalmıştı. İki kadın, ayakkabı mağazalarının altım üs-

tüne getirirlerken bu konuda rahat rahat konuştular. Psikoloji öğrenimini Amsterdam yerine Berlin'de tamamlamak Hermann için avantajlıydı. Fakat Rike Amsterdam'ı hiçbir suretle terk etmek istemiyordu ve daha şimdiden ikinci bir erkek arkadaşı ya da en azından bir oynaşı vardı. "Ne yaparsam yapayım, bu hem yanlış hem de doğru olacak!" diye bağırdı Hermann. "Nasıl karar vereceğimi bilmiyorum."- "Seçmediğin alternatifi asla değerlendiremezsin. O senin hayatında yer almaz," dedi Georg. "Bu kaçınılmaz bir şey, karar vermenin doğası böyle." Diğerleri öğrenince işte her şey bu kadar basit görünüyordu.

Berlin'e yalnız döndü, çünkü Maria bir de Kuzey Almanya'daki akrabalarını ziyaret etmek istiyordu. Aslmda bu seyahate çıkmamasını gerektiren sayısal matematik sınavı, şaşırtıcı derecede iyi geçti.

Ertesi geceyi Kristina'yla geçirdi, sonraki gün trende oturdu, annesiyle babasının misafir kanepesinde uyudu ve sabah orada o tuhaf rüyayı gördü: Sırt üstü yatıyordu ve Camille çırılçıplak diz çökmüş, yüzünün üzerine oturmuştu; o, cinsel organını kendisinin ağzına bastırırken Georg onun, öpüşüne tutkuyla karşılık veren, uzun, vajinal bir dili olduğunu keşfediyordu. 'Hani sansür vardı?' diye düşündü ve Camille'in, onu evde ziyaret etme önerisine ne kadar tutuk bir tepki verdiği o anda tekrar aklma geldi. Oysa on yıldan fazla zamandır birbirlerini tanıyorlardı. Uzun süredir görüşmemiş, ama bağlantıyı da koparmamışlardı. Bundan çıkan sonuç iki bağımsız değişkenli, ancak buluşma anında hesaplanabilecek bir fonksiyondu.

"Georg, uzun zaman oldu," dedi Camille, Georg onun üniversite şehrinin tren garın'n önünde otobüsten inerken. Onu üstünkörü kucakladı ve arabasına, şimdi yedi yıllık olan mavi Renault'ya doğru yürüdü. Ne berbat hava! Şubatta Avusturya'daydı, kar yerine yağmur yağmıştı. Herkesi sıradan geçiren bir bağırsak nezlesi, öğrenci grubunun kayak tatilini mahvetmişti. "Ve senin hâlâ ehliyetin yok!"

"Bunların arasında herhangi bir bağlantı var mı?" diye sordu Georg.

"Nasıl?" Camille güldü, arabaya bindi ve ona içerden yan koltuğun kapısını açtı. "Neden hâlâ araba kullanamıyorsun?"

"Bana fazla karmaşık geliyor."

"Bence karmaşık olan sensin, sorun bu!" Camille başını iki yana salladı. "Ve yirmi beş yaşında, eskisinden hiç de öyle çok farklı görünmüyorsun."

"Karmaşık?" dedi Georg.

Camille başını iki yana salladı. Üniversite şehri sık ormanlı tepelerin arasındaki bir çukurluktaydı. Bol virajlı dik bir yokuş, Camille'i hemen hızlı vites değiştirmelere ve kısa cümlelere zorladı. Georg yardını edemediği için biraz mahcup bir halde ve saygılı bir suskunlukla titrek yağmur damlası zincirleriyle kaplı sağ camdan dışarı bakmaya başladı. Şiddetli fırtına, önceki günlerde mart toprağını çamura bulamış ve örselemişti. Georg'un bakışı orman içindeki ağaçsız kalmış bir yerin şişmiş, kırmızımsı toprağının üzerinden geçti, ön cama döndü ve avare avare yükseğe sıçradı, "Tam orada, yukarıda oturuyorum," dedi Camille. "Yeni inşa edilmiş bir sosyal konut... Daha önce oturduğum WG'den çok daha rahatım."

"Nasıl sosyal konut alınıyor?" diye danıştı Georg. Renault'nun gösterge tablosunun üzerine Camille'in sekiz yaş büyük erkek arkadaşının bir fotoğrafı tutturulmuştu, yüksek alınlı yüze bir ampulün çıplaklığını veren siyah beyaz bir otomatik makine çekiini... Camille evi nasıl bulduğunu uzun uzadıya anlattı. Siyah saçlarını tam omuz hizasında kestirmiş ve bir kazakla yıkana yıkana rengi atmış bir kotun üzerine yeşil çuha bir manto giymişti. Büyük, huzurlu yüzü kafasından geçenleri kolay kolay ele vermiyordu. Kızılderili çehresi, yassı burnundan ve pürüzsüzce, hiçbir eğrilik oluşturmaksızın sağlam yapılı çeneye bağlanan yanakların çıktığı elmacık kemiklerinin bununla tezat oluşturan çıkıklığından oluşuyordu. Biraz solgundu, ama yazın teni kesinlikle yine Kızılderili teni olacak, o güzelim altın-bronz rengini alacaktı.

"Hâlâ basketbol oynuyor musun?" diye sordu Georg daire şeklindeki bir park yerinde durduklarında.

"Bu akşam, saat altıda... Tekrar oynamaya daha yeni başladım; üniversitenin spor kulübünde, bir takımda değil. Benim için biraz zor oldu, ama şimdi devam etmek istiyorum; zaten o yüzden de sana, bu akşam seni iki saatliğine yalnız bırakmamın bir sakıncası var mı diye soracaktım. Öncesinde de kesinlikle kütüphaneye uğramak zorundaymı."

Georg başını anlayışla evet anlamında salladı, ama tam o anda kafasında alçak sesli, uyarı işareti veren bir çatırtı vardı ve ona, içi ergenliğinin hüzünlü antiseptiğiyle dolu ince cam bir tüp kırılıyormuş gibi geldi. Geçmişteki yürüyüş günlerinin gizli diyaloğuna tekrar başlamışlardı. "Hayatıma dalmakta ısrar edersen seni dikkate almamı bekleme," dedi Camille park yerini geçip dağ sırtının çenesine kırık bir diş kökü gibi saplanmış granit rengi, beş katlı yeni binaya yaklaşırken kendisine eşlik eden altyazının karakterleriyle. "Evine ziyarete gelmemin senin için nahoş bir durum olduğunu neden bana telefonda söylemedin?" şeklindeydi Georg'un altyazısı.

Temizlik malzemesi ve öğle yemeği kokan bir koridora vardılar. Dar bir asansör kabininde dikilirlerken Georg, güven uyandıracak şekilde zararsız görünme çabasındaydı. Hiçbir işe yaramıyordu; Camille bir yabancıyla yukarı çıkıyordu, sessizce boşluğa bakarak, nefesini tutarak, ona ensesinin açık tondaki kış bronzluğunu bir vampire sunar gibi sunacak şekilde başını öne eğerek... *Durumu tanımlamak şart*, demişti Erika, Georg onu neredeyse bir yıl önce Hamburg'da ziyaret ettiğinde. Asansörün kapıları açılırken Camille, sessiz filmlerdeki kadar açık olmasa bile yine de, Georg'u kızdırmaktan çok, şaşırtan, gözle görülür, küçük bir rahatlama belirtisi gösterdi. Georg onun anahtar destesini sinirli sinirli çevirip duran ellerine baktı.

"Ben bize bir kahve yapayım," dedi Camille mantolarını girişteki bir portmantoya astıklarında. "Ev aslında bu odadan ibaret."

Orasından burasından yeşil bitkiler fışkıran büyük bir kitaplık odayı düzenli bir çalışma bölümü ve daha az düzenli olmayan, çamaşır sepetli ve çam dolaplı bir uyuma bölümü olarak

ikiye ayırıyordu. 'Akıllı uslu bir öğrenci odası,' diye düşündü Georg ve odanın alçak tavanı daha şimdiden ona, bitişikteki mutfakta çatal kaşıkları şangırdatan Camille'in her zaman altında olduğu fiziksel baskının bir reprodüksiyonu gibi göründü. Daha doğal olmaya karar verdi. "Camille? Basket topun nerede?"

"Efendim?"

"Sadece sana bir şekilde yardım edip edemeyeceğimi sormuştum," dedi Georg daha yüksek bir sesle, sağa doğru yürüdü ve mutfak kapısının ağzında durdu. Sırtı girişteki lambanın ışığını örtüyordu. Böylece gölgesi, Camille'in önünde diz çöktüğü açık çatal kaşık dolabına vurdu ve tabii ki Camille irkildi, gerçi kibarca, ama amaca uygun bir biçimde, birkaç yıl önce Bertolucci filminin malum sahnesinin ve bir iki dakika önce asansörün darlığının ağzından aldığı küçük korku ve donakalma kelimesiyle... Yine altyazılar belirmişti. "Sen de sadece beni yatağa atmak isteyen o heriflerden birisin," yazıyordu Camille'in yansıyan koyu kahverengi gözlerinin altında. Georg'un karşı yazısı şöyleydi: "Elbette, ama ancak önceden haber vermeden üzerime atlarsan." Bunu kafasmda mı kuruyordu, yoksa gerçekten böyle miydi? Yoksa kafasında kurduğu için mi böyleydi?

"Hâlâ o kadar çok okuyor musun?" diye sordu Camille ona, küçük bir masanın başına karşılıklı oturup sigaralarım yaktıklarında.

"Bakış açısına bağlı."

"Peki bu aralar ne okuyorsun?"

"İlgilendiğim yönetmenler hakkında.... Bir de Fenyman okumaları..."

"Fenyman okumaları mı? Hangi cilt?"

"Kuvant teorisiyle ilgili olanı..."

"Ha, evet. Bir ara kütüphaneden almıştım."

"Yazdıkları heyecan verici, sence de öyle değil mi? Buna entelektüel erotizm denir," dedi Georg, ve bunun üzerine Camille

elindeki küp şekeri düşürdü. Georg şekeri masanın kenarından sıvışmasına fırsat vermeden sol eliyle yakaladı. Şaşkın bir takdir bakışı ona isabet etti, korku dolu bir takdir bakışı; *rekabet*, tamam, bunu unutmuştu, Camille'in, zamanında annesiyle babasının evine yaptığı tek ziyarette kendisini ilgiyle, ama çatık kaşlarla süzen ağabeyini, bugün de her şeyi daha iyi beceren ağabey... Ve buna uygun olarak da sekiz yaş büyük erkek arkadaş figürü... 'Vurun beni!' diye düşündü, ki yine de onu küçük sert cisimlerin fiziğiyle yüzleştirdiğinde ne olacağını görmek zorundaydı. "Küp şekerler aydınlatıcıdır. İnsan onları karanlıkta kırdığında biraz şansı varsa küçük mavi şimşekler görür."

"Sürtünüm ışıltısı, biliyorum."

"Sen de zamanında fizikten amma korkardın!"

"Hâlâ korkuyorum."

"Saçmalama, bu söylediğine inanmam. Fenyman okuduysan bu korkuyu arkanda bırakmışsın demektir."

Camille başını iki yana salladı. "Korkarım Schrödinger denklemini bile kavrayamadım."

"Bence o zaten fazla telkin edici. Fizikçiler Dirac formüllerinin konuyu daha iyi..."

"Pardon." Telefon çalmıştı. "Sesemann," diye tanıttı Camille kendini ve onunla telefonda konuşmuş olduğu tarzla aradaki farkı Georg'a göstermek için fazlasıyla sıcak ve davetkar konuştu. 'Lafa fizikle girmemeliydim,' diye düşündü Georg. Böylece bloklardaki yaşamın avantajları ve dezavantajları hakkında konuşmaya başladılar, sohbetleri iki kere daha gelen telefonlarla kesildi. Georg, insana normal gelen bir sesle onun tellerin üzerinde kovalanan elektronik gölgesi arasındaki farkı hesaba katmaya çalışıyordu. Fakat durum hâlâ aynıydı, Camille diğerlerine karşı ne kadar içten olabildiğini ona göstermekten zevk alıyordu; ister kasten yapıyor olsun, ister buna gülümsemenin Georg'a düşündüğünden daha zor geldiği, tamamen irade dışı bir fingirdeklikten kaynaklansın... Acil bir randevu nedeniyle, bir candan telefon görüşmesi daha yapması gerekti.

"Biliyor musun," diye açıkladı sonra Georg'a ciddi bir tavırla. "Kendi kendime bir şeylere başlamayı ancak burada oturduğumdan beri öğrendim."

Georg derhal en yakındaki kötü düşünceyle tepki verdi. Fakat artık Camille üniversite kütüphanesine ve hemen ardından da laboratuvara gitmek zorunda olduğu için, bir yürüyüş fırsatını değerlendirmek istiyorlardı ve ferahlamış bir halde açık havaya çıktılar.

2

Dışarıda *Suç Müzesi*'ni ziyaret ettiler; Georg, şehir merkezine giden sokağın kenarındaki bir orman parçasına bu adı vermişti. Camille üniversite kütüphanesine iade edilecek kitaplarla dolu bir çantayı omzuna atmıştı. Bodur çalılıkları gösterdi. "Geçen yıl burada üç kadına tecavüz edildi, hepsi de sonbaharda," diye açıkladı kesin bir tavırla. "Düşün bir kere!"

Georg yosunla kaplı orman toprağından beslenen ağaç köklerine, yolu daraltan taş yığınlarına saygıyla baktı. 'Yine yürüyoruz,' diye düşündü. Ayakkabıları ince, ıslak kumu da beraberinde sürüklüyordu. Bazen soldaki asfalta çıkıyor ve bata çıka yürüyorlardı, ama daha birkaç metre sonra yeniden tabanları ağırlaşıyordu. Yanlarından arabalar gürültüyle geçiyordu, Camille'in çuha mantosuna sular sıçramıştı.

"Demek istediğim, burası küçük bir kent, ama kadın olarak tek başına yürüyüşe çıkamazsın. Bir önceki yıl da tecavüzler oldu."

"Bu çok kötü."

"Düşünmek bile istemiyorum!" diye açıkladı Camille sertçe.

"Ama..."

"Ne?"

"Hiç."

Camille başını salladı ve adımlarını sıklaştırdı, Georg ise yavaşladı ve nihayet durdu.

"Ne oluyor? Bir şeyin mi var?"

"Buradan bütün şehir görülüyor."

"Eski şehir değil. Ne görüyorsun?" Dönüp Georg'un yanına geldi, onu sevindiren küçük bir rahatsızlıkla...

"Bir müzede ya da bir galeride olduğumu hayal ediyorum." Georg tıraş edilmiş yuvarlak dağ tepelerindeki yeni yapıları, yanlarındaki beton iskeletleri ve demir iskeleleri, çalılıklardan ve suyla kaplı çimenlerden oluşan bir jölenin içinde duran ve ince boyunlarını ağaç tepelerini kemiriyormuşçasma uzatan yüksek vinçleri kuşatan, görünmez bir çerçeveyi gösterdi.

"Ne galerisi?"

"Gündelik hayatın, içinde sıra dışı hiçbir şey olmayan büyük galerisi," dedi Georg. "Ya da bu, Bruegel'in resimlerindeki gibi bir durum... Bir yerde bir şey oluyor, ama bu şey daima kenarda, diğer bir şeyin yanı sıra gerçekleşiyor, bu ister İsa'nın bir hadisi olsun, ister İkar'ın düşüşü ya da bir tecavüz... Hiçbir zaman kesin şeylere zum yapan bir kamera yok." Çerçeveyi, gökyüzünün bir kısmını da içine alacak şekilde genişletti. Belli ki şehrin üzerinde aralıksız avlanan jet uçaklarının havada bıraktıkları izler, donuk mavilikte çapraz kesişiyorlardı. O anda bir uçak güneşten fırladı, yönünü değiştirdi, bir an o kadar yaklaştı ki, insan, kabinindeki pilotları samankapana sıkışmış böcekler gibi seçebiliyordu. Ardından, ses duvarını aşan gürültü vadiyi sarstı.

"Bu bizim burada her gün oluyor," diye açıkladı Camille. "NATO talim alanı."

"Belki de matematik üzerinden kafa yormalıyız. Yukarıdaki pilotun, kullandığı makinenin taşıyıcı gövde profilinin hangi formüllerle hesaplandığı konusunda hiçbir fikri yok. Ama bir düğmeye basıyor ve bir şehri yok ediyor."

"Bilimlerin çift yönlülüğü," dedi Camille içini çekerek; ferahlamıştı, çünkü Georg şimdi onun sessiz davetini takip etmeye

razı olmuştu. "Geçen yarıyıl nörofizyoloji üzerinde uzmanlaştım. *Nörofizyoloji*, kulağa hoş geliyor, öyle değil mi? Sadece sopa çekirgelerini inceledim, tüm dünyada önem taşıyan bir problem..."

Schrödinger denklemi onun için anlaşılmazdı, nörofizyoloji çekirgelerin incelenmesinden ibaretti... Her şeyi indirgemek zorundaydı, Georg onun "muğlak" kelimesini seven bir öğretmenle dalga geçtiği eski yürüyüş günlerinden birini hatırladı: Kelimeyi defalarca yüksek sesle söylemişti, teatral bir edayla, öğretmenin şivesini taklit ederek, özünde, onun öğrenci bakış açısına göre böylesine seçkin ve pırıltılı olan bu kelimenin çok doğal geldiği kişileri kıskanarak...

Üniversitenin merkezini bir avuç büyük modern bina oluşturuyordu. Beton kulelerin kare kaideler üzerinde yükselişi görülüyordu, demir dış merdivenler katları birbirine bağlıyordu, duvarların hepsi aynı model, mazgala benzeyen pencereler sunuyordu. Camille ve Georg ana binaya girdiler. Bilimin göbeği yağdan arındırılmış, anatomik atlaslardaki gibi özenle hazırlanmış ve boyanmıştı. Tavana belli aralıklarla sıralanmış spotlar, kadifemsi bir gündüz karanlığını aydınlatıyor ve menekşe moru kalorifer boruları, yavşan ağacı yeşili tırabzanlar, öküz kanı kırmızısı radyatör petekleri ve beyaz beyaz parlayan tanıtım afişleri için harekat alanları yaratıyordu. Dörtyol ağzındaki bir kahve otomatı, bir denizaltının kontrol merkezi gibi esrarengiz ve ağırbaşlı görünüyordu.

"Bana neyin yaradığını biliyor musun?" diye sordu Georg, herkes gibi soğukkanlılıkla boğumlu siyah döşemeyi arşınlayan Camille'e.

"Hayır, ne?"

"Burada biyoloji bölümünde olmamız. Tek bir tikel diferansiyel denklemin bile herkesi ölesiye korkutacağını biliyorum."

Camille gülümsemeye çalıştı. Georg fazla yüksek sesle konuşmuştu, bir cerrahın parmaklarının yumuşaklığıyla bilimin göbeğinden içeri doğru kayan öğrencilerden birinin bu cümleyi

duymuş olması olasılığı vardı. Onun şu feci dikkat çekme korkusu! Georg'a kampüste ne kadar doğal ve zarif hareket ettiğini göstermek istiyordu. Yalnız şu çuha mantoyu neden giyiyordu? Palto ona kırklı yaşlarındaki hali vakti yerinde ev kadınlarının tüysüz tuhaflığını veriyordu. Ana binayla bütünleşmiş olan üniversite kütüphanesinin girişinde Camille'in kitaplarını verdiler. Ardından birkaç merdiven çıktılar, bir tünelden bir yan binaya ve oradan da cam bir borunun içinden geçip ikinci kata çıkarak bir diğer binaya geçtiler (Biyoloji bölümü ancak burada başlıyordu). O anda güneş yeniden bir bulutu delip geçti ve insanın gözünü alan güçlü bir mart ışığı, borunun, içinde sadece ince metal desteklerin parabol şeklinde çizgiler oluşturduğu şeffaflığına takılıp kaldı, böylece birkaç saniyeliğine yarı kör bir halde ve sessiz sedasız öteki tarafa süzülür gibi oldular.

'Niçin kimse bunun resmini yapmıyor ya da filmini çekmiyor?' diye düşündü Georg. Oysa bizim hayatımız *bu*! Bu fonun önünde Camille ve o, eşsizlikleri içinde görünüyorlardı; tıpkı Rijk Müzesi'ndeki çiftçi ve burjuva ailelerinin dumandan kararmış kulübelerindeki bir kandilin altında ya da dayalı döşeli oturma odalarının aydınlığında bugün hâlâ görünmeleri gibi... Bu ışıkla dolu, mavi bir halıyla kaplı cam boru ve bir sonraki binanın yeniden ışın yayıcılar tarafından kızgın kor haline getirilen sahte gecesi, 17. yüzyılın, resimlerinin konularını gündelik hayattan seçen Hollandalı ressamlarına herhalde neredeyse, *Blade Runner*'ın fütüristik dekorlarının bugünün sinema seyircisine geldiği kadar çılgınca gelirdi.

Camille kendi çalışma grubunun laboratuvarının kapısını açtı. Bir duvar takvimine kısa bir süre baktı ve sonra, Georg bir yazıcının uyurgezer yavaşlığıyla, bitmez tükenmez milimetrik kâğıtlı bir eğrinin üzerinde kayan mürekkepli kaleminin ucunu gözlerken, bir buzdolabını açtı.

"Bu şey burada ne yapıyor?"

"Orada reaksiyon potansiyellerini görüyorsun, yani değişimi... Türemeyi anında kaydediyor."

"İyi ediyor." Deney tüpleri, voltmetreler ve kablolardan oluşan bu düzeneğin ne anlama geldiğini kendisine anlatmasını beklemişti. Fakat o, tam bir suskunlukla bir tabelaya bir değer yazdı, bir kıskacı düzeltti ve limon suyuna benzeyen bir çözeltiyi bir tüpten diğerine döktü. Sonra her şeyi doğru yapıp yapmadığını kontrol etmek için bir dakika boyunca hareketsiz kaldı. Georg yazıcı eğrisinin bir Fourier analizi mi (apage![1]) yaptığını ya da Camille'i, daha ziyade sinematografik bir espriyle (Bu ne zaman burada yaşamaya başlıyor?) allak bullak edip edemeyeceğini sormayı düşündü; Hollandalı ustaları yeniden hatırlamış gibi... Vermeer'in, Rijk Müzesi'nde çok uzun süre önünde durduğu *Mutfak Hizmetçisi* aklına geldi, toprak bir testiden bir çanağa süt döken o güçlü kadın... Başörtüsü, sağlam beyaz kolları ve neredeyse erkeksi yüzüyle Camille'e benzemiyordu. Fakat Georg aynı sakince kendini bir işe verme ifadesini yakalamıştı; Camille'in ve bu hemen hemen aynı pastel renkte gün ışığında duran laboratuvarın resmini kimse yapmazken, Vermeer'in gündelikliğini Mutfak Hizmetçisi'nde titizlikle koruduğu bir çevredeki bir anlık bir dalgınlık...

"Bitti, gidebiliriz."

Bir dakika sonra yeniden koridorun boğumlu plastik döşemesinde yürüyorlardı.

"Yaptığın şeyi seviyor musun? Sana heyecan veriyor mu?" diye sordu Georg Camille'e.

"Bu benim işim, ne diyebilirim ki?" diye karşılık verdi Camille ve hemen ardından Georg'un üzerine, kendisine neredeyse Çamurkent yürüyüşlerinin kış depresyonu kadar başa çıkılmaz gelen bir hüzün çöktü. Talim ve terbiye yolunda, teknik zekanın endüstrileşmiş üretimi yolunda yalnızca birkaç yıl ilerlemişlerdi. Camille'in ve kendisinin içinden geldikleri alt-orta sınıfın kızları ve oğulları ilk terbiyelerini ve ilk kibir stoklarını lisede ediniyor, devlet üniversitelerinin steril dersliklerinde birbirlerinin ayaklarına basıyor, farklı olanın büyüsüne kapılıyor,

[1] apage: "Defol, uzaklaş" anlamına gelen Latince bir kelime. (Ç.N.)

vasatlık için çalıştırılıyor ve aletlerin başına dağıtılıyorlardı. Daha etkili ilaçlar, daha iyi bilgisayarlar, daha küçük televizyonlar, daha parlak araba tavanları, daha hızlı elektrik bağlantıları, daha sağlam betonlar, daha sert çelikler buluyorlardı- hiçbir şeyi eski halinde bırakmayıp yine de her şeyi kullanılır halde bırakarak (önceden beri) Camille gibi basit hareket eden ya da (henüz) Georg gibi taklalar atan, kendini eğitimsiz anne babasmdan daha akıllı sanan, ama yine de onlarla aynı derecede kullanılan ve tüketilen, onların, zamanında küçümsediği yaşam tarzını yıldan yıla daha fazla benimseyen bir teknolojik üstünlük ordusu...

"Aslına bakarsan bu çok ahmakça bir mimari," dedi Georg yeniden açık havaya çıktıklarında.

"Senin üniversitenin görüntüsü de aynen böyle, değil mi?"

"Daha berbat. Bizim bir de Ernst-Reuter-Platz'ta şu altmışlı yıllar tarzında yapılarımız var. Ama yeni binalar da onlar kadar şık olacak."

"Kız arkadaşın mimar, değil mi?"

"Henüz tam olarak değil. Ama zaten Maria tek başına akıntıyı tersine çeviremez. Ya senin erkek arkadaşın? Onunla pek de uzun zamandır beraber değilsin, öyle değil mi?"

"İki yıldır. Doçentlik tezini yazıyor. Neden Amsterdam'dan önce tekrar Berlin'e gittin?"

"Bir sınava girmem ve kedimizi başka yere taşımam gerekiyordu, çünkü ona bakan tanıdığımız tatile çıkacaktı."

"Bir kedin mi var?"

"Evet, bir kedimiz var."

"Erkektir herhalde... Adı da kesin Schrödinger'dir."

"Dişi bir kedi... Adı Ayshe; 1001 Gece Masalları'ndaki bir prensesin adı..."

Camille fazla olmasa da biraz şaşırmış gibiydi. Dönüşte daha kısa bir yol seçti ve böylece *suç müzesine*, vadiden, daha birkaç ay önce bir tepenin ortasından geçirilerek yeni asfaltlanan bir

yola çıkarak vardılar. Kesik kök parçaları kumla kaplı kırmızı alanlardan havaya yükseliyordu. Georg tecavüze uğrayan kadınların dönüşünü bekliyordu.

"Michael'e rastladım," diye havadis verdi Camille itiraf eder bir tonda. "Biliyorsun, mezuniyet sınavından kısa bir süre önce onunla beraberdim."

Michael? Tabii ya: Otuzbir sanatçısı! Acaba yaparken Camille'in çizgi roman versiyonunu tasavvur edebilmiş, keza vajinal dili görebilmiş miydi?

Camille'e göre Michael olumsuz yönde değişmişti. Bu, büyükşehirde yaşamasından ileri geliyordu. Kadınlar onun için av haline gelmişti. Sadece niceliklerle hesap yapıyor, bir kadının aşağı yukarı kaç özelliğe sahip olduğuna ya da onun, koleksiyonunda kaçıncı sırada bulunduğuna bakıyordu. Sadece bir gece; daha fazlası onu ilgilendirmiyordu. "Bunu anlamıyor değilim," dedi Camille ardından birdenbire sertçe.

"Gerçekten mi?"

"Büyükşehirde, bu toplu yozlaşmada, bu anonimlikte!"

Georg başıyla onayladı. Toplu seks çok anonimdi. Michael'i tekrar gözünün önüne getirmeyi başardı. Uzun boylu, yakışıklı, ama biraz kaba yaradılışlı bir erkekti, tipik bir Camille erkeği, onun ağabeyi örneğine göre örülmüş... Camille'in grameri: Modeli bul, sana tecavüz eden azmanı elde et, onu kendine bağımlı kıl, pasaportunu eline ver ve acı acı hayatın alçaklığından yakın. Gerçekten bu kadar kolay olabilir miydi? Onun yumuşak, şimdi biraz üzgün görünen yüzüne baktı.

"Keşke istisnalar olsaydı," diye temin etti onu Camille. "Ama büyükşehirde yaşayanların hepsi böyle gelişiyorlar. En azından benim tanıdıklarım."

Bunun üzerine ne söylemeliydi? Onun büyükşehirlerdeki hayat hakkında can sıkıcı taşralı tasavvurları olduğunu mu? Yoksa kendisinin, üç yıldır Maria'yla birlikte yaşadığı Berlin'de toplu seks hayatını nasıl organize ettiğini mi? Seyrek olduğu müddetçe başkalarıyla yatmayı birbirlerine yasaklamamışlardı

ve bunun, bir anlam taşımadıkça itiraf edilmesi de gerekmiyordu. Böylelikle çalılıkların arasındaki tecavüzlere ilişkin hayaller, suç müzesi ve sömürülen bedenlerin üzerine sıradan çıkan kibar seks gösterişi budalalarıyla ilgili ev kadını fantezileri de olmuyordu.

"Ne düşünüyorsun?" diye bilmek istedi Camille.

"Geçenlerde okuduğum akıllıca bir sözü... Şöyleydi: *Yaşamın ustası yoktur*. Sonuna da şu eklenmeli: *Ama bir sürü doktoru vardır*."

"Hâlâ okumaya bu kadar zamanın var ha! Ama ben kendimi sırf yakında doktorama başlayacağım diye akıllı bulmuyorum," dedi Camille. Ve bu, Georg'un ilk kez dilinin tutulmasına neden oldu.

Asansörde gözlerini özenli bir utançla ayakkabılarının burnuna dikti. Üstleri kırmızımsı suç tozuyla kaplıydı. Camille'in acele etmesi gerekiyordu, basketbol kursu yarım saat içinde başlayacaktı. Spor kıyafetlerini arayışı, ararken bir yandan ve çok tali olarak Georg'un aradaki zamanda ne yapmak istediğini düşünmek için yeterince alelaceleydi. Tek başına şehirde dolaşabilirdi, ama görülecek fazla bir şey yoktu. Tabii ki oyunu da izleyebilirdi.

"Burada seni bekleyip biraz kitap okuyacağım," dedi Georg; bunu o kadar kesin bir biçimde söylemişti ki, Camille itiraz edemedi.

O çıktıktan sonra kararsızca pencerenin kenarına gitti. Yeni şehrin tepelerinin akşam güneşinde dumanları tütüyor gibiydi. Turuncu yükseltinin üzerinde, yoğun ve transparanmış etkisi yaratan gece öncesi mavilerden oluşan, hemen yine toplanan bulutların karga kanatları tarafından tehdit edilen bir kubbe vardı. Onun Berlin'de böyle manzaraları yoktu, bunu Camille'e bırakmak zorundaydı. En iyisi bir kağıda kısa bir not yazıp masaya koyarak toz olmaktı. Fakat ne yazacaktı? Vaziyet, tatsızlık çıkmadan halledilebilecek gibi değildi. Camille'i aramamalıydı ya da Camille onun kendisini ziyaret etme önerisini kabul et-

memeliydi. Yakındaki bir şehirde çalışan erkek arkadaşını bir koruma olarak buluşmalarına getirmekten daha kolay ne olabilirdi? Ama aynı anda uyuyan üç bedenin yatacağı kadar yer neredeydi? Camille'i ne şeytana uyarak, ne de zor kullanarak isteğinden vazgeçirebilmenin yarattığı hayal kırıklığından yer mi kalırdı ki? Kristina'yla geçirdiği geceyi hatırladı vicdan azabıyla, çünkü Berlin'deki öğreniminin başından beri Kristina'yla sürekli yatıyorlardı, Maria'yla anlaşmalarına uygun olandan daha sık, daha rahat ve aslında daha düzenli olarak... *Durumu tanımlamak şart*, demişti Erika neredeyse bir yıl önce Hamburg'da. Bir bebek düşürme olayını geride bırakmıştı ve mutsuzca iki aşığı arasında denge kurmaya çalışıyordu. Tartışmalarının gerginliğini daha sonra bir *tanıma* dönüştürmek ve bu *tanımı* sert, sarsıcı bir çözüme götürmek için bu tip şeyler hakkında saatlerce sohbet etmişlerdi (Erika'nın kendine has, asimetrik, uyarılmış meme uçları, organına yumulan ve mükemmel emen ağzı... Camille de buna benzer atılımlar yapmış olabilir miydi?). Bu aynı anda hem bir çözüm, hem de bir problemin başlangıcı olmuştu. Sonraki haftalarda Erika ona belirsiz ve öfke dolu mektuplar yazdı. Georg yalnızca ergenlik engelini delip geçmenin, onun bacaklarının arasındaki ıslak organın ve yıllardır duymadığı 15 yaşındaki takma adını geri veren küçük çığlığının tadını çıkarmıştı. Onun için bu, Baggersee'nin kıyısına bir dönüş, nihayet olgunlaşan karşılıklı bir tatmin anlamında geleceğin gereken cevabıydı. Şimdi öyle görünüyordu ki, arkadaşlıkları bu yüzden mahvolmuştu ve aylarca birbirlerine yazmamışlardı. Camille'in bozmak istediği de bu muydu? Hemen hemen yatışmış olarak pencereye arkasını döndü ve onun yazı masasma baktı. Şeffaf maddeden yapılmış bir sümenin altında bir periyodik sistem, bir doğum kontrol hapı reçetesi ve avuç içi kadar bir Avrupa haritası vardı. Masanın sağ arka köşesine, özenle üst üste konmuş kâğıtlar ve etiketlerle dolu küçük sepetler konmuştu: *Anatomi, botanik, genetik (klasik, moleküler), karşılaştırmalı zooloji*; etrafları zımbalardan, raptiye ve ataçlarla dolu kutucuklardan ve geniş bir renkli kalem yelpazesinden oluşan bir yılanla sarılıydı. Odayı bölen kitaplıkta bir miktar ders kitabı, kalın mavi

yeşil ciltler vardı. Adlarını inceledi ve Camille'in deneysel ve tanımsal biyolojinin sınırlarına yaklaşmaya pek cesaret edemediğini saptadı; ne "ağır" disiplinlerin temeline, ne de tanınmış bilim adamlarının ünlü kurgusal eserlerine... Edebiyat ve güncel bilim literatüründen seçtikleri kayda değerdi, ama belli bir ağırlık noktası yoktu. Nihayet bir danaayağının yapraklarıyla, içinde arkadaşlardan gelen, alfabetik sıraya dizilmiş ve tasnif kartlarıyla ayrılmış (Georg'un "G"si; son mektubunu okudu ve fazla samimi buldu) mektupların durduğu diğer bir küçük sepetin arasında küçük bir sıra erotik kadın romanı buldu; vahşi yetmişlerin, kendisine Camille'in satırların üzerinde duran... uçuşan... ya da belki aniden geri çekilen ceylan bakışını tasavvur etmek gibi zor, aslında imkânsız bir görev veren meşimeleri... Sonra bir de, ki bu daha önemliydi ya da kombinasyonda önem taşıyordu, Kızılderililer hakkında yazılmış kitaplardan oluşan küçük bir sıra vardı. Georg, Camille'in Kızılderili yüz hatlarını efsanevi bir soyla açıklama merakını hep sezmişti. Bu konu hakkında hiç konuşmamışlardı, Georg onun tam da bu yanının çok hoşuna gittiğini hiç söylememişti. Kendisi ve Camille açısından bu, sivri romantizmin ötesinde bir şey de sayılmazdı. Değil mi? Başka ilintilerden türeme hakkı. Kendi hayatı için, küçük bir kentteki öğrenci varoluşunun bayağılığına ve darlığına, biliminin özenli büro düzenine karşı gelen bir sembol bulmak. Yıkılmayı bekleyen gençlik evindeki sabahı hatırladı. Hemen hemen beş yıl önceydi. Allak bullak bir halde uyku tulumunda doğrulan Camille. Georg Kızılderililerin erotik varoluşları hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Pasif ve sağlam yapılı bir şey aklına geldi, Kızılderili çadırının dumanında, kunduz ve kurt postlarının altında... Ne tasavvur edilmeliydi? Onlar sanatçı mıydılar, yoksa kısrak mı? Cinsel nevrozları var mıydı? Yapmadan önce mi, yoksa yaptıktan sonra mı yıkanıyorlardı? Ayı yağıyla kremleniyorlar mıydı? Kitaplardan birini açtı, Siu Kızılderilisi olan bir kadının otobiyografisi. Wounded Knee'de, filmin 1973 yılında çekilen yeni versiyonunda idare heyetlerine ve FBI'a karşı verilen mücadele. Mutsuz bir aşk hikâyesinden sonra Kızılderili kadın bir Forty-Niner-Song yazmıştı:

Beni bırakıyorsun tatlım,
bir inek için, ve bir rodeo.
Cırcır olursun umarım,
heya- heya- heyo.

"Demek şairler," diye mırıldandı Georg, kitabı kapadı, Camille'in ihmal edildiği sesinden belli olan gitarını akort etti, birkaç akor tıngırdattı, bir kez daha arkasında bir not bırakmak suretiyle toz olmayı düşündü ve önce isteksizce, sonra dikkatle *Scientific American*'ın açık duran, artık pek güncel olmayan sayısındaki bir makaleyi okumaya başladı. Konu, sanki dergi Camille'in bağırsak gribi hikâyesi ve Kızılderili şarkısıyla sözleşmiş gibi, insan ince bağırsağındaki sindirim hücreleriydi. Spallanzani'nin sindirim sularının varlığını kanıtlamak amacıyla iki yüz yıl önce kendi kendine yaptığı deneyler büyüleyiciydi. Yüz gram tavuk etini küçük bir keten torbaya koymuş, bunu yutmuş ve beklemişti. Torba malum yolu geçtikten sonra etin büyük ölçüde parçalandığını saptayabilmişti.

"Elimden geldiğince acele ettim. Sıkıldın mı?" diye sordu kendisi makalenin son cümlesini okurken odaya giren Camille. Georg onun hafif terli, kızarmış yüzüne baktı ve onu tekrar gördüğü için duyduğu basit ve doğal sevince şaşırdı. Sonradan kendine, bu sevincin filmi geri sarmanın, Stella'ya olan aşkı bitmek üzereyken Camille'e S.'deki gözetleme kulesinin altında rastladığı güne dönmenin sonucu olması gerektiğini söyledi (Stella'nın yeniden Münih'te Scientology'nin yanında olduğu haberini verdiği mektubu, çantada keklik); öte yandan, Camille ve kendisinin birlikte oturdukları bir evlerinin olduğu ve böylece onun kendisinin yanına, eve geldiği gizli bir ileri sarma da söz konusu olabilirdi. Fakat o an, Camille'e tamamen farklı görünüyordu. Kendine ait bir ev, bir bedenin kılıfı gibiydi; Georg'un, kendisinin yokluğunda sanki ona uykudayken tecavüz ediyormuş ya da onayını almadan bir portresini yapıyormuşçasına içine nüfuz ettiği ikinci bir deri... Spor çantasını yere fırlattı, küçük banyosunun kapısını açtı ve seslendi: "Az sonra yemek yiyebiliriz. Uzun sürmez. Duş yapacak halim yok.

Sadece şöyle bir yıkanacağım." Nefis bir karşı atak! Duş yapmadan girilen cinsel ilişkiyi mi tercih ediyordu? Üstünkörü yıkanırken[2] ihmal edilen (yine kedilerden farklı olarak) yerlerin, tatlarını kaybetmemeleri mi gerekiyordu? Tabii ki bu düşünce supap ağızlıklarıyla, basket toplarının günahkar merkeziyle ilgili olan kadar yakışıksızdı. Elbette bunları söylerken hiçbir şey düşünmemiş olmalıydı, hijyenik olarak aşka pek hazır olmayan bedenini rahat bırakması için Georg'a sinyal vermeyi bile... Yoksa ona, kirli tırnaklardan kaynaklanan estetik dehşet dönemini atlattığını mı göstermek istiyordu? 'Gerçekten gitmeliydim!' diye azarladı kendini. Yeni bir sigara yaktı ve bununla Camille'in garip taktiklerini mi, yoksa kendisinin ona garip taktikler yakıştırma eğilimini mi kastettiğini tam olarak bilmeden başını salladı.

"Bitti," dedi gerçekten de üç dakika sonra banyodan çıkan Camille. "Gidebiliriz." Yüzü parlıyordu (cilt kremi, ayı yağı, heya, heya, heyo).

'Ondan daima hoşlanacağım ve ona daima kızacağım,' diye düşündü Georg ve sigarayı söndürdü. Asansörde onları bu nahoş suskunluk saniyelerinden kurtaracak herhangi bir konu aradı. Topolojiyle ilgili okuldan bir örneğe geldi: İnsan bir basket topunu sonsuz ince dilimler halinde kesip bu dilimleri tekrar birleştirdiğinde onları istediği kadar, neredeyse Everest Tepesi'nin doruğuna kadar yığabilirdi. (Siz bunu biliyor muydunuz? Ve: Bu hâlâ spor sayılır mıydı?)

"Siz cidden delisiniz, siz matematikçiler," dedi Camille yeniden açık havaya çıktıklarında. Georg neden ona kendisini gerçekten etkileyen şeylerden, mesela Vermeer'in resimlerinden söz etmiyordu? Görülmekten çok hissedilen bir sis, yeni yapının dış kapısının önünde karanlığın içinde duruyordu. Park yerinin lambaları nemin içinde çıtırdıyor gibiydiler. Renault hafifçe inleyerek yokuş aşağı inmeye başladı. Suç müzesi, şimdi zırhla kaplı olarak yanından geçtikleri gölgelerden ibaretti.

[2] Yazarın "üstünkörü yıkanma" için kullandığı "Katzenwasche"nin kelime anlamı "kedi yıkanışı"dır. (Ç.N.)

"Ben yokken ne okudun?"

Georg ona Spallanzani'nin kendi kendiyle yaptığı deneyleri anlattı.

"Cesurca deneylermiş, o zamanlar için..." Camille huzursuz görünüyordu. Islık çalan ve homurdanan, loş ışıklı taşıt kabininin oluşturduğu fonun önünde altyazılar açık seçik yükseldi. Arabanın sağ kapısı ortadan kaldırıldı, ki böylece kamera vinci teşekkülü sabitlenebilsin. Georg-yakın plan *(önce dinlediği bir ara, sonra vicdan azabı ifadesiyle)*: "Şu üç Çin işi defteri mi kastediyorsun, siyah, üzerlerine kırmızı köşeler konmuş olanları?" "Bu konuda sana bir şey söylemeli miyim?" Sonra sağ kapı tekrar görüntüye girdi ve sol kapı ortadan kaldırıldı. Camille-karşı yakın plan: "Günlüklerimi mi okudun?"- "Evet, onları kastediyorum." "Seni davet etmemeliydim!" *(Büyük bir öfkeyle!)* Ki bunun üzerine kameramanın, sonradan, eğer tam olarak hesaplanırsa, uzun süre aranmış keskin bir virajda karşıdan gelen bir arabanın özel olarak yaptırılmış, ekrandaki (ama ancak tamamlayıcı bir materyal çalışmasının yardımıyla oluşturulabilecek) görüntünün insanın gözlerini kamaştıran bir ışık cephesinde tamamen dağılmasına neden olacak derecede parlayan farları tarafından parçalanmak için aynı şekilde saatte otuz kilometreyle aym yöne giden Opel'in birbirine karışan stop lambası yakutlarının, aralarında, yansıyan ön camda yandığı, sabit bir biçimde dümdüz ileriye yönelmiş kafaları yakalayabilmek için, sol kapı yerine takıldıktan sonra arabanın arka koltuğuna sıkışması gerekiyordu ("Bana bunu yapabilirsiniz! Önce asansör, şimdi de bu! Ama ben tuvaletlerde de film çektim!"). Böylece arabanın durduğu ve Camille'in kontak anahtarını elinde tuttuğu bir sonraki sakin ve kısa sahneyi mahrem bir karanlık ve dinginlik sardı. "Sana bir şey söylemek istiyorum Georg."

"Evet?"

"O zamanlar için."

"O zamanlar için mi?"

"Senden ayrıldığımda... Şu Hubert yüzünden değildi. Dondurmacıdaki olay yüzündendi."

"Üstüne sünger çekelim. Bu çok geride kaldı!" dedi Georg, bir an için onun sağ uyluğuna dokundu ve arabadan indi. Demek yirmi beş yaşında biri olarak bir ergenlik kaprisinin gerçek sebebini öğrenmek için yanıp tutuşmasının mümkün olduğunu düşünüyordu! Demek bunu ona yıllar önce, bir sürü buluşmalarından birinde değil şimdi söylüyordu! Demek on altı yaşında biri olarak, orada neler olduğunu anlamak için fazla budala olduğuna inanabiliyordu... "Nereye gidiyoruz?" diye sordu Georg, Camille arabanın diğer tarafından ortaya çıkarken özellikle dostça bir vurguyla.

Açık açık tavsiye edilebilecek bir restoran yoktu. Eski şehirde dolaşabilir ve kendilerine uygun gelen herhangi bir yerde durup yemek yiyebilirlerdi. Sokaklar ancak az buçuk aydınlatılmıştı. Orta yükseklikteki evlerin pencereleri ve çatlamış kumtaşı pervazları sokak lambalarının loş ışığına batmıştı; çatılar gecenin içine gömülüp kalmışlardı. Bu pazartesi akşamında, şarap evlerinin yarı karanlık, şişe yeşili ve kehribar rengi yuvarlak camlı pencereleri arasındaki parke kaldırımlı boşlukta ancak birkaç yaya yürüyordu. Georg kafasının içinde yarım düzine kere Lisa'ya çarpmıştı, ta ki dondurmacıdaki olayla ilgili olarak Camille'e tam bir şükran duyana ve kendini daha bir gevşemiş hissedene dek... Bir pizzacıya gittiler. Restoranın sahibi olan aile kasanın yanındaki köşede, önünde portatif bir televizyonun pır pır ettiği bir masayı işgal etmişti.

Siparişlerini verdikten sonra Camille'e gelecekle ilgili planlarını sordu. "Simit gibi sıfırlar" tarafından aklının başına getirilmemesi. "Cana yakın bir çalışma grubuna" girmek. Doktora tezini yazmak. İki ya da üç yıl içinde büyük bir seyahate çıkıp Avustralya'ya gitmek.

"Çekirgeler nedeniyle mi? Yoksa dünyanın öbür ucunda olduğu için mi?"

Camille güldü. "Peki ya sen? Matematiği hayal etmekte çok zorlanıyorum."

İnsanın bunu kafasına karşılaştırmalı zooloji ve tekmil çekirge cinsleri gibi zorla sokması gerektiği konusunda garanti verdi

Georg. "Cesaret kırıcı olan da bu. Ben hiçbir şey öğrenmeye gerek olmayacağını düşünüyordum."

"Bu yüzden mi bu öğrenime başladın?"

"Tabii, daha iyi bir neden var mı?"

"Ne kadar alaycısın..."

"Kusura bakma, maksadım bu değildi. Demek istiyorum ki, insan herkes gibi uzman oluyor. Sayı teorisi, herhangi bir topoloji ya da algoritmalar konusunda... Bütün hayatlarını daracık bir bilgi çemberinde geçiren insanlar görüyorsun ve en büyük tatminleri sadece, dünya üzerindeki diğer yüz kişi tarafından anlaşılmak oluyor. Bu, seçkinliğin önemli bir türü..."

"Ama bu seni büyülemiyor mu? Sana uymuyor mu?"

"Bilmiyorum. Sanırım belirgin bir yeteneğim yok. Çok az insan doğuştan matematikçidir. Ve sadece onlar performanslarından memnundurlar ve yeni bir şeyler ortaya koyarlar. Geri kalanı, ordu, vasatlar ve yarı yetenekliler, benim gibi insanlar, onlar programcı ya da öğretmen olurlar ya da herhangi bir sigorta şirketinde karar kılarlar."

Camille ona küçük, mavi, kancalı bir ucu olan bir merhametle -savanların, midillilerin ve okların iki yüzyıl geride kalan o zamanlarının Kızılderili belirsizliği içinde- baktı. Evet doğru; o, eski Çamurkent dahisi, kendini vasat olarak tanımlıyordu. Bu bir çağrıydı, ama Camille bunun üzerine gitmedi. Üstüne üstlük çalışma grubu çekirge araştırmasıyla Nobel ödülüne yaklaşıyordu. Yemek süresince taşınmalar, diş doktorları ve varoluşun anında Georg'un belleğinin kurgu tekniğine kurban giden diğer esasları üzerine sohbet ettiler.

"Metamatematik, bu da bir alan olabilirdi," dedi Georg kendisine cappucino getirildiğinde. "Nihayet Cantor'a ve Gödel teoremiyle ilgili bir kitaba başladım. Ama bu alan[3] yüzyılın sonunda biçildi. O yüzden bir dönem, ne olursa olsun kurgusal

[3] Yazarın kullandığı "Feld" kelimesi hem alan, hem de tarla anlamına gelmektedir. (Ç.N.)

bir şeyler yapmak istiyordum. Aşağı yukarı Fermat teoremini kanıtlamak... Ya da belki pratik bir şeyler..."

"Sen- ve *pratik* bir şeyler mi?"

"Neden olmasın? Kendimi faydalı kılmak istiyordum. Bir arkadaşımla birlikte, yıldızların evrim modellerinin kendilerine hızlı ve kolay bir biçimde yol açmalarını sağlayan programlar yazmaya başlamıştım. Bununla mesela bir yıldızın ne zaman Chandrasekhar sınırına vardığı belirlenebiliyordu. Bu, yıldızların kendi çekim güçlerinin altında parçalandıkları noktadır." "O bir Kızılderiliydi, saçma: Hintliydi," diye ekledi, Camille derin düşüncelere dalmış bir halde fincanına bakarken. "Daha yirmili yıllarda bu parçalanma ihtimalini buldu... Ama artık gidelim, sen yorgun görünüyorsun."

"Peki, eğer istiyorsan..."

Hesabı ödediler. Dışarıda gece daha da yoğunlaşmıştı. Demir sokak lambalarının kaldırıma gönderdikleri koni şeklindeki ışıkların şimdi keskin kenarları vardı ve bir adamla köpeğini iki parçaya ayırıyorlardı. Soğuk bir rüzgar çıkmıştı, S.'deki yürüyüş zamanlarından siyah bir şubat hatırası. Georg kızdı, çünkü Camille onu deliğinden daima, onun Camille'i çıkarabildiğinden çok daha kolay çıkarıyordu. "Hâlâ tiyatro oynuyor musun?"

"Hayır, yeterince zamanım yok," dedi Camille sinirli bir tavırla. "Başka bir yere daha gidelim mi?"

"Bilmem. Burada görülmeye değer bir şey var mı?"

"Aslında yok. Belki bir de çay içebiliriz. Ama görülmeye değer bir şey yok."

"O zaman çayı sende içelim," diye önerdi Georg ve Camille kabul etti. 'Artık geçirelim de bitsin!' diye düşündü Georg arabanın şoför yanı tarafındaki kapısını açarken. 'İnanılmaz ikinci gecemiz!'

3

Camille küçük masanın başında -masadan biraz uzaklaşmış olarak- oturuyor ve ellerinin arasında dumanı tüten bir çay fincanı tutuyordu. Kollarını yavaş yavaş, fincan klasik bir kurban jestinde ya da en azından bir tapınak sahnesinde olduğu gibi kucağının önünde havada kalana dek gerdi. Georg birdenbire onun on beş yaşmdayken almak zorunda kaldığı demir ilacının ütülü kotları üzerinde bıraktığı pas lekelerini özledi. "Georg, bir saat içinde filan gidip yatsam bana bozulur musun? Yarın sabah sekizde kalkmam gerekiyor."

"Hayır, tabii ki bozulmam."

"Seninle oturduğum zaman bütün anılar geri geliyor," diye açıkladı Camille kısa bir süre sonra.

Georg çay fincanını çalkalayarak içindeki bakır ve altın yansımaları birbirine karıştırdı. Neden geçmişleri hakkında konuşmak için en ufak bir istek duymuyordu? Erika'yla bu (post coitum[4]) mümkün ve çok eğlenceli olmuştu. Ancak, insan ortak şimdiki zamanın dar yüzeyinde yan yana uzanıp diğerinin çıplak, yalnız tenini hissettiğinde ve sonra akreple yelkovana ters yönde, ondan şans eseri ve sağ salim kaçıp kurtulduğu bir oyuncak bebek odası takımına bakar gibi S.'deki geçmişe baktığında, eğlenceli olan belki de yalnızca post coitum'du.

"Mezuniyet sınavından önceki dönem... Hayatımın en güzel zamanlarıydı," dedi Camille alçak sesle.

"Niçin? Bunu nasıl söyleyebilirsin! Hayatın bitti mi ki?" diye bağırması gerekirdi aslında, ama bu pek acele belirlenmiş en üstünlük derecesinin yaşamın grameri açısından fazlasıyla vahim olduğunu da kafasına sokmak istiyordu. Fakat sonra, davetkar bir biçimde başını sallamakla yetinmeye karar verdi. Camille klikten; birlikte Baggersee'nin kıyısında yapılanlardan, ilişkilerin oyunsu ciddiyetinden, macera olmayan maceralardan, risk olmayan risklerden bahsederken Georg'un üzerine hızla artan

[4] post coitum: Latince'de "cinsel ilişki sonrası" (Ç.N.)

bir yorgunluk çöktü ve sonunda, tekrar S.'ye giden otobüste ya da Berlin'e giden trende oturuyor olmayı ister hale geldi.

"O zamanlar bütün gelecek önümüzdeydi; o kadar uzaktı ki, hiçbir şeyi planlamak zorunda değildik."

O zamanlar, onun iki yüzyıl geride kalmış olan Kızılderili hayatında... Georg'un yapmak istediği tek şey ona katılmamaktı.

Sonunda Camille omuzlarını kaldırdı, esnedi ve bileğindeki saate baktı. "Bayağı geç oldu."

"Sen yarıyıl tatilinde değil misin?"

"Yarın erkenden bir randevum var, psikoterapistimle. Aslında psikoterapist değil, sohbet terapisti. Gerçek psikanalizcilere katlanamıyorum."

'Türlü biçimlerde sapık olduğu için,' diye düşündü Georg mekanik olarak. "Sana bir şey kazandırıyor mu?"

"Evet, tabii... Bazı şeyler netleşiyor." Camille ayağa kalktı ve ellerini kalçalarında gezdirdi (Georg'un, çay fincanı yüzünden onun kotundaki kemerin tokasının altına kayan tek bakışının görünmeyen bir leke bırakmasıyla aynı zamana denk düşen, harika, çocukça edepsiz bir hareketle). Sonra ona gülümsedi. Tereddüt ederek koridora doğru yürüdü. Georg oturduğu sandalyeden banyonun kapısını görebiliyordu. Bir floresan ışığı yandı, aydınlık bölge kendiliğinden kapanan bir kapı tarafından daraltılarak L şeklinde bir şerit haline getirildi ve birdenbire tekrar genişledi. Camille kafasını dışarı uzattı. "Bu arada," diye bağırdı, "Nerede uyumak istersin?"

"Erkeklik enfeksiyonuma hakim olarak senin yanında yatakta," dedi Georg, ve pek açık dile getirmediği bu salakça cümle için -sanki sohbet terapistinin huzuruna zamansız çıkmış gibihemen kendinden utandı.

Camille güldü ve kafasını banyoya geri soktu. Gergin bir sessizlik içinde birkaç saniyeliğine birbirlerine bağlandılar. Sonra Camille musluğu açtı ve diş fırçasıyla ya da her neyleyse, hararetli bir biçimde takır tukur sesler çıkardı. O, kapıyı tekrar açar-

ken Georg ayağa kalktı. Dar koridorda birbirlerine sürünerek geçtiler ve ikisi de özür dilercesine gülümsedi.

Georg odaya döndüğünde Camille henüz tamamen giyinik olarak pencerenin önündeki metal jaluziyi indiriyordu. Sarkan kollarıyla, yavaş yavaş alçalmış olan kat kat duvarın önünde ayakta durdu. "Çarşaf orada, sadece sermen gerekiyor."

Georg onun kitaplığın alt raflarından birinden olup bitene nezaret etmek niyetinde gibi görünen erkek arkadaşının kartpostal büyüklüğündeki portre fotoğrafını ruhunda selamladı. Yatak örtüsünü çekip aldı ve çamaşır sepetinin üzerinden kaydırdı. Camille'e hiç bakmadan soyundu ve iki şilteden oluşan yatağın önde, daha alçakta duran kısmına oturdu. Hemen ardından kollarını ve vücudunun üst kısmını açıkta bırakacak şekilde tekrar ortaya çıkmak için, titrer gibi yaparak kuştüyü örtünün altında kayboldu. Son bir sigara yaktı.

Camille yavaşça pencereden çekildi. Ardından, folklorik çiçekli bir gecelik çıkarmak için giysi dolabının önünde, yatağın ayakucunda kararsızca durdu. Georg kendine, bu kaçırılmaz fırsatta nereye bakması gerektiğini sordu. Camille onun işini kolaylaştırdı ve ona arkasını, dolapla beyaz kâğıt kaplı duvarın arasındaki köşeye önünü döndü. Bunun üzerine Georg yarısına kadar dolu olan cam kül tablasını inceledi; bu saniyelerin sıkıntı verici çekiminden o kadar etkilenmişti ki, kibritler ona bir harabedeki kömürleşmiş kalaslar gibi geldi, ezilmiş ve içi açılmış izmaritler ise bir katliamın kurbanları... Camille'in geceliği yavaş bir hareketle başından geçirişini görebilmek için son anda başını kaldırıp baktı. Yıllar sonra, bakışlarının itaatkarlığına şaşmak zorunda kalacaktı; çünkü onun külot giyip giymediğini, ya da acaba geceliği gibi çiçekli bir külot mu giydiğini öğrenmek için poposuna bakmamış, titizlikle yönetilen bir filmin kameramanı gibi ellerini takip etmiş, yani bir an için omuzlarının bronz kavisinde hareketsiz durmuş, Camille geceliği göğüslerinin yarattığı engeli aşmasına yardım etmek üzere tekrar tutana dek beklemişti. Fakat Camille burada birdenbire duraksadı ve parmak uçlarını ensesinde gezdirerek saçının ge-

celiğin içinde oluşturduğu kabartıyı dışarı çıkardı. Georg kısa bir an için onun sol göğsünün dibini yakaladı. Sonra gecelik hızla ayak bileklerine kadar indi. Camille tavandaki ışığı kapadı, örtüsünün altına neredeyse hiç sarsılmadan girdi ve ona doğru döndü. Bir an için o kadar yakın yatmışlardı ki, sanki az önce birbirlerine sarılmış ve henüz ayrılmışlardı.

"Seni ne zaman uyandırayım? En iyisi terapistten dönünce, değil mi?"

"Evet, iyi olur."

"O zaman birlikte kahvaltı edebiliriz." Saati kurmak için öteki tarafa döndü. Georg'un ilk kez fark ettiği incecik altın bir kolye ensesindeki saçlardan kurtuldu ve geceliğinin arka kısmından içeri şırıldayarak aktı. "İyi geceler Georg," dedi sertçe, kafasını ona ters yöne çevirerek.

Georg afallamış bir halde onun saçının kabartısına baktı. "İyi geceler Camille." Sigarasını söndürdü ve biraz uğraşarak sol yanındaki ayaklı lambanın düğmesini buldu. Çabucak uykuya dalma denemesi, kalp hâlâ son sürek avının temposuyla atarken ölü Kızılderililerin işaretlendiği çocuk oyunları kadar saçmaydı. Camille'in ürkek bakışı, *suç müzesinden* korkuşu, günün bütün altyazıları, sitem dolu bir anı halinde toplanmıştı. Aslında bir şilteyi alıp kitaplığın diğer tarafına yatsaydı daha iyi olurdu. "Nabzım 120 atıyor," dedi uykusu açılan, güvensiz bedenin adeta her bir gözeneğinden karanlığı seyretmiş olduğu bir sürenin sonunda.

"Ne?"

"Nabzım 120 atıyor dedim. Bu aptalca bir şey..."

Camille alçak sesle güldü, koluna dayanarak doğruldu ve ayaklı lambayı tekrar açmak üzere Georg'un omzunun üzerinden uzandı. "Bu tuhaf bir şey," dedi ışıkta gözlerini kırpıştırarak. Başını sol avucuna yerleştirmiş, onun göğsüne bakıyordu.

"Birbirimizi bu kadar iyi tanımamıza rağmen..."

"Belki birbirimizi o kadar da iyi tanımıyoruz Georg. Belki de başka türlü olduk."

"Daha mı korkak? Daha mı güvensiz?"

"Bilmiyorum, seni uzun zamandır görmedim. Ama şimdi, açık açık söylediğinde kendimi daha iyi hissediyorum."

"Bu iyi... Söylemeseydim kendimi budala gibi hissedecektim."

"O zaman şimdi gerçekten uyuyabiliriz."

"Evet, kesinlikle." Georg hafifçe onun omzuna dokundu. Bu, Camille'in diğerini öne çevirmek ve böylece onun üzerine eğilmek için şimdi geri çektiği, daha aşağıda kalan omuzdu. Georg elini çekti ve böylelikle onun rahatça yüzükoyun yatmasına izin verdi.

"İyi geceler Georg."

"İyi geceler."

Georg bir kez daha lambayı kapadıktan sonra bir süre daha karanlığın içine baktı, ta ki kitaplığın kenarları belirginleşene dek... Camille'le yapılan konuşmalar neden böyle sıkıcı ve kısırdı? Erika'yla Rousseau üzerine tartışabilmişti. Kristina uzun zamandır bir Kreuzberg kliniğindeki bir hizmet makinesine bağlı olduğu halde daima güncel tartışmalarla ilgilenir ve ona iki sarılma arasında her zaman Mösyö Sartre devrinin geçtiğini ve şimdi Mösyö Foucault'nun entelektüel bayrağı devraldığını anlatabilirdi. Bu arada Sartre ne zaman ölmüştü? İki ya da üç yıl önce mi? Bir gazete makalesini hayal meyal hatırlayabildi. Gözlerini kapadığı sırada Camille birdenbire yüksek sesle ve yine de kendi kendine söyler gibi "Aklıma ilk cinsel deneyimimiz geldi!" dedi.

'İşte bu tam sohbet terapistine göre bir şey,' diye düşündü Georg. Konu, Camille'in orgazm olmada çektiği güçlüklerin evveliyatıydı. Yoksa Camille'in karmaşık erotik gramerinde bu cümlenin anlamı, merdiven tepesinde kaldırılan ipek elbisenin Stella'nın fantastik-histerik sisteminde taşıdığı anlamla aynı mıydı? Şeytana uyarak Camille'e ilk, yani tek kayda değer cinsel deneyimlerinin insanın onun yanında içinin geçtiği şeklindeki ithamıyla sona erdiğini hatırlatma düşüncesi Georg'u o kadar kışkırttı ki, şöyle dedi: "Haa, neyse, iyi uykular."

Camille biraz memnuniyetsiz, bitkin bir ses çıkardı. Georg kitaplık tarafına döndü ve birdenbire kendini mutlu ve üretimden yeni çıkmış bir basket topu gibi temiz hissetti. Söz konusu olan muazzam, yüceltici bir etkiydi. Camille'e ancak, kendisine isteğinin yazılı, noter imzalı bir açıklamasıyla çağrıda bulunduğu takdirde dokunurdu. Asla ilk olarak başlama. Bu, beyazın garanti kaybettiği bir oyundu. Camille başlamayı öğrenmek zorundaydı; bu, bu kadar basit ve bu kadar karmaşıktı. Acaba şu anda *Suç Müzesi*'ni mi düşünüyordu? Georg'un gözlerinin önünde, belleğinin fiziksel olarak esrarengiz, insanın gözünü kamaştıran ışığıyla aydınlanmış olarak (Kesinlikle bir çeşit luminisens maddesi, Camille ona biraz nörofizyoloji öğretse iyi olurdu.), odanın duvarlarında asılı olan grafikler belirdi. Gün içinde onları pek umursamamıştı, çünkü hepsini çok iyi biliyordu. M. C. Escher'e aitlerdi, toplam beş afiş... "Erkek arkadaşımda bundan çok daha fazla var, evinin her yanında asılı," deyişini duydu Camille'in tekrar. Georg çapraşık perspektiflerle ve göz yanılsamalarıyla ilgili grafikleri seviyordu, kendisinde de iki büyük boy reprodüksiyon vardı ve yine de birdenbire Camille'in ön plandaki akıllılığını, karışık geometriyle hava atışım küçümsedi. 'Akıllı olma mecburiyetinin yarattığı hapishane,' diye düşündü. 'İlle de şu karıncalar ve tahta bebekler!' Renkler yüzeye çıktı, Escher grafikleri duvarların üzerinden karanlığın içine geri çekildiler. Altın ve gümüşten kuğu ve yılan çizgileri çizilmiş genç kız yüzlerini ve kadın bedenlerini sarmaşık gibi sardılar. Hubert, doğru, bir keresinde kıvırcık sakallı ressamın resimlerini görmüştü. Pişkin, zevksiz ve aptallardı. Kısacası Camille taşra kenti boheminin hantal aptallığından, laboratuvar buzdolaplarının, osilografların, elektrotların ve hesap makinelerinin endüstriyel olarak standartlaşmış akıllılığına doğru ilerleme kaydetmişti. *Kendisinin* resim korkusu, mesele buydu! Camille'in huzurunu kaçırmak ve onu yerden yere vurmak niye? O, temiz kalpli ve biraz sıkıcıydı, ve birkaç acı verici deneyimden sonra kendisine uygun ve güvenmek istediği bir erkek bulmuştu, vajinal dili ister hareket etsin ister etmesin... Georg'la dönüm noktasında karşılaşmış olması konusunda

hiçbir şey yapamazdı; o zamanlar, hastaneden taburcu edildiğinde, LSD 'tribinin' renk girdapları bedenini, uzayda bir kara delik girdabına düşen bir astronotunki gibi uzattığında, annesinin yüzünden çıkan yeşil ışınlar kendisini vurduğunda, ayaklarının altındaki yer köpüren, floresan ışığı veren bir çamura dönüştüğünde ve bu yüzden hastanenin koridorunda bir an için takati kalmayan bir ihtiyar gibi diz çöktüğünde... Camille'i güneşte, Ortaçağ'dan kalma gözetleme kulesinin altında kollarına aldığında imgelere karşı olmaya karar vermişti, sanrılara ve kontrol edilemeyen renklere... O yüzden Stella'yla yaptığı resimler ve çevirdikleri filmler her zaman sadece eğlence olarak kalmıştı. Korkudan, akılcılık ve soyutlamaya korkuyla sıkı sıkı tutunarak sonunda, her ne kadar bilimsel yaşama herhalde Camille'den daha az uygun olsa da, kendisini hâlâ heyecanlandırabilen matematiğe gelmişti. Camille uykusunda hafifçe içini çekti ve ona değmeden kımıldandı. Bu yakınlık, bu dilsizlik ve aralarındaki başa çıkılmaz uzaklık bir lanet gibiydi ve yine de harika bir yanı vardı. Bir kadınla yatmamak hiçbir zaman bu kadar heyecan verici olmamıştı. Georg gençlik aşklarının gölgesinde, evin neredeyse zifiri karanlığında, birlikte geçirilen bir gecenin kafesinde hapisken gittikçe daha güçlü ve aydınlık hale gelen imgelerle özgürleşiyordu. Amsterdam Müzesi'ndeki resimleri o kadar net görüyordu ki, sanki tam önlerinde duruyordu. Duvarı kaplayan sanrılar, pastel beyaz ve mavi tonlarda açık renk manzaralar, kendi şekillendirdiği ve aralarında kendisini bu hemen hemen hâlâ mevcut yatağa nakleden uzun tren yolculuklarındaki gibi sallandığı deniz ve gökyüzü panoramaları haline geliyordu. Sonunda yerle her türlü bağlantısını kaybetti; uzak, neredeyse baş döndürücü bir tablonun, nefesini kesen bir kurtuluş resminin yüksekliğine çıktı. Bir kulenin ya da aşırı yüksek bir binanın tepesinde gibiydi. Altında, ufukta kubbe şeklinde kabaran bulutların çizdiği sınırla birleşen bir okyanusun sözde merkezinde, güneşte parlayan bir şehir ya da devasa, şaşırtıcı parçalarla dolu bir gemi vardı. Daha önce hiç bu kadar teselli edici ve umut verici bir şey görmemişti. Bu nedenle sonradan, bunun kendi geleceğinin mutlak kesinliği ol-

ması gerektiğini düşündü yine de bitmez tükenmez, tamamen yanlış yönlendirilen bir duygu eşliğinde. Birinin, yanında yatan Camille'in yansıması söz konusuymuşçasma fazlasıyla yumuşak uzuvlu, belirgin, gölge gibi karanlık bir kadının onunla oluşu da, imkânsızlığına rağmen şüphesiz görünüyordu. Işıkla gölgenin şaşırtıcı bir biçimde yer değiştirmesiyle şehir, birdenbire güvertesinde durdukları beyaz bir okyanus gemisine dönüştü. Gökyüzü ve deniz her şeyi oburca yutan, gri yeşil bir fırtına yaratmışlardı, Willem van der Velde ya da Ludolf Backhuysen imzalı, ve geminin yolcuları yükselip alçalan küpeşteye tutunuyorlardı. Kazaklarının ve rüzgarlıklarının renkleri, sudan ve uğuldayan rüzgardan oluşan cephenin karşısmda ejderha desenli ipek gibi parlıyordu. Georg aniden, umutsuz bir yüz ifadesiyle kendisine tutunmaya çalışan Maria'yı, onu kendisinin yanında yakalayan Hermann ve Rike'yi, güvertede sendeleyen gemiciler gibi giyinmiş olan diğer arkadaşlarını ve şapkaları başlarından uçup giden nostaljik giyimli kadınları fark etti. 'Yazık ki uykuya dalıyorum!' diye düşündü gemiyi ve denizi birdenbire büyük bir sükunet, yüzlerin daha vakur ve gergin bir ifadeyle parladığı bir karanlık kaplarken. Artık hiç kimsenin hayal bile edemediği, suyu ve kaçınılmaz olarak gemiyi de bir burgaç gibi içine çeken bir şeye doğru hareket ediyorlardı. "Bu sadece matematiksel olarak kavranabilir!" diye bağırdı Hermann. "Bunu biliyorsun!" 'Tabii ya,' diye düşündü Georg, 'erekte oldum!' Karnının üzerine döndü ve küçük bir çocuğu korumak istercesine fenomeni altına aldı. Sonra buna gülemeden uyuyakaldı.

4

Camille terapiden dönmeden duş yapıp traş olabilecek kadar erken kalktı. Banyo kapısının iç tarafında Escher grafikleri değil, mikroorganizmaların estetik cazibesini ortaya koyan fotoğraflar asılıydı.

Camille gelirken küçük francalalar getirmiş ve hasır lambanın altındaki masaya kahvaltı sofrasım kurmuştu. Alışılmadık derecede kuvvetli bir sabah güneşi çatal bıçakları aydınlatıyordu.

"Merhaba, günaydın," dedi Georg ve çabucak masanın başına oturdu.

Camille yüzünü kırıştırarak gülümsedi. Gözlerinin altında Kızılderili yüzüne pek uymayan gölgeler vardı. "Nasıl uyudun?"

"Önce biraz huzursuz, ama sonra kütük gibi..."

"Ben neredeyse hiç uyumadım."

"Horladım mı?"

Camille başını hayır anlamında salladı. Altyazılar, güçlü güneş ışığı yüzünden pek görünmüyorlardı; yani galiba hiç yoktular, çünkü Georg ne düşünmesi gerektiğini bilmiyor ve net, adı konabilecek bir duygu da bulamıyordu.

"Yolculuk ne zaman?" diye sordu Camille tek kelime bile edilmeyen kahvaltının sonunda.

"Saat on birde bir otobüs var."

"Güzel." Bir sigara aldı. "Seni arabayla aşağıya götürürüm. Nasılsa okula gitmem gerekiyor."

Birlikte yapılan son asansör yolculuğu, yirmi saniyelik, sessiz, sarsıntılı iniş hiçbir gerginlik olmadan geçti. Artık hiçbir tehlike yoktu.

Dışarısı, sanki mart ayı bir yaz gününü ödünç almış gibi görünüyordu. Kuş cıvıltıları bulutsuz gökyüzünde hiçbir engelle karşılaşmadan çınlıyordu. Çalılıkların seyrek yeşilliğini buruşturan yapılar, kötü bir fikrin mutlu geçiciliğine sahiptiler; ve zirvelerden ve park yerinin çevresindeki çam gövdelerinin üzerinden beyaz ışık fışkırıyordu. Suskunluk içinde arabayla "aşağıya", sosyal konutların altındaki alçak araziye inerlerken, Georg'un Camille'de baktığı artık yalnızca kot kumaşıyla sarılı dizi ve -zaman zaman vitesi tuttuğunda- sağ dirseğiydi. Bakışı bir ara erkek arkadaşının gösterge tablosunun üzerindeki düz-

gün kafatası çıkıntısına takılıp kaldı. Bir an için düzgün şakaklardaki toplardamarların atışını gördüğünü sandı.

Araba otobüs garının önünde durduğunda ve Camille tereddüt ederek emniyet kemerini açtığında Georg "Benimle inmene gerek yok, otobüs her an gelebilir," dedi.

"Peki," diye karşılık verdi Camille. "Saat on bire geliyor. Zaten biraz acelem var, okul için..."

Georg arabadan indi, sonra bir kez daha aşağıya, ona doğru eğildi. İkisi de gülümsediler. "Hoşçakal, kendine iyi bak," dedi Georg.

"Sen de Georg. Yine görüşelim."

Georg yavaşça kapıyı kapadı. Alandaki yumuşak bir virajı homurdanarak alan ve hemen ardından gar binasının gerisinde kaybolan Renault'nun arkasından baktı. Birkaç dakika sonra otobüse bindi. Diğer yolculardan hiçbiri altmış yaşından genç görünmüyordu. Günün saatiyle ilgili olmalıydı. 'Kurutulmuş bitki koleksiyonu,' diye düşündü öfkeyle; Camille'e, kendine, beynindeki ve kalbindeki boşluğa kızarak... Taş çatlasa yarım saat sonra artık sessizce orada oturup kurutulmuş bitki koleksiyonunun ortasında bu ilkbahar gününün içine doğru sarsılarak ilerlemeye katlanamaz olmuştu. Arka arkaya köylerin ortasından geçen yolun üzerindeki tek kente vardılar, tatlı şaraplarıyla tanınan küçük bir taşra kenti. Georg yaşlı bir kadının merdiveni inmesine yardım etti. Onun zayıf kolunu bıraktığında, sivil hizmet döneminden beri bunu yapma fırsatı bulamamış olmasına rağmen, hâlâ güçsüz bir insana dayanak olmak için onun nasıl tutulması gerektiğini iyi bildiğini fark etti. Onun son durağa kadar geçerli bir bilet aldığını hatırlayan otobüs şoförüne eliyle yola devam etmesini işaret etti. Şimdi hareket etmesi gerekiyordu, son yirmi dört saati bir hücrede geçirmiş gibiydi. Hayır, bu bir çeşit zaman makinesi olmuştu, elbette paradoksal bir versiyonuyla... Camille'in yanında kendini bir on beş, bir elli yaşında hissetmişti, ortak bir noktaları olması gereken iki yaş; geriye bakarak ve ekstra cilalayarak bunların insanı teoride nefsine hakim olamaz, ama pratikte korkunç namuslu kıldıkları so-

nucuna vardı; birincisinde yokluktan, ikincisinde ise deneyim bolluğundan... O halde en iyisi seksen yaşında olmaktı; ya da işte yirmi beş! Caddelerde ve dar sokaklarda rahatça, aylak aylak dolaşmanın tadını çıkardı. Camille'in toplumunda sinirine dokunan her şey hoşuna gitti: Yaya kaldırımı, haftadan haftaya kurulan bir pazar, şarapevlerinin arasındaki, öğle yemeğini yediği bir Çin lokantası... Bir kitapçıdan kendine Kleist'm *O. Markizi*'nin tanıtım kitapçığını satın aldı. Kitabı bilmiyordu ve bir kafede birkaç sayfa okuyunca bu ona, Camille'le geçirdiği geceden daha derin ve ironik bağlamda tecavüz, aşk ve cesaret üzerine bir hikâye gibi geldi. Elbette on sekizinci yüzyılda basket topları yoktu.

Öğle sonrası güneşinde, kentçiği çevreleyen bağlardan birine tırmandı. Henüz sadece yabani otlar yeşildi. Yapraksız asma çubukları ve tel gerilimleri, Birinci Dünya Savaşı'nın siperlerini ve cephe hatlarını anımsatıyordu. Yine de bazı kiraz ağaçları tek tük çiçek açmıştı ve Georg çiçekten karlarla çevrili, güneş gören bir bank buldu. Orada bir Japon bahçesinde oturur gibi oturdu, kenti seyretti ve tanıtım kitapçığını iki elinde çevirdi. Sorun Camille değil, kendisiydi. Camille ona, pek yakında geleceği doktora safhasında onu bekleyen hükmedilen hayat kabusunu önceden yansıtmıştı. Birdenbire, evvelki gün Camille'in odasına baktığı gözle kendi dairesini gördü: Fas işi örtüsüyle kendi yaptığı ikili yatak; bir eskicide bulduğu, hurdası çıkmış, eski bir tekerlekli servis masasının üzerindeki bir müzik seti; koridorda iki Escher grafiği, Maria'nın çalışma ve çizim masasının kendi çalışma masasına çapraz durduğu çalışma odası, her yerde kitaplar, klasörler, saksı bitkileriyle İkea raflarının arasında defterler; daha büyük bir afiş çeşitliliği, velhasıl daha üretken bir kaos... Fakat aslında aynı şeydi! Seksenli yılların öğrenci hayatı; Berlin'den K.'ya, Kreuzberg'den Zehlendorf'a kadar olan kısacık mesafenin on bin misli çeşitlenmiş, bugüne kadar hiçbir modern Meister des Interieurs[5] tarafından ebedileştirilmemiş... Birkaç hafta önce Hermann'a yazdığı bir mektupta, insanın yir-

[5] Meister des Interieurs: Ev içindeki yaşantıyı resmeden usta ressamlar. (Ç.N.)

mi beşle otuz yaş arasında hayatının belirleyici başarılarının tamamını elde etmiş olması gerektiği tezini savunmuştu: Çünkü bu, insanın özgür olmak için yeterince donanımlı, ama aynı zamanda orijinal olmak için yeterince tecrübesiz olduğu yaştı. Beynin muhteşem zamanları. *'Hayatımın en güzel zamanları!'* diye düşündü öfkeyle, ortasından kuş cıvıltılarının ve bir ekspres yolun uzaktan gelen sesinin geçtiği, iyice yayılmış ilkbahar havasının içine doğru. Yirmi beş yaşındaki biri, bir liseli olarak varoluşu hakkında bunu söylüyordu! Gerçekten yetenekli matematikçi ve fizikçilerin çoğu yirmi beş yaşındayken, çığır açan çalışmalarını çoktan tamamlamışlardı. Peki kendisi ne istiyordu? Banka sırtüstü yattı. Çiçekli dallardan oluşan neredeyse hareketsiz ispalyanın içinde ilk arılar toplanmıştı. Bulutsuz gökyüzündeki daha alçak bir yüzey, taşlar misali paldır küldür düşüyor gibi görünen tarla kuşlarına aitti. Daha da alçakta, gözle zar zor algılanacak şekilde bir yolcu uçağının gövdesi parlıyordu. Arıların ve tarla kuşlarının yalpalamalarıyla kıyaslanınca makinenin hareketine hükmeden düzgünlük, Georg'u etkiledi. Aslında bu bir uçuş değil, gökyüzünün delinip geçilmesiydi (Bernoulli prensibinin yardımıyla). Büyük havaalanları, curcuna, kentler ve uluslararası oteller! Her gün başka bir kentte icra edilebilecek bir meslek istiyordu. On beş yaşmdayken, doğup büyüdüğü S.'nin ve onun lise öğretmenlerinin sınırlanmışlıklarının üzerine çıkmak için, felsefeyle uğraşan bir ihtiyar hayatı yaşamak isterdi. Artık kendi sınırlanmışlığını ve devlet üniversitelerinin ahmaklığını biliyordu. Çiçekli dalların gökyüzünün karşısmda oluşturduğu net çizim, ona yeniden bir Japon vizyonu verdi; ve aynı anda hem klasik bir çini mürekkepli kalemin eksiksiz huzurunu, hem de kendisiyle birlikte zevkin bütün çeşitlerinin ve ustalıkla katalog haline getirilmiş sapıklıkların arasından geçen, sert mavi siyah gölgeleri olan, beyaz bir kadın vücudunun kusursuz yabancılığını arzulamasına neden oldu. Organı, bir köre yol göstermek zorunda olan eğitimli bir köpeğinki gibi üzgün üzgün sertleşti. O bir matematikçi değildi, oysa ereksiyon matematikçilerin de hakkıydı ve o da bunu istiyordu: Formüllerle kaplı bir tahtadan çekilmek, ter içinde,

parmaklarında ve boğazında tebeşir tozuyla, kendisiyle aynı kafada insanlarla (*cana yakın bir çalışma grubu!*) ateşli tartışmalara girerek... $x^n + y^n = z^n$ denkleminin x, y ve z tam sayıysa, ikiden büyük tam sayı üsler için çözümü olmadığı şeklindeki Fermat teoremini kanıtlamayı bir kez daha denemesi gerekmez miydi? Geçen yarıyıl tatilinde birkaç hafta bu problemle mücadele etmişti, günde on saat ve bunu yaparken düştüğü durumlar onu bugün hâlâ dehşete düşürüyordu. Berlin sinemalarındaki gece hayalleri olmasaydı, muhtemelen aklını kaçırırdı. Gözlerini kapadı ve ilkbahar havasını derin derin ciğerlerine çekerek gevşemeye çalıştı. Hayal meyal, gözkapaklarmdan içeri giren güçlü ışığın ateşiyle, Camille'in yanında geçirdiği gece kendisini öylesine etkileyen görüntüyü bir kez daha gördü, o yüksek kule, bir gemiye dönüşen o şehir... Camille her zaman güçlü görsel ilhamlarla bağlantılıydı, hayal gücünü kışkırtıyor, düşüncelerini keskinleştiriyor, onu öfkelendiriyordu; yüceltici, küçük bir enerji santraliydi. Kendisi ne beklemişti ki? Camille'in ona gerçekten vajinal dili göstermesini mi? (Camille'in nemfoman psikanalizcisiyle hayali bir konuşma, burada şu sonuçları vermişti: Organdaki kıllar sakal olarak düşünüldüğünde üstü kapalı, homoerotik bir itki; ikincisi Camille'in birçok nostaljik öpücüğünü oral seks olarak görebilmek için, onu tekrar görmeden önce zaten onunla yatmış olmaya dair korkmuş, titreyen bir istek var gibiydi.) Hiçbir şey olmasına gerek yoktu. Onu her şeyden önce, Camille'in Madame Curie seksapelini ortaya koymasının ve bastırılmışlıklarının katram tarafından karıştırılmasının sonucu olan bu gizli saklı diyaloglarm ve küçük ergenlik oyunlarının dönüşü kızdırmıştı.

Georg kente dönmek üzere yola koyuldu. Kendini kaybetmek için bir akşamüzeri seansında öğrencilerle çırakların arasına oturdu. Sinemanın adı *Astoria*'ydı. *Star Wars* üçlemesinin daha önce izlediği ikinci bölümü gösteriliyordu. Niçin Camille'e, kendisi gibi barış hareketi gösterilerine katılır mı diye sormamıştı? Gerçek emperyalizmin sakinlerinin, geleceğin ihtilalcilerinin abartılı coşkularıyla ikna edildiği, cengaver bir gelecek

masalını izlemek istemeyeceğini tahmin etti. Ne de olsa gelecekte artık açıkta kalan penisler yoktu. Bütün pislik şaşırtıcı bir gerçeklik yakınlığında yıldızlararası av bombacılarının üzerine; şu ışık hızının yarısıyla geçip giden, mikropsuz mavi (oğlanlar için) ve pembe (kızlar için) lazer ışınlarıyla saldıran hurda demir yığınlarına yapışıyordu.

Görülen hayal doğrultusunda galaksilerin derinliğinden gelip gri bir perdenin içinden geçerek doğrudan bir arka avlunun ruhsuz, bayağı bütünlüğüne doğru gidiyorlardı. Uyuşturucunun, kendisi ve küçük taşra kentindeki otuz genç için bu tanrısal adımı olası kılan etkisi, onun neredeyse katran tadında bir kahve içerek bira birikintileri, popüler Alman şarkıları ve homurdanan oyun otomatları arasında beklerken içinde bulunduğu Araf havasına karşı bağışıklık kazanmasını sağlamıştı. Otobüsün kafesi onu, sanki burnundan soluyan körleşmiş bir hayvanın kafasının içinde oturuyormuşçasına, hep aynı olan karanlığa karşı çevirince filmin rahatlatıcı etkisi yavaş yavaş kayboldu; ama depresyon alanına girmeyip bunun yerine tam bir öfke, tam bir heyecan, tam bir anlam taşıma duygusu tarafından güvenli bir biçimde sıfır çizgisinin üzerinde tutulan bir alt ufka doğru gittikçe alçalan bir çizgi oluşturdu. Belki de Camille'e geçen sene Münih'teki Sinema Fakültesi'ne girmeye çalışıp başarısız olduğunu anlatmalıydı (öncelikle düşündüğü üzere daha çok oyun gibi). Ya da kediyi şaşırtıcı derecede güçlü, retten doğan bir hayal kırıklığı yüzünden aldığını, evcil hayvan mağazasının penceresine attığı spontan bir bakıştan sonra; doğal, soğuk, binyıllardır aynı olan yaşamın, çevresinde olması ihtiyacı tarafından birdenbire zorlanarak... Uzun süre karanlığın içine baktı, zor belirlenebilir bir biçimde kendisiyleydi ve bunun anlamı şuydu: -Huzursuzluğuyla- barışmıştı. Bir şey hazırlanıyor, bir şey Hollandalı ustaların resimlerinden Camille'in yanında gördüğü tuhaf rüyaya ve otobüsün koltuğunun bedenine aktardığı çarpma ve sallanmalar tarafından belli bir seviyede tutulan karanlık cinsel heyecana kadar her şeyi birleştiriyordu. Şu rüyadaki gemi bir burgaca yaklaşmıştı,

ki bunun anlamı Freudyen bağlamda Camille'in kasten doğaya bırakılmış (*Smegma*'nın[6] dişi versiyonu neden yoktu ya da kendisi bilmiyordu) Kızılderili organı, matematiksel ve daha yüksek bir bağlamda ise çok kritik erotik sahasında diferansiyel denklemlerin düğümlendiği, hızla döndüğü, girdaplar ve darboğazlar oluşturduğu tekil bir noktadan başka bir şey değildi; *açık seçikliğinin* yara alması nedeniyle (Ben *açık seçik* tekeşli, uslu uslu çalışan, bir taşra kenti üniversitesinin biyoloji bölümünün yakın gelecekteki doktora öğrencisiyim!), biçimsel açıdan bakılırsa durumunun *yıkıcı* değişimi sonucunu doğurarak...

Georg kendini ansızın doğup büyüdüğü S. kentinin kaldırımında buldu, katedralin gölgesinde, akşamın dokuzuna doğru; onu on altı yaşındaki, Gödel öncesi, henüz bakir, Camille'in on beş yaşındaki gölgesi tarafından daha yeni terk edilmiş, acı ve öfkeden titreyen gölgesinin karşıladığı belirsiz zamanın alanında... "Sakinleş, daha bir sürü organ var," dedi genç çocuğa. "Şimdi Lisa'ya çarpacaksın." Allah belasını versin, bu ağzı süt kokan çocuk o anda ya da daha ziyade ona ayrılan bir sonraki anda; ancak çakmağının yardımıyla okuyabildiği yolculuk tarifesinden, kentin kuzey kıyısına giden otobüsü bir saatten fazla beklemek ve bu yarı hazmedilmiş deyimbilimle tıka basa dolu küçük herifin ancak gece yarısından sonra, kendi zamanında, o banyoda, o dar yatakta, tam da bu artık zemin katında eczane olan binanın ön cephesinin arkasında kırk yaşındaki dolgun bir kadın bedeninin içine boşalmasının ardından yapması gereken beş kilometrelik bir yürüyüşe azmetmek zorunda olduğunu kızgınlıkla öğrenen kendisinden daha iyi durumdaydı. Lisa'ya ne olmuştu acaba? Acaba ilerlemeleri hakkında ne düşünürdü, tabii bunlar ilerlemeyse? Ne olursa olsun artık bu dar sokaklardan ve eski kent dönemeçlerinden kendisi için tehdit edici hiçbir şey çıkmazdı, ve Georg yüzünü neredeyse soğukkanlılıkla sokağın karşı tarafında bulunan, Camille'le yürüdüğü günlerin o dramatik sonundan ve Lisa'ın dönüşünü bekleyişinden son-

[6] Smegma: Erkekte sünnet derisinde ve kadında küçük dudaklarda bulunan sebum bezlerinin salgıladığı madde. (Ç.N.)

ra ancak göz ucuyla şöyle bir algıladığı dondurmacıya çevirdi. Berlin'de yaşamaya başladığından beri S.'de kaldığı ender zamanlarda bu daracık sokağa artık hiç gelmemişti. Dondurmacı hâlâ vardı, sanki hiç değişmemiş olarak. Beyaz perdelerin arkasında ışık yanıyordu. Hâlâ müşterilerin korunmasına, meraklıların içeri çekilmesinden daha fazla önem veriliyordu. Georg Jacques-Tati-plastik koltuk takımlarının, aynaların ve böbrek şeklindeki masaların tüyler ürperten bir Uyuyan Güzel inadıyla hâlâ sağ kaldıklarını saptamak için gıcırdayan kapıyı açmak zorunda kaldı. Yalnızca iki masa doluydu. Kafe sahibinin devasa şekli, ancak tezgâhın kenarına geldiğinde içine doğdu. Çaydanlıklarla dolu bir tepsinin ucuyla açılan, tezgâhın sonundaki boncuk perdeye sıkıntıyla baktı.

"İyi akşamlar; olamaz!"

"İyi akşamlar," dedi Georg ferahlayarak.

"Georg! Seni tekrar görmek ha! Lütfen bir saniye bekle!" Brigitte tepsiyi çabucak masalardan birine bıraktı. "Beni ziyarete mi geldin? Bir şeyler içmek ister misin?"

"Memnuniyetle."

Georg'a heyecanla baktı. "Neler yapıyorsun? Kesin okuyorsundur..."

"Matematik." Georg onun deniz yeşili, uzun kirpikli gözlerinin okyanus tablolarında küçük bir hayal kırıklığı yakaladı, sarp bir kayanın tehlikeli bir yüksekliğinden aşağı kayar gibi, önce kendisine tamamen anlaşılmaz gelen bir heyecanla onun küçük yüzünün, içinde yavaş yavaş yaz mevsiminin tomurcuklandığı boşluklarında bir ipucu aradı; pek belli olmayan kanatlarıyla ilginç kısalıkta bir burun, parlak bir rujun sentetik bir hava verdiği ufak bir ağız, üzerinde minik bir gamze işareti olan bir küçük kız çenesi ve şeftali rengi bir makyaj malzemesinin son derece çıplak, beyaz ve yumuşak bir biçimde şarap kırmızısı bir bluzun V yakasının içine karışan bir boynun üzerinde oluşturduğu sınır çizgisini buldu ve birdenbire, Amsterdam'daki yola çıkıştan ya da kedinin satın alınışından beri ve belki daha da

uzun zamandır beklediği şeyin tam da bu saniyede gerçekleştiğini anladı. Kendini *öteki tarafta* buldu, tekil nokta faciasının karşı tarafında, yeni bir hayatın kendi devir gücüyle değişen ve allak bullak olan mucizevi geometrisinde. "Evet öyle, matematik," dedi derin bir nefes alarak. "Ama sadece yan uğraş olarak... Ben film çekeceğim. Bir senaryo yazıyorum."

"Bu harika! Konusu ne?"

"Konusu bir seyahat... Bir gemi seyahati... Hindistan'dan İngiltere'ye yapılıyor, 1928 yılında. Kahraman, Chandrasekhar adında Hintli bir fizik öğrencisi... Seyahati sırasında bir yıldızın belli şartlar altında kendi içinde parçalanabildiğini ve hiçlikte, bir kara delikte kaybolabildiğini keşfediyor. Günün birinde dünyanın tamamının başına bu gelecek."

"Yıldızlara büyük ilgim vardır!" Brigitte, Çinli astrologlar tarafından yazıldıkları sürece yıldız fallarına inanıyordu. Kafeyi annesiyle babasından üç yıl önce teslim almıştı. Tam onu baştan aşağı yenilemek istemişti ki, ellili yıllar yeniden moda olmuştu. Eski içecek listelerini aslına uygun olarak tekrar bastırmış, bodrumda fazladan iki tane böbrek şeklinde masa ve Georg'un kafede görebileceği şu Hildegard-Knef ve O.-W.-Fischer ve de James-Dean afişlerini bulmuştu. Ha, bu arada Stella gibi (Georg'un bir sonraki kalp atışının içine doğru sendelediği, küçük bir vakum) mezuniyet sınavından önce liseden ayrılmış olmasını artık vahim bulmayan eski öğretmenler bile geliyordu ve elbette ara sıra Georg'dan bahseden ve onun şimdi film çekmesine şaşıracak olan sınıf arkadaşları X, Y ve Z... Günlerden salı olduğu için, dondurmacıyı her zamanki gibi gece yarısı kapatacağına bir kereliğine on birde de kapatabilirdi. Bundan sonra yaşlıca bir çift ve tehlikeli bir Capri'nin-üzerinde-kızılgüneş-batınca-havasında olan, Brigitte'in onlara çeyrek saat ölçüsünde getirmek zorunda kaldığı İtalyan likörlerinin ve sert içkilerin renklerini bukalemun gibi değiş tokuş eden, belediye meclisi üyesi tipli, çakırkeyif bir grup adam geldi. Brigitte uzun siyah eteğin altındaki kalçalarının her dönüşünü ve daha okul zamanlarında adı kötüye çıkmış olan kavun göğüslerinin her

elastiki hoplayışını açgözlülükle takip ederlerken bile ihtiyar delikanlılarla oynaşarak başa çıkmayı becerdi. İki buçuk saattir tezgâhın kenarındaki bir bar sandalyesinde oturan Georg'a yaklaştığında, yüzünün ifadesi değişti. Gittikçe artan bir bitkinlik ortaya çıktı, bir çözülmüşlük, tıpkı bir öpüşmeden önce doğrudan oluşan dumanlı pasiflik gibi... Sohbetlerine verdikleri ve onun bardakları yıkadığı, kokteyller hazırladığı ya da masaların yanında durduğu pek çok arada Georg, bir sipariş defterinin üzerine senaryo için notlar aldı ve bir yandan da özellikle Chandrasekhar'ın hesaplamalarını hatırlamaya çalıştı (Diğer, sanatsal açıdan bakılınca matematik yine şaşırtıcı derecede ilginç geliyordu, ama bu veda etmenin romantizmiydi.) ve bir tükenmez kalemle iki karalama yaptı; çekim alanı hatlarının şu ters sivri uçlu şapka şeklindeki deformasyonunu bir kara deliğin çevresinde taklit etmeye çalışan birincisi Leonardo-da-Vinci tarzında, ikincisi, rüyasıyla gelecekteki filminin okyanus buharlısının on ikinci enlemde geceleyin gökyüzü taraması sırasında kaybolmasına izin veren... Kendine, müşterilerin acaba onu ne sandıklarını ve Brigitte'le arasındaki, çoktan birlikte geçirilecek bir gecenin habercisi olan kuvvet hatlarını fark edip etmediklerini sordu. Dirseklerini tezgâhın üzerine yan yana dayayıp sanki kendisi kapıdan içeri daha yeni girmiş gibi, son derece nazik bir biçimde ve utana sıkıla sohbet etmeye başlar başlamaz, durumu sessiz sedasız tanımlamışlardı. Bilinmeyen, vaktiyle son derece tasavvur edilemez olan bir zevkin vaadi -çünkü onun döne döne çıkan merdivende yukarı doğru savrulan göğüsleri zamanında içinde ne gibi duygular uyandırmış olursa olsun; kendisi, kirli tırnak kenarları olan utangaç-kibirli varoluşçu ve sağlam yapılı dondurmacı kız nasıl buluşabilirlerdi-, onu şimdiki zamanla ve Lisa'yla dokuz yıl geride kalan, buradan tam bir sokak genişliği ve dar bir burjuva evi merdiveninin iki katı uzaklığındaki macerasının ona musallat olan varlığıyla artık tamamen yatıştırıyordu. Şimdi; keşfetmeye ve izlemeye, yarım yüzyıldan fazla geriye Hindistan ve Arap Denizi arasındaki okyanus gecesine kayan fantezi, ister geçmişte olsun ister şimdiki

zamanda, her nüansı ve her ışık değişimini alıp yansıtmak isteyen göz olmaya karar verdiği anda artık kendini hiçbir yerde, yerinde değilmiş gibi hissetmiyordu. Dondurma kupaları ve cappuccino fincanları arasındaki bekleme süresinin tadını çıkarıyor, Camille'i nörofizyoloji laboratuvarında izlemiş olduğu gibi, Brigitte'i de çalışma ortamında gözlüyordu. İlgi çekici olmayan hiçbir şey ve hiç kimse yoktu, hiçbir jest, hiçbir olay... Her şey, gözlemin türüne bağlıydı. İnsan dondurmacıların ve öğrenci odalarının Vermeer'i olabilirdi, ya da George Lucas ve Ridley Scott gibi gümbür gümbür bir geleceğin yaratıcısı, insan Murnau ya da Jean Cocteau gibi rüyayla selüloit arasındaki sınır alanının içine dalabilir, Bertolucci gibi bir yüzyılı anlatabilir, Bunuel gibi burjuvaziyi alaya alabilirdi, insan -yani: o- aslında her şeyi yapabilirdi -yani: en azından yapmayı deneyebilirdi-, ne kadar zor gelirse gelsin, sinema fakülteleri onu bu eğitime layık görmüş olsunlar ya da olmasınlar... İki şey kesin olarak netleşmişti: "Cana yakın çalışma gruplarından", laboratuvarlardan, yüksek sigorta binalarında bulunan bürolardaki saksı bitkilerinden, yeraltındaki muhasebe merkezlerinin havalandırmalarından ya da olsa olsa vasat bir matematikçi olarak yolun sonuna geldiğinde onu bekleyen her neyse ondan paçayı sıyırmak için *kendine has* bir dünya yaratmak ve bunu *ne pahasına olursa olsun*, bütün dikkati ve görünürdeki mantığı kökünden ortadan kaldırarak denemek. Zamanında liseli klik modasına ahmaklık sayılacak şekilde uyan Brigitte'in onunla, Camille'den çok daha fazla ortak noktası vardı. Bu ellili yıllardan kalma, sıkı sıkı kapalı gibi görünen, uzay gemisi *Orion*'daki kantini anımsatan bir kalıntı bile olsa, bir şeyi *yönetiyordu*. Defterleri tutuyor, dekorasyona karar veriyor, sırra yaklaşan öğrencilerin, gelir sahiplerinin ve belediye meclisi üyelerinin çaresine bakıyor, hatta en sevilen üç dondurma çeşidini kendi tarifine göre yapıyordu. Ve yine de havasında kurtarıcı bir memnuniyetsizlik vardı; kolay kolay belli olmayan ama aslında birçok jestinde bulunan, onun için fazla genç ve fazla hayat dolu olduğu rolünün içinde kaybolma şeklinde bir protesto... Uzay gemisinin S.'nin çamuruna saplanmış olduğunu ve oradan çıkarılamayacağını ve ister

Georg'a anlamı açık bir bakış attığı saniyeler için olsun, ister ihtimal dışı bütün bir gece, ancak kendi cesaretiyle kaçıp kurtulabileceğini biliyordu.

Gece yarısından hemen önce nihayet belediye meclisi üyeleri çemberini dışarı postalamayı başardı. Kapıyı kilitlemek için Georg'a doğru döndüğünde, hatları pek keskin olmayan açık yüzü çaresiz ve boş görünüyordu. Yarı açık ağzının göz acıtan parlaklıktaki silinmiş rujla incecik ve belli belirsiz çevrili karanlığı, insanı aynı anda hem korkutan hem de tutukluktan kurtaran bir etki yaratıyordu; sex shop'larda satılan umutsuz şişme bebeklerin pasif emme deliği gibiydi. Kullandıkları prezervatifin sürtünmesinden çıkan koku, bu plastik benzeri sentetik yan tadı daha da güçlendiriyordu. Beceriksizlik etmediler, ama yalnızca lokal, insanı hayal kırıklığına uğratacak kadar işlevsel bir kızışma noktasına ulaştılar; yani Maria'yla yaptığı anlaşmaya uygun, ama yeni bir hayatı seçtiği bu gece için yeterli olmayan şu tamamen fiziksel cinsel ilişki türüne... "Sadece maden suyu var, ne berbat," diye sızlandı Brigitte, yanında hareketsiz yatarken.

"Buralarda bir kafe[7] yok mu? Ben aşağı inip bize bir şeyler bulayım."

"İyi olur. Seviştikten sonra hep çok susarım. Büyük buzdolabı, perdenin hemen arkasında..."

Georg esneyen demir merdivenden müşteri salonuna indi. Ancak uğraşarak bir şalter bulabildi; çünkü dış jaluziler, kafenin hâlâ yanan neon ışıklı reklamını maskeliyordu ve kendisi üst kattaki yatak odasının kapısını çıkarken arkasından kapamıştı. Tavandaki lambalar, uçan fincan tabakları gibi masaların üzerinde sallanan beş yuvarlak levha, kısa bir tereddütten sonra yandı. Çırılçıplak, sağ elinde maden suyu şişesiyle, köşede duran, zamanında Camille'le birlikte fazla derinlerine daldığı, emici yumuşaklıktaki bankın önünde durdu. Belleği ona hiçbir görüntüyü geri vermiyordu. Sanki burada on beş yaşında birini öptüğünü yalnızca bir yerlerde okumuştu. Soğuk camı uylu-

[7] Daha önce dondurmacı olarak geçen Eiscafé'nin kelime anlamı dondurma kafesidir. (Ç.N.)

ğuna değdirdi. Sarkmış ve prezervatif lastiğinin içinde kendi menisiyle banyo yapmış olan uzvundan çıkan aşk kokusu, ona vahşi ve kurtarıcı geldi. 'Hayatımın en güzel zamanları!' dediğini duydu Camille'in bir kez daha. En güzel zaman şimdiydi; kovulmak için kafede çırılçıplak bir kenara ayrıldığı, köşedeki banka arkasını dönüp merdivenden yukarı çıktığı ve vasat bir formül sanatçısı olarak geleceğini defettiği, ortadan kaybolmuş ikinci diferansiyel bölme safhası...

Brigitte bu arada başucu lambasının üzerine ipek bir fular örtmüştü. Rengarenk ışık lekeleri odanın yarı karanlığının içinde salınıyorlar, oraya bir köy diskoteğinin ya da parti verilen özel bir bodrumun tüyler ürpertici bayağılığını veriyorlardı. Fakat kazaya uğramış romantik tedbirin arkasında Georg'u yormayan, aynı bir kez daha ve aslında ilk defa dokunma ihtiyacı vardı. Brigitte'e *Blade Runner*'dan bahsetti. 2019 yılının metropollerini; şaşırtıcı derecede insana benzeyen, gemi azıya almış "kopya-insanların" peşine düşmesi istenen ve en sonunda bir "kopya kadına" aşık olan katilin hikâyesini anlatırken Brigitte ona öylesine onaylarcasma bakıyordu ki, sanki Georg da bu gelecekten ziyarete gelmişti. Ancak şimdi, Brigitte'in kenarları belli olmayan, çökmüş meme uçlarının bumburuşuk, karanlık ipeksiliği gözünün önündeyken, her şeyden önce fütüristik şehir görüntüleriyle kendisini büyüleyen filmin, eski bayağı kadın konusunun bir çeşitlemesi olduğunun bilincine vardı: Brigitte'in makyajlı yüzünün ve prezervatif kokusunun kendisinde yarattığı plastik duyumlara tuhaf bir biçimde uyan bir şişme bebek konusu... "Ama bu tip filmler aynı zamanda insanı daima hayal kırıklığına uğratır," dedi, Brigitte bir sigara yakarken. "Belki de asla doğru olamayacakları için, naylon köpük tadındalar. Bence en heyecan verici ve çılgınca olan, gerçeklik..."

"Çılgınca olan bizim burada yatakta yatmamız, ama gerçekte bir yıldızın üzerinde olmamız..."

"Karanlık bir gezegende, evrenin kenarında, milyarlarca galaksiden birinin yan kolunda... Ve yine de bu, fazlasıyla basite indirgeniyor."

"Her şeye rağmen sadece dondurmacımın üzerinde yatıyoruz."

"Kesinlikle. Gömülmüş gibi..." Dışarıda, neon reklamın oluşturduğu tülün arkasında, S.'nin ara sokaklarını boğan çamurun anlık bir hayalini gördü. "Ve tezgâhla köşedeki aynalı bankın arasında ışığın binlerce yıla ihtiyacı var."

Brigitte biraz afallamış bir halde ona maden suyu şişesini uzattı. Öpüştüler ve iki parmağıyla Georg'un organının ucunu büyük bir kirazı tutar gibi tuttu. Fakat ancak ışığı söndürüp yavaş yavaş organlarını birbirine sürterek bir süre karanlıkta yan yana yattıkları sırada evrenin derinliği odanın içine akın etti. Yatak örtüsünü üzerlerinden attılar. Yatak odasının jaluzileri inik değildi. Kafe reklamının neon ışığında bedenleri bulanık ve soluk görünüyordu, sanki suyun altında karşılaşmışlar gibi... Her şey birdenbire, dokuz yıl önce aynı katta, mekânsal olarak neredeyse büyük bir sıçramayla aşılabilecek bir mesafede Lisa'yla olan o kozmik olaydaki kadar yakın ve fevkalade güzeldi. Güldüler, soluk soluğa kaldılar, döndüler ve sonra, tenin seslerinin ve cazibelerinin bir doğa olayının kaçınılmazlığına sahip olduğu siyah bir uğultuyla çevrili olarak, ölümüne şehvete büründüler.

'Senin asla yapamayacağın şey, Camille!' diye düşündü Georg diz çökerek, eğilerek. Kendisinin de Lisa'nın ve hatta Stella'nın yanında uzun süre yapamadığı şey- işte tam da bu anın ölümlülüğünü geciktiren, fırtınadaki sakinlik... İki eliyle yavaşça Brigitte'in kaba etini ayırdı, diliyle ilk tüycüklerin izini aradı; oradaki kasın çevresinde bulunan, yastık kadar yumuşak, topraksı kabartıların... Bir gün kimsesizler evi yataklarında çürüyeceğiz, istihzalı hastabakıcılar tarafından altımıza bez bağlanacak, acınacak ve alaya alınacağız, o zaman aşığının bu utanmazca tapman dilini düşün, bu en mahrem, hafif serin yıkamayı- " Oh Tanrım, bu seni hiç etkilemiyor mu?" diye inledi Brigitte. Georg az kalsın "Hayır, büyükşehirde yaşayanların hepsi böyle gelişiyorlar!" diye bağıracaktı, ama Brigitte öylesine sarsılmaya ve titremeye başlamıştı ki, sonraki dakikalarda

onunla birlikte olmak için hızla doğruldu, hemen hemen şuursuzca, ama tamamen değil, çünkü o (kendisi tarafından unutulan, kendi zamanında menisinden her zamankinden fazla ayrı kalarak gençlik yatağına düşen şu on altı yaşındakinin ona hâlâ açıklayabileceği felsefenin karşılığı olarak), bedeninin üst kısmının karanlık kamasıyla geniş, beyaz ve su bitkisi yeşili, dağınık neon ışığının altında bükülmüş sırtının arasında ayrıca şunlardı: Bilincinin o kaleydoskopik yanıp sönüşü; yolunu şaşırıp Lisa'ya, Stella'ya, heyecanı fazlasıyla yükselten "bunun seks shop'tan alınan bir şişme bebek ve üçüncü binyıldan bir kopya-kadın değil, okuldan tanıdığı Birigitte'in soluğu kesilmiş, o uzak zamandaki kadar uzak bedeni olduğu" gerçeğine yönelen, o bal ve magenta rengi, parça parça düşünceler- ve şimdi, son saniyelerde, kendisinin veya kendisinden kalanın içine aktığı, tuz tadının dudaklarını kapladığı, birdenbire yan odada kendi kendine konuşmaya ve korkuyla şarkı söylemeye başlayan çocuğun beş yıl önce içinden çıktığı, yakıcı sıcaklıktaki, erguvan rengi borunun içine geri dönüşü olmayacak şekilde sıkışmış...

"Babası kaçıp gittiğinden beri kabuslar görüyor. Ama şimdi durum iyi," dedi Brigitte kızını sakinleştirdikten sonra tekrar yanında yatarken. "Tanrım, sanki ruhumu becerdin."

"Bende tam tersi oldu," diye karşılık verdi Georg minnettar bir tavırla. "Tekrar teselli buldum." Bu kadar basitti, bir baskıcı olmayan antiyüceltme örneği. Neredeyse görüntüsüz bir uykuya daldı, yalnızca kısa bir süreliğine artık ona tanıdık gelmeyen, dalgalı, soyut bir toprak parçasına dokunarak, bir eli Brigitte'in kavun göğüs bahçesinde, kucağında onun sıcak bir çiyle ıslanmış, yan yattıkları için ağırlığı yokmuş gibi gelen ve kendisine bir çocuğun şaşırtıcı büyüklükteki bir topu tutmaktan duyduğu mutluluğu veren poposunun baskısı...

Malum yerde kan toplanmış olarak uyandığında bir saniyeliğine, birlikte uyudukları pozisyonun değişmediğini ve S.'deki puslu bir mart sabahında ilk düşünce onu yakalamadan önce (ki bu düşünce kendisini aslında, kendisi onu düşündüğü, ve

düşünceli, suyu kutsal, çiseleyen bir yağmurun cama, yakındaki manastırın doğrudan doğruya alnına vuran ve çınlayarak, alaycı alaycı tokmağını sallayan çanı tarafından delinip geçilen tıpır tıpır vuruşunu duyduğu için yakalanmıştı) gecenin evrenine geri kaymak için tek yapması gerekenin Brigitte'in sağ uyluğunu hafifçe yukarı kaldırmak olduğunu sandı. Yatağın diğer yarısı boştu ve hatta artık sıcak bile değildi. Anneyle kız kapının önünde sohbet ediyorlardı. Şimdi merdivenden kafeye iniyorlardı. Bundan sonra olmak zorunda olan her şey, onu şimdiden umutsuzluğa düşürüyordu: Kendi utangaç, sözde yumuşak yapmacıklığı; sonra tercihe göre Brigitte'in perişan ürkekliği, abartılı neşesi ya da kırgın pasifliği, daha yüksek bir anlayışla açıklamak gerekirse aralarında bunun ötesinde hiçbir şeyin olamayacağı gerçeğinden kaynaklanan... Tarzı ve darlığı neredeyse sokağın karşı tarafındaki banyoyla aynı olan banyoda, lavabonun üzerindeki aynaya bakmak istemedi. Çocuk bakımı ve anne jenitalliğinden oluşan, insana kendini evinde gibi hissettiren dağınıklığı utana sıkıla inceledi. Plastik bir çamaşır sepetinin içinde çizgili küçük korseler yığılıydı, ve büyük oyuklarının onu bir kez daha heyecanlandırdığı siyah bir sütyen, sepetin kenarından sarkıyordu. Yaz göğü gibi parlayan bir *mahrem-temizlik-losyonu* vardı; sırtüstü çevrilmiş ve böylece insanın, Brigitte'in parmaklarının arasındaki sessiz patlamaların sivri uçlu tırnak kenarlarıyla çevrili küçük, içi boş atış silolarının içine bakabildiği, doğum kontrol haplarıyla dolu bir blisterin yanında... Karmaşık olmadığı söylenemeyecek bir kolibasili, parfümeri parfümü, vücut şampuanı ve diş koruyucu nane şekeri kokusu Georg'un çevresini sardı ve plastik bir ördeğin üstü hafifçe kazınmış sırıtışı ona, timsah şeklinde yapılmış bir su tabancasının derin bir biçimde diş diş oyulmuş gülüşü kadar isabetli geldi. Ağaran günün, uzun zamandır olmadığı Vermeer'i, burada gözlem yaparak saatler geçirebilirdi. Fakat iki kesinlikle kıyaslanamaz gece boyunca tekil noktanın içinden geçen pasajdan geçtiğine inanmaya sonuna kadar dayanıyorsa hâlâ ve bir kez daha: KOCA BİR HİÇTİ. Ya da cana yakın ve nazik olmak isteyen eski tanıdık ve bak-yeni-bir-amca maske-

siyle merdivenden kafeye inen, duygusuz büyükşehir kopya-insanıydı. Brigitte'in beş yaşındaki kızı şekerlikleri masalardan almış ve merdivenin en alt basamağında toplamıştı- fazla boyutlandırılmış sivri enjeksiyon iğnelerinden oluşan, geleceğin yönetmeninin sadece çoraplı ayağına saplanıp bir kilo billurlu, sakarinli romantizmi organizmasına boşaltmaya ve böylece varoluşunun geri kalan kısmını tamamen çürümüş bir dondurmacı yardımcı işletmecisi olarak geçirebilmesini sağlamaya hazır, tehlikeli bir düzenleme...

"Sen çok tatlı bir tipsin. Ve de çok ateşli... Bunu daha önce hiç düşünmemiştim," dedi Brigitte. Ertesi günün alışveriş listesini hazırlamış ve kahvaltı ederlerken okuma gözlüğünü takmıştı. Makyajsız yüzü tam bir kız öğrenci inadıyla güçlü üst kollarının arasındaki kavun bahçesini inkâr ediyordu. Sitem dolu bir hali yoktu, daha çok dağılmış ve biraz şaşkın gibiydi. Ne kadar gençti, ve kendisine kıyasla ne kadar olgun... Birkaç yudum kahve ve dikkatle yoklanan birkaç cümleden sonra Georg birdenbire, Camille'le geçirdiği gecenin her halükarda hayatını değiştirdiğine karar verdi. Çünkü Brigitte'le olan şey Camille'le olsaydı, üniversite şehri K.'yı muhtemelen terk edemeyecekti. Bu düşüncelere direndi; ama bu iyi kalpli ve cana yakın okul arkadaşına yöneltilen, onun görüntüsünü silip yerine Camille'inkini koyan kasten bulanık her bakış yalnızca varsayımsal gerçeği ortaya çıkarıyordu. Camille'le birlikteyken en ufak bir yanlış harekette bulunmamakla iyi etmişti! K.'da Camille'in yanında ya da ayaklarının dibinde oynanabilecek trajikomik piyese dair bütün korku, içini Brigitte'e karşı bir kez daha, bir iki saat önce onun organından kayarak çıkarken duyduğu şükran duygusuyla doldurdu; öylesine hafif ve gevşek bir kayıştı ki, onun genç, güçlü bir biçimde kasılan kasları anne ihtimamını andıran sakin bir hareketle, üşümemesi için sünnet derisini, yani gecelik takkesini tekrar penisinin üzerine geçirmişti.

"Berlin'e varır varmaz sana bir mektup yazarım," dedi. "Birbirimize her zaman yazabiliriz."

Brigitte kıpkırmızı kesildi. Yazmaktan pek hoşlanmıyordu,

çünkü- ah, bunu ona tam olarak açıklayamazdı. Ama şu Hintli fizikçi ve evrenle ilgili ilk filmi gösterilirse, galaya bir davetiye onu sevindirirdi. Bu sözü vermek Georg'a kolay geldi.

Ertesi gün Berlin'e döndüğü devlet treni kompartımanında, kafenin tezgâhının kenarında otururken karaladığı çizimleri karıştırdı. Chandrasekhar'ın biyografisine ilişkin daha net bilgiler edinmeden yapabildiği kadarıyla bir iş planı hazırlamak için uzun saatler boyunca uğraştı. Fakat hayal gücünün projektörü tekrar tekrar filmin son karesine, şu altında gece vakti okyanusun güçlü, karanlık bir helezon şeklini aldığı okyanus buharlısının görüntüsüne takılıp kalıyordu. Görünüşe bakılırsa bütün makara ters takılmıştı ve ancak geri geri açılabilirdi. Bunu görmeye başlayınca, hızlı, görüntüsüz geri sarmanın, üzerinde birbirine ters yönde iki ok sembolü olan düğmenin üzerine ne kadar büyük bir güçle ve ne kadar uzun basarsa bassın, bozuk olduğunu saptamak zorunda kaldı. Projeksiyon bu yıldızlarla tıka basa dolu, bakır taşı yeşili gökyüzüne doğru dümen kıran gemiyi bırakmıyordu ve işte jenerik geçiyordu; Hapag Lloyd gemi şirketine, BBC'ye, Royal Academy Society'ye, Cambridge Üniversitesi'ne ve Delhi'deki Alman Konsolosluğu'na teşekkür ettiği, okyanus gecesinin üzerini kafes gibi kapatan bir harf ağı. Uzun lafın kısası: Nasıl yapması gerektiğine dair hiçbir fikri yoktu. Dört yüz kilometrelik yolculuğun sonunda yorgunluktan gözlerini açık tutmakta güçlük çekiyordu. Teklifsizce üzerine doğru akan görüntüler, hayatının onu haddinden fazla heyecanlandıran ve hüzünlendiren geçen haftasının Vermeer çalışmalarıydı. Camille'in kayıtsız yüzü. Rike'yi çoktan kaybettiğini henüz bilmeyen Hermann. Georg'a bir hafta içinde Maria, Kristina ve Brigitte'le yatma ve dahası dördüncü kadının kendisine karşı koymasına kızma gücünü ve kibrini veren soğuk şeytan. Hayatının en güzel zamanları! İçinden acıya; sıra dışı, kesici acıya dair bir önsezi geçti, tren DDR sınırından sarsılarak geçip gece grisi ve belli ki daima gri olan öteki Almanya'ya girerken... Hindistan'da ne işim var? diye düşündü şaşkınlıkla, kompartıman kapısı açılıp ıhlamur yeşili, Saksonca konuşan,

sınırı geçen insanlar şişkin bavullarıyla önünde durduklarında. Son yirmi dört saat, Camille'i kafadan silme denemesinden başka neydi ki? Bir gün kendini sanatçı gibi hissetmek isteyen bir matematik öğrencisinin küçük, gülünç, biraz sperm ve erimiş beyin yağı fışkırtan gezisi mi? Maria için uzun zamandır, Camille'in de onun için olabileceği bir kabustu! Sadakatsizliği, bayağılık duygusunun gizlice sokulduğu doyumsuzluğu. Hermann, Rike ve Maria'yla şakalaşarak Amsterdam'ın genelev bölgesinin içinden geçmek ve o sırada içten içe, bu çiçek lambaları gibi menekşe rengi ve gül pembesi boyalı orospuların badem ezmesi etinde kaybolmak isteyen o paramparça edici açgözlülüğü hissetmek... Bu işi onlardan biriyle denemek için daima fazla korkak ya da fazla akıllı olmuştu. Mesleğinin erbabı kadınlar... Arzusunun insanla oyuncak bebek arasındaki farkı yerle bir ettiği, uslanan Blade Runner'ın, mükemmel kopyakadınıyla birlikte uçan Porsche'unun içinde büyükşehir cehenneminden çıkıp özgür doğaya doğru hızla yol alması güzel... Fakat gerçek bir sanatçıyı ilgilendirmesi gereken, bu fütüristik Sam Marlowe'un, sentetik DNA'dan yapılmış oyuncak bebeğine aşık olmanın sırlarını öğretmekten umudu kestiği *the weeks after* ve kendisi eski kahramanın alkollü etinde çürürken bebeğin bir saniye bile yaşlanmadığı, bir saniye bile olgunlaşmadığı ve bir damla bile gözyaşı dökmediği sonraki yıllardı. Georg bunun ve diğer asılsız kötü eserlerin korkunç devamlarını mı çekmeliydi? Bu orijinal bir fikir ve belki de onun amacı değil miydi? Nesnelere bakış açısını nesnelere aktarmak- tıpkı van Gogh'un insan olmadan hiçbir şeyin aslında olduğu şey olmadığını gösteren kızgın resimlerindeki gibi (ağaçların ateşlenmesi, Provence tarlalarının lavanta çiçeği rengi şizofrenisi, uçsuz bucaksız yaz göğünün psikozu)... Kendine günlük olayları yeni, daha önce hiç olmamış imgeler yaratmak için dayanıklılık ya da yeterince hayal gücüne sahip olmalarını sağlayacak bir güçle değiştirmek için içinde yeterince çılgınlık olup olmadığını sordu. Önce öyle olmadığını kabul ve itiraf etmek istedi- ama sonra aklına çoktan çektiği ilk filmi geldi, ve sonradan Hermann'ın karşısında, mümkün olduğunca Camille'siz ve bir ölçüde megaloman bir

hayat sürme kararından yalnızca bu anı nedeniyle dönmediğini ileri sürdü. Berlin'e, evine yaptığı o dönüş yolculuğundan beri bir saatten uzun süren her tren yolculuğu onu kaçınılmaz bir biçimde çocukluğunun ilk çevrildiği mekâna geri götürür. Dokuz yaşındaki bir çocuk olarak kompartıman penceresinin kenarındaki kahverengi kaplamalı bir bankta oturmakta, tek başına Hamburg'a gitmektedir. Boynuna üzerinde adının, adresinin ve ebeveyninin telefon numarasının yazdığı bir künye asılmıştır, kaybolma ihtimaline karşı... Manzara, saatler boyunca büyük resimler halinde yanından kayıp gider. Kitap okur, kendisine birçok kez teyit edilen cesaretiyle gurur duyar, hemen kan sıcaklığına gelen, yalnızca sıvının basıncıyla sağlam kalan alüminyum bir ambalajdan meyve suyu içer. Fakat herhangi bir zamanda kitabın son sayfası çevrilmiş, meyve suyu ambalajları katlanmış dikdörtgenlere dönüşmüş, sırt çantasını dolduran bisküviler ve elmalar yenmiştir. Dışarıda resimler kalır: Evler, raylar, ağaçlar, fabrikalar, yine evler, tel gerilimleri, yine ağaçlar, daima gökyüzü ve ismini bilmediği ayrıntıların sonsuz bolluğu. Herhangi bir şeyden doğan, önce çok hafif, ama sonra hızla güçlenen bir acı ve mutluluk. Acı, uçup gitmek istemeyen zamanla, nesnelerin bitmek bilmeyen yığılmasıyla alakalıdır. Georg bütün bunların, tren penceresinin çerçevesi içinden geçip giden bütün bu resimlerin neden varolduğunu ve bu manzaraların kendisine niçin acı verdiğini söyleyemez. Kendisi onların birbirleriyle hiçbir ilgilerinin olmadığını, her yerde oturabileceğini ve başka bir yer hakkında bir şey öğrenmesinin asla gerekmediğini bildiği halde kırsal alanları ve şehirleri birbirine bağlayan hareketin tekdüzeliğinin bunda bir rolü vardır. İnce çerçevelerle birbirinden ayrılan tren camları sırası selüloit şerittir; ve belleğinin Malta haçı, birbirinden ayrılan manzaralardan o ilk filmi yapar- onu Hamburg'daki istasyonda karşılayan teyzesinin kollarında durmadan ağlamaya başlamasına neden olacak kadar güzel ve sessiz bir film...

"Bunu ona açıklamamı istiyordu, ama nasıl ifade edecektim?" dedi Georg Hermann'a. "Bu, kendine acıma ya da teyze-

mi görmekten kaynaklanan bir ferahlama değildi. Her şeyden önce o uzun zamandır izlediğim filmin etkisiydi. Bütün seyahatlerin sonunda, hatırı sayılır tek film... Adı: *Nesnelerin Yürek Parçalayıcılığı.*"

Berlin'den hemen önce, Griebnitzsee'de, sınırı geçenler indiler. Bir tanesi demir bir çekiçle vagonun alt kısmına vurdu (muhtemelen, yaklaşan yıldız savaşında kazananların tarafında olmak isteyen cumhuriyet mültecilerinin sıkı sıkı yapıştıkları kısım). Gecenin içinde çoban köpekleri, iğrenç sıskalıktaki sırtlarını rayların yanına doğru çevirmişlerdi. Georg'un teyzesine sessiz melankoli keşfinden de zor anlatabileceği ve onu, bir sonraki tatilde yine tek başına Hamburg'a gitmek istediği konusunda annesiyle babasına garanti vermeye iten mutluluk nelerden oluşuyordu? Zoo Garı'nda eroinmanların, sokak serserilerinin ve küskün yolcuların arasında, bir fotoğraf otomatının aynasının pis camında hâlâ yumuşak, hâlâ tamamen saf görünen yüzüne baktığında aşağılık bir biçimde gülümsemesine neden olan o muazzam ölçüdeki mutluluk? Onu iki saat sonra halinden memnun, bir onunla bir bununla yatan bir canavar olarak Maria'nın kollarının arasına, çini sobanın ayağının çevresinde bir yün yumağını kovalayan bağa rengi kedi gözünün önündeyken, hayatının artık tamamen değiştiğini açıkladığı yere yerleştiren o mutluluk?

3
Nabokov'un Kedisi

Bir vesileyle, içinizdeki insanın zaman zaman anlatıcıya kafa tuttuğunu söylemiştiniz. Bize bunun nedenini açıklar mısınız? (Ekleme: Bununla, hayat hikâyenizin tek tek unsurlarını karakterlerinize verirkenki üzüntünüzü kastediyorum.)

İnsan evinde beslediği hayvanı bakması için komşuya verip bir daha asla geri alamadığında, kendinden nefret eder.

Vladimir Nabokov,
8 Eylül 1969 tarihli bir BBC röportajından

1

Georg eğitimini bütün gücüyle savsakladığı halde, Chandrasekhar'ın Hindistan'dan İngiltere'ye yaptığı seyahat üzerine bir senaryo fikriyle ilk kayda değer metin arasmda hemen hemen iki yıllık bir çalışma gerçekleşti. Kafasının içinden gelen ışık, kameraların üzerinde düşünmeye değer mekanizmalarına takıldı, hayali kesim makineleri tarafından parçalara ayrıldı, zanaat konùsundaki cehaletinin kara deliklerine yavaş

yavaş sızarak kayboldu. Mümkün olduğunca hızlı öğrenmek için kısa film projelerine katıldı, meraklı bir mesafeden Sinema ve Televizyon Fakültesi'nin çevresinde dolandı, Berlin yapımı filmlerde figüran rolleri alması sayesinde, yeniden yönetmenlik, montaj, kopyalama teknikleri ve seslendirmeyle ilgili kendisine gerekli bazı seminerlere vereceği parayı kazandı. Aslında nerede bulunduğunu daha birkaç ay sonra -Camille'in doğa bilimci hayatını mercek altına aldığı kesinlikle- kavrayabilirdi. Çünkü çevresi, pek çok film müptelasıyla orada genişlemişti. Karınları aç olan küçük balıklar, büyük ustaların, herkesin kendine on marka en yakındaki sinemadan satın alabileceği, bu tarz görüntüleri beyazperdeye taşımak için gereken çok büyük miktardaki paralar tarafından ezilen ve kamçılanan ışıktan resimleriyle büyülenmiş bir halde büyük şehrin gece suyunda yüzüyor ve kendi kendilerini yiyorlardı. Bir gün bir reklam ajansında çalışmak, paçayı kurtarmanın en kolay yoluydu. Georg story-board'larını düzelten ebedi taksi şoförleriyle, boş zamanlarında o kısa film festivalinden bu kısa film festivaline seyahat eden garsonlarla tartışıyordu. Kırk yaşında Güzel Sanatlar Fakültesi'ne girme hayalleri kuranlar da bunlara ekleniyordu; pahalı video teçhizatları olan ve evleri dökülen fanatikler, heyecanlı ve kafası karışmış genç kadın oyuncular, yetenekli alkolikler, Bazin'i, Kracauer'i, Pudowskin'i, Balazs'ı ve montajın mise en scene'e[1] üstünlüğünü zahmetsizce ve sonuçsuzca tartışan teorisyenler ve son olarak, yıllık maaşlarını New York'a uçmaya ve gökdelenlerin çevresine bir kat daha selüloit dolamaya yatıran sevimli romantikler, ki sinema olmasa bu gökdelenler, gözün gözkapaklarının anlık inip kalkışları tarafından sürekli yenilenen berrak koruyucu sıvı zarının, arasından dünyayı izlemek zorunda olduğu ince ince dağılmış kaçınılmaz gözyaşlarının eksik oluşu gibi, çoktan yıkılmıştı.

Bunlar genel olarak aciz, aynı zamanda hep biraz sıkıntılı ve sonradan tabii ki büyük anlam taşıyan aylar ve ilk yıllardı. Chandrasekhar, parçalanan yıldızları incelemeye devam

[1] Mise en scene: Fransızca'da "filmin yönetimi, sahneye koyma" (Ç.N.)

etmekten vazgeçmişti, çünkü gerisin geri hiçliğe düşen madde fikri o zamanki fizik otoritelerinin gözünü korkutmuştu. Georg'un kendi filmlerini çekme hayaliyse sadece kendisinin gözünü korkutabilirdi; yine de diğer her şeyden daha fazla... Fakir öğrencinin ev bütçesi defterini tutuyor, pahalı kitaplardan özetler yapmak için yarım gün fotokopicilerde dikiliyor, artık tatillerde seyahate çıkmıyordu. Ona Camille'in evinden kurtulduktan sonra görünmüş olan, Japonya'ya ve heyecan verici uluslararası hayata iten kiraz çiçeği dalı, kinik bir tanrının eli tarafından hareket ettiriliyormuşçasına gökyüzünün derinliklerine, Georg'un her birine bir biletten de azını verebileceği büyük ulaşım araçlarının uçuş alanının karşı tarafına doğru ilerliyordu. Fakat bu onu yaratıcı kibrin kutsal başlangıçlarında pek az rahatsız ediyordu. Çünkü Kreuzberg kışında kömürleri evine sürükleyerek taşırken ve ucuz süpermarketlerin kasalarında sıra beklerken Chandrasekhar'la Madras'ta, Oxford'da ve Cambridge'de, genel izafiyet teorisinin tekil noktalara eklenen formüllerinde, geminin sağ tarafındaki, Colombo'dan Aden'e yapılan 1400 millik gemi yolculuğu boyunca içlerinde sıcaklığın 100 Fahrenheit derecesinden aşağı nadiren indiği korkmuş kabinlerden birinde İngiltere'ye yapılan seyahatte yaşıyordu.

Senaryosunun yirmi kopyasını hiçbir netice almaksızın yapımcılara ve teşvik komitelerine gönderdikten sonra Köln'den bir televizyon redaktörü onu görüşmek için istasyona davet etti. Film arkadaşları bu tekliften dolayı şaşırmış ve heyecanlanmışlardı.

"Ama bu bir *sinema* filmi!" diye itiraz etti Georg. "Bununla televizyonda ne işim var?"

Maria onun megaloman olduğunu iddia etti. Birdenbire beti benzi atarak ve belli ki spontan bir biçimde, birlikte oturdukları daireden taşınmak istediğini de sözlerine ekledi. Amacı, Georg'un gittikçe daha karmaşık ve nefessiz bir hal alan hayatından biraz olsun uzaklaşarak ilişkiyi kurtarmaktı.

"Ama artık senden başka kadın yok ki!" diye bağırdı Georg, en kötüsünden korktuğu halde gülmek zorunda kaldı ve alçak sesle ekledi: "Neredeyse iki yıldır..."

Üç hafta sonra kedi Ayshe'yle birlikte, nispet kabul etmeyecek kadar büyük ve boş görünen dairede tek başına oturuyordu. Maria ondan ayrılmadığı ve birkaç sokak köşesi ötede oturduğu halde, hayvana yavaş yavaş yalnızlaşan birinin şefkatiyle bakıyordu. Ne zaman eve gelse kedi doğruca üstüne atlıyor, kuyruğunu ucu bükülerek kırılmış bir anten gibi havaya dikiyor ve Georg'un sabahın ilk ışıklarına kadar çalıştığı sırada kendisi yazı masasının üzerinde yatarken çakmak çakmak, zamana uymayan göz kehribarları ona dikiliyordu. Gecelerinin sessiz yoldaşıydı, kentsoylu olmayan, gururlu, amaçlarına ulaşmaya çalışırken acımasızca hırslı; bu amaç ister duş kabininin kaygan duvarlarına tırmanmak olsun, ister mutfak dolabıyla buzdolabı arasındaki mesafeyi bir seferinde kesici dişlerinden birini kırmasına neden olacak kadar acıklı bir biçimde başaramadığı üç metrelik bir sıçrayışla aşmak... Fakat Georg'a ondan sık sık gına da geliyor ve böyle zamanlarda, özgürlüğün hasretini çeken bir hayvanı hayatı boyunca bir eve kapatma fikrine nereden kapıldığını anlamıyordu. Onun evi pisletmeme terbiyesinin ve cinsel doğasının bozulmasının yarattığı dram Georg'u sonradan depresyona soktu, hayvanın ölümünden yıllar sonra bile vicdan azabı çekti ve rüyasında, onun minderini kesinlikle değiştirmesi gerektiğini ya da bunu yapmayı yıllardır unuttuğunu gördüğü oldu.

Aksi gibi, Köln'deki televizyon redaktörüyle görüşmek için yola düzüldüğü o sabah posta kutusunda K.'dan gelen bir kart buldu.

Çok yakındaki küçük bir köye taşındım, diye yazmıştı Camille. Trende bu kartı uzun uzun inceledi; Alman Posta Servisi'nin, "ARASANA!" şeklindeki çağrıyla birlikte yosun yeşili bir fonun önündeki avokado yeşili tuşlu telefonu gösteren, estetik bir suikastı... K.'daki görüşmelerinden beri Camille ve o birbirlerine çeyrek yılda bir kart atmış, aralarındaki teması korumuşlardı, birbirlerini görmeden ve aramadan, artık mektup yazmayı göze alamayarak, ama yalnızlıklarının karanlık kanallarında denizaltılar ya da bilgisayarlar gibi tekrar tekrar

bir *ping* gönderip alarak, bir kez daha okunduğunda bile içinde o birkaç satırın açıklanması mümkün olmayan etkisinden başka bir şeyin olmadığı, basit bir manzara kartı sinyali: Sanki insan selamlanmamış da röntgenlenmiş ve aynı şekilde selam değil de ruhunun beklenen, acılı, sökülmüş halini geri göndermiş gibi birkaç saat ya da gün sürebilen bir utanç ve çaresizlik duygusu... Trenin penceresinden bakıp dalarak ve hemen yine çocukluğunun dünya hipnozlarına yaklaşarak, Camille'in taşınmasıyla Maria'nın birlikte oturdukları evden çıkmasını bir araya getirdi. Kendini üzgün ve aciz bir halde Maria'nın yeni evindeki duvarları boyarken ve sonra çırılçıplak, alt kollarında ve ellerinde fosforlu renkte lekelerle Maria'nın üzerine eğilmiş olarak gördü. Maria aniden ondan uzaklaşmıştı, muhtemelen kendisini bile şaşırtan bir sertlikle... Kış solgunu, bir savunma hareketinin içinde neredeyse acı içinde kıvranır gibi kıvranan bedeni Georg'a o kadar yabancı gelmişti ki, sanki bir kazanın üstüne gelmiş ve delice bir utanmazlıkla çıplak kurbanlardan birine yaklaşmıştı. *Çok yakındaki küçük bir köye taşındım.* Bu galiba onun tarafından verilen, Maria'nın kendine bir ev tuttuğu şeklindeki kısa haber kadar çok şey saklıyordu. Camille şöyle devam etmişti: *Köy, bir ormanın ortasında.* Orwell yılı 1984'ün sonundaydılar ve Camille ormanın ortasına taşınmıştı; içinden, atom roketlerinin sivri uçlarını ozon deliğine doğru uzattıkları, ölmekte olan Alman Nato-silahlanma-ormanındaki kırmızı başlıklı kız olarak... Dikdörtgen bir güç alanı, özlem ve kızgınlıktan oluşan, anlaşılır olmayan, ama aynı zamanda da çıkarılıp atılamayacak bir aura, onu senaryosu için ayraç olarak kullanması nedeniyle tren yolculuğu sırasında mütemadiyen Georg'un eline düşen bu kartpostal telefonunun çevresini sarıyordu.

Cam kapıları, bölüm numaraları, tanıtım afişleri ve yol gösteren tabelalarıyla Köln'deki televizyon istasyonuna girerken, Camille'in laboratuvarını ziyaretinden ve aslında daha lise günlerinden beri bütün bu gerçeğe uygun binalarda girdiği spesifik depresyon üzerine çullandı. Yalnızca öğreniminin ilk yarıyılında ondan uzaklaşmayı başarabilmiş, matematik tutku-

sunu plastik mobilyalar, kahve otomatları ve hepsi aynı seminer salonlarından oluşan hazin potansiyele indirgemişti. Ama görünüşe bakılırsa, 1928 yılının Hint-Arap Denizi'nin üzerinden gecenin ve evrenin en derin siyahlığının içine giden yol dahil hiçbir yol bu tarz evlerin yanından geçmiyordu. Özenle düzeltilmiş bir sakal çerçevesiyle süslü olan ve yazı masasının olağanüstü siyah parlayan yüzeyinde yansıyan elli yaşındaki redaktör, bunu çoktan biliyordu. "Bu bir *sinema* filmi!" dedi acıyarak.

"Biliyorum," dedi Georg kolları olmayan, altı tekerlekli bir sandalyede biraz aşağı kaymış olarak.

"Büyük resimler!" diye bağırdı redaktör. "Gerçekten büyük resimler, genç adam!" Gerilmiş kolları yavaş yavaş açıldı. Olası uzun metrajlı filmin yüz yirmi bin selüloit dikdörtgeninden birinin, sadece birinin ağırlığı isteksiz, güçlü elleri zalimce alaşağı etti ve yazı masasının yansıtan siyahlığının üzerine bastırdı. "Bunu on yıl içinde yapın, ünlü olduğunuzda..."

"Peki o zamana kadar ne yapayım?"

"Küçük resimler, bildiğiniz şeyler..."

"Beni bu yüzden mi getirttiniz?"

Redaktör yeteneklerle ilgilenmenin de kendi görevi olduğu konusunda güvence verdi; ve yapım, mali kaynak ve dağıtım arasındaki bazı bağlantıları rahatsız edici bir sertlikle aydınlattıktan ve Georg'un dikkatini yumuşak bir biçimde, auteur sinemasının ve özellikle de Batı Berlin auteur sinemasının esasen artık varolmadığına çektikten sonra zar zor, çağdaş (Hollywood) sinemada nükleer dünya savaşı vizyonu üzerine prensipte ilginç, fakat uygulamada tuhaf bir biçimde zavallı birkaç düşünce sarf etti.

"İyi de benim kara deliğim buna uyuyor," diye araya girdi Georg aynı zavallılıkla. Chandrasekhar senaryosunun, herhangi bir teşvik komitesini, herhangi bir sanatçı hamisini, sinema yapımları üzerinde etkisi olan herhangi bir insanı heyecanlandırmasını sağlayacak yeni, daha iyi bir versiyonunu yazabilir-

di. Yine de bu görüşme, Georg'un gitgide daha net bir biçimde kavradığı, tek bir gizli haber nedeniyle önemliydi. Haber şöyleydi: Zamanında okuldan kaçtın, daha yeni üniversiteden kaçtın, ama benim gibi insanlardan ve bunun gibi istasyonlardan artık kaçıp kurtulamazsın. Alternatifi, redaksiyon masasının birdenbire Camille'in tuşlu telefonunun da içinde yansıyor gibi göründüğü, mezar taşına benzeyen, mermer kadar pürüzsüz hiçliğiydi.

"Küçük resimler, evet, böyle bir şey deneyebilirim," dedi Georg sonunda. Görüşmenin dışarıdan bakılacak olursa hiçbir netice vermeyen gidişatına hiç de uygun olmayan bir samimiyetle vedalaştılar.

Tekrar dışarıya, televizyon istasyonunun önüne çıktığında, senaryosunun ışık saçan cilt kapağı ona görünmeyen keskin nişancıların nişan almaları gereken bir işaret gibi tehlikeli göründü. Aradan Camille'in kartı düştü ve ayakkabılarının arasına indi. Georg onu yerden kaldırdı. Güneşte parlayan bütün istasyon pencerelerini gözlüyor gibi göründükleri bir muallakta kalma anı için, tek seçme şansının Camille'i hemen aramak (İyi de ne için? Ne diyecekti ki?) veya onu bir kelebeği şişler gibi ya da ormanda, Nato bombalarının arasında basket topunun arkasından koşan şu Kızılderili kırmızı başlıklı kızın üzerine *suç müzesinin* yakınında saldıran, erekte olmuş bir kurt gibi şişlemek olduğunu düşündü.

'Neden attı ki bana bu iğrenç kartı!' diye düşündü. Küçük bir resim, tanıdığı bir şey, önemsiz ve yine de alakalı, yalnızca sıradan, ona diyaloglar, montaj çalışmaları, görüntü direktifleri konusunda deneme yapması için serbest bir alan bırakan sahneler... Neden olmasın? Camille üzerine Vermeer çalışması gibi bir şey, kendisini bir buçuk yıl önce Amsterdam'daki Rijk Müzesi'nde öylesine güçlü bir biçimde etkilemiş olan mutfak hizmetçisi resmi gibi bir şey, neden olmasm?

2

Camille'le taş çatlasa yirmi dört saatlik tekrar görüşme üzerine bir filmin senaryosunu üç ayda tamamladı. Özenli ve basit olmak istiyordu, evveliyatı ve sonu olmamalıydı. Kısa bir süre şeytana uyup Brigitte'le geçirdiği geceyi de katmaya çalıştı. İmkansızdı. Olsa olsa Bertolucci ya da Antonioni çıplak heyecanı (kadının su altı solgunluğundaki, ama yine de net olarak görünen midye ağzını bile, kendi uzvunun sıkı ve yine de hafif kütlesini bile), bembeyaz netliğinin kokuları, düşünceleri, hissetmeyi ve tat almayı bir ışık kurgusuyla yok ettiği ve en küçük bir hatada geriye yalnızca porno endüstrisinin bir konservesini bıraktığı beyazperdeye zincirleyebilirdi. Dolayısıyla o gün K.'da Camille'le Georg arasında geçen, baştan sona alelade olaylarla yetindi.

Film arkadaşları kamera direktiflerinin ve önemsiz diyalogların fazla oluşunu eleştirdiler.

"Ne olduğunu anlayamıyorum," dedi bir Off-Theater'in[2] Georg'un senaryoyu teknik tavsiyeler alma umuduyla verdiği dramaturgu. "Bu ne bir hikâye, ne de bir olay..."

"İnsan seni tanıyorsa, bu çok hoş..." dedi üniversiteden bir kız arkadaşı. "Özellikle matematik hakkında söylediklerin... Ama kadın bu işten hiçbir şekilde kârlı çıkmıyor. Önümüzdeki yarıyıl benimle birlikte bir fonksiyon teorisi sınavına girmek ister miydin?"

"Herif kadın için yanıp tutuşuyor, ama onu sevmiyor. Kadın herif için yanıp tutuşuyor, ama deli olduğu açıkça belli," diye fikrini söyledi Georg'un bir vergi dairesinde çalışan komşusu. "Hem herifin adı niye Johannes?"

Bir yıldır Berlin'de yaşayan ve bu arada psikolojide doktora tezini yazan Hermann, senaryoyu gerçekten beğenen tek kişiydi. "Camille'le ne derdin olduğunu anlamadığım halde... Ama bu filmde işler gerçek hayattaki kadar korkunç gidecek."

---

[2] Geleneksel olmayan yöntemler uygulayarak bağımsız tiyatro gibi çalışan ve çok küçük bütçelerle kurulan tiyatro topluluğu.

Georg, Hermann'ın kendini neden hedef alınmış hissettiğini anladığına inanıyordu. Söz konusu olan herhangi birinin, herhangi bir yerde, herhangi bir biçimde ilişkiyi yürütemediği herhangi bir kadın değil, ana hatları net olarak belirlenmiş sürekli bir kaybın görüntüleriydi. Nasıl ki Hermann için bir zamanlar yalnız ve ancak Rike söz konusuysa, senaryo da Georg'la Camille arasında K.'da (ve her zaman S.'de, ve büyük ihtimalle Camille'le karşılaşabileceği her şehirde, her ülkede ve her kıtada ya da gezegende) yaşanan başarısızlığa odaklanıyordu. Camille'le olan sahneleri seçmişti, çünkü onun her karşılaşmalarında kendisinde açtığı küçük kibir yarası, katlanılır acılarla tasvir edilebilirdi. Fakat daha cesur ya da acımasız olsaydı, senaryo üzerinde çalıştığı bu aylarda Maria'dan, birdenbire parktaki bir bankta umutsuzca oturup dört saat boyunca sayısız mendile salya sümük ağlamalarına neden olacak kadar uzaklaşmasını tasvir edebilirdi. Birlikte alışverişe çıkmış oldukları ve öncelikle dönüşte bir parkın içinden geçmekten ve orada bir dakikalığına oturmaktan başka bir şey yapmak istemedikleri için, stokları çoktu. Georg'un ayaklarının arasındaki naylon torbadan bir demet taze soğan yükseliyor ve Maria'nın omuz çantasmda dondurulmuş bir piliç eriyordu. Sonunda Maria, insanın sebebi konusunda hiçbir fikri yoksa artık bitmiş, gerçekten bitmiş olabilir mi sorusunu sordu.

Georg onun kendisine son bir teklifte bulunmak istediğini, işi başka yöne çevirmenin kendi elinde olduğunu anladı. Fakat tıpkı iki LSD hapını arka arkaya yuttuğu zamanki gibi adlandırılamayacak, kendisine akıl almaz görünen bir cazibeye kapılarak yıkımı seçti.

"Bitti, çünkü sordun," dedi. "Çünkü insan asla geri dönemez."

Böylece aşkının ana cümlelerinden biri noktalandı; dönüşü olmayan, filmi çekilemeyen, açıklanamayan; hayır, her şey hayati tehlike taşıyan bir yaranın dikilmesi kadar net ve kesin bir biçimde açıklanmalıydı. Çok gençlerdi; serbest ilişkiyle ilgili anlaşma sistemleri aşklarını şüpheli hale getirmiş ve sarsmış-

tı; ayrı yaşamışlardı; dikkatsiz ve umursamaz davranmışlardı; yükselen bir mimarla dibe giden bir film canavarının gelecekle ilgili planları uyuşmamıştı... Sonunda Georg, suçun Camille senaryosunda olduğuna inandı, veya onda da değilse belki K.'daki ziyaretindeydi, ki bu ziyaret onu gerçekten çok başarılı bir matematik öğrencisinden... dönüşü olmayacak şekilde... dönüştürmüştü... *dönüşsüze*. Bu kelime onu gittikçe daha fazla büyülüyordu. Bir tanıdığı onu yarı şaka yarı ciddi "yarı yılda kalmış öğrenci" olarak adlandırınca ertesi gün kaydını sildirdi. Hermann onu havailiğinden ve abartılı coşkusundan dolayı azarladı.

"Neden coşkulu olmayayım ki?" diye bağırdı Georg. "Bunun alternatifi Camille'in sürdüğü gibi bir hayat, bunu anlamıyor musun? Ben kararımı verdim ve artık bu bir savaş gibi: Köyleri yakıp kül etmeli, rehineleri kurşuna dizmeli ve ormanı zehirlemeli."

"Manyak mısın? Kendini ne haline getirmek istiyorsun? *Terminator* mü?"

"Yalnızca geri dönememek istiyorum, hepsi bu." Hermann'a Rike'yi hatırlatmak istedi, ama bu dürtüyü hemen bastırdı ve Hermann'ın onun askeri kelime haznesinin Maria'ya karşı olan suçluluk duygusundan dolayı bu kadar ileri gittiği yolundaki tezini de kabul etti. Sonraki belleğinde bir merdivenden inişiyle başlayan o kabus her zaman Maria'dan ayrılışının bir parçası oldu. Gittikçe daha az aydınlatılmış olan bu dar merdiven ıslak siyah duvarları olan bir bodruma gidiyordu. Üzerine bastığı, tehlikeli bir biçimde düzgün olmayan basamaklardan her birinde umudundan ve onurundan bir şeyler kaybediyordu. Yarı karanlık ara geçitlerdeki neon yazılar, bir organize sapıklık kulübünün söz konusu olduğu sonucunun çıkarılmasına neden oluyordu. Fakat sonra ortalık o kadar karanlık, o kadar ciddi, o kadar mutlak bir hal alıyordu ki, insan artık birinin kendi isteğiyle yerin altındaki bu insanlık dışı gecenin derinliklerine yöneleceğine inanamıyordu. Onu yine de, ölüm korkusuna ve dile getirilmeyen bir bulantıya karşın, merdiveni el yordamıy-

la inmeye devam etmeye iten şey yalnızca, kendine zarar verme ihtiyacıydı. Nihayet son bodrumun kapısına vardı. Kırbaç darbelerinin şaklayışını duydu ve kendini kapının çatırdayan tahtasına doğru attı. Odanın neredeyse zifiri karanlığının içine doğru sendeleyerek tiksinç bir varlığın, bir duvarın içinden ya da gizli bir kapıdan sessizce ve süratle geçip gitmeseydi, kendisinin, güçsüzlüğüne rağmen elleriyle öldüreceği *kırbaç ustasının* önünde geri çekildiğini, görmekten çok hissetti. Odanın ortasında parlayan beyaz bir beneğin içinde bir insan bedeninin çizgilerini seçmeye başlayınca yüreği cız etti; çıplak ve zincirlenmiş bir beden, zorla diz çöktürülmüş bir kadın... "Maria!" diye bağırdı umutsuzca. "Burada ne işin var?" Maria perişan bir halde gülümsedi. "Kendimi kırbaçlatıyorum, Georg," diye fısıldadı, "Bunu istiyorum." "Ama bir daha buradan çıkamayacaksın! Delilik bu!" Maria başını salladı; güçsüz, bitkin, yüzü gözyaşlarıyla kaplı, kelepçeleri tarafından korkunç bir biçimde şekli değiştirilerek ve engellenerek... "Buradakinin ne olduğu fark etmez. Bunu istiyorum ve sen artık buna karşı hiçbir şey yapamazsın."

O geceden beri Maria'yı düzenli olarak görme ya da en azından telefonla arama yükümlülüğünün altındaydı ve yıllar sonra bile ne zaman onun hayatında bir şeyler kötü gider gibi olsa, bu, Georg'u korkuttu. (Maria bu arada bir mimarlık bürosundaki işini kaybetti, bir guatr ameliyatı geçirmek zorunda kaldı, kara cahil, genç bir sürücü kursu öğretmenini, fazla yaşlı, ağır sıklet bir avukatı, alkolikliği yavaş yavaş ortaya çıkan bir tasarımcıyı harem-kafesinde topladı ve hamile kalıp bir doktorla evlendiğinde bile Georg uzun bir süre evhamlanmaya devam etti.) Ayrıldıktan hemen sonra ALMAN BODRUMLARI üzerine insanın tüylerini diken diken eden, allahtan hiçbir zaman halkın gözü önüne çıkmayan bir senaryo yazarak suçundan ve gördüğü zindan kabusunun karanlığından kurtulmaya çalıştı, ki bu senaryo onu meşhur edebilirdi: İçinde, serbest nişancı şehvetli bahçe cücelerini vuruyordu, savaş talimli valkiriler[3]

[3] Valkiri: Germen mitolojisinde, savaşta ölüp şehit düşenlerin meskenine gitmesi gerekenleri seçen bakire. (Ç.N.)

parlak kostümler içinde keçi sakallı Nietzsche ve Heidegger uzmanlarının üzerine at sürüyorlardı, koyu Hessen aksanıyla mırıldanan bir iblis, etrafta yer cücesi gibi hoplayıp zıplayan bir Erich Honecker'in ensesinde büzülmüş oturuyordu, SS ajanları ağlayan ve şarkı söyleyen bir Lorelei'i[4] parçalara ayırıyorlardı, çoban köpekleri sesli olarak *Ruhun Fenomenolojisi*'nden parçalar okuyorlardı, nükleer başlık biçimindeki dairni ereksiyonla bir Adenauer parodisi, bir bodrum hücresinde kendi yetiştirdiği gülleri satılığa çıkarıyordu, onun yanında Büyük Friedrich, bir Eva Braun zombisi bir RAF savaşçısıyla ve Deutsche Bank'ın idare heyeti üyelerinden biriyle IG-Farben'ın[5] biraz değiştirilmiş amblemi altında çifte düğün yaparken, yırtık pırtık bir üniformanın içinde sodomik pornolar satıyordu... Georg ancak tipik bir soundtrack arayışı sırasmda Bach'ın kantatlarını ve Brahms'ın senfonilerini duyunca delip geçemeyeceği bir barikata vardı, şuuru yerine geldi ve üzerlerine alelacele yazılar yazılmış olan sayfaları çöpe attı. Aslında Camille senaryosunun da aynı kaderi paylaşmasını sağlamak istiyordu. Fakat açıklanması mümkün olmayan bir direnç, onu bundan alıkoyuyordu. Hiçbir netice vermeyen son bir yeniden gözden geçirme denemesi, insan başından geçen her şeyi yine aynı Vermeer tarzında ele alarak küçük bir üniversite şehrindeki iki küçük öğrencinin çok büyük ihtimalle küçük bir düzüşmeyi nasıl kaçırdıklarını yazdığında, bunun sonunun nereye varacağını bulmak için bir müsveddenin kenarına bazı Dreisatz'lar[6] karalamasıyla sona erdi. Ortalama yaşam süresi 70 yılken, insanın senaryoyu kendi hayatının filmi haline getirmek için aşağı yukarı 6300 yıla ihtiyacı vardı. Bu arada gece gündüz çalışan bir projektör bulunması koşuluyla filmin süresi yalnızca altı ay olacaktı. Kendi anlamsız ve yine de bitmeyecekmiş gibi gelen yirmi yedi yıllık

[4] Lorelei: Efsaneye göre, Ren kıyısındaki kayaların üzerinde oturan ve söylediği şarkıyla gemicilerin yönlerini kaybedip kayalara çarpmalarına neden olan genç ve güzel bir kadın hayaleti. (Ç.N.)

[5] IG-Farben: Nazi ölüm kamplarında kullanılan zehirli gazı üreten kimya karteli. (Ç.N.)

[6] Dreisatz: Matematikte, ona bağlı diğer üç büyüklüğün verildiği bilinmeyen bir büyüklüğün bulunması için yapılan basit sonuç işlemi, üçlü kaidesi (Ç.N.)

hayatı, olsa olsa beş haftada gösterilebilirdi. Onu kendinden uzağa itmek zorundaydı, hayatı bir şekilde parçalanmalı ve soyut hale gelmeliydi, yani kendine acımayı kesmeye mecburdu, özellikle de iki yıllık sıkı bir çalışmadan sonra en küçük bir sonuca bile varamamış olduğunu kendine itiraf ettiği dakikada... Sadece akademik kariyerini ve Maria'ya olan aşkını mahvetmeyi başarmıştı.

3

Film arkadaşları onu daha da heveslendirerek, annesiyle babası borç vererek, Hermann ise sabır içinde onunla tartışarak yardımcı oldular. Uğursuz sıcak bir temmuz gecesinde Kristina onun dikkatini, yarım gün çalışacak programcı arayan bir bilim enstitüsünün iş ilanına çekti. "Bende kal, ben birçok erkeğe sadığımdır," dedi kayıtsızca ve Georg ona kendisinin iflah olmaz bir romantik olduğunu açıklamaya çalıştı; ta ki sabahın ilk ışıklarında birdenbire onunla yatağa girip buz torbası olmak isteyene dek, tamponu, kan toplayan şırıngası, ve bir de delice bir sırayla, kendi kendisi ve Kristina'nın şu üç kat daha tecrübeli olan; kabaran merhametli bir emici giyotin, sulu bir çiçek yaprağı, kızaran Hipokrat tepelerinin ortasındaki çekici burgu huni yumuşaklığı nedeniyle ancak ertesi gün hafif bir şok geçirerek... ("Bugüne kadar kaç erkekle beraber oldun?" "Sanırım kırk kadar.")

Pireneler'de bir kongredeyim. Çekirge bilimi işte bu denli uluslararası! diye haber vermişti ona Camille üzerinde çiçekler açmış bir dağ çayırının olduğu kartta. Georg cevap yazamadı. Beş basmakalıp cümle karalamak üzere ne zaman eline bir manzara kartı alsa, şöyle şeyler yazmaya başlıyordu: *Ben iyiyim. Bir keşiş gibi yaşıyorum. Dün on iki yıldır ilk kez uykumda boşaldım.* Ya da : *Bir kristalografi enstitüsünde bilgisayar bekçisi olarak çalışıyorum. Beynimin içi bomboş. Onu formüller ve direktiflerle, bir programın ken-*

dini öldürmesini yasakladığı bir robot olma hedefiyle dolduruyorum. Temiz bir köye birkaç temiz satır yollama konusunda gösterdiği beceriksizlik muhtemelen Camille üzerine yazdığı senaryoyla ilintiliydi. Başarısız olan çalışmayı masasının üzerinden almaya eli varmıyordu. Bu, başarısızlığının tasdik edilmiş hali, ihanetinin bir göstergesiydi. İnce kâğıt tomarının anında buruşmuş olan beyaz kapağı onu korkutuyor ve elini kolunu bağlıyordu. Bir isim ya da en azından bir başlık bulabilseydi, belki senaryoyu bir yere kilitleyip saklayabilirdi. Fakat aklına hiçbir şey gelmiyordu.

Camille'in belli ki yanıtlanması mümkün olmayan kartının, bir kenara atılması mümkün olmayan senaryonun üzerinde durduğu bir aym sonunda, Maria'dan ayrılmasından (ve uzun süreliğine seyahate çıkmış olan Kristina'yla geçirdiği kahrolası etkileyicilikteki geceden) beri ilk kez bir kadınla yalnız buluştu. Onu eski bir üniversite şenliğinden tanıyordu. Georg'un çalıştığı yerden sadece bir sokak genişliği uzaklığında bulunan bir organik kimya enstitüsünde bilim asistanı olarak çalışıyordu. Sallanan ve tangırdayan metal sütunlardan oluşan ve çalıştığı enstitünün girişini süsleyen sahte bir sanat eserinin önündeki tesadüfi karşılaşmalarında birlikte sinemaya gitmeyi teklif etmişti. Georg'un gerçekten başından geçen ve onu, sanki kendisini tespih çekerek dua ederken yakalamış gibi hayrete düşüren uykuda boşalma olaymdan sonra cinselliği, iki ya da üç gecede bir aşağılık bir beş dakikayla sınırlı hale gelmişti; fotoğraf tekniği açısından kusursuz olan, kuşe kağıda basılmış *Color Blue Climax 18* dergisinin hep aynı yerinde boşalıyordu; çünkü içinde, resim kenarları tarafından anonim olarak verilmiş iki örneğin bulunduğu dolgun zenci kadın, fotoğrafın belli ki sansürcünün gözünden kaçınış olan bir saniyelik diliminde oldukça kızgın ve canı sıkkın görünüyordu. Kahretsin, daha fazlasına ihtiyacı vardı! Daha da fazlasına! Georg'a; o, vaktiyle Kristina'yı bir yaz gecesinde nasıl üçe katladıysa, kadının da acımasız bir eşzamanlılıkla üçgenlere ayırdığı bütün o üçler heyetiyle birlikte! *Utanç* belki Camille senaryosu için uygun bir isim olabilirdi;

her zamanki gibi yatağının üzerinde uyuyan kediyi özenle kapı dışarı ettiği evi alçakça kullanışı için, film gösteriminden önce kimyager kadının elini sıkarkenki sinirli, hafif donuk nezaketi için... Eğitimini yarıda bırakmış bir öğrenci, başarısızlığa uğramış bir senaryo yazarı ve yıllarca süren bir aşkın ihanetçisi olarak, bütün bu üçlü birlik içinde, umut beslemeye hakkı yoktu.

Böylece Georg nihayet Je vous salue Marie'yi, kendisi açısından, durağan genç kız odası fotoğrafının içinde saflığın sembolü haline gelen basket topuyla doruğa ulaşan o filmi izledi. Kimyager filmin baş kahramanı olan kadının saflığının, yan rollerdeki sevişen çiftin yaşadığı cinsel üzüntüsüyle karşılıklı kızıştırıldığı, "ikiyüzlü ve yaşlı adamvari" tarza kızdı. Georg Godard'ın oyununu savundu; önce dikkatle, sonra daha güdümlü bir biçimde... Ve hiç vakit kaybetmeden kamera, montaj ve ışıktan, genel olarak Vermeer'in resimlerinden ve özel olarak da Camille senaryosundan ve kendisinin onu bitirme ya da en azından ona bir isim verme konusundaki beceriksizliğinden bahsetti. Senaryoyu okuması için ona verme konusunda kimyagere söz verecek kadar da ileri gitti. Fakat kadının oturduğu apartmanın kapısı önünde düzenli bir biçimde, centilmence geri çekilmeyi başardı, ki böylece turuncu-saf Meryem Ana saadetinin bir pırıltısını da yanına alıp, rüyasında bir basket topunu yarmak istediğini gördüğü yalnız yatağına kadar götürdü.

Sonraki günlerden birinde akşam yemeği sırasında Hermann aradı. Georg telefonda konuşurken pencereden dışarı baktı ve ahizeyi yerine koyduktan sonra, kedinin, kendisinin dikkatsizliğinden yararlandığını ve tabağından çaldığı büyük bir parça eti oburca mideye indirdiğini saptamak durumunda kaldı.

"Seni arsız!" diye bağırdı. "Sana yemek vermiyor muyum?"

Kedi tuhaf bir biçimde sefil, hiç de zarif olmayan ve Georg'u dehşete düşüren bir tarzda mutfak dolabının altına kaçtı. Birkaç dakika sonra titreyerek tekrar ortaya çıktı ve öğürmeye başladı. Belli ki lokma ne öne, ne de arkaya gidiyordu. Salya çıkardı, öğürdü, yeniden salya çıkardı. Georg ona, genzine bir şey kaçan küçük bir çocuğa yapıldığı gibi sırtına vurarak yardım etmeye

çalıştı. Pek bir işe yaramadı, ama içmesi için bir şeyler getirip bir süre kucağında tuttuktan sonra daha iyi görünüyordu.

Ertesi sabah neşeyle Georg'a doğru koşup kahvaltısını istedi. Daha ilk lokma boğazından geçmemişti ki onu çıkardı, hemen tekrar ağzıyla kapmaya çalıştı, yeniden çıkarmak zorunda kaldı ve üç acı verici deneme daha yaptıktan sonra yerde duran, ezilmemiş, yumuşak et parçasına hiçbir şey anlamadan baktı. Georg onu bir gün boyunca sütle besledi. Ardından hayvan kan kustu. Georg Maria'nın eski şarap kırmızısı spor çantasının içine bir örtü koydu, kediyi üzerine oturttu, fermuarı kafasını çıkarıp dışarı bakabileceği kadar çekti ve onu veteriner bir bayana götürdü. Büyük ihtimalle yemek borusu aceleyle yutmaya çalışması yüzünden zedelenmişti. Georg'a yanında götürmesi için süt ve suda çözülen, yemek borusu tekrar iyileşene kadar kedinin ihtiyacı olan en önemli besin maddelerini almasını sağlayacak bir toz ilaç verdiler.

Püreyi anlamsız derecede sulandırmasına rağmen onu yutmanın kediye nasıl gitgide daha zor geldiğini bir hafta boyunca izlemek zorunda kaldı.

"Hiçbir şey hissedemiyorum," dedi çoktan zayıflamış olan hayvanın boynunu eliyle yoklayan kadın veteriner. "İki gün daha deneyin. Düzelmezse, buraya gidin." Georg'a bir uzmanın adresini verdi.

Saf su bile Ayshe için işkence haline gelmişti. Boğazı daralarak bir topluiğne deliğine dönmüş gibiydi. Uzmana gitmeden önceki gece oyunbazdı ve anlaşılmaz bir neşe içindeydi, belki de çok fazla kilo verdiği ve sadece bir şey içmeye çalıştığı zaman canı yandığı için... Ertesi sabah da en sevdiği oyuncağını, küçük bir top haline getirilmiş olan bir alüminyum folyo parçasını istekli bir tavırla Georg'un ayaklarının dibine bıraktı. Georg, koşup getirebilmesi için topu odanın köşelerine fırlatmalıydı ve Ayshe hayal kırıklığına uğramış gibiydi, çünkü Georg onun sağlığını korumak amacıyla topçuğu yeterince uzağa fırlatmamıştı. Dairesinin tozlu penceresinden (Bekâr bulanıklığında yaşama taraftarıydı.) bir Akdeniz yaz gününün ışığı

geliyordu; ve gökyüzünün, onun ve Ayshe'nin yatak odasının pencere tahtasına dayandıklarında görebildikleri bulutsuz, açık mavi paralelkenarı ona sanki karşıdaki yangın duvarının hemen arkasında Kreuzberg körfezinin uzun sahil şeridi başlıyormuş gibi absürd bir gönüllü kölelik hissi veriyordu. Hiç kimse sahile giderken bir kediyi yanında götürmezdi. Veteriner randevusuna daha üç saatleri vardı. Ortalık çok sessiz, ama katiyen basık değildi. Georg'u başka bir şeyle ilgilenmekten men eden tam bir dikkat ve konsantrasyon havası oluşmuştu. Ayshe artık hiçbir şey içmeye çalışmıyordu. Bazen sakin sakin Georg'un kucağında oturuyor, ardından yeniden topçukla oynamak istiyordu. Yaşamının ilk aylarının neşesi ve kolaylığıyla hareket ediyordu ve payına bu saatlerin ümitsizliği düşen Georg, bir ruh fikrinin yalnızca hasara uğramamış genç bir beden fikri olduğunu düşünüyordu. Neredeyse, kediye kendisinden daha fazla bakmış ve onunla daha fazla ilgilenmiş olan Maria'yı arayacaktı. Fakat Ayshe onun kedisiydi, ve Georg yarattığı bütün yıkımlardan ve uğradığı bütün bozgunlardan sonra yapabileceği en iyi şeyin, diğer bir canlının ölümüyle başbaşa kalabilmesi için gereken gücü toplamak olduğuna inandı. Güneşli odadan bir kez daha bu hapis kedi hayatının kısa süresi geçip gitti; evcil hayvan mağazasından yapılan alışverişle başlayıp, cesur sıçrama denemesi sonucu kırılan kesici dişin üzerinden Maria'nın Ayshe'yi kısırlaştırma operasyonundan getirdiği o öğleden sonraya kadar, karnı tıraş edildikten sonra içinden yeşil bir naylonun kabaca sokulup geçirildiği karın zarıyla karmakarışık, leş gibi narkoz kokan bir yumak... Sonunda Georg halıyla kaplı yerden kalkmak zorunda kaldı. Onu kucağından alıp eski kırmızı spor çantasına oturttuğunda Ayshe direnmedi; belli ki son derece yakışıksız bir nakil aracı, Nuh'un gemisi için verilen mücadeledeki mağlupların pırıl pırıl parlayan askeri hastanelerini andıran o büyük evcil hayvan hastanesindeki kedi sepeti sahiplerinin gücenik bakışlarının da kendisine bildirdikleri gibi...

"Kötü görünüyor, ama onu uyutmadan önce emin olmalıyız," dedi uzman.

Röntgen çekilmeden önce kediye üç kez jel sürüldü, Georg üç kez onun röntgen masasının üzerinde gerilmesine yardım etti. İşlem öğle sonrasına kadar sürdü ve nihayet iskeletin üzerindeki karanlık, yumuşak bölgeyi gösteren güvenilir bir röntgen çekilebildi. Yemek borusu ince bir telle sıkılmış gibi kalp yüksekliğinde daralıyordu. Uzman ancak bir ameliyatın işe yarayabileceğini açıkladı, şüphe uyandıran görünüş nedeniyle esasen bir evcil hayvan kliniğinde yapılması gerekiyordu, çünkü kalbe olan yakınlık bir komplikasyona yol açabilirdi. Hiçbir garanti verilemezdi ve masraflar bir ila iki bin mark arasında oynardı. Georg'da bu para zaten kesinlikle yoktu ve iki bin marklık başarılı tedavi garantisiyle birkaç insan hayatını kurtarabilecek olan parayı bir hayvanın yaşaması için harcama deliliğini seçmek zorunda kalmadığına sevinmişti. Fakat seçimini *şansa* karşı yapmak zorundaydı, ve yaptı da, korkunç bir yalnızlıkla, ona hayvanı uyutmadan önce bir gün için daha eve götürmesini öneren uzmanın zar zor ya da sadece çok belli belirsiz onaylayan yüzüne baka baka... Georg kollarındaki perişan halde olan, tir tir titreyen tüy yumağına baktı. "Hiçbir şey içemeyecek, değil mi?"

"Hiç sanmıyorum," dedi uzman.

"O zaman hemen yapın, bu kadarı yeter," dediğini duydu Georg kendisinin.

Doktor bir makasla kedinin sağ ön bacağındaki iki santim uzunluğunda bir parça tüyü, ölümcül iğne için insan bileğindeki gibi açıkta kalan bir giriş yeri elde etmek amacıyla kesti. "Yapılırken burada olmamayı mı tercih edersiniz?" diye sordu, kedi birdenbire karşı koymaya başlayıp tıslayarak Georg'un ellerinin altında onun her zaman hayran olduğu ve sevdiği, esnek bir güçle gerilince.

"Hayır, burada kalmak istiyorum," dedi Georg.

"Onu sakinleştirmeliyim. Önce ona narkoz vereceğiz."

Enjeksiyondan hemen sonra kedi o kadar vahşileşti ki, Georg onu ancak zorbalıkla tutarak zaptedebilirdi. Doktorun yardım-

cısı olan bir kadın, kapağı iki uzun çubuk yardımıyla takviye edilebilen, sık parmaklıklı bir kafes getirdi.

"On dakika," diye açıkladı uzman ve yardımcısıyla birlikte odadan çıktı.

Kısa bir süre sonra Georg kapağı açtı ve kediyi dikkatle okşamaya başladı. İnsanın, hareketini bedeninde hissedemediği için yumuşak diyemeyeceği bir güç onu yere bastırıyordu; yumuşak olan tek şey Ayshe'nin bu güce boyun eğiş tarzıydı, milimetrik olarak, galiba dıştan yine de monoton bir yenilgiyle sonuçlanma eğilimi gösteren yakıcı bir iç mücadeleyle... Bacakları bükülmeden hemen önce kedi, ağzıyla burnunu kafesin bir köşesine bastırdı; böylelikle tekrar destek bularak ve sanki parmaklığın *arasından* bir çıkış arayarak... Georg yukarıdan onun belli ki sonsuz uzaklıktaki bir noktaya odaklanmış olan, camsı, berrak, zümrüt yeşili gözlerini gördü. Son bir mide bulantısı hayvanın bedeninin kasılmasına neden oldu. Artık hiçbir şey çıkmıyordu. Ardından Ayshe sessizce kafesin zemininde yattı. İki böğrü belli belirsiz kalkıp iniyordu. Gözler eskisi gibi açık ve berrak kaldı.

Uzman tekrar içeri girdiğinde Georg narkozun niçin bu kadar zaman aldığını ve neden narkoz yerine verilebilecek, etkisini hemen gösteren, ölümcül bir zehir olmadığını sormak istedi. Fakat yalnızca ses çıkarmadan, doktorun kediyi kafesten alıp metal bir masanın üzerine koyuşunu izledi. Son iğne başka bir durum olmadan tüylerin arasından kalbe sokuldu. Kedinin ağzı şimdi açıktı ve içinde beyaz köpükler görülüyordu. Georg ölüm anını anlayıp anlamadığından emin değildi. Bitip bitmediğini doktora sormak zorunda kaldı.

Cesedi yanına alıp kendi gömme, muhafaza edip içini doldurtma, ona, bir seferinde Maria'yla birlikte başını sallayarak köpek büstlerine hayretle bakakaldığı güneydeki o hayvan mezarlığında ebedi istirahat yeri verme seçenekleri vardı. Cesedin mesleğe uygun bir biçimde, hiçbir iz bırakılmadan ortadan kaldırılması 30 mark tutuyordu. Buna önceden yapılan muayeneler ve röntgen çekimleri için 160 mark daha ekleniyordu.

Georg oturduğu apartmanın arka avlusundaki bir çöp bidonunu açtı ve Maria'nın spor çantasını içine attı. Cesedin ortadan kaldırılmasına soğukkanlılıkla izin verme ve çantanın bu duygusuzca imhası, suçunun itirafıydı. Maria intihar etseydi -ki Georg'a sonradan, ayrılığın ardından gelen aylarda bunu birçok kez düşündüğünü anlatacaktı-, kendisi onun peşinden ölüme gider miydi? Yoksa ücretini sigorta doktorluğunun karşıladığı bir psikanalizin yardımıyla şüpheye yer kalmayacak şekilde, hiçbir insanın bir başka insandan bütünüyle sorumlu olmadığını mı anlardı?

İki hafta boyunca kristalografi enstitüsünde fazla mesai yaptı; böylece onu yazı masasının önüne gidip Camille senaryosunu eline alarak kediden kurtulduğu gibi (ki bunu yıllar sonra rüyasında görecekti) ondan da kurtulmaktan alıkoyan tek şeyin akşam yorgunluğu olduğu konusunda kendini kandırabiliyordu. Kimyageri aramaya ya da ziyaret etmeye korkuyordu, çünkü kadın senaryosuyla ilgili fikrini söylemek durumunda kalacaktı; Ayshe'nin ölümünden önceki kısa bir buluşmada Georg ona bir kopya bırakmıştı. Fakat sonra aklına kadının belki de senaryoyu henüz hiç okumamış olduğu geldi. Onu ne kadar erken geri alırsa o kadar iyi olacaktı. Hesapları tutanları yarım gün beslediği kristalografi enstitüsü, birkaç büyük kestane ağacının arkasına saklanmış, göze çarpmayan bir yapıydı. Buna karşılık sokağın diğer tarafındaki organik kimya laboratuvarı binası, sert-metal-levha-mimarisiyle, Camille'in kendisine iki sene önce rehberlik etmiş olduğu, K.'daki üniversite kompleksiyle hiçbir ek yeri olmaksızın bütünleşebilirdi.

"Kloroform; kusura bakma, bunun için en iyi çözücü bu... Hadi dışarı çıkalım," diye selamladı onu kimyager. Bir koridor köşesindeki bir kahve otomatına yaklaşırlarken üzerinde lekeli, beyaz bir gömlek ve elinde bir gaz maskesi vardı. "Senin için bu senaryo çok mu önemli? Korkma, bence çok güzel... Ama beni şaşırtıyor."

"Beni de şaşırtıyor; bu arada."

"Adı ne olacak?"

"Bu büyük bir sorun!" Enstitü kahvesi, kloroform tadındaydı. Georg, kimyagerin yeşil gözleriyle ve çözücüyle aynı ölçüde ilişkilendirdiği, nahoş denemeyecek bir halsizlik hissetti. 'Ona aşığım,' diye düşündü hafif bir tül perdenin arkasından onun solgun, kestane kahvesi saçlarla çevrili yüzüne ve sonra sağ elindeki gaz maskesine, büyük bir sineğin bu koparılmış kafasına bakarak. "Bu sırf bir alıştırma oldu, canımı sıkıyor. Ama onu atabilmek için bir isme ihtiyacım var."

"İyi de neden? Çok kişisel ve fesat, ama şu Camille'le bu kadar özenle meşgul olduğun için şefkatli bir yanı da var. Burada herkes maddelerle özenle ilgilenir, ama kadınlarla değil."

"Asla umursamayacağım bir filme ne ad vermeliyim?"

"*Nabokov'un Kedisi*," diye önerdi kimyager bir an bile tereddüt etmeden.

"Öyle yapacağım, anlamı ne olursa olsun," dedi Georg. Onu akşam için yemeğe davet etti.

"En güzeli Johannes'in Camille'in kitaplığında çocukluk fotoğrafını bulduğu sahne," dedi kimyager, bedenlerinin üst kısmı çıplak olarak, ama henüz pantolonları ve ayakkabılarıyla onun yatak odasmda yatağın üzerinde otururlarken. Yemekte sert bir İtalyan şarabı içmişlerdi. "Camille nasıl da bir grup çocuğun ortasmda duruyor, diğerlerinden daha iri ve daha hantal olarak... Johannes nasıl da onun dudağında bir yarık olduğunu keşfediyor ve onu aşırı asabi bulmasma rağmen ona karşı çok uyuşuk, yumuşacık bir duyguya kapılıyor...- Seni hiçbir konuda kandırmak istemiyorum Georg. Şu anda uzun bir ilişkiye hazır olduğumu sanmıyorum."

Bu laf üzerine Georg, kendini hissettiği kadar salak ve ferahlamış bir biçimde gülümsemiş olmaktan korktu. Etkisi sonradan ortaya çıkan ve içinde hâlâ enstitüdeki kloroformun da rolü varmış gibi görünen bir alkol perdesinin arkasında sevişti-ler, uyku sersemliğine benzeyen bir yavaşlıkla birbirlerini bul-dular, kesin ve mutlu bir çabayla; ve böylece her yumuşaklık ve her tutkulu hareket ilk denemede pisi pisine başarısızlığa

uğrarken ikincide biraz şuursuzca, ama olağanüstü bir biçimde amacına ulaştı.

Georg bazen, toplam iki yıllık ilişkileri süresince perdenin hiç kalkmadığına inanıyordu. Kimyager ilişkilerini, kendi biliminin terminolojisine uygun olarak "zayıf bir bağ" şeklinde adlandırıyordu. Bu, ikisinin de çok çalıştıkları, birbirlerini pek sık göremedikleri ve yalnızca bazı hafta sonları beraber seyahate çıktıkları anlamına geliyordu. Birlikte yaptıkları hiçbir şey heyecan verici değildi, belki biraz fazla laçkaydı; tıpkı Georg'un geçirdikleri ilk geceden önce, hiç bu tarz tombul bir tikellikle bir kadının içinde olduğunu hatırlamayışı gibi... Hatta kadın "Oh, bu iyi, tekrar boşaldığını hissediyorum!" diye bağırdığında Georg, onun eski erkek arkadaşına gönderme yapıyor olması gereken bu "tekrar"la inceden inceye dalga geçmişti.

İlk gecelerinin ertesi günü, senaryonun beyaz kalmış kapağına Nabokov'un Kedisi yazdı, onu bir klasöre koydu ve gerçekten bir daha asla oradan çekip çıkarmak istemediğini düşündü.

Bundan az sonra çıktıkları yürüyüşte kimyagere bir kısa film çekme planını anlatıyordu. Kimyager kasvetli manzara fotoğraflarını, hüzünlü şiirleri ve Alman yaylı çalgılar dörtlülerini seviyordu ve yatağının üzerine Böcklin'in *Ölüler Adası*'nın bir reprodüksiyonunu asmıştı. O yüzden Georg'un aklına Kristina'nın onu arayıp urban hastanesinde kendi çalıştığı koğuştaki genç bir kadının ölümünden bahsetmesinden sonra gelen fikir, hemen hoşuna gitti. Kadın bir sirk artistiydi. Ölmeden hemen önce sevgilisini odadan çıkartmıştı, çünkü dünyaya nasıl tek başına geldiyse ondan yine tek başına ayrılmak istemişti. Georg kafasında onun erkek arkadaşının bu olayın hemen ardından gelen intiharını kurdu. Bomboş sallanan trapez motifinin ve hasta yatağının başında söylenen birkaç cümlenin çevresine iki görüntü dizisi eklenmeliydi. Her biri sevenlerden birini, terkedilmiş bir sokakta karşı yönden yavaş yavaş yaklaşan bir çocuk olarak gösterecekti. Çocuklar karşılaşmıyorlardı, ama filmin sonunda yüzleri aynı bütünlüğün içinde yer alacaktı; sekansın

-kadının hasta yatağındaki ölümünün ve sevgilisinin intiharını gösteren son görüntülerinin- beklendiği anda...

"Sanki birinin peşinden ölüme gitmek mümkünmüş, sanki insan orada karşılaşabilirmiş, sanki kamera merceği iki sonsuz dizinin arasındaki bir sınır değermiş gibi..." dedi Georg telefonda, bitmiş olan senaryoyu beğenmişe benzeyen Kölnlü redaktöre. "Ama cıvıkmış etkisi yaratmamalı, fazla şekilci olmamalı, umarım anlıyorsunuzdur. Bu daha çok filmin nasıl çekileceğine bağlı."

"Onu en iyi yönetmenlerimizden birine göstereceğim."

"Fakat..."

"Kendiniz çekmek istiyorsunuz, biliyorum. Biraz sabırlı olun ve öncelikle yazmaya devam edin."

4

Chandrasekhar senaryosunun başka metinleri de oluştu. Yazı masasının üzerine izafi astronomi ve yirmili yılların Hindistan ve İngilteresiyle ilgili gittikçe daha fazla malzeme yığmasına rağmen ya da yığdığı için, Georg'un hoşnutsuzluğu devam ediyordu. Arkadaşlarının kısa film projelerine; kendisinin öğrencilik filmlerindeki 8 milimetre denemelerinden bildiği ve yine de iki kat büyük boyutta ve dört kat yüksek seviyede tersliklerin ve sınırlandırmaların ortaya çıktığı düşük bütçeli yapımlara katıldı. Adı *Robert ve Anna* olan kendi kısa filmi en iyi ihtimalle 40.000 marka patlıyordu. Fakat bazen küçük bütçelere rağmen hatırı sayılır işler ortaya çıkıyordu ve böylece Georg bir akşam okulunda matematik dersi vermeye ve bu geliri ve feragat ettiği diğer her şeyin parasını, bir sarkıtın damlayışındaki monotonlukla büyüyen bir "film hesabına" aktarmaya başladı.

Sadece çalışmaya devam etmesi gerekiyordu: Korkusuzca ve umutsuzca... Fakat bunu başarmak, konusunu geleceğin yönetmenlerinden, kameramanlarından ve oyuncularından oluşan

bir akşam grubunda anlattığı hiçbir şekilde duygusal olmayan, gerçekten objektif filmi çekmek kadar imkânsızdı. Bir kameranın şans çarkları tarafından idare edilen ve bir meleğin yara almadan içeri sızma ve hareket etme kabiliyetiyle yerin üzerinde ve yerde, gündüz ve gece, merhametsizce ve utanmazca hareket edecek bir robota sabitlenmesi gerekiyordu.

"Sen bir hesapçısın, bir şekilci," dedi posbıyıklı bir kameraman.

Georg, özellikle kameramanın eski Berlinli görünüşü ve şivesi hoşuna gitmediği için kendini savundu. Thorsten Maier doğrudan doğruya, şişman genç subayların yüzyıl sonunda yapılmış, artık sadece birahaneleri çirkinleştiren yağlıboya resimlerinden birinden kırmızı fitilli kadife bir gömlek ve berbat bir biçimde kıçından düşen bir kotla kaçmış gibi görünüyordu. Kısa bir süre sonra bıyıklarının uçlarını bir bardak biradan kaldırarak, buna rağmen matematik bilgisinin tam bir sonsuzluk bilgisi içinde doruğa çıktığını ileri sürdü. Bu da, kameranın telemetresinden de kolayca okunabileceği gibi, objektiften on metre uzakta başlıyordu.

"O halde yirmi metre iki kere sonsuz mu ediyor?" diye karşılık verdi Georg.

"Yanılıyorsam düzelt, ama sonsuzdan büyüğü de ne oluyor?" Thorsten Georg'a neredeyse bir ayyaş kışkırtıcılığıyla, dik dik baktı. Fakat bir şey, muhtemelen aksan ya da onun gözlerinin içine attığı ikinci bir bakış Georg'u sakin ve nesnel bir biçimde cevap vermeye itti. Aşağı yukarı rasyonel sayılar kümesinin reel sayılar kümesine oranı gibi, önceden verilen sonsuzluklardan daha büyük sonsuzluklar bulmanın gayet mümkün olduğunu açıkladı. Thorsten okulda gördüğü, konuyla bağlantılı dersi hatırlamıyordu. Bunun üzerine Georg bir cep takviminin sayfalarına Cantor tarafından bulunan ve doğal sayı kadar rasyonel sayı olduğunun gösterilmesini sağlayan bir sayı kümesi ve ardından bu sonsuz miktarın sayılabilenin üzerinde bir kümenin oluşturulmasıyla nasıl aşılabileceğini gösteren bir diğer küme çizdi. Thorsten hâlâ konsantre olmuş vaziyetteydi ve yeni so-

rular soruyordu. Böylece bir çizginin üzerinde çizgiye dik ışınları aşağı yollamak için (Bir çemberin alt yarısındaki her nokta, onun altında duran ve yine de daha kısa, çapı uzunluğundaki bir doğru parçasının üzerindeki bir noktaya tekabül ediyordu.) salıncaklı bir atın tahta kızağı gibi duran bir yarım daire çizimi, ardından da onun orta noktasından çıkan tahta kızağı, ama aynı zamanda üzerinde durduğu doğrunun herhangi bir noktasını da kesen, gittikçe büyüyen açılarla bir ışın yelpazesi ortaya çıktı. Bundan çıkan sonuç, herhangi bir doğru parçasının üzerinde sonsuz uzunluktaki doğrunun üzerindeki kadar çok nokta olduğuydu. Georg bir de, Cantor'un zamanında ona S.'nin çamur bulanıklığındaki sonluluğu içinde ışıldayan sayı alanları açan ateşiyle bir kez daha yanarak başka, daha büyük sonsuz kümeler hiyerarşisinin üzerine sonsuz asıl sayılardan oluşan korkunç kümeler olarak yığıldığı büyük alefi gösterdi. Thorsten bu arada muhtemelen ipin ucunu kaçırmıştı; fakat Georg'a, onun biraz sonra kendisinin şaşmaz fotoğraf dehasına, kompozisyonuna, mükemmel teknik bilgisine güveneceği kadar çok güveniyordu. Georg, Thorsten'ın yaptığı çekimlerden ilk birkaçını görünce eğildi, onun elini sıktı ve kesin bir tavırla "Sensiz bir film çekmek istediğimi sanmıyorum. Ne yazık ki çok yakında fiyatı ödenmez hale geleceksin," dedi.

"Şu anda fiyatı ödenmez olan her şeyden önce senin Chandrasekhar üzerine olan filmin... Yarım milyon değer biçiyorum," diye karşılık verdi Thorsten. "Ama o trajik miktar teorisi var ya, onu elde edeceğiz, en azından televizyon için... Bahse girerim bizi Daederae'ye, Leibzch ve Halle'ye bile gönderecekler.[7] Yaz oğlum, yaz!"

Cantor'un Son Yılları fikrini ise, önyargılar ve çizimlerle başlayan akşamın ilerleyen saatlerinde geliştirdiler. Georg Cantor birkaç kez psikiyatri kliniklerinde kaldıktan sonra 1918'de Halle'de ölmüştü. Yaşamının son yıllarında ünlüydü, ama tutucu matematikçilerin büyük zihinsel çabaları ve düşmanlıkları

[7] Berlin şivesiyle DDR Daederae, Leibzig ise Leibzsch şeklinde söylenir. (Ç.N.)

onu yıpratmıştı. Kendisinden önceki herkesten daha iyi kavrayıp hakkından geldiği sonsuzluk problemleriyle hâlâ mücadele ediyordu. Ara ara şuuru bulanmış gibi dalıp gitmesine ya da işkence eden bir huzursuzluk altında ıstırap çekmesine karşın, fazla heyecanlı ve depresif bir halde kendini tamamen Shakespeare'in dramlarının Francis Bacon'dan çıktığı teorisine vermiş, kitaplardan kurulu bir barikata benzeyen çalışma odasına gömülmüş, biçimi korumaya çalışıyordu (Karısına her yemekten sonra elini öperek teşekkür etmiş olmalıydı.).

Bu senaryo üzerinde çalışırken Georg kendini bazen günlerce Cantor'un parlak ispat yollarında ve spekülasyonlarında kaybetti. İki kez ciddi ciddi matematik çalışmaya kalkıştı. Böylelikle yorucu, aşırı kafeinli bir geceyi, gün ağarırken korkuyla Riemann'ın hipotezi olarak tanımladığı bir fikirle geçirdi. (Bu fikir önceden daha büyük beyinleri de yormuş olabilirdi ve yormuştu da...) Ne yapıyordu? Brigitte'le geçirdiği gecenin ve ondan da önce Camille'le geçirdiği ve resimlerle ilgili kararı verdiği gecenin gerisine mi dönmek istiyordu? Bir an için, yansıyan bir aynanın şeffaf çukuruna bakmış gibi hızla irkilerek belleğini Stella'yla geçirdiği ve Cantor'un fikirleriyle ilk kez karşılaştığı günlere yolladı. Kimyager onu birdenbire bu kadar düşünceli hale getirenin ne olduğunu bulmaya çalışıyordu.

"Kendime eğitim hayatımı bitirmemin doğru bir karar olup olmadığını soruyorum. Neredeyse üç yıldır sayfalar dolusu yazıyorum ve daha bir santimetre film bile ortaya çıkaramadım."

"Ya hesap yapmayı kesmelisin, ya da gerçekten hesap yapmalısın. Eğer istersen bir yıl içinde matematikçi olarak diplomanı alabilirsin."

Georg mesleki açıdan ne yaparsa yapsın, onun için fark etmiyor muydu? Gerçi o, laboratuvar çalışmasını bırakıp mesela ressam olmaya karar verse, bu da Georg'u rahatsız etmezdi. Bir gün ona ciddi ciddi *Nabokov'un Kedisi* adının nasıl bir önem taşıdığını soracaktı. Bu onun kendisine açıklamak istemediği bir oyuna dönüşmüştü. Georg bazen bunun anlamını kesinlikle bilmek ister gibi davranıyordu ve kimyager inatla reddediyor-

du, ki bu da sonu erotik bir kapışmayla veya hatta küçük sırrın birdenbire kati bir şeylerin belki de aralarındaki ... perdenin yırtılmasının söz konusu olmasma neden olan susma dönüşümüyle bitiyordu. Onun erken ölen anne ve babası. Şaşkın ve incinmiş bir halde geri dönüp Georg'un dokunuşları için ulaşılmaz hale gelmek için ara sıra görüştüğü şu eski erkek arkadaş. Georg onu laboratuvar gömleğinin içinde hayal etmeye çalıştığında gözünün önüne çoğunlukla *Ölüler Adası*'ndaki, kayığının içinde dikilerek o son adaya sürüklenen beyaz örtülü figür geldiği halde (Selvi ağaçlarının ve kasvetli sarp kayalıkların yerine deney tüplerinden ve teleskop kafilelerinden oluşan yığını koyuyordu.), kendisine senaryolar üzerinde çalışmak ne kadar heyecan verici geliyorsa ona da muhtemelen o kadar heyecan verici gelen, hafta sonları bile devam eden, bitmez tükenmez laboratuvar çalışmaları.

"Neden yatağının üzerine daha sevimli resimler asmıyorsun?" diye sordu ona Georg neredeyse bir kavga umuduyla.

"Sen neden komedi filmleri çekmiyorsun?" diye karşılık verdi kimyager. Fakat birkaç gün sonra *Ölüler Adası*'nın yerine, üzerinde Modigliani'nin bir çalışmasının olduğu bir sergi afişi astı.

Cantor senaryosu için tarihsel arka planı tekrar oluşturma gereği -Birinci Dünya Savaşı sırasında Halle kenti-, Georg'u asıl görevin başına geri getirdi. Thorsten omzunun üzerinden eğilerek, ortaya çıkan sahneleri okudu. Cantor'un matematik ve metafizikle ilgili fikirlerinin nasıl kamera görüntüleri haline getirileceği konusunda yorulmadan tartıştılar. Önemli bir öneri, sonsuzluğun doğal renginin mavi olduğunu hatırlayan Hermann'dan geldi. Renk filtreleriyle ve objeleri boyayarak Georg'un asıl isteğini; yani savaş sefaleti ve hezeyam içindeki kentsoylu bir dış dünyanın deniz, gökyüzü ve evrenin derinlikleriyle ilgili o baş döndürücü paradokslara devrimci yöntemlerle çeki düzen vermiş olan ve artık kendine çeki düzen veremeyen bir insanın ön cephedeki sefaletinin arkasındaki görünmeyen iç dünyayla karşı karşıya konuluşunu daha açık hale getiren efektler yaratılabilirdi. Thorsten kafasında, möbi-

us bandına çevrilmiş bir rayın üzerindeki kamera hareketlerini tasarladı. Fraktal sonsuzluk çekimleri yapmak, Escher'in grafiklerinde olduğu gibi perspektifsel açıdan çok derin şehir panoramaları ve önceden kullanılmış resim dizileri oluşturmak istiyordu. Bu amaçla Hofstadter'in, o günlerde insanın bütün kitap raflarında *Joy of Sex*'in yanında bulduğu *Gödel, Escher, Bach*'ını satın aldı ve Georg'un eseri beğenmemesine şaşırdı.

"Ben bilgisayar gösterişleriyle dolu bir belgesel yapmak istemiyorum," diye bağırdı Georg. Fakat bu, Escher'in grafikleri üzerine düzinelerce çeşitleme düşünmüş olan Thorsten'a hakaret anlamına geliyordu. Şüphesiz Cantor'un çalışma masasının üzerindeki kitapların arasında, matematikçinin tıpkı Escher'in *Yansıyan Küreli El*'indeki gibi kendi görüntüsünü tek parça bir kürenin kapalı alanında, sonsuz dünyadışının izdüşümsel yansıması olarak yeniden bulmak için eline aldığı bir cam küre ya da neredeyse küre şeklinde bir cam (Noel süsleri nasıl olurdu, Cantor'un karısının sık sık ziyarete gelen yeğeni Alice'in hediyesinin yanındaki bir Noel ağacı topu) tasavvur edilebilirdi. Ve şüphesiz Escher'in hayatı boyunca ortaya koyduğu eserler, bütün sonsuzluğu görselleştirme denemeleri için en verimli kaynaktı. "Chandrasekhar senaryosu bile matematiksel fikirlerden çıktıktan sonra, film çeken bir matematikçi olarak önemsenmemekten korkuyorsun," diye tahminde bulundu Hermann. Yeni bir eve taşınmıştı ve iki saattir 100 Watt'lık bir ampulün ışığında rulo fırçalarıyla bembeyaz boyadıkları, tamamen çıplak bir odanın uğuldayan kar fırtınasında çalışıyorlardı.

"Mümkün. Ama bu filmi de finanse etmemin olanaksız olduğunu bir ilkokul öğrencisi bile tahmin edebilir."

"*Robert ve Anna*'dan hâlâ hiç haber alamadın mı?"

"Çok seyahat ediyorlar. Yalnızca vedalarla ilgili bir şeyler duyuyorum," dedi Georg bir fırçayı bir kovaya daldırırken yapmacık bir soğukkanlılıkla. Dağılıcı boyanın kokusu ve alt kollarındaki ince tüylerin arasına sıçramış olan boyalar ona Maria'nın vaktiyle yeni olan evindeki onarım gününü hatırlatmıştı. Yüzünü tavana çevirmiş, tetkik ederek kendi ekseni

etrafında dönen Hermann'a baktı. Maria ve Rike onların hayatlarından yok olmuşlardı ve bu göz kamaştırıcı parlaklıkta ışıklandırılmış kuliste Hermann ve o, absürd bir tiyatro oyunu oynar gibiydiler; tıpkı kendisinin son derece parçalı gençlik dramı *Beyaz*'daki gibi... Avangard bir yönetmen. Biraz şizofren olsa da tanınmış bir psikanalizci. Şimdi, programcı olarak hayatını güç bela kazanan başarısız bir senaryo yazarıyla işsizlik karşısında doktor unvanı kazanan bir psikologun boya fırçalarıyla silahlanmış figürlerine dönüşmüşler. Kısa bir süre sonra otuzuncu yaş günlerini kutlayacaklardı, aman tanrım, zamanında sonu kestirilemez olan, kendisinin Sartre'la ilgilenirken birinin onda hâlâ "korku içinde kendini bekleyebileceğini" asla tasavvur edemediği sınır değer...

"Bugün Freud hakkında ne düşünüyorsun?" diye sordu Hermann'a. Fakat onun uzun uzadıya yaptığı açıklamaları anlamadı; çünkü nihayet, Escher grafiklerini Cantor filminin kamera görüntüleri için model olarak kullanma eğiliminin nereden kaynaklandığıyla ilgili o nahoş psikanalitik keşfi yapmıştı. Gözlerinin önünde yol yol boyanmış yerleri boyanmayı bekleyenlerden ayıramadığı, göz kamaştıran beyazlıkta bir alanla, gittikçe daha hızlı çalışıyordu. Camille'in şeytanı onu o kadar doğrudan, fiziksel bir biçimde yakalamıştı ki, duvar gözüne bir sis perdesi gibi görünüyordu, çekici ve geçirgen; bir saunanın, arkasında ya da içinde Camille'in terle kaplı çıplak vücudunun kendisini beklediği buhar dumanları... Daha heyecan verici bir şey tasavvur edemediği şeklindeki ani, burnunun sürtmesine neden olan itiraf kalbini sıkıştırıyordu. Bu nasıl olabilirdi? Acaba sadece kimyager ona geçen hafta zaman ayıramadığı için miydi?

Akşam için Kristina'yla sözleşmişti, onunla ve Münih'ten gelen üç tanıdıkla yemek yiyecekti. Kimyagerle yapılan bir anlaşma, aralarındaki zayıf bağ için bir tanım ya da sınırlama yoktu. Yine de bugüne kadar -Kristina'nın bazen ciddi, bazen alaycı protestosu altında- ona sadık kalmıştı. Kristina'nın tanıdıkları gece onun iki odalı dairesinde kalacaklarından -bir çift çalışma odasında, bir kadın Kristina'nın yanında yatak odasmda-, be-

denini saatlerdir esir alan uyarılma için bir çıkış yolu yok gibi görünüyordu. Son zamanlarda yaptırdığı ipeksi kibrit çöpü kısalığındaki Blade-Runner-saç kesimiyle Kristina, onu dikkatle gözledi ve ziyaretçiler yorgun argın odalarına çekilene dek onunla şarap içti.

"Farkındayım Georg, hâlâ eskisi gibisin," dedi, Georg vedalaşmak için ayağa kalkıp yine de ona biraz fazla uzun sarıldığında.

"Ne yapmalıyız?" diye mırıldandı Georg onun boynunun ısınmış olan sağ tarafına doğru.

Kristina onun pantolonunun fermuarını açtı. "Ah, cesur bir asker... Bir egzersiz yapalım, ordudaki gibi..."

Portatif karyolaları, mutfak masasıyla evye arasındaki, üstüne kırmızı kareli masa örtüsünü örttükleri bir metrekarelik boş alandan fazlası değildi. Kristina'nın uzun uzuvlarının etraflıca ve olabildiğince sessiz bir biçimde bükülmesi ve katlanması gerekiyordu, ta ki müstehzi ağzıyla perspektifsel olarak büyütülmüş gibi görünen organı arasında mümkün olan en kısa mesafe oluşana dek... 'Ben bir canavarım,' diye düşündü Georg her şeye rağmen, bir yandan da, Kristina'nın kendisini her zamankinden fazla etkileyen sarsıntısını sismografik duyarlıktaki bir sertlikle yeniden ölçerek. Bir sandalyeyi düşürdüler ve Georg sonradan, birkaç saniye için çıplak sırtında bir bakış hissettiğini sandı.

5

Birkaç hafta sonra Camille'den bir kart aldığında (İskoçya Dağları'ndaki *Loch Maree and Slioch*), gözünü yadırgayarak onun sola eğik, biraz kafese kapatılmış etkisi yaratan yazısma dikti. Kendisini Kristina'nın mutfak zemininde gevşetmiş olan arzu nöbetiyle Camille'in işi olmazdı. Hemen cevap yazdı, hiç uğraşmadan... *Ben iyiyim, bir kere de normal bir tatil yapsam sevineceğim.* Cantor senaryosu, redaksiyon masalarının üzerindeki şüphesiz uzun yolculuğuna çıkmıştı. Aslında en çok istediği şey kimyagerle güneye gitmekti, hatta uzunca bir süre için... Fakat

kimyager çok meşguldü, aramıyor ve kendi telefonunun yanına da gitmiyordu. Sonunda Georg onu alışkanlığının tersine haber vermeden ziyaret ettiğinde, daire kapısını yalnızca araladı.

"Buna dayanmalısın!" diye fısıldadı. "Buna hakkım yok, ama..." Uzun saçı yeni yıkanmıştı. Hafif ıslaklık, saçı sönük gösteriyor ve bu da korku ve mutluluktan oluşan, çekilmez yüz ifadesini güçlendiriyordu. "Uzun sürmeyecek..."

"O burada! Seninle oturuyor!"

Kimyager başını evet anlamında salladı; eski erkek arkadaşının dönüşüne, doğru dürüst utanmak için fazla sevinmiş olarak...

"Dayanılacak bir şey yok," dedi Georg zar zor. "Evli değiliz. Ama kendine iyilik etmiyorsun."

Kimyager bir kez daha başını salladı ve kapıyı kapadı. Koridorun arka planında bir şey hareket etmişti. Georg acıma duygusu ve öfkeyle merdiveni ağır ağır indi. Kristina'yla yaptığı tekrardan ona hiç söz etmemişti. Şimdi vicdan azabı memnuniyet verici bir anıya, yakın geleceğin ihanet kurbanının erken gelen intikamına dönüşmüştü.

Eve gelince televizyonu açtı. Çernobil'in patlayan atom reaktörü. Kabus grisi hava çekimleri, helikopterlerden yapılmış, itidalsizlik helezonları, umutsuz yabanarısı uçuşları, ölümün elle tutulur bir görüntüsünü vermeyen beton küpe tekrar tekrar çarparak... Yalnız kalmak için fazla heyecanlı bir halde Hermann'ı aradı ve onunla bir Kreuzberg meyhanesinde buluştu. Ertesi gün kıtı kıtına bir ispat eğiliminin kenarında birlikte koştular; sonraki gün önce hafif, ardından aralıksız bir nisan yağmuru başladı ve sıcak havada toz halinde serpişen, başka zamanlarda şehre nefes aldıran ve insanın önemsemeden yüzünden sildiği bu ıslaklık, akan zehir haline geldi; ekolojik iflas ilanının sonucu olarak doğudan gelen damlacık istilası, içinde bir Tarkowski kuşağının genişlediği devletçiliğin çatlaması, çöküşün rüzgar ve su perdelerini Avrupa üzerine göndererek, yıkılışın logaritmik elçileri... Bazı gösteriş meraklıları tepeden tırnağa sarı plastiklere büründüler, ama temkinliler de eğer kendilerininki-

ni evde unutmuşlar ve yağmur tarafından gafil avlanmışlarsa bir sonraki süpermarketten şemsiye satın aldılar. Takip ve terk edilmişlik şokuyla bunların yarattığı duygu Georg'a, Camille'le eski yürüyüş günlerini hatırlattı. Ona genel bir ergenlik patlak vermiş gibi geliyordu; aciz isyanın laneti, şüphesiz entelektüel bir tutku (atom teknolojisi ve radyoaktif ölçü birimleri üzerine yapılan tartışmada), henüz ya da daha doğrusu bir kez daha ışıl ışıl ve kanlı bir biçimde ciddiye alınmamış olanların gizli tadı... Dikkati çekecek kadar fazla davet ve şenlik vardı. 'Çernobil,' dedi kendi kendine tek bir kez alçak sesli bir utançla, Cantor filmi için yaptığı senaryo çalışmasının bitmesinden ve kimyagerle yaşadığı olaydan sonra yeniden bir krize girmesini muhtemelen önlemişti. Felaket dört bir yanda, gizli kendini iyi hissetme potansiyellerini açığa çıkarmıştı. Bugüne kadarki hayatının bu en karmaşık aylarında doğru dürüst fark etmeden yeni bir film projesine başladı. Kristina önce onu tekrar teselli etmek istemedi; çünkü hastalarından birine, bir Berlin Filarmoni Orkestrası çellistine aşık olmuştu. Fakat hemen sonra bu gidişat onu o kadar korkuttu ki, Georg'u birkaç kez gecenin bir yarısında aradı, bir taksiye atladı ve daha daire kapısında ona tecavüz etti; kısa bir süre sonra üzerinde sadece yeni, çok doktor işi görünen bir gözlük olduğu halde, tekeşliliğin kullanım değeri üzerine düşünceler ileri sürmek için... Georg ona evlenmesini ve mini mini çellistler doğurmasını önerdi.

"Sen benden önce evleneceksin!" diye kehanette bulundu Kristina, ve zeki, geç Ortaçağ ya da erken Yeniçağ kadın tüccarı ya da düşesi yüzünü (Margarethe Maultasch? Hayır; o, Tirol'e aitti ve çirkindi.) acıyla çarpıttı.

"Neden olmasın? Bu konuda bir fikrim yok," dedi Georg, ama Çernobil sonrası durum onu geceleri risk toplumunun neon ışıklı barlarına, diskoteklere, caz çalan bodrumlara, film arkadaşlarının yarı özel galalarına sürükledi.

"Sadece topluyorum," dedi kendisinin aksine Cantor filminin yapımının bir gün gerçekleşeceğine kesinlikle inanan Thorsten'a.

"Ne topluyorsun?"

"İçeridekiler. İmgeler ve insanlar. Vermeer'in resimlerini bilir misin? Kesinlikle ilgini çeker. 17. yüzyılın fantastik kameramanı."

İç ve dış odalarında insanlar. Georg onları belli bir amacı olmadan, yani değiştirmek istemeksizin takip ediyordu, tıpkı Thorsten'ın kamerası ya da herkesin yanında bir süre koşan bir köpek gibi... Koşu yolları, köşelerinde sanki oraya kendi istekleriyle gelmemişler de sürülmüşler gibi afallamış durumda olan ilk yarıyıl öğrencilerinin geceledikleri, salon benzeri Berlin odalarına çıkıyordu. Kendi teni de insanı korkutacak kadar şeffaf görünen, film piyasasıyla ilişkisi olan bir emlakçı kadının çatı katının neredeyse yalnızca camdan oluşan banyosunu gördü. Gerçek geyik boynuzları ve isle karartılmış olarak satın alınmış tavan kirişleri soylu, boş vakit avcısı bir karı kocanın Dahlem'deki[8] evini süslüyordu. Oyunculuk okulu öğrencisi olan bir kadın, Lankwitz Orkestrası şefinin bahçesindeki bir çeşit ahşap evde oturuyordu. Geri geri zoom yapılarak bir Martin Gropius binasından çıkılıp eski Hava Bakanlığı'na, ortadan kaybolan Prens Albert Sarayı'nın Gestapo işkence bodrumlarının üzerini örten duvarlara ve çimenli tepelere, içinde yer yatağı, paravanalar ve beyaz cilalı döşemede duran çerçevelenmiş, çini mürekkebiyle yapılmış Kutsal Dağ çizimleri olan, ışıkla dolu bir Japon odasına varılıyordu. İkinci ve üçüncü arka avluda bulunan, inatçı bir Pop Art umutsuzluğunun duvarlarını menekşe rengi ve avokado yeşiline boyadığı, böylece insanın en aydınlık öğle sonrasında bile neon lambalarına ihtiyaç duyduğu ve tipik ironik bir biçimde sanki mermer ya da alçıdan yapılıp yutulmuş iki küçük figür gibi akvaryumun dibinde kaldığı zemin kat daireleri de buna ekleniyordu.

"Bence sen organ topluyorsun," diye açıkladı Kristina sevilen gecelik saldırılarında bulunup çelliste onun Charlottenburg'daki dört odalı dairesine taşınacağı konusunda söz verdikten sonra.

[8] Dahlem: Berlin'in lüks semtlerinden biri (Ç.N.)

"Parke ve alçı kabartma? Büyük bir cumba, Jugendstil üslubunda çini sobalar ve hizmetçi girişi?" diye sordu Georg ilgiyle.

"Hepsi var. Peki organlarla işler nasıl gidiyor?"

"İçerisi her şeyden önce insanların düşündükleridir. Bir teorim bile var."

Kristina teori duymak istemiyordu ve böylece Georg ona keyifli bir akşam, kalbinin daha hızlı çarpmasına neden olan şeylerin listesinden oluşan bir mektup gönderdi: Yumuşak parmak uçlarının yarattığı fırtınayla dağılan, uzun tüylü, pampa otu yelpazeler; ıslak, serin köküyle bakımlı bir İngiliz çimeni demeti; iri, miskin sarışının aslansı bedenindeki gülen, kırmızı çilek yaraları; dairesel sola ya da sağa dönüş hareketleriyle enerjik siyah fırçacıklar; altında benlerin parladığı keten; kum rengi, çay rengi, sütlü kahverengi kürk kenarlar; bir gelin teli örgüsü, inatçı ve çıtırdayan; büyütecin odak ışını altında ateşe verilen çalı süpürgeleri; merhametli bir labirentin sabun taşı gibi parlayan kabartıları; ezilip dümdüz edilmiş bir tel yumağı, gündüz vakti üzerinde birinin güneşte yattığı bir çimenlik gibi gece doğrulan; parıldayan, zayıf bir kaynak akıntısıyla çentiklenen yosun yastıklar; mükemmel yuvarlaklıktaki bir çikolatalı puding tepesinin üzerindeki siyah rendelenmiş çikolata çalılıkları; Venüs tüyü ve köpüğü ve altındaki uyuklayan kabuksuz sümüklüböcek, açılan kanatçıklar, sedef mavisi minyatür Zümrüdüankalar, ten kelebekleri, asık suratlı, geçkin kırışıklıktaki küçük ağızlar, pembe pembe parlayan kulak büklümleri, sarhoş edici bir yokluğun titrek kıvrımları...

"Sen beni delirtmek istiyorsun. En azından on beş kadın vardı," dedi Kristina telefonda. "Kendine jinekolojik bir atlas mı hazırlıyorsun? Peki tamam, teori ne?"

"Bu bir taşra teorisi. Herkes kendi taşrasında yaşar: Ahlaki, politik, entelektüel, erotik ve iletişimsel açıdan... Sonuç olarak birey, içinde bulunduğu ya da bulunmuş olduğu taşralar toplamından başka bir şey değildir."

"Nefes kesici. İşin esprisi ne?"

"İşin esprisi yalnızca en basit taşrayı, yani doğrudan doğruya mekansal olanı incelemek... Buna bir insanın her defasında kendi gözüyle gördüğü bütün yerler -kırsal alanlar, şehirler, köyler, sokaklar, evler- dahil. Taşranın çekirdek alanı, bir insanın yerleşim sıklığını gösteren bir yoğunluk fonksiyonunun değerlendirmesinin sonucudur. Bundan da bir nevi coğrafi homongoloz[9] ya da işte gerçek taşra, içerisi çıkar. İnsanların çalıştıkları yer, oraya giden yol, oturdukları ev tabii ve son olarak ve en çok da kendi bedenlerinin spesifikliği... Bu, hiçbir zaman kaçıp kurtulamayacakları taşradır."

"Bence bu banal..."

"Aynen öyle. Yöntemsel olarak banal, bilimin tamamı gibi... Beni ilgilendiren şey, bu mekansal taşranın görsel açıdan tamamen kavranabilir olması... Dil olmadan idare etmek zorunda kaldığı ve sembolik öğeler kullanmadığı sürece filmin sınır hattını oluşturuyor."

"Yani insanları dinlemeyerek, yöntemsel olarak aptalmış gibi yaptığını söylemek istiyorsun. Ve zihnindeki kamerayla on beş yatakta sürterek mi film çektin?"

"Saymadım. Ayrıca erkekler de ilgimi çekiyor."

"Ne zamandan beri? HTLV virüsü[10] hakkında hiçbir şey okumadın mı? Bir doktor olarak sana şu kadarını söyleyeyim ki çok yakında bununla ilgili bir sürü şey duyacaksın."

Çellistten yana yaptığı seçim yüzünden çok üzülüyordu. Georg tabii ki saymıştı. *Kaç tane olduklarını ve bir tanesinin kaç özelliğe sahip olduğunu....* Camille, suç müzesinin bodur kenarında... Dört ayda beş sevgili, fazlası değil. Ve sahip oldukları bütün özellikler kendisini ilgilendirmişti; diş macunu tüpünün kapağını kapayış, bir kitabı tutuş, saçlarını alınlarından çekiş, bir ahizeyi alış, cüzdanlarını çıkarış, yatakta yan dönüş, ya da çocukluklarından bahsediş tarzlarına dek... O bir kafa dinlemeydi; diğerlerinin tuhaf ve tuhaf bir biçimde mükemmel dünyalarını ziyaret etmek ve onlarda kaybolmak için, ister bir saat-

[9] Homongoloz: Yapay insan (Ç.N.)

[10] HTLV virüsü: AIDS hastalığına neden olan HIV virüsünün eski adı (Ç.N.)

liğine olsun, ister bütün bir gün boyunca... Hermann Georg'u, onu beklemeye almış olan ve artık onunla yalnızca haftada bir alelacele, darmadağınık telefon konuşmaları yapan kimyagerden öç almaktan başka bir şey yapmamakla suçluyordu. Kimyager ona eski erkek arkadaşının yeniden tüymesinin uzun sürmeyeceğini açıkladığında, tamamen bu suçlama bağlamındaki kızgınlığı, klasik psikanalizin buhar pistonu tarzmda, yakında otuzuna basacak bir erkeğin fahişelerle de tecrübesi olması gerektiği şeklindeki tasavvura dönüştü. Böylece Postdamer Sokağı'ndaki sabah alacakaranlığında iki ağır, soğuk bedenin içine -dişlerini gıcırdatarak- boşaldı. Stuttgart Meydanı'nda bulunan ve çekiçle vurulan bir porno sinemasından sadece boncuk bir perdeyle ayrılmış olan kanepenin üzerinde kötü ruhlar onu, Hawaii'den Margarita, kalçasına takmış olduğu ve kolonyayla ilaçlanmış iki domuz yağı büklümünü serbest bırakan kırmızı rugan kemeri çıkarınca kendi haline bıraktılar ve böylece ikisi birbirlerine bir sigara içimlik sürede (ve iki yüz marka) fıkralar anlatıp çekingen bir öpücükle vedalaştılar.

"O üç fahişeyi asla unutamayacağım. Dehşet verici ve gülünçtü, ama ben gerçekliğin her biçimine bağımlıyım," dedi, bunun üzerine ona bir belgesel film çekmesini öneren Hermann'a.

"Belgesel film senin işin değil," dedi Thorsten. "Benim daha iyi bir fikrim var." Georg *İngiltere Seyahati* için, sanki senaryoyu daha yazmamış gibi bir özet yazmalı ve bu özeti bazı seçkin kurullara ulaştırmalıydı.

Bu kolay işi yapma denemesi sırasında, İngiltere'ye giden gemide beklenmedik bir biçimde yeni figürler ortaya çıktı. Araları açık bir karı koca eklendi, eski bir koloni subayı, karanlık bir genç kadın, Shakespeare okuyan bir gemici, imparatorluğun çöküşünü önceden gören bir tarihçi... Chandrasekhar ve onun kara delikler konusundaki keşfi artık olayın merkezinde olmayıp, her birinin kendi aşkınlığı ve kendi ortadan kaybolmuşluk vizyonu olan bir dizi hikâyenin entelektüel kaçış noktasını oluşturuyordu.

Thorsten bu "daha insani" değişkenin daha iyi karşılanacağı kanaatindeydi. "Bunlar en dar alandaki küçük oda oyunları,

aksiyonlar... Ve karşıtlık yaratmak için de deniz çekimleri koyarız! İşe yarayacaktır!"

Georg Thorsten'ı evinde ziyaret etmekten zevk alıyordu; çünkü onun, kız arkadaşı Lore'yle oturduğu fabrika katı bambaşka bir iç sunuyordu. İkisi, Georg'la Camille'in tanıştıkları yaşta tanışmışlardı. On altı yıldır beraberlerdi. Kesintisiz ilişkilerinin sırrı, matematiksel bir prensibe dayanıyordu: Halihazırdaki bir odada Thorsten ve Lore daima birbirlerine en uzak mesafeyi arıyorlardı. Georg onlarla yürüyüşe çıktığında üzerine çoban köpeklerinin ümitsizliği çöküyordu, çünkü diğer ikisi esasen farklı yönlere doğru hareket ediyorlardı ve bu defa insan hiç ilerleyemiyordu. İçinde sadece küçük bir yatak odasının ayrıldığı ve bunun dışında ara duvar olmayan fabrika katında ise aksine insan tepeden bir gözle bakabiliyor ve dış duvarların sınırları tarafından sakinleştiriliyordu. Georg ikisinden birine yaklaşması mı, yoksa hareket halindeki iki nokta arasındaki geometrik ortayı koruması mı gerektiği şeklindeki sorudan kurtulmuş olarak mutfak bölümündeki bir sandalyede oturup kalıyordu. Çoğunlukla ikisinden sadece biri onunla arkadaşlık ediyordu. Buna rağmen Thorsten ve Lore her zaman birbirlerine bağlı oldukları etkisini yaratıyorlardı. Hareketleri, gizli bir verici istasyonunun üzerinden birbirine koordine edilmiş gibiydi. İnsan ikisinden biriyle ne hakkında ve ne uzunlukta konuşursa konuşsun, diğeri sonradan katılıyor ve konunun ne olduğunu anında anlıyordu; sanki sohbetin bir dakikasını bile kaçırmamış ya da kaçırdığı bütün bilgiyi şimşek hızındaki sessiz bir scanning-sistemi içinde, alıyormuş gibi... Asla kavga etmiyorlar, asla birbirlerinin sözünü kesmiyorlar, birbirlerine asla baştan savma değil, daima saygı dolu ve şefkatli bir biçimde dokunuyorlardı. Klasik ölçülere göre hemen hemen çirkindiler: Yüzyıl sonu görünümüyle Thorsten, her zaman tıknefes ve biraz hamile gibi görünen, etine dolgun, miyop Almanca öğretmeni Lore. Fakat onların ilişkilerinin matematiksel uyumu, Georg'un gözlerini kamaştırıyordu. İkisi onu neredeyse evlat edinmişlerdi ve daha kimyager onu titreyen sesiyle tekrar yalnız olduğunu açıklamak için aramadan önce Georg, muazzam geçici duygusal heveslere maruz kaldığını gördü

ve son, evli sevgilisinden ayrıldı, ki kadın da bu yüzden onun kafasına küçük bir francala fırlattı. Bedensel duruma konsantre olduğu zaman, bu dönemdeki maceraları sonradan ortopedik tedbirlerin faydasına, karışıklığına ve iğrenç gammazlığına sahip oluyordu. Birdenbire belleği dışarı sarkan bir tampon ipine, selülit belirtilerine, pul pul olmuş ojelere, bir meme ucunun kenarındaki siyah tüylere, bir apsenin iyileşmesi için poponun bir yanına yapıştırılan yara bandına, spiraller ve prezervatiflerle yapılan ve hiçbir zaman daha iyi olmayan o grotesk el çalışmalarına çarptı. Kadınlarda gözüne batan şeyler hayal bile edilemezdi! Ve işin ilginç yanı: Bu sayılanlardan hiçbirinin filmlerde ortaya çıkmaya pek özen göstermemesiydi, ustaların yapıtları izlendiğinde bile... Bundan çıkan sonuç, sinemanın edebiyatın bin yıllık çalışmasına kıyasla hâlâ nahif bir safhada, Godard'ın dile getirmekten hoşlandığı gibi, feodalizm safhasında olduğuydu.

Bir kez daha kimyagerin beyaz, limon kokan, çekici bir biçimde benlerle dolu kolları arasında kendini hem azat edilmiş, hem de zan altında hissediyordu. Geçen ayların aşklarının görünmeyen çifte bedeninde bıraktığı çatlağı -tıpkı o zamanlar, Stella'nın yanında olduğu gibi- görüyordu; artık ne birbirlerine ettikleri sadakat yeminiyle, ne de başlangıç anıları ve o kadar günlük ve yine de başarılı başlangıçlarının kloroformuyla yumuşak bir biçimde dirilerek ya da uyuşarak anlayacak durumda olduğunun hayal meyal bilinciyle...

"Son aylarda yaşadığım hikâyelerde herhangi bir anlam arama hatasına düşüyorum," dedi Hermann'a. Sanki zevkler elde etmek yerine başkası adına iş yapmıştı -ya da sanki bu işi kendi kendine uydurmak zorundaydı, çünkü bu ölçülü kendinden geçişlerin ve kararında yaralanmaların mantıksızlığına pek katlanamıyordu. İlk kez aklına harem-kafe düşüncesi; belleğin, içinde doldurulmuş, örselenmiş, sırf çizilmiş ya da yalnızca önceden sezilmiş aşkların başka, imkânsız bir hayatta devam edecekleri günü bekledikleri bu en erotik ve belki de en hüzünlü alanı geldi.

"Bunun Camille hikâyenle bir ilgisi var," dedi Hermann.

"Ama zaten en kötüsü de bu..."

"Hayır, bu, bugüne kadar yaptıklarının en gerçeği... Berbat K.'daki sen ve Camille üzerine senaryonu bir televizyon redaktörüne gönder bakalım."

"Bu intihar olur!" diye bağırdı Georg. "Ve diğer kadınları aşağılamak anlamına gelir!" Kristalografi enstitüsünün bilgisayarları başında bir müddet o kadar öfkeyle çalıştı ki, müdür onu daha yüksek bir mevkiye getirmeyi teklif etti. Georg reddetti ve sanki önündeki gelişmeleri önceden görebilmiş gibi, müdürden bir kereliğine çeyrek yıllık bir izne çıkmasına izin vermesini rica etti.

Sonbahar sonunda radyasyonlu mantarlar çıktığında, film hesabında 15.000 mark biriktirmişti. Bu parayla hiçbir şey yoluna girmiyordu; ama aniden, çoktan bitmiş olan *İngiltere Seyahati* senaryosunun yapımı için 20000 mark teşvik verileceği haberi geldi ve Thorsten bir hafta içinde, elinde Georg tarafından çıkarılmış bir özetten başka bir şey olmaksızın 35000 mark daha garantilemeyi başardı. Onun kamera çalışmalarından etkilenen ve bir kereliğine sanatçı hamisini oynamak isteyen bir film dağıtıcısıyla tanışmıştı.

Bir sonraki yılın mart ayına kadar hemen hemen her hafta sonu ve birçok gece plan yaptılar. Bütçe hata, oyuncu ücreti, teçhizat ve malzemede en küçük bir aşırıya kaçma kabul etmiyordu. Nisan sonunda ana çekim mekanını bulmuş -Schöneberg'de mükemmel denecek kadar tozlu bir dondurmacı-, ve tanıdıklarıyla arkadaşlarını yorucu bir casting içine sokmuşlardı. Herkes tavsiyeleri ve ilişkileriyle yardımcı oluyordu. Teçhizat hafta sonları için alınacak ve pazartesi günleri sabah yedi buçukta iade edilecekti. Lore temini üzerine almaya hazır olduğunu bildirdi (*Catering*'i Alınan diliyle ilgili sebeplerden dolayı reddediyordu). Thorsten para almadan çalışacak bir makyöz kadın, bir ışıkçı ve ikinci bir kameraman ayarladı. Hermann, yaptıkları öğrencilik filmlerinin anısına aynı anda hem yardımcı yönetmen, hem set amiri, hem de takım psikologu olarak görev yapacaktı ve doktorasını yeni bitirmiş iki matematikçi de sahne itici ve dekoratör olarak çalışacaklardı. 'Sadece sinemanın halkın afyonu haline geldiği bir kültürde arkadaşlarmın ve tanıdıklarının boş hafta sonlarına karşı düzenlenen bu küçük Haçlı seferi başarılı olabilirdi,' dedi Georg kendi kendine diğerlerinin heyecanına yenilerek. Her şeye kar-

şın bu iş bir sigorta temsilcisinin ikna kabiliyetini, bir tarikat liderinin karizmasını, çok çocuklu bir ailedeki annenin koruyucu ve besleyici erdemini gerektiriyordu. İlk çekim gününün sabahında Georg, ilk fincan kahveden sonra sendeleyerek banyoya gitti. Bundan sonra artık kusacak vakti olmadı.

Altı hafta sonra rüyası; ışığa aç, sımsıkı sarılmış bir yılan, bir metal kutunun içine sıkıştırılmış olarak montaj stüdyosuna gitti. Georg, yaptığı iş için bütçesinin son kısmını kurban ettiği sakin, altmış yaşındaki bir kurgucu kadınla eskimiş bir montaj masasının gürültüsüyle dolu, karartılmış bir stüdyoda bir ay geçirdi. Ses kurgusu, uzun süren çok etkili tedbirler gerektiren bir felaketti. Nihayet kurgucu, hemen hemen on santim uzunluğundaki son selüloit şeridi mavi bir yapışkan bantla işaretlenmiş olan çöp kutusuna attı. Georg'a bu korkunç uzun, insanın hayatını tehdit eden ve sırf güzel tesadüfler sayesinde son aşamada başarıya ulaşan bir ameliyatın sonu gibi geldi.

"Gelecek pazartesi yine gelin. O zaman filmi alıp götürebilirsiniz," dedi kadın. "Bir saat ve yirmi dokuz dakikamız var."

Göz kamaştıran aydınlıkta bir temmuz öğle sonrası onu stüdyonun kapısında kucakladı; anlamsızca güzel, alışveriş yapan ve çalışan şehre ölçüsüzce çarçur edilen...

Üç yıldır klasik anlamda tatil yapmamıştı. On yıl önce ilk kez Berlin'e gelmişti. Metroyla birkaç istasyon gitti. Ernst-Reuter Meydanı'nda indi, yavaş yavaş ve sersemlemiş gibi teknik üniversitenin matematik enstitüsünün, seyyar satıcıların kitap sergilerinin; bodrum kattaki ufacık kafesi büyük, kış bahçesi benzeri cam bir yapı, müşteriler için küçük kafeden yirmi kat fazla yeri olan bir kafe-restoran lehine ortadan kalkmış olan Steinplatz Sineması'nın yanından geçti. Fırtınalı ilk yarıyılı ve Maria'yla tanışmadan bir süre önce, ilk Berlin aylarını birlikte geçirdiği genç öğrenci kızı düşündü. Bu hâlâ Camille'in hikâyesi ve Camille'in hikâyesi olduğu müddetçe aynı zamanda Georg'un hikâyesi. Böylece Georg, limitini çoktan aşmış olduğu hesabına daha da fazla borç yükleyerek, birkaç yaz günü boyunca anne ve babasının bahçesinde hesaplı bir kafa dinleme düşüncesiyle Zoo Garı'nda S.'ye bir bilet aldı.

4
İkinci Bahçe

NARANJA

Pequeno sol
quieto sobre la mesa,
fijo mediodia.
Algo le falta:
noche.

ORANGE

Küçük güneş
Sessizce masada,
Fasılasız öğle.
Bir şey eksik sende:
Gece.

Octavio Paz, Al vuelo (1)

1

Gündüz. Kes. Gündüzken gece, gece, K.'daki o dört gece saati, kusursuz bir stüdyo ışığıyla aydınlatılmış...

"Yani sen şimdi bir film mi çektin? O zaman yakında ünlü bir yönetmen olup bizi unutursun.," dedi Camille, öylesine,

o son esrarengiz şahıs zamirini daha fazla açıklamayarak. Bu, karmakarışık ve gevşemiş ya da fazla gevşemiş ve o yüzden karmakarışık bir rüyanın gündüz gecesidir. Bir temmuz öğlesi. Yine üniversite şehri, futbol şehri, US-Army-garnizon şehri K.'da. Georg sonradan, kendisinin mi yoksa Camille'in mi telefonda yeniden K.'da buluşma teklif ettiğini bir türlü çıkaramadı. Sadece sarıldılar. Sadece. Saatlerce bir bahçede oturdular. Elma ağaçlarının dalları Georg'un bedeninin çıplak üst kısmını sıyırıp geçiyordu; Hayır, bu gerçek aydınlık gecedir. Kapalı, insanın gözünü kamaştıracak kadar aydınlık yaz günü bu sarılmayla ve sorulardan, yargıya varmalardan oluşan hızlı bir diziyle başlar. Camille ona gönderdiği şu ya da bu kartta ne kastetmişti? Doktorasını bitirmek üzere miydi, yoksa yeni mi bitirmişti? Erkek arkadaşı, yine orada olmayan erkek arkadaşı hâlâ, zamanında araştırmacı bakışını kitaplığın yatağa bitişik yarı derinliğinden onun huzursuzca uyuyan bedenine gönderen aynı adam mıydı? Camille'le buluştuğu zaman onun hayatındaki bütün erkeklerin ortadan kaybolması, böylece sadece kendisinin olması ve onun da, Georg'un, kadınlarını bu şekilde aradan çıkaramayacağını ya da çıkarmak istemeyeceğini sezdiği için onu Berlin'de hiç ziyaret etmemiş olması Georg'un hoşuna gitmiyor muydu?

"Bir önceki adresini çok ilginç buldum," dedi Georg. "Bir Kraehwinkel'a[1] benziyordu."

"Çok küçük bir köydü."

Georg, kendisine çok şey açıklayabilecek o uğursuz anı arayarak sadece sarılma saniyesini yirmi dört kareye bölmek için uğraşırdı, gerçekten öyle bir an olsaydı... 'UĞURSUZ OLAN O!' diye bağırmış ya da en azından mırıldanmış olmalıydı beynindeki, beyin sapındaki ya da nörolojik açıdan önem taşıyan herhangi başka bir bölgedeki her şeyi itiraf eden merci (Camille'in uzmanlık alanı hakkında mı konuşuyorlardı?); bir sonraki sani-

[1] Kraehwinkel: Kotzebue'nin 1803 yılında "Alman Kasabaları" adlı oyununda kullandığı kelime, o zamandan beri küçük taşra kentlerinin sınırlandırılmışlığını ifade etmek için kullanılmaktadır. (Ç.N.)

ye parçasında, bilinç bu tekrar görüşme resminin hatırda kalan ve belli ki ilk yorumunu yazmadan önce, bu bilgiyi sessiz sedasız ve iz bırakmadan depolamak için... Camille'i gördü; yirmi dokuz yaşında, bir kotla ve yine omuzlarına dökülen parlak Kızılderili saçlarıyla teninin kırmızımsı rengini belirginleştiren beyaz bir kazakla... Onun, kendisinin neredeyse aynı göz kamaştıran güneşte, S'deki gözetleme kulesinin altında sarılmış olduğu on dört yaşındaki haline hâlâ bu kadar benziyor olmasından ötürü bir nevi sevinç dolu şaşkınlığa kapıldı. Birbirlerini yanaklarından öptüler, pek de acele etmeden... Birbirlerinden uzaklaştıklarında Georg ortak geçmişlerine aldırmadan onu kıyasladı ve ona değer biçti; bilginin uğursuz anından o kadar uzaktı ki, bir yıl önce Hermann'ın evini onarırken onun çıplak şeytanına kurban edildiğini hayal bile edemiyordu. Güzel, dik kafalı bir güzelliği olan bir kadın. Omuzları biraz fazla geniş. Uzun güçlü bacaklarının üzerinde. Hafif egzotik yüz hatları, Kızılderili'den ziyade melezimsi. Sıcağa rağmen tam bir utangaçlık ya da ürkekmiş gibi yapan bir gurur işareti olarak giymiş olduğu, bedeninin üst kısmının ve göğüslerinin tam şeklini gizleyen bol bir kazak. Gözler, Georg'un ezberden resmini yapsa çizebileceğinden biraz daha küçük, kendini olabildiğince irisin koyu kahverengiliğine geri götüren bir yanılsama, içinde maviye çalan bir ışıkla ve ufak tefek renk değişimleri aracılığıyla durağan bir yanma etkisi uyandırma yeteneği ile gerçek bir kestane rengi. Olağanüstü beyaz, parlak ışıkta bile şeffafmış etkisi uyandırmayan dişler. İnsan ona tam bir azamet yakıştırmak istese, ya da tam bir – yalnız işte hantallık değil, şişmanlık değil, belki bedeninin iriliğinin yarattığı bolluğun dingin müstehcenliği... Nokta. İşte neredeyse kendisinin her zaman tanıdığı Camille'di ve Georg'un ona yönelen sonraki her bakışta başına bir iş açmamasını sağlaması gereken bu hükümle, bu gece öğlesinin ve gece akşamının uykusu başladı.

"Ben mi onu S.'den aramıştım, orada olabileceğimi bildiği için o mu aramıştı, kesinlikle emin değilim," dedi Georg yıllar sonra karısına.

"Sen aradın, kesin sen aradın."

"Neden?"

"Çünkü hayatında yine bir şeylerin değişmesi gerekiyordu."

"Bilemiyorum. Böyle şeyler önceden kestirilemez," dedi Georg ve karısı itiraz etti; ona bu görüşmenin dört gerçek gece saatini bir kez olsun doğru düzgün anlatsaydı, daha da şiddetli itiraz ederdi.

Sarılmadan sonraki bir iki cümle gayet anlaşılır. Renault çoktan satılmıştı. Yeni araba kullanılmıyordu, çünkü Camille şu anda kentin eski kısmında, tren garından birkaç dakikalık yürüme mesafesindeki bir yerde yaşıyordu -çok kesin bir tavırla açıkladığı üzere bir *toplu konutta*. Yalnızca, temel gıda maddelerini tercih ettiği şeklindeki bilgiyle tanımlanan ev arkadaşı hemen ortadan kaybolmuştu, çünkü seyahatteydi. Yeniden Kraehwinkel. Bu can sıkıcı yerin nüfusu kaçtı?

"Dört yüz."

"Oraya nasıl düştün?"

Parmak çekirgeleri tarafından fütursuzca yönlendirilen çalışma grubunun başı olan adamın o "doğal konumu harika" köyde bir evi vardı.

"O halde neden tekrar kente taşındın?"

Camile adamın onu insani açıdan hayal kırıklığına uğrattığını açıkladı. Georg birkaç saniye boyunca gözünü bu cevabın harika kalınlıktaki perdesine dikti ve bunun üzerine perde şeffaflaştı. Ormanlık bir tepenin kenarında ucu sivri kiremit çatılı bir ev gördü; önce, oyuncak tren yolu manzarasında olduğu gibi yukarıdan... Gece olmuştu ve 19. yüzyıldan kalma dar sümüklüböcek evi girişlerinde[2] kırklı yaşlarının ortasındaki, sakallı ve çıplak bir çekirge araştırmacısı, on birinci parmağını bir satir gibi havaya kaldırmış, insani açıdan hayal kırıklığına uğrayan Camille daha banyodan çıkmadan onun arkasından

[2] Yazar burada "sümüklüböcek kabuğu" anlamına gelen "Schneckenhaus" ve "ev girişleri" anlamına gelen "Hausgaenge" kelimelerini birleştirerek "Schneckenhausgaenge" kelimesini kullanmıştır. (Ç.N.)

söyleniyordu. Camille doğa desenleri baskılı, fazlasıyla küçük bir mendili göğsüne bastırarak çekirge araştırmacısının yanından koşarak geçti (adamın geriye doğru sendeleyen, hafif yağlı solgunluğu ve sadece bir an için, bir balık karnı gibi pırıldayarak, Camille'in köpük lekeli kasığı); dışarı, 2 voltluk lambanın ışığının altına demiryolu boyunca serpilmiş, yeşile boyalı, un halindeki testere talaşına doğru. Ufacık plastik köpekler havlıyordu. Çakıl taşı sayılabilecek iri kumlar, Camille'in küçültülmüş ayaklarını yara bere içinde bırakıyordu. Yarı parlak polyester çamlarının gözetmesi, takip edilene bir koruma sağlıyordu; ama önce tehlikeli bir kama gibi istasyonun çatısına hakim olan kurşun şövalye Georg formunda bir kurtarma. Tiz bir sesle bağıran Camille bir atmaca gibi onun eldivenli kılıç koluna atladı ve o da Camille'i oradan götürdü; güzel kokulu ıslak tenine hayran olarak, vücudunun harika bir biçimde aynen küçültülmüş bölümlerinin verdiği sessiz ön sevinçle. Metnin sonu ve tekrar eski kentin kumtaşı duvarlarının arasındaki ölçü olarak kusursuz temmuz öğlesinin aydınlık karanlığına dönüş. Bu görüşmenin senaryosunu yazmış olduğu için, K.'daki son buluşmaları tıpkı bu oyuncak tren yolu fantezisi gibi yapma ve küçültülmüş görünüyordu. Şimdi Camille'e baktığında, ünlü bir oyuncuyla gerçek hayatta karşılaşıldığında oluşan rahatsızlığı hissediyordu. Camille'in sosyal konutu, suç müzesi boyunca ve kampüste yapılan yürüyüşler, içten bir yabancılıkla birlikte geçirdikleri gece, senaryo sayfalarının tarihi kehribarı içine hapsedilmiş gibi görünüyordu. Kendisi ise bir şapşal haline gelmişti, daha kendini kaşıma yöntemini bulamadan organı ve beyni şiddetle kaşınan, olgunlaşmamış bir şair... Eğer şimdi birbirlerine gülümsüyor ve gevşemiş bir halde hava durumundan bahsediyorlarsa, o halde tıpkı gerçekliğin içinde umulmadık bir biçimde yüzeye çıkan oyuncuya olduğu gibi onlara da inanmak o kadar kolay değildi.

"Yapmam gereken bir şey daha var," dedi Camille; tam da bu noktada, son ziyaretin filminin çekilmesini ya da bu ziyaretin gerçekleştirilmesini engellemek istercesine. Aciliyetler (telefon

görüşmeleri, üniversite kitaplığına verilecek kitaplar, kaptan kaba aktarılması ya da tazelenmesi gereken fizyolojik gıda çözeltileri, o zamanlar aldığı savunma önlemlerinden oluşan bu demet), şimdi sadece biraz çabuk alınması gereken bir şeyle sınırlıydı: "Burada, bakkalda... Sadece bir kutu kedi maması."

Nabokov'un Kedisi için mi? Onun yanında; tuvalet kağıdı ruloları, diş macunu tüpleri, tıraş losyonu piramitleri ve sıkıştırılmış hamster yatağı otu bariyerlerinden oluşan dünyevi topluluktan hoşlanmış bir halde yalnızca kendisinin değil, ikisinin birden *Georg ve Camille K.'da* şeklindeki orijinal bandı görmüş olduklarının ve şimdi, filmin yeni versiyonu başladıktan sonra buna tepki gösterdiklerinin bilincine vardı. O zamanlar yaptıkları gibi sadece utangaç bir biçimde ve neredeyse düşmanca selamlaşmak yerine sarılıp öpüşmüşlerdi. Camille ona o gün 425 gram yahnilik tavşan etinin alınması hariç yapması gereken bir şey olmadığı konusunda güvence verdi. Georg ise, ortak gerçekliklerinin bu bir gününü çalmış olan senaryo yazarı vicdan azabıyla güçlendirilmiş olarak, bu sefer daha iyisini yapmak istiyordu, nasıl yapacağını tam olarak bilmese de... Filmi nihayet çekilmişti. Camille bakkalın kasasmda parayı ödeyip şaka yollu bir söz söylerken Georg ona steril, kendisinin fantezisini amacını anlama noktasına kadar kızdıran peri şeklindeki, nankör rolü üstlendiği için teşekkürünü ifade etmek amacıyla, bir kardeş şefkatiyle omzuna dokundu. Dondurmacıyla ilgili tek kelime etmek istemedikleri belliydi.

Bahçe. Ön bahçe, çünkü üç katlı apartmanın arka tarafında, Georg'un varlığını ancak gece yarısından sonra öğreneceği ikinci bir tane daha vardı. Çiçek ve sebze tarhları, Camille ve seyahate çıkmış olan ev arkadaşının paylaştıkları, zemin kattaki aydınlık, ferah dairenin verandasının önündeki çimenliğe bitişikti.

Koridordan geçip mutfağa giden yolda Georg yeşil bitkiler, toprak testiler, ahşap raflar ve seçilip ayrılmış fotoğraflarla az para, ama klasik amaçla uygulanmış olan, ancak ikinci ve üçüncü bakışta şaşırtıcı biçimde nahoş gelen nature-shop modeline

uygun kır evi tarzı izlenimini edindi. Kendini tuttu. Kimse içeriden kaçıp kurtulamazdı ve Camille burada, Kızılderili soyuna uyan mutlak orijinaliteye yeni inşa edilmiş sosyal konutta olduğundan çok daha fazla yaklaşmış gibiydi. Sigaralarının Escher grafiklerinin önündeki bütün o karmaşık sis desenini genişleten dumanı da (Görünürde bir tane bile Escher grafiği yoktu,) artık bu resme uymuyordu. Camille sigarayı bırakmıştı ve Georg'dan sadece bahçede içmesini rica etti. Bu herhalde henüz onun rüyalarının bahçesi değildi (Rüyasında ne görüyordu?), çünkü bir arada oturduğu diğer insanlar tarafından da kullanılıyordu; parkla ilgili uygarlık düşüncelerini ya da bakımsızlık yüzünden harap olmuş parkları ellerinde olsa her zaman bir sera hıyarının anlaşılabilirliğine kurban edebilecek, besbelli her türlü öfke nöbeti ve hat çekmeye ehil küçük bahçe bahçıvanları tarafından... Kahve (Georg) ve meyve çayı içerlerken üzerlerine mutlu tesadüflerin uyumu, yani iki ya da üç saat süren ve o yüzden de neredeyse tamamen bellekten silinen bir sohbet boyunca süren bir uyku çöktü.

Kahve içişin sonunu getiren şu ağaç tepesi olayına kadar Georg'un aklında yalnızca, Heinrich Böll'ün bir süre önceki ölümü hakkındaki bazı cümleler kaldı. Georg bir ay evvel Berlin'deki parlamento binasının önünde düzenlenen, Doğu Berlinli gençlerin Duvar'ın kenarında; polis kordonları, coplar ve polis komandoları tarafından beklendikleri yerde rahatlamalarını sağlayan rock konserinden bahsetti.

"Şimdi, Doğuluları ultra ses dalgalarıyla tedavi eden hoparlörler yerleştirmek düşüncesizce bir hareket miydi, yoksa kinik miydi?" diye sordu Georg. "Ki bunun hemen ardından da kovboy filmi kahramanı Reagan, Duvar'ın önüne dikiliyor ve onun orada daha fazla kalmayacağını bildiriyor!"

Çernobil'den sonraki ikinci sonbaharda K.'nın çevresindeki ormanlarda yaklaşan mantar hasadının Geiger sayaçlarıyla incelenmesi zorunluluğu bir yana, bu uygunsuz bir konuydu; bu bahçe açısından korkutucuydu, gerçek dışı denecek kadar

tuhaftı, insanın terk ettiği ve onlar tarafından her seferinde yeniden rahatsız edildiği şeylere ucu dokunuyordu.

"İşte nihayet geldi!" diye bağırdı Camille büyük gri bir ev kedisi alçak yuvarlak bir masayla ayrılmış olarak karşılıklı oturdukları hasır koltukların arasında belirince. Georg kimyageri senaryonun adını açıklamaya hâlâ ikna edememişti. Kedi bacaklarına süründü ve sonra Camille'in koltuğunun yanından geçmek istedi. Fakat orada onu kararlı bir el yakaladı ve yukarı kaldırdı.

"Bütün gün etrafta sürtüyor," dedi Camille endişeyle.

Enerjik yakalama hareketi Georg'u zaten şaşırtmıştı. Aralarındaki cama benzeyen küçük sinekler ve sigarasının dumandan bürümcükleriyle ortasından anlamsızca çizilen yaz havası, bütün bu zaman boyunca ona o kadar içine nüfuz edilemez geldi ki, parmaklarının eklem yerleriyle bir ekrana vurur gibi ona vurabileceğini sandı. Camille artık hiçbir şeyi ayırt edemiyordu. Georg yalnızca onun, elinin üzerinden miskin miskin sarkan gri kediyi çevirip yokladığı bu dakikanın kendisine ne kadar dokunduğunu yüzünden anlamayacağını umuyordu. Sanatta sembollerden tiksinirdi. Fakat hayatın, öğle sonrasının göz kamaştıran sinemaskopunda kediden böyle insana hükmeden, ironik bir biçimde istifade etmesi onu silahsız bırakıyordu. Hayvan, anne ihtimamı saldırısına karşı koymanın faydasızlığını kavramış bir çocuk gibi kımıldamadan duruyordu. Tüylerini Camille'in beyaz kazağında bırakarak sonsuzluğun belli ki Ayshe'nin ölüm kafesinde odaklandığı aynı noktasına gözlerini dikti. Kediler sahile giderken götürülmezdi. Kızılderililerin kedisi olmazdı. Bunu niçin düşünmüştü? Bir kez daha acı verecek şekilde dikkat çeken Camille'in güzel elleri ona, tuttukları canlı şeylere -kendi ellerinden- çok daha iyi baktıklarını gösteriyorlardı.

"Benim kedim öldü," dedi Georg. "Ta bir yıl önce..."

Camille üzgün bir tavırla başını salladı ve kedisini yere bıraktı. Kedi, terbiyesini göstermek için bir bahçe yolunda azametle, dümdüz, hızlı hızlı yürüdü. Havuç tarhının içinde masum bir

gezinti başladı. Fak 't sonra, Camille'den yeterince uzakta, bedeni titreyen gri bir kas gibi kasıldı. Bir sıçrayışta yüksek bir kayın ağacının gövdesine tutundu, bir saniyeliğine oraya yapışıp kaldı; aynı anda ön patilerini çıkarmak ve arka bacaklarını iterek fırlamak için... Böylece oradan tırmanmanın kolay geldiği ilk dala ulaştı. En tepeye varana dek sürekli ileri doğru, saat ibresi mantığıyla, sanki döne döne çıkan bir merdiveni tırmanıyormuşçasına zarif bir biçimde hızlandı. Ancak orada; ağırlığıyla eğilen, kol kalınlığındaki bir dalın ucunda dikkat etmeye başladı.

"Aman Tanrım, sanırım bir daha aşağı inemeyecek!" diye bağırdı Camille. "Bunu daha önce hiç yapmamıştı!"

Ağacın tepesi eşit bir salınımla bir o tarafa, bir bu tarafa savruluyordu.

"Ne yapsak? Arkasından tırmanamayız ya!"

"Ne yaptığını biliyor," dedi Georg. "Büyük ihtimalle senin bakmadığın zamanlarda sık sık orada oturuyordur. Ayrıca bu yükseklikten yaralanmadan düşebilir."

"Ama neredeyse on metre! Daha önce bacaklarını kıran kediler oldu," dedi Camille.

Kedi uzun dakikalar boyunca ağacın tepesinde sallandı; aşağıya düşme korkusuyla tırnaklarını çıkarmadan -Camille'in varsayımına göre-, tıpkı dünyanın en sonundaki bir saman çöpünün üzerinde gökyüzünün altında serbestçe sallanır gibi; Georg'un yorumuna göre... Georg bağlardaki bankı düşündü, gözünün önüne tekrar kiraz çiçekleri geldi ve hatta, bir ayakkabının topuğuyla tahtaya vurduğunda ve sarsıntı kafasının arka kısmına yayıldığında nasıl bir duyguya kapıldığını hatırladı.

"İşte, şimdi başardı!" diye bağırdı Camille.

'Onu tanımıyorum, onu hiç tanımadım,' diye düşündü Georg. Camille en ufak bir tiksinti belirtisi göstermeksizin kazağındaki kedi tüylerini temizlerken o, geçen kış taşındığı, yedi yüz kilometre uzaktaki Schöneberg apartmanının duvarlarından içeri baktı. Alelade mavi bir plastik döşemeyle kaplı iki dar

oda. Bitki yok. Metal raflar, bir deri kanepe. Bu arada iki yazı masası, çünkü açık kitap ve dergileri toplayıp kaldırmak zorunda kalmaktan nefret ediyordu. Tam bir cimrilikle kaos etkisini önleyen, ama her şey atölye benzeri, hazır bekleyen aletlerin huzursuzluğuyla dolu... Dehşete düştü, çünkü birdenbire bir misafirin bu eve girdiği ve kendisinin, mevcudiyetiyle onun rahat etmesini sağlamak üzere bir dakikalığına geri dönmek zorunda olduğu duygusuna kapıldı.

"Filminin konusu ne?" diye sordu Camille.

"Özel bir şey değil. Sadece küçük resimler... Aslına bakarsan sıradan bir çalışma..."

Camille takdir eder bir tavırla başını salladı. "Ve 70.000 mark mı tuttu?"

2

Akşam yemeği için dolaşa dolaşa şehir merkezine indiklerinde Georg, Camille'in kendisine birkaç kez merakla yandan baktığını fark etti. Bu hoşuna gitti. Bu bakış muhtemelen, kendisinin onu özenle incelediği bakışla aynıydı. Yürürken konuştukları şeyler bu görüşmenin tuhaf beyaz deliklerinde, içlerinde, geçmiş olmaları gereken sokakların akşam vakti görüntüsünün de dağıldığı özgül bellek boşluklarında kayboldu. Daha sonra yemek yedikleri restoran da -yoksa Camille bir şeyler pişirmişti de yemekten sonra mı dışarı çıkmışlardı?- artık yoktu. İnsanın dizini çarptığı uzun alçak tahta masalarıyla meyhane, bu periyodik olarak ortaya çıkan rahatsızlık sayesinde bilinçte kalmıştı. Müşteri salonu bir bar olmak istiyordu ve tüyler ürpertici derecede taşralıydı; bu yüzden, içerisinin Camille'in hoşuna gittiği varsayılamazdı. O, doğal Kızılderili hayatına bahçe ve ev hayvanlarıyla başlamıştı; şehir sahnesine önem vermiyor ve Georg'un sinirli sinirli sigara içişini hafif bir tasvip etmeyiş ifadesiyle izliyordu. Sohbetleri boyunca altyazı eklenmedi. Camille ilk ziyareti zehirleyen önleyici tedbirleri bir kenara bırak-

tığı ve ne ilişkiler, ne de tecavüzler üzerine kafa yorduğu için, Georg onun kendisiyle yatmama konusunda kararlı olduğunu varsaydı. Arkadaşlıklarının amansız gece yüzünü kesin olarak mühürleyecek gibi görünen bu anlaşmayı imzaladı. Gevşemiş olarak karşılıklı oturdular, içtiler ve anlattılar. Bu gevşemenin bedeli, dile getirilmemiş cümlelerini belleğin silme prosedürlerine sunan tam bir belirsizlik ve önemsizlikti. Kalkmayı düşündükleri sırada, bir an için uykudan uyandılar. Onlar vasıtasıyla aralarındaki bağlantıyı korudukları kartları hatırlayarak tatilleri hakkında konuşmaya başladılar. Georg geçen yıllarda Oberhausen, Rotterdam ve Saarbrücken gibi film festivali düzenlenen yerler dışında gerçek dünyadan pek bir şey görmediğini itiraf etmek zorunda kaldı.

"Eh, ben de Avustralya'ya henüz hiç gitmedim," diye teselli etti onu Camille. "İnsanın tasarladığı şey her zaman gerçekleşmez."

"Ve gerçekleşen şey, olması gerekenden biraz farklı olabilir," dedi Georg. "Bu noktada bir bilim kadını olarak kulak kesilmelisin. Şu anda yasa-olay ilişkisi konusundayız."

Ansızın o küçük dehşeti ve eski günlerindeki o uğursuz kafede oturma olayından kalan, hâlâ görünen şüphenin minik alevini Camille'in gözlerinde yeniden buldu. 'İşte bunu görmek istiyorum,' diye düşündü. Camille doktorasını yapmış bir biyolog olarak bir doz teoriyle günlük yaşamda ne yapacaktı? "Yasa ve olay; bu, et ve kana çevrilirse, bizim etimizle kanımıza, o zaman belki yaşam tarzıyla sonuç arasındaki ilişki olur," dedi elini hızla bir sigaraya atarak. "Okulda bize şekilsel cihazların içine bakmamız için alıştırma yaptırıldı; aksiyomlar, öncüller ve titizlikle türetilen teoremlerden oluşan hesaplar... Bir teoremin anlamı daima mantıklı bir biçimde açıklanıp temel varsayımlara dönülerek kanıtlanabilir. Buradaki soru, insanın kendi hayatına yine aynı açıdan baktığında, deyim yerindeyse onu doğru hamle yapma zorunluluğu altına soktuğunda nasıl bir manzaranın ortaya çıkacağıdır."

"Bunu yapmak şart mı?"

"Deneyelim," diye önerdi Georg. "Bana göre herkes, bir şekilde anlamı olan bir hayat hikâyesini gerçekleştirmeye çalışıyor. Hayatın çözülmesi isteniyor. İlla ki bir denklem gibi değil, ama yine de çok benzer bir biçimde..."

"Hiçbir anlamı olmayan bir sürü şey gerçekleşiyor, öyle değil mi?"

"Tabii ki. Ama bununla yetiniyor muyuz? İnsanlar sürekli hayatları üzerinde çalışıyorlar, kendilerine bir hikâye oluşturuyorlar, olup biteni yorumluyorlar. Yaşanan anlamsız olaylar bazen sonradan gerekli geliyor, yararlı oluyor ya da yararlı hale getiriliyor. O zaman yasaya itaat ediyorlar; bu ister doğru olsun, ister hedeflenmiş bir tarih tahrifi... Yaşadıklarını kategorilere ayırırsan, iki ana bölümün olur..."

"Anlamsızlar ve anlamlandırılanlar."

"Evet, ve bunların ikisi de ilginç değil."

"Peki ilginç olan ne?"

"Benim en ilgi çekici bulduğum, üçüncü kategori... İnsanın çözemediği ya da henüz çözemediği ve tam da bu yüzden onu huzursuz eden şeyler... Düzenlenemeyen, ama bu konuda isteği olan, sallantıdaki şeyler... Ben buna *yan cümleler* diyorum," dedi Georg keyifle. "Yaşamdaki yan cümleler... Onların kendilerine has, tamamlanmamış bir gramerleri var. Mesela senin hayatındaki belli insanlar yan cümle olarak görev yapıyorlar. Senin çok yakınında duran bambaşka bir insanı anlamanı sağlıyorlar. Şansın varsa... Fakat bir araya geldikleri zaman bir anlam kazandıkları ilgili ana cümlenin hiç ortaya çıkmaması ya da senin onu anlamaman da söz konusu olabilir. Burada bir nevi yarısonuç var; bir anlam hissediyorsun, ama onu tam olarak belirleyemiyorsun. Bu tarz yan cümlelerin seni takip etmesi, tam da neden olduğunu bulamadığın için peşini bırakmaması da olası..."

"Belki de matematikçi olarak kalmalıydın," dedi ona Camille esneyerek; ve kes. Aşağı yukarı birinin canını sıkmak gibi şansız şöhretsiz gerçekler belleğin dördüncü bir kategorisini ge-

rektiriyordu; bozup değiştiren, bastıran ve unutan bilinçaltına itme bölümünü...

Dönüş yolunda -bir kez daha belli belirsiz çizilmiş sokaklara girdiler, karanlık bir meydanı geçtiler, on dakikalığına görüntüden tamamen çıktılar- halihazırdaki partnerlerinden kısaca söz ettiler. Yani Camille kimyagerle ilgili ne yazık ki dibe giden bazı sorular sordu ve az buçuk bilgi edindi, Georg tek bir soru sordu ve alelacele bir bilgiyle yetindi; ki bu bilgiden Camille'in araştırmacıyı yine değiş tokuş ettiği sonucunu çıkardı, belli ki biyoloji alanı dahilinde, ama bu da aylar önceydi. Bu diyalog üzerinde etkisi olan unsurların toplandığı alanda kısa bir süre için sahne ve onun atmosfer şartları aydınlandı ve belirdi. Bir süper marketin vitrin camı ortaya çıktı, içinde bikinili mankenler bir dizi saldırgan ve aerodinamik gibi gelen çim biçme makinesinin yanında duruyordu. Buna üzerinde İtalyan dondurması olan, şortları ve renkli baskılı tişörtleriyle yoldan gelip geçenlerin önünde durdukları, ışıklandırılmış bir stant eklendi. Hava hâlâ çok yumuşaktı, hayır, aslında sıcaktı ve tam olarak ele almak gerekirse günün biriken sıcağı havada miskin miskin süzülen, insanı aşırı gevşeten parçacıklarla duyumsal, karanlık kadifesi bir Akdeniz etkisine dönüşmüştü. KES. Hayır: Ondan önce Georg'un Camille'in tarafından tam bir dirençsizlik gibi bir şey hissettiği iki gece anından biri ve ilki... Camille ona, o parasını öderken tuttuğu dondurma poşetini verdi ve parmak uçları uzun bir an için utanıp sıkılmaksızın birbirine değdi. "Buralarda bir göl var mı? Gidip girelim," diyecekti Georg neredeyse, ve Camille de muhtemelen onunla gidecekti. Kendisini ona bunu sormaktan alıkoyan neydi? Vazgeçmek istemediği bir geleceğin sezgisi. Gelecekteki şu uzun boylu, ince uzuvlu, daha önce bir kez o gemi ve okyanus rüyasında Camille'in yanında gördüğünü sandığı kadın. Tesadüfen oluşan bir arzunun daha sonraki bir gerçekle yıkılışının sonucu zamanı delmenin hayalini kuran romantik bir hikâyeydi. İki farklı kadın olabilirdi ve Georg bunu düşünmemişti. Camille'in geçici uysallığını, ikiyüzlülük duvarındaki ince çatlağı hissettiği anda, bunun, Camille'in esiri

olursa hayatına asla girmeyecek olan tam aksini düşünmek herhalde mantıklıydı. Ve yine de: O şaşırtıcı netlik! O sanki daha önce filme alman, yalnız henüz gösterilmeyen gelecek: Birlikte denizde çıplak yüzmek, Karayıp zümrüdünün içinde dağılmış gibi; bir gece boyunca dondurma yalayarak Atina'da yürümek; senin sandaletlerin içindeki tozdan kararmış, çıplak parmak uçların, akşamları, Campo dei Fiori'nin üzerindeki bir pınarın kenarında; zeytin ağaçlarıiun altında, üzerinde bir mumun titreyerek yandığı bir masa; beyaz bir cibinliğin altında, gürültüyle dönen büyük vantilatörlerin arasında aşk. KES.

3

Kentin eski kısmındaki evin banyosu. Aydınlık ve ferah. Beyaz yüzeyler ve eski ahşap kemer izleri. Cam kaplar. Burada da badanalanmış duvarlara kurutulmuş çiçekler, demetler haline getirilerek asılmıştı. 'Bitki kadavraları,' diye düşündü Georg. Uzun uzun dişlerini fırçaladı, çünkü nikotinsiz bir eve düştüğünü görerek meyhanede ve sokaklarda çok fazla sigara içmişti. Siular dişlerini fırçalar mıydı? İçinde tiftik tiftik olmuş bir tıraş fırçasının durduğu bir bardağa kuşkuyla baktı. Siegfried, ev arkadaşı. Kimyager hakkında, o duysaydı da kendisinin utanmayacağı bir şey söyleyip söylemediğini düşündü.

"Senin için Siegfried'in odasındaki kanepenin üzerine uyku tulumumu koydum. İyi geceler," diye açıkladı Camille sakin sakin Georg banyodan çıktığında.

"Çok teşekkürler. Yarın sabah görüşürüz."

Camille tereddüt etti, sonra cesaretini topladı. "Siegfried de sigara içmiyor."

"Tabii. İyi uykular."

Herhangi bir oda. Öğrenci odalarındaki gibi kitap rafları. Bir müzik setinin sağdan gelen sönük pırıltısı. Bir yazı masası, ona yaslanmış olan iyi bakılmış bir yarış bisikleti (*Yarış bisikleti*, bu

henüz dağ bisikleti devri değil, takdir edilen gereklilikler!). Bir ayaklı lamba; üzerinde buruşuk bir uyku tulumunun mumya şeklinde serili olduğu kanepeyi aydınlatıyor. Georg bir seferinde 2007 yılında şunu açıklamak zorunda kalacaktı ki, bir reji direktifindeki kelimelerin azlığı, "bu kelimelerin üstüne atlayıp dilediğince sopa çekerek onları yere sermeye davet anlamına gelmez! Buru-şuk! Bunun anlamı, buruşuk bir uyku tulumunun söz konusu olmasından daha azı ya da daha fazlası değildir; yeşil, kırmızı, mavi, nasıl isterseniz, ama işte buruşuk! Az sayıdaki önemli cümleye acıyın!" Fakat üçüncü binyıl başlarının en verimli hale getirilmiş kalp pillerinden birinin doğal adrenalin salgılarıyla oynadığı karmaşık oyun henüz bütünüyle, bir kez daha tasavvur edilemez hale gelen geleceğin siyahlığının içindeydi. Georg Camille'in uyku tulumunu kapüşonun yan kısmındaki etiketten tanıdı; yıkılmayı bekleyen evde birlikte geçirdikleri ilk gece karanlıkta tenini kısa ve nahoş bir biçimde, bir pervanenin kanadı gibi sıyırıp geçti. Başını salladı, külotuna kadar soyundu ve uyku tulumunun fermuarını açtı. Kuş tüyü astar, kullanılan uyku tulumlarının o bildik, hafif ter kokusunu yayıyordu. Çıplak teni bunun içine kapamak çaba gerektiriyordu. Bu alelade kokuya her şeyden önce Camille'in bedeninin neden olduğunu tasavvur etmek, meseleyi kolaylaştırıyor ve zorlaştırıyordu. Bir misafiri evinde ağırlayan, neredeyse otuz yaşındaki birine artık pek uymayan katıksız bir pervasızlık yine de, inceliği ve açıklığı ikinci yönden Camille'e basket toplarının herkesçe malum supap ağızlığını bulmak kadar az yakışan temsili bir ekleme düşüncesinden daha akla yakın görünüyordu. Ona hâlâ spor yapıp yapmadığını sormamıştı bile. Hava, fermuarı kapamak için fazla sıcaktı. Hışırdayan vajinanın içine yarı yarıya saplanmış halde sola döndükten sonra birkaç saniye için koridora kulak kabarttı. Camille banyonun kapısını kapadı. Hafifçe öksürdü, sonra Georg kararsız ayak seslerini duydu. Birdenbire, ayağa kalkabileceğinden, Camille'in odasına gidebileceğinden ve hiçbir itirazla karşılaşmadan yatağının üzerindeki örtüyü açabileceğinden emin olduğunu hissetti. Bu ikinci

tamamen güven anı bir gelecek vizyonuyla değil, kendisinin bu güveni sadece ve sadece fantezi olarak değerlendirmesiyle sekteye uğramıştı. Fakat bu mümkün olsaydı bile, onu bekleyen ne olacaktı? Wigwam'in[3] karanlığında, ayı postlarının altında bir faaliyet... Ertesi sabah işaret olarak yalnızca o sessiz sitem; Camille'in kahverengi, tamamen masum gözlerindeki suç müzesi... Beyaz kaybetti. 'Eski hikâyeler,' diye düşündü Georg. Onlar, kenarları kırışıp yıpranan senaryosundaydılar; maziye karışmış, gerçek hayatla bağlantısız...

Birkaç uyku saniyesi? Bilinçsizliğe kısa bir dalış? Bir patırtı, bir şıngırtı ve bir gıcırtı duydu. Fakat bu sesleri hemen, evin kapısına yanlışlıkla çarpan bir ayakkabının hayaline yordu; bir anahtar destesinin, açılan kapının tutulmasının... Kararlı ayak sesleri. Onun odasının önünde durmak yok. Yani bu Siegfried değil, Camille'in yüzü olmayan arkadaşı, doçentlik sınavını veren yeni araştırmacıydı. Yan odanın kapısı itilerek açıldı. Camille biraz bağırdı, tiz ve yüksek bir sesle... Hemen ardından boğuk bir bariton tonunda cevap geldi. Sesler çabucak alçaldı. Tekrar bir kapı kapanma sesi, ve düet daha da uzaklaştı.

Camille erkek arkadaşının gece ziyarete geleceği konusunda en ufak bir imada bulunmamıştı. Bunu daima hesaba katıyor muydu, yoksa -başlangıçtaki sesin yüksekliği bunu gösteriyordu- kendisi de mi şaşırmıştı? Georg kendini anlamsız bir suçluluk duygusundan uzak tutmak zorundaydı ve sanki gerçekten Camille'le ya da en azından onun yanında yakalanma ihtimali varmış gibi rahat bir nefes aldı.

Çeyrek saat sonra yan taraftaki mırıltı yavaş yavaş sönüp gitti. Georg bu zamanı heyecandan felce uğramış bir halde geçirmişti; istemeye istemeye, ama yorucu bir kulak kabartmayla, tek kelime bile anlamadan... Kalbi hâlâ olağanüstü hızlı atıyordu. Odanın yarı karanlığında bedeninin açıkta kalan üst kısmını gördü; solgun ve savunmasız, bir ameliyat için sedyeye yatırılmış gibi... Salakça. Ardından bastırılmış bir ilk inleme duydu. Geldiğini görmüştü. Henüz yoktu. Değil mi? Kendini

[3] Wigwam: Kuzey Amerika yerlilerinin kubbe biçimindeki çadırları. (Ç.N.)

mi kandırıyordu? Bu, yabancı bir zevkin her şeyin içine nüfuz eden sürünerek yaklaşması değil miydi? Göğüs kafesinin arkasındaki şu kalp maymunu! 'Lütfen olmasın!' diye düşündü; yalvarıp yakararak, gülünç bir biçimde yalvarıp yakararak. Öfkeyle doğruldu. Ortalık sessizdi. Siegfried'in bilgisayar monitörünün üzerinde bir ışık yansısı kayboldu. Kitap rafları ve yazı masasma dayanmış olan bisiklet yeni ve karanlık bir yeraltının önünde daha seyrek ve rafine bir biçimde çevrelenmiş görünüyordu, Rembrandt tarzında. Birisi arka avluda, onun penceresinin yakınında bir ışık açmış olmalıydı.

Besbelli gerçek olan ikinci inilti, uzatılmış ve daha derindi. Sevinçli bir şok bağırışıyla sona erdi, sanki birisi bir sargıyı sıyırarak açmıştı ve bandın altındaki her şey mükemmel bir biçimde iyileşmiş durumdaydı. Aman Yarabbi, birbirlerini uzun zamandır görmemişler miydi? Tekrar bir acı-zevk-iniltisi, daha temkinli, birkaç saniye boyunca kesin bir biçimde arka arkaya gelerek. Bu pek de centilmence değildi. Fakat yasak da değildi. Her halükarda etkiliydi ve böylelikle Camille onu tekrar köşeye sıkıştırmış oldu. Bu kez hayal gücünün üzerinde de iktidar kurmaya çalışıyordu. Bir filmle ona yaklaşmak artık mümkün değildi. Georg uyku tulumunu üzerinden sıyırdı, ayağa kalktı, bir koltuğun üzerine fırlatılmış olan pantolonunun cebinde sigara aradı. Azmış güvercinler kategorisinde kuğurma ve gurklama iniltileri. Çok dokunaklı. Sigara içmeyen Siegfried ona işkence odasını bırakmıştı. Yan odada valkiri ata binerken o burada sayısız gece makrobiyotik havucuyla oynayarak yatmıştı. Daha iyi! Salt düşünsel açıdan daha iyi! Fakat soğuk ya da en azından serinkanlı bir biçimde gülümseyerek bir sonraki kadansa katlanmak için yeterince iyi değil. Bakışı odanın Rembrandt ombrasmda yolunu kaybetti, aradı, aradı; peki, neyi? Bir kafatasını paramparça etmek için Siegfreid'in halterini. Siegfried'in prezervatiflerini. Siegfried'in, ıstıraplarının şiddetli beyaz kan fışkırışını durduran kâğıt mendillerini. Camille ahlıyordu, inliyordu, bedeni daha önce hiç hissetmediği, onlar için yepyeni uç sesler bulmak zorunda olduğu heyecanların esiri olmuştu.

Artık Batı ses cetveli içinde anlaşılabilecek bir şey değildi bu. Georg ne zamandan beri onun dinleyicisiydi? Camille ona, birkaç senelik psikoterapinin yardımıyla gerçek Kamasutra fedakarlığını ya da daha ziyade Kızılderililerin ilkel vahşiliğini öğrendiğini şimdi değilse ne zaman daha ikna edici bir biçimde kanıtlayacaktı? Georg'a işkence etmek niyetinde bile değildi. Evin ne kadar ses geçirdiğini bilmiyordu bile; ne münasebet! Tabii ki biliyordu. Tabii ki o sadece doğaydı; kediyle kurduğu ilişki kadar samimi, böylece kendini bedeninin; biyolog olarak eğitim görmüş, sohbet psikoterapisi müvekkili olarak kurtarılmış biri ve bir aşık olarak sessiz sedasız rol yapan araştırmacının hizmetine sunduğu bu büyük, şaşaalı nature-shop'un deri altı olaylarına bırakıyordu. Yoksa bu gittikçe daha sert kullanılan, siren şarkısını düzenleyen körüğün çıkardığı yan ses yatak yaylarından değil de araştırmacıdan mı geliyordu?

Georg'un çıplak ayak tabanlarının üzerinde attığı her adım ona o kadar gözü pek görünüyordu ki, sanki karanlığın içinde, hesaplanamayan mesafelerde ve farklı yüksekliklerde kazıklardan oluşan komplike bir sistemin üzerinde dengede duruyordu. Gerçekten tek bildiği kadınlara ağzı açık bakmak olan ya da onları korku ve yoksunluk yüzünden aşağılamak zorunda kalan acemi çaylak değildi. Bugüne kadarki (Bugüne kadarki! Yanlış en üstünlük dereceleri olmasın!) hayatının erotik açıdan en fırtınalı yılını geride bırakmıştı. O halde Camille'in bu artık boğuk olmayan radyo piyesi neden canına okuyordu? Kendi maceralarının, başından geçen en orijinal olayların, aşkının en debdebeli, hatta en içten dakikalarının karikatürize edilmiş ve solgun görünmesi onu neden bu kadar heyecanlandırıyor ve rencide ediyordu? Sadece şu anda kendini savunamadığı için mi? Sevgililerinden hiçbiri böyle bir şancı olmadığı için mi? Bu yatak çarşaflarının Callas'ıyla robot gibi sessizce çalışan dayanıklı kölesinin ya da sahibinin düellosu bitmek bilmiyordu. Şancı yalnızca Georg'u değil, pencereleri, duvarlarla çevrili ikinci bahçeye bakan bütün komşuları rahatsız ediyordu. Siegfried kaçmıştı! Avrupa başkentlerinin genelevlerine yaptığı bir

seyahatte kafasını dinliyor ya da harap olmuş sinirlerle bir sanatoryumda yatıyordu. Çekirge araştırmacısının Georg'un öğlen bakkalın önünde oyuncak demiryoluvari bir biçimde dalga geçtiği deliliği şimdi kendisi tarafından benimsenmeye başlamıştı. Camille; bu çok bilmiş, doktorasını yapmış uzman, onu çekirgelerinin ve mürekkep balıklarının aksonları gibi zevkinin fizyolojik olarak mükemmel hesaplanmış akustik gıda çözeltisine daldırıyordu. Elektrotlarını onun uyarım noktalarına batırıyor, potansiyelini ölçüyordu. Camille'in sodyum potasyum kalça pompası. Rafine, yarı geçirgen ince zarlarının pır pır edişi. Heyecanını birdenbire arttırmak için onu bağladığı yuvarlak ipler. Camille'in bilmediği ne çok şey vardı! Georg tabanlarının altında Siegfried'in Hindistan cevizi raspasını ya da saman halısını, eşiğin tahtasını, koridorun organdaki tüyler kadar yumuşak doğal halısını hissetti. Üzerinde yalınayak dengede durduğu kazıkların uçları da bu kadar orijinal yapılmıştı. Bir dolapçık. Bir raf. Dikkat, asma çiçeklik! Kızılderili kraliçenin ses titretmelerini ve ara nağmelerini geceye sunduğu opera sahnesinin karanlık, karmakarışık kulisleri. Bu, Camille olabilir miydi ya da bu hâlâ Camille miydi? Camille hakkında ne biliyordu ki! Onu evvelden sezmişti, bir yıl önce, bedeninin üzerine denk gelmek için beyaz boyalı duvarın içinden geçmek istediğinde... Şimdi onları ayıran yalnızca, Camille'in oda kapısının her şeye rağmen karanlıkta gri ve masif görünen beyazıydı, ancak bir rüya tarafından aşılabilecek beton bir yüzey. Operanın yavaş yavaş belirginleşen doruk noktasının hemen önünde iyice aydınlatılmış olan (geniş, el yapımı bir yatağın kenarındaki ayaklı lamba) sahneye çıkmak için insanların oturduğu balkonlardan yükselen bir dinleyici her şeyi mahvedebilirdi. Bir skandala neden olabilir, yıllar sonra bile belleğini dehşete düşürecek bir utanç riskini alabilirdi. Sadece bir kişinin ayaklanmış dinleyici kitlesini (Camille'in öfke ve heyecan arasındaki denge noktasında duran, yakıcı, fal taşı gibi açılmış bakışı) yatıştırma şansı vardı: Daha iyi birinin, Berlin gecelerinde ve müsrif büyükşehir öğle sonralarında eğitilen bir profesyonelin, bir spekülüm gibi

pişkin ve sterilize edilmiş, iki belsoğukluğu tedavisinden sonra hâlâ kurban etmeye hazır, aryayı teslim alıp henüz K.'daki çok fazla el yapımı yatakta duyulmamış ve görülmemiş bir terzetto[4] haline getirmeye ehil... Camille'in geniş, yumuşak sırtı; kahve kızıl yanmış, bikini altının güneşi geri çevirdiği çizgiye kadar testi renginde... Bu neredeyse bütünsel, bembeyaz çifte hareket; Camille'in, aralık kalan merkezinden kolayca eğilip bükülebilen, kalın, elbette kendisine değil sırt üstü yatan araştırmacıya ait bir dikeni içine çaktığı kıllı, deri bir yumru kökün üzerinde oturan en yüksek maymun türünün pırıldak sinyali. Araştırmacının sakalı titriyordu, boyun adalesindeki bir kasılma nedeniyle. Georg yaklaşırken, tek kaşını sitayişle kaldırdı. Bu; güç bela oturan bir sepetten gittikçe hızlanarak çıkan kırmızı yılanbalığını geçerli hale getiren, opera sahnesindeki bu üçüncü, uzun zamandır Camille'in mastürbasyon rüyalarının bir parçasıydı; genç kız odasındaki belli belirsiz bir figür olarak, Escher grafikli o yeni evin yalnız biyoloji öğrencisi gecelerinde tekrar tekrar dağıtılan rol olarak, nihayet onun şarkısıyla gevşemiş et (ve Georg) haline gelerek... Araştırmacı yarı çubuk derinliğinde girmiş vaziyette, kımıldamadan duruyordu, Camille kımıldamadan duruyordu; aynı şekilde K.'nın çatıları üzerinde büyük bir suç ortaklığı içinde olan gece de... Georg yatağın güneydoğu kenarında diz çöktü. Yana doğru sarsıldı; zevkine göre biraz fazla garsonvari bir biçimde, çilek kasesi için erimeye hazır şeker konisini 45 dereceden servis yaparak, ta ki dudakları Camille'in çenesindeki tükürüğün tadına bakana ve onun fal taşı gibi açılmış, mürekkep rengi istiridyeler gibi parlayan siyah gece gözleri, önünde birbirine karışana dek... Parmak uçları kar dağlarını yokladılar, biraz fazla hızlı ve istenenden daha derin bir biçimde merkeze kaydılar, böylece araştırmacının karışık tramplen bezine hızlı, küçük bir sıçrayış yaptılar. Ardından nihayet, Camille biraz öne eğildiğinde daha da fazla kabaran supabın sıcak, kuru kenarını hissettiler. O anda şarkı yok. Balkonlardaki dinleyiciler gözlerini dikmiş bakıyorlar. Yol-

[4] Terzetto: Üç sesli küçük beste. (Ç.N.)

da bayağı fazla bacak vardı; Georg aslında, yani belli ki siyah ya da mavi çarşafın üzerinde, araştırmacının kıllı uyluklarının arasında sürünmek zorundaydı. Onların üç misli, güçlü nefes alışları. Bir laokoon grubu; kuşe kağıda basılmış derginin kaçınılmaz jimnastik doruğuna varmaya hazır, hidromekanik, sürtünme tekniğiyle ilgili bir problemin -genişleme katsayısının iki katının hesaplanması- çözülmesi için sorulan nihai soru aydınlatılır aydınlatılmaz- şimdi, bu bilim adamı odasının mutlak, dört boyutlu gerçekliğinde. Değil; çözülecek gibi değil (Hayır, ah tanrım! Şimdi değil, böyle değil...), çünkü kırmızı, şişkin ikinci başının Camille'in belki de hâlâ bakire. Büzgeniyle, büzgen diyelim, daha ilk ipeksi teması Georg'un içindeki her şeyi dışarı atmıştı; en heyecanlı, en ilahi ejaculatio praecox'unun (Bu, ONUN yaratışının kusurluluğunu açıklıyor mu?) sarhoş edici sefilliği içinde, yapış yapış kirliliği (Ah tabii: Fazla uzun tırnakları da hatırlıyoruz.); gülmek! Derin nefes almak! Bu kadar sabırsız bir biçimde kımıldamadan duran Camille, sırtındaki diz çöken, çatlamış sefalet tablosuna ne diyebilirdi ki? Hafifçe onun göğsüne yaslanan ve (afallamış bir halde?) sallanan arka kısmında onun sürünme izini yoklayarak arayan güzel eli, yanlışlıkla yeni yapılmış bir resme yaslanan ya da hatta böyle bir şeyin üzerine oturan biri gibi (Tam poposuyla fırçanın ucuna mı?)... Gül. En azından gülümse... Rüya nerede başlamıştı? Sinir liflerinde titreyen bu azap verici ve yine de en derinden kurtaran itiraf; öyle ki şimdi (Şimdi! Köpek yılından çok sonra) Camille'in elini, nefis sıcak parmak kuşkonmazlarını yalamak isterdi; izlerini ortadan kaldırma şeklindeki hijyenik bahaneyle, dilini onun karnına değdirmek, yılbaşı, beyaz pudra izleri, zevk ateşinin külleri... Rüya nerede başlamıştı? Onun oda kapısını açarken mi? Bunu hiç yapmamış mıydı? Yoksa yüreğini sıkacak kadar heyecan veren koridordan gizlice sokulma (üzerinde sadece sımsıkı gerilmiş külotuyla), yalnızca bir rüya yolunun üzerinde mi tasavvur edilebilirdi? Yoksa kendi geleceğiyle ilgili eğlenceli denecek kadar belirsiz bir amaçla, akustik bir loca kapar gibi Siegfried'in oda kapısını açmak mı?

Aydınlık yaz gecesi. İçerisi. Uyku tulumunun buruşuk ipekböceği kozası, yönetmenin bedeninin beyaz, göğsü kıllı tırtılından yarıya kadar ayrılmış. Sağ bitişikteki odadan gelen tipik inleme (Eğer yabancı bedenlerin görsel korumasına sahip değilse, ses stüdyosunda seslendirme yapan için her zaman bir sorun...). Yönetmen yumuşak, beyazperdeye kokusuz yansıtılmış olan kuştüyü vajinadan beceriksizce çıkarak ayağa kalktı. Aydınlık yaz gecesi. Dışarısı. Arka avlunun bahçesinden bir zemin kat dairesinin yan yana iki odası görülüyor. Thorsten muhtemelen bir split screen önerirdi, dış duvarları olmayan, beyazperdenin ortasındaki ince siyah bir direkle birbirinden ayrılan iki oda; böylece soldaki savunmasız yalnızlık sağdaki ateşli ve ciddi eylemle bir karşıtlık kursa bile komedinin o daha tepeden bakışı oluşabilirdi. Buna karşın ancak siyah beyaz düşünülebilecek, otuzlu ve kırklı yıllar tarzındaki (*Citizen Kane'i, The Lady from Shanghai*'ı düşün) çift poz, Georg'un içinden tıpkı hayal gücündeki ya da rüyayı ve dünyayı yaratan tanrısallıklarla ilgili eski Hint sembollerindeki gibi çıplak bir çiftin gölge oyununun, birbirine dolanan şeffaf, beyaz alev-bedenlerin yükseldiği gri vücudunu yansıtacaktı.

Yine de her şey kaldı: Renkli, plastik, dört boyutlu. Goerg üzerinde sadece külotu, ama bir elinde sigara ve çakmakla misafir odasının penceresinden çıktı. Saat neredeyse gecenin biri olmalıydı. Arka avlunun bahçesini çevreleyen evlerden bir ikisinin penceresinde hâlâ ışık yanıyordu ve bodrum girişinin üzerinde loş bir yedek ışık vardı. Küçük bir parkın ölçülerine sahip olan bahçenin çiçek tarhları ve çimleri, metalimsi bir renkte parlıyordu. Meyve ağaçlarından oluşan, ay ışığının ve yapay ışığın altındaki bir ispalya dallardan ve yapraklardan meydana gelen karmaşada bronz, bakır ve kalay renklerini yayıyordu. Yalnızca stüdyo lambaları, filtreler ve diyaframlardan oluşan, kılı kırk yararak icat edilmiş bir sistem havanın bu mahrem tonlamasını beyazperdeye taşıyabilirdi; bütün bahçe bir kez daha artistik açıdan önemli göründüğü halde tören ya da daha ziyade bayram havasında; koyulaşmış çalılıklarının ev duvarlarının

alt kısmında gölge deseni olarak yansıdığı, güzelce çevrelenmiş bir donanma. Dikey olarak yalnızca Samanyolu'nun hafifçe parlayan bir kesitiyle sınırlandırılmış olarak insan -Georg, çıplak ayak tabanlarının üzerinde- artık K.'daki bir taşra arka avlusunda değil, bir gezegendeki yapay bir bahçede yürüyordu ve bu sınırsızlaştırma büyüsü, Camille'in kapanış iniltilerini Georg'un eğer hayatı seviyorsa kıskanmadan, gülümseyerek ve etkilenmiş bir halde tasvip etmek zorunda olduğu, neredeyse şekilsiz ve evrensel bir şeye dönüşmüştü. Nihayet bir sigara yaktı. Bir meyve ağacının dalı göğsünü çizdi. Suyla doldurulmuş eski bir küvetin yanındaki bir bahçe sandalyesine oturduğunda artık yalnızca yaz gecesinin zapt edilmiş şırıltısını duyuyordu. Camille'in odasının gece siyahı penceresinde beyaz bir yüzey, belki de hızla hareket eden bir beden gördüğünü sandı. Kalbi yavaş yavaş sakinleşti. İhtimal ki arka avlu dairelerinden, dal ve yaprak karmaşasının içinde sigarasının kızgın kor halindeki ucuyla işaretli olarak görülüyordu. İşte şimdi görülmeliydi, peştamalinin içinde sigara içen bir Tarzan olarak. Camille'in aryasının güzel bir rezonansı, kendine has, harika bir tür sessizliği vardı (neredeyse sanki insan kendisi araştırmacının yerindeymiş gibi). *Başkalarının zevki* her zaman kendininkinden daha muhteşem ve doldurucu gelirdi. *Başkalarının zevki*, diye düşündü bir kez daha, kelime kelime ve harf harf. Gözünün önüne bir sinemanın reklam panosu geldi, ve üzerindeki bu yeni bulunmuş isim; kırmızı, büyük harflerle yazılmış... Olası bir gelecek. Yeni amaçlar. Yeni zevkler. Hâlâ -ve uzun zamandır değil- kendisiyle ilgili olarak, geleceğin tıpkı dizlerinin önündeki eski küvetin içindeki su sathı gibi hareketsiz, dümdüz, karanlık bir yüzeye dönüştüğünü iddia edebilirdi. Filmini çekmişti ve başka filmler çekmeye çalışacaktı. Fakat bahçedeki bu sandalyede otururken bir şey çözülüp ondan ayrılıyordu; acısızca, eşit aralıklı ve geri alınamaz bir akıp gitme halinde. Bunlar geçmişinin -gittikçe böyle görüyordu-, zamanında gerekli ya da feragat edilemez olduğunu düşündüğü belli bakış açılarıydı. Genel bakış açıları, son aylardaki ve yıllardaki sevgililerine dönüştüler. Birdenbire hepsi çok yakınındaydı. Birbirleriyle ya da onunla

ilgilenmeksizin, körler gibi bahçede yürüyorlardı. Hiçbiri onun kadar az giyinmiş değildi. Üzerlerinde, kendisinin eskiden onlarda en beğendiği giysiler vardı. Bazıları sanki işe yetişecekmiş ya da acilen halletmeleri gereken bir şey varmış gibi hızla yürüyorlardı. Diğerleri adımlarını düşünüp taşınarak, garip bir biçimde ağaçlar ve çalılıklar tarafından engellenmeden atıyorlardı. Georg onlara baktı ve sigara içti ve belli bir jesti hatırladığında ya da kadınlardan biri çok yakınından geçtiğinde onaylarcasına başını salladı. Onunla ilgilenmeden yürümeye devam edebilirlerdi. Bir daha onlardan birine rastlamayabilirdi. Hayal gücü bu bahçede toplanmıştı. Fakat bu hayal gücü yönetmenlik yapmıyor, yalnızca onların birbirlerine ve aynı zamanda Georg'a da hayatlarında büyük bir anlam yüklemediklerini ortaya çıkarıyordu. Camille'in zevki onu şu anda hatırlayabildiği her erotik deneyimden daha fazla heyecanlandırmıştı. Bu itirafa neden olan korkunç utancı hazmetmek zorundaydı; özgür olmak için. Bu, kabul edilebilir tek amaçtı. Camille ve o, her görüşmelerinde bir şeyleri kendilerine yutturmuşlardı. Doğru düzgün, kendine ait bir hayatla ilgili tasavvurlarını bu yolla sağlamlaştırmak için daima diğerini etkilemeye çalışmışlardı. Şimdi Camille'in kedi annesi ve Kızılderili hayatı, derli toplu, doğa dostu dairesi ve hatta zevkinin tamamlanmış operası, kendini Georg'un saldırılarından koruduğu, geçirgen olmayan, savaşçı bir maskeden başka bir şeyi canlandırmıyor olabilirdi. Fakat çok başka türlü de olabilirdi. Belki de Camille, Georg'un kendi özel hayatındaki şeyler ('Ne münasebet' şeyler: Kız arkadaşları, arkadaşları, kedisi) konusunda gösterdiği dikkatsizlikle kendisi için umması hakkının olmadığı bir şeylere ulaşmıştı. Gevşemiş, açık yürekli, sinirlenmeyen bir tip olmak. Georg yalnızca itiraf edebiliyordu. Ve korkuyordu, çünkü hâlâ bahçede şaşkın gibi dolanan üç ya da dört dişi figürün arasında ansızın Judith'i, kimyagerini de fark etmişti. Uzun saçları dağılmış bir halde omuzlarına dökülüyordu. Üzerinde o mutlu mutlu kloroformla bayıltılan günkü laboratuvar gömleği vardı. Yaklaştığında -akıl almaz; ağaçların hiçbir yapay ışık tarafından aydınlatılmayan ve böylelikle daha düz görünen kabartısının

üzerinde kendisinden bir öncekini silen bir şekil-, Georg onun yüzünde kapıyı suratına kapadığı o diğer günün ifadesini yeniden buldu. Birbirleriyle mutlu olamazlardı, artık olamazlardı. Narkozun etkisi geçmişti.

Uzun bir süre daha bahçede oturdu, derin derin düşünerek ve sigara içerek. Judith'in belirmesinden sonra, soğuktan titrediğini fark etmişti. Kot ve gömlekle sandalyeye dönmek üzere pencerenin içinden geçen yolu ikinci bir kez daha katetmişti. Burası dünyanın durağan merkeziydi. Bir sonuca varmak isterdi. Fakat düşünceleri gittikçe kayıtsızlaşıyordu. Hafif hafif sırtı ağrıyordu. Güneş doğmadan hemen önce kendini tekrar Siegfried'in odasında buldu. Soyundu ve aynı anda hem özlem, hem de memnuniyet duygusuyla ve ondan sessizce af dileyerek yeniden Camille'in büyük, hışırdayan kılıfına girdi. Fakat onun canı yanmıyordu. Sartre haklı çıkmıştı. İnsan otuz yaşında hâlâ korku içinde kendini bekliyor olabilirdi. Belki de her zamankinden fazla korku içinde. Rüya değil.

4

Kahvaltı. Bu saçma sapan sabah. Yanılgısını; Camille'i az kalsın avurt dolusu gülerek, elinin ayasıyla alnına şaplatan bir beyin özürlü karikatürü şeklinde selamlamasına neden olacak kadar tüyler ürpertici, o derece inanılmaz bir yanılgıyı aniden, telaşa kapılarak fark edişi. Karşılaştıkları -Georg diş fırçalamadan, duş yapmadan, tahta gözlüklü bir klozete işemeden önce ve Camille bütün bunlardan sonra- koridor, Siegfried'in mutfağın tam karşısındaki odasının sağ duvarının yüksekliğinde bitiyordu.

"Günaydın. Derin bir uyku çektim," dedi Camille; ve içerinin ustası üç odalı dairenin basit, çapraşık olmayan zemin planını sanki hemen kablo ya da kalorifer borusu döşemeye başlayacakmışçasına göz önünde tutarak konuşmadan başını salladı. Giriş. Solda Camille'in odası, tam karşısında müşterek bir otur-

ma odası. Ardından yine solda banyo ve mutfak. Sağ karşıda Siegfried'in yan dairenin orji odasına bitişik odası. Georg gece ilk iş odasının kapısını kapamış ve dolayısıyla Camille'in nereye kaybolduğunu görmemişti. Bilinmeyen evlerde zemin planı hemen fark edilmiyordu. Yine de inanılmazdı. Rüyanın başı: Ev anahtarının şıngırtısı. Koridordaki ayak sesleri de aynı şekilde rüyaydı, Camille'in bağırışı da, erkek arkadaşıyla arasındaki sözde diyalog da; kendisini bitişikteki büyük opera sanatçısı yönlendirmiş olabilirdi. Camille'e kahvaltı sofrasını kurmada yardım ederken kafasında bu komşunun bir resmini çizmeye çalıştı. Güzel İtalyan komşu, bir dondurmacıda garson. Ya da uzun bacaklı, zayıf, kuş suratlı piyano öğretmeni. Ya da her yaz öğle sonrasını mutfak önlüğünün içinde yedi çocuğunun çamaşırını bahçeye asıp sonra da oradan almakla geçiren, o saçlarını kabartmış şamar oğlanı. Belki de bir kerelik şarkısı için ücreti ödenen şu küçük kent-ev kadını-orospularından biri. Sonunda kırklı yaşlardaki tıknaz, solgun, göze çarpmayan, kilise korosunda faal kadında karar kıldı. Merhum kocasının av arkadaşlarından biri kılığındaki Cebrail, ona musallat olmuştu. Georg meyve ağaçlarının ve süs ağaççıklarının arasındaki bu dört gece gerçekliği saatini o kadına borçluydu. Camille çavdar ekmeği kesiyordu. Siyah saçları kusursuz bir biçimde parlıyordu. Georg'a bir şeyler anlattı; neşeli neşeli, ama onun anlamadığı sinirli bir gayretle...

"Acı nedir? Nörofizyolojik açıdan?" diye sordu Georg birdenbire.

"Bir yerin mi ağrıyor?"

"Sırtım. Siegfried'in kanepesi berbat. Ama bana teorik olarak açıkla."

O konuşurken günün aydınlık rüyası bir kez daha gözlerinin önünden akıp gitti. Optik ses kaydı yok. Akustik olarak kara cahildi. Bunun yanı sıra önündeki her şeyi mükemmel bir renklendirme ve plastik içinde görüyordu; bu mutfakta, taze bitki yeşili ve sıcak ahşap yüzeyleriyle Camille. Işıklarını net gün ışığına doğru veren projektörler, ışığın kesin ölçümleri, pa-

halı, duyarlı malzemenin eklenmesi. Thorsten olsaydı, K.'daki bu kahvaltıyı beyazperdeye aynen bu ışıkta zincirlemek için uzun süre çalışmak zorunda kalırdı. Ve ne oyunculara ihtiyaç olurdu! Onu külotuna kadar soyunmuş vaziyette bahçeye yolladığını ve itirafa zorladığını en az yoldan çıkmayla Camille'e değil yalnızca seyircilere göstermek. Dışarıdan anlatıcı sesi? Yorgunluğuna sözünü geçiren o tuhaf ve hatta belki de geniş gönüllü hayal kırıklığı yoksa başka nasıl canlandırılabilirdi? *Camille'in o gece o kadar fazla bağırmış ve zevk almış olmasını istiyordum, onun ve başka hiçbir kadının değil.* Reseptörlerde çözülen acı, formatio reticularis'in üzerinden limbik sisteme ve oradan da "zihinsel-tinsel alan" olarak adlandırılan, belirsiz bir şeması çizilen ve kendisinin öznel bir değerlendirmeye katlanmasına neden olan yarım ayın içine yükseldi. Bunsuz şu anda olduğu şey olamaz ya da muhtemelen kimsenin başına gelmezdi. Georg daha sonra bir tıp sözlüğünde Camille'in, sorusuna verdiği yanıtı aradı. Kes.

Çok açık, yine optik ses kaydı eklenmiş olarak, K.'nın tren garına yaklaşık çeyrek saatlik bir yürüyüş. Camille Georg'un kendisine eşlik etmeme önerisini alelacele ve başını sallayarak reddetmişti. Gün, bir önceki kadar sıcak olacağa benzemiyordu. Üst üste yığılmış, beyaz bir ışık salan kaymak taşı bulutları doğudan gelip tozluymuş etkisi yaratan dağ tepelerinin üzerine doğru sürükleniyordu.

"Hâlâ insanın nerede yaşadığının fark etmediğine mi inanıyorsun? Sadece neyi umursadığının önemli olduğuna?" dedi Camille. Sorusu doğrudan on dört yaşında yaptıkları konuşmalardan biriyle bağlantılıydı.

"Fark etmez," dedi Georg. "Ama bazı yerlerde bir şeyleri umursamak daha kolaydır."

Cevap Camille'i etkilemişe benziyordu. Hemen ardından bir kez daha Georg'un filmine döndü. İçinde dokunaklı ve yalvaran bir şeylerin yattığı ilgisi, Georg için nahoştu. Başı ağrıyordu. Taş çatlasa üç saat uyumuştu. "Bir kafe hakkında, Berlin'deki bir tür sanatçı kahvesi. Küçük büyükşehir bohemi, bildiğimiz

metropol. Bir şenlik düzenleniyor, çünkü kafe ertesi gün kapatılacak. Tek tek insanları tasvir ediyorum, konukları, farklı bir olay olmaksızın onların farklı yanlarını..."

"Yani küçük resimlerle kastettiğin buydu."

"Evet."

Çekim mekanında neler yapılıyordu?

Georg isteksizce cevap verdi. Bahçede uyumadan geçirilen saatlerden çok daha fazlasından ileri geliyor olması gereken bir bitkinlik, onu teslim almıştı. Gar binası göründüğünde Camille'i branşının doktora-sınav-düzeninin zorluklarıyla ilgili uzun bir yakınma noktasına getirmeyi başarmıştı. Böylece ona bir kez daha belli etmeden bakabildi. Hafif kurumluymuş etkisi yaratan Kızılderili güzelliği, sinirine dokunuyordu. Jestleri abartılı görünüyordu, gözlerini açışının teatral bir yanı vardı. Bir ressam ya da heykeltıraş (neden bir senaryo yazarı değil?) kendini vaktiyle büyüleyici olan bir objeyle harap ettiyse, böyle hissetmiş olmalıydı. Birdenbire Camille'i hayatında son kez gördüğünden emin oldu. Ne acı, ne de merhamet hissediyordu.

Tren garının önünde buluğ çağındaki futbol fanatikleri toplanmışlardı; nara atan, atkı sallayan, bira kutularıyla futbol oynayan o bildik kalabalık. Georg, Camille'in ürkerek gerilemesini ve kendisiyle vedalaşmasını bekledi. Fakat o, inatla yanında kaldı, onunla bir alt geçidin taş merdivenini çıktı, trenin biraz rötar yapacağı anons edildiğinde bile tıka basa dolu, gürültülü peronda bekledi.

"Onları korkunç buluyorum," dedi alçak sesle, futbol fanatiklerini kastettiğini başıyla belli ederek. "Şiddet gittikçe artıyor. Onlar faşist eğilimli."

"Onlar genç. Büyük fırsatları olmadığının farkındalar. Sırtlarını dayıyorlar ve esip savuruyorlar. Bu henüz faşist eğilimli bir şey değil."

Camille, yani korku, genellikle olduğu gibi gerçeğe yaklaşmak durumunda kaldı. Kanlı şehir ayaklanmalarına ve yanan

mülteci barınaklarına pek bir şey kalmamıştı. Bir süre susarak yan yana durdular.

"Kendine iyi bak Camille," dedi Georg tren gara girdiğinde. "Çok hoş bir ziyaretti." Ayaklarının arasında duran valizi almaya davrandı. O zaman Camille kollarını ona doladı, onu kendine bastırdı ve dudaklarıyla ağzını aradı. Georg afallamış bir halde, ama bir futbolcunun beklenmedik bir biçimde kendisine atılan topa vurduğu refleksle onun uzun öpüşüne karşılık verdi. Anılarının projektörü Camille'in, kendisinin hastaneden çıkışıyla başlayıp onun ilk üniversite yıllarındaki alelacele dil oyunlarına kadar uzanan bütün öpüşlerini hızlı çekimde veriyordu. Aslında hepsi veda öpüşleriydi, daha ilki nafilelikle doluydu. Camille'in yanağından hafif bir vanilya kokusu aldı. Kendisini daha önce hiç bundan ateşli öpmüş müydü? Neredeyse kafasının tamamını yemek ister gibiydi. Vücudunu da bir kere olsun dilin gibi hareket ettirebilseydin, diye düşündü, heyecansızca, ama evet, yavaş yavaş büyüyen bir kızgınlıkla. Camille sanki onun düşüncelerine tepki veriyormuşçasına kalçasını da ona bastırdı. Yaygara koparan ve onlara sataşan futbol fanatiklerinin ortasında Georg, bu temas sırasmda neredeyse bir çeşit dehşetle (ya da anatomik bir atlası incelediğinde görmüş geçirmiş bir bilim adamının da üzerine çökebilecek hüzünle), Camille'in de diğerleri gibi bir kadın olduğunu fark etti. Hızla ondan uzaklaştı. Camille bu öpüşle ve kalça hareketiyle *Georg ve Camille K.'da* filminin yeni versiyonunun bütün tezatlı yapısını bozmuştu. Basamaktaki şu tutku! Ancak yabancı tekrar bahçe kapısından yeterince uzak bir mesafeye gittiğinde havlamaya cesaret eden bir köpek gibi. Ah Camille, ne güzel, bunu hiç düşünmemiştim! Hadi dairene dönelim! Yine ondan esirgediği bir altyazı. Aslında ona kafasını bırakmalıydı, yemesi için...

Tren, insana işkence eden bir yavaşlıkla K.dan çıkan yokuşu tırmandı. Georg kendini bir kompartıman bankına bıraktı. Kavuşturulmuş kollarla köşede pencerenin yanında oturuyordu; çökmüş, yok yere yaralanan bir insanın durumunda: Acısı,

ve akıllarını kaçırmış gibi vagonlarda sendeleyerek dolaşan futbol fanatikleri, beyninin gıcırdayan ikinci mevki kompartımanındaki, Camille'e yönelik terör ve aşağı tabaka düşüncelerinin yansımasıydılar. Camille ona bahçesini hissettirmişti; kalça kemikleriyle, kasık kemiğinin ileri doğru yaptığı yumuşak-cansız hareket arasındaki o ölümcül üçgeni; kotuyla külotu, külotuyla tenine sımsıkı yapışık vizon kürk tutamı arasındaki hiç keşfedilmemiş, iki kat milimetrik geceyi... Marlboro kovboylu bir reklam afişi, K.'nın son evleriyle çoktan Kızılderilisiz kalmış çayırlıkların üzerindeki bakışını bozdu. Gerçek erkekler için artık yalnızca atlar, yalnızca filmler. Gece bahçesinde fosur fosur sigara içen ibne, ses yönetmeni, akustik röntgenci. Bu dört uykusuz, dayanılmaz derecede fazla aydınlatılmış saat, nihai olandı. Camille'in iki kat örtülü, üstü yosun tutmuş küçük bahçe havuzundan edilen feragatten daha fazla acı veren yara, oradan çıkıyordu. Onun boğazına, opera sanatçısının inleyişini diledi- komşunun yabancı, anonim zevkinin kendisini çıplak bir vaziyette ağaçların arasına ve kimyagerle ilişkisinin ne kadar acıklı ve rahat olduğunu gözden geçirmeye ittiğini bilerek bu kadarcık geniş gönüllülük edebilirdi. Camille'in tasavvur edilemez büzgenini arzulamış olmak, kabul edilebilir pornografik romantizmdi. Kabul edilemez olan, ona bu fanteziyi anlatmak olurdu; ve yine kabul edilebilir olan, Camille'in bir başka adamın karşısında oturması ve ona eski gençlik arkadaşı Georg'un, testisini geçici olarak bir sinir araştırmacısınınkinin üzerine park etmek pahasına büzgeninin peşinde olmasını ne kadar rahatsız edici bulduğunu anlatması şeklindeki ikincil fanteziydi. 'Artık inmek için sebep yok!' dedi Georg kendi kendine, tren taş çatlasa bir saat gittikten sonra onun bir zamanlar sinemada evrenin içinden uçtuğu, Kleist okuduğu ve asma çubuklarının arasında gökyüzü hayalleri kurduğu, bağlarla çevrili o diğer küçük kentte durduğunda.

Böylece daha öğle sonrasının erken saatlerinde S.'ye vardı.

Gar binasının eski kokusu cam yüzeyler, açık renkler, ışıklandırılmış reklam afişleri ve bildik sembollerle ebedi geçidin ha-

vasını yaratan seksenli yılların her yerde aynı olan kozmetik operasyonları yüzünden uçup gitmişti. Dondurmacıya giden on dakikalık yürüme yolunda, bütün S.'nin operasyondan geçirildiğini saptadı. Kot butikleri ve parfümeriler, titizlikle restore edilmiş olan tarihi küçük otellerin arasına yerleştirilmişti. Cehenneme benzeyen, aslında mahşerin önündeki bir bekleme kuyruğuna uygun olan büfe barakası, bir McDonald's restoranına yer vermişti ve Disneyworld ruhu daracık burjuva evlerinin cephelerinin üzerinden gelmişti, ki böylece, bulanık ve süngersiymiş etkisi yaratan yan sokaklar bile güzel ve steril görünüyordu. Georg dondurmacıya vardığında memnun bir tavırla başını salladı. Gotik yazılı, ışıklı reklam çıkarılınıştı. Onun yerinde, üzerinde kırmızı neon bir işaretin dondurmacının şinıdi aşağı yukarı *hifi* gibi canlı ve teknik görünen eski adını küçük harflerle vererek yandığı beyaz bir tabela vardı. Artık perde yoktu. Döne döne birinci kata çıkan merdiven, metal yüzeylerle kaplanmıştı. Üçgen masalarda şehir liselerinin öğrencileri oturuyorlardı, bazıları benekli saç modeliyle... Saçları kökünden kesilmiş genç bir kadın servis yapıyordu, *Alien*'daki Sigourney Weaver tarzında ve onun jestleriyle; yani o kadar azimli görünüyordu ki, insan onu bir sonraki sahnede bir lazer tabancasıyla, vıcık vıcık uzay canavarına karşı verilen savaşta görse şaşırmazdı. Georg had safhada yorulmuş olan gözlerini kırpıştırdı. Kendi ekseni etrafında yavaşça döndü ve gözlerini eczanenin üstündeki dairenin penceresine dikti. İki tarihi boşalması arasındaki bu durak, dayanılmazdı. Kendi pasif, boş inançlara sahip hazır oluşuna öfkelenerek dar sokağı terk etti. Ana cadde tatlımsı bir Liebfrauenmilch[5] ışığı içindeydi; bal, alkollü suda çözülmüş... Kollarına ve bacaklarına çöken ağırlık da buna uyuyordu. İnsan otuzunu sürerken, neredeyse uykusuz geçen bir geceyi üzerinden artık pek öyle kolay atamıyordu. Evlerin özenle restore edilmiş olan cepheleri arasmda tek bir çatlak, gözeneklilik ve hiçbir yerde bir zamanlar içinde boğulduğu çamurun izini bulamadı. Hiçlik yok olmuştu ve o, bu

[5] Liebfrauenmilch: Bir Ren şarabı türü. (Ç.N.)

gerçekten farkına varılmayan kaybın nostaljiği olmaya adaydı. Sartre'ın özgürlüğü hiçlikten kurduğunu hatırladı hayal meyal. *L'Être et le néant*[6], işte tam bu kitapçıdan alınmış olan siyah tekparça, Berlin'deki kitaplığının bir yerinde duruyordu; on dört yıldır açılmamış, ama her taşınmada vefayla birlikte götürülmüş... Camille'e olan arzusu gibi bir anakronizm. Camille bugün on sekiz yaşında olsaydı, beyaz bir VW-Golf'e biner, kendine ait bir odaya sahip olur ve haftada üç kez pelüş hayvan koleksiyonunun arasında onunla düzüşürdü; televizyonda ilginç bir şey çıktığında yanda kesilen, McDonald's gibi hijyenik bir tarzda. Popçu seksi. Popçu hayatı. Yoksa kendisi kovulmuş bir kabile reisi olarak yeşil saçlı Kızılderilisinin yanında S.'de, insanın -Kreuzberg ya da Neukölln'den farklı olarak- geç dönem punk olarak hâlâ etki yaratabileceği yerde azametle yürümek için kafatasının üzerinde bir hotoz yetiştirip kendini rengarenk boyanmış, zımbalı bir deri ceketin içine mi sıkıştırırdı? Punkların Sartre'ı kimdi ya da neydi? Bir tütüncüden kendine sigara ve yerelüstü bir gazete aldı. Elinde gazete ve omzunda çantasıyla (tıraş takımı, diş macunu, vücut şampuanı, tarak, Pudowkin'in *Film Tekniği Üzerine*'si, bir önceki günün külotu) kendini o kadar turistik hissetti ki, bu ona ters geldi. Bu üst başla hiçbir olayı olamazdı; ne Lisa'yla, ne de Brigitte'le... Hiçlik bütünüyle S'nin şehir sınırlarının dışındaydı. Bu, hâlâ beklediği gelecekti. On altı yaşında, Lisa döneminde, eksiksiz bir siyahlık onu bundan ayırmıştı. Brigitte'in yanında, yirmi beşinde, mesafe aydınlanarak gri, heyecan verici bir henüz-hiçlik haline gelmişti, onun sinematografik vizyonları tarafından ışıklandırılan... Şimdi gözlerinin önünde bir hâlâ-hiçlik vardı; figürlerle dolu, henüz gerçekleştirilmemiş planlarını ve fikirlerini yansıtan vektörler tarafından delinmiş, sinirli, saldırgan sabırsızlık. Filminden memnun değildi. Küçük resimler! Neden Camille'e işin tam seyrini anlatmamakta direnmişti? "Dondurmacı" ya da "küçük-bohem" gibi anahtar kelimelerin üzerinden hakikate, onun hakkında bir senaryo yazdığı gerçeğine doğru ilerle-

[6] L'Être et le néant: Fransızca'da "Varlık ve Hiçlik" (Ç.N.)

mesinden korktuğu için mi? Yoksa tersine, onun üstü kapalı teatral potansiyelini açığa çıkarmak amacıyla onda tam bir gerginlik yaratmak üzere esas bunu sezdirmek için mi? *Müller Dondurması'nın 30 Yılı*'nda Camille'le ilgili hiçbir şey yoktu. Hayret edilecek bir temkinlilik (ya da akıllılık) onu 70000 marklık bütçeyle *Robert ve Anna*'yı gerçekleştirmekten alıkoymuştu; konu öylesine gönlünde yatıyordu ki, onu orta karar oyuncular, kötü bir teçhizat ve kendi henüz çok titrek eliyle mahvedemezdi. Formül ve hesaplar yerine kendi doğaçlama yeteneğine güvenmişti, Thorsten'ın fikirlerine ve görüntülerine, içlerinden sadece üçünün deneyim ve eğitim sunabildiği oyuncuların buluşlarına... Hermann'ın o aralar öne sürdüğü "gerçek ilişki sandıklarının kendi evlerinde kendiliklerinden işledikleri" şeklindeki tez çok değerli bir işaret olmuştu; tam tersini denemek için. Film baştan ve bazı geri dönüşlerde, tek tek çiftlerin sanatçı kahvesi Müller'deki veda şenliğine nasıl hazırlandıklarını gösteriyordu. Sahneler, oyuncuların evlerinde çekilmişti. Sırf Georg yataklarına bir başka kadın ya da bir başka erkek soktuğu ya da onlara banyolarında yarı çıplak bir halde yabancı bir partnerle rol yaptırdığı için, etkileyici gerginlikler oluşuyordu. Kaçamak gönül ilişkileri ya da gizli çapkınlıklar olarak gösterildikleri zaman, gerçek ilişkilerin gizli saklı içyüzü bir kez daha çok iyi ifade edildi. Georg'un en sevdiği sahne, kendi kocasının yüzüne -filmde şenliğin davetsiz misafiri- sersemlemiş gibi bakakalan ve "Sanırım seni yüz kez düzdüm!" diyen kadın oyuncunun doğaçlamasıydı. Kocası da aynı şekilde sersemlemiş, ama aynı zamanda Thorsten'ın kamerasının mükemmel yakaladığı bilge bir ifade vermişti. Schöneberg'teki kafede (ki aslında onun da yıkılması gerekiyordu) döne döne çıkan bir merdiven ve içinde Lisa'yla Brigitte'in hatlarının birbirine karıştığı, gizemli, neredeyse efsanevi bir kadın figürü -kafenin sahibesibile vardı. Kutlama yapan sanatçılardan birkaçı onun sevgilisi olmuştu. Sürekli genç bir adamın (Kristina'nın bir buluşuna boyun eğerek bir seferinde de genç bir kadın ressamın) gelecekle ilgili planları ve sözde misyonu hakkında banal ve şatafatlı bir

biçimde kem küm etmek için onun yüklü göğsünün gezegen kenarında dinlendiği aynı duruş görülüyordu. Altında ilk kez Camille'e sarıldığı ve onu öptüğü, aynı şekilde restore edilmiş olan gözetleme kulesinin kapı kavisinin altından geçerken bu kendi karikatürü Georg'a, kendi geçmişinden olası bir saldırının savunması gibi geldi. Aynı anda hem Noel ağacı topları, hem de rengarenk boyanmış Paskalya yumurtalarıyla olduğu gibi Sartre ve Heidegger alıntılarıyla süslü bu on altılık, kendisinin neredeyse iki katı yaşındaki bir yönetmenin daha ziyade mizahi, adeta ahmakça dokundurmalarına muhtemelen sadece bitkin bir biçimde gülümserdi. Küçük resimler. Yirmi dokuz yaşındaki Camille'in önünde, onun tarafından gülümsenme korkusuyla, karmaşık işaretlerle işten kaçmasına neden olacak kadar küçük. Vermeer bakışlarını, kendisini uzun bir dönem büyülemiş olan ve sona eren seksenli yılların içerisine en azından işaretler, kesitler, tek tük becerilmiş sekanslar halinde taşımak için yeterince küçük. Bir sonraki proje için gereken ayılma ve enerji, bu ilk aleni boşalmayı izleyen utançtan (Bu haddinden fazla ergen, bütün S.'yi kaplayan meni hayalinden sonra Lisa'nın içinden damlayarak çıkışı...) ileri geliyor olmalıydı. Tarzı yenilenen dondurmacıda Brigitte'le karşılaşmadığına sevinmişti. Onu doğru düzgün bir galaya da davet edemezdi, çünkü filmin bir dağıtım evi bulması ihtimal dışından da öteydi. Her halükarda kendine has kentlerdeki kendine has festivallerin kenarında, öğrenci yurtlarında ve alternatif sinemalarda kaçak bir hayata gözünü açacaktı.

Georg yeniden S.'nin garına vardığında, Stella'yla kendisinin sonbahar yapraklarının arasında hislerine kapıldıkları küçük parktan henüz ve uzun zamandır ilk kez yeniden geçtiğini fark etti. Berlin'e taşınmasına kadar S.'de birçok, sırf on dördüncü ve yirmi birinci doğum günleri arasmda üç ya da dört hayat sürmüş gibi geldi. Bunların hepsi yaşanıp bitmişti, tıpkı S.'nin onun için yaşanıp bitmiş olması gibi... Bir nebze vicdan azabıyla bu hayat parçalarının çocuk mezarı haçlarma baktı; artık kazıp ölüleri çıkarmaya kalkışmak istemiyordu, oysa ki bu belki de,

S.'nin hoşa gitmeyecek kadar dini binyıl tarihiyle bir kez olsun önyargısızca ve nihayet olgunlaşmış bir zihinle uğraşmak kadar yararlı olabilirdi. Daha önceki arkadaşlarından hiçbiri artık S.'de yaşamıyordu. Eski klikten yalnızca Hermann'ı görüyordu ve işte Camille'i; ki K.'daki bu görüşme bir önceki ziyaretinkine benzer bir fayda sağlamayacaksa, ikinciyi bir daha asla görmeyecekti. Camille onu yeniden sıfır noktasma getirmiş, içinde onun sevgililerinin ve kimyagere olan aşkının sararıp soldukları kendi gece bahçesinin tekil bölgesine çekmişti. Fakat Camille'le yaşadığı hayal kırıklıklarından sonra onun için daima bir macera bulunduran mekanizma, bu kez teklemişe benziyordu.

Georg akşam ve gecenin geç vaktine kadar -yine bir bahçede-, onun bilim adamı olmayışından duyduğu hayal kırıklığını hâlâ saklama çabasında olan babasıyla sohbet etti. Kameranın Vermeer tarzı gerçekçiliği gibi fikirler, altmışını süren bir elektrik mühendisiyle edilen sohbette oldukça anlamsız kaçıyordu. Buna rağmen Cantor mevzuunu ve *İngiltere Seyahati*'nin taslağını az çok beğendi. İkinci şişe kırmızı şarapta, dünyanın politik geleceğini gözden geçirmeye başladılar; bir elma ağacının dallarıyla net olarak görülebilen büyük bir arabanın arışı arasındaki hafifçe parlayan kenar olarak... Georg'un babası, Gorbaçov göreve başladığından beri Berlin Duvarı'nın günlerinin sayılı olduğunu düşünüyordu. Georg itiraz etti, en azından DDR'in diğer Doğu Bloğu ülkelerinden izole edilen, basit parçalanışının hayaliyle ilgili kısma; her halükarda Doğu-Batı zıtlaşmasının gittikçe azalacağına inanıyor ve işi topladığı makalelerden öğrendiği, planlı ekonomiyle kapitalizm arasında mümkün olduğunca yararlı, yavaş bir sentez kehanetiyle birlikte gelen Orta Avrupa teorisine kadar vardırıyordu.

"Bu güzel bir fikir," dedi babası. "Ama insanlar bırakılırlarsa Batı'ya gidecekler."

"O kadar basit değil!" diye itiraz etti Georg. Ancak ne kadar karmaşık olduğunu kendisi de bilmiyordu. Onun için karanlık bir sanatçı yiğitliğiyle silahlanması gerektiğine inandığı kendi kişisel ve yakın geleceği bile (Kristina: "Post-Hıristiyan şehit

fantezisi! Allahtan organın böyle düşünmüyor!") babası için olağanüstü şeffaftı.

"Uzun zamandır, yakında kendine gerçekten uygun bir kadın bulacağını düşünüyoruz," dedi babası. "Ve bu yakınlarda bir filmini televizyonda izleyeceğimi de tasavvur edebiliyorum." Onun iptilası, uydu teknolojisiydi. Kısa bir süre önce geıniciliğin iyileştirilmesiyle ilgili, patentini aldığı bir buluş yapmıştı. Bu patentle ilgili açıklamalar hemen Georg'un kafasında fırıldak gibi dönmeye başladı, ki patentin kendisi de bir şekilde dönme hareketine dayanıyordu. Aldığı matematik eğitimi sayesinde bu açıklamaları soğukkanlılıkla takip edebilirdi. Fakat o sırada kendini gördü; şefkatli ve karmakarışık ilgisine şaşırmış olarak, daha ayrıntılı anlamaksızın nasıl babasma baktığını... Evrene olan merak belli ki ailede vardı. İşte böyle dayandın, diye düşündü sonunda, S.'de neredeyse altmış yıl!

5

Kendini kötü hissettiğinde çılgınca bir şeyler yap. Lisa'nın bu cümlesinin anısıyla açtı gözünü ertesi sabah. Para sıkıntısına rağmen annesiyle babasının kredisini geri çevirmek ve hayatında ilk defa birinci mevki bileti almak, illa ki çılgınca değildi. Fakat bu onu, kibirli bir vakitsiz iş yapma anlamında canlandırıyordu. Kendini babasının peygamberlik yeteneği olduğuna inandırmaya çalıştı. Bu, bir devlet demiryolları kompartımanındaki son yolculuğu olmalıydı, ve lime lime edilmiş, kırmızı pelüşlü, DDR'in gerçeküstü lüks anlayışına göre yaratılmış olan ambiyans, yapılan yatırma değmemişti. Belki de geleceğin, hızlı şekillendirmelerini zorla kabul ettirmek isteyenlere karşı gönderdiği ironisi gibi bir şey vardı. Camille ona her zaman geleceğe yönelik, büyük bir enerjiyle bakmıştı. Kendini kötü hissediyordu, çünkü K.'daki bir önceki görüşmeleri üzerine yazdığı senaryonun kendisini Camille'in güçlerinden koruyor olması gerektiğine inanmıştı. Görüşmelerinin sanatsal

metamorfozundan, kendisi tarafından yapılmış olan Camille bebeğine batırdığı iğnelerin bir akupunktur tedavisi gibi yine kendisine yaradığı bir nevi ters kara büyü etkisi beklemişti. Fakat şimdi görünen oydu ki, onun kalçasının perondaki veda öpücüğü sırasındaki o küçük, neredeyse istem dışı gibi gelen hareketinin etkisi, senaryo üzerinde önceden yapılan çalışmayla olağanüstü güçlendirilmiş ve sanki insan *Casablanca*'nın bir gösterimi sırasında birdenbire İngrid Bergman'ın kalçasını (ya da gündelik hayatın daha naçizane idealleştirmelerinde kalmak gerekirse, bir kiler köşesinde konservelerin arasında Jürgen'in annesininkini) hissedebilirmiş gibi adeta bir merdiven sahanlığına çıkarılmıştı. Georg kafasını dağıtmak için geleceği düşünmeye çalıştı, gelecek fenomenini; düşünceleri o kadar felsefiydi ki, bu fenomen büyük olasılıkla artık onu şaşırtamazdı.

Yine de gelecek esas olarak sürprizlerin, içinde altı hafta sonra diğerlerinin arasında Camille'in şu şaşırtıcı kartının da bulunacağı zaman boyutuydu: *Merhaba Georg! Pireneler'de bir nöroloji kongresindeyim. Yakında beni gerçekten ciddiye alacaklar. Son ziyaretin kafamı çok karıştırdı. Sorunun nerede olduğunu bulana kadar konuşmalarımızı uzun uzun düşünmek zorunda kaldım. Bu saçma, biliyorum: Ama kendimi her zaman sana yenik hissediyorum. Yine de iyi olduğunu umarım. Senin Camille.*

Fakat trenin Frankfurt merkez garına varışına kadar bundan daha az önceden kestirilebilen muhtemelen Georg'un cevabı olurdu: *Yenik mi? Anlamıyorum. Ama kafa karıştırıcı durumlar güzel olabilir. Mesela sen benim kafamı, seni tanıdığımdan beri karıştırıyorsun. Şimdiki hayatımdan bununla ilgili bir bilmece. Lütfen doğru yanıtı (yanıtları) işaretle:*

a) Yönetmenlik yeteneğim fark edildi ve bir sonraki cinayet filmini çekebilirim.

b) Bir tren kompartımanında, bütün Eisenstein filmlerini bilen bir müzikologla tanıştım ve onunla evleneceğim.

c) Cinsel ilişki sırasındaki bir iradesizlik nedeniyle kendimi baba adayı olarak görmek zorundayım ve Güney Amerika'ya kaçmayı planlıyorum.

Bu kartın önceden kestirilebilirliği koşulu altında önceden kestirilmesi daha olası olan muhtemelen, Camille'in fazlasıyla acele cevabı olurdu. Seçim yapmakta zorlanmıştı, ama düşünüp taşındıktan sonra tek bir yanıtta karar kılmıştı ve o da *c* idi. Bunun da ötesinde son zamanlarda erkeklerin (Karlheinz, Christian, hatta birdenbire normalde çok ihtiyatlı olan ev arkadaşı Siegfried) kafasını karıştırıyor gibi görünmesi, onu hayrete düşürüyordu.

Yanıt b! diye cevap yazardı Georg'un gelecekteki tasavvur edilemez derecede keyfi yerinde bir versiyonu; sonrasında, bir kağıda iliştirilmiş bir kartın dar sınırlarını aşıp neden *cinayet filmi* yönetmenliğine uygun olduğu, neden cinsel ilişki sırasında daima kontrolü elinde tuttuğu, neden -ve burada istemi dışında ciddileşip ayrıntıya girer ve ilk kez Camille'e yetişkin duygularını açardı- kimyagerden ayrıldığı ve hatta birdenbire evlenme taraftarı olduğu konusunda sebepler göstermek için...

Daha tren kompartımanında ona Camille'in bu mektuba asla cevap yazmayacağı bildirilse, bu onu şaşırtır mıydı?

Frankfurt'a kadar kompartımanda tek başına oturdu. Zamanın önceden kestirilemeyen şekillendirmesini içine lokomotifin ucunun saplandığı resmin daimi parçalanışı olarak düşündü; üzerine rayın, toprağın, gökyüzünün resmedildiği, patlayan, infinitezimal incelikteki katmanların sonsuz, kesif sonucu olarak... Görülebilir, yaşanabilir, düşünülebilir ve hissedilebilir olan her şey bütünüyle bu katmanlarda toplanmıştı, bir saniyelik dilimin dilimi içinde her detayda yıkılıyor ve hemen yeniden her detayda kuruluyordu; mutlak belirsizlikteki yığılışlarının olayların gidişatını belirlediği, küçücük ama kesin değişikliklerle... Tam karşısındaki üçlü oturma sırasına konsantre olduğunda hiçbir şeyi, en ufak bir şeyi bile önceden kestiremiyordu; belki kompartıman duvarlarının hemen hemen ritmik titreyişi, nefes almaya devam edeceği ve sonraki kalp atışma bel bağladığı gerçeği hariç. Fakat geleceğe dair somut bilgiler hayal olmalıydı, uzaktaki başka durumların yerini almalar... Yarın, iki hafta içinde ya da bir yıl içinde başına ne geleceğini tasavvur

etmek kolaydı. Fakat Klara'nın bir sonraki dakikada içeri girişini önceden kestirebilme düşüncesi dışarıda, kompartıman pencerelerinin önünde, mekanın onu daha çocukken öylesine güçlü bir biçimde etkilemiş olan delice imhası ve yeniden inşası sırasmda onun içinde hareketsiz, bütünüyle durağan bir anm bulunduğuna inanmak kadar yanıltıcıydı. Neredeyse kayıtsız ilk bakışı Klara'nın sol elindeki walkman'e isabet etti. Bu aletin onu gönülsüz kulak misafirliğinden muaf tutacak kadar alçak sesle müzik çalmayacağını düşündü. İkinci bakış, vakitsiz kızgınlığını tamamen dağıttı ve ona güç bela gülümseyen ve sonra valizini bagaj koyma yerine kaldıran ince uzun kadına yer açmak için bacaklarım kendine çekti. Kadının üzerinde üstüne oturan, gri, yazlık bir giysi vardı (Ona arkası dönükken kalçasına yönelen o hızlı, otomatik bakış; birinci mevki kompartımanlarında, şık kesimli eteklerin içindeki dişi şekilleri sezmeye alışık olmayışıyla ilintili o rahatsızlık...). Kadının ceketi yukarı uzanma hareketi yüzünden biraz kaymış ve gülümsenerek, hiçbir utanıp sıkılma belirtisi gösterilmeksizin tekrar düzeltilmişti. Monden türden bir kadın dergisi Georg'un karşısında bulunan, pencere kenarındaki oturma yerine indi. Onu, ince damarlı kablo karmaşası ve kulaklığıyla walkman izledi. Küçük bir şişe maden suyu ve bilimsel bir diziden, Georg'un adını hemen seçemediği bir cep kitabı bunlara eklendi.

"Ben ortaya geçeyim. Böylece ikimiz de ayaklarımızı uzatabiliriz," dedi Klara. Tren o anda hareket ettiği için bir arkalığa tutundu ve başı öne eğik, ona yan dönmüş olarak hareketin tekdüzeleşmesini bekledi. Dümdüz koridora baktığı o iki üç saniye, profili Georg'a çok yakındı. Daha sonra bir keresinde Georg kendine, tam bu dakikada ayağa kalkıp kompartımanı terk etmenin olayların gidişatını değiştirmek için tek şansı olabileceğini söyledi. Fakat hiçbir zaman bu kaçış fırsatını yakalamış olmayı istemedi. Bir sonraki dakikada, hüznün gizli anını Klara'nın gözlerinde buldu ve hiç kimsenin değil, yalnızca kendisinin buna karşı bir şey yapmaya kalkışma yetkisi olduğuna inandı. Kendisindeki bu iddialı düşüncelerin foyasını nadiren

daha hızlı ortaya çıkarmıştı; çünkü Klara oturup ona baktığında, şöyle düşündü: Bu, her zaman istediğim ve hiçbir zaman elde edemeyeceğim kadın! Ve birdenbire, onu banliyö treninden tekrar K.'daki garda inmekten, Camille'e doğru yürümekten ve ona kendisini aralarında ne olup bittiğini bulana kadar K.'da kalmak istemesine neden olacak kadar kızdırdığını ve heyecanlandırdığını açıklamaktan alıkoyanın gururunun kırılmasından duyduğu korku olduğunu artık düşünmedi. Onun yerine, kendisine Camille'in tarafından hiçbir direnme yokmuş gibi gelen işte o bir ya da iki dakika boyunca hissetmiş olduğu o diğer korkuyu çok net gördü. Bu diğer korku tehditkar bir feragatten çıkıp daha kolay, daha parlak, daha zarif, daha anlamlı (Bütün bu derecelendirmeler bir sonraki yılın sarhoşluğu içinde sıkış tıkış duruyorlardı) bir geleceğe doğru geliyordu; muhtemelen o uzun zamandır hazırlanan, daha S.'deki yürüyüş günlerinde Camille'in gözleri önünde kent sakinlerinin yaşadıkları evlerin henüz Disneyland ruhuyla kozmetik operasyondan geçirilmemiş duvarlarına çizmeye çalışmış olduğu gelecek... Sakin sakin karşısında oturan ve ellerindeki kitaba ya da kitap bahanesiyle ellerine bakan Klara, bu gelecekti; Georg'un, siluetini daha önce birkaç kez Camille'in yanında sezdiği ve o siluetin hayalini kurduğu, önceden kestirilemeyen, ince uzun kadın. Ona bir şey söylemek hem umutsuz, hem de gerekli görünüyordu.

"Pudowkin," dedi Klara. "Bu kitabı duydum."

Yedi hafta sonra Georg posta kutusunda *Robert ve Anna* projesiyle ilgilenen bir televizyon kanalının davetiyesini bulacaktı. Daha trendeyken bu haberi almış durumda olsaydı, büyük ihtimalle çalımın herhangi bir şekliyle sonraki yedi saati ve böylelikle Klara'yla geçecek yedi yılı mahvederdi. Bu -matematik geçmişine rağmen hoşlanmadığı- sayı sihrine (ölümcül yedi, lanetli yedi, iskambilde ölümün tasviri, Nabokov'un gömüldüğü tarih: 7.7.77) inanmaya devam etmek için bir de yedi hafta sonra yazılan, Camille'i, hatta belki de susturmak amacıyla bilmece çözmeye davet ettiği kart düşünülebilirdi. Camille'in anlı şanlı, beklenmedik hortlayışı! Klara'yla geçen ve kitaplarının tek bir

satırını bile okumadıkları, walkman dinlemedikleri, diğer yolcuları sohbetlerinin pervasız yoğunluğuyla kompartımandan defettikleri, boğazları kısılana kadar konuşup sigara içtikleri, koridorlarda gerileyen dumandan şekillerin arasından yemekli vagona doğru ilerledikleri, sarhoşmuşlar ya da kardeşmişler ya da ikisi birden söz konusuymuş gibi birbirlerine taşkınlık içinde dokundukları, birbirlerine mikroskopla bakıyorlarmış ya da günlerinin ve gecelerinin çukurunda, sahillerde, pansiyonlarda, otellerde, dağ kulübelerinde; birlikte yaşadıkları evin, penceresinin önünde büyük bir kestane ağacının klasik, daima yeniye galip gelen bir ressam gibi mevsimleri yarattığı yatak odasmda dip dibe uzanmışlar gibi çevrelerine kör ve aynı zamanda keskin bakışlı oldukları bu yedi saat boyunca tasavvur edilemez: Yaz ışığından kırık cam ağları, tonlayan sonbahar yapıkları, kış donukluğu ve pencereyi yeniden açık bıraktıkları ilk yumuşak ilkbahar geceleri; gece havasının altında, kendi kendine dünyayı dolaşan bir yatakla ilgili bir çocuk rüyası kadar yoğun... Birdenbire oradan kaçışın kolaylığı ve önlerine hiçbir şeyin çıkmayışından duydukları şaşkınlık başlarına vurmuştu: Hiçbir şüphe, hiçbir beceriksizlik, hatta belirli bir amaç bile; bu, üniversite şehri K.'da oynayan ve kısa bir süre önce görülmüş olan bir filmin hiçbir şekilde engel olarak adlandırılamayacak, hafif silinmiş negatifi olabilirdi. Klara'yla geçen yedi saat bütünüyle Camille'sizdi; neredeyse hiç geçirgen olmayan, pırıl pırıl şimdiki zaman, alt başlıklardan bağımsız... Konuşmalarına tam bir yorgunluk karışınca, birbirlerinden vazgeçmek zorunda kalmamak için alakasız bir konuda çekişmeye başladılar. Georg Klara'nın "Pudowkin. Bu kitabı duydum," dediği dakikadan itibaren ikisini kuşatan yeni, daha büyük bir bedeni duyumsadı. Bazen onları ancak içiçe geçmiş, tek yumurta ikizlerinin ensest ilişki ürünü embriyoları gibi iki büklüm olmuş halde yer bulabilmelerine neden olacak kadar sıkı saran bu görünmeyen bedenin karşı tarafında doğrudan doğruya yalnızlığın buz çölü başlıyordu (Arkadaşlarından birçoğunu orada zarar görmeden dolaşırken gördüler ve onların soğuğa nasıl dayandıklarına anlayamadılar). Ortak bedenlerinin, hava iglolarının, kar ve güneş

kürelerinin, aşklarının yüksek duyarlıktaki etenesinin iç duvarları bile o kadar tehditkar görünüyordu ki, sanki bu temas ölüm tehlikesi taşıyan bir elektrik çarpmasıyla cezalandırılacaktı; ve ikisi de çok fazla yalnız seyahat ettikleri ve birbirinden uzak yerlerde çalıştıkları halde, gözlerini kapadıkları ve konsantre oldukları anda diğerini o kadar yakın hissediyorlardı ki, sanki bir çimenlikte oturup sırt sırta dayanmışlardı.

Bu yine de ve hâlâ ve korkunç olduğu kadar eğlenceli sonuna kadar: Camille'in hikâyesi, Georg'un onu uydurduğu ve anladığı noktaya kadar... Bu, ilk karşılaşmadan yedi saat sonra ilk ayrılık acısıyla başa çıkılamayacağını saptamak için Berlin'de trenden inen, birbirine aşık bir çiftin hikâyesi değil, filmi hiç değil. Hem zaten ikisinin de yıllardır bildikleri şehrin artık onların şehri değil, onun hiçbir şey pahasına yeniden terk etmek istemedikleri, bilinmeyen bir ülkenin toprağındaki yansıması olduğu beyazperdede nasıl gösterilebilirdi ki? Birlikte varışlarından yarım saat sonra orada dört gece boyunca sımsıkı sarılıp uyumak, çıkıp kibirli, şampanya sarhoşu casuslar gibi Berlin'in en sevdikleri yerlerini gezmek, bildikleri restoranların mükemmel kopyalarında yemek yemek için (aynı evde yaşamadıkları partnerlerine ihanet eden, şartların işini kolaylaştırdığı iki hain) maskelerinin daima olası düşüş anını hesaba katınca hem korkak, hem de ölümcül bir biçimde bir otel odası tuttuktan sonra bu yansıma ne kadar tehditkar, ironik ve parlak görünebilirdi ki? Yönetmen ve yazar olarak Georg bazen Klara'yla geçen bu ilk dört günün hafif ve yine de komedi türünde olmayan, kendisinin asla çekemeyeceği filmi çerçevesindeki kendi hayatını kıskanıyordu. *Başkalarının Zevki*'nin çalışmaları sırasında (Roma, 1992 sonbaharı) bir keresinde tamamen değiştirilmiş bir mizansenle, taze (Aslında: Yeni aşkın baştan çıkarıcı kokusu; üzerinde yattıkları yatak sacındaki sıcaklığı; tenindeki şahane, daha açık renk çatlaklar ve doygunluğun hafif karın ağrıları...) bir çiftin, gözlerinin önünde pek yakındaki ayrılıkla nasıl neredeyse umutsuzca umutsuz olmayı denediklerini- ve ayrılık, tıpkı aksi yönde verilen karar gibi yalnızca bir karar ol-

duğu için bunu başaramadıklarını göstermek için mahcup bir girişimde bulunmak durumunda kalmıştı. Ancak dört gün dört gece sonra, beşinci sabah, yeni, nihai gibi görünen kronolojinin altıncı akşamında tekrar görüşmek üzere sözleşerek, her biri eski bir aşkı öldürmekle görevli bir ajan olarak birbirlerinden ayrıldıklarında ortak bedenleri birkaç saatliğine parçalanmış gibi oldu. (Kimyager, Judith, artık hiçbir terminoloji tarafından korunmayan, Georg'un dört günlük ortadan kayboluşuna içerlemiş, ama onu tekrar gördüğüne sevinmiş olan, Georg baştan savma bir sarılmadan sonra beti benzi atmış vaziyette mutfak masasının başına oturduğunda korkan... Olmayan gerekçeler. Enjeksiyon; birdenbire çok yaşlı görünen ve ölmeye yazgılı ortak bedenlerinin tam kalbine. Ayshe'nin ölümü. Lakaytlığı yüzünden kaybettiği Maria. Buradaki başka bir şeydi. Ne? Fasa fiso. Yıllardan beri ilk kez yeniden gözyaşları. Bilmiyorum, neden olduğunu bilmiyorum. Bir şeyler kafama dank ettiği için. Böyle başlamamalıydık. Evet, hâlâ düşkün olduğun eski erkek arkadaşın. Bunu kabul etmemeliydim, bir bahane aramamalıydım, şu ya da bu diğer sevgili, hata belirtisi. İyi olmazdı. İyi değil. Judith'in iri, heyecanlı, yalvaran bedeni. Savunma yok. Bu korkunçluk nasıl da işliyor! Bırak böyle yatayım. İçime son enjeksiyonun. Git! Bir zamanlar bu yatağın üzerinde asılı olan *Ölüler Adası*. Judith'i oraya sürükleyerek; açılmış kollarla, dağılmış saçlarla. Georg dönmeyi isteseydi bile artık erişilmesi mümkün olmayacaktı. Acısının çıkacağını biliyordum, daha o zaman, kapıyı yüzüne vurduğumda... Bu değildi. Buydu. Artık ortak görüş yok.)

"Nasıl bitirdiğimi anlamıyorum. Bunu ona söylediğimde beni öldürmesi gerektiğini düşündüm. Tek başıma merdiveni inerken kendimi öldürmem gerektiğini düşündüm. Tekrar sokağa çıktığımda mutluydum."

"Bana da hemen hemen aynı şey oldu," dedi Klara altıncı günün akşamında.

Kurbanlar anlaşabilirlerdi. Fakat katiller daha iyi anlaşırlardı.

6

"Suçluluk duygusundan mı evleniyorsun?" diye soruldu Georg'a Hermann tarafından yaklaşık bir ay sonra. "Birbirinizi tanımıyorsunuz bile. Bu bir kaçış gibi görünüyor."

"Doğru kadınla kaçış, doğru zamana, yani onun çıkıp geldiği geleceğe!" diye bağırdı Georg coşkuyla. Geçmişini; içinde kaybedilmiş ve terk edilmiş, hepsi ona aynı yakınlıkta ve aynı uzaklıkta olan sevgililerin birbirlerini görmeksizin ve birbirlerine dokunmaksızm karşılaştıkları bu yabanileşmiş gece bahçesini sonsuza dek terk etmek istediğini açıkladı. Şimdi, otuzunu sürerken, bahçe kapısını kapamanın ve bir daha geri dönmemenin zamanı gelmişti.

"Bu, işe yaramayacak," dedi Hermann. "Ne kadar hızlı kaçarsan o kadar çabuk nefesin kesilir ve sonra arkandan yetişirler, sabahlıkları ve sütyenleri içinde zombilerin!"

"Bir daha geri dönmemek, bir daha geriye bakmamakla aynı şey değil," diye karşı çıktı Georg.

"Yani tekeşli olmak istiyorsun, ama tamamen fantezisiz değil," diye tespit etti Hermann, ve Georg ancak arkadaşının bu cümlesinden sonra kendisinin ne kastetmiş olduğunu anladı.

Düğünden birkaç hafta sonra Hermann birdenbire Rike'den, Hollandalı eski kız arkadaşından söz etti. Bütün kafaları açmak isteyen ve oyuncular camdan bir tene sahip olsalar bir porno filmin yönetmenliğini hemen üstlenebilecek olan, şeffaflık aşığı Georg'dan tamamen farklı olarak, kendini çok ihtiyatlı bir biçimde ifade ediyordu. Rike'den ayrıldığı beş yıl olmuştu. Fakat onu gittikçe daha sık düşünüyor ve hayalini kuruyordu. Sonunda ona çok uzun bir mektup yazdı, ama hiçbir zaman cevap alamadı.

"Bilmecemin doğru yanıtını gönderdiğimden beri artık Camille de bana yazmıyor."

"Bu seni şaşırtıyor mu? Ya ona evlendiğini haber verirsen?"

Georg, Camille'le olan ilişkisiyle Hermann ve Rike'nin gerçekten yaşanmış, olgunlaşmış aşkları arasında büyük farklar buluyordu. Gerçekten kendisiyle teması kesmek istediğinden emin olmak için -Rike olayında Hermann'a önerdiği gibi- Camille'e ikinci bir mektup daha yazmayı rüyasında görse bile gerçekte asla düşünmüyordu. "Sağdıcım olduğu için Camille'e teşekkür etmeliydim." Ve televizyon kanalı ona uzun metrajlı filmi *Robert ve Anna*'nın çekileceğini haber verdiği için işi, Camille'i kendisinin bugüne kadar en çok nefret ettiği cümlelerden biriyle davet etmeye[7] kadar vardırdı. Düğünle[8], aşkının yüce zamanıyla, muhtemelen *hayatının en güzel zamanları* gelmişti. Fakat Camille bu cümleyi kurtarılamayacak biçimde yitik olduğuna inandığı gençlik yıllarının üzerine melankolik bir etiket olarak yapıştırmıştı; kendisi ise şimdi, şu dakikada ve şu yıllarda, onu tam da bu şekilde mümkün kılmak için kendini en üstünlük derecesine verme riskini kastediyordu.

Yedi yıl sonra yeniden bu korkunç akılda kalan cümleyi duyar: *Hayatının en güzel zamanları*. Camille çok yakınındadır, şimdiki zamanı mükemmele teslim eden paradoksal, asenkron kanallardan birinin içinden koşup gelmiştir; şeytanların yörüngeleri. Yirmi beş yaşında, ölülerin o ahmakça en üstünlük derecesiyle makyaj yapmış, çocuk gibi dudak kenarlarının üzerine sürmüş. Ve şimdi bunu Georg kendisi düşünmektedir; önceden kestirilemeyen geleceğin kızgın, leş gibi kokan, gümbürdeyen şimdiki zamanında. Yalnızca düğününden hemen sonra değil, yirmi beş yaşmdayken, alıntı daha bir günlükken ve kendisi Brigitte'in dondurmacısındaki merdiveni çıkarken de Camille'in cümlesini düşündüğü aklına gelir. O zamanlar bu cümlenin keyfini çıkarmış ve hor görerek tekrarlamıştı. Şimdi ise bunu yakıcı bir ironiyle düşünmektedir; yine de, yüzünün üzerinden gözyaşları akmasına rağmen, hâlâ alacak olarak yazabildiği, hayatla ilgili, kendine yönelik bir yorum olarak... Bu hâlâ kendi

[7] Yazarın kullandığı "zitieren" kelimesi hem davet etmek, hem de alıntı yapmak anlamına gelmektedir. (Ç.N.)

[8] Türkçe'deki karşılığı "düğün" olan "Hochzeit"ın kelime anlamı "yüce, yüksek zaman"dır. (Ç.N.)

kendinin yanında yürüme yeteneği (ya da önünde, bir kamera rayı üzerinde geri geri kayarak), onu ayakta tutar. Farang; terleyen zengin, beyaz maymun, ensesinde şeytanla bir turist. Ejderha katili, Georg ejderha katilidir, bütünüyle yerinde olmayan. Ejderhaları seven Asya'ya gitmek istemiyordu. Kimseye adını söyleme. Şimdinin, bu kesintisiz şimdinin üç kat acı izi var (Bir keresinde Camille'e acıyı sormamış mıydı?). Aspirinin yaktığı mide. Camille düşüncesi, sağ alt çenesinde eşelenen diş ağrısı gibi delici ve lüzumsuz. Camille ölü olmayan sevgililer bahçesi için en önemli bahçıvan olmuştu! Onun mahzun Kızılderili bakışı. Geçmiş. Şimdiki zaman Bangkok'tur, Chinatown, midedeki aspirin, kan dolaşımındaki Lariam[9] (içteki turist üniforması, ecza endüstrisinin haki rengi). Kızgın, benzin bulaşmış gözeneklerin içine işleyen ve ateşli bir sallanma durumu yaratan hava, ısıtılmış devasa bir akvaryumda sürüklenme duygusu. Fakat her köşede havai fişekler patlar; tıslayan, toz halindeki yılanlar yere kıvrılmışlardır. Hiçbir şey Chinese New Year zamanında Krung Kasem'i geçip kendini oburca yemek yemeye bırakarak sakin bir yer aramaktan daha aptalca değil. Hiçbir şey bir başka dünyaya ait, diş ağrılarından ve kokulardan mükemmel bir duyular bütünü haline getirilmiş boyutlarıyla şimdiki zamanın filmine işte tam da bu dalıştan daha akıllıca değil. Bir ev sunağının önünde kirli, üfleyerek şişirilebilecek bir Boeing 747 maketini göz hapsine alıp pişmiş kelle gibi sırıtan bir Buda. Georg'un önünde kuralına uygun bir dans sunan, parmaklarıyla (aksi gibi) onun Köln'de düzelttirdiği dişlerine vuran bir çığırtkan. Üzerinde Sidney, Bangkok, Paris, New York ve Londra'nın Japon, Tayland ve Çin harflerinden oluşan maskelerin arkasında titreyerek yandığı video ekranları. Yeni yıl. Herkes ton ton kolyeler, bilezikler ve saatler haline getirilmiş olan, kasap dükkânları gibi tıka basa dolu mağazalarda asılı altınları istiyor. Herkes yemek yiyor ya da küçük elektrik ocaklarının üzerinden şimşek hızıyla geçip giden ellerle tezgâhlardan birinden yemek satın alıyor; yan tarafında kurumuş çiğ ördek

[9] Lariam: Sıtma ilacı (Ç.N.)

bacaklarının asılı olduğu, kalabalığın enine duran bir arabanın önünde, kömürünün üzerinde domuz eti ve mürekkep balığı halkaları takılı şişlerin sulandığı bir ızgaranın kenarında, plastik tabaklarının üzerine zencefil ve kişniş kokusuyla karışması için artık gazların püskürtüldüğü büfelerde. Asya'yı anlamak istiyorsanız Çinlileri anlamak zorundasınız! Onlara bunu arife gecesi otelin barında söyleyen Fransız bir iş adamı. Georg Çinlilerden hiçbir şey anlamıyor. Taylandlılar onun için hâlâ ulaşılabilir, ama Çinlileri hiç anlamıyor. Tek bir tanrıları olduğuna inanıyor: Mutluluk. Onları kendi kendilerini soktukları bu manyakça darlıktan kurtarmak gerek. Altın fetişleri. Domuzları, kırlangıç yuvaları ve patlangaçları. Köpek koşmaya başlar. Işınların yayılması gibi sessizce ve hiçbir engelle karşılaşmadan beden kalabalığının içine dalar. Georg onu tutamaz. O, saf zamandır. Yeni yılın habercisidir. Firar eden umut ve gelecek olan yıkımdır. Bir haftadan beri Georg onun koştuğunu görmektedir. Belki de kendisi köpektir veya olmak ister. Her şeyi içine almak, yeryüzünde sonu gelmeyen bir firarda... Bir keresinde tam bir soğukkanlılıkla, ilişkileri incelemek üzere bir meleğe sabitlenecek bir kamera düşündü. Fakat şimdi köpeği istemektedir; onun zıplayışlarını, kırılganlığını, taraklanışını, kaldırımın kenarına damlayan salyasını, titreyen postunu... Belirdiğindekimseşaşırmayacak,gittiğindekimseonudurdurmayacak. Herkes onu tanır, hiçbir yerde turist değildir. Hiç yalnız seyahate çıkmadım, diye düşündü Georg. Neden? Sessizliğinin ve düzenliliğinin kendisini çektiği bir kırtasiyeciye girdi. Kadınlar ve çocuklar tavandaki üstü sineklerle kaplı vantilatörün altında tahta bir bankta oturmakta ve müsveddeleri birleştirip defter haline getirmektedirler. Dükkânın sahibi olan kadın şöyle böyle İngilizce konuşmaktadır. Daha genç bütün Çinli kadınlar Georg'a cilveli gelirler, belki giysileri yüzünden ya da onlarda uzun çalışma günlerinin izini görecek durumda olmadığı için. Dükkânın hoş tutkal kokusu ve sessiz kadınlar, içinde aslında yalnızca her yerde olma özlemi olan kalma özlemini uyandırırlar. Yeşil mavi parlayan, bir nevi kertenkele derisi kapaklı bir müsvedde satın alır. Otele dönecek, az sonra. Klara orada ola-

cak, başka nerede olsun? Onu hâlâ çok yakınında hissetmektedir; birlikte oturdukları hava evinde, bu diğer herkes için gizli, sadece onunla paylaştığı mekanda. Georg'u yalnızca terk etmekle tehdit etti. İki saat önce birdenbire çıkan kavga ve Klara'nın feveranı: Seni ilgilendiren şey nedir? Nereye gitmek istiyorsun? Hiçbir yere mi? Her yere mi? Biliyorum, asla turist olmak istemediğin için! Asla korunmasız, asla yararlanan, asla lüzumsuz olmak istemediğin için! Hindistan'da kendini rahat hissettin. Ekip senin şövalye zırhındı; kameralar, üçayaklar, organizasyon, metal bavullar, saatler, çekim planları... Asla yakalanmamak! Uzak kalmak istiyorsun, objektifinle, korkunun cam zırhının arkasında. Klara. Daha iki saat önce. Topuğunun üzerinde dönen ve bilinmeyen bir yöne doğru giden Klara. Georg önce onun peşinden koştu. Sonra şehrin korkunç, yabancı resimlerinde, krallara layık mezarlığın önündeki ışıklı kümenin içinde dağılarak kayboluşunu görmek için yavaşladı ve daha da yavaşladı. Bangkok güvenli bir şehirdir. Klara oteli bulacak ve bavulunu topladığı izlenimini uyandırmak için otel odasında dolapların kapağını hızla açıp elbiseleri hiddetle sağa sola fırlatacak. Onu bekleyecek. Bekleyecek. İçinden sokakların karınca borularının, Chinatown'un kızıla kaçan altın rengi ve kül grisi kalbine açıldığı Hualumpong Garı Georg'un önünde durmaktadır. Georg yağlı yüzeyinde bilmediği meyvelerin kabuklarının yüzdüğü, leş gibi kokan, gri bir Klong'un üzerindeki köprüden geçer. Saçı alnına yapışır. Fakat acıma duygusu uyandırmaz; uzun boylu, güçlü, iyi giyimli, zengin, beyazdır. Hayatının en güzel zamanları. Gölgede 38 derece, burada her gün yedi milyon insan pişiyor. Pazar tentelerinden oluşan bir karmaşa, evlerin paramparça olmuş, antenlerle dolu cephelerinin önündeki pörsümüş, büyük Çin mantarları gibi... Bir elinde bir kutu kola ve ustaca kesilmiş bir ananas, diğerinde yeni satın aldığı, kapağı rengarenk parıldayan müsvedde, istasyonun önündeki alanın yanık çimenliğine; uzanan ve birbirlerine dokunmaya cesaret edemeyen çiftçiklerin, ona değerini biçer gibi bakan ne idüğü belirsiz heriflerin, bavullarından oluşan çitin

içindeki ailelerin arasına oturur. Köpek koşmaya devam eder, 365 gün boyunca, Çin takvimi böyle ister. Bir gün gerçekten yalnız seyahate çıkmalı, bir gün filmsiz de ciddi olmalı. Umurunda bile olmayan, milyonluk bir şehirde turist, belleğinin afyon dağlarında turist (Stella az sonra tekrar belirecek, üç gün sonra, Altın Üçgen'in kenarındaki Meo köyünde...). Hatta belki Camille'i bile tekrar görecek, belki de Camille gelecekten gelen, artık yanında yürüyemeyeceği o kadındır. Müsveddeyi açar, bir tükenmez kalem çıkarır. Serin kertenkele derisi. Bir şeyler yazacak. Alt çenesindeki bu kahrolası ağrı gibi yakasına yapışan melankoliyi yakalayacak; doğrudan, kayıtsız şartsız... Umutsuzluğun bu her zaman tamam geliyor gibi görünen kahrolası düzlükteki, kahrolası sesli sessizlikteki matematiğini. Bir kereliğine bir şeyi nasıl olduysa öyle yazmak. Yoksa yine yalnızca aklma gelen alıntılar, ona doğru akın eden resimler, gelecekteki bir filmin art arda gelen görüntüleri mi olacak? Müsveddeye bir ilk cümle yazar: *Camille her zaman Avustralya'ya gitmek isterdi. Yol Bangkok'tan geçiyor.* Terleyen eli kağıdı dalgalandırır. Klara'nın yerinde, saçma sapan öfkesi. Ne gelecek? Avrupa'dan, zaman oburu kıtadan anılar. Fakat bu şehirdeki insanlar daha da berbat, bu birdenbire yükselen gökdelenlerin ortasında daha da huzursuz; gece işleriyle, bitmez tükenmez, plansız ve içeriksiz işleriyle... Klara Avrupa'yı küçümsemek gerektiğine inanıyor, ama o hâlâ bir gün ortaya yeni manzaralar çıkabileceğine inanıyor. Patlayan şaka oyuncakları, pudra kokusu. Daha çocukken öylesine hoşuna giden şu kırmızı mumlu kâğıt ne güzel. Birbirine bağlanıp uzun zincirler haline getirilmiş olan ejderhalar ateş kusarak sıcakta kıvrıla kıvrıla uzanırlar. Altın satın alın! Mutluluk satın alın! Köpek yılı başladı. Pek yakında: Bu noktaya nasıl gelindi? Ve bir de, uzak gelecekte: Camille'in kucağında seğiren yüzü.

5
Sinema ve Delilik

Denebilir ki, mutlu olan asla fantezi kurmaz, yalnızca tatmin olmayan kurar.

Sigmund Freud,
Der Dichter und das Phantasieren

1

İngiltere Seyahati'nin ilk gösterimi 1993 Şubatında Berlin Film Festivali kapsamında yapıldı. *Müller Dondurmasının 30 Yılı* (1987) dağıtım şirketi bulamamış, *Robert ve Anna* (1988) ile *Cantor'un Son Yılları* (1990) daha baştan televizyon için yapılmıştı. *İngiltere Seyahati*'nin galası, film, festivalin yarışma bölümünde değil *Genç Filmler Forumu*'nda gösterilse de ("Genç" olan, otuzlukların şeritleriyle ticari başarı kazanamamış kırklıkların ve elliliklerin çalışmalarıydı.), sinema salonlarına açılma ve böylece hayatın öylesine belirgin işaretli doruk noktalarından biri anlamına geliyordu ki, Georg o gün uyanırken kendini ilk komünyonunun sabahında olduğundan daha sıkıntılı hissetti.

Akşam, Klara'nın yanında, arkadaşlarının ve film ekibinin arasmda sahne heyecanı biraz olsun yatışmıştı. Güzel Sanatlar Akademisi'nin ruhsuz altmışlı-yıllar-salonu büyük bir amfiyi

andırıyordu. Festival atmosferini yaratan yalnızca içeriye akan, bağıran, yerlerini sağlama alan seyircilerdi. Tavandaki ışıklar söndürülmeden hemen önce Georg bir an için omzunun üstünden baktı. Bu bakışla, yıldırım hızıyla geçip giden küçük bir kuş gibi süratle görüş alanından çıkan bir şey belirdi. Georg rahatsız rahatsız, bakışının sıralanmış yüzler üzerinden geçişini tekrarlamaya çalıştı. Bir kez daha olağanüstü ve kayda değer bir şeylerin orada olduğunu düşündü; ama bu, net olarak saptayabilmesi için fazla zayıf ya da fazla belirsizdi. Görsel bir duyuştu, ama insanın gerçekten duyup duymadığı konusunda şüpheye düştüğü hafif bir ses gibi silikti. Perde açılıp ışık beyazperdeye vurduğunda Georg hâlâ bu küçük rahatsızlıkla meşguldü. Fakat birkaç dakika sonra içi tamamen eserinin yarattığı hayal kırıklığıyla dolmuştu. İyi de ne beklemişti ki? Bu tekrar tekrar incelenen ve üzerinde tartışılan görüntüleri gözlerinin önünde yeni bir dünya açılıyormuş gibi izleyebilmeyi mi? Her hatayı görüyor, bazı sekanslarda ürperiyor, optik ses kaydının en ufak çıtırtısını bile duyuyordu. Aynı anda hem vücudun sağlam yüzeyine, hem de hastalığın röntgen çekimine bakan bir doktor gibi filminin pürüzsüz ışık yüzeyinin altındaki iskeleti görüyordu; beyazperdenin arkasındaki dişlileri, onsuz hiçbir kolaylık ve dansın olmayacağı makinenin sertliğini ve çirkinliğini... Demek rüyası buydu: Kriz halindeki Avrupa'ya doğru yol almak üzere henüz sömürge olan Hindistan'ı arkalarında bırakan insanların kamara özlemi ve şüphesi, iki koltuk ötesinde oturan Thorsten'ın kameranın arkasında saatlerce sabrederek, küfrederek, gülerek ve amansızca en uygun ışığı bekleyerek yakaladığı bu pırıl pırıl deniz görüntüleri; bir gemi seyahatinde yaptığı hesaplarla dünyanın boşluklarını keşfeden (yine de teknik üniversitede makine mühendisliği okuyan Pakistanlı bir öğrenci şeklindeki ironik sıfatıyla sinirli sinirli tırnaklarını yiyerek) bu kara kuru, genç Hintli'nin başarı öyküsü... Ekibin tamamı, Pire'deki Yunan-Akdeniz kıyısında bulunan ve kullanılabilir parçalarının sökülmesine karar verilen bir Haçlı Seferi buharlısında bir ay geçirmişti. Masraflar yüzünden yalnızca dört oyuncu ve kamera ekibi Madras'a, iki oyuncu ve kamera

ekibi gerçekten Aden'e giden bir gemiye ve hâlâ tırnaklarını yiyen Amitabh/Chandrasekhar ile kamera ekibi son düzenlemeler için Cambridge'e gitmişti. Georg, tam da o anda öne doğru eğilip bakışına karşılık veren Thorsten'a baktı. 'Dürüst ol, bu çok boktan,' diye düşündü. Thorsten başını belli belirsiz salladı, gözlerini açtı ve tekrar koltuğuna gömülmeden önce bakışını çok yavaş ve davetkar bir biçimde beyazperdeye çevirdi. Georg da aynı şeyi yaparken birdenbire durumunu değiştirebilmeyi, süzülerek yükselebilmeyi ve beyazperdenin ışığını nadir bulunan, sadece karanlıkta büyüyen bir bitki türü gibi emen seyirci topluluğunun yedi yüz kat bakışında çözülebilmeyi umdu. Çözülmedi; ama büyük bir seyirci topluluğunun karşısına hiç çıkamayan dondurmacı filminden ve televizyon filmlerinden farklı olarak, yönetmenin kendisi olduğunu ara sıra dakikalarca unutmayı başardı. Salonun duvarındaki kocaman, ışıklı dikdörtgendeki hayatın ritminin tadını çıkardı ve tekrar olayın dışına çıktığında mümkün olduğunca belli etmeden, görüntülerinin salondaki yüzlere nasıl yansıdığına baktı. Büyük meşalelerin ışığı seyircilerin üzerine vurmuş, yangınların ve donanma fişeklerinin eski büyüsü onları esir almıştı. Bu, önceden hesaplanmış bir yanmaydı. İşe yaramak için ortak duygu ve düşüncelere, ortak aminoasitlere ve fosfor asitlerine; insanları aynı anda gülmeye, düşünmeye ve nefeslerini tutmaya iten, salonun ve bedenlerin karanlığında saklı ortak yaşam deneyimine ihtiyacı vardı. Georg'un, Camille'in yanında geçirdiği ve İngiltere'ye giden gemiyi ilk kez gördüğü gece, kiraz çiçeklerinin ve henüz boş, deşifre edilmesi imkânsız mart göğünün altındaki bankta geçen bir saat, Brigitte'e (ve kendisine) yönetmen olmak istediğini söylediği an, on yıllık çalışması, her şey birleşti ve anlamlı bir cümle oluşturdu. Cümle filmin kapanışındaki, geminin parlayan karinasının hileli bir inandırıcılıkla arduvaz rengi deniz yüzeyinin altına büyülenmesi sağlanan, girdaba benzer bir spiralin çekim alanına giriş görüntüsüyle sona eriyordu. Ölümün sinematografik aldatıcılığının farklı yanı, beraber öleceği ve tekrar beraber dirileceği yanılsamasıydı. Zaten jeneriğin belirmeye başlayan harfleri de yine uçurumun üzerinde salman bir

kelime gibi görünüyordu. Georg ancak o anda bu İncil efektinin bilincine vardı ve hemen her filmin yazıyla bitmek için yazıyla başladığı gerçeğinin...

Salonun ışığı filmin festival ışığını bozarken ve seyircilerin alkışları müziğin son akorlarını bastırırken Georg gösterimin en iyi dakikalarında olduğundan daha da güçlü bir biçimde, kendisinin de diğer herkes gibi seyirci topluluğunun bir parçası olduğu hissine kapıldı. Kalabalığın içinde salonu terk etmek ve insanın onunla kendi hayatının ateşini geri aldığı bir sigara yakmak istiyordu. Fakat festival galalarından sonra yönetmene soru sormak adettendi; ve işte sahnede, mikrofonu burnunun ucuna sanki asıl kendisinin tartışma yaratacak cümlelerini söylemesi için o mikrofonun kokusunu alması yeterliymiş gibi önce kısa bir an için uzatan genç bir kadının karşısındaydı. Kadın iyi hazırlanmıştı ve başkalarının senaryolarından çekilen, Georg'un özellikle gelirini borçlu olduğu üç televizyon filminden değil, yalnızca "burada, salonda bulunanların bazılarının kuşkusuz bildikleri çalışmalar olan" *Müller Dondurmasının 30 Yılı* (1987), *Robert ve Anna* (1988) ve de *Cantor'un Son Yılları*'ndan (1990) bahsederek, seyircileri auteur sinemacı konusundaki aslında var olmayan yanılsamalarıyla baş başa bıraktı.

'Hayatım boyunca insanları lakırdıya boğdum ve şimdi tek istediğim çekip gitmek!' diye düşündü Georg hayretle. Soruları sakin bir biçimde ve büyük bir konsantrasyonla yanıtlamaya çalışırken başı öne eğikti. Seyircilerini görmek istemeyişine şaşıyordu; bu, insanın bir yabancıyla geçirdiği coşkulu gecede kendini unutması ve sonra onun solgun, sıradan bedenini gün ışığında görmekten korkması gibi bir şeydi. Sonunda zar zor gözlerini kaldırdı ve arkadaşlarının oturduğu sıranın özellikle aydınlatılmamış ya da ön plana çıkarılmamış olduğunu görerek irkildi. Klara'nın yanındaki boş koltuk onu dehşete düşürdü. Orada eksik olmak, ona saçma ve olağanüstü acıklı geliyordu. Üstelik bir başka şey, onu bir kadın seyircinin filmin bir başarı sayılması için yeterince basit olmadığı şeklindeki yerinde saptamasından daha fazla huzursuz ediyordu. Bu, yine

arka planda bulunan ve şimdi, seyirci topluluğu bir bütün olarak gözlerinin önündeyken bile daha yakına yerleştiremediği o rahatsızlıktı. Klara'nın yanındaki boş yeriyle bu his arasmda belli bir ilişki olduğunu bile düşündü. Fakat o anda bir seyircinin sorusunu tam olarak anlamadığını itiraf etmek zorunda kaldı ve tekrar başını eğdi. Duyulmayan kolektif alt ses, çoğu konuğun lütufkar susuşu, ona dile getirilen soru ve cevaplardan daha değerli geliyordu. Aynı zamanda gösterilen, fizikçi Stephen W. Hawking'le ilgili (*Zamanın Kısa Tarihi*) çok başarılı bir belgesel film, yedek etkisi yaratarak Georg'un seyirci kitlesini genişletmişti. Yine de -ve evren, kara delikler ve "bütün bu kozmos ıvır zıvırıyla" ilgili bir filmi allahtan sağlam bir yatırım olarak gören yapımcısının aksine- Georg sorulmayan sorulardan hikâyesinin anlaşıldığını görmüştü: Sömürgelerden gelen ve boşluğun hayaletini denizin üzerinden imparatorluğun düşünce yapısına geri getiren bir adamın hikâyesi, sınırları yıkmak için bir imge geliştiren bir adamm hikâyesi.

"Chandrasekhar'ın daha 1928 yılında keşfettiği bir şey için 1983'te Nobel ödülü aldığı doğru mu?" şeklindeydi seyircilerden gelen son soru.

"Evet," dedi Georg, "Kamu onayının izafiyet teorisiyle ilgili bir makale... Bu olayın filmini otuzlu yıllarda çekmek isterdim."

Bu sözlerin hemen ardından, sohbeti idare eden kadın salonun artık bir sonraki gösterim için düzenlenmesi gerektiğini belirtti. Ama kendisi, belki de röportajın sonuna uyan bir şey daha bilmek istiyordu. İnsan 1990 yılında Halle'de çevrilen *Cantor'un Son Yılları*'nı gördükten sonra, Georg'un bir şekilde iki Almanya'nın yeniden birleşmesiyle ilgilenebileceğini düşünebilirdi. Fakat o, bunun yerine Hindistan'a ve 1928'in İngiltere'sine gitmişti. Bu bir tür kaçış değil miydi? Evrene ya da geçmişe?

"Kesinlikle," dedi Georg. "Ama Halle'deki insanların aklına da daha iyi bir şey gelmedi."

"Kapanış cümleleri iyiydi, seyirciler güldüler," dedi ona Klara gösterimin hemen ardından arkadaşlar ve film ekibi için verilen bir partide rahatsız edilmeden konuşma imkânı buldukları bir anda. "Ama tam olarak ne söylemek istedin? Bunun DDR'deki Halle sakinleri için daha iyi olduğunu mu? Yoksa Federal Almanya'da olmaktansa Mars'ta olmayı tercih etmeleri gerektiğini mi?"

"İnsanın yaşamak zorunda kaldığı yerin daima dayanılmaz olduğunu," diye karşılık verdi Georg. Bu cevap ağzından, aynı röportajdaki son cümlesi gibi isteği dışında ve hızla fırlayıvermişti. Yeni gelen konuklar ona hemen el koydular ve böylece Klara'nın yüzündeki sessiz korkunun farkına varmadı. Yine de festival kargaşasında ve başarılı galanın onun için anlamı olan müthiş kurtuluşun hazzı içinde, neredeyse fondaki tedirgin edici bir ses nihayet kesilmiş gibi küçük, ekstra bir ferahlama hissedecek kadar aklı başmdaydı.

2

Üç gün sonra tedirgin edici ses geri döndü; daha doğrusu bunun bir ses olması pek mümkün değildi, çünkü gürültü patırtıyla dolu bir kafede henüz masa bulmuşlardı. Fazlasıyla yüksek sesle çalan müzik de ses karmaşası içinde boğuluyor ve bitişikteki masada edilen sohbetler sadece pantomim olarak anlaşılıyordu. Onlarla eşzamanlı olarak, aynı şekilde Rahel Varnhagen üzerine uzun metrajlı bir filmin ilk gösterimini izlemiş olan bir yığın müşteri gelmişti. Kafe, festival filmlerinin oynadığı en önemli sinemaların yakınındaydı ve çeyrek saatte bir yapılan gösterimlerin ani bir harekete benzeyen gidiş gelişleri çağrıştıran ritmi, onu hayal gücünün gar salonuna çeviriyordu. Tarif edilemez bir rahatsızlık (hemen hemen, bir sonraki saniyede sevimsiz bir tanıdığın omzuna pat pat vuracağı önsezisi

gibi), Georg'un masasındaki sohbete konsantre olmasını engelliyordu.

"Bir kadın filmi işte," dedi Hermann'ın kız arkadaşı Beatrix. "Zaten ünlü Georgina da o yüzden bizimle geldi."

"Georginam!" diye bağırdı Klara. "Tatlım!"

"Sakın yanılmayın, ben Schwarzenegger'den yanayım!" diye protesto etti Georg. "Ama itiraf etmem gerekir ki bir keresinde mini etekle okula gittim."

"Aman Tanrım! Büyüyünce ne olmak istiyordun?" diye sordu Beatrix.

"Türlü biçimlerde ortaya çıkan sapıklıkla görevli terminatör," dedi Georg. "Gamma dizisinin korkmuş savaş travestilerinden biri..." Bu nereden aklıma gelmişti? Herhalde Rahel Varnhagen'la ilgili filmden değil.

"*Rocky Horror Picture Show*'daki gibi bir tip mi?" Beatrix jenerik müziğini mırıldanmaya çalıştı ve Klara'nın yardımıyla melodiyi buldu.

Verena, Beatrix'in kardeşi, Georg'un hayallerinin yolunda olup olmadığını öğrenmek istiyordu. Ne de olsa ilk sinema filmi festivalde gösterilmişti, günlerdir sinemayla ilgili görüşlerini açıkladığı röportajlar veriyordu ve yeni projelerinin finanse edileceği de kesindi.

Georg'un kendisine bir sinema filmi için hemen yeniden para verileceği konusunda şüphesi vardı. Basının ve kamuoyunun ilgisinin gerçek ve sabırlı olmadığını görmek gerekiyordu. Mesele açgözlü, şipşak sindiren bir hayvanın beslenmesiydi; yemek değil lokma isteyen ve her zaman sadece en iyi lokmaları, malzeme olmaksızın: Kalp, gözler, beyin ve tabii ki en hızlı mideye indirilen, elektronik kafes noktalarına ayrılan ve bir pır pır etme şeklinde vücuttan atılan böğür...

"Senin için bu kadar mı kötü?" diye sordu Klara hayretle ve Beatrix Georg'a, ona tatsız bir biçimde terapivari gelen bir bakış attı. O ve Hermann üç yıl önce psikologlar için düzenlenen bir uzmanlaşma konferansında tanışmışlardı. Kaygılarının aksine

gereken parayı verirlerse, Georg'un bir sonraki filmi neyle ilgili olacaktı?

Georg, zihni bu belirlenemez ve düzenlenemez rahatsızlığın etkisiyle her zamankinden fazla dağılmış olarak, *İngiltere Seyahati*'nin bir tür devam projesinden söz etti; Hintli matematikçi Srinivasa Ramanujan'la ilgili bir filmden... Ramanujan, İngiltere'ye gemi seyahatini Chandrasekhar'dan on dört yıl önce yapmıştı. Cambridge'in kalburüstü matematikçileri onun Ortodoks olmayan dahiyane çalışmalarına hayran kalmışlardı. Fakat Ramanujan ne İngiltere'nin soğuk trafik düzenine, ne de Dünya Savaşı şartları yüzünden daha da kötüleşen beslenme şekline alışabilmişti. Hasta, gitgide yalnızlaşmış ve aşırı zihinsel çalışmadan bitkin düşmüş bir halde 1919'da, İngiltere'de beş yıl geçirdikten sonra, hemen ardmdan kırk üç yaşında ölmek üzere Hindistan'a dönmüştü. Cantor gibi Ramanujan da sonsuz diziler uzmanı olarak ün yapmıştı.

"İyi de bu, filmlerinden ikisini hemen tekrarlayacağın anlamına geliyor. O zaman elimizde *Cantor II* ve *İngiltere Seyahati II* olur," diye bir fikir ortaya attı Klara. "Belki de bir ara vermelisin."

"Ara mı? Beni geçindirmek mi istiyorsun?"

"Neden olmasın?" dedi Klara. "Ya da düzenli para getiren bir yönetmenlik işi daha alır ve sonra birkaç aylık bir düşünme arası verirsin."

"Ünlü yönetmenlerin bu işin üstesinden nasıl geldiklerini soruyorum kendime. O filmden bu filme hayat boyu süren bir koşturmaca," diye düşüncesini söyledi Beatrix. Georg alelacele ve kafası fazlasıyla karışmış bir halde, içindeki isteğin onu çevresindeki insanları platonik mağaralarında hapis tutmaya ittiği ve bu yüzden bir televizyon tamirhanesi açan, kinik hale gelmiş bir entelektüelle ilgili bir senaryo fikri buldu. Konu, masadaki topluluğu heyecanlandırmadı. Verena, Klara ve Beatrix'in çok ilgisini çeken güncel bir Picasso sergisinden bahsetmeye başladı.

Gerçekten de bir sonraki projeden korkuyor muydu? Fikirler onu tükenmekle mi tehdit ediyordu? Haklarında başka her şeyi bildiği Hitchcock ya da Griffith ya da Eisenstein, akıllarına artık iyi bir fikir gelmediğinde kendilerini nasıl hissetmişlerdi? Georg sandalyesini biraz sola çekti. Bu sırada bakışı, yumuşak bir kamera dönüşünde olduğu gibi sarışın bir kadına yöneldi. Daha önce, konuşma sırasında birkaç kez adeta onun flu fotoğraflarını çekmişti. Şimdi onu daha uygun bir açıdan görüyordu. Kadının baştan beri rahatsız edici bir yanı vardı ve şimdi Georg bunun, onun yaşını kestirmenin zorluğundan kaynaklandığını biliyordu. Başlangıçta yirmiye yakın, ikinci bakışta yirmilerinin ortasında olduğunu tahmin etmişti. Kadın gitgide yaşlanıyordu ve o anda, onun otuza yakın ya da daha yaşlı olduğunu düşünürken Camille'i fark etti. Sarışın kadının karşısında oturuyordu. Georg onu bütün bu zaman boyunca görmüş olmalıydı, belki de hayatında daima varolduğu haliyle: Bir iz, göz ucunda bir çizgi olarak... O anda Berlin'deki o kafede bulunmasının ihtimal dışılığı, kendinden on beş yaş genç bir kadınla oturmasının ihtimal dışılığıyla çarpılıp neredeyse imkânsız sonucunu veriyordu. Fakat şimdi, sarışının süratli yaşlanma sürecinin sonunda bu, Camille'in arkadaşlarından biri olabilirdi ve demek ki Camille de Camille'di. Kızılderili bakışı doğrudan kendisine yönelmişti. Demek filminin galasından beri ona musallat olan rahatsızlığın sebebi buydu! O yüzden birdenbire şu mini etek olayını hatırlamıştı. K.'daki son görüşmelerinden altı yıl sonra Georg ilk kez yeniden Camille'in gözlerinin içine bakıyordu. Yalnızca bir parlama, kahverengi irisindeki metalik mavi buğulanma gibi bir şey onun da kendisini fark ettiğini açığa vuruyordu. Georg nefesini tuttu, duraksadı ve böyle yaparak, spontan bir tepki vermek, ona doğru yürümek ya da en azından şaşkın ve içten bir biçimde gülümsemek için fazla beklemiş oldu. İkisi de gözlerini yere indirdiler ve sonra aynı saniyede, diğerlerinden tamamen gizli olan aynı fark edişle tekrar kaldırdılar.

'Demek ki,' diye düşündü Georg, bugün incognito'yuz![1] Bu mümkün müydü? Camille *onun* şehrine gelmiş, *onun* filmini

[1] İncognito: Kimliğini gizleme, kendini tanıtmama (Ç.N.)

izlemişti ve söz konusu olan sanki yan masada -ilginç tesadüf- üç şık kadınla oturan bir yabancıyla flörtmüş gibi davranıyordu. Bari kendisinin sahneye çıkışı gözlerini kamaştırmış mıydı? Tanınmaya başlayan genç yönetmen kibar muhitinde, etrafı dişil zekayla çevrili... Georg'un sübjektif kamerası yanındaki kadınların fotoğrafını Camille'in gözüyle çekti. Psikolog Beatrix'in sakinliği ve kendine güveni... Büyük şehir bohemininin bir gereği olarak Verena'nın başındaki kasket (Verena ortaokullarda İngilizce ve matematik dersi veriyordu.)... Klara'nın tasarımcı elinden çıkma kıyafeti ve gümüş küpeleri... Hangisi -şimdi Camille'in kendine sorması gereken soru buydu-, hangisi Georg'un karısıydı? Kendini tanıtsa burada ne kazanabilirdi ki? Beatrix'in şaka yollu bir dokunuşu üzerine Georg bir an için başını onun sol omzuna bıraktı, biraz sonra Klara bir elini onun alt kolunun üzerine koyarken Verena'nın kasketini düzeltti. Seç beğen al!

Camille değildi. Kadında sadece onun bakışı, Kızılderili ve karaca bakışı vardı. Camille Avustralya'daydı ve çekirge yetiştiriyordu. Georg kendine, onları son görüşmelerinden ayıran altı yılda kendisinin de aynı hızla yaşlanıp yaşlanmadığını sordu. Evet, alnına düşen saçlar seyrelmişti, tepesindeki incelen saç demetinin geleceğinin tıraşlı yerini belirgin bir biçimde işaretlediği anlar ve uygunsuz görüş açıları vardı. Fakat Camille artık kesin olarak, yirmili yaşlardan beri meyilli olduğu becerikli ev kadınları sınıfına girmiş gibiydi. Zarif desenli bir bluz, altında koyu kahverengi, ince kemerli, kadife bir pantolon... Alçak topuklu deri ayakkabılar... Sandalyesinin kolunda, bu kıyafetin kayıtsız şartsız parçası olan bir kadın el çantası asılıydı. İçindekiler: Küçük bir paket kâğıt mendil, bir ruj, bir el aynası, küçük bir tüp krem, iki tampon... Önünde bir paket *Marlboro light* vardı. Sahi, sigaraya tekrar başlamıştı! Georg'un en çok hoşuna giden bu oldu. Kurutulmuş çiçek demetlerini, K.'daki ikinci ziyaretin nature shop'variliğini ve fazlasıyla doğallığını, fazlasıyla gevşekliğini biraz olsun uzaklaştırıyordu. Camille, iç çayırlığının bazı cennet gibi alanlarını yine, saldıran süvariye kaptırmıştı.

Georg, masasındaki uzun ve neşeli sohbetin cümleleri arasında Camille'i bir casting'de olduğu gibi dikkatle inceledi. Bakışları toplayıp kesilse on dakikalık total[2] çıkardı; huzursuz huzursuz, saniyelik aralarla doğrudan objektife bakan bir kadının yüzü... Bu, Camille olmalıydı; şaşkınlığı, bu bakışın yakıcılığı, kendi karşı bakışının hareketsizce kaydedilişi başka türlü açıklanamazdı. Kimse böyle flört etmezdi. Camille ona, çıkmak istemediği bir şoktaymış gibi bakıyordu. Dudakları dolgunluğunu ve Kızılderili yumuşaklığını, saçları kusursuz, siyah ışıltısını kaybetmişti. Yüzünde bir çürümüşlük, neredeyse bayağılık ifadesi, en başarılı kopyayı bile orijinalinden ayıran bir zayıflık (güçlülük yüzünden iyice beterleştiği için insanı dehşete düşüren bir zayıflık) vardı. Altı yıl, makyajmın silinmesine yetmişti.

Feci yetişkin olduk Camille! diye düşündü Georg. Otuz altı, ana cümlelerin yaşıydı. O, filmlerine sahipti, filmleri de ona... Karısının ona istemesi için bıraktığı tek şey, aslında istenmeyecek olandı: Ümitsiz ve şüpheli maceraların insana yaşattığı başarısızlık, ötekinin entelektüel ya da erotik yetersizliğine karşı duyulan öfke... Ana cümlelerin kafesi düşmüştü. Camille onu burada, onun şehrinde ziyaret etmiş olsaydı, başarılı hayatının misafir odasında kalacaktı; el sürülmeden, içtenlikle ağırlanarak, üzerine genç bir yönetmenin gelecekle ilgili cesur planları sıçrayarak, onun güzel ve zeki karısı, yükselen bir müzikolog ve müzik eleştirmeni tarafından her türlü itiraftan edilerek... Ev sahiplerinin hiçbir şey belli etmeyen kitaplığının altında geçirilen iki üç yalnız büyük şehir gecesi... Karıkoca evde olmadıkları için insanın yatak odasındaki çift kişilik yatağın önünde durabildiği belki bir dakika; faaliyeti hayal etmeyi beceremeden, kadın prezervatifinin sperm öldürücünün yağ parıltısı içinde bir istiridye gibi durduğu yassı plastik kutuya parmak uçlarıyla bir an için dokunarak... Buna sadece ana cümlelerini seven, başkalarının zevkini kendi belleklerinin hazlarını uyandırmak için bir fırsat olarak gören insanlar dayanabilirlerdi.

"Ne hayallere daldın?" diye sordu Klara.

[2] Totale: Bütün sahnenin kaydı (Ç.N.)

"Anıları düşünüyordum," diye karşılık verdi Georg yapmacık bir sakinlikle. "Filmdeki anıları... Bir insanın anılarını inandırıcı bir biçimde şimdiki zamanda geçen bir olay haline getirmek neredeyse imkânsız... Üst üste gelip birbirini silen görüntüler ya da split scene'ler iyi bir çözüm değil..."

Kadınlar onun artık filmlerdeki teknik problemlere kafa yormaktan başka bir şey yapmamasıyla alay ettiler.

Georg bir kez daha Judith'ten, kimyagerinden *Nabokov'un Kedisi* adının ne anlama geldiğini hiç öğrenemediğini düşündü. Nabokov'u sadece Stanley Kubrick'in, *Lolita* romanından uyarladığı filmden biliyordu. Fakat senaryo sadece K.'daki o ilk uzun görüşmeyi kapsadığı ve kendisi Judith'e Camille hakkında başka bir şey anlatmadığı için, Judith Camille'in on beş yaşındayken otuz yaşında bir grafikere Lolita'yı (ya da demir bakireyi) oynadığını bilemezdi. Burada, bu kafede, Klara'nın yanında, Judith'e sorulacak bir soruyla, Camille'in şeytanının yalnızca üç kol boyu uzağındayken aslında nerede, hangi mekanda, hangi zamanda bulunuyordu? Hemen hemen yeniden, eski sevgililerin olduğu ve artık adım atmak istemediği o bahçede... Onlar kalkarken Camille ve arkadaşı o kadar derin bir sohbete dalmışlardı ki, masanın üzerindeki dirsekleri birbirine değiyordu. Üzerinde kışlık mantosu, elleriyle atkısını düzelten Georg, Camille'in bakışını aradı. Camille belki şimdi, şu mesajı veren bir gülümsemeye cesaret edebilirdi: Biliyorum, bu şartlar altında seni fark etmenin hiçbir anlamı yok, ama seni tekrar görmüş olmak güzeldi. Camille ona bakmadı.

Ertesi gün aynı saatte kafeye gitti. Camille ortalıkta görünmüyordu, bu şekilde karşılaşma düşüncesi fazla nazik ve kurnazcaydı. Tabii evine dönüş yolunda da olabilirdi ya da kafeye kendisinden sonra gelmişti; çünkü o, taş çatlasa çeyrek saat bekledikten sonra insafsızlığından utanarak ve korkarak, altı yıllık evlilikten sonra karısına ilk kez fiilen ihanet ettiği sahneyi terk etmişti. Ne olmuştu ki? Hiçbir şey, hemen hemen hiçbir şey... Kıyaslanamaz derecede acı verici ve nahoş etkileri olan küçük bir kayma, bir kol saatinin zembereğinin yanlışlıkla mecburi

yönün tersine çevrilmesi gibi... Bu saat, hayatıydı. Yeni, kesin bir şeyler yapmaya başlamalıydı! Birdenbire, bu karşılaşmanın onu bir kez daha dosdoğru ve çırılçıplak sevgililer bahçesine yollayan hediyesini gördü. Eve gitti, çalışma odasına girdi, boş bir kâğıt çıkardı ve üzerine bir sonraki filminin adını yazdı: BAŞKALARININ ZEVKİ.

3

İki ay sonra, mayıs başında, senaryoyu bitirebildi. Karl Herfeld, *İngiltere Seyahati*'nin yapımcısı, zaten ilk versiyondan etkilenmişti ve sadece ufak tefek değişiklikler istiyordu. Georg'un yönetmenliğini, Thorsten'ın kameramanlığını kabul etti, her türlü desteği vereceğine söz verdi ve bunlara karşılık imkânsızı, ilk gösterimi Berlin ya da Venedik'te yapmak amacıyla filmin gelecek sonbaharda bitmesini istedi.

Başkalarının Zevki'nin konusu, birbirlerini uzun zamandır görmemiş olan ve Roma'daki bir konferansta tesadüfen tekrar karşılaşan iki erkek ve bir kadındı. Birlikte yemek yeniyor, ortak anılar tazeleniyor, fazlasıyla içiliyor; bildik şekilde dağıtılamayan belli belirsiz, erotikleştirilmiş bir havayla sürüklenilerek uzun bir gece boyunca bar ve restoran değiştiriliyordu. Erkeklerden birinin önerisi üzerine üç tanıdık o gece sırayla en büyük aşklarını ve en çarpık erotik maceralarını anlatıyorlardı. Film, hikâyeyle görüntüye dökülen kısa bölümlerin karşıtlığından hayat buluyordu. Seyirci, anlatılan geçmişi görme açısından dinleyici konumundaki karakterlerden üstün olmakla kalmıyor, olayları gerçekten meydana geldikleri şekilde görüyordu. Bu sayede etkileyici farklar ortaya çıkıyordu; mesela insan, daha ziyade silik denebilecek bir kadın anlatıcının onu öven cümlelerine nasıl uyabileceğini ya da acınası bir jimnastik deneyiminin nasıl bir Kamasutra hareketi başarısı haline geldiğini anlayamaz olduğunda... Erkekler farkında olmadan üç

yıllık bir zaman farkıyla aynı kadından bahsediyorlardı. Kadın, kendisine eşlik eden erkeklerin içinden, gezerken aşık olduğu biriyle bir macera uyduruyordu.

"Mesele, imgelerin dilsizliği ve dilin imgesizliği... İnsan Camille'le görüşmenin seni bu senaryoya sürüklediğini ilk bakışta gerçekten fark etmiyor," diye bir saptamada bulundu Hermann senaryoyu okuduktan ve Georg ona kafedeki o karşılaşmayı anlattıktan sonra.

"Sadece filmin adını onun bahçesinde buldum."

"Bahçesinde mi? Bir kafede görüştüğünüzü ve sadece sessizce birbirinize baktığınızı sanıyordum."

Georg, Hermann'ın da bildiği on yıllık senaryoyu yazdıktan sonra Camille'i ikinci bir kez K.'da ziyaret ettiğini anlatmak zorunda kaldı. Camille'le arasmda klasik anlamda yine hiçbir şey geçmemişti, ama bir kadının apartmanın başka bir dairesinden gelen, opera olgunluğuna erişmiş inlemesi onu o gece zemin kattaki misafir odasından bahçeye sürüklemiş ve düşünmeye itmişti. Ne üzerine? Herhalde, bütün arzuyu ve aşkı tek bir partnerde bulmayı pek önemsemediği bir dönemin gerekli bitişi üzerine...

"Yani sen evlenme çağına Camille'in bahçesinde mi geldin?" Hermann ona kısmen şüpheci bir bakış attı. "Demek istediğim, bu senaryo oyun gibi; erotik fanteziler ve erotik efsanelerle deney yapıyor. Fakat arkasında, belki senin pek de bilincinde olmadığın bir şey daha var."

"Neymiş o?"

"İnanç sorusunu soruyorsun, romantik inanç sorusunu... İnsanın, belli bir insanı aslında neden sevdiğini... Ve ben şimdi neden aksi gibi Camille'in, hüsranla biten bir gençlik aşkının seni bu noktaya getirdiğini düşünüyorum. Bu ilginç değil mi?"

"Evet, ilginç," dedi Georg. "Ama tersi de ilginç: Hüsranla biten gençlik aşklarının illa ki büyük aşklar olduklarının ya da olabileceklerinin doğru olmadığını insanın kendi kafasına sokması..."

"Belki de bir ara eski senaryona devam etmeli ve *Camille II*'yi yazmalısın. Tabii Roma'da bir gece kadar romantik olamaz, ama ben bunu heyecan verici bulurdum."

"K.'da bir gece! İki öğrenci kurusu Güneybatı Almanya'daki ücra bir taşra kentinde buluşuyorlar, zırvalayıp duruyorlar, yatağa giriyorlar ve düzüşmüyorlar! Sen bunu Herfeld'e önersene!"

"Bu senin yapımcının ilgisini çeker!" diye bağırdı Hermann. "Hollywood'un bu konuya ihtiyacı var!"

"En iyi mazeret bende: Temelde daha iyi bir filmim var ve hiç vaktim yok," dedi Georg.

Tam istediği ekipman mevcuttu; hemen hiçbir şey anlamasalar da mükemmel oynayacak durumda olan oyuncular, her türlü yükseklik ve alçaklıktan gelen ışık, kusursuz bir ses yönetmeni, Thorsten'ın ona hep önerdiği asistan kız, mükemmel bir sahne donanımı, makyaj ve kulis, neredeyse ferah bir maliyet... Georg televizyona yaptığı işlerden, profesyonel insanlarla çalışmaya alışıktı; ama şimdi içinde çalışabildiği bu ekip ve altında çalışabildiği bu şartlar ona olağanüstü ilham verici geliyordu. Çoğu iç mekan çekimi zaten ağustosta Bavaria Stüdyoları'nda yapıldı. Aynı ayın sonunda ekip Roma'ya gitti. Önceden yapılmış olan organizasyon hazırlıkları sayesinde on günde dış çekimlerin hakkından geldiler. O aralar aynı şekilde iş icabı İtalya'da olan Klara, bir hafta sonu ziyarete geldi. Filmin fazla sahte ya da fazla teknik etkisi yaratacağından korkuyordu. Olayda "ruh" ve acı dolu şaşkınlık yoktu. *Seçme Akrabalıklar*'da ya da 18. yüzyılın Fransız romanlarında olduğu gibi tam bir laboratuvar soğukluğu hissediliyordu; sanki birbirine yaklaşan, sevenler değil de kimyasal reaktörlerdi. Bu her şeyden önce artistik ilgi, daha senaryodan anlaşılıyordu. Bunu ona Georg'la Thorsten arasında yaşanan, her şeyden önce totali ikiye ya da dörde bölme veya "Amerikan ayarlarıyla" (bu da ne demekse) özüne yaklaştırmayla, yani kamera bir neştermiş gibi bölerek ve parçalayarak ilerlemeyle ilgiliymiş gibi görünen tartışmalar da gösteriyordu.

"Yakınlık ve yalan, bunlar bu filmdeki en önemli anlar... O yüzden, insanın ana karakterlerden birini gördüğü tek bir total yok. Birbirlerine o kadar yakınlar ki, olan bitene tepeden bakamıyorlar," diye savundu kendini Georg. İnsan bu koşullar olmadan aşkı kavrayabilir miydi?

"Belki kavrayamaz, belki her şey iyi düşünüldü ve yapıldı. Ama işte bence fazla soğuk," dedi Klara, neredeyse tropik ağustos gecesinde -diğer bir düzine avare gibi- Piazza Navona'daki Fontana dei Quattro Fiumi'nin havuzunun kenarında otururlarken, çıplak ayaklarını Bernini'nin heykelinin altındaki ışıklandırılmış suya sokarak ve Georg'un adeta doğaüstü tat çeşitleri arasından birdenbire vişne tadını aldığı bir dondurmayı yalayarak. Yakınlık ve yalan: Georg aylardır Kurosawa'nın *Rashomon*'unu ve Hitchcock'un *Stage Fright*'ını düşünüyordu; ama o anda, Klara onun omzuna yaslanırken ve yapay ışıklandırılmış, bu yüzden de mermer beyazı görünen ayak parmakları suyun altında birbirine değerken aklına yine Camille geldi. Dondurma ve vişneler; bunlar onun kendi aşk hikâyelerindeki balözü ve ambrosyaydı. Neredeyse seyircilerin onun film karakterlerinin hikâyelerinin gerçek görüntülerini takip edebilecekleri kadar belirli ve açık bir biçimde, üniversite şehri K.'daki dondurma satılan standı önünde gördü, altı yıl önceki o sıcak temmuz gecesinde... Kafasındaki değişmez film şimdiki zamanın projeksiyon ışığı altında kızgın yere kaynadı, zamanında Camille'i bir gece banyosuna ya da daha fazlasına davet etmeye korktuğu yere, onun olası karşı çıkışını önceden sezdiği ve neredeyse tam da bu şimdi yüksek kulesinden arkasını dönüp K.'ya bakabildiği geleceği kurtarmak istediği için: Yanında Klara'nın ince uzun bedeni; koltuk altlarının o bildik, yoğun genç kız kokusu; ikisinin ayak parmaklarının suyun altında birbirine değişi... Kendini Camille'le sohbet etmeye başlarken ve hatta dahası, bu kendisi için dilsiz, en genç kopyayı Berlin Film Festivali sırasında o kafede kendi çizgisini kesen dünya zaman çizgisi üzerinde lakırdıya boğarken yakaladı. Ona durumunun, burada, Roma'daki işinin, gece vakti Piazza

Navona'daki atmosferin, yanında, çeşmenin kenarında oturan kadının ne kadar harika olduğunu göstermek istiyordu. Klara ondan sigarası için ateş istediğinde, oyun oynar gibi kibrit bir karşı ışık alevi çıkaran kibritin aydınlığında -didik didik edilen iç mekan çekimlerinden birkaçı için boşu boşuna istediği gibi bir Caravaggio ışığı-, Camille'le gizli saklı diyaloğunun aşağılık ve utanç verici olduğunu fark etti. Klara o kadar küskün görünüyordu ki, sanki onun düşüncelerini takip edebilmişti. "Anlıyorum, bir günlük çekim 20 000 marka mal oluyor; yani yarın sadece kahvaltıda görüşeceğiz."

"Tatil yüzünden hâlâ kızgınsın."

"Yok canım, tatili sadece üç çeyrek yıl erteledik!"

"Ocakta her şey bitmiş olacak. Uzun bir seyahate çıkarız, söz... Nereye istersen..."

"Peki," dedi Klara ve çeşmenin karşı tarafında üç genç Hollandalı turist yüksek sesle kavga etmeye başlarken, düşen damlaları görmek için bir ayağını sudan çıkardı. "O halde Asya'ya gitmek istiyorum."

Roma'daki son iki gün iç mekan çekimleri yaptılar, çünkü planlanan dış mekan çekimleri bitmiş ve İtalyan bir yapımcı sayesinde Cinecitta Stüdyoları'nda çekim yapma fırsatı doğmuştu. Daha önce Bavaria Stüdyoları'nda üzerinde çalışılan bir sahnenin düzeltilmiş halini orada tamamladıktan sonra coşkuyla, Georg'un beklenen problemler yüzünden uzun zaman önce senaryodan çıkardığı, ümit veren, zor bir sahneye geçtiler. Film anlatıcılarından birinin aktardığı ve -gerçeğe uyduğu için- aynı şekilde görüntüye de dökülen bölümde, geceyi samimi bir çiftin yanında geçiren bir misafir, ev sahiplerinin neden olduğu malum sesler yüzünden uyanıyordu. Dış sese göre biraz sarhoş olan misafir kalkıyor ve rahatsızlığın kaynağına doğru yürüyordu. Ev sahiplerinin yatak odalarının kapısı açıktı ve misafir, oturur pozisyondaki kadının sırtını ve ona teşvik edici bir tavırla kafa sallayan adamın yüzünü görüyordu. Fakat misafir kadına dokununca, kadın çığlık atıyor, kocasının üzerinden iniyor ve onun kendisini misafirle paylaşmaya hazır olduğunu

gördüğü için sinir krizi geçiriyordu. Sinir krizinin türü ve şekli objeleri yutan, sinir bozucu bir soruna dönüştü. Total kullanılmayacağı şeklindeki teknik direktif, üç çıplak oyuncuyla çalışmayı olağanüstü zorlaştırıyordu. Camille'e ve Bertolucci'ye saygı bağlamında, adamın kalçasına ve poposuna kadın onu terk ettiği anda yakın plan çekim yapılması düşünülmüştü. On beş çeşit sinir krizi geçirmesi istenen Inge Lemberg hiçbir işe yaramazken, gitgide terleyen ve rahatsız olan oyuncu Moritz Schreiner'in erekte olmasının nasıl sağlanacağı konusunda bir anda akla gelen fikirler ortalıkta cirit atıyordu. Georg ancak, Camille ve Bertolucci için yapılan ve gerekli görünen tezahürattan sertçe vazgeçerek tekrar disiplini sağlayabildi. Ekiptekilerin bazıları *1900*'ün sonraki versiyonlarını görmüşlerdi ve Robert de Niro ile Gérard Depardieu'nün yarı ereksiyon halindeki organlarının görünmediğini, muhtemelen ya sansüre, ya da o arada ödenemez hale gelen özel oyuncu ücretlerine kurban gittiğini söylüyorlardı.

"Tekrar ediyorum: Bırakıyoruz ve onu... Gülmeyi kesin! Bırakıyoruz, çünkü Moritz'in daha ünlü olmadan hadım edilmesinin sorumluluğunu alamam!" diye bağırdı Georg sonunda.

Inge Lemberg eylüldeki ilk montaj günü Georg'a, filmde kendisinin meslektaşına çok yaklaştığı yerleri görme ricasıyla geldi. Georg önce onun, sinir krizinin on beş çeşidi arasından yapılacak seçimde söz sahibi olmak istediğini sandı. Fakat onunla birlikte montaj masasının başına oturup geçmişinin mavi mavi parlayan ruhunu selüloitten ayırırken ve sabırla kendi hep aynı zaman ilmiklerinin arasına karışırken, Inge'nin öncelikle kameranın, uzatılmış sırtına yönelik avlanmasıyla ilgilendiği ortaya çıktı. Thorsten iki kez ("Rezalet! Sokak iti gibi!") onun üstüne yürümüştü. Georg ona, çevrilmiş ve birbirine bastırılmış armutlara benzeyen iki yarının bir dergi kapağında çıkmak için birbirine yeterince sıkı bastırılmamış olduğu ikinci çekimi kullanmayı aklının ucundan bile geçirmediği konusunda güvence verdi. Bu ikinci çekimi Steenbeck marka montaj masasının küçük monitöründe dört kez izleyerek incelediler; sanki bu

kocaman ayın krater kırışığına tehlikesizce iniş yapılıp yapılamayacağı konusunda bir karar vermek üzere bir uzay aracının karanlık kaptan köprüsünde duruyorlardı. Neden sonra Georg, Inge'nin bütün bu iniş çalışmaları boyunca kendisine yaklaştıkça yaklaştığını fark etti. Truffaut'nun *Amerikan Gecesi*'ndeki otoportresini düşündü ve tamamen, bu mesafeli davranan babacan yönetmen rolünün bir kopyası olarak kaldı. Filmin tamamlanan ilk versiyonunda, sonradan eklenen üçüncünün olduğu bölümden eser yoktu.

4

Daha ekim başında Georg *Başkalarının Zevki*'nin ilk versiyonunu tamamlamıştı. Sonucu büyük bir kuşkuyla izledi. Birkaç gün sonra Klara ve Thorsten'a akıl danıştı; sonra Hermann'a, ardından ahbabı olan bir televizyon yönetmenine ve son olarak da, diğer herkesle aynı şeyi söyleyen Herfeld'e: Filmin düzeltilmeye ve daha iyi hale getirilmeye ihtiyacı yoktu, iş bitmişti. Fazlasıyla hızlı gelen başarı, peşinden o kadar uzun bir restoranlara davet dizisi getirmişti ki, Georg bir gece uyandı ve öleceğini düşündü. Kelimenin gerçek anlamıyla kustuktan sonra iki günü titreme nöbetleri ve garip bir biçimde belirtisi olmayan bir soğuk algınlığı ya da buz gibi bir bitkinlikle yatakta geçirdi. Aynı ay başlayacak olan bir televizyon belgeseli işini reddetmesi akıllıcaydı. Çalışma odasını düzenlemeye başladı, ama *Başkalarının Zevki*'nin orada burada duran taslak ve dokümanlarını dosyalara koyduktan ya da çöpe daldırdıktan sonra, bu ona tekin gelmeyen vasiyet girişimini yarıda kesti. Son ayların korkunç gerilimine rağmen film ona fazla kolay gelmişti. Birdenbire, kameranın Inge'nin kıçında dolaştığı, kesilip atılan bölümün bu "fazla soğuk" yapıtın tek anlamlı öğesi olduğunu düşündü ve tekrar 37,6 derece sıcaklığındaki bir volkanın merkezine seyahat etmek istedi. Yine de her halükarda anlamlı olan, Inge'yle geçirdiği o kısa Amerikan gecesiydi. Yine montaj

odasında geçen o sekansı, belleğinin montaj odasında birkaç kez gösterdi. Misk ve portakal kokan oyuncu, görünen o ki kendi sırtına yönelttiği bakışla hipnotize olmuş bir halde tekrar tekrar yaklaşıyordu. Sonunda Georg, kendisini hafif dolgun ama etkileyici oyuncuya dokunmaktan alıkoyanın Klara düşüncesi ya da herhangi bir ahlaki prensip değil, yalnızca babacı bir kibir; serinkanlı bir kuklacı olarak kalma ya da önceden olduğundan daha da serinkanlı bir kuklacı haline gelme isteği olduğunu anladı. İçindeki bir şeyler donmuştu. Zaten şu bitkinlik algınlığı bunu ortaya çıkarmıştı; ama hayır, neden kendini kandırsın ki? Camille'in beklenmedik karşılaşmaları sırasındaki bakışı, çekirdek erimesini başlatmak için içine girmişti, çünkü Camille ona çayırlığın mutlu günlerini hatırlatıyordu; ehlileştirdikleri Mustangleri, salladıkları Tomahawkları ve içinde birbirlerinin üstüne çıktıkları Kızılderili çadırlarını... Kendini ciddi anlamda neyle suçlayabilirdi ki? S.'deki megaloman gençliğinin ideallerine edilmiş hangi ihanetle?

"Bilim adamı olmadım. Bu beni bazen depresyona sokuyor," dedi Klara'ya.

"Bu yeni bir şey değil," dedi Klara sakin sakin. "Teorik bir yazı yazsana, filmlerin başlarıyla ilgili geçen yıl yazdığın o makale gibi..."

Camille'le görüşmelerinin onu tekil noktalara, yok etmenin acil doğum kadar olası göründüğü sıfır noktalarına yaklaştırması da yeni bir şey değildi; hayatıyla ya da bir sonraki filmiyle ilgili, birdenbire aklına gelen şaşırtıcı bir fikir görüntüsü altında... *Başkalarının Zevki* için yaptığı hızlı, amaca yönelik, neredeyse insanı korkutacak kadar sorunsuz geçen çalışma sırasında fazlasıyla profesyonelce davranmış olacaktı ki, yine de bu görüşmeden geriye bir şeyler kalmıştı. Birkaç yıl önce olsa, yeri bacaklarının arası olan ve montaj masası ekranındaki uçarak yaklaşan kamera aynı anda Inge'nin tekrar tekrar el değmemiş ikiz gezegenlerini ortaya koyarken onun üzerine ya da içine iniş yapmaya yarayan bu karanlık kalıntıyı hemen yüceltici artık yakıt olarak görürdü. Fakat otuz yedi yaşında, karısını

gizlice aldatan berbat bir koca olmak istemiyordu. *Başkalarının Zevki*'nin Camille'le yaşadıklarıyla tek doğrudan bağlantısı, artık zamanında K.'daki hayal gücünün kesilip atılmış alıntısı olarak adeta sadece çifte ret halinde varolan o sonradan katılan ikinci adam sahnesiydi. Hermann'ın tavsiyesini dinlese ne olurdu ki? Oyun oynarcasına, üzerinde *Nabokov'un Kedisi* yazan on yıllık dosyayı çıkardı ve okumaya başladı.

5

Ertesi hafta, bir AIDS kongresinde konferans veren Monika onları ziyaret etti. Lise bitirme sınavından sonra bir daha birbirlerini görmemişlerdi, ama öğrenimleri bittikten sonra Monika birdenbire tekrar ortaya çıkmıştı. O zamandan beri, Georg'un "en eski kız arkadaşı" sıfatıyla neredeyse düzenli olarak onları ziyarete gelmişti; çoğunlukla sonbahar sonunda ya da kışın, taşralı doktorlar can sıkıntısına karşı bir şeyler yapmak üzere Berlin'de toplandıklarında... Klara ve Monika başından beri iyi anlaşıyorlardı ve böylece Georg, Monika'yı Klara'dan çok daha uzun zamandır tanıdığını unutmuştu. Ancak birbirlerini neredeyse yirmi yıldır görmemiş olan Monika ve Hermann'ı nihayet bir araya getirme düşüncesinin gerçekleştirilmesi Georg'un bu zaman farkının bilincine varmasını sağlamıştı. Hep birlikte bir Hint restoranında oturuyorlardı ve doktor Monika'yla psikolog Hermann neşeyle mesleki akrabalıkları üzerine sohbet etmeye başladıklarında Georg tekrar Baggersee'nin kıyısında geçen, kendisinin sinirli ve erekte olmuş bir zaman kopyası Camille'in kırgın görüş alanı içinde bu otuz sekiz yaşındaki dahiliyecinin nefes nefese, henüz tamamen kırışıksız ve saçı başı darmadağın olan geçmiş hali üzerinde uzanırken, liseli Hermann'ın günlük gazetedeki Helsinki'de düzenlenen KSZE konferansıyla ilgili başmakaleyi okumak üzere başında siperli kasketle bir kum çukuruna gömüldüğü o günü düşündü.

"Kızılderililer kıyıda uzanırlar," dedi birdenbire. O zaman-

ki kliklerini toplum mekanizması tarafından yakalanıp on yıl içinde insafsızca yok edilen küçük bir Kızılderili kabilesiyle kıyaslaması, diğerlerinde şaşkınlık uyandırdı. Fakat Georg, üyelerinin giysilerinin olmadığı ve kuru toprak üzerinde yattıkları, Brezilya Mato Grosso'sundaki perişan, çok fakir, çoktan yok edilmiş bir yerli kabilesi olan Nambikwara'nın Claude Lévi-Strauss tarafından çekilmiş siyah beyaz fotoğraflarını tasvir ederek mukayesenin dozunu daha da artırdı. İnsan hayata esas itibariyle bakarsa, tıpkı o Kızılderililer gibi onları ilgilendirenin de bugün hâlâ, Baggersee'nin kıyısındaki gençler olarak anladıkları ve hissettikleri şekilde temel konular olduğunu düşünebilirdi: Birliktelik, çıplaklık, aşk ve düşman bir dünyada hayatta kalmak...

"Gerçekten esas itibariyle baktın," dedi Hermann başını sallayarak.

Klara bir teklifsizlik parodisi içinde Monika'ya doğru eğildi: "Bunlar onun berbat felsefi alışkanlıkları..."

Hermann parmaklarını şaklattı. "Yine Camille senaryosuyla ilgilenmeye başladın, değil mi? Lévi-Strauss'un siyah beyaz çekimleri, kıyı Kızılderilileri... Geçmişi filme almanın yollarını arıyorsun!"

"İtiraf ediyorum, senaryoyu tekrar okudum. Tam bir felaket!"

"Peki o zamanlar Vermeer ve Joyce'la ilgili nutuklar atan kimdi? Bir mutfak hizmetçisi resmi, bir temizlikçi monoloğu üzerinde yapılan sabırlı çalışmalar!"

"Camille'le ilgili bir senaryo mu yazdın?" diye sordu Monika. "*O* Camille'le mi ilgili?"

"Herhalde!" Hermann durdurulacak gibi değildi. "Bu onun en önemli projesi, bilmiyor muydunuz? Camille onun Lotte'si...[3]"

"En önemli projem filan değil... O bir acemi çalışması oldu, dondurmacı filminden de önce... Gündelik bir şeyler yapmak

[3] Lotte: Goethe'nin "Genç Werther'in Acıları" adlı eserinde Werther'in tutkuyla sevdiği kadın. (Ç.N.)

istiyordum, şaşırtıcı olmayan bir şeyler... Ben de Camille'le geçen bir günü anlattım; öğrencilik zamanlarımızda, aslında hiçbir şeyin olmadığı bir günü..."

"Hiçbir şeyin olmadığı bir gün ve bir geceyi," diye hatırlattı Hermann.

"Senaryoyu okumak isterdim," dedi Klara. "Onu saklaman hiç de adil değil..."

Georg Klara'ya daha önce, onunla Monika'yla ettikleri gibi birlikte arkadaşlık etmenin muhtemelen imkânsız olacağı Camille'den hiç bahsetmemişti. Monika ve kendisi bedensel olarak bir daha asla, on altı yaşındayken Baggersee'nin kıyısında yaşanan o -neredeyse- birleşmedeki kadar yakınlaşmamışlardı. Fakat bir anlamda da hiçbir zaman birbirlerinden çok fazla uzaklaşmamışlardı. Monika Berlin ziyaretleri sırasında oturma odasında, kitaplığın önünde yatıyordu. Geçmiş yıllar boyunca o da Georg da hep diğerinin o sırada yaşadığı aşkı kıskanmıştı. Birbirlerine düzenli olarak yazmış ve buluşmalarında daima açık açık, adeta kadın prezervatifi kutularını ya da erkek prezervatifi ambalajlarını birbirlerinden saklamaya çalışmadan konuşmuşlardı. Georg, Monika bir keresinde ona *Müller Dondurması'nın 30 Yılı* fikrinin nereden aklına geldiğini sorduğunda, Brigitte'le geçirdiği o geceden bahsettiğini hatırlıyordu. Bu olay Monika'yı eğlendirmişti. Fakat Camille'le ilgili bir film fikri, her ne kadar -Klara'ya saygısından- o durumda daha fazla soru sormak istemese de, onu rahatsız etmişe benziyordu.

Ziyaret haftasının son günü Hermann'la üç kişilik bir kahvaltı için buluştular. Hermann bu yıldızlar topluluğunun -iki erkek, bir kadın- Georg'un yeni filminin hikâye yönünden çıkış noktası olduğunu fark etti. Yani birbirlerine türlü çeşitli itiraflarda bulunabilirlerdi.

"Şu Camille senaryosunun özelliği ne?" diye sordu Monika hemen. "Hermann neden onun senin için bu kadar önemli olduğunu düşünüyor?"

Hermann Monika'dan bir şey saklamak için hiçbir sebep görmediğinden, Georg ondan önce davranmayı tercih etti, o

eski 'küçük resimlerden oluşan bir film yapma' fikrini; bir noktaya kadar uzva saplanıp kalmış bir öğrenci hikâyesi anlatan senaryoyu beğenmediğini anlattı ve nihayet Camille'le o yılın başındaki son karşılaşmalarından da bahsetti. "Çılgmcaydı. Birbirimizi gördük, anında tanıdık. Ama ikimiz de belli etmedik. Soğuk savaş zamanlarından kalma bir casusluk filmindeki gibiydi."

"Bu ne zaman oldu?" diye sordu Monika.

"Şubatta... Film festivali sırasında... Camille'le hâlâ görüşüyor musun?"

"Hayır, ama ara sıra Erika'yla buluşuyorum ve o ikisi haberleşiyorlar. Bildiğim kadarıyla Camille evli ve iki çocuğu var. Ayrıca..."

"Evli ve iki çocuğu var! İşte bu, hikâyeyi çok hoş hale getiriyor," diye sevindi Hermann.

Georg'un içindeki projeksiyon salonuna, Kızılderili reisi ve geniş yüzlü, kızıl kahve erkek evlatlarla bir bahçe idili yayıldı. Demek ki Kızılderili kendini kafelerde sigara içmeye vermek için sadece birkaç günlüğüne kaçıp şehre gelmişti. *Marlboro light*, çadır markası Nscho-tschi... *Nscho-tschi*, Winnetou'nun kız kardeşi... Burada hiçbir şekilde keşfedilmemiş bir bağlantı daha vardı! Bunu daha önce neden düşünmemişti? Bu bağlantıyla, Hermann'a hatırı sayılır bir psikanalitik iyilik yapabilirdi. "Sadece onunla hiçbir alakam kalmadığı için Camille'le ilgili yazmayı başarabildim," dedi bunun yerine. "Şimdi ve aslında her zaman çok uzakta olduğu için... Bu konuyla ilgili olarak, hayattaki yan cümleler üzerine bir teorim var."

"Ayrıca," dedi Monika. "Bırakmadınız ki konuşayım."

"Pardon."

"Bence o, Camille değildi. Evet, hatta o olması kesinlikle mümkün değil... Bu yılın başında Erika'yla buluştum ve bana Camille'in birkaç aylığına yurtdışına gittiğini söyledi, ailesiyle birlikte..."

"Ne? Tam isabet!" diye bağırdı Hermann ve heyecanla Georg'un omzuna vurdu.

Tam isabet! İyi de neden? Sinirli, solgun, tekrar sigaraya başlamış Camille'in meşru anılar çemberinden radikal bir biçimde karartılarak çıkarılması onu neden bu kadar etkiliyordu?

"Herhalde Alzheimer oldum. Ya da halüsinasyonlar görüyorum, belki de bu daha iyi uyuyor," dedi Georg, kahvaltıdan sonra Monika'yı gara götürürken. "Biz insanız. Oysa senaryodaki Camille hayal ürünü... Yani halüsinasyon olarak da görülebilir. Bu iyi bir son olurdu, yazdıklarımı gerçek bir hikâye haline getirirdi."

Monika ona şüpheyle baktı.

"Bir erkek fantezisi üzerine," diye ekledi Georg, onu da inandıramayarak. "Camille, beni kadınlarda etkileyen bir şeye sahip olmalı. Aslında o değil, ama onun için gereken şeye sahip; bir işarete, belki de bir mutsuzluk işaretine... Gerçekten güzel olsaydı, beni zamanında ümitsizliğe sürükleyebilirdi."

"İyi de bundan nasıl bir film çıkacak?"

"Senaryoyu düzelterek yeniden yazmalıydım," dedi Georg. "Bunu düşündüm de... Gözünün önüne başarılı ve ünlü bir yönetmen getir, ellili yaşlarının ortasında bir adam... Oyunculardan, kameramanlardan ve teknik elemanlardan oluşan bir ekiple doğduğu küçük taşra kentine gidiyor. Kafasında ne olduğunu kimse tam olarak bilmiyor. Ortada doğru dürüst bir senaryo yok. Sadece altı oyuncu var: Üç erkek, üç kadın; her biri on beş, yirmi beş ve otuz beş yaşında... Tek bir çiftin farklı yaşlardaki halini canlandırıyorlar. Belli ki bir aşk hikâyesi çekilecek. Fakat setler o kadar plansız ve karmakarışık ki, kimse çalışmaya başlayamıyor. Küçük kentteki can sıkıntısı ve bıkkınlıktan, çok gerçek bir aşk halkası oyunu doğuyor; ki oyuncuların benzerlikleri de oyuna farklı bir cazibe katıyor. Ortaya bir tür yaz gecesi komedisi çıkıyor. Aslında yönetmen, kameranın arkasında olan bir şeyi bulup çıkarmaya çalışıyor. Sonunda tuhaf çift kombinasyonları oluşuyor, ama hemen hemen hiçbir

şey filme alınmıyor ve proje başarısızlıkla sonuçlanmış gibi görünüyor. Yönetmen evine dönüyor. Karısı ona kapıyı açıyor, üstelik o üç kadın oyuncuya hayret edilecek derecede benziyor."

"Bilemiyorum." Monika trençkotunun yakasını hafifçe çekti. "Yani adam, onu karısma bağlayan şeyin ne olduğunu bulmaya çalışıyor."

"Dönemin havasını da sokmak gerek," dedi Georg. "On beş yaşındaki oyuncuların, otuz beş yaşındakilerin onların yaşında oldukları zamanın önünde ne kadar anlayışsızca durduklarını... Hikâye altmışlı yıllarda başlayabilir. Belki de yönetmen, en yaşlı oyuncunun en genç oyuncuyu baştan çıkardığı anda memnun olur."

"Bu, kulağa daha ilginç geliyor."

Tren istasyona girdi. ICE[4] lokomatifi, önünde buz gibi bir hava duvarı itiyordu. Kulakları sağır eden fren sesi sırasında Monika'nın yüzü bir fırtınadaki gibi yaklaştı. Dudakları kuru ve küskündü. Georg ona Camille'in kendisini ne kadar etkilediğini söylememeliydi. Fakat neden söylemesindi? İki on yıldır kardeşmiş gibi birbirlerine aşk hikâyelerini anlattıklarına göre... Hâlâ kıyıda uzanıyoruz, diye düşündü Georg. Hiçbir şey bitmiyor! İçindeki hiçbir insan!

6

Onun için önemi olan insanlarla hep aynı noktaya, ilişkinin en yoğun noktasına geri dönüyordu. Eski senaryoyu tekrar gözden geçirmenin şaşırtıcı zorluklarının bununla bir ilgisi var mıydı? Camille'le ilişkisinin en yoğun noktasını belirleyemiyordu. Bir aylık hatırı sayılır emekten sonra Georg, hiç denecek kadar az ilerleme kaydettiğini saptamak zorunda kaldı. Senaryoyu yabancılaştırmak için gereken güçten yoksundu. Anlaşıl-

[4] ICE: Hızlı tren (Ç.N.)

maz bir ağırlık, serbestçe uydurmayı hedef alan her düşünceyi alaşağı ediyor ve sıkıcı, belgesel bir cümleye dönüştürüyordu. Üç oyuncu çiftiyle oynanan oyun başarısız oldu. Komplike bir zaman çapraşıklığı düşüncesi ve pek çok olası artistik sahne, kağıda değince sabun köpüğü gibi söndü. *Başkalarının Zevki*'nde başardığı şey, tamamen otobiyografik olan *Nabokov'un Kedisi* vakasında berbat bir biçimde karaya oturdu. Acaba karşılaştırmalı ölçümler aracılığıyla Camilleliğin bugüne kadar olan hayatındaki maksimumunu belirleyebilmek için, kronolojik olarak mı ilerlemeliydi? İlk zamanın en eski çamurunda: *Georg ve Camille okul yıllarında tanıştılar, yetmişlerin başında...* Bu bir senaryo değil, insanı depresyona sokan bir roman olurdu.

"Ne üzerinde çalışıyorsun?" diye sordu Klara. "Hiçbir şey anlatmaz oldun."

"Bir deney yapıyorum."

"Mesele şu Camille, öyle değil mi?"

"Bu sadece bir deney," diye karşı çıktı Georg.

Başkalarının Zevki'nin bir sonraki Berlin Film Festivali'nde gösterilmeyeceği kasım ortasında kesinleşti. Fakat Herfeld bunu, olası bir ticari başarının işareti olarak aldı. Artık başka festival başlangıcı beklemek istemiyordu ve filmin şubat sonunda 50 kopyayla sinemalarda gösterime gireceğini müjdeledi. Önce Georg'a bir tatile çıkmasını tavsiye etti; fakat dört hafta sonra, bir filmin başarıyla tamamlanmasının bir sonrakine teşvik parası kazanmak için en iyi şey olduğunu hatırladı. "Deneyler mi yapıyorsunuz? Çeyrek yıldır mı? Bana çalışma metnini gönderin."

"Belki bu daha kısa bir film olur, mesela otuz ya da kırk dakika..."

"Olmaz! Kimse bunu istemez! Televizyon yıllarınıza geri gidiyorsunuz! İki *sinema* filmi yaptınız! Uzun metrajlı filmler! Büyük resimler, insanları sinemaya çeken şeyler! Evren! Erotizm!"

'Gerçek yaşamı ele alıyorum, gerçek Camille'i... Bu cerrahlık ya da ihanet!' diye düşündü Georg. İnsan zaten var olan birini uydurmaktan daha utanmazca bir şey yapabilir miydi?

"İyi de neden?" diye şaşırdı Klara, Georg vicdan azabından bu şüpheyi sorumlu tutunca. "Binlerce yazar bunu her gün yapmıyor mu?"

"Bir insanı *yeniden* uydurmayı kastetmedim. Onu ikinci kez uydurmayı, o daha yaşarken yaratmayı kastettim. Bu aslında Tanrı'ya küfür..."

"Ya da genetik... Ama seni rahatsız ediyorsa bırak. Ya da Camille'i başka türlü uydur, ya da yazdığın şeyi bana bir kez oku. Başarı seni güvensizleştiriyor."

Herfeld'in basın çalışması, kâğıt ve selüloit meyvelerini verdi. Daha Roma'daki çekimler sırasmda gazeteciler, yüksek maliyet hesapları yapmak için ziyarete gelmişlerdi. Fakat şimdi, Noel'den hemen önce filmi gerçekten ciddiye alıyor ve Klara'yla Georg'un evine kamera ekipleriyle hücum ediyorlardı. ZDF... ARD... Özel kanallar... Merak ediliyordu: Georg, erotizm uzmanı; konuyla ilgili bir Alman (!) filmi çekmiş ve büyük ihtimalle, başarısızlıkla sonuçlanan bir ereksiyona neşeyle çakılmaya kalkışmış... Şenlik garanti görünüyordu. Georg video montaj masasını, çalışma odasındaki kanepeyi, kitaplıklarını ve klasörlerini hain gösteriş budalalarına dönüştüren objektif ve projektörlerin istilasına pasif ve inançsız bir biçimde hayret ediyordu. Mutfağa, koridora, hatta yer yokluğundan tuvalete kadar sürünerek uzanan uzun, siyah video kabloları yılanvari bir manevrayla oturma odasını fethedince, Klara öfkeden köpürdü. "Mobilyalarımızı televizyonda açık arttırmaya mı çıkarmak istiyorsun? Neden gazetecileri hemen yatağımıza sokmuyorsun?"

"Çünkü sinirlerimiz fazlasıyla bozuk," dedi Georg ve hemen ardından, öbür ucunda durduğu kameranın görüntüleri emen objektifine doğru bağırdı: "Neden evimi çekmenize izin veriyorum? Çünkü görüntü her şey demek değil... Görüntü öldürebilir, ama başarısız olup hiçbir etki yaratamayabilir de...

Günümüzde insanların çocuklarını kameraya çekerek yaptıkları video filmleri ele alın; mümkünse doğum, beşik, ilk yürüme denemeleri, dışarıdan korkma, banal, renkli, odaklanmış, ileri ve geri sarılabilir... Gölge bu yüzden kayboluyor mu? Sır bu şekilde yok oluyor mu? Ya durmadan çekersek ne olacak; bütün aşklarımızı, depresyonlarımızı, esrimelerimizi?"

"Fazla ileri gidiyorsun. Bunun senin filminle hiçbir ilgisi yok! Bu muhabirlerden ne istiyorsun?" diye sordu Klara.

'Tıpkı benim Camille'i uydurduğum gibi onların da beni uydurmalarını istiyorum,' diye düşündü Georg ve bu düşünceden ürktü. Üç ay boyunca eski senaryonun her cümlesini titizlikle incelemekten, her sahnenin üzerinden yeniden geçmekten ve zamanında daktiloyla yazılmış olan sayfaları metin belgesine aktarmaktan öte bir şey yapmamıştı. Bunun dışında yalnızca K.'daki o gün ve o gece tasvir edilmişti. İyi geceler demeden önce Camille'in yatağının önünde ve içinde geçen, kendisinin bu arada kum adamcığı sahnesi adını koyduğu sekansların üzerinden üçüncü kez geçerken -bütün o kekelenerek söylenen cümlelerle, Camille'in, gömleğini uyurgezer gibi saçlarının üzerinden geçiren ellerinin dikkatle takip edilmesine yönelik kamera direktifiyle, erkek arkadaşın kitaplıkta duran fotoğrafıyla ve Camille'in ilk cinsel deneyimini düşündüğünü itiraf edişiyle-, tamamen avunup avunmadığım kendisine ciddi ciddi sordu ve Klara'dan senaryonun şimdiki halini gözden geçirmesini rica etti. "Kadınlarla aramda hiçbir şey geçmemiş olsaydı, bu anlaşılabilirdi," dedi. "Ama bunu iyi yapmak zorundaydım, çünkü daha önce bir kez kötü yapmıştım. Asıl neden bu... Kötü yaratılmış karakterler; bu, bir insanı zehirlemeye benziyor."

"Bırak da önce bir okuyayım, Georg."

Okuma boyunca Klara'ya baktı, sinirli sinirli sigara içerek... Bu olaysız, alelade karşılaşma... Kendi hayatına ve Camille'inkine küçük, kirli bir ihanet... Hayır, kirli denemezdi; belki de ilginçti. Burada söz konusu olan, basket toplarının saflığıydı! Klara'nın senaryoda, bitmemiş büyük bir aşk bulmasından korktu ve endişeyle mimiklerini inceledi. "Bizim

hikâyemizi asla anlatamazdım," dedi o daha son sayfaya gelmeden. "Ya da kimyagerle geçirdiğim dönemi... Camille'le ilgili yazabiliyorum, çünkü artık hiçbir anlamı yok ve hiçbir zaman da fazla bir anlamı olmadı."

Klara kabul etmediğini gösteren bir işaret yaptı ve sonuna kadar okudu.

"Kadın soyunurken erkeğin yatakta yatışı ilginç... Gözünü azap içinde kül tablasma dikişi... İnsan kaçıp kurtulamıyor. Bir duruma saplanıp kalıyor, şimdi ve burada, her şey saçma, ama işte böyle..." Georg'a başını salladı. "Güzel ve heyecan verici bir hikâye..."

Georg kuşkulanmıştı. Klara'yı yabancı bir erkekle yatağa soktu, o can sıkıcı durumlardan birine, bedeninin üst kısmı çıplak, sinirli sinirli sigara içerek... *Onun* yan cümleleri... *Herkesin* kendi Camille'i mi vardı? Bu, işe yarar bir çalışma hipotezi miydi? Hikâyeyi mazur göstermek için aradığı örnek miydi?

"Kadın olarak, bir erkekle bir evde yalnız kalmak hiç kolay değil," diye ekledi Klara. "Siz bunu anlamıyorsunuz. Ayrıca insan isteyebilir ve bir yandan da istemeyebilir."

"Tabii... Ama burada kayda değer olan, Camille'in istemeyiş tarzı... Bana jestler, işaretler ve bakışlarla, üzerine atlamaktan başka bir şey düşünmediğimi ima etmesi... Tek bir art niyetsiz hareket yapamadım, anlıyor musun? Oradaki yönetmen direktifleri o kadar açık mı bilmiyorum."

"Gayet açık... Endişelenmene gerek yok. Tabii bu Camille biraz nevrotik..."

"Biraz! Demek istediğim de bu! O, nevrozun heykeli!"

"Peki sonra ne oldu? Birbirinizi bir daha gördünüz mü?"

"Onu birkaç yıl sonra tekrar ziyaret ettim, K.'da, seninle tanışmadan önce..." Georg Camille'in şehrine yaptığı ikinci daha uzun ziyareti anlattı; kayıtsızca, fiyaskoyla biten bir şirket gezisini anlatır gibi... Tek ihtiyacı olan, kafasında ve gece bahçesinde geçen her şeyi dışarı çıkarmaktı ve Camille'le olan bu son gerçek görüşmenin, onunla ilk karşılaşmalarından ne kadar

kısa bir süre önce gerçekleştiğini de Klara'dan sakladı. Onun yerine, Camille'in kendisine peronda, bağırıp çağıran futbol fanatiklerinin ortasında verdiği şaşırtıcı öpücükten bahsetti.

"Sana aşık oldu, sana hep aşıktı," dedi Klara kesin bir tavırla.

"Hiç de değil!"

"Ah Georg, hiçbir şey bilmiyorsun. Bir kamera gibi görüyor ve ancak o kadar düşünüyorsun, en azından bu konuda... Seni hiç unutmadı, ama sen de onu hiç unutmadın. Seni büyülüyor."

"Bu senaryoyu yazma fikri tamamen tesadüftü. Bir televizyon redaktörü aklıma getirdi. Gündelik bir şeyler yapmamı istedi, 'küçük resimler' dedi; tıpkı şimdi Herfeld'in bana 'büyük resimler' yapmamı söylemesi gibi... Bu lanet olası senaryo kendi kendine gider hale geldi. İşleri bitirememekten nefret ediyorum. Camille'le meşgul oldum; ikinci kez son derece ciddi bir biçimde, haftalarca ve aylarca, ve ben onunla bu kadar önem vererek meşgul olduğum için gittikçe daha önemli hale geliyor. Bu yapay bir durum..."

"Bence öyle değil. Arkasında daha fazlası saklı... Bunu düşünmelisin."

"Yanlış olan da bu değil mi? Kötü bir hikâyeyi artık ondan kurtulamayacak hale gelene kadar düşünmek?"

"Belki de böyle bir şey yapmak için yeterince yaşlı değilsin. Senaryoyu kaldır ve birkaç yıl sonra tekrar çıkarıp bak."

"Şimdi yapamazsam bir daha hiç yapamam! *Faust* değil ki bu!"

"Hayır, kesinlikle değil. *Nabokov'un Kedisi* ne demek?"

Georg bir kez daha Judith'ten, kimyagerden söz etmek zorunda kaldı; ki bunun üzerine eski sevgilileri ve aşna fişnelerıyle ilgili canlı, yoğun, sonradan labirentvari hale gelen bir sohbete daldılar. Ancak sabaha karşı üçte yattılar; biraz sarhoş ve birbirlerine yabancılaşmış bir halde, çatlamış bir ikinci deriyle sarılmış gibi tuhaf, çokeşli bir hüzünle sarılmış olarak... Klara'ya son Berlin Film Festivali sırasında Camille'le kafedeki sözde karşılaşmasından da bahsetmeliydi; sonuçta Hermann

ve Monika bile bu olayı biliyorlardı ve üstelik Klara, Camille'in dublörüyle bu şaşırtıcı karşılaşma sırasında oradaydı. Ama belki de gerçekten onun tavsiyesine uymalı ve projeyi bir kez daha çekmeceye koymalıydı ya da daha iyisi: Uyandıktan sonra hem eski, hem de yeni senaryoyu yok etmeliydi.

Öbür gün seyahate çıktılar ve Georg, *Nabokov'un Kedisi*'yle ilgili kararı dönüşüne kadar erteledi. Klara'nın iş icabı Viyana'ya gitmesi gerekiyordu. Aralık'ın 21'i olduğu için birlikte gitmeye ve Noel günlerini de Viyana'da geçirmeye karar verdiler. Georg zevk ve dehşet içinde kakanik bir melankoliye gömüldü. Güzel cesetlerle kent oyuncularını düşündü ve, televizyonda harika bir *Kottan bulundu* dizisi çaresizce gösterilirken üzerleri altın pullarla kaplı Jugendstil tarzı bakire orospuların tekno müzik eşliğinde, dövülerek genişletilmiş ve kızartılmış dana şnitzellerin üzerinde yan yattıkları ve kraliyet gazetesi okudukları bir fin-de-siécle-filmini yerinde çekmeyi planladı. Bir hafta daha kalsalardı ya da Berggasse No. 19'daki müzeye gitmeselerdi, Georg daha köpek yılının başında Camille projesini, daha hafif ya da daha önemli işler lehine bırakabilirdi. Sigmund Freud'un 1938 yılındaki ilticasına kadar yaşadığı evi gezdikten sonra, o kısa süreli neden-araştırmacı-olmadım-depresyonlarından birine girdi. "Beni utandıran, Freud'un konularının peşinden koşarkenki tutkusu; kayıtsız şartsız, on yıllarca," dedi, Berggasse'den Tuna Kanalı'na doğru inerlerken.

"Onun böyle olduğuna sevinmelisin, öyle değil mi? Sen bir sanatçısın, bunu neden kabul etmek istemiyorsun, tam da şimdi, başarılıyken? Bildiğin gibi Freud sanata hayrandı."

Üstadın bu konuyla ilgili yazıları, artık Georg'un aklına gelmiyordu. Güçlü bir ampulün ışığında beyaz duvar kâğıtlarını beyaza boyarlarken Hermann'ın ona Freud hakkında bir şeyler anlattığı günü hatırladı. O zamanlar da Camille'in hayalleriyle meşguldü ve Freud'un teorilerini pek iyi hatırlayamıyordu. S.'deki ergenlik sonrası Freudyen evre, Freud'un Londra'daki asıl evinin dekorasyonunun büyütülüp duvar kâğıtları haline getirilerek Berggasse'deki evin duvarlarına yapıştırılmış si-

yah beyaz fotoğrafları gibi gölgeye benzer, ama işte tam da bu yüzden ikna edici bir biçimde gözlerinin önünde duruyordu. Bu evre neredeyse tam olarak, Camille'le yürüyüş zamanına denk düşüyordu. Georg'a öyle geliyordu ki, Camille -üzerinde otuzlu yılların sımsıkı, eflatun sokak kıyafetiyle- Bergasse'deki gece ışığında birkaç dakika içinde geçmişe doğru yola koyulan dekora mükemmel uyardı. Camille şapkasının inik tülüyle bir faytondan inerek ve sokakla temas etmekten kaçınmak için eteklerini kaldırarak aceleyle Doktor Freud'un evine doğru yürüdü ve telaşla kapıyı çaldı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Klara şaşkın şaşkın. Belli ki Georg onun söylediği bir şeyleri kaçırmıştı.

"Çocuksu gerileme," dedi, "Yeni hobim... İnsanı genç tutuyor." Ona bunu düşündürenin ne olduğunu açıklaması gerekiyordu. Fakat daha bunu yapmadan, Camille projesini her halükarda gerçekleştirmeye karar verdiğini hissetti; gereken olgunluğa erişeceği daha sonraki herhangi bir zaman değil, şimdi ve bütün enerjisiyle... Bir ay içinde senaryonun yeni bir versiyonunu yazabilirdi; Klara ve o Asya seyahatlerine, bir buçuk yıldır ilk uzun tatillerine çıkmadan önce... Akşam yemeğinde Klara'ya, Camille'e olan gençlik aşkını anlattı. Klara, LSD 'tribi' olayını zaten biliyordu. Georg ona Lisa'dan da bahsetmişti; çünkü erkek bekâretini kaybetmenin bu türü, sinema olgunluğuna erişmiş görünüyordu. "Bugün Camille üzerinde çalışıyorsam, onun yalnızca kurgulanmış hali üzerinde çalışıyorum. O artık benim için gerçek anlamda yok. Bir görüntüye dönüştü, bir folyoya..."

Klara, senaryoyu okurken ve Georg anlatırken kendisine anlamlı gelen birkaç ayrıntı saydı: Mesela Georg'un kadınları monologlarla kendinden uzaklaştırma tarzı; mesela, Maria'dan ayrılma şekline ve zamanında Camille dondurmacı olayından sonra ondan ayrıldığında en küçük bir itirazda bulunmayışına bakılırsa bir kadın için mücadele etmeyi reddedişi... Son olarak da K.'daki ziyaret, kendi aşk ihtiyacını kabul etme ve ötekine

ilk dokunan olma riskini alma konusundaki beceriksizliğini ortaya koyuyordu.

"Bu kesinlikle doğru değil!"

"Doğru değilse, Camille hakkında yazmak sana neden bu kadar zor geliyor?"

7

Georg, Camille üzerinde çalışmış olduğu için Camille üzerinde çalıştığı hipotezini daha fazla savunmadı. Proje ona artık kaçınılmaz, sanatsal gelişimi için gerekli geliyordu. Ocakta bütün randevu taleplerini geri çevirdi, yapımcısını korkuttu, arkadaşlarını reddetti. Onun bu tarz gerilim dönemlerine alışık olan Klara ve Hermann, önce onu desteklediler. Bir şeyler yazarken ve okurken, kendi konusuyla gittikçe daha fazla bağlantı keşfetti ve bir seferinde gülerek, evrenin Camille'li bir yapısı olduğunu iddia etti.

"Bence biraz daha somut ele almalısın," dedi Klara bunun üzerine.

"Hermann, Camille'in benim Lottem olduğunu iddia etti. Thomas Mann'ın *Lotte Weimar*'dasını biliyor musun? Kitabı bu yakınlarda tekrar okudum. Enfes bir şey... Yaşlanan ve Goethe'yi, yıllar önce aleyhine karar verdiği ve bundan bir bestseller çıkarmış olan adamı yeniden görmek için Weimar'a giden Lotte'nin hikâyesini yazmış. Kadın, Goethe'nin hayatındaki önemine inanmış durumda, tekrar görüşme hayallerine kapılıyor; ama sonunda onun kendisini çoktan unuttuğunu, kendisinin sadece onun sanatı için bir bahane olduğunu anlıyor."

"Zavallı Camille'in başına da aynı şey mi gelecek?" dedi Klara biraz iğneleyici bir tavırla.

"Senaryoda Kleist'tan söz ediliyor, onun *O. Markizi* kitabından, hatırlıyorsun değil mi?" diye sordu Georg Hermann'a. "Camille'le geçirdiğim o geceden sonra tesadüfen tanıtım ki-

tapçığını görüp almıştım. Şimdi kendime, bu gerçekten bir tesadüf müydü diye soruyorum."

"Markiz... Şu zayıf bir anında hamile bırakılan kadın değil mi? Demek ki elimizde tesadüfün sebebi de var," diye açıkladı Hermann. "Camille seni hamile bıraktı. Rüyanda okyanus gemisini gördüğün o gece oldu. Neticede bundan *İngiltere Seyahati* çıktı. Camille ertesi sabah uykusuz kalmış gibi görünmüyor muydu?" Uyuyan bir erkeğe nasıl tecavüz edilebileceğini tasavvur etmeye çalışıyordu.

"Belki de bunu istedim," dedi Georg düşünceli düşünceli. "Belki de bu, Camille'in orgazm olmada çektiği zorlukları aşmak için tek şansı olurdu."

"Zorluk çektiğini nereden biliyorsun?"

"Günlüğünde okudum; o zamanlar, evinde yalnız kaldığımda... Sadece bir göz atmıştım, tabii ki çok utandım. İlk hamlede malum yeri buldum, bir erkekle yattığı zaman gelmediğini anlatan yeri...

"Bu durum bu arada değişmiş olabilir."

"Umarım öyledir, iki doğumdan sonra..."

Markiz'in hikâyesini, içinde birkaç sayfa sonra Kleist'm kukla tiyatrosu üzerine yazılmış bir makalesini bulduğu bir baskıdan okudu. Onun bir kez olsun senaryosundan başka bir kitapla ilgilendiğini görerek ferahlayan Klara, ne üzerinde çalıştığını sordu. Yine Camille'le bağlantılı bir şey mi?

"Bunu ortadan kaldırmam için analiz etmem şart... Tıpkı bir tümör gibi..."

"Eğer durum böyleyse, senaryoyu gerçekten tatile çıkmadan önce bitirmeni tercih ederim."

Georg ona makaleyi gösterdi. "Camille'in bir görüntü olduğunu söylerken çok yaklaşmıştım. Sadece hayalimde yaşıyor. Kendini savunma şansı bir fotoğrafın ya da işte bir kuklanınki kadar az... Fakat şimdi Kleist'm ortaya çıkardığı, haince bir şey geliyor: Bir kuklacının oynattığı kuklanın, en iyi dansçıdan daha fazla ruha sahip olabileceği gerçeği... Çünkü onun hare-

ketlerinden her biri, yönetmenin düşüncesine birebir tekabül ediyor. O kadar mükemmel olmasının sebebi, içgüdüsünün olmaması, -oyunculardan farklı olarak- en ufak bir kişisel girişimde bulunmaması... Bizi bu şekilde büyülüyor."

"Catherine Deneuve gibi, öyle değil mi? Sırrı olmayan bir sfenks..."

Georg bu teşvik edici fikri beğendi.

"Ama *seni* büyülüyor, *bizi* değil," diye ekledi Klara.

Georg, Bunuel filmlerinin kendisinde olmayan video kopyalarını edindi. Camille, Deneuve'e dış görünüş açısından birazcık bile benzemiyordu; ama Freudyen iç yapısı onu Bunuel için bütünüyle ilginç kılabilirdi. Kafadan uydurulmuş kadınlarla ilgili bir sürü film vardı ve çerçeve olay olarak K.'daki bir gün ve bir geceyi tutup karakterlerin ortak belleklerinden yola çıkarak geriye dönüşler eklemek suretiyle senaryonun şimdiki versiyonunu bir kez daha değiştirirken, bunlardan bazıları aklına geldi. Fakat karakterler Camille ve kendisiydi.

"Kötü görünüyorsun," diye uyardı onu Hermann bir sonraki buluşmalarında. "Kendimi suçluyorum, ne de olsa hep bu işten yana oldum. Sfenksin sırrı ne? Onun içinde okuduğun şey... Camille bir projeksiyon yüzeyi... Senin hâlâ kandırarak alay ettiğin, artık önemi kalmamış bir kadın... Seni öfkelendiren onun sterilliği, erotik hayal gücünden yoksun oluşu, ödlekliği... Sende olmayan bütün sorunlar, öyle değil mi?"

"Bunu nereden biliyorsun?" diye sordu Georg.

"Bırak şunu... En azından bir süreliğine... Başka fikirlerin yok mu?" dedi Klara.

Herfeld *Başkalarının Zevki*'nin şubatta, Berlin Film Festivali'ne paralel olarak vizyona gireceğini açıkladıktan sonra beklendiği gibi bir kez daha artırılmış medya ilgisi ortaya çıktı. Georg, çöpe attığı mektuplar ve ya fazla kayıtsızca, ya da fazla ciddi cevapladığı telefonlar aldı. Gelecek projeleriniz neler? Yeni fikirleriniz var mı? Ne üzerinde çalışıyorsunuz? Bir sonraki filminizin adı ne?.. İnsan neden durmadan film çekmek zorundaydı? Söy-

leyeceğini üç film, iki kitap ya da on resimde söyledikten sonra neden bırakmıyordu?

"Çok orijinal filmler planlıyorum," diye bağırdı Georg bir radyo-kültür dergisinin mikrofonuna doğru. "Hiç var olmayan görüntülerle... Önce: Embriyonlar için filmler... Sonra: Ölüm döşeğindekiler için filmler... Kimse bundan paçayı kurtaramamalı. Ölüler için bir sinema üzerine yoğun bir biçimde düşünüyorum!"

"Tatile çıkmamızın vakti geldi. Kendini kapalı tutman gerek... Böyle kontrolünü kaybetmemelisin," diye uyardı Klara.

"Git onu ziyaret et! Monika'da adresi var. Onu izle, gündelik hayatın ortasında, iki çocuğu ve cana yakın kocasıyla," diye önerdi Hermann. "Bu seni iyileştirecektir."

"Ne demek şimdi iyileştirmek? Mesele gerçekten bu değil," diye karşı çıktı Georg.

"O zaman ne?"

"Bir daha geri getirilemez olan, insanın artık iyileştiremeyeceği şey... Belki de bütün bunlar, Camille'in ilk aşkım olmasıyla ve hayatta tek bir aşkın yaşanmasıyla ilintili..."

"Aslında bu işe bir son vermeni tavsiye etmek istediğim halde sana bir tiyo vereyim, son bir tane: Sahte[5] senaryoyu da yaz."

"Efendim?"

"Camille'le ilgili bir yan metin," diye açıkladı Hermann. "Onun, hayatında bir yan cümle olduğunu söylüyorsun. O halde ona da yan cümleler ara. Sana sıkıntı verici ya da önemsiz geldiği için daha önce yazmadığın her şeyi yaz. Ama sadece somut olanı, teorileri değil... Ve sonra, bunu bitirdiğinde, bir kehanet senaryosu yaz, ya da fantastik bir senaryo; kısacası Camille'le bağlantılı olarak şimdiye kadar hayal ettiğin ve onunla ortak bir gelecek olarak tasavvur edebildiğin her şey... Belki bu seni kurtarır."

---

[5] Yazarın burada kullandığı "apokryph" kelimesi, İncil'e sonradan eklenen sahte parçaları ifade eder. (Ç.N.)

"Neden kurtarılmam gerekiyormuş?" dedi Georg. "Beni kurtaran tek şey, gerçekten iyi bir iş yapmak..."

"Önümüzdeki hafta Bangkok'a gideceğimizi hatırlıyor musun?" diye sordu Klara.

8

Tayland ve Bangkok'taki tatilden sonra Georg, Camille projesiyle ilgili pek bir şeyin değişmediğini saptamak zorunda kaldı. Zamansal uzaklık, diğer kültürlerle ayrışma, ona doğru uçan yeni fikirler; senaryonun başında bir saat geçirir geçirmez her şey kayıplara karışıyordu. Bu da sanatsal bir süreç miydi? İnsanın önce kabul etmek istemediği, kolayca yeneceğine inandığı, belki de sadece kafada kurulmuş olan, hiçbir tıp eğitimi kitabında yer almayan, ışıkta bakınca görülmeyen, insanı karşı konmaz bir güçle yere bastıran bir hastalığın hatlarına sahipti. Bir kez daha: Camille onu niçin bu kadar cezbediyordu? Diğer kadınlarla, bütün ana ve yan cümleleriyle yaşadıklarını sahne sahne gözünün önüne getirdi. Zihni, resimleri seve seve temin ediyordu; bazen pırıl pırıl, bazen fotoğrafı en ucuz makinelerle çekilmişe benzeyen, fakat hiç de mütevazi olmayan bir hiciv ikonu, oburca yemelerden ve acılardan, şiddetli ve yumuşak anlardan oluşan... Fakat hiçbir ağırlıkları yoktu, şu anda yoktu, senaryo üzerinde çalıştığı sürece: Camille'in evreninde sadece onun kendi çekiminin etkisi vardı. Georg ona boyun eğmek zorundaydı. En güzel aşk gecesinin (şu da unutulmasın, Klara'yla), en acıklı cinsel ilişkisinin (yarı sertleşmiş durumda, bir fahişeyle), en absürd orgazmının (Bir sevgilisinin kedisi onlara pusu kurmuş ve tam doruk noktasmdayken Georg'un sağ ayağına dişlerini geçirmişti.), en büyük aşağılanmasının (onu davet eden ve hemen istenen duruma gelemeyince onunla dalga geçen, leopar desenli bluzlu bir kadın), en şaşırtıcı başarısının (Metroda bir konser piyanistine bir şeyler söylemiş, biraz kafası karışık bir vaziyette onun eski bir binadaki altı odalı

dairesinde dolanmış, nazikçe geri çekilmek istemiş, ama onun tarafından engellenerek kaslı koltuk altına boşalmıştı.); bütün bunların sanki yalnızca, bir keresinde kiraz çiçeklerinin altındaki bankta gökyüzüne resmettiği, hâlâ pek inandırıcı olmayan geleceğe aitmiş gibi adeta yerçekimi yokmuşçasına süzülerek uzaklaştığını kabul etmek zorundaydı. Camille'in, aklında kalan birkaç cümlesi; yalnızca onların ağırlığı vardı. Onun yavaş, sakin yürüyüşü... Georg -*Başkalarının Zevki*'nin Münih'teki galası planlanırken- Hermann'm tavsiye ettiği kehanet senaryosunu yazdı, ki bu sırada aklma bilhassa sıkıntı verici şeyler (Camille'in günlüğünü okumak gibi) geldi. Buna paralel olarak biraz daha neşeli bir halde, başlangıçta Camille'in çıplaklığını tasavvur ettiği fantastik senaryoya başladı. Bu çıplaklığı kendisinin kurması gerekiyordu, çünkü tek bildiği şunlardı: Bronz rengi sırtı, sol göğsünün yarı gölgesi, Baggersee zamanındaki karnı...

"*Camille'in karnı!*" diye okudu Klara onun omzunun üzerinden, çaktırmadan yazı masasına yaklaştıktan sonra. "Orada ne diyor? Amma kargacık burgacık yazıyorsun!"

"Orada şöyle diyor: *Camille'in karnı; daha on yedi yaşındayken biraz gevşek, mesela havlusunu sermek için eğildiğinde... İnce bir körbağırsak ameliyatı izi... Bir zamanlar açılmış ve sonra tekrar dikilmiş olması tuhaf...*"

"Kulağa çok baştan çıkarıcı geliyor."

"Saflığa karşı çıkıyor."

"Hangi saflığa?"

"Basket toplarının saflığına," dedi Georg. "Bir ameliyat izi fazlasıyla insanidir. Aklıma başka bir şey daha geldi." Yazı masasının üstünü kaplayan kırmızı not kâğıtlarından birine uzandı. "Mesele sırlar ve bu, kehanet senaryosunun bir parçası..." Klara kızarak çalışma odasını terk ettiği için, sahneyi tek başına gözünde canlandırmak zorunda kaldı. Camille tam on sekiz yaşında, onu evinde ziyaret etmişti. Ziyaretinin sebebi matematikti, başka bir şey değil; Georg'un ona belli bir konuyu

anlatması gerekiyordu. Fakat Camille anlattığı her şeyi o kadar büyük bir kolaylıkla kavrıyordu ki, Georg onun bir de şunu ya da bunu açıklaması yolundaki ricasını anlayamamaya başladı ve sonunda kendini daha yetenekli bir öğrencinin karşısındaki bir öğretmen gibi gülünç duruma düşürdüğü hissine kapıldı. Sadece bunun için mi gelmişti?

"Okulda çok iyi duruma geldin. Bu kadar çabuk nasıl oldu?" diye sordu Camille ona.

"Benim sırrım yok," diye karşılık verdi Georg. "Önemli olan, yöntem..." Ona öğrenme kartoteklerini gösterdi, bazılarını; içindeki kartların, üzerindeki bilginin bilinme derecesine göre düzenlendiği ve mütemadiyen ters tarafa devrildiği, uzunluğuna göre gruplandırılmış ayakkabı kutuları... Düzensiz aralıklarla, boşluk bırakılmadan yazılmış öğrenme birimleri yerine kart büyüklüğünde doğa fotoğraflarına ya da aforizmalara ya da Georg'un en sevdiği kitaplardan alınmış özlü sözlere, fakat sonra da bambaşka parçalara rastlanıyordu. Üç *Playboy* dergisinin içerideki bu parçalara hizmet etmesi gerekiyordu.

"Bu bir pozitif şartlılık sistemi... İnsan sıkıcı gerçeklerle besleniyorsa, kendini kabul ve bilinçdışı itkilerini itiraf etmeli," diye açıkladı Georg; ve ancak şimdi, otuz yedi yaşında, bir kehanet senaryosu yazarken bu can sıkıcı yöntem ve onu başka kimseye değil, sadece Camille'e gösterdiği gerçeği tekrar aklına geldi. Fakat en kötüsü, onun tepkisini hatırlayamamasıydı. Camille'le ilgili olan, düşünceyi takiben, onun sadece bir görüntü olmasıydı; pornografinin spesifik olarak hayal kırıklığına uğratan yanı... Hatta Georg'un belleğinde bazen yeni, pırıl pırıl fotoğraflı dergiler gibi kokuyordu. Jestleri donuktu ve anlamsızca zihne yanıyordu. Camille, teslim almıyordu. Gerçek bir yakınlık yoktu. Bütün o verimliliğinin sebebi, ortalama insanın hayatı belki beş, belki on beş sevgiliyi ve taş çatlasa üç gerçek aşkı kaldırırken, yüzlerce aşk hikâyesini ve filmini, binlerce erotik fotoğrafı, bütün ayrılıkları, vedaları, doruk noktalarını, flörtleri, göğüsleri, penis makinelerinin üzerinde çalıştığı vajina makinelerini, şefkatleri, samimi sohbetleri, sahte tecavüzleri, yatak

sahnelerini, esrimeleri, *başkalarının* sıkışmışlıklarını böylesine kolay bir biçimde ve yığınlar halinde içine almayı olası kılan fantastik ayrıntıda yatıyordu.

Başkalarının Zevki'nin Münih'teki galası aynı anda hem hoş, hem de hayal kırıklığına uğratıcıydı. Arkasından iki röportajın ve çok zengin bir akşam yemeğinin geldiği, filmin oyuncuları ve bazı basın mensuplarıyla birlikte bulunulan bir sinema ziyaretiydi. Camille kutlamalar sırasında ortalıkta görünmüyordu; ne gerçekten, ne de şeytan olarak... Seyirciler arasından bir adam, sonradan ortaya çıktığı üzere onun filmlerini sadece film çeken başka eski matematikçi tanımadığı için izleyen bir matematikçi, Georg'a yaklaştı. Fermat teoreminin kanıtının bir önceki sene gerçekten yapıldığını Georg ondan öğrendi. Spontan bir biçimde gala yemeğine davet ettiği matematikçinin çizdiği kanıtın yapılış şekliyle ilgili taslağı sadece hayali bir karaltı gibi kavradı; ama onu bulmanın yıllarca süren zorlu bir çalışma ve dahice fikirler gerektirdiğini kolayca anladı. Akşam, daha doğrusu sabaha karşı, yemeğin en dayanıklı beş konuğu otelin barında kendilerine yıllanmış konyaklar ve Single-Malt-viskiler söylerlerken Georg sağ tarafında, barın dar kenarında oturan Inge Lemberg'in, elini Napolyonvari bir biçimde kendisinin pantolonunun önüne soktuğunu fark etti. Bilmekte geç kalışı yüzünden neredeyse yerinde olan ya da en azından doğa bilgisinde ünlü bir varoluş haline gelen bu duruma nasıl sebep olduğunu hayal meyal hatırlıyordu. Şimdi Inge onun kendisinin sırt görüntüsünü filmden çıkarmış olmasına hayıflanıyordu. Zaten filmin adının neden *Başkalarının Zevki* olduğunu da yeni anlamıştı, çünkü sonuçta onun payına pek bir şey düşmemişti. Georg, Klara'nın tam bir saat önce odaya çıktığını düşündü. Ayrıca kendisine kalan diğer konukların -Herfeld, Thorsten ve şaşırtıcı bir biçimde dokuz canlı olan matematikçi- ona sorarcasına, Inge'nin elinin nasıl böyle durduğunu (Fazlasıyla doğal ve hoş geliyordu; Georg kendini kocaman, pürüzsüz bir orkide yaprağının içindeki tohum kabı gibi hissediyordu.) hemen söyleyeceği umuduyla baktıklarını tahmin ediyordu. Yönetmen

ve eş olan Georg, diplomatik davranmak zorundaydı. 'Başka bir hayatta,' dedi Inge'nin kulağına -onun bileğini, insanın ara sıra zilzurna sarhoşken gösterebildiği bir ip cambazı dikkatiyle yavaşça barın üzerine doğru kaldırarak-, başka bir hayatta onu kesinlikle atlatmazdı. İnanılmaz güzel bir kadın olduğunu düşünüyordu.

"Başka bir hayatta," diye bağırdı matematikçi, "Fermat teoremini *biz* kanıtlayabilirdik!"

9

Georg ve Camille'in iki çocukları vardı.

Ormanın kenarındaki bloklardan birinde yaşıyorlardı; Camille'in tekrar tam gün çalışmaya başladığı nörofizyoloji enstitüsünün çok yakınında... Camille profesörlük elde etmeye çalışırken, Georg genellikle gece yarısına kadar hobi bodrumundaki montaj masasının başında oturuyordu. İki çocukları, ikizler, geniş Kızılderili yüzleri ve yuvarlak hatlı sağlam vücutları olan kızlar, onun yanına çömeliyor ve büyüdükçe solgunlaşıyorlardı. Georg gibi onlar da Weimar Cumhuriyeti'nin hayal sinemasını seviyor, Eisenstein ve Bergman'a, Fellini ve Antonioni'ye saygı duyuyor, Chaplin'in ve Marx kardeşlerin şeritlerini seviyorlardı ve James Bond'a gizli bir zaafları vardı. Sorun, hemen hiç konuşmamaları ve okuma yazma öğrenmek istememeleriydi.

"Bunlar bodrum kat Kızılderilileri... Yalnız, ama sonsuz duyarlılar," diye açıkladı Georg, Camille çocuklarının okula gitmediklerini, basketbol oynamadıklarını, diğer çocuklarla konuşmadıklarını ve sadece babalarının iki dizine oturup filmleri incelemeye hazır olduklarını fark ettiğinde. Video montaj aletini şaşırtıcı bir mükemmellikle kullanabiliyorlardı. Hemen hemen bütün önemli film sahnelerini biliyor ve ileride kendilerinin çekecekleri eserlerin sahnelerini, sırasıyla tasavvur ediyorlardı. Ne yazık ki Georg bir sinir hastalıkları kliniğine yatırıldı ve iki

küçük Kızılderili, cebir ve Latince temel yazı öğrenmeleri gereken bir alternatif eğitim merkezine gönderildiler.

Cannes Film Festivali'nin kenarındaki resepsiyonlardan birinde Camille... Metalik mavi renkte parlayan gece elbisesinin içinde, yapımcıların genç eşleri, kadın oyuncular ya da en azından dedikodu dergilerinin küçük muhabirleri kadar zarif ve soğukkanlı görünmeye çalışıyordu. Fakat büyük kafası, parlayan beyaz dişleri, bronz teni bakışları üzerine çekiyordu; gülümseyen, ters, alaycı bakışları... Omuzları, sinir içinde ondan uzak duran Georg'dan daha genişti. Aksi gibi de kendini tam anlamıyla rahat hissediyordu; çok içmişti ve kendisiyle diyalog kuran herkese, Avustralya'daki özel çekirge türleri konusunda ders veriyordu. Seyir meraklıları, Georg'un başarısını kıskanan insanlar, çevresini sarmışlardı. Sonunda Georg onu kolundan tuttu, kalabalığın içinden geçirerek otelin mermer dış merdiveninden aşağı indirdi ve kulağına tısladı: "Gece elbisesinin altına bu lanet jimnastik ayakkabılarını neden giyersin ki! Bir dahaki sefere pantolon giy! Ya anlattıkların? Kendimi Kolomb gibi hissediyorum."

Laboratuvarların ve enstitülerin cam ve alüminyum dünyasından tehditkar bir biçimde yükselen erkekler vardı: Tipik Camille-erkekleri, ağabeyinin kopyaları, iki metre boyunda herifler, sürekli Goretex ceketler giyen ve motosikletlerinin üzerinde doğayı keşfe giden basketbol oyuncuları ve som balığı avcıları... İnsan onları asla uygar ortamlarda görmüyordu.

"Hans," diyordu Camille. "Karl," diyordu Camille. Sadece iş arkadaşı... Gevşemiş ve kendinden emin bir biçimde eve geldiği o akşamlar ve geceler... Georg ona hiçbir şey soramazdı; çiçekli geceliğini omuzlarından kaydırıp yatağa, kendisinin yanına gelirken onu sessizce izlemek zorundaydı. Camille'in, saatini kurmak üzere ona arkasını her dönüşünde Georg onun omzunun üstünden gümüş çerçeveli düğün fotoğrafına bakıyor ve eski öğrenci evindeki dokunmadan geçen geceyi hatırlıyordu. Altyazılar yine beliriyordu. "Biliyorum, suçluyum Georg." "Bunu neden yapıyorsun, sana hiçbir faydası yok." "Yapmak zorun-

dayım, Georg." "Ama seni sadece eziyorlar. Eline geçen hiçbir şey yok." "Belki de ezilmek istiyorum, Georg. Belki de bunu istiyorum." Georg onu bazen, hemen olması gerektiğinde, daha ertesi gün bir meslektaşıyla, bardan tanıdığı bir kadınla ya da onun arkadaşlarından biriyle aldatıyordu. Camille'in sapıkça bulacağı şeyleri nesnel bir rutin halinde yerine getiren ya da neşeyle talep eden, daha kolay, daha esnek kadınlar... Yalnızca bir kez tabuyu yıktı ve onu...

"Seks sahneleri yazarken kafandan neler geçiyor?" diye sordu Klara.

"Seks sahneleri," dedi Georg. Yalnızca bir kez tabuyu yıkmıştı. Bu arada kırk beş yaşına gelen Camille, eve sabaha karşı ikide girmişti. Georg her zamanki gibi kitap okuyordu, neredeyse ezbere bildiği bir Eisenstein biyografisini... Camille onu içini görmenin çok kolay olduğu, ayrılığın ya da evliliklerinin bitmesinin onlardan sadece iki varsayımsal cümle uzakta olduğu noktaya kadar eleştirilebilecek ya da eleştirilmesi gereken o özürlerden biriyle selamladı.

"Şöyle bir yüzümü yıkayayım," dedi ve gerçekten, taş çatlasa bir dakika sonra banyodan çıktı. Soyunurken arkasını dönmeyip profilini gösterdi. Karnı küçük, yumuşak bir kütle gibi şişmiş ve derin bir katla bölünmüştü.

"Sigara içmen şart mı?"

Georg sigarasını söndürdü.

Camille çoktan çiçekli geceliklerinden birini üzerine geçirmişti; ayakta durmuş, yatak örtüsünün bir ucunu tutuyor ve ona bakıyordu. Alnının üzerindeki saçsız yeri mi inceliyordu? İçi doldurulmuş göbeğinden pek bir farkı kalmayan göğsünü, Goretex ceketlinin daha bir saat önce kendi bedeninin üst kısmını sıkıştıran göğüs kafesiyle mi kıyaslıyordu? "Ah, ışık," diye mırıldandı, yatağa girerken yarı yolda.

"Bırak," dedi Georg hemen. "Ben şimdi tekrar kalkacağım." Bu sefer de kolayca Kızılderili çadırı karanlığına çekilmesini istemiyordu. "Düşündüm."

Camille'in hâlâ bir genç kızınkine benzeyen, ama yaşlandıkça kendine has bir biçimde kabalaşan yüzünde bir özlem ve beklenti ifadesi belirdi.

"Eğer devam etseydim, o zamanlar..."

"Hem sen neden hep bu biyografileri okuyorsun? Madem seni rahatsız ediyor..." diye karşılık verdi Camille, korkulacak olan belli ki her zamanki şey olduğu için aynı anda hem ferahlamış, hem de hayal kırıklığına uğramış olarak... Georg, çeşitli sahnelerinin fotoğrafları çalışma odasının duvarlarını ve hatta son zamanlarda dört odalı evlerinin girişini süsleyen iki orta başarılı sinema filminden sonra *(İngiltere Seyahati, Başkalarının Zevki)*, elinde üzerinde kırmızı büyük harflerle yazılmış *Nabokov'un Kedisi* adının parladığı, yıpranmış senaryoyla birdenbire onun yanında belirmeseydi... Kurgucu olarak geçinip gittiği başarısız yıllardan sonra Camille'in onun acılığına, çok görme merakına ve kendi zayıflığına daha fazla katlanamadığını anlamasaydı, ne olurdu?

"Matematik öğretmeni olmasaydım," dedi tehditkar bir tavırla, "O gülünç öğrenci birliği sinemamla!"

Camille o zamanlar -sekiz yıl olmuştu- Georg'un teklifinin cazipliğine kayıtsız kalamamıştı.

"Oku şunu!" diye bağırmıştı Georg. "Ben bu filmi yapamam! Ben onu yaşamak istiyorum!"

Nasıl karşı koyabilirdiki? 1993 Şubatında, *İngiltere Seyahati*'nin galasmda hazır bulunmak üzere Berlin'e gittiğinde -suçunun farkında, zinada bulunan bir kadının deli gibi atan kalbiyle iki kat anne-, Georg'u mikrofonun başında ve iki gün sonra iki kol boyu uzağında, bir kafe masasında otururken görünce, kendi hayatı ona o kadar önemsiz görünmüştü ki, içinden onu okunmuş bir gazete gibi buruşturup pencereden atmak gelmişti. Üzerine çöken kimseye açıklanamaz yorgunlukla evine dönmüştü. İki oğlan için en iyisini yapmıştı; kendisinin yepyeni bir hamle yapması gerekirken, C4 profesörlüğü kapan Richard için... Fakat sonra, 1994 ilkbaharında, bu çılgınca darbe... Yıp-

ranmış senaryosuyla Georg; gözlerdeki bu parlak kayıtsız şartsızlık, bu heyecan verici her şeyin değerini düşürme ve her şeyi yeniden oluşturma gücü... Georg'un kendisine yalnızca kulis olarak ihtiyacı vardı. Onun hayatı matematikti; hiç kimsenin ve hiçbir şeyin onun kararına karşı çıkmadığını ispat edebileceği tek yol... Fakat o düşüşe geçince, yapımcı onu aramamaya başlayınca, artık ortaya makul bir senaryo çıkaramayınca, kendisi onun çevresini daima (kendisini ise istemeye istemeye, basit mekansal yakınlık yüzünden içine alarak) saran kalabalığın gitgide ondan uzaklaştığını fark edince, Camille şunu anlamaya başladı: O, yalnızca o Georg'u bir şeylere zorlayabilirdi. Ona bir yıl daha verdi. Georg her göreni ürküten saçma sapan, şatafatlı senaryolar yazdı. Sonra ciddileşmek zorunda kaldı ve neredeyse kırk yaşındayken bir öğretmenlik işi bulduğu için de şanslıydı. Çalışma odasının duvarlarını kaplayan çekim fotoğrafları, tozlanmış ikonlar... Camille'in haftada bir kez gördüğü oğulları... Bu hikâye böyle bitiyordu: Camille'in S.'de doğan kimsenin dünya çapında ünlü olamayacağı yolundaki eski şüphesinin onaylanışıyla, kabullenmeyle ve yine de belli özgürlük dereceleriyle ve tam bir zaferle; çünkü onun profesörlüğü ve ara sıra sevgilileri, anneliğinin hüzünlü ve güzel bir romanı, zinada bulunan bir kadın olarak Berlin'de geçirdiği iki yılı anlatan kısa, heyecan verici bir filmi vardı. Ve ona hiçbir zararı dokunmayan; nikotin, alkol ve 'öznefret dayanıklılık koşullarıyla' şehir ormanında hayata tutunmaya çalışan Georg... Camille'den ayrılmaya asla cesaret edemezdi. Camille onun kaderiydi.

"Işığı kapamak istemiyorum, sana bakmak istiyorum."

"Çok yorgunum Georg."

"Tanrı aşkına, yarın cumartesi! Neden tek bir aşk gecesi geçirmiyoruz? Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

"Peki sen yarın Hamburg'a gittiğimizi biliyor musun?" dedi Klara. "Hiçbir şeyi düşünmüyorsun! Biletleri, otel rezervasyonunu... Her şeyi bana bırakıyorsun. Banal hayat; onunla sen ilgilenemezsin tabii..."

Camille'in göğsünün üzerindeki yırtılmış, folklorik çiçek desenli pamuklu... Akıl almaz; bu hamle, teninin dışarı uğrayan bronzluğu... Hayır Georg! Yalvarırım Georg! Ama hayır, Camille hiçbir şey söylemiyor. Benimle Hamburg'a gelmek istemiyorsun. Yalnızca bu saçmalığı istiyorsun, bu senaryoyu, bu öfkeyi! Camille'in koyu renk Kızılderili gözleri hipnotize olmuşçasına Georg'a dikiliyor. Sağlam bedeni hâlâ uyuşuk... Ama bu, ilk deneyimlerinin sabırdan kaynaklanan hareketsizliği değil; içinde hayal kırıklığının daima hazır beklediği karanlıkta çaresizce eriyerek yok olma değil... Sekiz yıldır evli ve hiç tutku yok. Son pamuklu gecelik parçası, artık görünmeyen körbağırsak ameliyatı iziyle açıkta kalan karnı... Biliyorum Camille, biliyorum; külodunun mor ipeğinin altında, en sessiz odanda, Goretex ceketlinin menisi var. O zaman itiraf et, o zaman üç saat arayla iki erkeğe sahip olmanın tadını çıkar. Sekiz yıllık evlilik ve anüsünü daha hiç görmedim, daima kalçalarını sıkıştırıyorsun, supap ağızlığını saklayarak, Tanrım, neden, göster, dehşete düş, olay bu, gerçekten: Eski filmlerimizin sahneleri karşısındaymış gibi dehşete düşmek, sanki ilk kez bir organım varmış gibi, bu inanılmaz, sekiz yıl! Georg, üç parmağıyla Camille'in sıcak çukurlarında, sadakatsizliğinin balçığında; fal taşı gibi açılmış gözlerine bakarak... Ve birdenbire, onun bacaklarını dizleriyle ayırırken ondan hiç beklemediği, gırtlağından gelen bir ses duyuyor; aslında her zaman, ama asla aşk karşısında değil, sadece şiddet ve hor görme karşısında çıkarabildiği, hayvani bir tıslama... Bakışında davet, yıkım, zafer vardı. 'Beyaz kaybeder! Beyaz kaybeder!' diye düşündü Georg. Camille başardı. Başarabilirdi! Neredeyse başaracaktı, çünkü Georg hâlâ kendi kollarını gevşetebilir, dizinin baskısını azaltabilir, onun bileklerini bırakabilirdi ve yaptı da; kurtularak, titreyerek, yine ümitsizce, onun hain gramatiği tarafından vurularak... "Biliyordum!" diye bağırdı Camille. Haksız yere, vakitsiz!

Hiçbir şey olmadı. Daha değil... Sen yalnızca bir filmsin Camille; yalnızca ölü, yaralanamaz bir anısın.

"Belki tekrar görüşürüz, bu tatilden sonra!" Klara evi terk etti. Georg'un biletini yırtmıştı.

"Düşünsene, Camille'e tecavüz ettim. Bu, kehanet senaryolarındaydı."

Hermann kaygılı görünüyordu, başını salladı. "Karın nerede Georg?"

"Hamburg'a gitti."

"Tek başına mı? Şimdi ne olacak?"

Georg, pornografik bir film çevirmek istediğini söylediği bir röportaj verdi.

"Engel ne?" diye sordu röportajcı.

"Güveniniz için teşekkürler," diye karşılık verdi Georg.

Görüntülerdeki tecavüzle meşguldü. Bir kız arkadaşı bir keresinde onu dehşete düşürerek, Berlin yapımı berbat bir kült filmde ereksiyon halindeki penisi ve elinde bir bıçakla bir kadının üzerine yürüyen adamı görünce tahrik olduğunu söylemişti. Görüntü olarak tecavüze uğramayı istemek... Görüntü olarak ölmek... Görüntü olarak öldürmek...

"Bir Kızılderili şiiri buldum," dedi Georg Hermann'a. "Tsoaitalee'nin sevinç şarkısı... *Ben, parlayan gökyüzündeki kanatlarım. Ovada koşan mavi atım. Pırıldayan suda yuvarlanan balığım. Bir çocuğu izleyen gölgeyim. Gece ışığıyım, çayırların ışıltısıyım.*"

"Bu da ne böyle Georg?"

"Bir kurt yavrusunun açlığıyım. Bütün bunların rüyasıyım. Dörtlük böyle bitiyor. *Her şey* olmak istiyoruz. Dünyanın üzerindeki ve içindeki bir kamera... Ama belleğimize, hiçbir zaman daha iyi hale gelmeyen bu banal filmin içine kapatılmış durumdayız."

"Kızılderililere nereden takıldın yine?"

"Camille yüzünden tabii ki... Onu belleğimde sömürgeleştiriyorum. Ayrıca sırrını ortaya çıkardım."

"Hangi sırrı?"

"Mastürbasyonun temelini... Hayal ettiğimiz şeyin el sürülebilir olmaması gerektiğini... Fellini'nin harika bir sahnesi vardır; kocaman bir yatak örtüsünün altında düzinelerce oğlan yatar ve bir kişiyi altlarına alırlar, bir tür turnuva... Gözlerinin önünde bir sanrı vardır, gerçek bir kadın değil... Bu şekilde bu olay daima bir eğlence olarak kalır ve gelecekte de öyle kalacaktır."

"Bunun kötü yanı ne? Camille'le ne alakası var?"

"Hâlâ mastürbasyon yapıyor musun? Kızarmana gerek yok, neredeyse kırk yaşındayız. Muhtemelen bunu sana bir daha kimse sormaz."

"Eğer öyleyse, çok seyrek..."

"Benim gibi... Ama belirleyici olan bu değil..."

"Peki ne?"

Hermann, en eski erotik rüyalarını hatırlıyor muydu? "İlk kez, henüz çok karanlık bir biçimde kadınların bilincine vardığın rüyaları ve hayalleri kastediyorum. Heyecanlanmaktan ziyade korkarsın, çünkü bu durum için bildiğin bir çare yoktur ve kızlarla ne yapıldığı konusunda fazlasıyla belirsiz fikirlere sahipsindir."

"Şimdiki çocukların hepsi porno film izliyorlar."

"Şanslılar."

"Nasıl?"

"Camille onlara zarar veremez," dedi Georg.

Dokuz ya da on yaşmdaydı, *Winnetou I*'i birkaç kez okumuştu ve gittikçe daha sık olarak, annesi onu uyandırmaya gelmeden uyanmaya başlamıştı. Yaşadığı en yoğun bedensel deneyim, sallanan bir süt dişini tükürükten ıslanmış başparmağıyla işaret parmağının arasma berbat bir darlıkla yerleşmiş olan zevk ve acı genliğiyle zahmetli bir biçimde çekişi, muzaffer bir rakibe kazanmıştı: Nscho-tschi, Winnetou'nun kız kardeşi... Saf çizgiden hortlayarak, Georg'un kokusunu jimnastik kulübündeki barfiks kayışlarınınkinden tanıdığı, beyaz bir geyik derisine sarınmış olarak onun rüya ve uykudan oluşan karmaşasına

doğru eğilmişti. Belli belirsiz ve kesinlikle gerekliydi; Georg onu kendine yaklaştırmak, insanın dalarken nefesini ciğerlerindeki gücün sonuna kadar tuttuğunda suyun yüzeyinde gördüğü, hafif ışık salan hava gibi içine çekmek istiyordu. Bazen Georg'a dokunuyor, Georg ise bunu insanı bağırtacak kadar pürüzsüz teninin neresiyle yaptığını bilmiyordu. Bazen onun sarılışını hissediyordu, sanki kendini tutuyormuş ve parçalanıyormuş gibi; çünkü onun kendi yanağına yaklaşan siyah, örgülü saçını görmek için rüyada gözlerini açar açmaz, Nscho-tschi kayboluyordu. Georg onu gördüğü sürece uzaktaydı ve uzakta olduğu sürece onunla hep aynı tüyler ürpertici ve harika oyunu oynuyordu. Daima, ona her şeyi verebilecek gücü olan başka erkeklerden geliyordu. Georg ne olduğunu bilmiyordu, bunu ona sunmak zorundaydı, ama ne olduğu aklına gelmiyordu. İkide bir sınıfının en kaba saba ve en çirkin öğrencisiyle, Markus Hellerich'le çekip giderek onunla alay ve ona işkence ediyordu. Markus adam gibi düzebiliyor, demişti, utanıp sıkılmıyor. Albino kirpikleri, küçük şişkin bedeni; bu tiksinç hilkat garibesinin hiçbir yanı onu rahatsız etmiyordu. Neden tekrar tekrar Georg'a geliyordu? "Ben de düzebilirim!" diye bağırdı Georg, o, siyah gözlerini kendisine diktiğinde. Bunun, ot saplarını penislerine sokarak ya da kızların bacaklarının arasındaki ikiye bölünmüş küçük yastıkları inceleyerek oynadıkları yasak oyunlarla, civanperçemi kokusuyla ve acı bir özsuyun damladığı karahindiba saplarının tadıyla bir ilgisi vardı. Fakat anıların bu oyunlara hiçbir faydasının olmaması ve hatta tamamen yanıltıcı olmaları çok daha zor ve bir o kadar da yetişkinceydi. Araba kullanmak bunun yanında iş bile değildi; ata binmek ya da 5 metre yükseklikteki tramplenden planjon bile bunun kadar zor değildi. Nscho-tschi... Georg'a düzmenin gerçek doğasıyla ilgili hiçbir ipucu vermemişti. Sınıfın hödüğüyle ortadan kayboluyor, geri geliyor, onu süründürüyor, kendini tutulamaz biçimde geri çekiyordu. Georg'un her sabah yarım saat boyunca bu işkencelerin tadını çıkardığı haftalar vardı; delice ve deliliğe bağımlı bir halde, oğlan çocuğu hayatının bu hiç kimsenin keşfetmemesi gereken rüya iksirleri...

"Ve işte Camille bu," diye saptadı Georg. "Bunun için yapabileceği gerçekten hiçbir şey yok. Ondan bana kalan şey, işte tam da bu mazoşist bileşenleriyle anılar, en büyük yakınlıktaki bu dokunulmazlık... Ve filmin kurgusu da bu; bu aşılamaz mesafe..."

"Demek ki artık neden yönetmen olduğunu biliyorsun," dedi Hermann. "O halde Camille'i o zamanlar, on beş yaşındayken düzüşmeye ikna edememen iyi olmuş."

"Hiçbir zaman ikna etmeye çalışmadım ki... Onu rahat bırakırsam benim için bir gün çok daha önemli olacağını sezdim."

"Tamam, o halde mesele açıklığa kavuştu ve kapandı."

"Belki... Tabii böyle bir meselenin kapanması mümkünse... Arkasında yatanı görmüyor musun? Kadınlardan ne istediğimiz sorusu... İnsan bu soruyu hiçbir koşulda yanıtlamamalı."

"O zaman bir film daha çek. Göreceksin, bir an evvel karının arkasından gideceksin. Evliliğini riske attığının farkında mısın? Klara'nın Hamburg'a tek başına giderken ne kadar ümitsiz olabileceğini biliyor musun? Ya da ne kadar öfkeli, ya da her ikisi de..."

Georg gözünü, masada aralarında duran ağzına kadar dolu kül tablasına dikti. "Ondan önce yapmam gereken başka bir şey daha var."

"Bunu iyi düşün. Klara'nın senin aşk gramatiğinin ana cümlesi olduğunu sanıyordum."

"Öyle zaten... Ama yapmamız gerekeni yapıyoruz. Bunun hiçbir önemi olmamalı."

"Ya olursa?"

"Önemi yok. Bizim aramızda taktik yok."

"Bana sorarsan sen delisin."

"Hayır, yaşıyorum," dedi Georg solgun ve kararlı.

"Yapman gereken diğer şey ne?"

"Kızılderili... Kızılderili görmeliyim."

6
Cortés Ayak Basıyor

Beyaz adamın gerçeği, bankaları, dükkânları, neon ışıkları, trafiğiyle onun sokaklarıdır; polisler, orospular ve bir kontrol saatine basmak zorunda oldukları için aceleyle yürüyen, kederden bitkin düşmüş insanlarla dolu sokaklar... Ama bu, gerçek değil... Asıl gerçek, bütün bunların arkasında yatar. Büyük Peder Peyote onu bulmana yardımcı olsun.

Crow Dog

1

Son dakika uçuşlarıyla ilgilenen bir seyahat acentasında, Mexico City'ye bir sonraki hesaplı uçuşun Paris üzerinden yapılacağı ortaya çıktı. Ara inişe kadar Georg'un doğru yolda olduğundan kuşkusu yoktu. Kararının radikalliği içinde kendinden hoşnuttu ve mantıklı içgüdülerinin uyuşukluğunu daha da artırmak için plastik bir bardaktan Bordeaux şarabı içiyordu. Camille'le ilgili çayırlık ve taşralı fantezileri yanlıştı. Camille her zaman yalnızca safı oynamıştı. Mesele kudretli Kızılderililerdi, teknolojinin ve imparatorluğun vahşileri... Camille'in çalıştığı araştırma enstitülerinin çelik boru ve alüminyum kompleksleri, geometrik olarak özenle inşa edilmiş Aztek tapınaklarının art-

çılarıydı. Camille'in kesinlikle garip olan, daima saklı tuttuğu dünya görüşü eski Kızılderili âleminin mitlerine ve tuhaf kültlerine tekabül ediyordu. Ve son olarak, erken gelişen barbarlığı -ki bunun için yapabileceği bir şey yoktu- erkekleri yere yıkmıştı; kalplerini göğüs kafeslerinden çıkarmak için... O yüzden Meksika; kesinlikle gerekli bir adım... O yüzden denklem sisteminin çözülmesinden hemen önce oluşan (Kesir çizgisi kaburgalarının kırılması! Çözümün atan, yalız kası!), bütün sapkınlığın ve yapılan hareketin kafadan çatlak başına buyrukluğunun bilincinde olmanın hiçbir şekilde azaltmadığı, aksine artırdığı istek...

Kiraz çiçekleri, içinde karlar uçuşan cam bir küredeymişçesine Georg'un belleğindeki üzüm bağlarının arasında bulunan bank minyatürünün üzerinde dans ediyorlardı. Şimdi en yüksek düzlemlerden birinden, gökyüzünü delip geçen çelik çivilerin uçuş yörüngelerinden kendine bakıyordu; on iki yıl ve on bin metre aşağıya... Üzüm bağlarının arasındaki bankta oturan ve çoktan görüş alanından çıkan ufacık bedeninin belli ki ümitsiz itkisine itaat etmek, Mastercard'ın sessiz sedasız her şeye kadirliğiyle kendi ricasını yerine getirmek ne zevkti! Şimdi tutkusunun ve tuhaf fikirlerinin peşinden gitmek için sadece zamanı değil, parası da vardı. Camille'in yüzünü hayal etti; bu seyahati öğrenmesi şeklindeki varsayımsal durum bağlamında, mesela elinde (hâlâ yazılmayı bekleyen) bir kartpostal tutan Monika'dan: "Georg'dan geliyor, sapıtmış, Mexico City'de serseri gibi dolaşıyor, senin yüzünden!" Camille buna hemen kanardı; çünkü insan hiçbir şeye, başkalarının hayatında oynadığı rolün büyüklüğünden fazla inanmazdı. Camille'in *görüntüsü*, mesele yalnızca buydu; parlak folyo, otuzbir modelinin sonsuz verimliliği... Georg'un Lotte'si, Dulcinea'sı, Beatrice'i; onu öğrenim gördüğü yerde zihnine çizdiği Vermeer gündelikliğinde, efsanevi soyunun kendisinin şu anda takip ettiği ışığında... Boeing gücünü kaybedip alçalırken şarabını bitirdi ve kapıları çarpan büyük bir dolabın içindeymişçesine sallanarak, Charles de Gaulle Havaalanı'nın bir otobanın tam ortasından kestiği yonca yaprağına indiler.

Üç saatlik rötara ve birdenbire geri dönen mantığının saldırılarına dayanmak zorundaydı. Bagajı Tegel'de doğrudan Mexico City'ye gönderilmişti. Sonuçta onu derhal yapılacak bir dönüş yolculuğu konusunda engelleyen tek şey, bir kez yutulan bavulunu airport mekanizmasının elinden zorla alma külfeti karşısındaki korkusuydu. Bitmek bilmeyen yürüyen şeritlerin üzerinde turuncu tünel borularının içinden geçerken, Klara Hamburg'a nasıl onsuz gittiyse kendisinin de Meksika'ya Klara'sız gidebileceği düşüncesi fazlasıyla absürd geliyordu.

Dinlenme alanlarından birinde, kulağında bir salıncaklı atın üzerinde durduğu ayağın çelik yayının aralıksız gıcırtısı, toplam yedi "Meksika mektubundan" ilkini yazdı: *Aramızda mutlaklık olmalı, el sürülemeyen bir çekirdek... Yalnızca şüphe onu parçalıyor. Azteklerin ana besinlerinin balık olduğunu okudum ve gerçekten de: Camille'in gençlik aşkımız zamanında yediğini gördüğüm tek şey, sardalyeydi...*

D terminalinin eldivenin şişirdiği bir boksör kolu gibi Boeing 747'nin yanağına yönelttiği vinç kolu, yolcuların adımları altında titriyordu. Makinenin içinde göz pencerelerden süzülen yumuşak ışıkla uçak hoparlörlerinden yükselen müziğin arasında ilerlerken Georg kendi kendine hiçbir alternatifinin olmadığını söyledi: Ancak başka bir kıtada iyileştirilebilecek bir hastalığın pençesindeydi. Diğer dört yüz hastayla ya da sadece dünya vatandaşı olmak isteyen dört yüz yaramazla birlikte el bagajını yerleştirdi ve emniyet kemerini bağladı. Oturduğu yerden görebildiği üç ekranda Air France filotillasının farklı uçak tipleri, pistlerin üzerindeki ışıltıda dönüp duruyorlardı. Milyonlarca kez havalanıldığı, uçulduğu ve güvenle inildiği konusunda güvence vermek için beyaz martı gövdeleriyle kırıtıp duruyorlardı.

747 kalkış pozisyonunu alırken Georg geniş, sarı-gri, yarısı güneşte ayırt edilemeyen alana tepeden şöyle bir baktı ve Eyfel Kulesi'ni boş yere aradı. Bir bankın, Klara'nın onun kucağındaki başının ve içinde kulenin betonarme kemerleriyle yaz göğünün bulutlarının harika bir biçimde küçülerek yansıdığı gözlerinin anısını, demir contaların altına bastırmak zorunda

kaldı. Geri dönmek için artık çok geçti. O delice Kızılderili-fikri şimdi onu sabit tutuyor, koltuğunun sırtına bastırıyordu. Büyük transatlantik makineleri de kalkış aşamasında sarsmaya ve sallamaya başlıyorlardı. Anlaşılmaz elektronik tarafından tiftiklenmiş, yan dümenlerin şekline kadar mükemmel bir biçimde matematikleştirilmiş olarak, havanın insanı ümitsizliğe düşürecek kadar ince olan ortasına doğru koşuyor, atlamaya hazırlanan çocuklar ve büyük, hantal uzunbacaklılar gibi adım almaya çalışıyor ve kazanıyorlardı. Georg türbinlerin gücünün, zafer kazanan iradenin, havada engelsiz süzülürken dağılan gerilim sembolünün tadını çıkardı. Derken aklına filmleri geldi; Camille yumuşaklığında bir gevşeme, düşme ve alçalma yerine insan ölüme havalanmalıydı. Banliyölerin çapraz görüntüsüyle, şubat göğünün uçak penceresine doğru süzülen safir mavisiyle, sigara içilen bölümde oluşan ilk ince tütün bulutlarıyla birlikte son düşünceler de dağıldı. Ekranlarda ilk kez, üzerinde yeşil bir Avrupa'nın gök mavisi bir okyanus tarafından kavruk kahverengi bir Amerika kıtasına bağlandığı bir video haritası belirdi. Bir uçak modeli, bütün Normandiya'yı üst üste koyarak dikiş teyellerini andıran transatlantik bir yayın ek yerinde pırıldıyordu. Bu da matematikti. Hava yolculuğu, hırs, delilik, trigonometri ve zorbalık, vahşiliğe duyulan istek; kibir ve yok etme arzusuyla birleşmiş... Cortés; beş yüz yıl önce Meksika'yı boyunduruğu altına almak için yola koyulan dalkavuk ve katliamcı, bu şekilde donanmıştı ve Georg da ganimetini almak üzere Camille'in sırrına bu şekilde, korku ve dehşet içinde yaklaşıyordu.

"Şimdiden sigara içsem rahatsız olur musunuz?" Georg'un iki yanında pencere kenarında oturan kadın, ortadaki boş koltuğu katlanmış bir erkek ceketi ve kitaplardan, gazetelerden ve sigara paketlerinden oluşan bir yığınla işgal etmişti. Georg göz açıp kapayıncaya kadar bu, aşağı yukarı kırık yaşındaki kadınla, sohbete daldı. Yolculuk heyecanı içinde Paris'ten söz etmek ona diğer Avrupa metropollerine kıyasla daha zor geliyor ve kadın nazikçe ona doğru dönerken o genellikle, masasının he-

nüz kapalı duran gözünün üzerindeki küçük *Fasten-your-seatbelt* tabelasına bakıyordu. Kadın birkaç yıl Berlin ve Viyana'da yaşadığı için mükemmel Almanca konuşuyordu. New York'taki Columbia Üniversitesi'nde ve Kaliforniya'da birer kürsüsü vardı ve "etnopsikanalitik süreç" üzerinde çalışıyordu.

'Benim üzerimde uygulayabilir,' diye düşündü Georg. Kendini bir gençlik hayalini gerçekleştiren ve Aztek ve Maya tapınaklarının harabelerini gezmek üzere iki haftalığına Meksika'ya giden bir matematik öğretmeni olarak düşünmek, ona kadını sıkmak için uygun bir araç gibi geldi. Öğle yemeğinden sonra selofan folyosunu, alüminyum kapaklarını ve peçetesini dikkatle katladı ve onu temiz kalpliliğine inandırmak için tepsisinin üzerinde tam bir düzen sağladı. Kadın ona alaycı ve şüpheci bir edayla bakıyordu. Yüzünün biraz donuk bir çekiciliği vardı, boynu kırışıksız ve pürüzsüzdü; omuzları ve bedeninin üst kısmı o kadar inceydi ki, umulmadık şekilde aşağıda kalan yuvarlak göğüsleri şaşırtıcı bir etki yaratıyordu. Yarı hoşgörülü, yarı soran bir gülümsemeyle, vücut şeklinin mümkün olduğunca hızlı bir biçimde incelenişinin kendi gözünden de kaçmadığını gösterdi. Georg, insanın bir başkası üzerindeki çekim gücünün farkına vardığında hissettiği hafif korkuyu hissetti; kolay oyunla şeytana uyma...

"Vos écouteurs..."

Hostun büyük plastik torbasından çıkardığı mavi kulaklıklardan birine minnettar bir tavırla uzandı. Boeing'in silüeti şimdiden denizin üzerinde parıldıyordu.

"Filmleri severim," dedi kadına ve her tarafta pencere kapakları indirilip makinenin parlak mavi kılıfı ortadan kaybolurken, kulaklık kablosunun koltuğun koluna takılmasıyla uzun uzun uğraştı. Zorunlu filmler, saatte 900 kilometreyle ilerleyen ekranlardaki filmler... Yeni bir Hollywood ürünü gösteriliyordu. Georg hemen her sahneyi önceden söyleyebilirdi; samimiyet ve belirsizlik eksikliği, içini her zamanki gibi Amerikan sinemasına karşı kızgınlık ve istem dışı bir hayranlıkla doldurdu. Her ne kadar tamamen gereksiz olsa da mükemmel işleyen bir

aletin içine bakmak gibi bir şeydi bu. Yüzlerce kişiden oluşan teknik ekibin ve figüranların tek tek sayıldığı jenerik geçerken Georg'un dikkati azaldı. Pencerelerden bazılarında parlak öğle vaktinin aydınlığı tekrar bulutların üzerinden hafif bir ışık salmıştı. Georg'un görüntüsel hayal gücü, komşusunun sigarasının en yakındaki projektörden gelen ışıkta kıvrılan dumanında o ani, ne yazık ki önceden hesap edilemeyen saniyelik eserlerinden birini yarattı: Camille'i gördü; çırılçıplak, diz çökmüş, ona sırtını dönmüş bir halde... Bir an için onun deliklerini aradı, bu görüntüyü daha fazla tutamayacağının bilinciyle... Fakat ferç dudaklarının türünü ve anüsünün tüylü mü yoksa tüysüz mü olduğunu öğrenemedi; çünkü Camille her şeyin üstünü kaplayan, altın bir kabarıklık sıçıyordu...

"Çok büyük bir konsantrasyonla izlediniz," dedi, muhtemelen onu çok büyük bir konsantrasyonla izlemiş olan psikanalist ya da psikoetnolog. "Sanırım filmleri gerçekten seviyorsunuz."

Georg başını o kadar büyük bir utanç içinde salladı ki, sanki kadın kafasındaki saniyelik projeksiyonu onunla birlikte takip edebilmişti.

Makinenin tabanı eğildi, çeyrek saat boyunca kemer bağlama zorunluluğu hüküm sürdü. Georg'un suskunluğu sayesinde ikisi de kitaplarını okudular. Bir ara, kadın gözlerini kapayıp arkasına yaslandığında, ona biraz daha uzunca bir süre yandan baktı. Omuzlarına gelen koyu sarı saçının, bu haliyle en son altmışlı yılların Hitchcock filmlerinde gördüğü eski moda ya da belki tekrar moda olan kesimini beğendi. Profilinin net çizgisi de aynı şekilde hoşuna gitti. Kaşlarının arasındaki siğile benzeyen küçük çıkıntı biraz rahatsız ediciydi, başı resmedilirken renk konusunda edilen cimrilik de; çünkü dudakları kansız gibiydi, teni fazla solgun görünüyordu ve hatta gözlerini açtığında Georg'a, gözbebekleri bile fazladan birkaç mavi pigmenti kaldırabilirmiş gibi geldi. Otuz yaşında olsa, bu kesinlikle zeki ve deneyimli kadınla sohbet etmekten mutluluk duyardı. Ama

bugün çekingen davranıyor ve bir ergenlik aşkının sırrına varmak umuduyla dünyanın yarısını uçarak geçiyordu!

Kahvelerini içerken Berlin'den söz ettiler.

"Steglitz'deki bir lise," dedi Georg çalıştığı yer sorulduğunda. Kadın onun nasıl olup da okul tatilinin dışında seyahate çıkabildiğini bilmek istememişti. Onun için bir kez daha zorunlu karartmanın geçerli olduğu ikinci uçak filmi, basmakalıp numaralarıyla Georg'un canını sıktı. Kulaklığı çıkardı ve okuma lambasının ışığında ikinci Meksika mektubunu yazdı. *Bu bir daha hareket edemeyeceğim korkusu... Beş filmden sonra başarının başlangıcı ya da bir çeşit kafese giriş...* İngiltere Seyahati*'nin galasının hemen ardından Beatrix ve kardeşiyle Café Hardenberg'e gittiğimiz geceyi hatırlıyor musun? O zamanlar ilk kez, burnumun ucundaki bir kapının vurularak kapandığı duygusuna kapılmıştım. Ve aksilik bu ya, istediğimi hemen yapabilirmişim gibi görünen o anda, her şeyin arkamda kaldığını düşündüm; kafadan uydurabileceğim bütün konuların, bütün insanların... Büyük ihtimalle o yüzden Camille'e takıldım. Beni gelecekten geriye sürüklüyor. Yani benim için asıl olan, zamanda geri geri hareket etme, belleğin sömürgeleştirilmesi... Bu noktada Kızılderililer beni o kadar da ilgilendirmiyor. Cortés'le ilgili bir kitap okuyorum. Birlikleriyle Meksika'da karaya ayak bastığında otuz dört yaşındaydı, benden üç yaş genç... O da Kızılderililerle ilgilenmiyor, sadece onların altınlarını istiyordu. Bir yerli delegasyonunda yer alan, kanundışı amaçları olmakla suçladığı elli adamın ellerini baltayla kestirdi. Tarih bilimi burada bir nokta koyabilir. Fakat ben filmin esas adamı olarak sormaya devam etmek zorundayım, çünkü her şey görüntüde kalıyor. Kesilen yüz el nerede kaldı? Onları kim topladı? Gömüldüler mi, yoksa kanayan örümcekler gibi güneşte kavruldular mı?*

"Kendinizi kötü mü hissediyorsunuz?" Etnopsikanalizci, Georg'un zorlanmış gibi ya da şaşkın görünen yüzüne bakıyordu. "Kadınlar genellikle kalkış, erkeklerse aksine iniş sırasında zorlanırlar. Garip, değil mi?"

"Psikolog olan sizsiniz. Bunun açıklamasını biliyor musunuz?"

"Artık açıklamalarla o kadar da ilgilenmiyorum."

Georg sanki bunu bekliyormuşçasına başını salladı. Dünyanın dönüş yönünün tersine yapılan on saatlik bir uçuştan sonra Boeing'in silueti Campeche-Bai'nin üzerinde parıldadı, sol kanadıyla Veracruz'a değdi, hafifçe titredi ve sonra, bir iğneyle ekrana saplanan bir kelebek gibi hareketsiz kaldı. Tekrar güneşe doğru eğildiler. Hostesler oturdular, dışarıdaki sıcaklık on sekiz dereceye çıktı. Altlarında gri, başı ve sonu olmayan; üstü, gittikçe genişleyen bir ev denizi manzarasını örten ve akşam ışığında bal rengi parlayan bir dumanla kaplı haliyle, yeryüzünün üçüncü büyük şehri vardı.

"Ben buraya defalarca geldim," dedi Amerikalı kadın sakin sakin.

2

Kadın, ana terminaldeki karmaşaya aşinaydı. Döviz bozanları, araba kiralayanları, taksicileri ve yankesicileri başından savdı.

"Oteliniz var mı? Solda, oradaki E'de, Asociacion de Hoteles de México var. Yoksa benim otelimde yer olup olmadığına mı bakmak istersiniz? Tamam, o halde beraber taksi tutalım, yolumuz 15 kilometre... Bölge kartı alınıyor, şuradaki gişelerden... İspanyolca biliyor musunuz? Solo un poco? Sağ olun, evet, bu çanta feci ağır... Rezervasyon yaptırmayan bir lise öğretmeni ha? Beni şaşırtıyorsunuz. Pahalı bir otel değil, yeri merkezi, Alameda Parkı'nın yakınında... Kesin bütün müzeleri gezmek istersiniz..."

En fazla rağbet gören, dönüş filmiydi. Onu her gün on binlerce yolcu izliyordu. Süresi, yabancı bir kıtadaki ilk saatin kısalığıyla sınırlıydı; insanın gerçekten olduğu yerde olduğu konusundaki inançsızlığı canlı kaldığı sürece etkisi sürüyordu. Georg uçak biletini sanki giriş biletiymiş gibi parmaklarının

arasında tuttu ve taksinin sağ penceresinden dışarı baktı. Bir yıl önce bir sinema dergisine yazdığı *Sadece Başlangıçlar* adlı makalede aklına, bir filmin yalnızca iki ilginç şekilde başlayabileceğini iddia etme fikri gelmişti: Cennetle ya da curcunayla... Gördüğü renkler, içinde yoğun bir biçimde Camille'le görüşmeleri geri getiriyordu; hatta S.'deki gözetleme kulesinin altındaki ilk sarılmalarını bile... Yani onu da Meksika'ya getirme fikri, en azından resimsel anlamda doğru bir fikirdi. Bu güçlü renkler; taksi ve otobüslerin yamulmuş sarı kaportaları, poncho ve kotların mavisi, vitrinlerdeki ve sokak tezgâhlarındaki turuncu ve turkuvaz tonları, yayaların siyah saçları ve tuğla kızılı tenleri arasındaki bu güçlü kontrastlar, Camille'le yaşadığı tecrübelerin bir parçasıydı. *Cennet iki insanla başlar, curcuna tüm insanlarla...* Fakat insan curcunayla, yani büyük kulisle başladığında belirleyici olan, ana karakterlerin nasıl kalabalıktan sıyrılıp öne çıkacaklarıydı. Yapılan kötü işlerde kahramanlar hemen fark edilirdi; onlar, figüran kümelerinin arasındaki oyunculardı. Buna karşın asıl marifet, kahramanın kim olduğunu seyircinin olabilecek en son dakikada fark etmesini sağlamaktı; aynı şekilde kahramanın yanındaki diğer insanların da filmin ana karakteri olabileceklerini göstererek: Mesela ellerinde bir fast food zincirinin plastik bardaklarıyla, korna çalan ve kesik kesik hareketlerle ilerleyen arabaların önünden geçen genç bir çift; kırmızı ışıkta duran sürücülere picadores'in[1] hayatta kalmak için gereken atikliğiyle küçük bebekler ve piyango biletleri satan oğlan çocukları; dükkânının önündeki açılır kapanır bir sandalyede, kaporta çatlağının hemen yanında oturan ve Azteklerin kurban kesme ve kesilen hayvanın karnını yarıp temizleme geleneğine uygun olarak üç metre yüksekliğindeki bir çit örgüye farlar, jant kapakları, direksiyon simitleri ve motor parçaları asmış olan yedek parçacı; üzerinde mavi keten ceketiyle bir taksinin içinde, hayal kuran Alman bir yönetmenin yanında oturan bir Amerikalı... "Ne düşünüyorsunuz? Pencereden dışarı bakarken çok gerginsiniz," diye sordu kadın Georg'a.

[1] Picadores: Boğa güreşini başlatan ve hayvanı afallatmak için atlarıyla üstüne giden, kovboy kıyafetli adamlar. (Ç.N.)

"Çok az şey biliyorum, az önce bunu fark ettim."

"Çok şey bilmek için bayağı yaşlı olmanız gerekiyor."

"Daha önce umutlarım vardı. Meksika'yla ilgili çok az şey bildiğimi söylüyordum. Ancak şimdi tekrar aklıma geldi ki, burası trafiğin dünya başkenti... Meksika'da daha kaç Kızılderili var?"

"Yerliler mi? Galiba altı milyon..."

"Pek fazla kalmadı. Peki bu kim?" Georg, kocaman bir kavşağın ortasındaki bir anıtı gösterdi.

"Bu, Cuauhtémoc... Onun kılavuzluk ettiği..."

"O uğursuz saatte Cuauhtémoc'un sallandığı darağacında, gelecek yüzyıllarda insanların Cortés için zihinlerinde verdikleri hüküm sallanacak," dedi Georg çabuk çabuk.

"Ooo, bir şeyler biliyorsunuz işte..."

"Cortés'le ilgili..."

"Ve şimdi de Azteklerle ilgili bir iki şey öğrenmek mi istiyorsunuz?"

Georg soruyu duraksayarak "Evet," diye yanıtladı. Yüksek sütunlu kapıları ve altın kubbeleriyle klasisist bir yapı, yanlarından kayarak geçti; önündeki ağaçlar yapraksızdı. Georg yol arkadaşının ya da daha doğrusu rehberinin valizlerini taksinin bagajından indirirken, ona güvenmenin akıllıca olup olmadığını bilmiyordu. Kadın bir süre daha taksiciyle şakalaştı, resepsiyondaki otel görevlisiyle akıcı bir İspanyolca'yla konuştu. Omzuna astığı çantanın kayışı, ceketinin yakasını kaydırmıştı; narinliği ve görmüş geçirmişliği paslaşarak Georg'u etkiliyor ve yurt dışında benzer biçimde kendinden emin davranan Klara'nın canlı anısını sızlatıyordu. Georg daha şimdiden, odalarının yan yana olmasından korkuyordu. Fakat kadın ikinci, kendisi ise dördüncü katta oda buldu.

"Kesin görüşeceğiz," dedi kadın asansörde ayrılırlarken.

Georg o kadar içten bir biçimde teşekkür etti ki, sanki bu kesinlik ona katiyen mevcutmuş gibi görünmüyordu.

Üzerinde kıyafetleriyle odasındaki yatakta yatarken, orta şiddette bir baş ağrısı hissetti. Tül perdelerin arkasında yavaş yavaş akşam karanlığı çökerken saati dördü, sabaha karşı dördü gösteriyordu. Bavulunu boşaltmak için gereken enerjiyi bir türlü toplayamıyordu. Başının üzerinde bir düğümle bağlanmış bir cibinlik sallanıyordu; belli belirsiz, akıl almaz, beyaz beyaz parlayan... Onu demir bir silindirin içinde Atlantik'in üzerinden fırlatıp bu yatağa atan düşünce böyleydi.

'Gerekmese yapmazdım,' dedi kendi kendine. İçinde Cortés'in Beşinci Karl'a mektuplarının olduğu kitaba uzandı. Başlangıcın bir üçüncü versiyonu daha vardı; şiddetle epik olan, hemen olaya atlayan: *Bu amaçla [Moctezuma'yı ölü ya da diri, majestelerine tabi kılmak] 16 Ağustos'ta mümkün olduğu kadar iyi silahlandırdığım on beş atlı ve üç yüz piyadeyle, Sevilla adını taktığım Cempoal kentinden yola çıktım. Şartlar elverişliydi, yüz elli adamla beraber iki atlıyı Veracruz'da bıraktım, orada bir kale inşa etmelerini emrederek; ki bu kale şu anda bitmek üzere...* Camille'in bekâretini çalmak amacıyla Georg onu evine davet etmişti. Sıcak bir yaz günüydü, içecekleri hazırlamış ve rahatsız edilmemelerini sağlamıştı. Şartlar elverişliydi, çünkü tıbbi nedenlerden dolayı Camille'in doğum kontrol hapı kullanması gerekiyordu ve kapalı bir formasyon kurabilmek için kendi kendiyle kavgalıydı. Yarım yıl sonra Georg onu terk etti, aşkı bir oyun olarak görmesini tavsiye ederek... Bir sonraki kız arkadaşının adı Stella'ydı... 'Böyle yapsaydım, matematik öğretmeni olur muydum?' diye sordu kendine. 'Camille'in yanından geçip ilerleseydim? Hayallerimi ve bütün filmlerimi kendimden esirgemiş mi olurdum? O zaman gerçeklik bana tatmin edici ve yeterli gelir miydi?' Uzanmış bedenine baktı; bitkin bir halde, Escher'in tam da bu burun gölgesi kavisinin yanından geçip giden bakışı beyin perspektifinden yakalayan grafiklerini hatırlayarak... Aklına, konusu "Otel Yatağındaki Yalnız Adam" olan sekanslarıyla, düzinelerce film gelebilirdi. Cümlesiz özne... Ustalıkla oyulmuş yatağın ayakucunun üzerinden bakınca doğrudan, üzerindeki bir sürü figürün Arşimet aynası gibi, suni resimsel bir curcuna içinde

Azteklerin hayatını canlandırdığı -sonradan öğrendiği üzere, Rivera'nın duvar resmi *Tenochtitlan'ın* fotoğraf şeklindeki bir reprodüksiyonu- büyük bir renkli baskı gördü.

3

Sonraki yedi gün boyunca kendini tekrar tekrar neredeyse aynı saatte, aynı pozisyonda, aynı manzarayla otel odasında buldu. İki sigara içiyor ve bu sırada, resmin daha da içine girmeye çalışıyordu. Her seferinde uyuyakalmaktan kaçınmak zorundaydı, çünkü şehirde yaptığı yürüyüşler onu bitkin düşürüyordu. Her seferinde taş çatlasa bir saat sonra, duş yapmak, otel restoranında alelacele ve öylesine bir şeyler yemek ve sonra, ilk akşamında uykusuz ve tükenmiş bir halde yürüdüğü yola koyulmak üzere ayağa fırlıyordu. Torre Latinoamericana'nın 42. katına çıkıyordu. Orada, tepede, tekrar kendini topluyordu; insanın kuşbakışını bir süreliğine kavrayışla birbirine karıştırabildiği bu turistlere ve gezginlere yönelik yanılsama noktasında... Anlaşılır gibi değildi; bu delice, taşa ve ışığa dönüşmüş emek... Yeryüzünün üçüncü büyük metropolü; nüfusu her gün iki ila üç bin kişi artan, yerinde duramayan, büyümeye devam etmesi gereken ve ateşini daimi genişlemeyle hayatta tutabilmek için milyonlarını her gün ve her gece çiftleşmeye teşvik eden... Şehir merkezinin geniş sokak damarlarında top lambalar, kızgın delikler gibi parlıyor, yakıcı kesitler kirli sedef rengi gökyüzünün altında, orada da bitmeyecekleri bir hiçliğe doğru akıyor, gölge hatları kocaman vahşi hayvanlar için yapılan parkurlar gibi devasa bir sirk alanının ışıklarının her tarafında uzanıyor, kilise ve katedrallerin kubbeleri, zamanında geniş bir lagünün ortasındaki bir yüzen kent olan şehrin yumuşak ışık zemininin içine koyu renk midyeler gibi bastırılarak sokulmuş etkisi yaratıyordu.

Yeryüzü, diye yazdı Georg karısına, *bir gün derli toplu tek bir şehir haline gelecek, bunu burada ölümcül bir kesinlikle hissediyorsun. Göller, denizler olmayacak. Sadece, içi evlerle uçsuz bucaksız doldurulmuş gezegen olacak.*

Rivera'nın resmindeki, yatağından gördüğü curcuna, en uç derecedeki yoğunluğun önsezisi olarak görülebilirdi. Sanki insanların kendi pisliklerinde boğulmamak için günün birinde plakalarının son rakamına göre her gün belli arabalara trafiğe çıkma yasağı koyacaklarını sadece yirmili yıllarda ressam değil, yaşlı Tenochtitlan da biliyordu. Oysa Kızılderililerin çokkatmanlı gündelik yaşam sahnelerinde kademelenen Camille bronzu vücutları, Capitalinos'un kalabalığında tek tük ve genellikle acınası kenar desenleri halindeydiler. İçlerinden sadece, iki tarafı ağaçlı bir yolun gölgesine çömelip oturan dikişçi kadınlar bırakılmıştı; turistlere işporta mallar satan birkaç pazarcı kadın, sarı otobüslerden kör gibi, tökezleyerek inip çok az paralı bir işe, teneke çığlarının arasındaki bir esnaf varoluşuna, aç günlere ve soğuk gecelere, bir alkol komasma ya da bir barın önünde bulunan kaldırımdaki bir bıçak sapma, onlara tarlalardaki sefaletten daha iyi görünen her şeye doğru ilerleyen sakalsız adamlar... Sanki sürekli, Cortés'in beş yüz yıl önce yaptığı, kendilerine yönelik katliamı hatırlıyorlardı. Tenochtitlan sokaklarındaki ceset kokusu, zamanında onun için bile dayanılmaz olmalıydı.

"Cortés'in sizi bu kadar etkileyen yanı ne?" diye sordu Amerikalı.

"Kurbanlarına karşı ilgisizliği..."

"Bu sizde olmayan, olmasını istediğiniz bir şey mi?"

"Her şeyden önce kendime, hırsın nereden geldiğini soruyorum."

"Sizce?"

"Fikirsizlikten," dedi Georg spontane bir biçimde. Kendisi de Camille'inkini daima, aklına başka bir şey gelmediğinde zaptetmemiş miydi? Fakat zaten daha önce hiç aklına Camille'in

işbirliği olmaksızın bir senaryo ya da bir film gelmiş miydi ki? *Başkalarının Zevki* bile varlığını onun verdiği ilhama borçluydu; her ne kadar Georg onu o kafede bir bakıma suretlerinden biriyle değiş tokuş etmiş olsa da... İlişkileri hep teoride kalmıştı; bu, filmin gerçekle ilişkisiydi, mağdurdan hiçbir şeyin çalınmadığı bir hırsızlık...

Sınırsız şehirdeki gezintileri ve amaçsızca dolaşmaları sırasında kafasının içindeki kameranın vızıltısını duyabiliyordu. Durumları, jestleri, anları kaydediyordu, avans ve en ufak bir kullanma düşüncesi olmaksızın... 1968'de on dokuzuncusu düzenlenen olimpiyatlardan hemen önce tepesinde yüzlerce göstericinin vurulduğu Plaza de las Tres Culturas'ın üzerindeki gökyüzüne uzun uzun baktı. Ardından Zona Rosa'da zengin kadınların alışveriş yapışlarını seyretti. Gelecekbilimsel, imparatorluk tarzı ve İspanyol öncesi mimarinin iç içeliği onu büyülemişti. Birdenbire, çocuklarla kedilerin çapraz gerilmiş çamaşır iplerinin altında pinekledikleri ve teneke kovalardan yükselen çiçeklerle kaktüslerin sessizliğe ve dünyaya duydukları bütün istekle yayıldıkları dar, güneşli geçitlere açılan sokakları takip ederek gürültü patırtıdan kaçıp kurtuldu. Sonra, burnunu silip mendilde kalanı görünce, tekrar dehşete düştü. Bunun anlamı, kuşların (Vahşice şahlanmış bir şövalye heykelinin omzunun üstünden, gökdelenlerin gökyüzünün önünü kapatan ön cephelerine doğru hücum ediyorlardı; son bir ok gibi anlamsızca ve ölümüne cesur...) bazen zehirli havada boğulmaları ve kaldırıma düşmeleriydi. Georg, Torre'nin manzara platformundan bakarken bu durumu kendi başına gelmiş gibi anlayabilmişti; taşın, çeliğin ve dumanın bitmez tükenmez yayılışının üzerinde yaşanan ani bir yorgunluk, tam düşmek üzereyken tüylü 'ben'in son salınışında bir kez daha durarak... O anda en çok istediği şey, yapımcısı Herfeld'i arayıp kendisine başı dönmeyen bir kameramanla birlikte bir helikopter ayarlamasını rica etmekti. Bir sonraki filme işte tam bu düşüşle başlamalıydı; Avrupa'nın dört bir yanındaki bütün sinema salonlarını Mexico City üzerindeki geceyle doldurabilirdi. Arada bir seyircilerden birinin büyük, ışıklı bir pencereden başka bir şey değilmiş gibi

duran beyazperdenin şeffaflığı karşısında oturduğu koltukta dengesini kaybedip gerçekten düşmesi tehlikesi belirmeliydi. Paseo de la Reforma'daki barlarda ve sokak kahvelerinde insanlar, gringoların gece göğünden aşağıya doğru pırpır ederek inen karanlık bedenlerine, seyirci kuşların ölüm düşüşüne hemen alışırlardı; tıpkı pis kokuya, yoksulluğa, bir sonraki her şeyi büyüten ve vahimleştiren günün yaklaşmasına alıştıkları gibi...

Meksika'dan görüntü yok! diye yazdı kendisini belki de çoktan terk etmiş olan Klara'ya. *Her fotoğraf, sömürgecilik!*

"Buenos dias," diye selamladı onu Amerikalı otelin iç avlusundaki kahvaltıda. "Bütün müzeleri gezdiniz mi? Hayır mı? İyi de bütün gün ne yapıyorsunuz?"

"Hiçbir şey yapılmıyor," dedi Georg ve onun yanına, hafif hafif şırıldayan bir fıskiyenin kenarına oturdu. "Bu, devrim olmalı."

"Devrim burada doksan senedir var. Şimdi de Villa ve Zapata'nın izini mi sürüyorsunuz? Cortés'i bitirdiniz mi?"

"Villa ve Zapata vuruldular, Cortés ise iki parmağını kaybetti."

Amerikalı gülümsedi, biraz da kontrollü bir biçimde; Georg'la ilgili gizli, tepkilerinin fazla açık olmasına izin vermeyen bir bilgiyi içinde tutuyormuşçasma... Aradan geçen günler, dış görünüşüne yaramıştı. Üzerinde ince, beyaz bir bluz vardı; aynı anda hem meşgul, hem de rahat görünüyordu. Sağındaki sandalyede kitaplar ve günlük gazeteler duruyordu. "Yani izlenim topluyorsunuz. Her şeye bakıyorsunuz, sanki bir filmdeymişsiniz gibi... Sinemacısınız, değil mi?"

Georg duraksadı. Sonra aklına, uçakta gösterilen ilk filme canlı bir ilgi gösterir gibi yaptığı geldi. "Öğrenci birliği sinemasını yönetiyorum," dedi. "Ama aynı zamanda matematik öğretmeniyim."

"O halde gelecek yıl buraya bir sınıf gezisi düzenlemeyi düşünürsünüz herhalde... Siz ve öğrenci birliği, kameralar ve ses bantlarıyla..."

"Tasarruf tedbirleri varken ha? Bu arada teçhizatı kendi cebimden ödemek zorunda kalırım. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bize nasıl keyfi muamele ettiğinin farkında değilsiniz."

"Nasıl?"

"Fark etmez. Okul... Almanya... Avrupa... Yavaş yavaş anlıyorum. Kibirli bir pislik bu..."

"Şimdi, ülkeniz yeniden birleşmişken mi? Bu muhteşem bir olay değil miydi?"

"Muhteşem bir fikirsizlik... Ve o bildik hırs, oradan geliyor."

"Fazla romantiksiniz," dedi kadın ona. "Gitmem gerek, üniversitede bekliyorlar. Bir gün benimle oraya gelmelisiniz. Bir ara da birlikte yemeğe çıkalım. Bu arada adım Mary..."

"Georg," dedi Georg içinden "Johannes" demek geldiği halde.

Öğrenci birliği sinemasıyla Zocalo'da; Latin Amerika'nın en büyük şehir içi açık alanında, insan anlamsızlığı meydanında... Torre'den bakıldığında, alacakaranlıkta gri bir tente... Öğle öncesi, hâlâ solgun güneşin altında; son derece arabasız, sessiz... Sanki pusuda bekleyen döşeme taşlarının üzerinde birbirleriyle bağlantısız hareket eden yüzlerce insan... Tahammül ettiriliyorlardı, hükümet sarayının uzun ön cephesinin yanına kuyu şeklinde kazılmış olan ve batı kanadında katedralin gri fetihçi kuleleri tarafından kontrol altında tutulan uzaklık ve özgürlük yanılsamasının beşiğinde sallanıyorlardı. Burada bir şeyler olabilirdi, her zaman; kanlı biten bir gösteri, bir ayaklanma, bir katliam... Belki yalnızca bir saat, belki de korkunç bir gün boyunca süren bir önceki ve bir sonraki BİR ŞEYLER arasında on yıllar vardı. Ve yine de uzun ara dönemlerin hiçbir ağırlığı yoktu; çünkü onlarda sadece her şeyin bugüne kadarki gibi ilerlemeye, meydana gelmeye ve büyümeye devam edebileceği yanılsaması hüküm sürüyordu. Bu ara dönemde, 1994 yılında Zocalo, hayali video sınıfıyla lise öğretmeni Georg'a da tahammül ediyordu. Dikkat Christine! Dikkat et Ralf! Sakın Kızılderililerin fotoğrafını çekmeyin! Nerede o iki Maier, Allah kahretsin! Evet, bu, üçüncü dünya senaryosu için iyi bir fikir:

Objektifi bir kartpostal ve afiş satıcısının standına yöneltmek; solda Guadalupe Bakiresi, yanında gölgeli kırmızı göğüsleriyle yetmişli yılların başından fırlama bir playmate, bir Aztek tapınağı piramidi ve nihayet, yüksek bir koltukta oturan, külotlu çoraplarla yapılan Maya balesini izleyen -yıl 1993- Johannes Paul II, bütün hamilelerin en gayretlisi...

Orada bulunuşunun onuncu gününde Georg Zocalo'ya o kadar alışmıştı ki, meydanı ağır adımlarla çaprazlama geçmeye cesaret etti. Kafasının içindeki kamera el kol hareketleri yapan, hasır kovboy şapkalı melezleri yakalıyor, bir an için bir hamilenin karnının üzerinde duruyor, Kızılderili kundak atkılarının ve gıcırdayan pusetlerin içindeki bebeklerin yüzlerini düşünceli düşünceli sıyırıp geçiyor, milli sarayın yan kapısına zoom yapıyordu. Meydan çaprazlarının kesişme noktasındaki taş bir rampa, 1843'ten beri planlanan bağımsızlık anıtının omuz yüksekliğinde bile olmayan, bir evin zemini kadar yer kaplayan kaidesine çıkıyordu. Kaidenin üstü hâlâ boştu. Ortada bulunan otuz metre yüksekliğindeki, malum bahaneyle Meksika bayrağının çekildiği direk, ona anlamlı bir görünüm veriyordu.

Georg rampanın sol köşesine çıktı; sanki deneme olsun diye... Filmde arka arkaya gelip birbirini silen görüntüler yardımıyla Zocalo'nun ortasındaki kaideyi, o anda yanından geçen insanın aklındaki arzu ve ümitsizlik objektifiyle süslemek kolay olurdu; yani onun durumunda, Camille'in anıtıyla: Çıplak, on sekiz metre yüksekte olan ve tahminen bir metre uzunluğundaki körbağırsak ameliyatı izine kadar capcanlı, altın bronz teni biraz önce Georg'un yanından geçen kadın polisin kolları gibi parlayan, genç kız göğüsleri güneşin altında erişilmez yükseklikteki kocaman küreler haline gelen, kasıkları toplardamarların aradan hafifçe parlamasını sağlayacak kadar ayrıntılı şekillendirilen ve nihayet organı, ağaç tepesi genişliğindeki siyah çalılığı, altında her akşam mariachi'lerin[2] toplandıkları, gemi karinesi uzunluğunda, yumuşak bir oluğa dökülen...

[2] Mariachi: Meksika kökenli, yüz yıllık geçmişi olan bir folk müzik türü ve bu müziği yapanlar (Ç.N.)

"Gulliver!" diye mırıldandı Georg. Bu onu çocukluğunda -tıpkı barbar Nscho-tschi gibi- son derece güçlü bir biçimde etkileyen dokunulmazlığın ikinci değişkesiydi. Bir onu parmağının ucunda dengeleyebilen dev kadınların yanında, bir gezinen kaya olarak dişi cücelerin arasmda; böylece Gulliver bir cinsel cehennem azabından ötekine koşmuştu, üzerinde birbirine uymayışın lanetiyle... Fellini dev kadınları filmsel olarak takdir etmişti; *Casanova*'da, *Kadınlar Şehri*'nde...

"Hola!"

"Nasıl? Ah, siz..." Georg, birdenbire önünde beliren ve onu Zocalo'nun ortasında Camille'in koskocaman heykelini gökyüzüne inşa ederken yakalayan Mary'ye afallamış bir halde baktı.

"Dünya bir köydür. Ne hayallere dalmıştınız?" dedi Mary İngilizce.

"Burada bir anıtın eksik olduğunu düşünüyordum."

"Yüz elli yıldır... Eee? Aklınıza güzel bir şey geldi mi?" Ayakları, üzerinde rengarenk desenli ipek bir pantolonun rüzgarda uçuştuğu beyaz espadrillerin içindeydi.

Georg onun kibirli tarzına karşı bir şeyler yapmak zorunda olduğu duygusuyla, otuz metre yüksekliğindeki çıplak bir Kızılderiliyi geleceğin milli anıtı olarak tasavvur ettiğini anlattı.

"Bu iyi olurdu, ama sonuçlarını görmek mümkün olmazdı," dedi Mary. Sonra gülerek, Paseo de la Reforma'daki dolgun bir Diana heykelinin, sürekli trafik kazasına neden olduğu için tekrar kaldırılmak zorunda kaldığını anlattı. "El machismo[3]; burada hâlâ var."

"Bu hoşlarına gidiyor mu?"

"Hobi olarak evet diyebilirim." Mary onun bir sinemasever olarak elinde video kamera ya da en azından fotoğraf makinesi olmadan dolaşmasma hayret etti.

"Gerçekçi çekimlerden nefret ediyorum. Bu, nesnelerin derisini parçalamak gibi bir şey," dedi Georg kontrolsüz, lise öğretmeni kimliğine hiç de uymayan bir hiddetle.

[3] El machismo: Maçoluk. (Ç.N.)

"Aztek rahipler kurban edilenlerin derilerini kendi üzerlerine geçirir ve bu derileri çürüyene kadar taşırlardı. Bu akşam yemeğe çıkalım mı? Genelde nerede yiyorsunuz? Sahi, akşamları ne yapıyorsunuz?"

"Torre Latinoamericana'ya çıkıyorum. 41. katında bir restoran var. Bizim için bir masa ayırtabilirim."

"Harika..."

Omlet suratlarının aynı Arnold-Schwarzenegger-tişörtünün üzerine monte edildiği üç gencin yanında, boş milli kürsünün kenarında durdu ve Mary'nin gidişini filme aldı: Acele acele Zocalo'yu geçen, biraz fazla gelişmiş kalçalarını bol pantolonlarla saklayan, ince uzun, dar omuzlu bir kadın... Sonra objektifi kendi bedeninin kamçılanmış karanlık merkezine yöneltti. Sözleşmişti; kendisiyle aynı otelde kalan bir kadınla... Asıl niyetlerinin tam aksine... Bir keyif uğruna, kendisine yine bir senaryoya ve Allah bilir nereye yapılacak geniş çapta bir seyahate mal olabilecek yeni bir yan cümleden başka bir şeyi riske atmıyordu. Şimdilik Klara'yı düşünmemek daha iyiydi. Kamera Zocalo'nun kare döşeme taşlarının üzerinden geçti; sanki tıpkı çocukluğundaki gibi bütün gelecek, taşların arasındaki boşluklara basmamasına bağlıymışçasına büyük bir azimle... 'Kendini sömürgeleştirsene!' diye düşündü ve ışık veren, içebakışsal bir objektifle insan anlamsızlığı meydanındaki karmakarışık, zavallı, konforlu durumunu filme aldı.

Akşam kameranın objektifi, otel yatağında yatan ve gözünü yine Rivera'nın bir duvar resminin fotoğrafına diken adama sabitlendi. Ön planda duran, adeta resmin önünden geçip giden ve o ana kadar daha yakından bakmadığı Kızılderili kadına zoom... Yalnızca omuzlarına kadar gözüküyordu, resmin alt kenarının ortasında... Tipik bir gaga burnu ve dolgun dudakları vardı, hızma ve küpe takmıştı, yanakları dövmeliydi. Adamın parmakları önce tombulca bir solgunluğu olan, sonra eğilen ve sünnet derisi çadırından şişerek çıkan uzvu kaldırdı. Sağında bir kâğıt mendil vardı. Evli erkekler ve ergenlik çağındakiler -yani topluluk içinde yaşadıkları için yakalanmayı he-

saba katmak zorunda olanlar- gibi yalnızca pantolonunu açmış ve gömleğini her halükarda lekelenmemesini sağlayacak kadar yukarı çekmişti. Kızılderili'nin gaga burnunun altından, zalim profilinden, hızmasını sıyırıp geçen kiraz kırmızısı bir dil çıktı. Kalkan ve sertçe torbasına alman hayaları birkaç sekiz çizerek yaladı. "Bunu senden hiç ummazdım!" diye bağırdı Camille öfkeyle, "Sınav kâğıtlarını okuduğunu sanıyordum!" Gerilimin hafifçe azalması... Yine dil; aynı anda hem vahşi hem de nazik yüzün altında... Kızılderili'nin burnunun ucu aletinin yanında... Bir adamın şişen, pembe penis ucuyla açık gözleri arasında oluşan görüntüler; hızla titreyerek yanan, nesnel olmayan alanda dönen şekilleri yakalayan ilk film... Bir video teçhizatıyla yapılabilirdi; hologramvari, bilgisayarda oluşturulmuş, ışıktan şekiller... Teknik düşünceler aldı yürüdü; montaj masası, lüksmetre, kademelenen metal çarklar musallat oldu, yarı sertleşmiş uzuv çaresizce, dört dörtlük vuruşla hafifçe hayalarına vuran ritmik parmak kıskacının içinde sallanmaya başladı. Fakat gözlerini bir an için kapayınca gaga burunlu Kızılderili geri geldi; Georg anormal uzun, doğaya aykırı bir biçimde dikleşen siyah meme uçlarının hiç görmediği görüntüsünü birkaç saniye boyunca gözlerinin önünde tuttu. Penis ucunun rengi çilek kırmızısına döndü, şişmeye devam etti; parmak kıskacı onun yarıçapını genişletiyordu. Yeni, sabit sert evrede artık daha serbest hikâyeler uydurulabilirdi. O daha on üç, on beş ve on sekiz yaşındayken bir şairdi; yetenekli bir mastürbasyon ressamı... Şimdi, otuz yedisinde, Mexico City'deki bir otelin dördüncü katında, Rivera'nın kibirliymiş etkisi yaratan büyük şehir Kızılderilisini elinden bırakmak zorundaydı. Ondan gördüğü kadarı, omuzlarının başladığı yere kadarki profili, onu tamamlamaya yetmiyordu. Kapalı gözlerle, yukarı doğru uzanan bir popoyu belleğinden aldı; zamanında yalayarak ıslattığı ve kokladığı ve işte tam da bu yönüyle selülit popolardan ayrılan, gerçek bir tane... Brigitte'in kıçı, Sabine'nin organındaki keskin hatlı tüyler, Kristina'nın onun organını (sanki ona hayat veriyormuş gibi) öperkenki çekingen tarzı, tekrar Brigitte, onun kocaman iki elmayı andıran göğüslerinin üzerinde sallanmak... Büyük aşk-

ları yerine sadece yan cümleler aklına geliyordu; bu önemli bir ara sonuçtu, bilginin karmakarışık cinsel ilişki noktası... Şimdi rengi mora dönen, parlak aleti... Sabitlik... Ultra sabitlik... Artık gözlerini kapamasına gerek yoktu. Hava görüntüleri, kendi yüzü ve heyecanın sıcak, üzerine doğru eğilen, insanın onunla soyut bir resme baktığı isimsiz kesinlikle hissedilen dokunaçları arasındaki gerilim yayında yaşıyorlardı. Sert, kırmızı sütunlar; karnının alt kısmının üst tarafındaki kırmızı bir kubbede, elinin yassı üçgeninde duran Max Ernst toprağı... Camille; işe yaramıyordu. Yeşil çuha mantosuyla Georg'un yanında oturuyor ve Renault'sunu ormanlı tepeden aşağı doğru sürüyordu. Stella... Georg onun beyaz, on altılık karnındaki kendi menisini gördü, ama sonra tam bir kabahatli çocuk utancıyla geri çekildi. Camille, filmlerinin erotik anlarının anıları kadar az işe yarıyordu. Dondurmacının Georg'un genç öğrencileri koynuna soktuğu sahibesi... Serinkanlılıkla, erime noktasının altında soğutulmuş bir mizah duygusuyla yöneterek... Çekimler sırasında bir kez olsun oyunculardan birine elini sürmemişti. Asla *Başkalarının Zevki*'nin Cinecitta Stüdyoları'ndaki çekim günündekinden ileri gitmemişti. Yedi yıllık evliliği boyunca Klara dışında hiçbir kadını, o sahnede Inge'yi gözlediği kadar yakından gözlememiş ve kimse de ona Inge'nin o gece Münih'teki otelin barında yaklaştığı kadar yaklaşmamıştı. Kendi eli yerine onunkini hissetti ve bu eli yine, aynı yerdeki Camille'in parmaklarının hayaliyle değiştirmeye çalıştı. Şimdi şişkin organının büküldüğü yerdeki, alın damarı gibi atan meni kanalıyla esnek bir sertliğe kavuşmuştu. Gözlerinin önündeki kadın döndü ve tekrar Brigitte'e, Inge'ye, Kristina'ya ve nihayet, otel odasının kapısına vuran ve "girin"i beklemeyen Mary'ye dönüştü.

"Tanrım! Bana da bir şeyler bırak, o kadar çabuk değil, bekle!"

"Kapı!"

"Pardon, evet..." Keten pantolonunu dizlerine kadar indirmişti, beceriksizce ve aceleyle geri döndü. Artık rahatsız edilemeyen ereksiyonun en tepesindeki düzlükte, hiçbir şekilde erotik olmayan görüntüleri içine almak mümkündü; mesela

insan kalabalığıyla Zocalo, Torre'den görünen manzara, metronun dolup taşan vagonları, yüksekten görünen yığın resimleri... Mary üzerine diz çöktüğünde, yabancı bir kadının içine dalışın fevkalade şokunu zorla Camille'in bedeninin hayaliyle birbirine bağlamak için gözlerini kapadı. Mary'nin merkezine henüz yağ gibi olmayan, nerdeyse pütürlü bir kayma... Kadın göbeğine ince, gümüş bir zincir dolamıştı ve organındaki tüyler uyluklarının iç kısmına kadar yayılıyordu.

4

"Bütün turistler ve Almanlar gibi Kızılderilileri idealleştiriyorsunuz Georg. Cortés üzerine söylediklerinizdaha orijinaldi."

Muralto'da, Torre'nin 41. katında oturuyorlardı. Konyak bardağına benzeyen bir fanusun içindeki mumun kırmızımsı ışığı Mary'nin oval, hafif makyajlı yüzüne vuruyordu. Restoranın havası onlarda, (kuzey) Amerikan yapımı bir yetmişli-yıllar-akşamüstü-dizisinin dikkatli bir biçimde diyalog kuran kahramanları oldukları duygusunu uyandırıyordu.

"Zocalo'daki güzel, çıplak Kızılderili hayaliniz de bu idealleştirmeye uyuyor."

"İnanın o romantik bir hayal değildi. Ben çok başka şeylerle ilgileniyorum. Otel odamda Rivera'nın duvar resmi *Tenochtitlan*'ın bir reprodüksiyonu asılı... Diğerlerinin arasmda, bir çocuğu çenesinden tutup kurbanlık hayvan gibi gözden geçiren, asık suratlı bir herif var. Bir de başındaki kuştüyü süsüyle bir rahip figürü... Baltayla kesilmiş bir insan kolu tutuyor..."

"Demek görüyorsunuz. Ama aynı zamanda anlıyor musunuz?"

"Anlayabilmek için önce görmem gerek..."

"Siz tam bir Avrupa romantiğisiniz, gökkuşağından geliyorsunuz. Hadi yemek yiyelim, sürekli sokaklarda aldığınız tacoları yuvarlayamazsınız. *Chiles en nogada*'yı denemiş miydiniz? Bu arada, ne kadar zamandır evlisiniz?"

"Altı, hayır, aslında yedi yıldır," dedi Georg.

"Demek o yüzden Cortés... Kızılderili bir sevgilisi olduğunu biliyorsunuz, değil mi? Malinche... Cortés'e çevirmenlik yaptı, bütün fetih boyunca eşlik etti. Kızılderililerin ikinci en büyük zaaflarıyla tanışın: İhanet etmeye hazır oluşları..."

"Birinci zaafları ne?"

"Sarhoş olmaya hazır oluşları," dedi Mary serinkanlılıkla.

Yemekten sonra gittikleri gürültülü, insanlarla dolu barın tezgâhında Georg, mesleği konusunda yalan söylediğini itiraf etti. Mary güldü ve çok da şaşırmadı. Fakat bir yönetmenin öğretmen olduğunu iddia etmesi ve tam tersinin söz konusu olmaması, ona dikkat çekici gelmişti.

"Çok tanınmış bir yönetmen değilim," dedi Georg sanki bu her şeyi açıklıyormuş gibi. Senli benli olabilirler ya da barın sıkışıklığında öpüşebilirlerdi, yüzleri birbirine o denli yakındı. Fakat kendilerini tuttular; muhtemelen otel odalarında daha iyi fantezi kurabilmek için... Mary'nin organındaki tüyler yayılmıyordu. Doksanlı yılların ortasındaki modaya uygun olarak, ustaca tıraş edilip bir tür ünlem işareti haline getirilmişti. *Camille*, diye yazdı Georg yatağında otururken, *kadınlardan nefret ederdi. Bir kız arkadaş edindiğinde bu solgun, çelimsiz, cazibesiz bir tip olurdu. Tecavüzlerle ilgilenirdi, çünkü tecavüzcünün ideal suç ortağı olabilirdi; tıpkı Malinche gibi... Bu şekilde orgazmı öğreneceğini umuyordu.*

"Yanınızda kravat var mı? Size işlevi değişmiş bir hacienda[4] göstermek istiyorum, orası olağanüstü, on beş metre yüksekliğinde bir yemek salonları var," diye selamladı onu Mary öbür akşam otelin lobisinde tekrar görüştüklerinde.

Birlikte yenen bu ikinci yemekte Mary romantizme kişisel katkısını açıkladı. Söz konusu olan, bir Amerikalı'ya yakışır şekilde Heidelberg'deki bir aşktı. Sonradan kocası olan Andrew'la çıktıkları kısa bir Almanya seyahati sırasmda bir meyhanede, o zamanlar yirmi yaşında olan Stefan'la tanışmıştı. Çok iyi anlaşmış ve birbirlerine adreslerini vermişlerdi. Ardından bir yıl boyunca birbirlerine, aşk dozu gittikçe artan mektuplar göndermişlerdi. Andrew'la balayında, 1977 yazında Viyana'ya giderken birkaç günlüğüne yine Heidelberg'e uğramış ve Stefan tarafından annesiyle babasının evine davet edilmişlerdi. Mary tahıl pazarının yanındaki eski şehir evini bir mimar özeniyle anlattı (kumtaşı pencere pervazları, üzeri tahta kaplı çatı pencereleri, dar merdivenler, açılı odalar, zemin kat penceresinden gözüken ve tahıl pazarındaki Meryem Ana'nın üzerinden şato harabesine uzanan manzara) ve iyi bir eş ve psikanalizci olmak, ama bir şeyler de yaşamak isteyen yirmi beş yaşındaki bir Kaliforniyalı'nın o zamanki ruh halini de aynı netlikle açıkladı. Ondan on yaş büyük ve çoktan kendi muayenehanesini açmış olan Freudyen Andrew'la, ısrarı üzerine evlenmişti. Breslau'dan çıkmış bir üniversite profesörü olan babasından ona geçen bir Lorelei romantizmine dalmıştı. Bavulunda Freud'un *Düşlerin Yorumu* ve Erica Jongs'un *Uçuş Korkusu* vardı. Stefan'ın çatı katındaki odasında bulunan berbat durumdaki bir pikapta (Andrew'a acı vererek) yankılanan Joan Baez ve Bob Dylan şarkıları Mary'ye Stefan'ın büyük kitap sandıklarındaki underground edebiyat kadar samimi gelmişti.

"And he read Hegel, he really did,[5]" diye hatırladı başını sallayarak. "The WELTGEIST, you know."

'O çocuğun yerinde olabilirdim,' diye düşündü Georg, yalnız işte ben Sartre okuyordum. Lise bitirme sınavından önceki dönemin Hermann ve kendisi gibi iki ailelik yeni bir binanın bodrumunda ya da şu Stefan gibi anne babalarının çatı katı odalarında ikamet eden bütün o özenti entelektüelleri geldi aklına. O anarşistlerden ve geç erken-Hegelcilerden, o varoluş-

[5] "Ve o Hegel okurdu, gerçekten." (Ç.N.)

çulardan ve negativist pozitivistlerden ne çıkmıştı? Maliye memurları, avukatlar, meyhaneciler... Anonim lise öğretmenleri ve neredeyse aynı şekilde anonim yönetmenler... Mary'nin bu melankolik anıyı daha yakından görmesini sağlamak isterdi, ama Aztekler ya da dolaysız şimdiki zaman üzerine konuştuklarında daha iyi anlaşıyorlardı.

"On iki gündür Meksika'dasınız. Neyi bekliyorsunuz? Ne yapacaksınız?" diye sordu Mary. "Cortés üzerine bir film mi çekeceksiniz?"

"Bilmiyorum. Gerçekten... Maddi durumum burada olmaya müsait olduğu için buradayım."

Bu bilgi Mary'ye garip ya da eleştirilmeye değer gelmedi, ama doğru olmadığını düşündüğünü ima etti. Dönüş yolunun sonunda, Mary dört yıl orada yaşadığı ve Georg da kısa bir süre önce orada olduğu için Viyana'dan söz ettiler. Klara ve Camille birdenbire yanlarında yürümeye başlamışlardı. Kaldıkları otelin ampullerle çevrili tentesinin altında durduklarında Georg hafif bir bulantı hissetti. "Cortés taş çatlasa dört yüz adamla, kendisine karşı on binlerce savaşçı gönderebilecek bir imparatorluğa ayak basıyor. Neden kazanıyor?" diye sordu damdan düşercesine.

Mary işaret parmağıyla oyun oynarcasına onun köprücük kemiklerinin arasındaki çıplak yere dokundu. "Bu yalnızca bir kültür meselesi..."

"Ya da teknik: Atlar, demir zırhlar, mızraklar, tüfekler, barut, okçular," dedi Georg.

Mary başını salladı. "Fanatizm ve soğukluk, reçete bu... Bu konuda hiçbir şey değişmedi."

"Yarın bana üniversiteyi göstermek ister misiniz... İster misin? Teklif hâlâ geçerli mi?"

"Seve seve..." Mary ona -hafifçe omzuna- bir kez daha dokundu ve iyi geceler diledi, çünkü Georg'un onunla barda bir içki daha içmek istemediği belliydi.

Moctezuma, diye yazdı Georg otel odasının daracık yazı masasının başında, *Cortés'e karşı bir ordu yerine büyücüler gönderdi. İspanyol bundan nasıl yararlanacağını hemen keşfetti; yani Quetzalcoatl mitini, 1 kamış yılında (1519) imparatorluğu kurtarmak üzere doğudan gelen tüylü yılan tanrısı... Tezcatlipoca büyücülerin karşısına sarhoş kılığında çıktı. Tanrı Meksika'nın yıkılışını ilan etti. İşte bunun gibi Camille de daima ortadan kaldıracağı kurtarıcıyı bekleyecek. Analojilerimi bağışla, ama bu tarz benzerlikler beni gittikçe daha fazla büyülüyor.*

Ertesi sabah, gece yazdığı mektuba bakarken aklı ona biraz sakatlanmış gibi geldi. Katlanılır havasıyla biraz daha serin, güneşli sabah ise hoşuna gitti. Uzun bir yürüyüşten sonra Alameda Parkı'nda Mary'le buluştu.

"İyi görünüyorsun," dedi Mary.

"Her şeyden önce fiziksel olarak..."

Bir banka oturdular, sandviç yediler ve sigara içtiler. Yemekten sonra parmaklarını sildiği kâğıt mendil, Mary'nin kucağından düştü. Mendili yakalamak için yaptığı dikkatsiz hareket nedeniyle Georg onun bol, yazlık bluzunun içinden sol göğsünü keskin hatlı, açık pembe ucuna kadar gördü ve onun bakışı da aynı şekilde Georg'un bacaklarının arasındaki hızla tepki veren fetihçi kütleye kaydı.

"İşimi çok kolaylaştırıyorsun, hayatım. Dinle, iki evliliği geride bıraktım. Bana savaşın ne zaman başladığını söyle," diye fısıldadı Georg'un kulağına.

Ona göre, üniversite arazisini görmek çok önemliydi. Georg'un ona bir şekilde Moctezuma'yı hatırlatan esrarengiz bağımlılığına karşı etki yaratmak için bir şeyler yapılması gerekiyordu. Gökdelenlerden, koridorlardan, çimen kaplı iç avlulardan, alışveriş merkezlerinden, süpermarketlerden ve kütüphanelerden oluşan bir komplekste yürüyorlardı. Lav alanının üzerine binalar inşa edilen kayaları, ustalıkla kompozisyona dahil edilmişti. Küçük parklardan geçitler, Kolomb öncesi dö-

nemden kalma ve modern heykel manzaraları açılıyor, önlerine koskocaman tablolar ve mozaikler çıkıyordu. Etkileyici görüntüler, Azteklerin güneş ve kan krallıklarıyla çağdaş enstitülerin yüksek verim ölçerleri arasında köprü kurmaya yarıyordu.

"300.000 öğrenci," dedi Mary.

"Çok az," dedi Georg. "300.000 sadece efsaneye yeter. Ama sarhoş hâlâ orada duruyor."

"Senin iyimserliğine de güvenilir yani!" Mary onu bir kütüphanede, Meksika'nın farklı etnik gruplarında kadının rolü üzerinde çalışan yerli bir araştırmacı çiftle tanıştırdı. Hep birlikte açık havadaki bir kafeteryaya gittiler. Etnologların köy topluluklarındaki annelerin, şehirdeki küçük Kızılderili kızların, sıradağlardaki çiftçi kadınların psikolojik yapılarını gözleyerek öğrenme merakları, sinema ve roman sanatının tek tek insanlara yaklaşmasına benziyordu. İki araştırmacı Berlin'i, oraya yaptıkları iki ziyaretten biliyorlardı. Sergej Eisenstein'ın Meksikası hakkında da biraz bilgileri vardı -1930-1931'de Meksika'da kalışı-, ki bu Georg'un çok ilgisini çekiyordu ve ona Centro Universitario de Estudios Cinematograficos'u tavsiye ettiler, belki orada *¡Que Viva México!*'nun video materyallerini ve kopyalarını gözden geçirebilirdi.

Sebebi, maskesi düşen ereksiyonu ya da o konuşmadan beri kendini fazla tanımlı ve maskesi düşmüş hissetmesi olabilirdi: Her şekilde, o günün akşamı dönüş uçuşunu ayarlamak üzere Paseo de la Reforma'daki Air France bürosuna gitti ve yağmur yağmaya başladığında amacına ulaşmak üzereydi. Yağmur onu daima büyülerdi. Karın aksine hiçbir spor için kullanılmıyor, ışıktan ibaret kuru havaların ve beraberinde tek bir duyumsal öğe getirmeyen fırtınaların aksine sesi, görüntüyü ve şekli bir anda değiştiriyordu. Beyazperdedeki hiçbir şey yağmurdan daha inandırıcı değildi; hiçbir şey mekanı peş peşe gelen, şeffaf su perdelerinden daha güçlü bir biçimde başkalaştırmıyordu. Georg'un yirmi kutsal filminden biri olan Kurosawa'nın *Yedi Samuray*'ı, yağmurun bütün insanların aynı derecede ıslanacağı

şeklindeki büyük mesajını yüzyılın sefaleti üzerine bir alegoriye dönüştürüyordu. Filmde yağmurun duyumsallığı terin duyumsallığından ayırt edilemiyordu. Her şehrin başlayan yağmur nedeniyle kapıldığı o kendine has, neşeli paniği yaşayan turistlerin ve yerlilerin birbirlerinden uzak duracak zamanları yoktu, ıslak bir halde ve yumuşak bir biçimde çarpışıyorlardı. Kısa boylu, tıknaz bir kadın Georg'a çarptı. Samimi bir tavırla, sanki kendisini ona yapıştıran ıslaklıkmışçasına yanında durdu ve Georg onun göğüslerini, korunmak isteyen sokulgan kuşlar gibi göğüs kafesinin alt kısmında hissetti. Maksadı anladığı halde mahcup ve minnetkar bir tavırla gülümsedi.

"Twenty Dollars, Senor, twenty Dollars, fifteen, solo fifteen, Senor!"

Yol, bir çamaşır ipinin altından geçerek beyaz badanalı, karanlıkta sarı renkte parlayan bir merdivenden camsız bir pencere deliği olan bir odaya, daha doğrusu bir bölmeye çıkıyordu. Böylece yağmur hep mevcuttu, dünyanın şırıltısı ve belli belirsizliği olarak... Sadece pirinç kamışından bir yatak, bir küvet ve üzerinde Guadalupe Bakiresi'nin bir tasviriyle iki tekila şişesinin durduğu bir sandık vardı. Kuru bir yerde olmanın verdiği ferahlık ve para sayma becerisi önce Georg'la huzursuz huzursuz nefes alıp veren kadın arasındaki tek ortak paydayı oluşturdu. Bir kamera hareketi; zoom değil, objektifin yağmur perdelerinin arasından, pencere deliğinin yanından ve içinden geçerek yaptığı gerçek bir hareket, gürültüden sessizliğe hızlı geçişi yakalayabilirdi; hareketsiz uzanan beyaz bir bedenle neredeyse hareketsiz, koyu kahverengi bir bedenin, İsa'nın doğumunu canlandırma oyunu oynayışlarını. Georg, herhangi bir pozisyon ya da saldırı tasavvur edecek halde değildi. Yirmi yaşında da, otuz yaşında da olma ihtimali olan Meksikalı kadına, bir heykele bakar gibi baktı. Kadın yüzü ona dönük olarak yatağın kenarına oturdu ve böylece Georg'la ikisinin uyluklarının dış tarafları birbirine değdi; ikisi de yağmurdan aynı derecede soğuktu. Kadının yumuşak eli sonraki dakikalar boyunca ısındı. Boşta kalan sol eliyle henüz ambalajında duran bir prezervatifi

gülümseyen dudaklarına götürdüğünde Georg, yakıcı bir şeyin birdenbire bedeninin ortasından uzaklaştığı hissine kapıldı. Meksikalı, aniden harekete geçen springler yüzünden şaşırmış gibi güldü, çocuksu bir heyecanla ve uzvu, tüküren kızıl-kahve bir balık yakalamış gibi salladı.

"Finito," dedi Georg. "Muy bien; soy rapido."

Fakat kadın kıkırdadı, organın ucunu salladı ve prezervatif ambalajının bir parçasını tükürerek yere attı. Georg onu yuvarlak omuzlarından tutup üzerine çekerek ve anlaşılmaz bir dilde lakırdıya boğarak, uzvunu kurtaracağını umuyordu. Onu kollarından sıkıca tutup çektiğinde, kadın önce vazgeçti. Sonra yarım saat boyunca çapraz olarak Georg'un üzerinde kaldı, kapalı gözlerle; hızla taktığı ve sonra tekrar çıkardığı ıslak prezervatifi bir kanıt gibi onun koltuk altına bastırarak... Kadının parasına bu kadar kolay ulaşması ve akşamdan önce bir uyku çekebilecek olması, Georg'u sevindirdi. Yaklaşık dört haftalık perhizden sonra yaşadığı salt bedensel rahatlama onda yerinde olmayan, ama hoş bir eve dönmüş olma duygusu uyandırmıştı.

Aztekler, diye yazdı penceresine aynı yağmurun vurduğu otel odasında, *tanrılarının onları değişime zorladığına inanıyorlardı. Hüküm sürdükleri yerde kendilerini sürülmüş gibi hissediyorlardı. İnsanın Tanrısı yoksa, kendi kendini sürmeli.*

5

Yağmur ertesi akşam da devam etti. Sessizce uzayan su sicimlerinin oluşturduğu fonun önünde iki mariachi duruyordu; Meksika şapkaları, ince bıyıkları, şehvetli elleri ve karınlarıyla kırklı yaşlarında, ağırbaşlı adamlar... Gitarları bir ateşin sıcaklığını yayıyordu ve müziğin bir yaşam biçimi haline getirildiği her yerde olduğu gibi şarkıları kaçınılmaz bir biçimde yarı gerçekçi, yarı turistik bir filme dönüşüyordu. Mary ve Georg,

otellerinin yakınındaki bir barın tezgâhında oturuyorlardı. Çok fazla içmişlerdi ve Georg çok fazla anlatmıştı.

"Araştırma hırsını bir kez olsun kendine yönelt," diye bir öneride bulundu Mary. "Zocalo'ya bir Kızılderili kadının heykelini dikmek istiyorsun, fotoğraf makineleri senin için sömürgesel kalıntılar, ama organını sırf Kızılderiliye benzediği için önüne çıkan ilk orospuya sunmaktan daha acele bir işin yok."

"Melezdi. Ve ben onu kesinlikle... Peki evet, içine girdim."

"Bu, yaptığını mazur göstermiyor, sadece seni gülünç duruma düşürüyor. Fethetmek ve yine de kontrolü elinde tutmak istiyordun. Erkekler organlarını görebildikleri sürece kontrolü ellerinde tutarlar. Sonradan onu çıkarıp fışkıran üstünlüklerini bütün dünyaya göstermek için kadınların bedenlerinin içinde dikildikleri porno filmlerdeki gibi..."

"Gerçek olanı göstermek ve sinemayı yenmek için organlarını çıkarmaları gerekiyorsa, o zaman asıl sinema onları yenmiş olur."

"Sinemaymış! Burada hayattan bahsediyoruz! O kadar İspanyolcan var mı, nakaratı duyuyor musun?" Mary iki şarkıcıyı gösterdi. *"Ancak ölüm geldiğinde yaşamaya başlarsın."*

"Ama ölümü arayan da işte o, sinema! Televizyonu aç, hemen ölürsün. Bir sinemaya git, daha da fazla ölürsün. Sinema salonu zaten bir toplu mezardır; ışığın öteki tarafında, karanlıktaki bütün o tıkıştırılmış bedenlerle... Daima geçmişten geldiği için bu ışığa artık dokunamazlar."

"Sinemada ölümü göstermiyorlar," dedi Mary. "Ya da sadece pornografik bir biçimde gösteriyorlar, sadece ölümün müstehcenliğini, cinsel organlarını, kanlı, yüzeysel cinselliğini..."

"Sen dikkate değer bir kadınsın."

"Sen ise korkuyorsun."

"Neden?"

"Alışılmış olandan tabii ki! Gerçeklikten, acıdan, hastalıktan, arzudan... Tipik bir yönetmensin; yönetmek istiyorsun, ama oynamak istemiyorsun."

"Bu doğru, iyi bir oyuncu değilim."

"O zaman bırak sana yardım edeyim, bu öğrenilebilir," dedi Mary. "Nesnelere dokunmayı öğrenmelisin."

Georg yine o gece, küvetteki sudan yükselen buhar perdelerinin içinde onun sırrını ortaya çıkardı: Tamamen tüysüzdü ve büyük sol ferç dudağına Georg'a baştan yeni ameliyat olmuş birinin yanında hissedilen tutukluğu veren metal bir halka geçirilmişti...

Neden burada, bu küvette tek başına uzanıyor ve dokunmuyordu? Asansörde, onları ikinci katta birlikte inmeye de sürükleyebilecek türden bir öpüşmeyle vedalaşmışlardı. Bir sevgilinin karşısında duyulan korku daima bir orospunun karşısında duyulan korkudan büyüktü; mesele yalnızca şu tipik erkek farkı mıydı? Georg'un Mary'yle sadece yatmak için ona fazla aşık olmuş olması mı? Yoksa onu zaten yalnızca gölge ve ışıkla oynanan, içinde dokunmanın olmadığı, daha büyük oyunun ilgilendirmesi mi? Otel küvetinde sürüklenen kendi çıplak bedeninin görüntüsünü tasavvur etmek için gözlerini kapadı. Belleğinin yardımıyla, Torre Latinoamericana'nın tepesinden bir uçaktan görünür gibi görünen manzarayı gözünün önüne getirmeyi başardı; sanki insan gerçekten gecenin belli bir yerinde ev yığınlarının üzerinden, küçücük bir cam tuğlanın içinden bakar gibi herhangi bir otel odasına bakabilir ve zümrüt rengi parlayan bir köpüğün içinde havada süzülen o böceği seçebilirdi. Tam tersten başlamıştı! Ayağa kalktı, kurulandı ve yazdı: *Çocukluğumun en sevdiğim oyunlarından biri şöyleydi: Kızma birader oyununda yerleştirildiği şekilde beş ya da altı küçük oyun piyonu alır ve kendime sakin bir yer arardım; mesela küvet, pazar sabahı... Birliğim Çinlilerden, zencilerden, Kızılderililerden, aristokratlardan ve çaylaklardan oluşurdu. Su vincinin tuhaf, dev çarklarının üzerinde dengede durmaya çalışırlar, kendilerini çıkış musluğunun; ağız bölümüne kadar uzanan, krom parlaklığındaki korkunç kaygan borunun tepesinden tehlikeye atarlardı. Beş yüz metre aşağıya (kafadan hesap yapmada pek iyi değildim), kutup yeşili bir denizde yüzen köpük-buz*

dağlarına bakarlardı. Her biri bir öncekinin ardından atlar, renkli bedeniyle emayenin ölümcül kayganlıktaki kar duvarlarının yanından süratle geçerdi; buz gibi soğuk, yeşil denize mi dalacaklar, yoksa sürüklenen sivri kar tepesinin üstünde hayatlarını mı kaybedecekler, bunun patlıyor gibi görünen bir görüş alanının önünde belirlendiği uzun, delice saniyeler boyunca... Benim ve sadece benim onların tahta kafalarının görüş açısından algılayabildiğim görüntü, Hitchcock'un Vertigo*'da merdiven boşluğu maketini yere koyarak, kamerayla içine girerek ve aynı anda uçurumun içine çekişinin objektif görüntüsünde oluşmasını sağlayacak şekilde geri geri zoom yaparak başarıyla canlandırdığı duruma uyuyordu. Bana böyle bir manzaranın (daha ucuz bir versiyonunun) 19.000 dolara mal olduğu söylense, şaşırmazdım. Belki de işin ilginç yanı, en iyi atlayanın Kızılderililer, benim kızıl derililerim olmasıydı. Ama en önemlisi, en çok yüzü olmayan insanlarla oynamaktan hoşlanmamdı. Buzun altında genişleyen koskoca bedenim, onların dünyasıydı. Fakat sonraları oyunculara elimi sürmeye, onların uzuvlarını düzeltmeye, bedenlerini bir tarafa itmeye asla cesaret edemedim.* Hayvan, *diyordu Hitchcock onlara. Onun için bu bedenler yalnızca hamur kütleleriydi, ama ben onlardan daima korktum; yüzleri, ve tahta kafalarının içinde benim hayattan onlardan daha fazla ürktüğümü anlayan beyinleri olduğu için..*

Sabah bu son ve yedinci Meksika mektubunu da yırttı. Sadece ilk mektubu -daha Paris'teyken- gerçekten Klara'ya göndermişti.

Yağmur üç gün daha sürdü. Sağanaklar, müzeleri gezmek için iyi bir fırsat yaratmıştı. Antropoloji Müzesi'nin Körfez Sahili Salonu'ndaki devasa bir Olmek kafası, Georg'un üzerinde olağanüstü bir etki yarattı. Tabanları sızlayana kadar önünde durdu; Camille'in yüzünün önünde... Dudaklar, geniş kanatlı burun, elmacık kemiklerinin çıkıklığı, içine iris yuvarlağının oyulduğu gözlerin şekli, hepsi tutuyordu. Yüzün yumuşaklığı ve uysallığı tonlarca ağır taşa dönüşmüş, tanrısal bir sertlik haline gelmişti. Yüzyılların kırmızımsı kayanın yüzeyinde bıraktığı gözenekler ve delikler, özündeki bozulmazlığı sadece daha

da belirginleştiriyordu. Jaguar insanların ve yılan şeytanların arasından Camille ona baktı; taş gibi ve ebediyen... Demek hep oradaydın! diye düşündü Georg; bu sihirli düşüncenin yarattığı baş dönmesi içinde sanki tanrıça onu etki alanına çekmek istiyormuş, kör gözlerinin bakışı onu da taşlaştırmak için üzerine dikilmiş gibi geliyordu. Anlaştık, beni de al! diye bağırmak geldi içinden; sonra bir çocuğun neşeli bağırışı tekrar aklını başına getirdi. Fakat bu taştan kafalara tam bir soğukkanlılıkla baksa bile, ona Camille'le ilişkisi hakkında bilgi veriyorlardı. Camille esasen bir kafa ya da bir yüzdü. Georg'un onun yanında farklı yıllarda bu kadar uzun mesafeler katetmiş ve hayal kırıklığına uğramış bir aşığın belleği olan belleği, yüzünü en yakın ve imkânsız mesafeden tekrar tekrar kaydediyordu; yüzlerce close-up halinde... Bu zihin filmleri Camille'e Georg'un üzerinde, onun yazmaya çalıştığı senaryolardan daha büyük bir iktidar kurma şansını veriyordu. Sinema yüzün ilahlaştırılmasıydı, onun ebedi kutlaması... Georg ancak şimdi bunun bilincine bütün netliğiyle varmıştı. Kimse Ingrid Bergman'ın vücudunu düşünmüyordu. Olmekler, kendileri dışında yalnızca belleğin ya da yine yirminci yüzyıl objektifinin yapabileceği bir şeyi taş halinde yaratmışlardı: Gulliver'in iri yarı, genç bir koruyucu kadının büyük yüzüne bakışı; seyircilerin, onlara karanlık havada beyazperdedeki tanrı yüzlerinin önünde kelebekler gibi salınmaları için yardım eden oransızlık tarafından bedenlerinden kurtarılmaları; perspektifin beşiklerden çıkıp geri dönüşü...

"Büyük yüzler, bu doğru... Ama meme uçlarını da unutma. Sinema gözleri emzirir," dedi Mary, Georg ona aklına gelen bu fikri anlattığında. Mary araştırma yapmadan geçen birkaç günü kendinden esirgememiş ve kendisinin daha önce gezdiği Templo Mayor Müzesi'ne giden Georg'a eşlik etmişti.

"Yanlış meslek seçmişsin. Yönetmen olmalıydın," dedi Georg ve bir elini onun omzuna koydu. Mary ona hafifçe yaslandı. Kol kola bir sonraki salona geçtiler. Mary ona ay tanrıçası Coyolxauhqui'nın taşını göstermek istiyordu. Parmakları, bir muhafaza örtüsünün üstünden piyanonun tuşlarını hissetmeye

çalışırcasına Georg'un kaburgalarını yokladı. Bunun olması gerek, diye düşündü Georg, olmalı ki Camille'i unutayım. İkinci kattan, yerdeki üstü bir parmaklıkla kapatılmış boşluktan, aşağıdaki balçık rengi monolitlere, yaklaşık bir metre çapındaki kabartma levhaya baktılar.

"Coyolxauhqui, insanların kurban edilmelerine karşıydı. Ayrıca annesini, toprağı öldürmek istiyordu. O yüzden sonunda ağabeyi Huitzilopochtli tarafından parçalandı."

Sanatçı, tanrıçanın birbirinden ayrılmış olan kollarını ve bacaklarını yuvarlak döşeme taşının üzerine, kırık heykelin çevresine, anlamlı bir dans ediyormuş gibi görünmelerini sağlayacak şekilde dizmişti. Katledilenler büyük tapınaktaki sunaktan bu taşın üzerine atılıyor olmalıydı. Korkunç taşın kendine çekişini hissedilir kılmak için Hitchcock'un zoom hilesi -daha ucuz bir benzeri- kullanılabilirdi. Düşen bir kamerayla, son düşüş efekti verilirdi. Kalbi çıkarılmış bedenlerin şiddetle yere çarpışını canlandırmak için bir ses yönetmeninin mümkünse ölü bir domuz ya da suyla dolu bir torba yerleştirmesi gerekebilirdi.

"Sonunda, imparatorluğun büyük bir kriz geçirdiği dönemde, on binlerce kişi kurban edildi," dedi Mary. Kaburgaları yoklayan parmaklarının yakın plan çekimi, dik bir açıdan; böylece sunağın üzerindeki örtünün arasından dokunuşun, cümlenin ve bakışın eşzamanlılığı garantilenebilir. Georg asistanının zemin kattan yukarıya doğru bağırışını duydu: "Ya kan? Taşın üzerinde kan olacak mı? Folyo kullanabiliriz!"

"Bence bu kabartma bir spekülasyon kekine benziyor," dedi Mary.

"Bir neye?"

Mary spekulatius'u[6] kastediyordu ve Georg'un dalga geçişine kırılmıştı. "Ne olursa olsun şimdiki zamanla daha fazla ilgilenmelisin. Yani sadece Eisenstein gibi tanrılarla değil... Arkadaşlarım şimdi yine genç Meksikalı yönetmenlerin ortaya çıktığını söylüyorlar, çok ilginç insanlar..."

[6] Spekulatius: Peksimet (Ç.N.)

"Mesela Echevarria ya da Maria Novaro..."

"Gördün mü? Ara onları. Meslektaşlarla konuşmak, bir ülkeyi anlamanın en iyi yoludur."

"Güneşin ertesi sabah yeniden doğmak için kana ihtiyacı olduğuna inanıyorlardı. Bu fikre nereden kapılmışlardı?" diye sordu Georg.

Mary başını salladı. "Belki sen de yanlış meslek seçtin."

"Etnolog mu olmalıydım?"

"Kasap..."

"Meslektaşlarımın birçoğu kasap... Bir videocuya gir bak. Efsane yaşıyor, kurbanlar şimdi tekrar yükseliyorlar. Bu neden böyle?"

"Ah Georg, bırak da tatil yapayım!" Mary onu yavaş yavaş ay tanrıçasının sunağından uzaklaştırdı. "Diğerleri öldüğü için yaşıyoruz. Yaşamanın ne demek olduğunu bilmediğimiz için öldürüyoruz. Bugün için gerçekten ilginç bir önerim daha var. Senin şu Roma'da geçen son filminin kahramanları gibi yapalım. Aşktan söz edelim, anlaştık mı?"

"Nerede?"

"It's tea time. Seni odama davet ediyorum."

Mary'nin otel odasında, organındaki tüylerin kahverengi bir çalılık ya da ustalıkla tıraş edilmiş bir ünlem işareti değil, -öncelikle- bir Doris Day filmindeki özensizliğe uyabilecek ve Georg'u az kalsın gülmesine neden olacak kadar şaşırtan pembe bir baby-doll-külotun altında siyah, hain bir benek oluşturduğu ortaya çıktı. Yine de siyah benek bu masum örtünün altında o kadar sapıkça görünüyordu ki, Georg'un boğazı tıkandı ve bu boğulma yüzünden neredeyse acı veren bir ereksiyon ortaya çıktı. Mary de onda benzer şekilde heyecan verici bir şeyler buluyor gibiydi. Her ne kadar kolay tamamlanamayacak kayıplar olsa da, mekanik açıdan her şeyi mükemmel hallettiler; tıpkı Mozart çalan iki Japon virtüöz gibi... Belki de Mary'den, mü-

kemmel bir mekanikle yetinemeyecek kadar çok hoşlanıyordu ya da vicdan azabı onun bedeniyle ilgili fanteziler kurmayı tercih ediyordu. Belki de Mary onun tipi değildi. Bunun göğüsleriyle ya da merkezindeki organının şüphesiz gonca gibi ve düzgün bir biçimde çerçevelenmiş göründüğü geniş kalçalarıyla pek ilgisi yoktu. Georg'un tipi tip değil, Camille'di ve Camille olarak kaldı ve herhalde Camille olarak kalacaktı; bunu ilk kez bir başka kadınla yatarken düşünüyordu.

Sonra uzun bir süre sustular ve trafiğin gürültüsünü dinlediler. Georg gözlerini kapayınca kaçınılmaz bir biçimde, keder ve bitkinlik anlarından bildiği haliyle Klara'nın yüzünü gördü. Gözlerini açıp Mary'nin silahsızlanmış, narin bedenini görünce aynı anda, onunla yıllardır birlikte olmuş olmayı ve ondaki hiçbir şeyin kendisine yabancı gelmemesini ya da onunla birlikte giyinik ve birbirlerine hiç dokunmamış olarak Zocalo'nun kalabalığının içinden tartışarak geçmeyi istedi. Konuşma zamanının geldiğini hissedince, "Stefan'la sonra neler oldu? Heidelberg'de hiç yalnız kalabildiniz mi?" dedi.

Mary sağ bacağını onun kalçasına sarmıştı. Bir el hareketiyle, kendisine sigara uzatmasını ve yakmasını istedi. "Neredeyse hiçbir şey yapamadık. Andrew müthiş kıskançtı ve orası Stefan'ın annesiyle babasının eviydi. Ancak üç yıl sonra yatabildik, Berlin'de..."

"Demek ki yıl 1980'di. Seninle karşılaşabilirdik."

"Oh, o zaman sizi değiş tokuş edebilirdim!"

"Ona o kadar benziyor muyum?"

"Belki de ben eskiden o kadar seçici değildim," dedi Mary gülümseyerek.

"Tarihöncesi bu... Sırası gelmişken: Bana Kızılderililerin cinselliğiyle ilgili bir şeyler anlat."

Cinsellikle ilgili eski Aztek öğüdü, Viktoryen dönem İngiltere'sinin iffetliliğine baskın çıkmıştı. Mary kayıtsızca, genç Aztek kadınlara yönelik eski elyazmasından alıntı yaptı:

"Zina kelimesinin anlamını sevme. Bu, yegane uçurumdur, yeryüzünün nihai sonudur."

"Sen beni çıldırtmak istiyorsun," dedi Georg hiçbir itirazla karşılaşmadan.

Yeryüzünün öğle sonrasının kapalı perdelerinin arkasındaki, hâlâ yağmurlu akşamın yarı karanlığındaki, ertesi sabahın sıcak ışığındaki ve bir sonraki gecenin hemen tekrar boğucu hale gelen sıcağındaki nihai sonu Georg'a bazen, rüyasında karısını öldürdüğünü görmesine neden olacak kadar dehşet verici ve sonra tekrar, sanki bir porno derginin sayfalarını karıştırıyormuş ve orada şaşılacak şekilde kendini buluyormuş gibi tahrik edici ve yüzeysel geliyordu.

"Seks asla yüzeysel değildir," dedi Mary. "Seks daima bir efsanedir. Ölüm gibi, hastalık gibi, yaralanma gibi, malların değiş tokuşu gibi... Bayağılık yoktur, sadece böyle yapılabilir. Pornografinin arkasında şiddet ve yalan vardır. Salt zevkin arkasında, parfüm katmanının altında bedenlerin ağırbaşlı kokusu yatar. Seksin her zaman bir derinliği, bir bağlamı vardır."

"Bizim bağlamımız ne?"

"Özgürlük," diye karşılık verdi Mary.

Yatakta birlikte geçirdikleri saatler boyunca, uluslararası yapımların setlerindeki farklı dillerde konuşan oyuncular gibi Babil dilinde konuşmaya başladılar. Birbirlerini kolayca anlamaları diyaloglarına şaşırtıcı ve romantik bir hava kattı; sanki çeviriye gerek kalmadan anlaşmalarını sağlayacak bir büyü bulmuşlar gibi... Sonunda Georg, Camille'le görüşmelerinin hikâyesini anlattı; her şeyden önce başlangıcı ve kendisini tam da şu anda bulundukları yere sürükleyen o geçici sonu... Mary'nin sonraları hukuk öğrenimini Berlin'de sürdüren (ve şimdi büyük ihtimalle Kurfürstendamm'da şık, geç Hegelci bir bürosu olan) şu Heidelberg'li öğrenciye olan eski aşkı, aralarındaki yaşanmaması gereken aşk yerine durmadan başka bir aşktan bahsetmek için iyi bir bahaneydi. Georg, Mary'de kendisini

ilgilendirenin her şeyden önce kafası olduğunu inkâr edemezdi (Acaba Camille'de olduğu gibi mi?) ve bir suçlu gibi boğazının üstüne diz çökerek bu biçimli kafaya, beyninin çok yakınına saplanıp kaldığında, ona sırrını zorla elinden almak için bu kafayı gövdeden ayırıyormuş gibi geldi.

Aksi gibi tam da bir portakalı soyarken Mary düşünüyordu: "Bu Camille seni ölümle yalnız bıraktı. LSD 'tribin' sırasında uç bir deneyim yaşadın ve o, bu deneyim için fazla gençti. Seni anlayamadı ve sen de anlaması için ona bir şans vermedin. Kendine neden burada, Mexico City'de olduğunu ve karını aldattığını soruyorsan, işte cevabı: Çünkü iki şeyi ıskaladın; birincisi, Kızılderilinle düzüşmek, ikincisi de onunla birlikte ölmek..."

"İkincisini ıskaladığım için memnunum," diye karşılık verdi Georg, ama etkilenmişti; ve Mary açık bacaklarıyla önünde oturup ona bir dilim portakal uzatırken ve kafasının içindeki kamera sola bir dönüş yapıp çıplak etnoloğun fotoğrafının yerine ertesi günün önce flu, sonra çizgileri gittikçe belirginleşen, rengi gittikçe açılan görüntüsünü koyarken, onun yaz göğü rengindeki gözlerine büyülenmişçesine baktı: Teotihuacan'ın tapmak alanında yürüyorlardı. Georg üzerinden ter boşalarak ay piramidinin önündeki gölgesiz sahada kendi ekseni etrafında döndü. Kuru çalıların ve ağaçların istilası, bu mimarinin olağanüstü netliğinin üstünü örtemiyordu. Bütün arazi, bir bilgisayar platininin dev gibi büyütülmüş haline benziyordu: Ana piramidin heybetli iki konisi, altmış metre yüksekliğinde süper çiplerdi; eski evlerin ve aşınmış tapınağın basıklığının üstüne gerilmiş ve çıkmak üzere yapılmış olmak için fazla dik olan dış merdivenlerde denetim masası kesinliği vardı ve nihayet, üzerindeki turistlerin akıl sır ermez bir modele göre düzenlenmiş kablo girişlerine benzedikleri ölüler sokağı, korkutucu bir dümdüzlük ve bir uçak iniş pisti genişliğiyle güneye doğru uzanıyordu.

"Otobüs yolculuğu yüzünden mi fenalaştın?" diye sordu Mary. "Yoksa o kadar mı etkilendin? Bazıları buranın UFOların iniş yeri olduğuna inanırlar."

Georg duvarlardaki yılan kabartmalarını ve ejderha kafalarını inceledi, üzerinde yağmur tanrısının geometrik tasvirlerinin bulunduğu, korunmuş olan resimlere tek kelime etmeden baktı, yorulmak bilmeden merdivenleri çıktı; ta ki Mary bitkin bir halde bir mola vermelerini isteyene ve kendisi merdivenleri çıkmaya devam edip araziye bakmak için başka perspektifler ele geçirmek üzere onu orada bırakana dek... Fazla yakınına gelen turistlerin garibine gidecek şekilde, duyulacak kadar yüksek bir sesle önüne doğru mırıldanıyordu.

"Bu imkânsız! Ben daha önce buraya geldim. Yirmi iki yıl önce," dedi yıkılmaya yüz tutmuş bir duvarın gölgesinde oturan ve teneke bir kutudan kola içen Mary'nin yanına döndüğünde. "LSD 'tribimde'... Sonunda, tam da bu alanın içinden uçtuğumu hayal ettim; ölüler sokağının üzerinden ve güneş piramidinin yanından geçip ay meydanına doğru..."

Mary kaşlarını kaldırdı. "O zaman 'tribin'[7] sırasında çok uzaklara gelmişsin."

"Teşekkürler... Tam da bilimsel bir yoruma ihtiyacım vardı."

"Aynı noktada duruyor, dolayısıyla da aynı manzarayı görüyordun. Bu kadar basit... Teotihuacan; tanrıların görüldüğü yer..."

"Bunu ciddiye almak istemiyorum. Hadi dönelim."

Mexico City'ye yapılan iki saatlik otobüs yolculuğu sessiz ve neredeyse sıkıcı geçti. Georg, LSD halüsinasyonunun kehaneti ya da delice ileri görüşlülüğü üzerinde çalışmakla meşguldü. Mary'ye karşı saygısızlık ettiğini fark edince, özür diledi. Mary sadece başını salladı ve sonra tekrar, ardında ilk Corona-Beer-reklamlarının ve yeşil neon kaktüslerin basmakta olan akşam karanlığında çiçek gibi açtığı pencereden dışarı baktı. 'Ben şu Stefan değilim ve sen de Camille değilsin,' diye düşündü Georg. Otelde, akşam yemeğinden önce odalarına gidip yıkanmak için ayrıldılar. Georg duştan henüz çıkmıştı ki, Mary onu otel içi

[7] Uyuşturucu aldıktan sonra görülen halüsinasyonlar için kullanılan 'trip' kelimesi aynı zamanda İngilizce'de 'gezi' anlamına gelir. (Ç.N.)

hattan aradı. Kendini dışarı çıkmak için fazla yorgun hissediyordu ve aç da değildi. Az önce Toluca'da oturan bir meslektaşından bir haber almıştı ve ertesi sabah onu ziyaret etmeye gidecekti. Georg öbür gün de şehirde ve bu otelde olacak mıydı?

"Tabii," dedi Georg sanki buna şüphe yokmuşçasına.

6

Ertesi sabah kahvaltıda, Mary'ye bu sözü verdiğine çoktan pişman olmuştu bile. Bir otel kapıcısı onun sabah çok erken yola çıktığını söyledi. Georg'un, kendisinin üç haftadır neredeyse tek bir yaşam belirtisi göstermeden yabancı bir ülkede ortadan kaybolmasına (Paris'ten yolladığı ilk Meksika mektubundan sonra Klara'ya yalnızca Mexico City'den bir kart atmıştı.), çok para harcamasına, ne dinlendirici ne de sanatsal açıdan verimli bir tatil yapmasına tam da şimdi isyan etmesi, Freudyen mercilerinin gülünç bir biçimde şeffaf manevrasıydı. Mary ona hiçbir konuda engel olmamıştı. Mekanik bir aceleyle kahvaltısını bitirdi ve Centro Universitario de Estudios Cinematograficos'a gitti. Projesi belliydi. Adı *Güneşin Altında Bir Yıl*'dı. Belgesel unsurlarla zenginleştirilecek olan uzun metrajlı filmin konusu, Sergej Eisenstein'ın 1931 yılında Meksika'da kalışı ve *¡Que Viva México!*'nun çekimleriydi. *¡Que Viva México!* bitirilememiş ve ön versiyonları Eisenstein tarafından bir kez olsun izlenmemişti, çünkü projeyi finanse eden yazar Upton Sinclair 1932 yılı başında gecikmeler yüzünden para vermeyi kesmiş ve Stalin bir telgrafla Eisenstein'a SSCB'ye geri dönmesini emretmişti. Sinclair Eisenstein'a söz verdiği negatifleri hiç yollamamış, onun yerine materyali *Thunder over Mexico* ve *Death Day* adları altında gösterime girmesi için ABD'ye göndermişti. Georg çekimlerin New York'taki Modern Sanat Müzesi'nin film kütüphanesinde toplanıp gösterilen bir stüdyo versiyonunun video kopyalarını gözden geçirmişti. Eisenstein'm Meksika halkım anlattığı büyük,

operavari hikâyesini tamamen kaybetmiş olduğunu bilmek acı vericiydi; ama bu konuyla meşgul olduğu üç gün içinde, Eisenstein'la ilgili bir çalışmaya ya da daha doğrusu herhangi yeni bir çalışmaya başlamak ve onu tamamlamak için gereken güçten ve gerçek ilgiden yoksun olduğunu anlamak, Georg'a daha da büyük bir acı verdi. *İnsan neden yaşadığını bilmezse, film çekmek için de hiçbir sebep bulamaz*, diye yazdı bir kağıda ve hemen ardından onu da yırttı.

Mary Toluca'da planladığından bir gün fazla kalmıştı. Georg onu tekrar gördüğünde kendini kurtulmuş hissetti. Artık onunla vedalaşabilir ve nihayet şehri, ülkeyi, kıtayı terk edebilirdi; nereye olursa olsun gitmek üzere...

"Sanırım bu, Mexico City'deki son akşamlarımızdan biri," dedi Mary daha Georg yola çıkmaya karar verdiğini ima edemeden. Otelden belli bir amaçları olmaksızın çıktılar. Aralarında kırgınlık ya da sitem yoktu. İkisi de bir kez daha birlikte yolda oldukları için mutluydular.

Bir restoran ararken kâğıt fenerler, ışık zincirleri ve dönen neon şekillerle aydınlatılmış bir panayır izdihamına rastladılar. Georg rüyada gezer gibi kalabalığa karıştı. Bir dans pistinin önünde durdu; dar kotları ve gece mavisi ışıkta parlayan dar bluzları içindeki genç kadınlardan daha fazla keyif alarak kendi eksenleri etrafında dönen şişman, yaşlı kadınlara baktı. Mary bir stantta tacos yemeyi ve Meksika birası içmeyi önerdi; tıpkı Georg'un "bekârlık zamanlarında", şehre gelişinden sonraki ilk günlerde hep yaptığı gibi... Bu kez Georg, ortamın ruhuna yenik düştüğü için tam zamanında özür diledi. Teotihuacan'da olduğu gibi bu panayırda da bir tekrar, bir dejavu duygusuna kapılmıştı. "Bu görüntüleri o zamanlar nereden buldum? Bu piramitleri, bu ölüler sokağını ve kafasının üzerinde ayna olan kuşu gördüm!"

"Bu benzerlikler ve önceden görmüş gibi gelmeler," diye açıkladı Mary, o kadar sıra dışı değildi. Toluca'da ziyaret ettiği araştırmacı kadın, bu konu üzerinde çalışıyordu. Maya ve

Azteklerin görsel dünyasıyla, kimyasal yapısı LSD'yle neredeyse aynı olan kutsal mantarların o zamanlardaki yaygın tüketimi arasındaki ilişki üzerine yapılmış bir sürü çalışma vardı. "Meslektaşım, Kızılderililerin mantarlar aracılığıyla tanrılarıyla temasa geçebileceklerine önceleri daha da fazla inandıklarını söylüyor," diye ekledi. "Bugün buna o kadar da inanılmıyor. Tanrının onlara mantarı, sefaletlerine teselli olsun diye verdiğini düşünüyorlar."

"Mantarlar, bu tam ona göre," diye karşılık verdi Georg. Baktığı tarafta, bir korku tünelinin iskeletleri yeşil projektörlerin ateşinde bir aşağı bir yukarı sıçrayıp duruyorlardı. Küçük bir oğlan çocuğu ona kurukafalar ve tekila şişecikleriyle süslü bileklikler satmak istedi. Georg bunlardan iki tane aldı.

"Nişanlanır gibi," dedi Mary, Georg birini onun bileğine takarken.

"Kurukafalar neredeyse incilere benziyor." Titreyerek yanan ışıkta mümkün olduğu kadarıyla, yeni takılarının üzerindeki şekilleri karşılaştırdılar. Georg, burada kalmaya başladığı ilk günlerde Meksika ölüseviciliğiyle ilgili hiçbir şey öğrenemeyeceğini düşündüğünü söyledi. Fakat sonradan iskeletlerin her yerdeliği onu etkilemişti.

"*Carcancha*'ları gördüğün zaman ne düşünüyorsun?" Mary, birbirleriyle düzüşen Perulu modelleri kastediyordu.

"Bu bir dalga geçme... Ama ölülerle mi yoksa dirilerle mi dalga geçtikleri tam olarak bilinmiyor."

"Sıska Perulular görünüşü," dedi Mary, ona gözlerin ve cinsel organın dışta kalan kısmının bedenin en kolay bozulan yerleri olduğunu göstermişti. İncil bağlamında zaten öyleydi, ama organik anlamda da öyleydi; insan toprağın altına girdiğinde bunlar etin en fazla tehlikeye maruz kalan, en çabuk çürüyen bölümleriydi.

"Bu bir şaka değilse, o zaman ölülerin ölümü hayatta tutmak için düzüşmek zorunda oldukları düşüncesi," dedi Georg.

Panayır barakaları arasında yavaş yavaş dolaştılar; Mary, bol pantolonu ve ona kelebekvari bir hava veren beyaz, elektrik ışığında parlayan bluzuyla... Belli anlarda Georg'a, onun yüzünün çok net bir biçimde önünde olması da şaşırtıcı geliyordu; sanki gerçekten önünden geçen bir kelebek görmüş ve her neredense kalkıp gelmiş olan bir büyütücü objektiften bakarak onun topluiğne büyüklüğündeki başının bir kadın yüzüyle bezeli olduğunu fark etmiş gibi... Fakat bu incecik çizilmiş yüzün işte tam da bu yüzden şaşmaz bir yanı, o gece nereye giderse gitsin Georg'a tekrar tekrar yaklaşan tam bir kesinliği vardı. İçtiler, gürültüye doğru bağırdılar, kendilerine daha sakin köşeler aradılar ve sohbete devam ettiler. Georg yaptığı araştırmalardan bahsedince, Mary onu Eisenstein projesi için cesaretlendirmek istedi. *Potemkin Zırhlısı*'nı, Paris'teki bir sinemada yapılan gösteriminden biliyordu. Bunun dışında, zamanında Marx'ın *Kapital*'inin filmini çekmeye niyetlenen Sovyet bir sanatçıyla ne yapacağı hakkında pek bir fikri yoktu.

"Meksika onu daha çocukken büyülemişti. Hacienda'da geçen bir macera hikâyesi okumuştu."

"Onun okulunda da siyah Kızılderili gözlü, Tacik bir kız yok muydu? Ünlü Camillowna? Pardon; gördüğün o bitmemiş Meksika filminde neler oluyor?"

"Filmin başında hamakta yatan, birbirine aşık bir çift var. Bu daha çok cenneti temsil ediyor. Sonunda ise ölümün resimleri beliriyor: Arka arkaya gelen görüntüler halinde, bir panayırın dev çarklarının önündeki şekerden yapılmış ölü maskelerini ve kurukafaları görüyorsun."

"Demek bir panayır... Ve Stalin'in kafatası..."

"Rusya'ya dönmek zorunda kaldığında Troçkizm zanni altındaydı. *¡Que Viva México!* bitirilseydi ve Sovyetler Birliği'nde gösterilseydi, açık davaları atlatabilir miydi, kimbilir... Sanki devrimci iyimserliğini göstermek istiyordu; halkın zaferini, efsaneyle ilgili sosyal prensibin üstünlüğünü..."

"Dev bir çarkın önündeki kurukafalar buna çok uygun..."

"Efsanevi bir devrimciydi. Ama aynı zamanda da bir şekilci... Tamamen doğrusal bir araçla, panayırlarda zamanın dolaşımını aramak hoşuna gidiyordu." Georg'un aklına sinema tarihinin başka panayır sahneleri geldi; mesela *Before Sunrise* ya da *Üçüncü Adam*'daki... Kabalığı, karmaşası ve görsel şiddetiyle, merkezkaç kuvvetleri ve ışık değişimleriyle; pişirilenle kusulan, sarhoş edenle vurup kıran arasındaki dar sınırlarıyla panayır, dayanılmaz derecede öngörülü bir nesillerin devirli israfı öğretisiydi. İnsan yiyen eski bir tanrının dirileri cezbetmek ve içlerinden biraz sonra yutacaklarının tadına bakmak için ışık, şeker ve alkolle dolu olarak geceden inen ağzına benziyordu. Birisi iş fazla büyümeden, kalabalığın içinde takip edildi ve öldürüldü, bir çocuk annesiyle babasını bulamadı, iki sevgili birbirlerini kaybettiler; panayır, sinemada bu tarz olaylar için vardı. Georg birdenbire tekrar Klara'yı, onun yeryüzünün diğer tarafındaki yalnız varlığını düşündü. Mary'yle birlikte bir atlıkarıncanın beş kollu, iki kişilik sepetlerini gece göğünde döndüren ve uluyan ahtapotunun altından geçerken gözyaşlarını zor tutuyordu.

"Belki de yalnızca burada olmak için buradasın," diye bir tahminde bulundu Mary.

"Bu neye yarar?"

"Artık eş ve yönetmen olmak zorunda kalmamana... Ve belki de Camille, bu kaçışın bahanesinden başka bir şey değil..."

Georg başını eğdi; alınmış ve sabırlı bir tavırla... Sonra Mary'nin evlilikleriyle ilgili bir şeyler daha öğrenmeye çalıştı. Kocalarını anlatırkenki yanılsamasızlığı (pasaportlarını ellerine verdiği iki profesyonel sadakatsiz psikanalist) onu yaraladı ve düşündürdü. Mary'nin araştırmalarını, bağımsızlığını, seyahatlerini ve ilişkilerini kıskanıyordu. Geçmiş yıllarda yaptıkları ona hiç bundan daha berbat gelmemişti: Dünyaya ışık getirmek yerine projektörlerin yapay ışığında bilmeceyi sadece bozan ve zorlaştıran, selüloitte katılaşan oyunlar uydurmak... Pahalı olduğu ve tekrar para getirmesi gerektiği için sinemanın da hep bir panayır olması gerekiyordu; sürekli şamata... Me-

xico City'de kimbilir kaç sinema vardı; koltukları pelüş kaplı eski lüks saraylarından, varoşlarda bulunan ve seyircilerin bacakları arasında sıçanların dolaştığı bir sürü mağara-sinemaya kadar... Ve her yerde videolar, monitörlerin onlarla dünyanın her ülkesinde vahşilerin kandırıldığı rengarenk cam boncukları parlıyordu. Her zaman gösterileni gösteriyorlardı: Kitsch, seks, şiddet... Dünya, diye okumuştu bir yerde, bir gün birleşecek; şüphesiz ancak haddi hesabı olmayan katliamlardan ve dehşetten sonra... Babil Kulesi yapılırken kaybolan ve bütün insanların anladığı tek dil, tekrar ortaya çıkacaktı: İmge olarak, endüstrinin dünyaya yönelttiği bakışın konserve edilmiş iadesi olarak... Film çekmeye devam etmenin bir anlamı yoktu.

"Sen *kendi* hikâyenle ilgilen," dedi Mary panayırın çöpler, sarhoşlar ve oynaşan çiftlerle çevrili sınırını geçerlerken. "Bana eşlik etmek ister misin?"

Georg onda alışılmadık şekilde heyecanlı, neredeyse ümitsiz bir durumun sabit bir gülümseme ve enerjik hareketlerle saklamaya çalıştığı belirtilerini algıladığını hissetti. Kendisi dikkati tamamen elden bırakacak kadar sarhoş değildi, ama Mary'nin kelebek yüzü onda merhamet ve güven uyandırıyordu. Kolundaki saat gece yarısından az önceyi gösteriyordu. Şansları biraz yaver gidince bir taksi buldular. Yağmur suyunun hâlâ durduğu ve arabanın pencerelerine kadar sıçradığı dar sokaklardan geçtiler.

"Yanında ne kadar para var?"

Georg'un cüzdanında dört yüz dolar ve bir deste peso buldular.

"Bu kadar parayı yanında mı taşıyorsun? Neyse, seni bununla kimse görmedi. Bana on dolar ver."

Banknotu aldıktan sonra taksi şoförü konuşkan ve yardımsever kesildi. Daha da dar, daha da karanlık sokaklara girdi. Kaldırımlarda verilen hizmet, pembe neon ışıklar, her yerde aynı ve hüzünlü bir heyecan vericiliği olan et, naylon ve gölge karışımı nerede oldukları konusunda şüphe bırakmadığında,

yarı sarhoş ve sinirli haldeki Georg gece çekimlerinin zorluklarını, Truffaut'nun *Amerikan Gecesi*'ni, *Cabiria'nın Geceleri*'ni ve Fellini'nin büyük genelevini düşünüyordu.

"Hangisi, Georg?"

Camille. Mary, Camille'i kastediyordu. Fakat taksilerin açık pencerelerine doğru eğilen fahişelerin hiçbiri işe yarar bir kopya değildi; ve böylece sonunda arabadan indiler, barları -güvenlik açısından, zamanında amatör boksör olan ve elli dolara tuttukları taksi şoförüyle beraber- dolaştılar, Georg'un Zocalo'da güpegündüz konuşmaya cesaret edemeyeceği tiplerle konuştular, ortaya üç kez on dolarlık banknot koydular ve sonunda, sabaha karşı bire doğru her şeyi sunan bir genelevin süslü, kırmızı kadife salonundaydılar: Güney Almanya'dan gelen bir kuyruklu piyano (Orada oluşunun nedeni kocasının, Meksika İmparatoru'nun kurşuna dizilmesinden hemen önce gemiyle gönderilen arşidüşes Charlotte'la birlikte giden bir Avusturya soylusuydu.) ve keçe taburelerde oturan eroin bağımlısı iki Amerikalı otostopçunun yanında bir melek tarafından unutulmuş gibi duran bir arp; barın tepesindeki bizon boynuzları, altın kaplı aynalar ve ünlü tabancalarla kadın şişlerinin solmuş fotoğrafları; üzerlerinde sigara içen melezlerin, dergi okuyan Asyalıların ve şişman ve boyalı bir İsveçli domina'nın[8] oturduğu, havları dökülmüş, som balığı kırmızısı ve patlıcan moru pelüş kanepeler; yüzleri kırmızı ışıkta pürüzsüz görünen Karayıp manzaralarının biberli çikolatası ve duman grisi; file çoraplarını sergileyen ve bebek elbiseleri ören, rahibe kılığına girmiş iki on altılık; küçücük görünen bardaklardan çelik mavisi, yanardöner bir içki içen ve koskocaman, sadece ıslaklıktan parlayan pembe yuvarlaklardan oluşan yaratıklar; tabii ki her tür müşteri, birkaç bıyıklı koruma, plastik kaktüsler, seksen yaşında doldurma bir papağan; Marsilya'dan gelen, anal seks üzerine uzmanlaşmış sıska, ellilik liman orospuları; vücutlarında tüy kalmamış, solgun, bu dünyadan değilmişçesine sütüm-

[8] Domina: Sadomazoşist ilişkilerde sadist rolünü üstlenen fahişe (Ç.N.)

sü köleler; içinde Siyam dövüş balıkları olan, ışıklandırılmış akvaryumlar; duvarlardaki boşluklarda ve köşelerde duran, oradaki hastalıklı gibi görünen farklı sertlik derecelerindeki çok renkli penislerin sessizce ve insafsızca içine girilmedik şey bırakmadıkları video ekranları; parlak gece elbiselerinin içinde travestiler, yanaklarını kırmızıya boyamış basurlu bir oğlan, bir kutu yapay penisin başında bekleyen irikıyım bir hadım, ayakları bağlı Çinliler, üzerlerinde bembeyaz yağdan başka bir şey olmayan, karanfil ve kimyonla tatlandırılmış Arap uzmanlar; sadece kredi kartı kabul eden ve saklama kaplarında meni biriktiren, aerobikle güçlendirilmiş, Kaliforniyalı ev kadınları, onların yanında bütün jimnastik hareketlerine ve Laokoon heykelini anımsatan Kamasutra düğümlerine hakim Hintli kadınlar; ve nihayet -Amazonlardan gelen birkaç pigme-kadının yanında, içlerinden yapay sinekkuşlarının ve kocaman kelebeklerin görünmeyen iplerle sarkıtıldığı yukaların arkasında- salon, yapay ışıklandırılmış bir gölün çevresinde, duvar kağıdı haline getirilmiş bir Kanada ormanları fotoğrafının ve wigwamlarının önünde büzülüp oturan sessiz Kızılderililere açılıyordu, arkasından yağmur ormanları ve incecik fıskiyelerden çiseleyen yağmuruyla, Brezilya'daki sulara gömülmüş ya da kökü kurumuş ormanların kabilelerinden gelen çocuksu kadınların yerde çırılçıplak uzandıkları bir başka salon geliyordu; sonra içi gövdeler, mücevherler ve bıçaklarla tıklım tıklım, insanın bir an için onlara karışmasına neden olacak kadar dolu olan, şehvet, güç ve ölümün hükmettiği bir Aztek sapıklıkları salonu; uzun lafın kısası, Georg'un girmek ve bir daha çıkmamak isteyeceği BÜYÜK MEKSİKA GENELEVİ böyle bir şey olurdu. Fakat onların gittikleri ve maço kültürünün az çok kararlı bir araştırmacı kadının ziyaretine koyduğu sınırları sadece yirmi dolarlık bir banknotun aşabileceği kadar berbat durumda olan ev (plastik kaktüsler, tabanca fotoğrafı, eroin bağımlısı olan eski bir Amerikalı otostopçu ve altın çerçeveli bir ayna dışında), kesinlikle böyle görünmüyordu.

"Hangisi?" diye tekrarladı Mary.

Georg utana sıkıla, korkudan sırılsıklam bir halde, küt küt atan kalbi tarafından aklı başından alınmış olarak, işte o tezgâhın tepesinde yamuk asılı olan altın çerçeveli aynada kendini gördü; çevresi beş ya da altı tekila içen, onu elleyen, hayırseverin şerefine kadeh kaldıran ve sigaralarının dumanını yüzüne üfleyen Kızılderililerle ve Kızılderili görünümlü orospularla sarılı... Hangisi? İçlerinden üçünün üzerinde sadece siyah iç çamaşırları vardı. Avrupa kurnazlığının onların geniş yüzleriyle ve koyu renk, sağlam vücutlarıyla bağlantısı neredeyse ahmakçaydı; ve sonra yine dehşet verici ve mantıklı... Dejavu, diye düşündü Georg terden parlayan kendi yüzüne aynadan bakarak. Camille'in şehrinde, onun şehrinin karanlık bir bodrumundaydı; kendi arzu mekanizmasının derinlerindeki küçük bir çark harekete geçirildi, pat diye düştü, ona o anda ihtiyacı olan heyecan ve insafsızlığı verdi. *"La noche triste,"* dedi barmaidleri güldüren ve içmeye teşvik eden Mary'ye yavaşça.

"Onu yaşamalı," diye karşılık verdi Mary tuhaf bir yumuşaklıkla. "Suçlu olmayı da becerebilmeli. Kaybetmeli." Tenochtitlan'a önce misafir olarak kabul edilen Cortés o üzücü gecede, yardımcısı Alvador'un oranın sakinlerine yönelik katliamı nedeniyle öfkeli halktan kaçmak zorunda kalmış ve böylece askerlerinin yarısını kaybetmişti. (Neşeli gecelerinde on kat fazla Aztek katlediyordu.) "Eğer buna ihtiyacın varsa acıklı ol hayatım. Ama buradakiler orospu ve sen de sadece ve sadece bir müşterisin, gerçek bir tatil, dolarlara sarılı tombul, beyaz bir organ... Çocuklarını ve büyükannelerini on dolarla bir hafta boyunca besliyorlar."

"Berlin'de tekrar görüştüğünüz zaman şu hukuk öğrencisiyle neler oldu?" diye sordu Georg. "Ona gerçekten çok benziyorum, öyle değil mi? Ondan intikam almak istiyorsun. O senin Camille'in!"

"İntikam küçük çocuklara göredir. Ben onu öldürdüm; belleğimde, diğer anılarımla, bu kadar basit... Ve bunu sen de yapmalısın." İspanyolca bir espriyle (cochones'li bir şey; belli ki Georg'un yaptığı masrafla ilgili) ortamı yeniden ısıttı. En iri yarı

kadının şişkin, çıplak karnı nesnel, sanki kaçınılmaz bir biçimde Georg'un uyluğunu sıkıştırdı. Georg birdenbire, tutukluğunu atmasını sağlayan erotik mekanizmayı fark etti ve Mary'nin güzel kelebek yüzü bir saniyeliğine donup kaldığında neredeyse gülecekti. Kendisini Camille'de ya da onun buradaki kız kardeşlerinde heyecanlandıran şey, küçük çocukların oluşturduğu iki görüntü dizisinin üst üste gelip birbirini silişinden başka bir şey değildi: Nscho-tschi'nin Karl May'in romanından hortlayan hayal dizisi, Neckermann katalogunun incecik fotoğraf sayfalarına insafsızca toplanmış olan iç çamaşırı modellerine; isteğin çıkışının kendisine kapalı olduğu ve isteğin ona tam da bu yüzden, keşfetmek için yüzen mezbahalarıyla denizden geldikleri vahşiler cennetinin vaktiyle fetihçilere göründüğü kadar parlak ve karanlık göründüğü o zamanlarda baktığı ve üzerlerinde ilk kez sadece iç çamaşırı olan kadınlara karışmıştı.

"Hangisi, Georg?"

Hiçbiri ve tabii ki hepsi, hayır: Özellikle iki tanesi... Şişkin karnıyla iriyarı olan, bir üst-Camille, anne-Camille, ağır, geniş göğüslü, pürüzsüz parlayan... Sonra daha genç bir tanesi, belki on altı, belki yirmi yaşında, hem gururlu hem de yılgın, hayal gibi ve büyüleyici görünen... Camille'in göz kamaştıran, beyaz dişleri... Camille'in elleri... Camille'in siyah vakum gözleri, hatta Georg'un Mary'yle birlikte gördüğü yuvarlak sunaktaki ay tanrıçası Coyolxauhqui'nin çevresinde bulunan uzuvlar gibi parçalanmış ve dağılmış olan ve Georg'un solgun, sömürgeci yüzünün etrafını gelişigüzel saran bu kafalar yığınından, çıplak kol ve bacaklardan gelen vanilya kokusu...

Mary çifte seçimi Georg'un bakışlarından anladı. En iriyarısı... En genci... "Malinche and her mother," diye dalga geçti ve Georg için anlaşılmaz olan, hararetli görüşmelere başladı.

Georg derhal bir duş yapmak istiyordu; kırmızı boyalı tezgâhta bir şişe parçalamak, bayılmak, ama en çok da kalmak istiyordu, bu görüntünün dışında, yönetmen koltuğunda, soğuk, kimse tarafından el sürülemez; içinde yanmayacağı ateşi

yakmak istiyordu. Genç Kızılderilinin karnının ve sol tarafta içinde kıymetli bir taş, belki de bir turkuvaz saklıymış gibi görünen göbeğine kadar inen delinmiş, siyah, küçük sepetin altındaki göğüs kafesinin üzerinde kabuklu izler fark ediliyordu, tutkal artıkları gibi, tabii ki birinin üzerine sıçrattığı ve onun artık hissetmediği için temizlemediği meni; buna karşı, fırıncıların una ya da baca temizleyicilerinin kuruma karşı oldukları profesyonel dikkatsizlik içindeydi; iş elbisesinin, koyu renk sıcak teninin meslek icabı aldığı halden başka bir şey değil... Mary tekrar para istedi; ve beşi (Taksi şoförü de davet edilmişti ve iki tekila şişesiyle bardakları taşıyordu.), içinde pirinç bir yatakla çirkin bir biçimde organik görünen bir divanın olduğu dar, yarı karanlık bir odaya girdiklerinde, Georg'un sebebini ancak Kızılderililer gibi Mary'nin uzatılmış sol avucuna bakınca anladığı, saygı dolu bir an oldu: Mary'nin elinde, içinde beyaz ve esmer şeker rengi tabletler olan küçük bir hap kutusu vardı. Kızılderililer bunun, tanrılarının fetihçilerin laboratuvarlarında rafine ve konsantre edilen hediyesi olduğunu hemen anladılar. Toluca'da oturan uyuşturucu uzmanı meslektaşı ziyaret, zahmete değmişti.

"Mantar, Georg," dedi Mary'nin kelebek yüzü. "Ve filmini çekemeyeceğin her şey: Bir kadının *içinde* oluşun, ölümün *içinde*, Tanrı'nın *huzurunda*..."

Soyunuldu; tuhaf bir ruhsuzluk ve uyuşuklukla, mücadele cesareti ve dayanıklılık gerektiren bir maçtan önce soyunma odasında soyunulduğu gibi... Georg'un dizleri o kadar titriyordu ki, Kızılderililer onu bir çocuk gibi koltuk altlarından tutup, onlar sağdan ve soldan üzerine doğru eğilerek bedenini ucuz parfüm, ter ve cinsiyetlerinin rayihasının karışımı olan kokuya sarana dek orada hareketsiz kaldığı pirinç yatağa yatırdılar. Ona tekila içirdiler ve arka planda, gıcırdayan divanda taksi şoförünün kaba poposu *gringa*'nın beyaz kalçalarında, o kanatsız kelebek gövdesinde şaklarken penisini ovuşturmaya başladılar. Ne demişti Camille? *Hayatımın en güzel zamanları*...

7

Ünlü ekran kararması... Gece lambasına son uzanış... Geri geri giden bir kameranın önünde kapanan yatak odası kapısı; çoktan geçen yılların filmlerinde, kadın ve erkek kahramanı ertesi gün kahvaltıda sağ salim ve aynı büyü içinde bulabilmek için kullanılan: Georg ve Mary; güneşli, henüz çok fazla egzoz kokmayan sabahın içinde kol kola dolaşan, gözlerinin altı kül gibi, solgun, titrek, hem doymuş, hem de harap olmuş... Elli dolar daha zengin olan taksi şoförü, saat dörde doğru ortadan kaybolmuştu ve şu anda, altı kişinin yaşadığı viranesinde kütük gibi uyuyordu. İki Kızılderili darmadağınık yatağa kıvrılmışlardı. Kendinden geçmiş, hareketsiz bedenlerinin üzerinde sivrisinekler vızıldıyordu. İriyarı olanın şişkin cinsel yarığında bir damla Georg kurumuştu. Georg onun göbeğini tamı tamına, yirmi iki yıl önce LSD 'tribinde' ayarladığı perspektiften görmüştü. Dağılmıştı. Kendisi, mızrağıyla soluk soluğa odaya dalan ve onu yumuşak deliklere saplayan, tekilayla tutukluğunu üzerinden atmış korkunç beyaz adam figürüydü. İnce bir el ağzının içine bir tablet soktuktan sonra, sunaktaki derisi yüzülmüş, içine tanrıçaların çatallı ellerinin girdiği gövdeydi. Havva Ana'nın vajinasına dalmış ve sonra tekrar uzayda çırılçıplak uyanmıştı; galaksilerin güzelliğinden gözleri kamaşmış olarak... Kılıcını parmaklarıyla sertleştiren ve ona ikizi kadar benzeyen adamdan nefret etmiş ve ona hayran olmuştu. Gölgeydi; ok gibi giden, izgeselleştirilmiş ışıktı. Gökkuşağının renklerinde muazzam matematik formülleri, hapır hupur yutan organlar, zümrüt bacaklı bir örümcek ve ölümün mağarasında kımıldanan kocaman makassız ıstakozlar görmüştü. Gülen bir Kızılderiliyle mor, yosunumsu ormanlara girmiş, içinde dipte hızla ilerleyen binlerce küçük balığa dönüştükleri deniz mavisi bir göle dalmıştı. Torre Latinoamericana'nın önünden düşen bir kuştu; kentin lagün yeraltındaki metro deliklerinde sayısız dönemeçten geçerek delice bir süratle ilerleyen bir oktu. Ellerinde kadınların üzerine yağdırdığı çiçekler ve inciler bit-

mişti. Gözlerinde ışıktan küreler haline gelen ve diğer bedenleri odadan odaya taşımak için sabun köpüklerinin içine hapseden şimşekler çakmıştı. Müziğe dönüşmüşlerdi; şiddetli bir davul gürültüsüne ve en yumuşak flüt seslerine, gümbürdeyerek yeryüzünü saran bir şarkıya... Teotihuacan'ın büyük piramitleri belirmişti; bağıran, inleyen, kanayan bedenlerle tıka basa dolu... Ateş matkabı gökyüzünde dev bir lehim çubuğu gibi kalkmıştı. Mary bir kolunu arkadan onun gövdesine sokmuş ve kalbini tutmuştu. Organı çoğalmış ve bir geyik boynuzu gibi cennetin esmer çocuklarının üzerine gelmişti. Tapınağın merdiven basamaklarında Camille belirmişti. Erkeklerinin kalpleri çıkarılmış bedenlerinin üstüne işemiş, bunun üzerine bedenlerde büyük çiçekler açmıştı. Başı ve sonu yok gibi görünen sarp bir kayaya -Georg ve Hermann, ilkokul sınıfındaki bütün öğrenciler, karısı Klara, Mary, hiç tanımadığı, ama avucunun içi gibi bildiği diğerleri- sinekler gibi, yalnızca sarsılan istekleri tarafından tutularak yapışmışlardı. Daha önce hiç duymadığı kudretli bir dil çevrelerini sarmış ve onlara esrimenin cümlelerini vermişti. Sonra düşmüşlerdi; birer birer, aşağıya ve daha da aşağıya, bağıran taşlar, gittikçe hızlanıp hafifleyerek, kanatları jet süratinde, derinliğin ışıktan zeminindeki toz zerrecikleri, renk püskürten bir tül perde, sonsuz güzel, sonsuz geniş, genişleyip gezegenler ve güneşler haline gelerek, evrende evrenler açarak, harikulade parçacıklar, hayal kozaları, moleküller, atomlar, delice alt parçacıklar, en derin enerjinin simetrileri... Bir girdap onları yakalamış, aşağı çekmiş ve yukarı itmiş, dönüş yönünü değiştirmiş, onları tekrar kikirdeyerek birbirinin içine kayan, tenlerinin arasında küçük çiçeklerin ve şimşeklerin parladığı inanılmaz büyük gövdelere dönüştürmüştü. Bir ara Georg'un ağzına bir organın tepesi bastırılmıştı, neredeyse boğuluyordu. Bir ara karnına tanımlanamaz bir şey damlamıştı. Renkleri koklamış ve çiçek kokularıyla yakıcı müziği görmüştü. Bir darbe -kafasma ya da odanın duvarlarına gelen- sonu gelmeyen bir titremeye neden olmuştu; gün ağarırken, yavaş yavaş dinme safhasında, dört kişi kaldıklarında... Dört gövde bir sürü ayna-

da çoğalmıştı. Daha genç olan Kızılderilinin yüzü Georg'un yüzünün önünde parçalara ayrılmış, tekrar bir yüz haline gelmiş, yeniden parçalara ayrılmıştı. Georg'la, düzinelerce sıra dişle konuşmuş ve onu düzinelerce dille yalamıştı; sonra yüz dağılmış ve onun kafasını yemişti, ama çevresindeki bu boşluğun ne anlama geldiği Georg'un hiç umurunda değildi. Ve bir süre sonra, birdenbire tek bir uyanık beden kalmıştı; dar omuzları ve geniş kalçalarıyla Mary'nin Georg'u çimdikleyen, sarsan, onun saçlarını çeken, ona dirsek atan, onu zorla kıyafetlerinin içine sokan, merdivenden indiren ve yanında sendeleyerek sokağa çıkan kelebek gövdesi...

Utanmazca geri sarışın sonunda tekrar, hafifçe iç çekerek uykularında kımıldayan iki Kızılderili görülür. Buruşmuş keten ve pamuklu kılıflarının içinde Georg ve Mary görülür; 'tribin' çamurun içinde cızırdayan son renk spirallerini ve kıvılcım yaylarını görmezden gelmeye çalışan, bir dizi kapalı barın önünden ağır ağır ve mümkün olduğunca kendilerine güvenerek geçen, zerzevatçıların ve tezgâhların olduğu bir sokağa sapan... Georg'un gözleri bir süre daha anormal bir biçimde, fal taşı gibi açık kalır ve Mary'nin ona ne söylemeye çalıştığını anlamaz. İçecek satan bir adam onun susuzluktan kıvranarak meyve suyuyla dolu dört bardağı içine boşaltışına gülerek bakar.

Sonunda kadınların çocuklarına göz kulak oldukları ve onları oynamaları için bıraktıkları bir parka otururlar ve gözlerinin önündekilerin daha da düzelip yerine oturmasını beklerler.

Georg Mary'den bir sigara ister.

Mary ona sigarayı yakar ve Georg bir dakika sonra tekrar isteyene kadar kendi içer. Georg onunla konuşmak istemez. Ondan nefret eder, ama bunu uzun süre yapamayacağını da bilir. Topların peşinde koşan, oyuncak hayvanları yüzlerine bastıran, bir tırmanma tahtasına tırmanan çocuklara bakar. Yavaş yavaş güneşin sıcaklığını teninde hissetmeye başlar, bağırışları ve yakındaki bir sokağın trafik gürültüsünü bildik netliğiyle duyar.

"Eee?" der Mary neredeyse aksi bir tavırla.

"Nişan bileklikleriniz kaybettik," der Georg. "Ve ben ikinci kez doğdum. Ama şimdi doğuştan günaha düşkünlüğü hatırlıyorum."

"Başka?"

"Onların ne gördüğünü merak ediyorum, Kızılderililerin..."

Mary omuzlarını kaldırır. "Tanrılarını herhalde..."

"Sen ne gördün?"

"Bir sürü renk..."

Georg lakayt bir tavırla başını sallar. "Şimdi ne yapmalıyım? Uyuşturucu bağımlısı mı olmalıyım? Her gün evreni mi dolaşmalıyım?"

"Bu sana bağlı..."

"Şu öğrenciyle ne oldu, o zamanlar, Berlin'de?"

"Hiçbir şey... Zamanla beni sıkıcı buldu."

"Salağın tekiymiş."

"Sağ ol," dedi Mary bitkin bir halde. Başını arkaya attı ve bacaklarını uzattı. "Gelecek hafta dağlara gidiyorum. Seyahat etmek zorundayım. Mayıs'ta Los Angeles'a uçuyorum. Sonra Meksika'ya geri geliyorum. Kasımda New York'ta konferanslar veriyorum."

"Ne hayat ama..."

"Invitation au voyage..." Mary ayağa kalkar. Elinde hâlâ bir bardak maracuja suyu tutan Georg'a bakar. "Biliyorsun, çok abarttın."

"Ne demek istiyorsun?"

"Birincisi şu doğuştan günaha düşkünlük... Kadınlarla tam olarak ne yaptığını hatırlıyor musun? Ben söyleyeyim: Pek bir şey yapmadın. İkincisi yeni hayat... Bu da doğru değil..."

"Neden?"

"Tekrar resim yapabilir misin? Çekmek istediğin bir film var mı?"

"Hayır, kesinlikle yok."

"Şu Camille'in senin hayatında ne aradığını artık biliyor musun?"

"Bunu hâlâ söyleyemem."

"Bundan çıkan sonuç ne? Sana onu da söyleyeyim: Daha yeni başladın. Daha yeni geldin. Şimdi mesele, konunu bulman... Bu akşam ne yapmak istediğini lütfen bana kesin olarak bildir." Elini cebine attı, kurukafalı bilekliğini çıkardı ve sol bileğine taktı. Sonra arkasını döndü ve gitti; oyun parkının içinden geçerek, aksi takdirde kameranın kendisini takip edemeyeceğini bilen iyi bir oyuncu gibi ağır ağır ve tempoyu bozmadan...

Uzun arama ve sormalardan sonra Georg, Avrupa'ya telefon edebileceği bir postane buldu. Daha ilk denemede Klara'ya yeryüzünün gece tarafında, Schöneberg'deki evinde ulaştı. Onu tam önünde görüyordu; uykuda dağılmış saçlarıyla, yalınayak (ince avak bilekleri ve ojeli ayak tırnakları), üstüne alelacele geçirdiği beyaz bornozla soğuktan korunarak... Bakışı onun omuzlarının üzerinden ilerleyip küçük bir halojen lambanın aydınlattığı mutfaktan geçerek, arkasında birkaç kar tanesinin salındığı avlu penceresine yöneldi. Belin'de mart ayı, saat sabahın dördü... Georg gözlerini gişelerin olduğu salondaki yıpranmış bir boğa güreşi afişine dikti ve kendi konuşmasını dinledi; sersem gibi ve buna rağmen kesin kararlı... Bir saat boyunca telefonda kaldılar, konuşmaları ara ara karşılıklı şiddetli ağlama krizleriyle bölündü. Klara tekrar tekrar ondan geri dönmesini rica etti; utanmamasını, kendisinin onu sevdiğini anlamasını... Georg'a sanki o, mezarının başında duruyormuş gibi geldi ve kendi söylediklerinden aklında kalan yalnızca, en sonunda haykırdığı üç cümle oldu: "Yapamam! Faydası yok! Ben ölüyüm!"

Meksika, uzak mesafe telefon görüşmelerine lüks tüketim vergisi koyuyordu. Geçen akşamın bol miktarda nakit parasından cüzdanında yalnızca otuz dolar kalmıştı. Sonra yalpalaya yalpalaya dışarıya, sabahın içine çıktı; bitkin, pis, terden sırılsıklam, gölgede yirmi beş derecede titreyerek... Belli bir hedefi olmaksızın, gittikçe fakirleşen, bir yerden sonra asfaltlanmamış

ve geçen günlerin yağmurunu bataklık çamuruna dönüştürmüş olan sokaklarda dolaştı. Karşıdan lime lime battaniyeler ve poncho'lar içinde yalmayak çocuklar geliyordu. Ortalıkta pislik içinde köpekler geziniyordu. Bok ve çamur sıçramış Amerikan kamyonetleri, ince beton duvarları ve anlamsız sahte elektrik ve telefon kablosu payandalarıyla savaş tatbikatında hasar görmüş yapma bir mahalleden panzerler gibi ağır ağır geçiyorlardı. Camsız pencerelerden yerde yatan ve çıplak döşemeden sadece elyaf minderlerle korunan insanlara baktı. İçine yağlı kokuların karıştığı boğucu, gri bir duman onu öksürttü, gözlerini yaşarttı ve boğazını balgamla doldurdu. Dışarı atılmış ev çöpünün yanında sarhoşlar ya da ölüler yatıyordu. Sıvasız duvarlara ve tahta bölmelere reklam tabelaları ve şenlik afişleri yapıştırılmıştı; başka, kinik bir gezegenden gelen mesajlar gibi... Kerpiç evlerin alt kısımları yağmur tarafından kısmen yıkanmıştı. Orasında burasında kendisi için adı olmayan çiçeklerin en tropik renklerde açtıkları küçücük, çamurlu bahçelerde tavuklar ve koyunlar gördü.

Burada olmak için buradaydı. Görüntülerin sonunda... Kibrin sonunda... Karısına yaptığı şey için, Kızılderililerin bedenlerinin üzerine atladığı bu sömürgesel gece için üzerine çullanılmasını ve bıçaklanmayı istiyordu. Yeryüzünün nihai sonu... Belki de ondan hiçbir şey umulmamasına neden olacak kadar pis ve hırpani göründüğü için, kimse onunla ilgilenmiyordu. Kimse kaburgalarının arasına bir bıçak saplamayı düşünmüyordu. Bir ara, barakasının önünde teneke bir kovanın üstünde oturan yaşlı bir kadın ona gülümsedi ve birkaç anlaşılmaz kelime söyledi. Bunun gibi semtlere *ciudades perdidas* deniyordu, kayıp şehirler... Lévi-Strauss'un bir sözünü hatırladı: Metropollerin sakinleri, *insan tozundan* başka bir şey değillerdir. İnsan tozu... Her şeyin üstünü kaplayan, hiç yakınmadan, kasırga halinde, döne döne, hızla yükselen, devasa ve biçimsiz, çürümüş binaların kademe dizilerine anlamsızca dolan...

Kafasının içindeki kamera hareketsiz kaldı. Nihayet... Bazen birinin ona, yıkılmaya yüz tutmuş barakalarının arasında

yalpalayarak dolanan bu iriyarı, pis, beyaz maymuna daha bir alıcı gözle baktığını hissediyordu. Neredeyse tamamen uykusuz bir geceye, alkole ve LSD'ye onu yarı yolda bırakmadan katlanan bedeninin dayanıklılığı onu şaşırttı ve buruklaştırdı. Çamurlu bahçelerden birinde, beyaz çiçeklerinin onu birkaç saniyeliğine üzüm bağlarının arasında geçen, Camille'i geride bıraktığı ve kollarını dünyaya açan heyecan verici bir geleceğin hayalini kurduğu güne geri götürdüğü bir ağaç vardı. Bahçenin kenarındaki bir duvar kalıntısının üzerine oturdu. Camille... Camille onu bitirmişti. Bahçeyi ve ağacı koruyan çürük çitlerin arasından sıska, gri bir kedi, korkutucu bir biçimde ve kendi öneminin bilincindeymişçesine kolayca çıktı ve ona sürünerek geçti. Yazı masasının çekmecesinin dibinde duran senaryo... Berlin, mart ayında... Klara'nın telefonun yanındaki dertop olmuş bedeni... Sessiz ağlayışı... Kedinin bakışı ona takılmıştı. Ölmeyi öğrenmek... Eisenstein'ın kurukafaları... Kedi ölecekti. Georg'un kendisi de... Klara -eğer onu yanlış tanıdıysa, o kadar da dayanıklı ve kendinden emin değilse ve epey zamandır Georg'dan bıkmış durumdaysa- belki şu dakikada... Klara'nın onu derhal öldürmeye hakkı olan tek insan olduğunu düşündü. Cebinde buruşmuş, küçük bir paket sigara buldu. Biraz uzağında oturan kedi, onun sigara içişini dikkatle izliyordu. Georg artık hiçbir şey anlamıyordu. Ama hayat, diye düşündü birdenbire, bir *bakmaydı*. Karşılıklı bir şey... O ve kedi aynı sıcaklığı hissediyorlar, aynı tatlımsı-kesif dumanı soluyorlar, beyinlerinin harika dokularında yansıyorlardı. Ne için buradaydılar? Kedinin gözbebekleri, sanki bu soru onda feci bir yorgunluğa neden olmuş gibi ağır ağır, milim milim kapandı.

7
Rüya Gibi Bir Seyahat

Terk etmemeye değecek hiçbir sinagog, hiçbir *ecclesia*, hiçbir *polis*, hiçbir ulus; vazgeçmemeye değecek hiçbir aşk ilişkisi, hiçbir aile, hiçbir kast ya da sosyal sınıf yoktur.

George Steiner, *Arşimet'in Bahçesi*

Çok gezginin olduğu yerde çok da topal olur.

Karl Kraus, *Pro Domo et Mundo*

1

Georg Meksika'da yedi ay geçirdi. Çoğu zaman Grönland'da da olabilirdi, ya da Hongkong'da, Sydney'de ya da New York'ta, belki de her yerde; yalnızca Berlin'de, doğup büyüdüğü S. kentinde ve filmlerinin setlerinde olması mümkün değildi; çünkü ne kadar hızlı yürürse yürüsün, zaten sürekli oralardaydı. Yürürken ölülerle konuşuyordu: Eisenstein ve Bunuel'le; hayali varlıklarla: Malinche ve Camille'le; aşkının gerçek şeytanlarıyla: Mary ve Klara'yla... Tek amacı, Cortés'in sefer hattı üzerinde ülkeyi dolaşmak, bunu yaparken mümkün olduğunca uzun

mesafeleri yürüyerek katetmek ve çok yavaş, yani ikinci sınıf otobüsler ya da Nuh nebiden kalma trenlerle yolculuk etmekti. Bangkok'tayken köpek yılı, bir filmin çıkış noktası olabilecek bir fikir halindeydi; iş krizinden ve o zamanlar karısıyla ettiği bir kavgadan kaynaklanan tehlikeli bir buluş... Şimdi bütünüyle, koşan köpeğe dönüşmüştü ve her saat, her gün yürüyordu.

Yol önce kuzey yönünde Mexico City'den çıkıyor ve ardından, Cortés'in o hazin gecede gerçekleşen yenilgisinden sonraki çekilme hattına denk gelecek şekilde Otumba yönünde doğuya kıvrılıyordu. Cortés, Tenochtitlan'a ikinci ve korkunç saldırıyı yapmak üzere birliklerini Tlaxcala'da tekrar toplamıştı. Georg, tek tük tepelerin arasındaki bir vadi çukuruna kurulmuş olan kentin kubbelerine ve karmakarışık sıralanmış alçak binalarına tepeden baktı ve siyeğinde bir yanma hissetti. Bir doktora gitmesi gerekiyordu. Doktor, bir Aztek rahibinin tehlikeli bakışıyla penisini tuttu ve Mary'nin "a sweet little mouth"[1] adını taktığı deliğe ucunda halka olan, ince bir tel soktu. Halkanın içine yayılmış olan sıvı zarı, bir hamlacın alevinde test edildi. Sorun sadece, maya mantarı enfeksiyonuydu.

Seyahatin ilk haftalarında, Georg birkaç kez aynı rüyayı gördü. Schöneberg'deki evinin yatak odasmdaydı. Klara ölmüştü. Yatakları, klinik beyazı bir nevresimle kaplıydı. Georg, karısının ince uzun, soğuk cesedini bir çarşafa sarmak ve evden çıkarmak veya en azmdan polisi ya da itfaiyeyi aramak zorundaydı. Yedi yıl boyunca sevdiği beden bir mumya gibi, tamamen örtülü olarak yanında uzanıyordu. Georg yatakta büzülüp oturuyordu; çırılçıplak ve iki gözü iki çeşme... Tekrar tekrar, dikkatle çarşafın altındaki bedene dokunuyor ve bir karşılık alamayışı onu tekrar tekrar dehşete düşürüyordu. Kendini kaybettiği yalnızlık saatlerinden sonra Klara'yı kaldırmak için sağ kolunu ensesinin, sol kolunu dizlerinin altına sokuyordu. Onu kucağında sokaklardan geçirmek istiyordu; sık sık gittikleri kafelerin, en sevdikleri sinemaların, arkadaşlarının evlerinin önünden, yaşadıkları ev onlara dar geldiğinde, mutlu olduklarında ya da dertleşmeleri

[1] İngilizce'de "tatlı, küçük bir ağız" (Ç.N.)

gerektiğinde yüzlerce kez yürüdükleri parkın içinden... Klara orada da uyanmazsa Georg yürümeye devam edecekti, geniş Berlin sokaklarında, süper marketlerde, meyhanelerde, ta ki yere yığılana ya da biri onu zorla durdurana dek... Fakat karısının hareketsiz bedeni yerinden kımıldamıyordu. Georg, işi bu kadar zor hale getirenin kendi büyük güçsüzlüğü olduğunu biliyordu. Fakat giderek daha da güçsüzleştiği için, çarşafın altından sürünerek Klara'nın yanına gitmeye, ona sarılmaya ve onun yanında ölmeye karar veriyordu. Çarşafı dikkatle kaldırıyor, onun soğuk, kısa bir süre önce deniz kenarında yapılan tatilde bronzlaşmış olan üst kolunun bir bölümünü görüyor ve otellerde ya da misafir odalarında kan ter içinde uyanıyordu.

Mary onunla beş hafta sonra Puebla'da tekrar buluştu. Feminist bir organizasyonun yöneticileriyle röportajlar ve görüşmeler yapmıştı. Gerçeklik alanında, gerçekliğin serbest deneme sahasmda, tam bir araştırmacı gibi görünüyordu. Sakin, objektif ve güvenilir bir hali vardı ve kibar renklerde giyinmiş olması, bu izlenimi daha da pekiştiriyordu. Birlikte bir alışveriş sokağında dolaşırlarken, bir kitapçıda Luis Bunuel'in biyografisinin, Georg'un henüz bilmediği, Almanca bir baskısını buldu. "Yaşlı amcanla karşılaşmış kadar sevinçli görünüyorsun!" diye bağırdı ve kitabı ona hediye etmek üzere satın aldı. "Muhtemelen bu akşam tekrar görüşene kadar bitirmiş olursun."

Köpeklerin hayatında, güpegündüz otel odasındaki yatağa uzanıp başka bir hayata dalmak gayet mümkündü.

"Eee, kitaptan neler öğrendin?" diye sordu Mary akşam.

"Eğer Tanrı varsa, beni derhal vurup öldürmeli," dedi Georg. "Bu onun en güzel cümlesi, bunu çoktan unutmuştum. İnsan bu cümleyi dile getirdiğinde iki saniye bekliyor ve sonra, utanmaz bir şansı olduğu duygusuna kapılıyor."

"Peki kitapta başka ne var?"

Bunuel, diye anlattı Georg, erkek hayatını çevreleyen Madrid fahişelerini, Paris genelevlerini ve New York kaldırım orospu-

larını yerinmeden hatırlıyordu; bu anılar onu şehvetli bir ihtiyar olarak ölmekten kurtarmıştı.

"O halde sen de bir gün aklı başında bir gelir sahibi olduğunda bana minnettar kalabilirsin. Ama cidden Georg: Telefonda, başka bir ülkeden bitirebildiysen bu nasıl bir evlilikti?"

"İyi bir evlilikti. Ama ben bir canavarım! Gitmeseydim, Klara için hayatı daha da zorlaştıracaktım."

"Neden? Ne ile?"

Hırsıyla, memnuniyetsizliğiyle, hastalıklı Camille saplantısıyla...

Mary başım salladı. 1984 ve 1985 yıllarında Guatemala sınırındaki bir dağ köyünde yaşamış ve Kızılderili kadınlarla bir sürü kayıt cihazı röportajı yapmıştı. Şimdi durumun nasıl değiştiğini görmek ve o zaman elde ettiği sonuçları gözden geçirmek istiyordu. Bunun yanı sıra farklı yerlerdeki meslektaşlarını ziyaret ediyor, hükümet dışı organizasyonların yürüttüğü projelere katılmak için seyahat ediyor, makaleler yazıyor ve yeni materyaller topluyordu. Georg, akşamın geri kalanı boyunca onun işinden bahsetmelerine sevinmişti. Yeryüzünün sonu, Mexico City'deki geneleve uygun bir konuydu. Açık haki pantolonunun ve bol keten bluzunun içindeki çalışkan, makyajsız araştırmacıyla el sıkışarak ona otelin lobisinde iyi geceler dilemek istediğinde, araştırmacı ona şu anda bir film mi çektiğini ve bu namuslu vedaya onun için mi gerek duyduğunu sordu. Yalnız geçen beş haftadan sonra Georg'u içine aldığı anın -Georg'un, kabahati ona (ya da belki kendisine doğru yüzen, mors familyasından, somurtkan bir hayvanın tüylü kafası gibi teninin yüzeyinden çıkan organına) yüklemesine imkân vermeyecek şekilde tamamen gevşemiş bir halde, kollarını başının arkasında kavuşturarak- bağlamı, birbirini zevkle tatmin eden iki yetişkin bedendi.

Mary Guatemala'ya gitmeden bir gezinti daha yaptılar; Puebla'nın kuzeydoğusundaki dağlık arazide... Georg, Chiapas sınırındaki gergin politik durumla ilgili endişelerini fazla

korkak ya da bilmiş görünmeden dile getirmeye çalıştı. Mary buna, bir iltifata tepki verir gibi tepki verdi. Georg, hiçbir şeytanın kendisini kışkırtmamasını ve ona eşlik ederek araştırmalarında yardımcı olmayı isterdi. Bir dağ sırtından batıya, güçlü ve soğukkanlı halüsinasyonlarla sınırlandırılırcasına Popocatepetl ve Ixtaccihuatl'm altı yok gibi görünen kar konileriyle sınırlandırılmış olan dağlık arazinin net çizgilerle çevrili enginliğine ve boşluğuna baktılar.

"Bu oldukça gerçeküstü... İnsan bir Dali resmindeki gibi örümcek bacaklı filler bekliyor," dedi Mary.

Georg'un aklına, Bunuel'in kitabında Salvador Dali'yle ilgili bir şeyler olduğu geldi. Bunuel, Dali'nin karısı Gala'dan baştan beri hoşlanmamış ve Dali'nin ona yüzlerce resimde yüceltecek kadar tutulmasını bir türlü anlayamamıştı. Bir keresinde Gala'yı bir hakaret nedeniyle az kalsın bir kaşık suda boğuyordu. Fakat seksen yaşmdayken rüyasında tiyatroya gittiğini ve Gala'yla tekrar karşılaştığını, Gala'nın yaklaşıp kendini bırakarak onu dudağından öptüğünü görmüştü. Belli ki Camille, Gala'yla aynı maddeden yapılmıştı.

"A kind of chewing gum![2] Şu yapışkanlı Dali saatleri gibi!" diye bağırdı Mary artık eğlenmeyerek ya da neredeyse bir nebze ümitsizlik içinde.

Puebla'ya dönüş yolunda Georg, Meksika'da kaldığı her günün suçunu büyüttüğünü söyledi.

Mary'ye göre bu durumda her şeyden önce bu suça önem vermeliydi. Suç, ruhundaki bir boşluğu, bir uçurumu dolduruyor olmalıydı. Yani onu Aztek rahiplerinden pek de farklı kılmıyordu. Sabah güneş tekrar doğabilsin diye karısını aradan çıkarmış ve hayatındaki netleştirmek zorunda olduğu bir şeyler, bu fedakârlığı ya da ihaneti gerektirmişti.

"Malinche, benim," dedi Georg donuk bir tavırla.

"İşte konunu buldun! Meksika'da daha iki ay geçirdikten sonra!"

[2] "Bir tür çiklet!" (Ç.N.)

Ayrılırken, haziranda Popocatepetl'da bir dağ turu yapmak üzere sözleştiler ve Georg bunu yaparken, Meksika'da iki ay daha kalacağı konusunda söz vermiş olduğunun farkındaydı.

2

Birkaç kez, küçük kentlerin barlarında ya da lüks varlığından duyduğu utancın verdiği şevkle yoksul bir köyden hızlı hızlı geçerken etnolog, hükümet ajanı ya da Amerikan casusu olmakla suçlandı. Bunun üzerine rehberin tavsiyelerine rağmen, kemerine tutturduğu küçük bir fotoğraf makinesi aldı. Fakat içine hiçbir zaman film takmadı. Onu şüphelerden koruyan ölü makineye haftalar geçtikçe daha da bağlandı. Neden olduğunu uzun süre anlayamadı. Sonra olaya Mary'nin gözüyle bakmayı denedi ve meselenin animist bir projeksiyon olduğunu anladı: Yönetmen varlığının ruhu bu küçük metal kutuya kaçmıştı ve kendisi için ancak orada ikâmet ettiği sürece katlanılabilirdi.

Konusu, gerçek hayatı, bir ihanetti. Kendini Camille ve Malinche'le karşılaştırdı. 'Erkeklerin ihaneti,' derdi Mary olsaydı, hiçbir zaman yüz kızartıcı bulunmayan bir suç, fazladan güçlerinin bir kanıtıdır. Georg'da, bacaklarının arasında dans eden küçük köy itinin ağabeyinde, belli ki sadece yürümek ve düzüşmek için gereken güç eksik değildi; ve bir proje üzerinde çalışmadan bu kadar uzun süre varolabilmesi, onu hayrete düşürüyordu. Yavaş yavaş şunu anladı: Geçen on iki yıl boyunca; Camille'in yanında geçirdiği, rüyalarla dolu geceden sonra üzüm bağlarının arasında oturduğu günden beri çok az ara vermişti. Daha matematik ödevlerini yaparken gittiği film seminerleri, ilk senaryolarına verdiği emek, ilk filmini çekmek için ihtiyacı olan parayı kazanmak amacıyla çalışması... Ve nihayet yüksek konsantrasyonla, durup dinlenmeden yaptığı yönetmenlik işi; çoktan olgunlaşmış fikirlerin tam bir gerilimle

dolu birkaç haftaya odaklanması, onu bağımlı yapmıştı. Çekim yapılan günlerde dört saatten fazla uyuduğu enderdi; televizyon için yapılan çalışmalarda bile... Organizasyondan nefret eden ve gündelik işlerinde ihmalciden öte olan o, mükemmel çalışan, anında hesap yapan, her ayrıntıyı gören ve her başarılı harekette bir sonraki başarılı hareketin özlemini çeken bir makineye dönüşmüştü. Ağını kontrol altında tutan bir örümcekti: Oyuncular, ışıkçı, ses yönetmeni, makyöz, kurgucu... Yalnızca, kameraman olarak tamamen güvendiği Thorsten'la çalışırken ayarları bir video ekranından kontrol etmekten vazgeçiyordu. Üç asistan, kendilerine yapacak hiçbir şey bırakmadığı için ondan illallah demişlerdi. Onun daha ziyade utangaç ve dikkatli olduğunu düşünenler, demir gibi cana yakın, dik başlı tutumu karşısında kaybetmişlerdi. Filmleri dışında başka neyi sevmişti? Neyin tadım bir sonraki gerginlik için yapılan hazırlık, gelecek projelerinin hayalleri ve sinema dergilerindeki eleştirilere duyulan kızgınlık kadar çıkarmıştı? Klara ona, onun çekim yaptığı bir hafta sonu kendisinin Stahnsdorf Mezarlığı'nda tek başına yürüdüğünü söylemişti. Bir mezar taşının önünde çok uzun süre durmuş ve sonunda ağlamak zorunda kalmıştı. Taşta şöyle yazıyordu: *Hayatı, işti.*

"Ama bu bir zevk, bu sanat!" diye karşılık vermişti Georg neye uğradığını şaşırarak; ve ona, Stahnsdorf Mezarlığı'nda Murnau'un mezarını da ziyaret edip etmediğini sormuş, sonra da aceleyle bir tatil seyahati teklif etmişti.

Güney İspanya'da geçirdikleri bir haftadan sonra Klara onu terk etmek istemişti; çünkü Georg çevresiyle ilgilenmiyor, durmadan nihayet çekebileceği *İngiltere Seyahati*'ni düşünüyordu. Daha Elhamra Yılanı'nın girişinde Klara'ya, mümkün olduğunca ucuz bir biçimde Hindistan'a bir çekim ekibi götürmeyi nasıl başaracaklarını sormuştu.

Bunuel, biyografisinde karısından sadece bir iki yerde bahsediyor, bunların en ayrıntılısında onun 1924'te Paris'te düzenlenen olimpiyatlarda jimnastik dalında bronz madalyayı

aldığını anlatıyordu. Sonra kadın, onun hayatının arka planında kayboluyordu. Bununla bir insan gizlenmiş mi, yoksa kurban edilmiş mi oluyordu? Georg'un Klara hakkında bildiği, onunla yaşadığı her şey; her kavga, her tatil, her mutluluk anı onu delice bir kuralsızlık içinde, bir sürü tekrar ve şiddetlendirmeyle deliyor ve içine işliyordu. Günlerinin filmi bir sürü görüntü halinde, iki kat aydınlatılmıştı: Kızılderili kadınların tarla mahsullerini, dokumalarını, takılarını ve çanak çömleklerini sattıkları pazarların arkasmda Klara'yı, gittikleri Avrupa kentlerinde ve kırlarında görüyor; onun içine mürekkep rengi tepelerin, yeşil ovaların, lif lif edilmiş şehirlerin ve sefil dağ köylerinin çizildiği üzgün yüzü kendisini takip ediyordu. Sıcakkanlı ve cana yakın bir şeyler yaptığında; bir dilenciye para verdiğinde, birine yardım ettiğinde ya da sadece gülümsediğinde, bir çocuğa iyilik olsun diye hediyelik eşya satın aldığında ona böyle davranan kendisi değil, bütünüyle bedenine giren Klara'ymış gibi geliyordu. Yardımsever hareketten sonra Klara tekrar bedenini terk ediyor ve Georg da kendine dışarıdan onun gözüyle bakıp kendini küçümseyebilmek için onunla birlikte çıkıyordu.

Birkaç telefon görüşmesi ve bir faksla bütün servetinin, taş çatlasa otuz bin markın kredi kartına aktarılmasını sağladı. Hesaplar postayla Berlin'deki adresine gitti. Teorik olarak Klara onun nerede olduğunu ve nerede ne kadar para harcadığını, sanki ortada ağır çekim gibi yavaşlatılmış bir eko sinyali varmışçasına dört haftalık bir gecikmeyle, bütün bunları yapan kendisiymiş gibi anlayabilirdi.

Rüyasmda ne Klara'yı, ne de Mary'yi gördüğü bir geceden sonra Georg bir orospuyu pembe boyalı bir odaya kadar takip etti. Kadın, akşam karanlığında Rivera'nın duvar resmindeki Kızılderili kadının güzel ve zalim, kanca burunlu yüzüne sahipti. Kendine karşı duyduğu nefret, gittikçe daha aşağılık ve kontrolsüz olma ihtiyacı, onunla gitmek için tek sebep olmalıydı. Fakat kısa bir süre sonra Georg ikinci sebebi fark etti;

kadının başının duruşundaki belirsiz ve rahatsız edici bir şey, tutuk konuşma tarzı... İngilizcesi iyiydi, ama Georg'la önce İspanyolca ve anlamadığı bir başka dilde konuştu. Georg ancak odada onun kör olduğunu fark etti. İki mavimsi süt rengi zar, önünden geçen bulutlar gibi bakışını donuklaştırıyordu. Ne kadar da cesurdu! Ne kadar ümitsiz olmalıydı! Georg, tahta bir kapı açılıp ona çatlak bir erkek eli uzatan ufak tefek, yaşlı bir kadın içeri girince korktu. Tabii, kör kadının parayı kontrol edecek birine ihtiyacı vardı. Bu annesi miydi? Georg özür dileyip kaçmak istedi, ama kendisinin uydurmadığı bir oyunun içinde kalır gibi kaldı. İhtiyar ortadan kaybolduktan sonra gazeteci olduğunu söyledi. Sadece fotoğraf çekmek istiyordu ve kadının şansı varsa, ilgili magazinlerden birinde çıkabilirdi. Kadın ona poz verdi ve o da boş makinesiyle fotoğraflar çekti. Ne yapması gerektiğini söylemediği için, kadın duruşunu kendisi ayarlıyor -basmakalıp ve yine de çocuksu eğilip bükülmeler- ve biraz belirsiz bir biçimde onun tarafına bakıyordu. Deklanşöre basınca boş makineden ses çıkmıyordu. O yüzden Georg taşıma kolunu her sahte fotoğraf için şaklatıyordu. Kadın kısmetini nasıl seçiyordu? Kokusuna göre mi? Yoksa seçmiyor muydu, kendisiyle her şeyin yapılmasına izin mi veriyordu, başına bir şey gelebileceğini her an hesaba mı katıyordu? Hareketleri sağlam ve emindi. Georg bazen ona yaklaşıyor ve onu fotoğraflarda nasıl görmek istediği konusunda bazı yorumlar yapıp direktifler veriyordu. Objektiften bakacak halde değildi. Kadın birdenbire sırtüstü uzandı ve arasından kuru, dana eti gibi açık renk olan iç kısmın parladığı ferç dudaklarını ayırdı. Georg şaşkın bir halde makinenin diyafram ayarına bakakaldı. Kadın huzursuz oldu, ama duruşunu değiştirmedi.

"Stop," dedi Georg. "It's not pornography."[3]

Bunun üzerine kadın bacaklarını o kadar sert bir hareketle kapadı ki, dizleri ses çıkararak birbirine vurdu. Georg onun yanına, yatağın kenarına oturdu ve ona makineye film takmadığını söyledi. Sadece bir yönetmen ve mutsuz bir kocaydı. Bunuel'i

[3] "Dur," dedi Georg, "Bu pornografi değil." (İng.) (Ç.N.)

tanıyor muydu? *Los Olvidados* ya da *Nazarin*? Bunuel, uzun süre Meksika'da yaşamış İspanyol bir yönetmen?

"No, don't know Bunuel."[4] Kadın şefkatli bir hareketle onun omzuna yaslandı. Bunuel, biyografisinde körlere karşı beslediği nefreti ayrıntılı bir biçimde anlatıyordu; bir yönetmenin kuşkusuz mesleğinin gereği olan bu antipatiyi Georg, sorularıyla aşmıştı.

"You are very beautiful,"[5] dedi görünmeyen kırmızı başla.

Kadm etrafa dokunaklı, tüyler ürpertici bir sevinç yaydı. *Playboy*'da çift sayfa resmi çıkacak mıydı? Gözleri görünecek miydi? Belli ki boş makine meselesini anlamamıştı.

Vedalaşırken Georg onu yanağından öptü ve o da Georg'u tutup uzun, serin parmaklarıyla yüzünü yokladı.

Sonraki günlerde, bir otobüs yolculuğu ve kahvehanelerle çiçek tarlaları arasmda yapılan uzun yürüyüşler sırasında Georg'un belleği, üzerinde ince uzun bedenin fotoğraflarının bulunduğu, olmayan negatifi tekrar tekrar tabetti. Ardmdan gelen heyecan Klara'ya karşı beslediği suçluluk duygusuyla karıştığı için sırtından ter boşalıyordu. Geceleri yataklarında bir yılan buluyor ve onu elleriyle öldürmek zorunda kalıyordu. Tarlalardaki zorlu çalışmanın, pis ve asfaltsız ara sokakların, pazarlardaki açıklanamaz neşenin görüntüleriyle doyarken, çıplaklığı düşünüyordu. Çıplak olanı böylesine seven sinema... İnsanların çıplak olmaları gereken ve çıplaklığın yardımıyla tekrar, zorla içine girebileceklerini düşündükleri cennet... Bunca mezarlıktaki pilili elbisesi kalçasının üzerinden kayan keder heykeli... Gerçek bile çıplak haldeydi ve Georg'un her gün gördüğü sefalet, çıplaklık yönündeki artış devam ettiği için bütün gücüyle giysisiz kalmaya çalışıyordu. İnsanın İncil'deki hikâyesi çıplağa bakışla ve utançla başlamıştı. Camille bir anlamda çıplaklığın simgesiydi, çünkü Georg onu hiç soymamıştı. Ve kör orospu, görmeden her şeyi gösteren sinemaydı.

[4] "Hayır, Bunuel'i bilmiyorum." (İng.) (Ç.N.)
[5] "Çok güzelsin." (İng.) (Ç.N.)

3

Küçük, gürültülü *cantina*'larda ve bir haftalığına kiraladığı, dağlardaki bir çiftlik evinde nihayet Cortés'le Malinche'in konuşmalarını not etmeye başladı; bir ihanetçiyle bir katliamcının mahrem diyaloglarını... Kendini bu ikisine yakın hissediyordu. Bazen Meksika'yı karısının savunmasız bedeniyle özdeşleştiriyor, ardından kendini İspanyol katilin yerine koyuyor ve Camille, evliliğini bozan ihanet timsaline dönüşüyordu.

Çalışmaya gayret ettiği her gün biraz daha büyüyen bir hüzün, diyalogları yazmaya devam etmesini engelledi ve onu seyahat etmeye zorladı.

Cempoala'daki eski tapınak alanının düzgün biçilmiş çimenlerinin üstüne oturduğunda, kendini basit ve sessiz bir biçimde öldürebilmeyi istedi; bazı yogilerin yaptıkları gibi, sadece bir düşünceyle... Klara artık rüyalarında çoğunlukla çıplaktı. Georg herhangi bir heyecan hissedecek halde değildi; sadece onun bedeninin kendisine daima dokunulası ve kırılgan gelmiş olan yerlerine dikkat ediyordu, dar omuzlar, boyun, ince ve çocuksu kollarının dirsekleri... Birçok kez ağlayarak uyandı. Bir gece rüyasında aptalca ve korkunç bir çocuk oyunu gördü: Yerde yatan karısının üzerinden ileriye işemesi gerekiyordu. Baştan bunu gayet iyi yapıyordu. Ama sidik torbasının gerginliği azalınca bir damla çiş, Klara'nın alnına geliyordu. Klara bunun önemli olmadığını, Georg için *görevi* yerine getirmenin ne kadar zor olduğunu anladığını ima edercesine ona gülümsüyordu. Ertesi sabah mide bulantısıyla uyandı; tıpkı son filminin çekimlerinden sonra olduğu gibi... O gece birdenbire şiddetli karın ağrıları tarafından uyandırıldığında, Klara ve o daha bir saattir uyuyorlardı. Yataktan fırlayıp banyoya koşmuş, ama ağzı burnu parmaklarının arasından yere fışkıran kusmukla dolduğunda, ancak kapıya kadar gelebilmişti. Utançtan daha kusarken ağlamaya başlamıştı. Klara onu sakinleştirmeye çalışmış ve kusmukları temizlemeye başlamış, ortada kötü bir şey olmadığını, her şeye göğüs germesi gerekmediğini söylemişti.

Kendini öldürmek için tek eksiği cesaretti. Belki de başkalarının cesaretini görmek için seyahat ediyordu. Sıradan insanlara gittikçe daha fazla hayran oluyordu: Müşterilerini güneşten koruyan fantastik gölgelikleriyle sokak sokak gezen ayakkabı boyacıları, turistler için Maya tarzmda hediyelik eşyalar yapan tahta oymacıları, waffelları iki tekerlekli el arabalarındaki bir camekânın arkasında bulunan bir tür varilin içine yığan dondurmacılar... Çocuklar ya da varlıklı şehirlerin klimalı süpermarketlerinde çalışan kadınlar bile onu etkiliyordu. Herkes bir göreve ve Georg'un içini kıskançlıkla dolduran, son derece basit ve doğal bir varolma gücüne sahip gibiydi. İnsanlarının çocuklara ve arkadaşlara hediye etmek üzere şekerden kurukafalar yaptıkları, mezarlıklarda ziyafet verdikleri ve kutlama güçleriyle bütün şehirleri renk saçan, gürültülü birer girdaba çevirdikleri bu ülkede büyüseydi, nasıl bir insan olacağını düşündü. Yine de kendini hayallere kaptırmadı.

Hareket halinde olduğu sürece yazabiliyordu. Toprakların ve çeşitli yerlerin kendine haslığını; mısır buğdayının farklı renkleri, kıyafet modelleri, dilin tuhaflıkları ve hiçbir şey anlamadığı, ama yüzyıllar boyunca çok az değiştiğini tahmin ettiği el kol hareketleri gibi ayrıntıları not ediyordu. Bu notlar, Malinche'le hayali konuşmalarının çerçevesini çiziyor ve böylece aynı absürd ve içten anlamı kazanıyordu. Bir ihanetçiyle arasmda geçen bu diyaloğun yer alabileceği hiçbir film düşünemiyordu. Fakat işte tam da bu yüzden, birkaç saat ve hatta bütün bir gün boyunca bu kadınla yazarak konuşacak durumdaydı. Ona İspanyol tarihçiler gibi *Dona Marina* ya da daha önce hiç kimsenin yapmadığı gibi *Lady Malinche* diyordu. Bu konuşmaların sonunda onu daima utanç ve tamamen yerinde olan, korkunç bir kişisel anlamsızlık duygusu bekliyordu.

Antigua'da, söylentiye göre Cortés'in gemilerini bağladığı iskeleyi gezdi. Deniz ona iyi gelmişti. Onu hatırlamışa benziyordu, tıpkı kendisinin onu ilk görüşündeki gibi... Kıyıda uzun yürüyüşler yaptı ve kendisini Yunanistan'a, Güney Fransa'ya ya da İtalya'ya götüren görüş açıları buldu; karısıyla yürüdüğü

sahillere, kafasında her zaman bahsedip durduğu bir filmle, bir projeyle, gelecekteki bir başarıyla... Aslında her şey, Camille'le yaşadıklarının sürekli tekrarından ibaretti. Yalnız bu kez monoloğu kadın değil, kendisi bitirmişti. Neden?

"Çünkü söyleyecek başka bir şey bulamıyordun," diyecekti Mary bir sonraki görüşmelerinde. Georg onu, himayesine güvenen insanlara el kaldırmaya özen gösteren sapık bir Antikçağ tanrıçasını özler gibi özlüyordu.

Hermann ona mektup yazıp postrestant olarak Veracruz'a yollamıştı. Telefonda ayrılmalarından iki ay sonra Klara, tamamen rahatlamış olmasa da sakin görünüyordu. Evde bulunan ve Georg'a ait olan ya da kendisine fazlasıyla onu hatırlatan bütün eşyaları çalışma odasına yığmıştı ve bunları ne yapacağını ona bildirmesini rica ediyordu. Evin kendisinde kalmasını istiyordu ve Georg'un bu konuda itirazı varsa, lütfen hemen etsindi. Aynı şey, bir kadın avukata verdiği boşanma dilekçesi için de geçerliydi. Eğer Georg kabul ediyorsa, uzun zamandır ayrı yaşıyor gibi yapıp mahkeme için hemen gün alabilirlerdi. Hermann bu kararlı davramş tarzının arkasında ne olduğu konusunda spekülasyon yaratmak istemiyordu. Georg ve Klara'nın hareketlerini ağırbaşlı, dostça bir anlayışla karşılıyor ve bunu yaparak Georg'un aklına, kendisinin de bu kadar yumuşak ve hoşgörülü davrandığı, yani Hermann'ın kız arkadaşı Rike'den ayrıldığı zamanları getiriyordu. Mektubunda merhamet hançerini göğsüne saplamak yerine her şeyden önce Georg'un kaçışının kendisi ve ortak arkadaşları üzerindeki etkisiyle ilgilenmesi çok hoştu. Kimse bu saygısızca ve belirsiz gidişi yargılamıyordu. Hermann bunu, genel bir ruh halinin ifadesi olarak görecek kadar ileri gidiyordu. Georg'un mektubunda sözünü ettiği melankoli çok yaygındı. 1989'dan beş yıl sonra -garip bir biçimde kendisi ve Georg gibi gerçek anlamda varolan sosyalizme zerre kadar önem vermeyenler için de- artık hiçbir karşı planın, hiçbir ütopyanın, mümkün olduğunca fazla sayıda insanın mutluluğuna giden akılcı bir yol konusunda hiçbir umudun kalmadı-

ğı, yalnızca kaderine mahkum tek bir dünyanın olduğu haberi gelmişti.

Haklı mısın bilmiyorum, diye cevap yazdı Georg. *Duygular dünyanın durumuna ne şekilde bağlı?*

Karayıp sahillerindeki turistleri gördüğünde, kendini bir hayalet ya da yanlışlıkla bir seyahat acentasının videosuna giren siyah beyaz bir filmdeki görüntülerin birbirinin yerini alışı gibi hissetti. Kayaları kırbaçlayan yeşilimsi suya baktı ve ciddi ciddi su kayağı öğrenmeyi ya da bir dalış kursuna yazılmayı düşündü. Bir rehber, Octavio Paz'dan alıntı yapıp Meksikalının en yalnız insan olduğunu söylemişti. Cortés ve Malinche'in çocukları, varlığını ihanete borçlu olan bütün bir halk... Fakat Meksikalılar hüzünlü değil, hayat dolu, gururlu, nazik ve balonlar, bonbon rengi kıyafetler ve şekerden yapılmış şirin kurukafalar yağdırdıkları çocukları için deli olan insanlardı.

4

Veracruz'daki Café la Parroquia'da, yıllardır Meksika'da yaşayan Holger Sternhart adında İsviçreli bir farmakologla tanıştı. Gecenin geç saatlerine kadar sohbet ettiler. İsviçreli, Kaliforniya'da bulunan ve yerlilerin geleneksel şifalı bitkilerini katalog haline getirip mümkünse onlardan yeni maddeler elde eden küçük bir ilaç firması zincirinde çalışıyordu. Aztekler'in 6000'den fazla şifalı bitki bildiklerini söyledi. Üç kez evlenmişti, iki ülkede dört çocuğu vardı ve birkaç tekiladan sonra Georg'un hikâyesini dinlediğinde sadece başını salladı.

"Film çekin, seyahat edin, düzüşün! Sakın yetişkin olunabileceğine inanan bir çocuk olmayın." Kısa kesilmiş gri saçlarla çevrili keline, kırışıklıklarına ve çirkin dişlerine rağmen, Georg'un kendini hissettiğinden daha genç görünüyordu. "Ve

istiyorsanız üzülün, alabildiğine üzülün. Bunun tadını çıkarın." Ona göre, Camille'in hayalini Meksika'ya kadar takip etme fikri mantıklı ve akla yakındı. "Çünkü o öznel, öznel ve radikal... En önemlisi de bu... Duyuyor musunuz?" Radyodan gelen ve kafenin gürültüsü içinde pek anlaşılmayan sesleri kastettiğini belirtmek için bir elini sağ kulağının arkasına koydu. "Marcos... Hükümetle EZLN[6] arasındaki barış görüşmeleri San Cristobal'de başladı. Bu başarı nereden geliyor? Yirmi beş yaşında, kamuflaj bereli ve makineli tüfekli bir adam, kamuoyunu meşgul ediyor. Ocak ayındaki ölümler nedeniyle mi? Yüzyıllardır yoksullaştırılan yerliler nihayet kendilerini savunmaya başladıkları için mi? Hem evet, hem de hayır... Belirleyici olan, öznellik; ayaklanmayı, bütün isyancıların, Latin Amerika'daki gerillanın ve Avrupa'daki devrimin sözde bekçilerinin kesin olarak mahvolduklarını bir dönemde çıkarmaları... Bunu bilmeleri ve yine de yapmaları... Marcos'un şakacı ve öznel olması; ne dediğini duyuyor musunuz? Bir melez için Lacandon ormanındaki hayatın, televizyondaki *24 Saat*'e katlanmaktan daha zor olduğunu söylüyor. Anlıyor musunuz? *24 Saat*; yoksul insanları ömürlerinden mahrum etmeye yarayan şu pembe dizilerden biri... İnsan rüyaların peşinden gitmeli ve onları döngüye sokmalı, çünkü diğerleri de aynı rüyaları görüyorlar ve onların önlerinde belirmesini bekliyorlar. Kabuslar da öyle, takıntılar da, belli ki sizi saran melankoli de... Bununla dünyanın durumu arasmda bir bağlantı görüyor muyum? Bence siz karınızı terk ettiniz, bu yetmez mi? Suçlusunuz azizim, katlanılması en zor olan budur. O yüzden de rüya görün, seyahat edin, kabus görün, çalışın!"

"Bu aralar pek çalışamıyorum. Sadece Malinche'le ilgili fanteziler kuruyorum," dedi Georg yanık agav suyundan dolayı epey sarsılmış bir halde; pencerenin önündeki kalabalığa fosforlu renkte tropik balıklarla dolu, marimba sesleri çıkaran bir akvaryuma bakar gibi bakarak. "Ama bu tamamen öznel..."

"Aynen öyle!" diye bağırdı İsviçreli. "Güzel olan da bu..." Samimiyetlerini pekiştirmelerine yarayan birer tekila daha söy-

[6] EZLN: Zapatista Ulusal Bağımsızlık Ordusu (Ç.N.)

ledi. "Ne olursa olsun Malinche ve Cortés, zilzurna sarhoş olmaya önem veren bir çiftti."

"Her şeyden önce Kızılderilileri anlamayı öğrenmeliyim. Fetihçileri anlamak daha kolay... Onların tek derdi ganimetti."

"Aynı bizimi gibilerdi, değil mi? Ben bitki aşırıyorum ve sen de kendini aşırıp getirdin," dedi Holger gülerek.

"Ben artık hiçbir şey aşırmak istemiyorum, sadece görmek istiyorum." Georg çocukluğunun tren yolculuklarını ve şimdi tekrar benzer durumda olduğunu, her şeyin dokunamayacağı kadar uzağından kayıp geçtiğini anlattı; normalden daha büyük ve daha gerçek, onsuz da onunla da aynı olan mekanlar ve sokaklar, hiçbir şey anlamadığı ve bir sfenks gibi sadece kabuslarını yansıtan bütün bir ülke...

"Sen ne ummuştun?"

"İçimde bir şeylerin kırılacağını... Bunun nasıl olduğunu anlamak zorunda kalmadan değişeceğimi... Şimdiye kadarki gibi devam etmek zorunda kalmayacağımı..."

Holger saçsız alnını ovuşturdu. "Başardın işte, devam etmiyorsun. Karını, kariyerini, kendine güvenini, parayı kaybediyorsun. Memnun olabilirsin. İnsan senin yaşında ya kendinden şüphesi olmayan bir geri zekalı haline gelir, ya da genç bir yetişkinken hayattan beklediği her şeyin üzerinden tekrar geçer." Georg tam olarak kaç yaşmdaydı? Otuz yedi, bu çok şey anlatıyordu. Neden? Çünkü otuz yedi klasik melankoli yaşıydı; Montaigne adında bir zatın kendini yaşlı hissettiği ve hiçbir şey ona yaşama zahmetine değmeyecek gibi göründüğü için aile malikanesi Chateau Eyquem'e geri taşındığı 1540 yılından beri... Otuz yedi yaşında olmak; Montaigne'in *Denemeler*'ini yazmaya başladığı yaşta, çarmıhtaki İsa'dan dört ve hiçbir şüphesi olmayan Cortés'in Meksika'yı fethederken olduğundan üç yaş büyük... Otuz yedi yaşmda Zapata bile vurulmuştu; şimdi tekrar bütün Meksika'yı hayalet olarak dolaşan tabanca kahramanı... Ve otuz yedi yaşmda, 1981 yılında o, Holger Sternhart, muhteşem bir yere yerleşmişti: "O zamanlar ev işgalleri

vardı, hatırlıyor musun? Berlin'de ve ondan da önce Zürih'te, *Züri yanıyor*... Ve ben, azizim, Dr. Holger Sternhart, kendime yeni bir ev aldım; tepede, Uetliberg'de... İlk evim, ikinci karım -Bana kurbanlardan ve suçlulardan bahsetme!-, 700 000 frank borç... Uetliberg'den Zürih Gölü'nün manzarasını bilir misin? Mükemmeldir, insana her şey yolunda gibi gelir. Göl, sakinlik, kentin kubbeleri, yeşillikler içindeki evler ve villalar, Glarn Alplerine kadar uzanan manzara... Mükemmel, kusursuz... En çok yeni terasımızda olmayı severdik. Beate ve ben... O zamanlar eşek gibi çalışıyordum, Ciba Geigy'de... Beate hep dışarı bakardı, hep terastaydı, sonbahar sonuna kadar... Onu bu kadar etkileyen şey, manzaraydı; insana eklenmesini isteyebileceği hiçbir şey bırakmayan o manzara... Sonra onu buldum, kasımda... En sevdiği koltuğunda, bu manzaranın önünde, bir tablonun içindeymiş gibi hareketsiz... Hava biraz sisliydi ve ben otuz yedi yaşındaydım. Rüya gör azizim, kabus gör! Seyahat et ve her şeyi fırlat at! Ben yıllarca hiç rüya görmedim, seyahat etmedim, kaçmadım, sadece devam ettim. Yapabileceğim en aptalca şey buydu. Bak, şunu görüyor musun?" Gümüşümsü kıllı göğsünün üzerindeki gömleğinin önünü açtı. Georg'un kafası o kadar dumanlıydı ki, yan masadaki bazı müşteriler göğüs kemiğinin üzerindeki beyaz dikiş izini ondan önce fark ettiler. "By-pass, 45 yaşındaydım!"

"Hiçbir şey anlamadım. Hayattan, kendimden," dedi Georg İsviçrelinin kıllı göğsü kapanan bir yerli maskesinin içindeymişçesine ortaya çıkarken, mekanik bir biçimde ve dili ağırlaşarak.

"Bu, İncil'den bir ayet mi? Kim söylemiş bunu?"

"Eisenstein, yönetmen Sergej Eisenstein," diye açıkladı Georg. "O da Meksika'da bulunmuş." Eisenstein'ın cümleleri 1946 Şubatında kaleme alınmıştı, bir kalp ameliyatından sonraki nekahet döneminde... Elli yaşındaki bir adam tarafından, Holger Sternhart'ın yaşındaki Eisenstein tarafından... Eisenstein'm -diktatörün ölüm nefesini sürekli ensesinde hisseden bu şişman harika çocuğun- 1989'dan sonra ne anlamı olabilirdi? 2007 yı-

lında neler olacaktı; Georg eğer o kadar yaşlanabilirse, ellisine geldiğinde?

"Bugüne göre pek bir şey değişmeyecek, bazı teknik zırvalıklar dışında," diye tahminde bulundu Holger. Sokakta sarhoş bir kucaklaşmayla ayrıldılar.

Georg oteli, sokağın ortasma oturmak istediğinde pek çok kez dostça bir tavırla kulağını çeken, tanımadığı, yaşlı bir Meksikalının yardımıyla buldu. Kalp ameliyatı... Aztekler... Camille... Tropik-alkolik karanlığın içinde kafatasını saran şimşek gibi çatlakların arasından geleceğini gördüğünü sandı; en azından yüzyılın sonuna bir çocuk hayatı yetiştirecek kadarını... O zaman o da aynı şekilde elli yaşında olacaktı; doğup büyüdüğü S. kentinde, Camille'in yanında yürürken kesinlikle olmak istediği yaşta... Düzüşmek, rüya görmek, film çekmek... Aydınlık teraslardaki ölü eşler... Maria, kimyager, Klara... Başka kurbanlar... Uykusunda müstakbel bir kurban gördü, bir Murnau filminin dokunaklı siyah beyaz karanlığı içinde: Gelecekteki henüz yüzü olmayan, onun hasta yatağına Eisenstein'ın biyografisini getiren karısı... Onu tam olarak çıkaramıyor, yalnızca boşa geçen yılların özlemini ve hüznünü hissediyordu. Karısı konuşmuyordu, ama gece vakti hastane odasının arka planında duran bu ince uzun, karanlık siluetin her tarafından sitem ve ümitsizlik fışkırıyordu. Hiçbir şey, olduğu gibi kalmıyordu. Eisenstein'ın, beşiğinin üzerinde sallandığını gördüğü leylaklar, Stalin'in tarihin devasa kanlı çarkları önündeki kafatasları haline gelmişti. Hiçbir şey kalmıyor, yani her şey geçip gidiyordu. Her gece, yeni bir sabahın selüloit grisine açılıyordu. Güneşin doğuşundan önce idam ediliyor, kahvaltıdan sonra ameliyat... Georg'u, üzerinde kullanılmış çatal bıçakların durduğu tekerlekli servis arabasının ve hastanenin açık duran kapılarının yanından geçirerek taşıdıkları sedye, ameliyat asansörünün yanındaki duvara çarpıyor; tam boyanın kalkmış bir el biçiminde aşağıya doğru sıçradığı yere... Onu bir bekleme odasına yatırıp orada bırakıyorlar. Sahip olduğu tek şey, vantuzlarını şefkatli bir mürekkep balığı gibi onun kalbine tutan bir osilografın be-

lirgin duygudaşlığı... Alt kolunda bir enjeksiyon iğnesi duruyor, yemek tuzu çözeltisi akıtarak; Georg onu çıkarmak istiyor, ama sonra kendi kendine, doğumda da dış dünyaya elastik bir kordonla bağlı olduğunu söylüyor. Sağındaki bir masada, hastayı bağlamak için kullanılan kösele kayışlar var. Georg, sedye tekrar sarsılana dek gözünü kayışlara dikiyor. Hayatını en son ve en büyük film olarak görmüyor. Onu ilgilendiren şey bir tür negatif, bugüne kadar kendi acısı olarak çektiği her şeyin değerinin düşürülmesi... Bu anlamsızdı. Başka bir şeye inansaydı, karmakarışık, egomanyak hayatını nasıl yaşayabilirdi? İlk karısıyla kalsaydı? Bir daha kameraya elini sürmeseydi? Sonunda kapılar açılıyor, onu götürüyorlar; üç ışıklı bir lambanın altına... Narkozun sol kolundan kalbine akışım hissettiği saniyede biri üzerine doğru eğiliyor. Bir kadın yüzü; Georg'un cerrahı... Yeşil ameliyat maskesinin üzerindeki neredeyse siyah gözler... Müstehcen, kendine acıyan, hesapçı bakışı... Ve birdenbire Georg bütün acısını unutuyor, nefret ediyor, seviyor, kalkmak ve yeşil bezi çekip indirmek istiyor. Kırgınlık uçurumları cerrahın gözlerinde, damar boğumları ve sinir düğümlerinden oluşan uzay geometrisinin içinde el yordamıyla ilerleyen kesin, oldukça kesin cebire karışıyor.

Camille! Malinche! Georg onun kendisini öldüreceğini biliyordu.

Holger Sternhart hatırını sormak için onu ertesi gün öğlen vakti ziyaret etti. Bir restoranın iç avlusunda kahve içtiler.

"Bu özel bir yıl," dedi Georg. Çin takvimine göre köpek yılındayız."

"Bu neyi açıklıyor?"

Georg'un duramayacağını ve geri dönemeyeceğini; ne Tegel Havaalanı'nda, ne Charles de Gaulle Havaalanı'nda, ne yağmur yağdığında Mexico City'deki Air France bürosunun önünde, ne de Cortés'in beş yüz yıllık kan izinin üzerinde herhangi bir yerde... Veracruz'da geçirdiği dört günden sonra şimdi yine huzursuzluk ve başka şehirlere, başka topraklara, başka insan-

lara gözünü dikip bakma ihtiyacı hissediyordu. Bu bir seyahat değil, bir dışarı koşmaydı; ağır suçlu ve nefes nefese... "Ama bir de kediye rastladım," dedi sıcak kahveden bir yudum aldıktan sonra. "Mexico City'de, bir genelevden çıkarken..."

"Ne söyledi?"

"Film çekmenin hiçbir anlamı olmadığını..."

İsviçreli gülümsedi. "Bu oldukça sıra dışı... Genelde miyav der. Ya da bir zambağın kokusunun bizim kitaplarımızdan daha bilge olduğunu iddia eder."

"Filmlerde bir kere bile koku alınmaz."

"Allahtan! Yoksa neler olurdu? Sana ne düşündüğümü söyleyeyim mi? Bence sen sanatını reddetmek için fazla genç, fazla önemsiz ve belki de fazla yeteneklisin. Bağımlısın azizim ve bağımlılığından sadece bir süreliğine izinlisin. Eisenstein'da bu kadar çok şey buluyorsan, neden Chiapas'a gitmiyorsun? Yıldızı Subcomandante[7] Marcos olan ikinci bir *Potemkin Zırhlısı* çekebilirsin."

"Eisenstein, halkın yıldız olduğuna inanıyordu."

"Kesinlikle öyle değil," dedi Holger kararlı bir tavırla. "Eisenstein denedi, ama neticede bu sadece sinemacılara oyun malzemesi oldu."

"Diktatörlere oyun malzemesi olmasından iyidir."

"Gördün mü, daha şimdiden mesleğini savunuyorsun!"

Georg teslim olduğunu göstermek için ellerini kaldırdı.

Kahvaltıdan sonra içten bir biçimde vedalaştılar ve birbirlerine Avrupa'daki adreslerini verdiler; ki bu adresler biraz şüpheliydi, çünkü Georg Berlin'e dönerse nerede kalacağını bilmiyordu ve Holger Zürih'teki dairesini sadece birkaç haftalığına tutmuştu. "Ama beni Puebla'da da ziyaret edebilirsin, işte enstitünün adı..." Holger ikinci bir adres yazdı. "Seyahat et azizim, sürekli seyahat et. Yeryüzünün sonunda da olsa rüyalarının ülkesine varana dek... Bu eski bir Kızılderili öğüdüdür."

---

[7] Subcomandante: Askumandan, yardımcı kumandan (Ç.N.)

5

Öğleden sonra otobüs garına giderken Georg bir dil okulunun reklam afişiyle burun buruna geldi. Dışını değiştiren bir bukalemun gibi sevinçle yeni bir otele yerleşti ve o akşam başlayan, iki haftalık bir İspanyolca kursuna yazıldı. Bu, gazetelerin okunduğu ve televizyondaki haberlerin analiz edildiği ileri kurlardan biriydi. Sınıfta dört Kuzey Amerikalı ve sekiz Avrupalı vardı ve kısa süre içinde her şey Chiapas'taki ayaklanmaların ve bazılarının şefkatle *Sub* diye söz ettikleri Subcomandante Marcos'un etrafında dönmeye başladı. Ocak ayındaki açlık ve ordu ayaklanmasının neden olduğu 400 ölünün acı ve öfke veren anısı ve çoğu henüz çok genç erkek ve kadınlar olan birkaç yüz dirinin silahları, onun üzerinde durduğu etkili temeli oluşturuyor gibiydi. Yine de o ve arkadaşları, bütün ülkeyi saran bir reform hareketi gerçekleştirdikleri izlenimini bırakıyorlardı. 'Öznel oldukları için,' derdi Holger Sternhart olsaydı; oluşturdukları kendine has post-gerilla kararlılığı, hitap gücü, retorik zekası ve ortalama bilgisiyle profesyonelleri şaşırtıp amatörleri peşinden sürüklediği için... Durumları hemen hemen ümitsizdi, bunu biliyorlardı. Doksanlı yıllarda, yüzyılı sarsan ve neredeyse her yerde mahvolan devrimci güçlerin ciddi olmayan, neredeyse ironik bir yankısı gibi görünüyorlardı; bu da gözlerinden kaçmamıştı. Fakat inatla durumun hâlâ trajik, sadece bu kez adeta isimsiz ve ümitsiz olduğuna ve dünyanın daha önce olduğu gibi üzerine bir cevap yazılması gereken karanlık folyosuna benzediğine dikkat çekmeye çalışıyorlardı.

"Ölümümüz," diyordu Marcos. "-Bunu yoldaşlar için söylüyorum- varolmuyordu. Neopozitivistler, nesnelerin ancak adlandırıldıkları zaman varolmaya başladıklarını söylerken haklılar. Yoldaşlar ölürken bu ölümü adlandırdılar, çünkü zaten öleceklerdi."

Kurstakilerin *Jornada*'da okudukları bu cümle, Georg'a en çok dokunan ve onu en çok etkileyen cümle oldu. Felsefi şehveti eylem vaadiyle, değişimi dünyanın içine girmeyle birleştirdi ve

böylece Camille'le yürüdüğü zamanlara döndü. Chiapas'taki ayaklanmanın değeri konusunda birkaç kez kurstakilerle kavga etti. Katherine, yaşıtı olan kızıl saçlı bir İngiliz, ona baştan beri tanıdık geliyordu. Aynı anda o kadar etkileyici bir iticiliği ve çekiciliği vardı ki, Georg onunla daha önce bir kez gerçek hayatta karşılaşıp karşılaşmadığı konusunda şüpheye düştü. Katherine bir tartışma sırasında pembe bir çikleti iki parmağıyla küçük ağzının tasavvur edilemez derinliklerinden yakalayıp çekerken, Georg onun kendisine Peter Greenaway'in *Ressamın Kontratı* filmindeki soylu entrikacıyı, bir sahnede sanatçının menisini biraz tiksinerek, ama soğukkanlılıkla yere tüküren kadını anımsattığını fark etti. Derslerde Georg Zapatista ayaklanmasının orijinalliğini ve açık fikirliliğini savunurken, o çok geleneksel ve şematik bir solcu bakış açısı ortaya koyuyordu. Beş gün sonra, dersin ardından kavgaya İngilizce devam etmeye karar verdiler. Beklendiği gibi birbirlerine yalnızca iltifatlar ettiler, pek başbaşa sayılmazlardı.

Hafta sonu birlikte San Juan de Ulua Kalesi'ni gezdiler, çürümüş demir zincirlerin üzerinden sendeleyerek geçtiler, değerli top namlularına baktılar ve örgülerle pas lekelerinin içine yüzyılın geçişini kaydettiği masif, beyaz duvarlara yaslandılar. Katherine dikkatle Georg'un mesleği ve Almanya'daki hayatı hakkında bilgi aldı. Georg yine öğretmen olduğunu iddia etti. Katherine daha fazlasını öğrenmek isteyince iki çocuk, Eifel'de bir ev, çekirgeleri araştıran biyolog bir eş, bir öğrenci birliği sineması, sonra da birdenbire Camille'e bir aşık uydurdu; ailesini (yani Camille'in heykeli dikilesi vücudunu ve tipik görsel iletişim zekalarıyla küçük, dişi ikizleri) kaybetmek istemiyorsa atlatmak zorunda olduğu, iğrenç bir hikâye...

"Peki Meksika'da dil kursuna gelmen?" Katherine'in çilli yüzü yarı halden anlama, yarı şüphe ifadesiyle yaklaştı. Georg'un ona sarılmasını mı istiyordu? Georg onun bu üzücü aile hikâyesine profesyonel bir tepki verdiğini düşünmeyi yeğledi, çünkü Katherine Londra'da bir hastanede hemşirelik yapıyordu (Her ne kadar bu Georg'a, kendisinin ev sahipliğinden

ve öğretmenliğinden bile daha az inandırıcı gelse de...). Eğer suçluluk duygusunun ve kafa karışıklığının peşinde değilse, Georg'da onun kesinlikle sahip olamayacağı bir şey arıyordu. Georg ise onda hiçbir şey aramak istemedi ve yine de kendini, onun ışık ve gölge tarafından huzursuzca belirginleştirilen bedeninin hareketlerinden ve mimiklerindeki küçük değişikliklerden sonuçlar çıkarırken yakaladı. Neredeyse turkuvaz rengi denize bakarlarken Katherine tanınmış bir sendika başkanı olan çok sevdiği rahmetli büyükbabasından söz etti. Yeşil gözleri, solgun teni, küçük basık burnu Georg'un hoşuna gidiyordu. Özenle kesilmiş dalgalı, kızıl saçları başmı, sonbaharda ekoseli battaniye ya da Shetland kazak reklamları yapıldığında insanın moda dergilerinde rastlayacağı türden bir kozmetik mükemmellik ışıltısıyla çevreliyordu.

"Okulda hangi derslere giriyorsun?" diye sordu Katherine. "İngilizce olamaz... Pardon."

"Matematik ve resim..."

"Bu oldukça sıra dışı bir kombinasyon, öyle değil mi?"

"Ressam olmak istiyordum, ama kızlarıma bakabilmeyi de istiyordum."

Katherine ona, düzmece varoluş isteğini birdenbire artıracak ve kendisini öpmek istemesi halinde bir dövüş ya da benzer bir şeyler vaat edecek şekilde, bir tür sessiz, isterik kurnazlıkla baktı. Georg bunu yapmak yerine kendini tuttu; Katherine ayakkabı bağcığını tekrar düğümlerken destek niyetine omzuna yaslandığında ve düğümledikten sonra oburca yemeye fırsat veren bir an için daha beklediğinde bile... Tuhaf bir biçimde kendini Mary'ye karşı sorumlu hissediyor, sonraki günlerde Katherine'in zarif Güney İngiltereli kalesinin dış duvarlarında oluşmasma izin verdiği küçük çatlakları görmezden geliyordu. Acaba bu, bilincinin daha derin katmanlarında da Klara'yla arasını düzeltmekten ümidi kestiğinin bir işareti miydi?

Sonraki günlerde yine dünyanın durumunu tartıştılar, ki Georg aslında bu konuda herhangi bir bakış açısı edinmek is-

temiyordu. Katherine'in Meksika'daki tatilinin son haftasını neden kendisine bir diplomatın karmaşık ve bu yüzden de tehlikeli olarak nitelenen, yabancı bir hükümdar kızına davrandığı gibi davranan bir adamla geçirdiği (Georg bu filmi nerede izlemişti?), bir soru işareti olarak kaldı; belki hoşuna giden tam da buydu. Sondan bir önceki akşamlarında Georg kollarını kavuşturarak onun yanında, deniz kenarında yürüdü ve onunla el sıkışarak vedalaştı. Tatilinin son gününde Katherine onu telefonla aradı ve neredeyse öfkeyle, kendisini öğle yemeği için otel odasından almak isteyip istemediğini sordu. Georg yolda kaçmayı düşündü; bir an sonra, Veracruz'daki güneşli, iki yanında beyaz badanalı evler ve palmiyeler olan bir sokakta dolanırken böyle şeyler düşünebildiğini düşünmek için... Köpek olarak yaşamanın (kredi kartıyla) avantajları vardı.

Katherine hâlâ toplanıyordu ve ondan bir koltuğa oturmasını istedi. Yarısı toplanmış bavullar, oraya buraya saçılmış giysiler, kitap ve kozmetik malzemesi yığınları Georg'un ruh halini yansıtıyordu; kendini evinde hissedebildiği, tropik bir kaos...

"Uçağın kaçta?"

"Daha beş saatimiz var," dedi Katherine, kızardı ve gözlerini açık duran bir bavula dikmek için arkasını döndü. "Sahi, sen ne resmi yapıyorsun?" diye sordu sonra birdenbire, havlularına bakarak. "Tek bir karalama yaptığını bile görmedim. Yoksa artık sadece işlem mi yapıyorsun?"

"Hayır, resimlere çok meraklıyım."

"Ne tür resimlere?"

"Kadın resimlerine... Erotik resimlere... Ben sefil bir insanım."

"Hiç de değil! Sadece hayat dolusun!" dedi Katherine.

Georg ayağa kalktı ve hafifçe onun kalçasına dokundu. Katherine ön uyarı olmaksızın döndü ve onun boynunu ısırdı. Karyolaya ve dolaba çarptılar, komodinden birkaç gezi kitabı ve roman düşürdüler. 'Chiapas'a gideceğim!' diye düşündü Georg, Katherine bir eliyle onun çıplak göğsünü tırmalarken.

Onun mücadele etme ve bir an sonra tamamen gevşeme yeteneği, kendisine ender yaşanan bir doluluk ve boşluk hissi vermişti. 'Yeryüzündeki milyonlarca kadın,' diye düşündü. Onlarla aşkın heyecanlı ve doğal olduğu yüz binlercesi... Bunu *Başkalarının Zevki*'nde varsaymış, kendisi de yıllarca yaşamıştı. Cennet, Veracruz'daki yamuk yumuk bir metal jaluzinin ardındaydı, Berlin'deki arka avlularda, Liverpool'deki çatı katlarında, Paris'teki apartman dairelerinde, İzlanda'da, Laponya'da, Delhi'de, Roma'da, Bangkok'ta, her yerde; on iki yıl ve 4000 kilometre uzaktaki mekân-zaman sürekliliği noktası, yani Güneybatı Almanya'daki küçük bir üniversite şehri olan K.'daki bir öğrenci odasında Camille'in yanı hariç...

Göğsünde Katherine'in bir tutam ışıltılı saçı, kulağında büyük bir tavan pervanesinin yorucu sesiyle Cambridge'i hayal etti. Kendini Trinity College'in New Court'unda gördü; Thorsten'ın kamerasının hemen yanında, Cortés'in yaşında, otuz dördünde, dikbaşlı, heyecanlı, elinin altındaki aletlerden içten içe korkmuş... Chandrasekhar'ı canlandıran oyuncu Amitabh, tepeden tırnağa kusursuz görünen, tüvit takım elbiseli iki genç adamla birlikte büyük bir kapıya doğru ilerliyordu. Bu sahne sonradan sessiz gösterilmişti; belli belirsiz bir ağır çekimde... Üç adamın adım atış temposuyla bir rayın üzerinde geri geri kayan kamera, avlunun heybetli sessizliğini, rüzgarda hafif hafif sallanan, duvarlardaki sarmaşıkları, pencerelerin perspektifte gittikçe küçülen gotik taş kemerlerini yakalamıştı. Bu çekim sonradan Georg için, filminin doruk noktalarından biri haline geldi: Onda fildişi kulenin dalgınlığı vardı; içinde zamanın ve yaş farkının, soyun sopun ve ten renginin kaybolduğu bir ruha bağlılık... Georg sondan bir önceki çekim günü sürpriz bir biçimde oyuncuları erken bıraktığında, Klara Wren Kütüphanesi'nin önündeki dar bir çimen şeridinde tek başına oturuyordu. Georg'a eşlik etmek için bir hafta tatili gözden çıkarmış, ama onu çok seyrek görebilmişti. "Memnun musun?" diye sordu ifadesiz bir biçimde. "Bilmiyorum." "Şimdi memnun olmayacaksın da ne zaman olacaksın? Bir servet harca-

yabilirdin. Gerçekten iyi oyuncuların var. Filmi Hindistan'da bile çekebilirdin." "Biliyorum. Yalnız... Sanırım utanıyorum. Ruh olmadığım için, sadece film çektiğim için... Bu benim rüyam, rüyalarımın ülkesi... Cambridge, fildişi kule, bu kaçık entelektüeller, onların çılgın kulüpleri, düşünme tutkuları... Ve bu yüzden de bu heybetli iç avluda durmak bana yakışıksız geliyor, kamerayla, projektörlerle; bir istila ya da baskın gibi ve suçlu da benim... Ben ruh değilim, anlıyor musun? Eskiden olmak istediğim şey değilim." Klara tek kelime etmeden sadece başını sallamıştı. Georg yaralamaya, fethetmeye, sadece ruh değil aynı zamanda beden de olmaya, eti unutamamaya mahkumdu. Katherine'in üzerinde terin kurumadığı solgun, sıcak teni belli belirsiz, onun bedeninin sol kısmına karışmıştı. Georg, Subcomandante Marcos'un, Lacandon ormanındaki neopozitivist gerilla liderinin felsefi sözlerini düşündü. İsimsiz var olunamayacağına inandığına göre belki de Marcos kendini nominalist guerillero olarak tanımlamalıydı; ama cümleleri, yirminci yüzyıl sonunun bir şeyin realitesinin o şeyin televizyon ekranındaki varlığıyla aynı anlama geldiği ortalama gerçekliği için geçerliydi. Kendine bir isim yapmak; bu özlem ve hastalık daima en baştaydı, sınırsız bir parçalayabilme ve değiştirebilme duygusu... Sonsuzluk, diye düşündü Georg bu kelimeyi uzun zamandır düşünmediği için tuhaf bir heyecanla. Aklına matematiğin kendisinin vaktiyle sık sık çizdiği yatay sekizi ve bir sayı dizisinin sonsuza kadar giden devamını ifade eden (ve bunun dışında küçük bir aradan, söz akışında bir takılmadan başka bir şey olmayan) üç nokta geldi; Cantor'la Frege'nin, kendisinin yirmi beş yaşındayken üzerinde kafa patlattığı ve bugün artık hiçbir şey anlamadığı operasyonları kafasmda birbirine karıştı. Yatay sekiz, evlilikten kaynaklanan entelektüel ve erotik isyanı ve filmlerinin karmaşık risklerini içine çeken, kamera objektifinin kadran halkalarının üzerindeki gündelik bir sembole (Thorsten'la sonsuzluğun bu cismani biçimleri üzerine yaptığı ilk tartışma ne kadar gerilerde kalmıştı!) indirgenmişti. Katherine uykuyla uyanıklık arasmda kımıldadı ve sağ

koluyla ona sarıldı; o sırada Georg tropik sıcakta hareket etmek istemeyen bir kamyonetin jaluzilerin arkasında öksürdüğünü duydu. Matematiksel anlamda insan bedeni, açık bir yüzeydi. Arkasındaki alan, yarı sonsuzluğun paradoksunu düşündürüyordu. İnsan kendini asla bir bütün olarak, tek bir bakışta algılayamıyordu. Katherine'nin kendisinin üzerini kapattığı bölgede, ancak dışarıdan, onun boynuyla çilli yüzü arasındaki yarısı gölgede kalan yumuşak kavisin üzerinden dolabın aynalı orta kapısına baktığında kavrayabildiği, belirsizliğe itilmiş bir sınır olduğunu hissetti. Göremediğin şey; bir kadının *içinde* oluşun, ölümün *içinde*, Tanrının *huzurunda*... Mary'nin o çılgın ve hüzünlü gecede söylediği cümleler geldi aklına. Aynadaki beyaz, zayıf, sessizce nefes alıp veren kadın bedeninin hatları yatay sekiz çizmişti. Bu tip sahneler sinemada ne kadar popülerdi; oluşturdukları ve içinde kendilerini garip bir biçimde hapis kalmış hissettikleri sonsuz alanın en azından ön sınırını kavramak için çıplak bir halde kendi görüntülerinin yansısına doğru ilerleyen insanlar...

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Katherine başını kaldırmadan.

"İnsanın kendini hiçbir zaman aynı anda her taraftan göremeyeceğini düşünüyordum, kaç ayna olursa olsun..."

"Beni aynada görüyor musun?"

"Evet."

"Kıçımı?"

"Evet."

"Seni heyecanlandırıyor mu?"

Georg bu soruya da evet cevabını verdi. Katherine'in meme uçları karnına değerken gözlerini kapadı ve artık Camille'i ve Klara'yı değil, kör orospuyu düşündü; onun iç sonsuzluğu daha geniş ve daha ölçüsüz olsa gerekti, kozmik boyutlardan oluşan ve yalnızca kadının dışının kısa bir süre hissedilen yakınlığı tarafından daraltılan bir kafes... LSD 'tribi'

sırasında kendi bedeninin sınırsızlığını, rüyalarında ya da kurgularında olduğundan daha güçlü hissetmişti; ama bu kendinden geçme deneyimleri yoğun yapaylıkları nedeniyle, içinde Katherine'in karşısına çıktığı hayat dolu, soluk soluğa, gerçekçi karanlıktan çok, sinemaya yakındı. Camille'in ve bozulan evliliğinin şeytanını başından atmak istiyorsa kendini tam burada, gerçeklikte kaybetmeliydi. Fakat birlikte yatakta geçirdikleri sonraki iki saat içinde, birbirlerine önüne geçilemeyecek şekilde yabancılaştılar. Artık sevişemiyorlardı; birdenbire tekrar dünyanın durumu hakkında konuşmaya başladılar ve nihayet zamanlarının dolduğuna sevindiler. Bu faydasız yakınlık denemesi Georg'a, bir başka kadınla rüyalar ülkesine gitmektense Camille'le kabuslar ülkesine gitmek istediğini kanıtladı. Ve ayrıca, bundan bağımsız olarak, otuz yedi yaşma gelmişken gerçek Cambridge'in ona göre bir yer olmadığını da anladı.

"Gazetemi almak ister misin?" diye sordu Katherine otelin önünde bekleyen bir taksiye binerken.

"Evet, çok isterim," dedi Georg bir başka hayatı daha kaybetmenin verdiği, beklenmedik derecede şiddetli acıyla.

Tekrar yalnız kalıp liman kentinin cana yakın Zocalo'sunda dolaşırken, Katherine'le ikisinin tutkularının teminatını mekanik bir hareketle açtı. *Guardian*'da Kuzey İrlanda ve Cezayir'deki suikastlarla, Saraybosna ve İsrail'deki katliamlarla, ABD'de hayal kırıklığına uğramış bir kadın tarafından kesilen ve cerrahi bir operasyonla yerine dikilen bir penisle ilgili haberler vardı. Almanya'da iki Kürt kadın kendilerini yakmışlardı ve Steven Spielberg'in *Schindler'in Listesi* filmi sinemalara gelmişti; Hollywood'un en önemli ve en korkunç konuları da ele aldığının kanıtı olarak... Georg yağmur ormanlarında ve kabuslarında kaybolursa, hiçbir şey daha iyi ya da daha kötü olamazdı.

6

Mayısta Mary aniden Los Angeles'a gitmek zorunda kaldı. Popocatépetl'de birlikte yapılması planlanan dağ turu yapılamadı. Üç ay boyunca buluşmadılar, ama telefonlaştılar ve birbirlerine postrestant olarak mektup attılar. Ağustosta San Cristobal de las Casas'ta tekrar görüştüler.

"Dinlenmiş görünüyorsun, yalnız biraz ihmal edilmiş gibi bir halin var," dedi Mary onu selamlarken.

"İyi, çünkü bu Meksika'daki son haftam... Almanya'ya dönmem gerekiyor. Artık öğretmen olmak istediğimden eminim."

"Yani Cortés ve Malinche'le ilgili senaryon bitti mi?"

"Onu yakmamak için bir arkadaşıma yolladım."

"Ve artık, şu Camille'le evlenmek ve matematik öğretmeni olmak istiyorsun."

"Tabii beni alırsa! Ve bu yaşta memur olmayı bir şekilde becerebilirsem..."

"Kuzu kılığındaki kurt olarak..."

"Post, kuzu postu," diye düzeltti Georg sanki pedagojik bir devlet hizmetine atanmış gibi. Mary gözlerini devirdi ve sonra ona doğru devrildi, böylece Georg da onu yakalayıp tutmak zorunda kaldı. Hoş ve heyecan verici bir biçimde sabun, ter ve taze ot kokuyordu. Uzun süre güneşin altında kalmaktan saçlarının rengi açılıp neredeyse sarıya dönmüş, teni bronzlaşmıştı. Fakat Georg onu, ilk bakışa güvenmeyecek kadar iyi tanıyordu. "Başından bir şeyler geçti, değil mi? Bence şöyle güzel bir tatil yapmalısın."

"İşte o yüzden seninle festivale gitmek istiyorum."

"Davetin için teşekkürler... Bu bayağı çılgınca görünüyor."

Pastel renklerinin biriken koyu yeşil yağmur ormanı köpüğüyle fırtına öncesindeki gibi tam bir tezat oluşturduğu bir ve iki katlı evlerin arasındaki dar sokaklardan kol kola geçtiler. Tıka basa dolu otobüsler, oflayıp puflayan kamyonetler ve

adeta parçalara ayrılan steyşın vagonlarla Meksika'nın dört bir köşesinden gelen 6000 delege, ağustos güneşinin altında yürüyordu. Ertesi sabah mümkün olduğunca erken bir saatte düzenlenecek olan *Demokratik Ulusal Meclis* toplantısında konuşmalar yapmak üzere şehirdeki beş ayrı noktaya mümkün olduğunca eşit bir biçimde dağıtılmaları gereken sendikacılar, dayanışma grupları ve kadın hareketleri üyeleri, entelektüeller, çeşitli yerli halk gruplarının temsilcileri, dünyanın her yerinden basın mensupları, öğrenciler, politikacılar, bilim adamları ve sanatçılar vardı. Latin Amerikalı bir gerilla organizasyonunun bütün ülke için politik bir vizyon geliştirmek amacıyla, bir bildirideki ifadeyle "sivil toplumu" balta girmemiş tropik ormanlara davet etmesi şeklindeki daha önce örneği görülmemiş olay, gelenlere aynı anda temel bir göreceli önem ve mutlak delilik duygusu veriyordu.

"Son zamanlarda yerlileri keşfetmen ne güzel; yani sadece seks turisti olarak değil," dedi Mary, Georg'un dağıtılan el ilanlarını ve broşürleri okurkenki kıskançlığına karşılık.

"Genelev fikri senindi! Bu, feminist projelerinle nasıl bağdaşıyor? Köylerdeki çalışmalarınla?"

"Neden bağdaşması gereksin ki? Kalbim ezilenin yanında, organım Los Angeles'tan çıkma..."

Georg bir an için donakaldı ve sonra ona sarıldı, katedralin önündeki kalabalığın ortasmda...

Binden fazla delege akşamın erken saatlerinde bir tiyatro binasına doluştu. Girişte üstleri arandı ve Georg havaalanlarında olduğu gibi boş makinesiyle bir fotoğraf çekmek zorunda kaldı, ki bunun üzerine bekleyenlerden biri ona acıyıp bir film hediye etti. Batan güneşleri, maskeli savaşçıları ve neşeli makineli tüfekleriyle Zapata ve Marcos'un kocaman kitsch resimleri, sahnede parlayarak dikkat çekiyordu.

"Sizdeki Kızıl Ordu çetesinin yeni Almanya hakkında konuşmak için bütün demokratları Sar Sarayı'na davet edişine benzemiyor mu?" diye sordu Mary ve bunun üzerine Georg önünde

duran Kızılderililerden birinin ensesine doğru püfledi. "Hayır," diye bağırdı, "Üç bin Navajo'nun koruma altındaki alanlardan çıkıp Forth Worth'ü fethetmesine, sonra da politik açıdan aktif olan bütün Amerikan vatandaşlarından bir anayasa hazırlamak için Rocky Dağları'na gelmelerini rica edişine benziyor."

"Sacramento Dağları'na demek istiyorsun. Yani bu bir hayal," dedi Mary tamamen kayıtsız bir tavırla. "Ve Kızılderililer belki de bu dünyada hâlâ hayal kurabilen ve insanları konuşturabilen tek grup..."

Kesinlikle öyleydi. Kızılderili delegeler, Mexico City'den gelen profesörler, insan hakları temsilcileri, hasır şapkalı köylüler, Zapata'nın devrimci ordusundan eski askerler konuştu. Sözleri ara sıra, konuşma süresinin her bir dakikasını bağıra bağıra söyleyen saat insanları, alkışlar ve koro halinde söylenen "Zapata vive, vive!" ya da "La lucha sigue, sigue!" cümleleriyle kesildi. Meksika'da nasıl gerçek bir demokrasi oluşabilirdi? Azınlıklar nasıl sürekli ve adil bir biçimde temsil edilebilirdi? Yaklaşan başkanlık seçimlerinin usulüne uygun ve centilmence geçmesi için neler yapılabilirdi?

"Nereden geliyorsunuz?" diye soruldu Georg'a yanlarında duran ve kalabalığın sahnenin yakınındaki sütunlardan birine doğru bastırdığı yaşlı bir adam tarafından.

"Almanya'dan..." Georg adamın, ABD'den gelmediğine sevinmesini bekledi; çünkü böylece konuşmayı kaçınılmaz olarak Puebla'daki Volkswagen fabrikasına ve Alman futboluna getirebilirdi.

"Bana eşlik ediyor, o bir feminist," diye lafa karıştı bir kolunu Georg'un kalçasına dolayan Mary.

Fakat kendisine çok büyük gelen tarihi bir takım elbisenin içinde olan yaşlı adam sadece ciddi bir tavırla başını salladı. "Eskiden birkaç Alman arkadaşım vardı, savaş sırasında... İyi insanlardı."

Kalabalıktaki ani, belli ki çok tanınmış bir konuşmacının sahneye çıkışının yarattığı bir hareketlenme, onları birbirlerinden

ayırdı. Georg buna neredeyse sevinmişti, çünkü gözleri yaşlarla dolmuştu. Segher ya da Kisch gibi Meksika'ya sürülen Almanlarla ilgili çok az şey biliyordu, onu bu kadar etkileyenin ne olduğunu da tam olarak söyleyemezdi; diliyle ilgili bir şeydi, doğup büyüdüğü S. kentiyle, karısının geldiği Kuzey Alman köyüyle, Heinrich Böll'ün kitabı *Bir Palyaçonun Düşünceleri*'yle, öğrenciyken on beş yaşındaki Camille'le birlikte toplama kampı görüntülerini izlediği o kış gecesiyle, Claudius'un bir şiiriyle, Berlin'deki *Zwiebelfisch*'te Yahudi arkadaşlarıyla sabah beşe kadar ettiği bir sohbetle, büyükbabasının anlattığı, İmparator Barbaros'la ilgili tüyler ürpertici hikâyelerle, Georg Cantor'la ve Georg Christoph Lichtenberg'le, okul yıllarından beri hayran olduğu adaşlarıyla... "Bir orangutan gibi Alman," dedi yüksek sesle Göttingerli küçük profesörün anısına, bu istem dışı vatanseverlik ya da en azından istem dışı soy krizine karşı bir şeyler yapmış olmak için.

"Ya Karl Marx, ya da Karl May," diye pekiştirdi daha önce evli ya da seks turisti olarak eksikliklerine karşın ya da tam da bu yüzden vicdan modeline, şüphesiz Camille'in Nscho-tschi görüntüsüne saplamp kalmış olmasaydı hemen orada evlenebileceği Mary. Her şey ne kadar önemsiz ve sıkıntı vericiydi! 'Öznel,' derdi İsviçreli Holger Sternhart olsaydı.

Ünlü konuşmacı sahneye varmıştı. Üzerinden, usta bir kuaförün hafif yağlı mükemmeliyeti fışkırıyordu ve ona ait olan beş dakika içinde tıraş edilmemiş müşteri bırakmadı. Şimşek hızıyla, ülkenin karmaşık durumunun portresini çizdi. Basit çözümlere inananlar IWF'yi düşünmeliydi; Dünya Bankası görüşmelerini, petrol fiyatı politikasını, NAFTA ve OECD anlaşmalarını, bakanlıklardaki muhafazakar beyin takımının neoliberal manevralarını, kalkınma stratejilerindeki aşırı silahlanmayı, rüşvet alan devlet organlarının PRI ile iç içe geçişini, küreselleşme ve yerelleşmeyi, işkence yapan polis teşkilatını ve arka planda harekatlar düzenleyen orduyu... Meksika'nın çokboyutlu coğrafyası ve sınıflardan oluşan yapısı açılıyordu: Banka sarayları ve villalı semtlerden barriolara ve yerli köylerine,

Cortés'ten Salinas'a, Cuauhtémoc'tan Marx'a, büyük, et yiyen komşunun kenarındaki düşük kiralı bölgelerden başkentteki çöp dağlarına, Karayıplardaki turistik bölgelerden büro kulelerinin cam katlarındaki borçtan kurtarma pazarlıklarına; Georg'un İspanyolcası çok daha iyi hale gelmişti, artık hemen hemen yalnızca gazeteden bildiği isimleri anlıyor ve kendi kendine, Mexico City'den gelen ve belli ki trekkinge hazırlanmış büyük şehirlilerin yanındaki yün kıyafetli yerlilerin ya da eciş bücüş, yaşlı çiftçilerin bu konuşmadan ne anladıklarını soruyordu. Hayalleri aynı olabilir miydi?

"Zenginler de yoksullar kadar yalnız," dedi Mary kesin bir tavırla.

Geceyi, Katolik bir manastır okulunun sınıflarından birinde geçirdiler. Sandalyeler ve sıralar koridora konmuştu. Tahta döşemeye aşağı yukarı yirmi kişi uzanmıştı. Georg birkaç gün önce satın aldığı kırmızı, *made in Taiwan* uyku tulumunun içine sürünerek girip yattı; Mary'nin avcı yeşili, kır çalışmalarına alışık modelinin hemen yanına... Dağdaki ormanda otobüslerle ilerlemek için sabah beşte kalkmaları gerekiyordu ve Mary ona, daha sonuncu kişi döşemedeki yerini almadan iyi geceler dileyip gözlerini sımsıkı kapamıştı bile. Georg, ışık kapatılana kadar Mary'nin ona yakın duran oval yüzüne, kendi aşırılıklarının bu kelebek çehresine baktı. Başlarının hemen üzerinde tahta bir haç asılıydı. Mary'ye Kaliforniya'da okurken yaşadıklarını sormak istiyordu; belki de, ironik bir biçimde anlatılan Disneyworld rengi yeni dünya anılarının manzarası aracılığıyla, Bunuel haçlarının üzerinde kendinden geçerek sallanan Eisenstein kütleleriyle dolu bir rüya gecesinden kurtulmak için... Yeni uyku tulumunun içine daha da gömülürken birdenbire, en son ne zaman uyku tulumunda yattığını fark etti: Sekiz yıl önce, üniversite şehri K.'da, Camille'in ne yazık ki kendine has olmayan ter kokusuyla kuşatılmış olarak... Klara'yla tanışmasına daha iki gün vardı. Salonu dolaylı olarak aydınlatan, koridordaki bir ışık söndürüldü. Bir film jenerik bandı siyahlığındaki

karanlığın içinde Georg, küçük bir Meksika sıradağ şehrindeki bir sınıfın denizden 2000 metre yüksekteki döşemesinde yattığının fazlasıyla bilincine vardı. Yerde uzanan diğer bedenlerle arasında büyük bir görüş birliği ve akrabalık olduğunu hissetti; hepsinin ya da hemen hemen hepsinin, kendilerini yetişkinler dünyasında kaybetmek ve ince sınırında yoksulluk, şiddet ve ümitsizliğin hüküm sürdüğü bir hayalde tekrar buluşmak üzere zamanında böyle sınıflardan, ilk insan topluluğundan çıktığını düşündü. Kendine has, uluslararası sınıf ona bir kitabın ve birkaç tatlının ya da Ren-Auwaelder çalılıklarında arkadaşlarla geçirilen bir öğle sonrasının mutlu olmaya yettiği bir zamanın tatlı hatırasını da geri verdiği için, uykuyla uyanıklık arasında hâlâ kendinden utanıyordu. Bir vajinanın onu doğum sancısıyla sarışından sekiz yıl sonra ve öğrenmek zorunda kaldığı üzere, bekâretin bozuluşunun küskün acısı ve insanlara onun kendisini yakalayacağını ya da kendisinin onu alacağını vesaire söyleten, belki de mutlu pars pro toto'yla[8] tekrar sarılışından sekiz yıl önce... Lisa'yı düşünmüyordu, güzel bir rüyayı düşünmediği gibi, ve bütün kadınlardan önceki zamanlar biraz da bu yüzden ona avutucu ve net görünüyordu; ihtiyarlığının karanlık, içinde insanların bir zamanlar oldukları gibi neredeyse cinsiyetsiz dostlar ya da düşmanlar haline gelecekleri geleceğindeki ışıklandırılmış bir ada... Ancak o zaman Klara'ya karşı olan suçluluk duygusu kaybolacaktı.

7

1500 metre aşağıdaki Rio Grijalva Vadisi'ne sadece tek ve gerçekten berbat bir sokakla bağlanan sıradağ şehri, gün ağarırken canlandı. 200'den fazla otobüsün konvoy halinde yola çıkması gerekiyordu. Günlerden pazar olduğu halde çoğu dükkân saat yediden önce açıldı. Balta girmemiş ormanlardaki bilinmeyen

[8] Pars pro toto: Bütünü ifade eden parça (Ç.N.)

bir yerde üç gün geçirme ihtimali topluluktakileri bol miktarda tortilla, kek, ekmek, meyve, dışı tarçın kaplı çikolata topları ve badem almaya itmişti. Yüzlerce insan sokağın kenarında kahvaltı etmeye başlamıştı. Kızılderili pazarcı kadınlar, büyük sepetlerle ortalıkta dolaşıyorlardı. Gözünden uyku akan çocuklar, eşyaların üzerinden sendeleyerek geçiyorlardı.

Georg ve Mary'nin bilet aldıkları otobüs, ancak öğleden önce hareket etti. Georg'un en geç iki hafta içinde Almanya'ya dönme kararıyla, dolaysız yakınlıktaki nesneler bile (bir çiftçinin güneşten yanmış, kabuk tutmuş dirseği; bir yerli delegenin saçındaki fiyonk; yağlı kâğıtla elden ele dolaştırılan, içi avokado kremasıyla doldurulmuş pitalar; bagaj ağlarının içindeki tıka basa dolu sırt çantaları) iki boyutlu projeksiyonlarına dönüşmüşlerdi. Veda filmi gösteriliyordu; anılarla delinerek ve yine de her görüntüde büyüleyici bir biçimde şimdiki zamanda, bir daha geri getirilemez olanın bilinciyle aydınlatılmış... Georg, uzun sıradağ zincirleriyle gökyüzünden çıkan ve yine gökyüzünde kaybolan, çiftçilerin saatlerce yürüyerek meyvelerini ve sıska hayvanlarını pazarlara götürdükleri günün ilk ışıklarında Japon kara kalem çizimlerindeki gibi gri ve şeffaf olan, aydınlık öğle saatlerinde katılaşıp zümrüt ormanlar ve kocaman, mürekkep mavisi gökyüzü blokları haline gelen, yağmur yağarken kötü ruhların toplandığı dumanı tüten, mavi yeşil yerlere dönüşen, maymun çığlıklarından ve kuş seslerinden arınmış sessiz gecede ağır, çatallı siluetlerle batan sihir ülkesine bir daha ayak basmayacağına inanıyordu. Kızılderililerin güneş ve bazen de buz gibi soğuk güney rüzgarlarıyla derisi yüzülen yüzlerinin arkasında neler olduğunu daha iyi anlayabilmek için, Mary'nin önerdiği kitaplardan birkaçını okumuştu. Haziranda, Guatemala'dan sürülen Maya'nın büyük mülteci kamplarından birini on yıldır özenle koruyan, sınıra yakın bir misyoner merkezinde kalmıştı. Gündüzleri kendini tamamen, vahşileşmiş ve bir yandan da neredeyse modern bir Camille/Malinche'le kendi hırsının ve huzursuzluğunun Cortés'liğe yükselen karikatürü arasında neler geçtiğini bir salon tiyatrosundaki gibi gizli tutan senaryosunun zorlu yarı gerçekliğine vermişti. Çoğu

akşam, pederlerle sohbet etmişti. Onların anlattıklarından ve belgelerinden, kendisinin yalnızca ara sıra basında gördüğü resimlerden ve tramlı siyah beyaz fotoğraflardan bildiği, on binlerce Guatemalalı Kızılderilinin sürülüşünün, bombalanışının, katledilişinin hikâyesi ve tuhaf bir zorunlu bekârlık ya da makineli tabanca isteği; yani belli ki Maya'nın hizmetinde çalışmak için yerine getirilmesi gereken iki koşul ortaya çıktı; tabii insan bütün bunları Şaman Apolinario gibi değil de, hüzünlü gerçekliğe yönelik Avrupalı anlayışıyla kavrarsa... Apolinario, genellikle altında sıska köy domuzlarından birinin boş tekila şişeleri ve yumru kökler arasında eşindiği hamağından, kızıl saçlı bir İsa'nın dönüşünü, buna bağlı olarak tüm dünyadaki silahların imha edileceğini ve bütün meselelerden sorumlu bir Kızılderili heyetinin tahta çıkarılacağını kehanet etmişti. Bu durum farklı kozmik işaretlerle, her şeyden önce de Shoemaker-Levi'nin Jüpiter'e düşen kuyrukluyıldızı ve Brezilya'dan çıkan, yani Kızılderili kanı taşıyan takımın bu yılki dünya futbol şampiyonasındaki zaferiyle kendini gösteriyordu. Georg senaryonun son sayfasını yazdıktan sonra kendine gelmiş, yani neredeyse neşelenmişti. Film çekmenin anlamı ve amacıyla ilgili düşünceleri bir kenara itmişti. Üzerine Hermann'm Berlin'deki adresini yazdığı ve pas lekeli bir paket kağıdına güç bela sardığı senaryoyu çevresinde tavukların eşindiği postaneden yollarken, bunun Almanya'ya varıp varmayacağından şüpheliydi; gişe memuru ona Mary'nin -bir tanıdığın hastalanması nedeniyle- ulusal meclisin resmi davetli yabancı gözlemcisi olarak kendisiyle San Cristobal'de buluşmasını teklif ettiği üçüncü mektubunu, sormasına gerek kalmadan verdiği halde...

"Apolinario'daki hamakta kalmayı tercih ederdim," dedi Mary'ye dağı nefes nefese çıkan, kapıları açık giden, ağzına kadar dolu otobüste. "Artık hiçbir şey yapmak zorunda olmamak, fantezi kurmak ve insan olmak..."

"Bunu engelleyen neydi?"

"Dünya üzerine düşünürken sırtımı tırmalayıp kafamı kaşıyacak bir karım yoktu."

"Muhtemelen kendi karın yeterince Kızılderili değildi." Mary rüzgardan ve döne döne içeri giren tozdan korunmak için mavi, ipek bir başörtüsü takmıştı ve bu haliyle, ellili yılların spor arabalarından birinin ideal sürücüsü gibi görünüyordu. "*Chingada*'nın ne olduğunu biliyor musun? İki macho bir meyhanede oturuyorlar. Diyelim ki devrim zamanı... Bir tanesinin -headache- başı ağrıyor, evet, ve sürekli şikayet ediyor. O zaman diğeri onun kafasma bir kurşun sıkıyor ve şimdi daha iyi olup olmadığını soruyor."

"Yani vahşi ve delice bir şeyler yapmak..."

"Aynen onu kastediyorum."

"Bu sana bu kadar uzak mı?"

"Şöyle diyelim: İnsan diğerinin kafasma bir kurşun sıktığında kendine acımamalı."

"Ben iyiyim," dedi Georg. "Aylardır kameraya elimi sürmedim."

"Hayır!" diye bağırdı Mary korkuyla. Aynı anda otobüs sert bir darbe aldı. Bağırışlardan, renklerden ve acıdan oluşan bir kaleydoskop, şimşek gibi çaktı. Sağ taraftaki camlar kırıldı ve yumak haline gelerek, şok dalgası büyük metal kafesin içinden geçerken emir üzerine susar gibi susan yolcuların üzerine yağmur olarak yağdı. Otobüs hareketsiz kalmayıp sola doğru şok edici, yumuşak, ağır çekim bir devrilme hareketi yaptı. Yönetmen koltuğuyla olay arasındaki mesafeden -ki Georg her şeyi bu mesafeden izlemeyi severdi-, yokuş aşağı yuvarlanan otobüste bir sürü insanın geçmiş bir durumun projeksiyonunu; yani bu olayda, biraz önce herkesin nefesini tutarak yanından geçtiği ve sokağın kenarında birdenbire parçalanan sarp kayaların görüntüsünü aynı anda yaşadığı ender sinematografik anlardan birinin oluştuğu saptanabilirdi.

Demek böyle! Buymuş! diye düşündü Georg kolektif derinlik belleğiyle vurulmuş olarak, gökyüzünün mürekkep mavisi çerçevesi sol pencerenin ön kısmında, sanki cam bir boşluğun önünde bir perde yükseliyormuşçasına kaybolurken. Kenarın-

da yalnızca, Mary'nin korkudan çarpılmış yüzünün profilden görünüşü vardı. Neredeyse bir ferahlama, Georg'un sonradan kendi kendine mazur göstermekte zorlandığı korkunç bir sorumsuzluk, havanın tutunulamayan şeffaflığındaki yuvarlanışa eşlik ediyordu; bu, yok edilmeye hazır oluş, her türlü savunmadan vazgeçişti. Cerrahın onu kesmesine karşı koyduğu, yaklaşan kalp ameliyatıyla ilgili kabustan farklı olarak artık kaderine direnmiyordu. Bilincindeki şaşırtıcı derecede soğuk bir nokta, her şeyin gerçekten bittiği yerde hayatının filminin hızlı çekimde geçip geçmediğini ve LSD'nin onu son geçişten hemen önceki ana çoktan hazırladığı şeklindeki tahmininin doğru olup olmadığını gözlüyordu. Yine de sadece gözünü pencereye dikti, sanki orada yepyeni bir şey başlayacaktı; ve belleğini tamamen bertaraf etmişe benzeyen korku hipnozu içinde kendini gözleyebilme gücü de kayboldu ve kala kala, onun emrinde olan ve acısız geçen her zaman parçacığı için sevinen, fazlasıyla gerçekçi bir minnet artığı kaldı. Fakat önce kırmızımsı, ardından siyah bir cephe ona doğru gelirken ve bir sonraki saniye parçasında çarpışma gerçekleşirken, sonradan anlayamadığı bir hızla düşündü ve davrandı. Basit, net ve o zamana kadar tasavvur edebildiği her şeyden daha üzücü olan tek bir düşünce vardı: Karısı ölürken kendisi onun yanında olamayacaktı, Klara'yı ölümle de başbaşa bırakmıştı. Bu düşünceyle aynı anda içinde neredeyse mükemmel tepki vermesini sağlayan bir protesto alevlendi. Otobüs güçlü bir engelle karşılaştı, korkunç bir cızırtıyla uzunluk ekseninde döndü ve sonra hareketsiz kaldı. Hareketin mutlu sonunda Georg, sol eliyle Mary'nin yüzünü ve sağ koluyla da topluca, yaşlı bir kadının başını koruduğunu fark etti; sanki kendisi yaralanabilir değilmiş gibi... Belki de bir işe yarıyorum, belki de bütün bunların bir faydası var, diye düşündü.

Yolcular yavaş yavaş birbirlerinden ayrıldılar, yaralanıp yaralanmadıklarını anlamak için kendilerini yokladılar, yanlarında oturanlara baktılar ve sonra şaşırtıcı bir sakinlik ve düzen içinde, aracın tavan haline gelen sağ tarafının kırık penceresinden tırmanarak dışarı çıktılar.

Kimse ciddi şekilde yaralanmamıştı. Sıyrıklar ve burkulmalar tedavi edildi. Biraz uğraşılarak bagajlar çıkarıldı.

Georg Mary'ye, otobüs devrilirken ne düşündüğünü sordu.

"Babamı düşündüm. Bir araba kazasında öldü." Bu konuda daha fazla konuşmak istemiyordu; ama aralarında söze gerek bırakmayan, yeni, şefkat dolu bir hava oluşmuştu.

Kazadan sonra bir saat kadar başka bir otobüste oturdular. Hükümet askerlerinin yaptığı kontrolde yabancılar sorulunca, önlerinde oturanlar ayağa kalkıp bağırdılar: "Burada sadece Meksikalılar var!"

EZLN'in kontrolü altındaki bölgeye akşamüzeri vardılar. Köy sakinleri onları pankartlar ve alkışlarla karşıladılar. Orta Amerika'daki Kızılderililerin birçok kez ölümle cezalandırılmalarına neden olan talepler, gelenlere el ilanlarıyla iletildi: Daha iyi sokaklar, daha kullanışlı evler, ilaçlar, okullar ve -yüzyıllardır olduğu gibi- beslenebilmek için özgür bir ülke...

"Burada öğrendiğim tek şey, utanmak," dedi Georg Mary'ye akşam saat ona doğru alçak sesle. "Seninle gelmemeliydim."

"Neden? O zaman bunu bile öğrenemezdin."

"Eve dönmeliyim. Burada aradığım hiçbir şey yok."

Mary başını salladı. Otobüsler hâlâ ormanın içine giden kapkaranlık yolda mücadele ediyordu. Camlar, içinde delegelerin bitkin yüzlerinin ve emniyet ışığının titrek, mavi oklarının yansıdığı siyah aynalar haline gelmişti.

"İşte," dedi Georg birdenbire gözyaşlarının eşiğinde ve sesinden anlaşılan bir kurtulmuşluk duygusuyla. Mary'ye, önceden açtığı bir kâğıt parçasını uzattı.

"Okuyamıyorum. Çok karanlık... Nedir bu?"

"Karımın günlüğünün son sayfası..."

"Ne yazıyor?"

Georg, kağıda bakmadan mırıldandı: "G.'yle durum ümitsiz... Varsa yoksa filmleri... Kendimi toplamalıyım, suratına

haykırmalıyım: Ben bir otomat değilim! Açılır kapanır... Kendime ev aramak... Erkek aramak! Hayatım artık tekrar heyecanlı hale gelmeli. Erotizm! Baştan çıkarma! G. bir gençlik aşkı üzerine yazıyor, yıllardır soğuk ve boş olduğu için... Otomat olan o! Sanat makinesi... Tamamen şizofren... Dün F.'yle akşam yemeği yedim. Bana neden bu kadar güvensiz olduğumu sordu. Kariyer yapmışım, özgürmüşüm. Yedi yıldır evliyim. Sadece ilk aylar iyiydi. Bir çocuk... Ama G.'yle değil... Bu gülünç..."

"Öyle mi yazıyor? Bu gülünç..."

"Hayır, onu ben söyledim."

"Bu sayfa yüzünden Meksika'ya geldiğin için..."

Georg kağıdı tekrar çantasına soktu. "Uçak biletini daha önce almıştım."

"Bu gülünç mü?"

"Gülünç olan, sayfayı yırtıp aldığım için geri dönemiyor olmam... Hâlâ Camille'i düşünmem... Evrenin yapısı bu..."

"Camille'i düşünmek mi?"

"Tersine çevrilemez şeylerin olması... Aşk gibi..."

"Kızılderililerle çok az sohbet ettin," dedi Mary. "Ya da onlara inanmıyorsun." İnce yüzünde, emniyet ışığının verdiği mavi bir ışıltı vardı.

"Onları anlamıyorum. Ben kahrolası bir Avrupalıyım. Eskiden matematikçiydim. Kozmik çarpışmaya, kamera merceğine, en ince ayrıntısına kadar hazırlanmış sekse ve analitik felsefeye inanırım, Büyük Kır Kurdu'na değil... Los Angeles'tan çıkma organın ve Sigmund Freud'un her orman kulübesinin üzerinde salındığı şeklindeki teorinle senin gibiyim."

"O halde sen de New York'a gel. Ve öp beni, çabuk!"

Aguascalientes'e, Meksika devriminin öncülerinin 1914'de ümitsizce araları açılsın diye buluştukları tarihi mekanın isimsel dönüşüne varmışlardı. O noktaya kadar, güneydeki karanlık tropik ormandan yeni çıkarılmış, yalnızca solgun bir hilal ve

karmakarışık ışık veren cep fenerleriyle aydınlatılan otoparka Neozapatist ironi vaftiz babalığı etmiş olmalıydı, basının gerillaya attığı iftiralar değil. Yüzlerce bitkin delege yalpalaya yalpalaya gecenin içine doğru ilerliyordu. Sağda solda silahlı ve maskeli tipler belirmişti. Korku dolu fısıltılar ve abartılı yüksek sesle konuşmalar, genel güvensizliği ortaya koyuyordu. Arkadan vuran az buçuk ışıktaki gölgeler, kalabalık ve mırıldanmalar, başkalarının yakınlığı, silahların parlayışı Georg'un bakışını ister istemez, aslında artık içinden bakmak istemediği kamera görüş noktasına çevirdi. Bu onu, Kurosawa'nın Asya'da yapılan lake eşyalardaki siyah-altın rengi kontrastını yaratmak için bir tahıl tarlasının üzerine boya püskürtülmesini istediğini Mary'ye anlatmaya itti; anın bütün dolaysızlığının, kırılganlığının ve sımsıkılığının tadını çıkardı. Hayatında ikinci kez, ölmesi gerektiğine inanmıştı. İkinci kez paçayı kurtarmış ve aklına kendisi için en üzücü olan düşünce, kendi ölümü değil kendisinin onu o sırada yalnız bıraktığı karısının ölümü gelmişti.

Uyduruk giriş kapısında yapılan üstünkörü bir kontrolden sonra beş ya da altı dar geçitten oluşan bir sistemin içinden geçirildiler. Karanlıkta fark edilmeyen dikenli teller ve kazıklar, delegeleri arka arkaya yürümek zorunda bırakıyordu. Bazıları görünmeyen taşların ve köklerin üzerine düştüler. Geçidin tam olarak kestirilemeyen sonundaki soğuk ışık, cezaların uygulandığı bir toplama kampına götürülüyor olma hissini daha da güçlendiriyordu.

Sinema yüzyılı, toplama kampı yüzyılı, diye düşündü Georg bir anda tanımadıkları 6000 konuğu karşılayan gerillaların korkusunu fark ettiği için korkmadan. Fakat önünde yürüyen adam titremeye başladı ve ancak Georg onunla sakinleştirici bir tavırla konuşup bir elini omzuna koyduğu zaman ilerlemeye devam edebildi: Bu, burada kendisinden Pinochet devrini hatırlaması beklenen bir Şililiydi.

8

Sonraki geceler ve günler boyunca Georg, sadece sinema seyirciliğinden bildiği pasif ve mutlu bir durumdaydı. İnsan olaya bu açıdan bakarsa, geçen aylarda hâlâ yönetmen olarak seyahat etmişti, Katherine'in uysal bedeninin içinde endoskopik ve düşünceli bir halde içebakışın peşindeyken bile; Londralı bir hemşirenin acıyla esriyen yüzünün, dağlık arazideki yanardağ konisinin, kavrulmuş kanonların, Karayip sahillerinin, ve sıradağ şehirlerinin yağmur yağdıktan sonra akşam ışıklarında hüzünle yansıyan sokaklarının ona hatırlattığı, muazzam ressamlara ve senaristlere karşı duyduğu kıskançlık tarafından huzuru kaçırılarak... Delegeler -her ne kadar bir sürü açılır kapanır tahta sandalyeden oluşan dinleyici sırasıyla birlikte üstünün bir tribün gibi kocaman plastik bir tenteyle kapatıldığı büyük platformun hemen önünde olmasa da- genelde duvarları çadır bezinden olan, üzerleri oluklu saçla örtülü barakalarda uyuyorlardı. Varlıklıların uyku tulumları yoksulların örtü ve poncho'larıyla o kadar dip dibeydi ki, insan kıvrılarak uyumak zorunda kalıyor, gece düşünmeden doğrulursa başını salona örümcek ağı gibi kurulmuş hamaklardaki bedenlere çarpıyordu. Georg'a sinema seyircilerinin trans halini veren şey, yalnız geçen seyahat aylarından sonraki bu içeri dökülmüşlük, bu samimiyetti.

Belirsiz bir biçimde gerçekdışı olan bu duygu, gündüz de sürdü. Küçük bir havagazı ocağının üzerinde kahve yapan, tanımadığı bir grupla birlikte oturdu ve minnettar bir tavırla, yanındakinin teneke kupasından kahve içti. Mexico City'den gelen öğrencilerle, ilk gece gündüz vakti artık ürkütücü görünmeyen toplama kampı girişinden geçmesine yardım ettiği Şililiyle, televizyon için yapılan bir çekimin ardından silahlı Kızılderililere narkoz iğnesi yapan ve egzotik ülkesindeki karla kaplı göllerin gerçek olduğunu onaylamak zorunda kalan Norveçli bir doktorla sohbet etti. Katı politik görüşleri olan, altmış sekiz yaşındaki bir Alman kadın ona yeni sömürgeleştirme durumu analizini açıklamaya çalıştı, nedense gittikçe yumuşaya-

rak; sonra da birdenbire valizinden çıkardığı bir kitabı, Octavio Paz'ın *Yalnızlık Labirenti*'nin yıpranmış bir baskısını hediye etti. Georg kitabı okumaya başladı ve bütün insanların Meksikalı olduklarını, bütün erkeklerin de Camille ve Malinche üzerine tahmin yürüttüklerini keşfetti.

Zapatista ileri gelenleri henüz oraya varmadıkları için meclisin ancak ilk günün öğle sonrasında açılabileceği anlaşılınca, Mary onu (he's a feminist) konuşmaların spontane olarak yapıldığı bir kadın konferansına götürdü. Konu, Kızılderili kadınların temel haklarıydı: İradeleri dışında evlendirilmemeleri, tecavüze uğramamaları, doğum yapmaya zorlanmamaları...

"Eee?" diye sordu Mary ona kızgın bir tavırla. "Kızılderili kadınları gördüğün zaman hâlâ şu Camille'i arıyor musun? Seni baştan çıkarıyorlar mı?"

"Bu kadınlar bir harika... Dünyayı yönetmeleri gerek."

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten... Birkaç yıl dünyayı yönettikten sonra o kadar sapık olurlar ki, tıpkı..."

"Tıpkı senin Camille'in gibi... O hâlâ senin dünyanı yönetiyor."

"Georg evrenini ve Georg takvimini!"

"Ama bildiğim kadarıyla New York City'yi değil... Benimle gelecek misin?"

"Evet, New York'a gidiyoruz. Dünya Ticaret Merkezi'nin tepesine Zapatista bayrağı çekeceğiz, bu bana uygun; sonuçta King Kong gibi bir canavarım," dedi Georg neşeyle; fakat Mary'nin, elini birdenbire fazla romantik bir biçimde tutuşundan biraz korktu. Balta girmemiş orman sinemasındaki öğle sonrası seansında birinin elini tutmak, çok doğal görünüyordu. Projeksiyon salonundaki karanlık gerçek canavarın; Georg'un şeytani üstün gücünü ve tarihselliğini en son Tayland'da, köpek yılının başında, küçük dilenci kız koluna asılınca hissettiği dünyanın geri kalanı denilen şeyin her delegede varolan bilinciydi. *Motor!* dediği, klaketin indiği, kameranın motorunun vızıldamaya

başladığı anda Georg ümitsizce, selüloidi üreten ve artık tek bir kişinin bile içini göremediği aletin içine kapanıyordu; mikrofonlar, manyetik bantlar, vidalar, mercekler, kauçuk başlıklar, bataryalar, gövde parçaları, elektromotorlar, yaylar, kranklar, kontak çipleri ve gravür renkleri... Bütün bunlar, Hongkong'da ya da Singapur'da birleştirilip havayoluyla gönderilmek ve saniye hızıyla dünyayı saran bilgisayar ağı sinyalleriyle hesaplanmak üzere, çılgın bir koleksiyon tanrısı tarafından toplanır gibi yirmi farklı ülkeden toplanıp getiriliyordu. Artık çıkış yolu, geri dönüş, inandırıcı bir nahiflik yoktu; ne yalnızlığının buzlu camlarda milyon kat ve eşzamanlı olarak yok edildiği son Brezilya yağmur ormanları halkının renkli görüntülerinde, ne de gezi kitaplarına çoktan girmiş olan, Georg'un Meksika'da takip ettiği, sözde bireycilere uygun patikalarda...

Kalabalık onu öne, kenarında uluslararası kamera ekiplerinin itişip kakıştığı konuşmacı kürsüsüne doğru itti. Dağlardan gelen seslere bir süredir kulak veriliyordu. Yüzlerini pasamontana denilen ve oyuncak askerler için yapılmış minyatür hali panayırlarda da bulunan kar maskeleriyle kamufle eden gerilla liderleri şimdi; önceden bildirildiği gibi sabahın dokuzunda değil, akşamın erken saatlerinde gelmişlerdi. Pipo içen Subcomandante Marcos, ortada yürüyordu. Bir askeri resmi geçit yapılıyordu. Yıllarca gerillayı destekleyen ve şimdi bu geçide katılan, sopalarla silahlandırılmış köy sakinlerinin yürüyüşü insana gülünç ya da dokunaklı; Meksika bayrağının kullanılması, tüfeklerle ve üniformalarla övünülmesi ise gerçeklik için öngörülen zorunlu bakış açısıyla bakıldığında kesinlikle gerekli, Mary'nin psikanalitik-feminist bakış açısıyla bakıldığında anlaşılır ama rahatsız edici ya da -Georg açısından bakıldığında- ürkütücü ve hüzünlü gelebilirdi.

"Bunlar artık çürümüş katliamcı Cortés'in hayalleri olmadığı için ürküyorsun. Kan beyazperdede kırmızı ışığa dönüşmediği için," dedi Mary onun gizli duygularını hızla keşfettikten sonra.

"Hoş geldiniz. Başlayalım," dedi Marcos.

Georg bunun yapılabilecek en iyi giriş olduğunu düşündü.

Sahne, bir gemi gövdesine benziyordu. Meclis anakronik bir paradoksa, şefkatli bir deliliğe, bir "¡Ya basta!" kutlamasına, bir yağmur-ormanı-Babil-Kulesi'ne dönüşürken, Marcos ona soytarılık gemisi adını taktı; Nuh'un Gemisi ve sonra da, Georg'un sinemadan alıntı yapışı gibi, Fitzcarraldo'nun yağmur ormanı gemisi... Konuşması, tam da onun maruz kaldığı kırılma ve peteklenmeleri gösterdiği için şüpheci bilinci tatmin etti. Geniş bir alana yayılmış olan gökyüzü mürekkebinin altındaki yolu olmayan, sefaletten yarı yıkık haldeki yerli köylerinde onu görmenin, Mary'nin içinden altı şeritli otobanlar geçen ve can çekişen High-Tech-Los Angelesında ve Georg'un inşaat alanlarıyla süslü yeniden-başkent-Berlininde görmekten çok daha kolay olduğu şeydeki inadıyla utandırdı ve heyecanlandırdı; bu hâlâ, en kanlı ve en fazla hayal kırıklığına uğratan yüzyılın alacakaranlığında bile hakkını aramak için ayağa kalkabilen insan onuruydu.

Sözü öteki konuşmacılar aldı. Gece olmuştu. Georg'un dikkati düzleşti ve donuk bir bakakalışa ve aynı anda ya da bu hissi yaratan fark edilmez iniş çıkışlar halinde hem dış, hem de iç resimleri gören rüyamsı bakışın aşırı uyarımına dönüştü. Babil Kulesi'nin üst katındaki görsel teknoloji, görüntülerin kabaca üst üste gelip birbirlerini silme efektleri sayılmazsa bu Janus[9] bakışının simülasyonu için gereken aracı henüz hizmete sunmamıştı. Belleği Georg'a Almanya'da fotoğraflarını çektiği isyanın dia gösterisini, onun, önünde oturanın kenarları sahne projektörlerinden gelen ışıkla çizilmiş sırtını gördüğü netlikte yaptı; daima kamerasız, yığınlar halinde geçerek, şüpheci mesafeyi ve belki de bunun sonucu olan suçlu rahatsızlığı elden bırakmadan: Yetmişli yılların başının S.'indeki karikatüre benzeyen, eğitim ve öğretimdeki araç gereç kesintilerine yönelik olan ve uzun saçlı tipler tarafından mikrofon aracılığıyla 68 havasına sokulan öğrenci mitingleri; Gorleben ve Wackersdorf'ta kopan kıyamet; eski mücadelecilerin çoktan oradan bütün dünyaya uçtukları Frankfurter Startbahn West'deki fıskiyeler; Kre-

[9] Janus: İki çehreli olarak tasvir edilen bir Roma tanrısı. (Ç.N.)

uzberg ve Charlottenburg'daki, punk müziğin ses dalgalarıyla dolu olan ve üstlerine gözyaşı gazı püskürtülen ev işgalcisi kortejleri; Bonn'un merkezindeki yüz binlerce barış göstericisi; ve nihayet, arkasından dondurucu bir görünmezlikten, bir yorgunluktan ve ışığının haftadan haftaya Saraybosna'dan pır pır ederek yandığı melankoliden başka bir şeyin gelmediği, çoktan dağıtılan, ocak ve şubat soğuğundaki halk-biziz kalabalıkları ve tek tük ışık protestoları... Georg hiçbir zaman Almanya'da belgeselci olarak bilgi toplayacak cesaret ve merakı gösteremişti. Evliliğinin mutluluğunu ve çöküşünü uzun metrajlı bir film haline getirme ihtimali de yoktu. Her iki durumda da bu konuda söyleyecek başkalarından farklı nesi olduğunu bilmiyordu ve yakalayabileceği ya da yaratabileceği, vakitsiz gelen görüntülerin bayağılığı onu boğuyordu, çünkü bu görüntülerle mahvedebileceği bir farklı ve en geçici olan da vardı. Mary'nin omzu kendisine değdiğinde, onun tam olarak zamanında Klara'nın yeri olan boşluğu doldurduğu yanılsamasına kapılmak için kendine izin verdi; ve korkuyla, karısının o anda orada olmasını istemektense onu kaybetme ve hatta onun ölmesi ihtimaliyle uzlaşmayı tercih ettiğini hissetti. Rüzgar, platformun ve dinleyici sıralarının üstünü kapatan, demir halatlarla ağaçlara ve kayalara tutturulmuş koskoca plastik tenteyi sallamaya başlarken, Klara'yla ikisinin başına gelenin tanıştığı ve ayrılan bütün çiftlerin başına gelenden farklı olmadığını kendine itiraf etti.

İlk yağmur damlaları düşüyordu, dinleyicileri bir huzursuzluk aldı. Camille'e duyulan arzu... Bu, insanın ona hayaller olmadan baktığında hayatın ne kadar sıkıcı, güçsüz ve boş hale geldiği itirafının bastırılmasından başka neydi ki? Kendini ve Berlin'deki arkadaşlarını düşündü. Onlar en azından yalnız yaşıyorlardı. Bunu az çok başarmışlardı; Güney Meksika'nın dağlık bölgesindeki gittikçe uçuşan bir plastik tentenin altında değil, az çok burjuva hayatlarının mahrem, avutucu kafesinde yaşıyorlardı. Beraberliklerini ya da evliliklerini sürdürüyorlardı, çocukları ve iş günleri vardı, çok az boş vakitleri oluşundan

ve insanlar arasındaki temasın azalmasmdan yakınıyorlardı. Zamanında manzara çok farklı görünmüş olsa da, seçecek çok az şey vardı. Georg yalnızca, evliliğini kritik bir biçimde gözden geçirmenin ya da ona terapi uygulamanın yerine absürd, rüya gibi bir seyahati ve Camille arayışını koymuştu. Kötü bir değiş tokuş değil, dedi kendi kendine; çünkü şöyle böyle tanınan ve fikirleri tükenen genç bir yönetmen, başarılı bir kadının kocası ve alışkanlıklarından vazgeçmeyen bir büyük şehirli olarak onun gerçekliğinde olsa olsa, kafasını meşgul ettikleri sürece film projelerinin sakladığı şey vardı: Geç endüstrileşmiş acının monotonluğu; insanın onu kullanarak öcünü aldığı rahatlık ve adaletin pençesi, asosyalliğin gizli yarası; işlevsellik; ölüme karşı başlayan kayıtsızlık; alışkanlıkları, rüya gibi arzuları ve lüks özlemini uyandıran bıkkınlık... İçine iyice yerleşeni artık inkâr edemezdi. Kalbin temelindeki yas... Merak kaybı... Entelektüel cansızlıkla uzlaşma... Katılaşma ve aynı anda, gerçekten yetişkin olunduğu konusunda tekrar tekrar ortaya çıkan inançsızlık; onun kuşağının, altmış sekizlilerin gölgesinde büyüyen ve herhangi bir şeye inanmak için daima fazla akıllı olan, Baggersee'nin kıyısındaki sahil Kızılderililerinin işareti... Yağmur ormanlarındaki bu toplantının onları kazanmak için yapıldığı zenginlerin dertleri işte böyleydi. Demokrasi, gourmet konserveleri, okullar ve anaokulları... Keşke sıkıntı çeken ve hor görülen Kızılderili kadmların erotik yoksunluklarını genelevlerde bembeyaz, sakallı gringo'larla yenmeye çalışmak için Avrupa'ya gitmeleri mümkün olsaydı...

Bir gök gürlemesi, mikrofonun başındaki konuşmacının sesini bastırdı; hemen arkasından bir tane daha geldi.

"Nuh'un Gemisi tufana yakalandı," dedi Mary.

Kısa bir süre sonra yağmur şiddetlendi. Etrafta şimşekler çakıyor, ipleri gerilen tentenin altındaki toplantıyı, sanki insanlar çılgın bir yağmur ormanları fotoğrafları sürüsü tarafından kuşatılmışlar gibi göz acıtacak parlaklıkta bir ışığa boğuyordu. Sahneden verilen talimatlar rüzgarın uğultusu, gök gürlemeleri ve yere inen su kütleleri arasında kaybolup gitti. Kâğıtlar ve

giysiler fırtına kuşları gibi uçarak insanların başlarının üzerinden geçiyordu. Konuşmacı kürsüsünün kenarlarına, korunmak isteyenler üşüşmüşlerdi. Uluslararası dikizciler kameralarını ve kayıt cihazlarını emniyete aldılar. Dinleyici banklarında gülünüyordu; ama bazıları da endişeyle yukarıya, boralar ve sağanak yağmur tarafından sallanan plastik tenteye bakıyorlardı.

"Mutlu görünüyorsun!" diye bağırdı Mary, ve Georg yalnızca başını sallayıp onun anorağını kapamasına yardım etti; çünkü ister Kurosawa'nın *Yedi Samuray*'ı, ister Fellini'nin *Roma*'sının açılış sekansı söz konusu olsun, yağmur tutkusunu ve filme alışlarını ona anlatması akustik olarak artık mümkün değildi. Fırtınanın şiddeti, içinde fırtına filmlerine karşı bir yakınlık uyandırmıştı ve çoğu kişinin korktuğu oldu: İpler koptu. Tente bir saniye içinde paramparça oldu. En büyük bez parçalarından biri sahnenin üzerinde döne döne yükseldi ve projeksiyon ışığıyla aydınlanarak, yükselen dev bir ejderha gibi havada asılı kaldı. Başka bir yerde ince plastik varak dinleyicilerin üzerine indi ve üstünde biriken suyla onları ıslattı. Mary ve Georg, dinleyiciler tarafından işgal edilen bayırın ortasındaki bir grubun yanına kaçtılar. Yüzlerce kol, düşen tenteyi havada tutuyordu. Şarkı söylenmeye başlandı; her tarafta ıslak, gülen yüzler görülüyordu.

'Nuh'un Gemisi'ndeki atmosfer iyiydi herhalde,' diye düşündü Georg. Belki de yağmura olan yakınlığı, İncil'deki tufanın kurtarıcılığının anısmaydı. Eski bir dünya günahlarıyla, suçuyla, utancıyla batmıştı. Georg, inanan Avrupalı bir yönetmen olarak hiçbir zaman selüloit bağımlısı New York için heyecanlanmak istememişti. Fakat Nuh'un Gemisi'yle Meksika sıradağ gecesinin kabarıp dalgalanan, şimşek çakmasıyla aydınlanan karanlığının içine doğru sürüklenen bir kaçak olarak -daha önce Mary'ye söz verdiği gibi- kendini, unutmanın ve yeniden başlamanın büyüsüne, bu meclis fikri kadar nahif ve bir o kadar da gerekli olan şeye bırakabilirdi. İnsanların birbirlerine yarı ıslak sigaralar verdikleri, tanımadıkları başka insanların elini tuttukları, birbirlerini ağaç köklerine ya da devrilmiş olan tahta

sandalyelere takılmama konusunda uyardıkları ve tentenin yetişmediği her yerde oluşan ve daha şimdiden dize kadar gelen çamur deliklerinden çekip çıkardıkları yalnızlık labirentinden kaçıp kurtulmak... Dünyayı fırtına gibi dolaşan köpek, sahiplerinden (film manyaklığından ve sahibesinden) kurtulmuştu ve herkesle gidebilirdi.

Bir sürü Zapatista, dinleyicilere yardım etmek için cep fenerleriyle karşı bayırdan yola koyulmuştu. Işık noktalarından oluşan demet genişledi, çizgiler ve fırtınada titreyen üçgenler oluşturdu; şiddetli dalgalarla mücadele eden bir kayığın borda fenerleri gibi zar zor yaklaşan, geceden ve sudan oluşan dalgaların arasında geçici olarak kaybolan ve sonunda, yaralıları arayan ya da çadırlara giden yolu gösteren maskeli bir guerillero'nun gölgesi olarak ortaya çıkan, tek tek ateşböcekleri gönderdi. Georg üstünden sular akarak Mary'nin yanında çamura bata çıka yürüyordu. Kıyafeti üstüne yapışmıştı; yağmurun soğuk, hafif metalik tadını dilinde hissetti ve ağzını açtı. Çocukluk günlerinde olduğu gibi doğrudan gökyüzünden içiyordu. Kimsenin fark etmediği birkaç dakika boyunca ağladı, çünkü Berlin'deki meclis binasının önünde Klara'yla ikisini şaşkına çeviren bir mayıs yağmurunu hatırlamıştı; onun üzerindeki ıslak tişörtü gördü, aynı anda dağ gecesinin içinde çamurlarla kaplı bir tepeyi tırmandı, -o zamanlar öyle olduğuna inandığı- sarsılmaz büyük aşkının elindeki hayvanat bahçesinden geçti ve geçmişiyle işinin daha uzun süre bitmeyeceğini anladı. Bir kez daha yanağına sıçrayan çamuru sildiği Mary'yi de birdenbire kaybetmiş olmak, ona mantıklı geliyordu. Tenteden kopan plastik bir şeridin altında yanardöner ve hafif zırhlı bir böcek gibi kalacakları kulübelere doğru yürüyen gruptan uzaklaştığını düşündüğü bir yerde sola dönünce, parlak bir ışık gözünü aldı. Direkten çıkarılan bir projektör yarı yarıya çamura batmıştı; ama o kadar mükemmel bir yerdeydi ki, sanki onu fırtınanın içinden gölgesiz bir sahne çerçevesi çıkarmak amacıyla bir ışıkçı oraya koymuştu. Georg yavaş yavaş ışığa doğru yürüdü. Etrafında olan biteni unutmadı ve yine de neredeyse hipnotize olmuşça-

sına, gerçekliğin bir sürü şeffaf sınırından birini geçti. İsviçreli farmakolog Sternhart ona mesleğini lanetlemeye hakkı olmadığını hatırlatıp onun yerine aklına gelen şeylerle ilgili rüya ya da kabus görmesini söylerken haklıydı. Aşık kemiklerine kadar çamurun içine batmış bir halde, yağmurun dinmemesini diledi. Elektrik ışığının parlayan aydınlığının, fırtınanın şiddetinin ve yağmurda sersem gibi dolaşan kalabalığın bıraktığı etkinin bir bütün haline geldiği ara bölgede acı çekmeden, şaşkın bir halde kalmak istiyordu. Andrej Tarkowski'nin metafiziksel kamerası tarafından yaratılmışa benzeyen bu bölgede hayatının oraya buraya saçılmış, ayrıntı olarak değersiz unsurları birleşip kendine güven, cesaret ve gerçekle edilen tutkulu bir kavgayla tekrar tekrar yaratılabilecek bir şey haline geliyordu: Kafasında yarattığı yurt, içinde evinde olduğu kurgu... Çoktan sulara gömülmüş olan, imgesizlik içindeki matematik alıştırmaları, idealleştirdiği Cambridge'i, dokunaklı bir biçimde belirsiz olan Meksika'sı, çıplaklığa, anarşiye ve resme olan düşkünlüğü ve son olarak ve en çok da, gündüzleri de çevresindeki son bir şimşekle aydınlanan kalabalık kadar net bir biçimde gözünün önüne geldikleri için sinema salonlarının sanat gecesine yolladığı hayalleri ve düşünceleri bunun birer parçasıydı.

Işığın olduğu taraftan gelen sular yüzüne çarpınca, arkasını döndü ve uğuldayan karanlığın içinde bata çıka ilerledi. Çekebileceği bir film daha vardı. Bu film onun sığınağı olacaktı; yaşamaya devam etme konusunda fazla şüpheye düştüğü zaman hemen başlayacağı, son bir film... Vakur bir edayla başım kaldırdı ve boyu omzuna kadar gelen bir tip ona çarptı, sarıldı, tutundu ve ardından, çamurlu yeraltına düşerken eşlik etti. Yerde ikisi de gülmeye başladılar. Genç Kızılderilinin kar maskesi kaymıştı ve adam onu yerden aldıktan sonra Georg'a herkesçe bilinen, burada ise somut bir anlam kazanmış olan sloganı bağırarak söyledi: "¡Son un chingo!" (Biz bir kitleyiz!)

Georg'un son filminde yağmurdan; yeryüzünün yalnızca kendisinin ulaşabileceği her yerinde bulunan, yağmurun altındaki insanlardan başka bir şey olmayacaktı. Sadece bir video

teçhizatına ihtiyacı vardı, ve ölene kadar da zamanı... Bu film onun için mümkün olan tek dua şekli, onun sessiz şenliğiydi.

9

"Özür dilemelisin; bu, Papa için toprağı öpmek gibi bir şey," dedi Mary New York'taki evine varır varmaz televizyonu açarken.

Üzerinde Mexicana ve Panamerican Airlines etiketleri olan valizleri, daracık mutfakta yerde yan yana duruyordu. Georg kahve istemişti ve böylece eski bir AEG makinesi, CNN'in seyyah muhabirlerine ritmik, nefes nefese bir sızlanmayla eşlik ediyordu. Avrupa'da -Upper East Side'dan kaçış yoktu-, evet, Avrupa'da insanlar, kendi çocuklarının bağırsaklarına basarak kayıp düşüşlerinin anısına katlanamadıkları için psikiyatri kliniklerine yatırılıyorlardı. Köpek yılının gerilla yılı ilan edilmesi gerekiyordu. Saraybosna'daki bir doktor bir adamın sol bacağını kesiyor, bir kadına doğum yaptırıyor ve ardından adamın sağ bacağını gövdesinden ayırmak zorunda kalıyordu. CNN, bir baharat rafıyla mutfak tezgâhında duran ve üzerinde *Life in hell* yazan, çerçeveli bir karikatürün arasından, aynı şehirde bir fırının önündeki kuyrukta duranların ölülerini gösteriyordu; taşlaşmış ellerinde ekmek somunlarıyla... Bill Clinton'm iki aylık bir ışık kopyası, Georg'un yaşadığı şehrin sakinlerine beş yıllık bir gecikmeyle sesleniyordu: "Berlin özgür!"; ve binlerce Kübalı, Birleşik Devletler'in yüce topraklarına ulaşmak için araba lastiklerinden ve boş benzin varillerinden yaptıkları botlarla kendilerini denize atıyorlardı.

"Back home..." Mary televizyonu kapadı.

Kahvelerini, Chiapas'taki yağmurlu geceden sonra ateş yakılan yerlerden birinde içerken hissettikleri minnet dolu istekle içtiler.

"Dışarısı *Kojak*'taki gibi görünüyor. Kendimi bir film kahramanı gibi hissediyorum. Sığ... Hayal ürünü... Kötü yaratılmış..."

"King Kong gibi olduğunu söylememiş miydin? Uzun süre dolaşan ve sonra ruhu ona yetişsin diye dinlenmek zorunda kalan vahşinin hikâyesini de bilirsin."Mary fazlasıyla yorulan gözlerini kırpıştırdı. "Ya da ruhunun ona yetişmesine imkân vermeyecek kadar büyük bir hızla seyahat eden yönetmenin hikâyesini... Seni kapıp kaçırdım, öyle değil mi?"

Georg başını hayır anlamında salladı. "Artık kimse beni kaçıramaz. Bölgedeydim," demek istedi. Fakat onun yerine şöyle dedi: "Bir hafta fazla, bir hafta eksik, fark etmez. Buradan Frankfurt ya da Berlin'e mutlaka ucuz bir uçuş bulurum."

Sırf pasaportlarının rengi ve kredi kartlarının gücü sayesinde Chiapas'taki durumdan tereyağmdan kıl çeker gibi kurtulduklarının bilincine varmaları, onları tıpkı suçlular ya da gerçek aşıklar gibi bir noktada birleştiriyordu. Yemeğe çıkmak için fazla yorgun oldukları için bir duş yapıp yattılar. Georg, sinemadan ve televizyondan dayanılmaz derecede iyi tanıdığı polis sirenlerinin uluyuşunu duyunca başını salladı ve ertesi sabah, gerekliliklere gösterilen ve belli ki burada ucuz yutturmacalarla geçiştirilmeyen özeni övmek için mutfak penceresini açtı ve parmaklarını bükerek yangın merdiveninin demirine vurdu.

Mary, Woody Allen'ın çekmeye özen gösterdiği Upper-middle-class-Manhattan'ı (bütün siyahların, bütün çöp kutularının ve bütün inline-skater'ların tuhaf kuşatması altında) gezdiren rehber rolünü büyük bir zevkle oynuyordu. Central Park'taki bir çimenliğe uzandılar ve Soho'da dolandılar. Bronx Hayvanat Bahçesi'ni gezdiler, Avery Fisher Hall'da Itzhak Perlman'ı dinlediler, Broadway'de kara büyü motifleriyle süslü bir oyun izlediler. Georg, bagel sevdiğini keşfetti ve kot pantolon satın alan Alman turist sürülerinden ürktü. Aynı dayanma gücüyle kitapçıları ve sahafları didik didik ettiler, sigara içilmeyen restoranların acımasızca çoğunlukta oluşunun sıkıntısını birlikte çektiler ve Metropolitan Müzesi'nin cam piramidinin içinde

dolaştılar. Meksika'da hiç yemek yapmadıkları için, kendilerine bir şeyler hazırlamaya çok meraklıydılar. Mum ışığında ya da bir rafın parmaklığına takılan lambadan gelen ışıkta Mary'nin mutfak masasında yemek yerken, sokağın karşı tarafındaki bir *Luncheonette*'nin ketçap şişeleriyle taçlandırılmış masalarının 40 dakikalık vuruşlarla değişen müşterilerine acıyorlardı. Birlikte *Miralto*'da yedikleri ilk akşam yemeğini, Puebla'daki en sevdikleri restoranı ve Aguascalientes'teki konserve yemek saatlerini hatırlıyorlardı. Sanki paldır küldür ve doymak bilmeyen görüşmelerinin hikâyesi, birbirine sadakatle bağlı iki insanın yaptığı uzun bir tatilin anısına dönüşebilirdi.

"Tamamen teknik açıdan bakıldığında, bu bir yeniden yüceltme," diye açıkladı Mary ağustos haftasının sonunda, Georg'un samimi bir hareketi nedeniyle kendini baskı altında hissedince. Çiklet çiğneyen bir sınıf dolusu öğrencinin ortasında Dünya Ticaret Merkezi'nin 107. katında asansörden çıktılar. "Birbirimize aşık olabiliriz."

"Koru kendini, deli bir yönetmen yakana yapışıyor."

"Psikanalizcilere alışığım," dedi Mary omuz silkerek.

107. katın dış duvarı sadece cam ve desteklerden oluşuyordu. Yere kadar gelen yuvarlak bir levhanın hemen önündeki banka oturdular. Yay şeklindeki metal bir parça, teselli edici anlamda şehrin kamusal özeninin bir sürü kanıtından biri, onları telesiyejde tutar gibi göğüslerine bastırıyordu. Manzara aşağıya doğru uzanıyordu; perspektifsel olarak dört yüz metre boyunda, gri bir kamaya dönüşen ve aşırı inceldiği halde ayakta durabilmesi için korkunç bir hızla dümdüz betona saplanmış olması gereken, yakındaki ikiz kulenin ön cephesi boyunca... Georg, Chiapas'ta devrilen otobüsü hatırladı. Bir iki saniyeliğine, camın gözlerinin önünde eriyip yok olduğunu ve Mary'yle ikisinin bankla birlikte, dibindeki yayaların seçilemediği uçuruma doğru santim santim itildiklerini sandı. Birdenbire terden sırılsıklam olan elleri, metal parçayı sıkıca kavradı. Hiçbir şey fark ettirmemeye çalışarak Mary'ye baktı. Konu ölüm ve yaşam olduğunda o hep orada oluyordu, ama Georg şimdi onu sadece

bütünüyle gündelik bir şey olarak istiyordu; üzerinde peygamber çiçeği mavisi ipek bir bluz, üst dudağının biraz üzerinde bir ben ve kaşlarının arasında küçük, siğile benzer bir çıkıntı olan, soğukkanlı, alaycı bir New Yorklu olarak...

"Bugün karar vermen gerekiyor," dedi Mary sakin sakin. "Chie telefonumu bekliyor." Mary dairesini iki yıldır Japon bir oyuncuyla paylaşıyordu. Chie eylülde turneye çıkmıştı ve Soho'da oturan erkek arkadaşının yanına taşınmayı planlıyordu, böylece Georg ikinci kiracı olarak kendisinin yerini alabilirdi.

"Param en fazla bu yılın sonuna kadar yeter. Bu bir saatli bomba... Sonra ne yapacağım konusunda hiçbir fikrim yok."

"Bir senaryo yazdın ya... Cortés ve Lady Malinche, öyle değil mi? Burası yapımcı kaynıyor."

"O senaryo bir felaket... Elle tutulur tarafı yok gibi bir şey... Meksika, Aztekler ve o zamanki İspanya hakkında hâlâ çok az şey biliyorum. Sadece senaryoyu yazarken halüsinasyon gördüm."

"O halde yeniden yaz."

"Artık film çekmek istemiyorum. Ama onun yerine ne yapacağım konusunda da hiçbir fikrim yok."

Açık havadaki manzara platformunun merdivenini çıktılar. Georg, şiddetli bir rüzgarla karşılaşacaklarını sanmıştı. Oysa sadece hafif bir esinti hissediliyordu. Hemen hemen bulutsuz öğle sonrası göğünün mavimsi küremsiliği, yarımadalar şehrinin üzerine serilmişti. Kuzeydoğuya bakarak uzun süre konuşmadan yan yana yaslandılar, dirseklerini beyaz boyalı metal korkuluğa dayayarak... Georg'a heybetli bir geminin köprüsünde duruyorlarmış gibi geldi. Hudson ve East River'ın küçük bir ırmağın kenar akıntıları gibi çevirdiği Manhattan, dünyayı dolaşan bu buharlının gövdesini, daha doğrusu üst güvertesinin karmakarışık parçalarını oluşturuyordu. Artık aşılamayacak yoğunlukta dolu olan ve içinden dikkat çekici bir biçimde sadece Seventh Avenue, Broadway ve Second Avenue'nun tektonik çatlakla-

rının geçtiği gemi güvertesi, güneşin altında parlıyordu. Ufuk çizgisinin sisli kıvrımına taşıdığı, kum renginin bütün tonlarında ışıldayan devasa taş yığını (Mary: "Dünyanın sonu, Bronx."), bakışlar sıra sıra dizilmiş, klasik Brownstone gökdelenlerine odaklanmaya çalışınca çapraz duran beyaz bir otel kompleksine, Empire State Building ve Chrysler Building'in minyatürleştirilmiş tasvirlerine dönüşüyordu. Konsantrasyon azalınca her şey tekrar birbirine karışıp binlerce küpten oluşan bir bulamaç, düzensiz çıkıntılar oluşturan ve gelişigüzel gruplandırılmış sivri tepeler ve kulelerle parlayan ve içinde ev tanecikleri olan bir madde haline geliyordu. Manhattan sessizce kuzeye sürükleniyordu. Hudson'un üzerine yelpaze biçiminde inşa edilmiş olan ve Brooklyn ve Queens'e doğru uzanan üç köprü, bu harekete engel oluyormuş gibi görünmüyor, Outer Boroughs'u da yanına alan şilebin istinga halatlarına benziyordu.

"Şu anda ne düşünüyor olursan ol Georg; aşağısı, geri zekalılar başkenti..." Mary onu kolundan tuttu ve manzara platformunun sol kenarına götürdü. "Beş yıl boyunca her gün orada yaşadım. Bu yetti." Kolombiya Üniversitesi'ndeki öğretim görevini yerine getirmek için yalnızca dersi olduğu zaman, her ayın ilk haftası şehre geliyordu. "Kirası ödenebilir bir daire; bununla daha şimdiden büyük bir problemi çözdün. Ne kadar zamana ihtiyacın olacağını bilmiyorum. Belki bir yıl, belki on yıl... Şimdi eve dönersen, kaybetmiş olursun."

Georg ona karşı çıkmak istedi. Fakat karşısına çıkarabildiği tek şeyin, dikkati olduğunu hissetti ve böylece başını salladı; istem dışı bir ağırbaşlılıkla ve bir kukla gibi... Sırtını korkuluğa yaslayınca Mary'nın kafası, batan güneşin önünü kapadı.

"Daha bir hafta önce Chiapas'taydık," dedi Georg tereddütlü bir ses tonuyla.

Mary'nin yüz hatları, arkadan vuran güçlü ışıkta seçilmiyordu. Yüzün şimdi tamamen kapladığı Upper Bay'm geniş bir alana yayılmış olan su yüzeyi ışığı sert bir biçimde, kocaman cilalı bir levha gibi yansıtıyordu ve Özgürlük Heykeli'nin olduğu adacık, Jersey'in tiftik tiftik olmuş dümdüz etekleri ve Staten

Island ile Brooklyn arasındaki köprü kıskacı, gölgemsi şekilleriyle belleğe ve geçmişe aitmiş gibi görünüyorlardı.

"Netlik Georg," dedi Georg'un içinden geliyormuşa benzeyen bir kadın sesi. "İnsan burada hayatta kalabilmek için, kafasını netleştirmeli."

Tam o anda Georg bu yüksek kulenin, bu zayıf, karanlık kadının ve bu koskoca şehrin görüntüsünü daha önce görmüş olduğunu fark etti, Camille'in yanında geçirdiği gece... "Kabul, daireyi tutuyorum," dedi.

Dünyanın en yükseğe çıkan asansörüyle plazaya inerlerken kendini kurtarılmış gibi hissediyordu. Netlik, evet, sonuçta onun için önemli olan buydu; hâlâ, Chiapas'ta yağmur ve selüloit arasında bulunan, hiç ayrılmak istemediği bölgeye girdikten sonra bile... Meksika'daki bütün o şahane manzaraların ve sakin yerlerin ona yardımı olmamıştı. Fakat burada yönetim, dünyaya hükmeden yüzey şeytanının elindeydi. Burası nihai ve en batıdaki şehirdi, Avrupa'nın taşa dönüşmüş hayali... Mesajı, bu iki muazzam kuleyi inşa eden enerjinin kayıtsız şartsız serbest bırakılmasıydı.

"Şunu dinle," dedi Mary'ye, asansörde bir broşürün sayfalarını karıştırırken. "Mimar, amacının *insanın bireysel onur ihtiyacının ifadesini* yaratmak olduğunu iddia ediyor. Ve bir cümle sonra, burada her gün 130 000 kişinin bürolarına pompalandıklarını öğreniyorsun."

"130 000... Heidelberg'in nüfusu kadar," dedi Mary.

Akşam uyumadan yan yana yatıyorlardı. Mary'nin Los Angeles seyahati için yeniden topladığı bavulları, yataktan görülebilen bir uzaklıkta duruyordu. "Heidelberg'in aklına gelmesi," dedi Georg. "Orada tanıştığın şu öğrenci yüzündendi, öyle değil mi? Şu Hegelci yüzünden..."

"Belki..."

"Mizah anlayışı yoktu, değil mi?"

"Yes. But one day he killed me,[10]" diye onayladı Mary. O zamanlar kendisi henüz sigara içmezken Hegelci içiyordu. Mary ona şakayla karışık, Kaliforniya'da yaygın olarak söylenen bir sözü söylemişti: "Bir sigara tiryakisini öpmek, göt yalamaya benzer."

"Götüne bağlı," dedi Georg elinde olmadan.

"Aynen öyle!" diye bağırdı Mary hayretler içinde ve Almanca. "O da aynen öyle söyledi!"

"Tipik bir Hegelci..."

"It made an impression on me.[11]"

Sustular ve trafiğin gürültüsünü dinlediler. Georg gözlerini kapar kapamaz kaçınılmaz bir biçimde karısının yüzünü gördü; onu üzüntü ve bitkinlik anlarından bildiği haliyle... Bu onu, Heidelbergli öğrenciyle olan hikâyeyi daha ayrıntılı öğrenmeye çalışma niyetinden caydırdı. Saat bir buçuğa gelirken yine de bir deneme yapıp hikâyenin Berlin'deki devamıyla ilgili bir şeyler duymaya çalışınca, Mary yarı karanlıkta bile fark edilen heyecanlı bir ümitsizlik ifadesiyle kütüphanede Dante'nin *İlahi Komedya*'sının İtalyanca bir baskısının hemen yanında duran *Doktor Johnson's Beauty Creme* tüpünü (penetrates the skin, gives you the feeling of well-being) onun eline tutuşturdu.

'Hegel metodu; ahlakımı bozmak istiyor,' diye düşündü Georg. Sokağın karşı tarafındaki *Luncheonette*'den büyük, neon reklam tabelasından gelen belli belirsiz, yeşil bir ışık, bedenlerini sürüngenimsi bir parlaklıkla kapladı. Mary'nin bacakları arasındaki kaymaya tamamen elverişli hale gelen platodaki iki delik -çevresi şişkin bir kanyon kırışığıyla yassı bir volkan konisi arasındaki jeomorfolojik fark bir tarafa bırakılırsa- aynı derecede girilebilir gözüküyordu. Mary tam onun aletinin uzunluğundaydı, böylece Georg neredeyse hareket etmeden onun içine girdi; dar, omurga çizgisiyle net bir biçimde ikiye ayrılmış olan sırtına bakarak... Birkaç saniye için her şey ona o kadar

[10] Evet. Fakat günün birinde beni öldürdü. (Ç.N.)
[11] Bende iz bıraktı. (Ç.N.)

akıl almaz ve absürd geldi ki, aynı yerindelik ve aynı duygularla çırılçıplak vaziyette sokağa da fırlayabilirdi. Sonra Mary birdenbire, Georg'un bir yerden tanıdığı bir ses çıkardı; onu tamamen oyuna döndüren kalın, titrek bir ses... Bu, Georg'un en frenlenmemiş rüyalarında Camille'in çıkarmasını istediği ve zamanında K.'daki bahçesinde duyduğunu sandığı iniltiydi; ve kendi bedeni ona zalim ve güzel, bir aslanınki gibi neredeyse canını acıtacak kadar sıkıca sarılmış olan penisinin ucuna kadar acımasız geldi. Doruk noktasma ulaşmadan hemen önce, Meksika'da pornografik filmler üzerine yaptıkları konuşmayı hatırladı. Fesatça alıntı yapan bir zevkle, Mary'nin o zaman dediği gibi "fışkıran üstünlüğünü" kanıtlamak üzere onun içinden çıktı; fakat Mary onun kafasındakini sezdi, hızla döndü ve Georg'a çılgın bir rehber gibi zorla dünyayı dolaştıran karanlık, gözsüz sapı iki eliyle tutup yüzüne doğru tuttu; ve böylece Georg utanç içinde onun ince parmaklarını ve güzel kokan saçlarını lekeledi ve her şey kayıtsız şartsız bir şefkat içinde sonra erdi.

"Bunu neden yapıyoruz ki? Bu yüzden ölebilirdik," dedi Mary o gecenin son sigarasını içerken.

Georg "Çünkü kendime zarar vermek mi, yoksa kendimi kurtarmak mı istediğimi bilmiyorum," diyerek ona karşı çıkmak istedi. Ama şöyle dedi: "Benim için çok heyecan vericiydi. Ama sen bir şey hissettin mi?"

"Canım yandı. Ama böylece uzaktayken seni daha uzun süre hatırlayabilirim. Burada kalacak mısın Georg?"

"Kafamı netleştirmem gerektiğini biliyorum."

"Ve bunu nasıl yapacağını da biliyorsun. Köstebeği düşün." Subcomandante Marcos'un Meksika'da okudukları son broşüründe, sürekli kendi kalbini görmek istediği için tanrılar tarafından körlükle cezalandırılan köstebeğin hikâyesi anlatılıyordu. Fakat bu körlük ona aslanlardan korkmayan tek hayvan olma gücünü vermişti. Bunuel'in körleri, kör orospu, kör köstebek... Georg'un gözünün önüne, İsviçreli Holger Sternhart'ın

göğsündeki ameliyat izi geldi; Eisenstein'ı ve insanları kurban eden Aztek rahiplerinin müze vitrinlerinde duran, lava camından yapılmış kılıç namlularını düşündü. Bütün bunlar birleşip beklenmedik bir çözüm ya da trajik bir son haline gelebilirdi. Mary'nin uykuya daldığını hissetti.

Onun sabahın erken saatindeki vedasını fısıldayan ve kendisini hafifçe yastıklara bastıran bir gölgenin uzaklığından algıladı. Mary bir ay sonra dönecekti. Saat sekizde, belli ki yan yana konmuş bir sürü yatağı ve uyunacak yeri eliyle yokladı. Orada Meksika'daki bir otelin mümkün olduğunca açılmış şezlongu vardı; Schöneberg'deki iki kişilik, Klara'nın herhalde çoktan sattığı ya da parçaladığı yatak, ilk öğrenci odasında yerde duran şilte, tıp öğrencisi Kristina'nın yüksek yatağı, kayınvalidesiyle kayınpederinin Kuzey Almanya'daki yazlık evlerinde çatının alçaldığı yerin altında duran ve hafif gıcırdayan misafir yatağı, Camille'le uyku tulumlarını serdikleri parke döşeme -neredeyse yirmi yıl geçmişti-; yıkılmasına karar verilen gençlik evinde... Yatakların hepsi boştu; sanki sadece Camille'i değil, yanındaki her kadını kafasında yaratmıştı.

Heyecandan kahvaltıda sadece kahve ve sigara içebildi. Pencereden aşağıya, Lexington Avenue'ya baktı. Bu yabancı, acımasızca göklere çıkarılan şehirdeki sınırsız yalnızlığa karşı içinde bir çocuk korkusu uyandı. Üzerinde şöyle yazan bir trafik levhası keşfedince korkusu birdenbire geçti: *Don't even think of parking here!*[12]

[12] Buraya park etmeyi düşünmeyin bile! (İng.) (Ç.N.)

8
En Güzel Gün

"Öteki var, onunla karşılaştım," dememeli. "Öteki var, onu izledim," demeli.

Jean Baudrillard, *Kötülüğün Şeffaflığı*

1

Dear maryproc@columbia.edu! Greetings from Highdelboerg! İşte sana söz verdiğim kesintisiz elektronik manzara ve maksat kartı... Geri zekalılar başkentindeki propaganda makineleri beni nikotinden kurtardığından beri kendi kendime durmadan sağlığa zarar vermeyen keyif verici maddeler icat etmek zorunda kalıyorum. Camille, uyuşturucum: Saçının siyah haşişi, gözlerindeki berrak eroin damlaları, dudaklarının belladonluğu, meme uçlarının gelincikliği, uyluklarının arasındaki kuytu afyon tarlası, meyvenin etli kısmındaki kaynamış kaktüs sütünün ecstasy sızıntıları, karlı sıradağının çukurundaki marihuana gevrekliği... Onun hakkında yazarken ve düşünürken harika bir biçimde huzursuz oluyorum; Camille, uyuşturucum, zehirim... Kendimden geçişimin işaretini duvarın bakır damarlarından global ağa göndermek için, malzeme takımını hazır-

layan bir eroin bağımlısı gibi büyük bir zevkle not defterimi açıyorum. Fakat önce, miadı dolan inatçı modemimin iğne deliğinden inleterek geçmeleri gerekiyor. İşte bu yüzden çoğunlukla offline yazacağım ve sonra sana kilobyte ağırlığında, üç ila beş gecelik itiraf demetleri göndereceğim; bir sonraki maili o kadar uzun süre beklemek zorunda kalışım telafi etmek için... Demek istediğim şu: Eğer bıkarsan bunu bana yaz! Subject bölümüne bir STOP yeterli... Beni kırsal alan araştırmalarımızın nesnesi olarak gör. Kendi kendini rapor eden ve göndermeye zevk rüyalarında ve kabuslarında başlayan nesne; aşağı yukarı şu günlerce kırmızı bir taş parçasını koklayan, NASA köpek beyninin çiplerinde elişi yaparken gezegensi Camille'ini rüyasında görmeye başlayan ve patene benzeyen Mars robotu Sojourner gibi...

Heidelberg, Mars değil... Camille'in şehri... Buraya akşam vardım; beklediğim gibi, üç yıl önce hayalini kurduğum gibi... Camille yine S. ya da K. gibi kısaltma bir şehir değil de, insanın adını bilimsel yayınlara ve Japonca gezi kitaplarına basabileceği bir yer seçtiği için minnettar olmalı mıydım? Heidelberg Garı hâlâ o senin yetmişli yıllardaki turistik gezilerinden bildiğin yassı cam salyangoz... Tabii bu arada duvarları yeniden boyamışlar ve gişe memurlarının arasına bilgisayarlar yerleştirmişler. Halk -trenle seyahat eden düşünürler ve soytarılar, öğrenciler, Badlılar, tüccarlar, paralı askerler, ordu bakkalları, ayak takımı, acınacak kadar bön baksalar da gerçek zenciler, televizyon stresi altındaki çocuklarıyla aileler, yaşlı kocakarılar ve burunlarıyla ferç dudaklarına piercing takmış çıtırlar- hâlâ HEGEL okuyor, gerçekten; ellerinde *Tinin Fenomenolojisi*'nin yıpranmış ve arasına not kâğıtları sokuşturulmuş baskılarıyla gar tabelalarının ve gazete bayilerinin önünde durmaları ve H.'nın bir zamanlar, Berlin'e (yani bana tam ters yöne) gitmeden önce şehirlerinde ders vermiş olmasma bugün hâlâ sevinmeleri şaşırtıcı... Dışarıda, garın önündeki özenle düzenlenmiş alanda bir bisiklet karmaşası gördüm. Bu yığılma içinde yapay ve korkutucu... Tıpkı büyük gözlük çerçeveleri gibi... Yine şu -harfi harfine düşündüm- "Amerikan" refleksleri... Sanki gözlük, yüzük

ve kol saati yığınları beni kısa bir süredir korkutuyor, on beş yaşındayken Camille'in yanında toplama kampı görüntülerini izlediğimden beri değil... Bu garın önündeki bisikletler korkunç değildi. Sadece, Hegel ve Konsalik kitaplarıyla buradan çevredeki şehirlere giden gece işçilerinin melankolik anısının bir parçasıydı: Fabrika işçileri, postacılar, hemşireler... Ben ise bir kez daha kaçmıştım ve paramı, tefrikalarda okunan şeylerden kazanabiliyordum. Henüz kış değildi. Kar yağmıyordu. Buraya varışımın uzun süre New York'ta beslenen hayalinin üzerinden, başımın üzerinde didişen kargalar geçmemişti. Fakat hayalini kurduğum gibi bir gardaydım, elimde bir bavulla; ve bekledim. Trenden benimle inen yolcular sağa sola daha önce yayılmadılarsa şimdi yayılıyorlardı. Araba kapıları kapandı (Karşılama sonrası camın altında birbirini öpen çiftler görüyordum.). İçine özellikle gençlerin bindiği bir tramvay durdu.

Beş dakika sonra orada yalnızdım. Bir beş dakika daha geçince, Camille'in gelmeyeceği kesinleşti. Garın önündeki alanın çevresinde geniş sokaklar vardı. Ortada müşteri olarak oturulabileceğini ima eden tek bir yer, bir kafe, bir restoran yoktu. Garlar bir kateter gibi şehrin merkezinde olmalı, soğuk ucunda değil (Mecaz hediyem olsun!)! Fakat demiryolu hattı yapılmadan yüzyıllar önce kurulan Avrupa şehirlerinde ancak böyle olabiliyordu. Ve tabii ki Heidelberg şehir merkezinin nerede olduğunu da biliyordum. Tek yapmam gereken, tramvaya binmekti. Camille dışında ne eksiğim vardı? Kolomb'un Küba'da sesini duyduğunu sandığı bülbüller... Asfalt karası dalgalar üzerinde üstüme doğru gelen flamingolar... Michael; Camille'in bize sarılmamasına, bizi öpmemesine ve otele kadar götürmemesine onun adına kızdığım hayali oğlum... Her ihtimale karşı bir otelde yer ayırtmıştım, hem de iyi bir otelde... İçinde bol bol limon kreması rengi (Yoksa bu vanilyalı puding rengi mi ve New Yorklular şu kanarya sarısını nereden buldular?) taksi olan güzel, eski dünya...

Yarım saat sonra oteldeki yatağımda oturuyordum ve ahizeye uzandım. Henüz mantomu çıkarmamıştım. Parmaklarım

numarayı çevirmek üzere tuşlara dokunmadan önce kimi arayacağımı pek de iyi bilmiyordum. Sartrevari *ikiyüzlülüğün* küçük bir örneği, hiçlikle oynadığımız ve bizi bizden ayıran bu komedya... Camille'in numarasını çevirdim, ama daha bağlantı kurulmadan kapama düğmesine bastım. Karşımıa beklenmedik derecede zorba bir ben-buraya-nasıl-geldim? çıktı, alnıma vurdu, beni gırtlağımdan yakalayarak boğmaya çalıştı, sırtımdan ter boşalmasma neden oldu, beni mantomu çıkarıp pencereyi açmaya zorladı. Sana bu mahzen kapağı duygusuyla ilgili hiçbir şey anlatmama gerek yok. O, senin etnolog bavulunun en üstünde duruyor ve öteki yüzü, bir yerde ve bir kültürde kalmanın dayanılmaz olduğunun idrakı... Doğrusu şaşırtıcı olan, Heidelberg'de kendimi Meksika'daki ilk günümde hissettiğim gibi hissetmemdi (O gün senden sadece bir otel katı uzakta ya da aşağıdaydım. Sahi, senin ensest bir ruh ikizi olarak varlığını Camille'e nasıl açıklayacağım?). New York'taki Public Library'de oturup Camille'in e-posta ve posta adresini arayışımın üzerinden bir Mars yolculuğu uzunluğunda zaman geçmiş gibi geliyordu. Bunun Camille'i fiziksel ve kişisel olarak bulmaya çalışma kararıyla aynı anlama gelmediğine orada gerçekten inanmıştım. Arama motoruna bağlı coğrafi bilgi sistemi bana Güney Almanya, Güneybatı Almanya, Kraichgau, Odenwald ve Heidelberg'in haritasını ve nihayet Camille'in oturduğu sokağın çevresinin 1:50 000 ölçekli planını profesyonelce şık bir çağlayan halinde sunduğunda, kendimi hâlâ tamamen emniyette hissediyor, Fifth Avenue-42. Cadde kavşağındaki kütüphanenin girişteki koskocaman beyaz sütunlarının arkasındaki loş ışıklı bir okuma salonunda saklanıyordum. Fakat hemen ardından yola çıktım, anakronik bir insanlı uzay yolculuğu tarzında (MIR İstasyonu tam da bu günlerde kendi yakıt ikmal istasyonunu yere çaktığı ve boyanmış tentelerle evrende yuvarlandığı halde ne yazık ki kendime biraz Rus gelmeyi ihmal ettim.)... Şimdi bile kendimi JFK Havaalanı'ndaki kontrol kapısında son kez sana ve Richard'a el sallarken görüyorum; sonra da mide kaldıran bir düşüş açısından, senin gözlerinin rengindeki denize doğru sonsuza kadar sürüklenecek gibi gö-

rünen Long Island'ın 1000 metre aşağıdaki kıyı şeritlerine bakarken... Hayır, sonsuza kadar değil; on saat sonra, sınırdaki kum torbalarının çam ormanlarında bitti. Ben (sırf) Camille nedeniyle Almanya'ya gelmemiştim ki! Beni yurduma dönmeye iten Internet araştırmasından haftalarca önce Heidelberg'den, Dortmund'dan, Berlin'den davetler almıştım. Ama nasıl ve ne zaman karar vermiştim?

"Bırak Camille karar versin!" diye uyardı beni Hermann, daha Berlin'e varmadan Camille'in adresini bir kartpostala yazınca. Önce Postdamer Platz'da zamana uygun bir gece çekimi yapmayı düşündüm; Berlin'in on yıllardır baygın olan ve artık iyileşen merkezinden bir tür alt edilemez Yeni Stuttgart yükseltiyor gibi görünen binlerce vinç; bir Mercedes yıldızının kobalt mavisi uyarı işaretinin arkasında etkileyici fotoğrafları çekilmiş... Süreç bana ilk anda fazlasıyla bildik geldi: Büyük dünyadan bir gazete kupürünün arkasına Camille'e birkaç önemsiz satır yazdım. O da taşradan aynı şekilde, hiçbir şey söylemeden cevap verecekti. Fakat sonra içten içe, hayatımızın geçen on yılını boşa çıkarmak isteyen bilinçaltımın pervasızlığından korktum. Kızgın bir halde şehirde dolaştım; ta ki Camille'in üzerinde biraz tuhaf bir biçimde eğik ve yüksekte duran kameranın bu açıdan çektiği, sonbaharı andıran ve biçilmiş tarlaların ortasında duran (bien sur, ma solitude...)[1] bir ağaç göreceği kartpostalı bulana dek... Ve şöyle yazdım: *Bir süre Heidelberg'de çalışmam teklif edildi. Senin orada yaşadığını öğrendim. Şimdi seni düşünüyorum. Buluşabilir miyiz?* On gün sonra Camille'in cevap kartı -çevresindeki kaya parçalarından parmak kalınlığında sular fışkırırken cinsiyeti güzelce süslenmiş bağ üzümü yapraklarıyla mühürlü olan ve güneşin altında uzanan nehir tanrısı *Baba Ren*'in Heidelberg Şatosu bahçesi manzarası- (Hermann eliyle) geldiğinde, artık biriken beklentilerimin önünü kesemez oldum. Bu yeni Alman fıskiyeli Hotel-Adlon-Berlin'le hiçbir şey yapamayacağımı iddia ettim, evliliğimin ve üç yıllık yokluğumun ardından ve bunlar yüzünden Hermann hariç buradaki

[1] Elbette, yalnızlığım... (Fr.) (Ç.N.)

arkadaşlıklarımdan hiçbirinin kalmadığından yakındım, halk sahnesinin bana çok cömert bir teklifte bulunan müdürüyle, başlarımızı sallayarak birbirimizden ayrılana kadar Brecht'in yaklaşan 100. yılı üzerine tartıştım. Uzun lafın kısası: Camille'in cevabı -Tam olarak şöyle yazıyor: *Evet... Ne zaman?*- iki okla göğsüme saplandı ve beni oradan çekip çıkardı. *(Evet! Ne zaman? Bana fiskiyelerini ver!)* Ne yapmalıydım? 'Ben'imin yine otel yatağındaki daha güncel bir Heidelbergli kopyası olarak Camille'in numarasını çevirdim.

Camille'in sesi son derece güzel ve korkunç yakındı. Gözlerimi kapadım, tellerin üzerinden kaydım ve onun ağzına uzandım. On beş saniye konuştu. Onu tekrar aradım; ki bunun üzerine yorulmadan ve mükemmel bir biçimde kendini tekrar etti (Dijital dili aynı yerlerime değiyordu.). Fakat üçüncü arayışımda bu SİNYAL SESİNDEN SONRA MESAJINIZI BIRAKIN! bana çok etkili, neredeyse bir emir gibi geldi. Böylece boğuk bir sesle adımın ilk harfini söyledim ve bir sonraki saniyede, bunu yaparak bütün dengemi kaybettiğimi hissettim. GE bu zamanda, bu önceden haber verilmiş günde yalnızca BEN olabilirdi. BEN kaymıştı ve dimdik düşen, kaçınılmaz ORG'un üzerinden Georglayıp devam etmek zorundaydı. Bilmem o kabusu hiç gördün mü: Sadece aşağıya bir göz atma riskini aldığın bir tepeye çıkarsm, ama birdenbire kendini kayakların üstünde bulursun ve bantları çoktan açmışsındır; kara korkunç dik saplanmış olan, kule yüksekliğindeki bir kaşığın en tepesinde... Bu tip durumlarda insan devam etmek *zorundadır*; içinde hiçbir sitem tınısı olmaması gereken bir tür selamlamaya doğru, bu istenmeyen sitemin kırk derecelik açısının üzerinden geçerek devam etmek; daima her ayrıntının, her ayağı kayıp düşenin, her rahatsız ediciliğin monoton, acımasızca kulak kesilen, fesat kayıt cihazı tarafından kaydedilişinin kesinliği içinde, ahizeyi çatalın üzerine atma yenilgisini göze almadığım sürece... İki ya da üç dakika konuştum. Allahtan sadece ilk cümleyi ve bütünün bağlamını hatırlıyorum, Hamlet'in monoloğunda olduğu gibi... "Beni garda karşılamalıydın. Hep böyle yapardık, liturya

böyle!" diye azarladım onu. Sonra, o gece ya da en geç ertesi sabah benimle buluşmasını rica ettim, çünkü Heildelberg'de aylarca kalmanın benim için katlanılabilir olup olmadığını müdürle konuşmadan önce bilmem gerekiyordu. Ona baskı yapmak hoşuma gitmiyordu. Ama geçmişimizle barışmaya onun da benim kadar özlem duyup duymadığı sorusunun benim için ne kadar belirleyici olduğunu bu akşam, daha çok da bu gece anlamıştım. Sonra daha da dürüstleştim, ama bırakalım burada ayrıntılarla ilgili hafıza kaybı etkili olsun, ve: BİP!

İkinci sinyalden sonra giden, mühürlü sesimden biraz ürktüm. Camille onu siyah kutucuğuna kapamıştı ve artık sarsak, rahatsız edici dansının tadını çıkarabilirdi, hangi sıklıkta isterse... İlk kez aklıma, birinin telesekreterinde toplanan rahatsız edicilikleri arşivleyebileceği fikri geldi. Tam da Camille gibi birinin! Bitkin bir halde otel yatağında oturdum ve ahizeyle birkaç kez alnıma vurdum. Bir şeyler için pişman olmalı mıydım? Hayır, verebileceğim her şeyi vermiştim. Alkışlanmam lazımdı.

Gece yarısına kadar olan vaktimi bir duşla, yazarak ve mini bardan küçük bir şişe Bad şarabıyla geçirdim. Sonra yatağa uzandım, uykusuz bir gecenin kesin beklentisi içinde... Camille'e yolladığım ikinci kartta trenimin kesin varış saatinin yanı sıra otelin adresini de bildirdiğim halde, tabii ki onun bu saatten sonra otele geleceğini sanmıyordum. Kendi kendime onu beni karşılamaktan alıkoyanın ne olduğunu, ruhumun onun siyah kutucuğunda tekrar tekrar aynı enerjiyle, hızlı geri sarışın ("<<" kalbindeki çift ok!) kısa direnme periyotlarını gerektirerek kımıldayan üç dakikalık kesitine hükmettiği o gece, benden daha iyi durumda olup olmadığını sordum.

Şaşırtıcı, ama uykuya daldım. Tekrar tekrar... Nerede daha iyi olduğumu söylemek zordu: Utanç dolu bir düğün beklentisiyle kıvranarak büyük otel odasının gece gerçekliğinde mi, yoksa kendimi nasıl görünürse görünsün ya da ne düşünürsem düşüneyim ya da pusula ve harita bana ihanet etse de oranın da *Camille'in şehri* olup olmadığını öğrenmek için vurduğum fark-

lı sahillerde ve kıyılarda bulduğum, deniz kazalı rüyalarımda mı? Kısacası yapabileceğim tek seçim uykuda ya da uyanık, Camille'in şehrine varmaktı. Bu şehrin Heidelberg olması (aynı zamanda senin Highdelboerg'ün my dear, Hegelci sevgilinle ilgili anılarının izleriyle) beni hâlâ şaşırtıyordu. Ve *Düğün Beklentisi* yazdım; çünkü basit bir sevinçle dolu olan cinsel ilişki bekleyişi, Camille'le görüşme ümidinin içimde uyandırdığı -ona Klara'yla evlendiğimi mümkün olduğunca ironik bir biçimde bildirmek için o çoktan seçmeli kartpostalı yazdığım andan beri- kuyruksokumu altı hissinin çok altındaydı. Rüyamda Klara'yı görmek istemiyordum! Fakat Klara Camille'in şehrine, beni orada bir köpek gibi yattığımı söyleyerek azarlamak için sokakta bulacağı yere aitti. Düğün motifi fazla güçlüydü. Böylece bir kez daha Guadeloupe'a; iç hatlar tarifesiyle Paris'e telefon edilebilen kartlı telefonları, süpermarketleri ve oluklu tenekeden kulübeleriyle kara derili melankoliklerin adasına iniş yaptım. Klara'nın yanında, bir cibinliğin altında yatıyordum. Etrafımıza halka şeklinde koydukları paslı vantilatörler, tülü bir yelken gibi uçuşturuyordu. Evliliğimizin ilk iki yılı boyunca büyük bir seyahate çıkacak paramız olmamıştı. Şimdi balayı seyahatimizi telafi ediyorduk; Karayıplarda, Küçük Antiller'in doğrudan Avrupa Topluluğu'na bağlı, politik açıdan doğru sayılabilecek şekilde en pahalı bölümünde... Fakat kendimizi en az balayı için Odenwald'de gitmiş kadar kötü hissediyorduk. Sonra Bas-Terre'deki bir bungalovun cibinliğinin altında, Klara'nın yanında, Camille'in bavulunu bu bungalovun içine sürüklediğim ve Klara'nın yerindeki henüz tamamen giyinik olan Camille'i sevmeye çalıştığım bir rüya gördüm (Kırmızı som balığım onun kot pantolonunun sarı bakır düğmesinin üzerinde çaresizce kıvranıyordu.). Şimdi, Odenwald sahilinde Heielberg sabahı göz kapaklarımın arasından parlıyor, Camille'in beklentisi ve Klara'nın kesin kayıptan duyduğu üzüntü gibi bedenimin içinin yağmur ormanı ışığıyla evleniyordu. O kadar ani uyandım ki, tropik ülkelerin sera kokusu burnumdaydı, yolunu kaybetmiş sinekkuşlarının odada uçtuklarını görsem şaşırmayacaktım; ve ayaklarımın buranın toprağına ilk temasıyla tekrar o çıtırtıyı

duyduğumu sandım, sanki biri ince ceviz kabuklarını ayağıyla eziyordu, ama yer böceklerle değil, gül kurusu rengi kadifeyle kaplıydı. Heidelberg'deydim. Klara'yla ayrılmıştık. Üç yıl New York'ta yaşamıştım. Camille'in telesekreteri ruhumun en heyecanlı bölümünü yemişti ve içimdeki Cortés seksen yaşında bir adamın uzvu gibi büzülmüştü. Tek düşüncem kaçmaktı.

Saat sekizde duşumu yapmış, tıraş olmuş, bavulumu toplamıştım. Kahvaltı etmek (Sodalı suya batırılmış küçük ekmekler umuyordum, bagelleri unutmuştum.) ve sonra müdürü telefonla arayıp ret cevabı vermek ve tekrar trene binmek istiyordum, herhangi bir trene... Roma'yı düşündüm, tuhaf... Ve kapıya vurulduğunda bilincimin bütün mantıklı parçalarıyla, müşterilerin kahvaltıya inip inmediklerini dikkate almayarak insanı kızdıran bir oda hizmetçisi bekledim.

2

İki saat sonra hâlâ bu otel odasındayım. Dışarıdan otel binasına, üçüncü kattaki bir pencereye yaklaşan kamera... Ekim ayının serin, fırtınalı, olağanüstü aydınlık ve güneşli bir perşembesi... Saat sabahın onu... Crane'in[2] altından kantaron mavisi boyalı bir tramvayın geçişi görülüyor. Bir ağacın dalları merakımızın penceresine vuruyor. Acapulco'da korkunç bir fırtına olduğunu ve bir zamanlar kaldığımız otelin çamura kapıldığını okudun mu? Gittikçe daha fazla fırtına çıkıyor. El Nino, yeni doğan İsa fırtınası... Meksika'da kasırgalar, Peru'da tufanlar (Seni lamanın üzerinde giderken görüyorum.), Hindistan'da kuraklık (Daha yedi yıl önce umutsuzca kameramdaki tozu silmeye çalıştığım Madras bölgesinde bile...)... Heidelberg'de sadece bir sonbahar rüzgarı var ve o da izolasyonlu camların arkasından hissedilmiyor. Fakat biz pencereyi objektifle delip

[2] Crane: Kamerayı taşımada kullanılan vinç. (Ç.N.)

geçtik. Önümüzde geniş bir otel odası açılıyor. Ortalık tamamen sessiz, yani: Müzik çalıyoruz, piyano müziği, belki Erik Satie'den bir şey ya da George Winston'ın *Autumn*'u (Ya da aklıma daha orijinal bir şey geliyor.)... Her zamanki gibi büyük önem verdiğim iç mekan araştırması; gergin, sabırla kayan detay çekimleri halinde... Bunlar esaslı bir hırsızın, burada daha önce hiçbir insanın kalmadığı gibi tamamen nahoş denemeyecek bir izlenim uyandıran krom, kiraz ağacı ve cam mobilyalara yönelen bakışları... Kamera, kapatılan otel televizyonunu ve aynı şekilde kapatılan radyoyu sıyırıp geçince seyircinin çocuk muamelesi yapılan bakışı, kulağının aldatıldığını fark ediyor. Bu itirafla, piyano müziğini kaldırıyoruz. Gerçek ses giriyor ve aynı anda biz, kaşağılanmış gibi görünen kadife halının üzerinde duran ve şimdi görüş alanına giren giysi kümesini görüp irkiliyoruz. Daha kamera yatağa doğru dönmeden kadının sesini duyuyorsun, çiftin senin hayal gücünün sana verdiği tam görüntüsünü bekliyorsun- ama bunlar Camille ve benim, *benim* nihayet gerçek olan rüyamda... Rüyanın seğiren sonunda üzerime diz çöküyor; az denemeyecek kadar kendinden geçerek, çığlık atarak ve inleyerek... GELMEK istiyoruz. Dilimi, dudaklarımı ve burnumu Camille'in titreyen midye içinde hissederek kendimi boğularak ölmenin o kadar yakınında buluyorum ki, değil rüyada, filmlerde bile olmayacak bir deja vu yaşıyorum: Dokunmadan; Camille'in kartpostalındaki *Baba Ren*, ama aynı zamanda da tam anlamıyla selentereler, kendinden geçmiş derisidikenliler ve esrimiş deniz halkalıları gibi (Biyologlar elbette bunu bilirler.) *serbest dış dölleme* yapmak durumunda kalıyorum ve bunu yaparken Camille'in sırtının geniş alt kısmıyla karşılaşıyorum. Fakat burada yan çevrilen kamerayla aynı anda -tıpkı dondurmacı efekti mantığıyla- içeri oda hizmetçisi giriyor ve bir şok anı, bir şehvet anı ve birkaç pek de aceleye getirilmeyen geri çekilme saniyesi içinde yatağın üzerinde diz çöken ve uyluklarının arasından kafamı doğuran Camille'i görüyor.

Şimdi gelecek olan, belki de bu doğumun başlangıcından ve devamından daha ilginç... Fakat yine de, oda hizmetçisinin iki

saat önce yanlışlıkla beklenen girişine dönelim; gerçeklik ve korkarım aşk ya da en azından mukoza zarlarımızın transandantal metafiziği adına... *Georg ve Camille, saat sekiz, ilki*: Daha yeni duş yapan, tıraş olan ve giyinen Georg/ben kapıyı açıyor/açıyorum. Camille Georg'u görüyor. Georg Camille'i görüyor. Camille elini kaldırıyor. Georg onun elini kaldırdığını görüyor. Camille onun göğsüne vurmak istiyor. Ama bunu onun rızası olmadan yapmayacak; komplike, sessiz bir uzlaşma gerekli... İşte tam da bu uzlaşma gerçekleşiyor; içinde, bir saat mekanizmasının içinde olduğu gibi her küçük dişli çarkın bir diğerini geçtiği bir saniye minyatürü, ama bu demode bir karşılaştırma, biyolojik platinlerimizin süper hızlı tepkimeleri var. Her şeyden önce: Bakalım işe yarayacak mı... Kendine davranış şeklin; bütün bu birdenbire korkunç uzun gelen yıllar boyunca.... Camille Georg'a/bana bakıyor: Göbek yok, kellik yok (Başımın arka kısmını görmüyor.), dişler düzgün ve demek ki gösterilebilir (üç altın, iki porselen mine), göz altlarında ve dudak kenarlarında kırışıklıklar, kaşlarımı kesiyor gibi görünüyorum (çok büyük bir özenle değil), parlak mavi iris falan filan; ne olursa olsun, kaburgalarımın üstündeki göğüs kaslarının direncini hissetmek istediğini seziyorum; elini uzattığına göre bu direncin tam türünü... Georg, kendi önünde, hayatı yazan o yarı bütünlük içinde, Camille: Şaşırtıcı, neredeyse yadırganacak kadar ince, omuzlarına gelen saçları her zamankinden özenli kesilmiş, ama boyalı ve parlatılmış kestane ışıltısı taşıyor; birkaç kırışıklık, onda ilk kez ruj görüyorum, galiba pudra da öyle, hayır, kesinlikle pudra, hiç değişmemiş yakıcı gözlerinin altında gözkapağı gölgeleri, Kızılderili elmacık kemikleri, güzel, sağlam çenesi, gülümsese hâlâ bembeyaz olan dişlerini (sadece üç porselen mine, seni şanslı seni) daha iyi görürdüm, doğal beyaz, ince bir kazağın altındaki göğüslerinin belirgin kabartısı... Hâlâ mümkün, daha kırk yaşındayız, kırkımıza geldik bile, bu son şans... Aptallık etmeyelim! Bir altyazı diyaloğu: *Ne kadar kızgın olduğumun farkında mısın? -Evet, Allahtan... -Göğsüne vurmak istiyorum! -Önünde neden böyle durduğumu sanıyorsun!* Göğsüme vuruyor ve ben de onu daha eli bana değmeden arkaya,

odama götürüyorum. Ve ancak orada uzun, hiçbir sözle kesilmeyen konuşmasını yapıyor: "Bunu neden yaptın? Hayatımı allak bullak etmek mi istiyorsun? Onu mahvetmek mi istiyorsun? Telesekreterdeki kem kümlerini kocama açıklamamın kolay olduğunu mu sanıyorsun?" Konuşmasının başıyla aynı anda bedenlerimizin birleşmesi, birlikte hareketi ve birbirine karışması... Vanilya kokusunu ne kadar özlemişim! Kapıyı kaparken çok soğukkanlıyım; aynı şekilde rolünü yapmaya hazır olan o ise bunun için, beni arkaya itme hareketine bir saniyeliğine ara veriyor. İkinci altyazı diyaloğu: *Gerçekten geldiğine inanamıyorum! -Ben de yaptığım şeyi yaptığıma inanamıyorum. -Sakın konuşmayı kesme!* "Bunu neden yaptın? Arayıp otele gittiğini söyleyemez miydin? Bunu neden yaptın?" Bir sehpaya çarpıyorum, yatağa yöneliyorum ve bunu yaparken bir an için otel televizyonunun üstündeki *Alt Heidelberg* yazısını görüyorum; fakat içerinin ironisine dair hiçbir şey hissetmeden... Yatağın kenarına üç adım var. Tam zamanı: "Seni karşılamayı gerçekten isterdim. Hatta buna çok sevinirdim. Hatta belki de kendi kendime bir şans olduğunu söyledim, şey için... Şey... Hatta belki..." Altyazı diyaloğu: *Kendini yatağa atarsan Georg, ayakta dururum ve kesinlikle seninle birlikte ben de kendimi atmam. -Kendimi tutacağım. -Yeterince kızgın görünüyor muyum? -Evet Camille, tamamen inandırıcısın. -Bu kolay değil... -Devam et Camille, küfret!* Öfkelenince gözü hiçbir şey görmeyen bir çocuk gibi küfretmeye devam ediyor, ben ise kazağını sert hareketler yapan, pantolonunun belinin sıktığı, güneşten yanmış karnından yukarı çekiyorum; büyük bir Kızılderili kızın göğüslerini destekleyen şaşırtıcı, metalik metalik parlayan, yeşil bir sütyenin üzerinden geçirerek... Camille, kazağın içinden: "Ama sen, sen o kadar kibirlisin ki! İnanılmaz kibirlisin, zaten hep öyleydin! Yönetmen Bey! Gazetede öyle yazıyor!" Neredeyse istekle kalkan sol kolunu bırakıyorum ve omzuna hayretle bakıyorum; üzerinde araları günlük yürüyüş mesafesinde olan minicik, siyah kıl kökleriyle geniş, açık renk bir yüzey... Onun yabani ot kokusu, hayallerimin savanı... Sonra yine heyecanlı, kıpkırmızı yüzü... Şimdi dağılmış olan ve onu sarı saçlı Japonlar ya da şu kına

rengini seven zenci kadınlar gibi tuhaf gösteren kestane saçlarıyla: "Heidelberg'e teşrif ediyor! Bize tiyatro oyununu burada sahneleme onurunu verip vermeyeceği konusunda düşünüp taşınıyor! Bu arada da eski kız arkadaşının taşralı varlığını ve evliliğini bir güzel hallediyor!" Kazağı sağ kolundan geçiriyorum ve sonra asılı bırakıyorum, göğsüme dayadığı elinde... *Elini bir saniyeliğine çekmen gerek. -Hayır!* Bileğini tutuyorum, bir an için kendimden uzaklaştırıyorum ve böylece kazak yere kayıyor. Bu bedeni en son Baggersee kıyısında böyle çıplak görmüştüm, yirmi beş yıl önce; iki ince taşıyıcıyla üç kanatlı tablo haline getirilmiş yuvarlak omuzlarının kanat sunakları, ve birikmiş kar öbekleri gibi yumuşak olan, ama bu değişmez bronz tonda kabaran ve dağılan merkezi hasat bayramı canlandırmasıyla... Beklenmedik derecede yüksekte duran, beklenmedik derecede küçük, yusyuvarlak uçlar sütyenin filigranının arkasından, Mağrip üslubunda yapılmış bir manastır parmaklığının arkasındaki meraklı Meksikalı rahibelerin yüzleri gibi parlıyor. Camille, kulağımın dibinde: "İki çocuk!" İkisi de kız mı? İkiz mi? "İki çocuk, dar kafalı profesör, üniversite hayatı, ev; bu bir şey değil, hiçbir şey değil, bu Georg'u hiç etkilemedi. O daha on beşinde zeka küpüydü!" Ben pantolonunun fermuarını (*Arka sayfa Georg!*) ararken ve bir yandan da kemerimi açmaya çalışırken: "Hayatımda ne arıyorsun? Neden onu mahvediyorsun? Sırf eğlence olsun diye mi? Sırf on beş yaşındayken seni terk ettiğim için! O zamanlar çok sıkıcı olduğun için! İntikamın bu mu? Daha sonra bana tepeden bakmak ve nutuk atmak için ziyarete geldiğinde hiç sırtüstü yatmadığım için mi?" O da yeşil olan külotun kenarından çıkan apandisit ameliyatı izinin görüntüsü... "Kim olduğunu sanıyorsun? Kendini ne sanıyorsun? Benimle ilgili hiçbir şey bilmiyorsun! Hiç bilmedin!" Bu arada (burada filmin görüntü-metin eşzamanlılığı acı verecek şekilde eksik) önünde diz çöküyorum, yüzüm karnında, ellerim dizlerine kadar sıyrılan pantolonunun iki yanında; ve o uslu uslu bir ayağını, sonra da ötekini kaldırıyor. Kısa bir bütünlük içinde popom çıplak görünüyor, ellerimin ve ayaklarımın üstündeyim, başım Camille'in dizlerinin hizasında; bir tür budalaca

özenin göğüs kafesinin üzerine bir erkek gömleği geçirdiği, afallamış bir köpek gibi duruyorum. Ağırbaşlı bir tavırla ayağa kalkıyorum, yatağın kenarına oturuyorum ve kendimdeki bu halının üzerinde yuvarlanan sevinçli av köpeği payını kabul etmek zorunda kalıyorum. Öne doğru eğilen, tatlı (Başka kelime yok!), parmak uçlarıyla külotunu indiren Camille, zekamın ve hayal gücümün merkezine hedefini arayan bir savaşçı bakışı attı. Daha önce bu bakışla ne kadar sık karşılaşmıştım, sanki hep bu bölgede hüküm sürmüştü; ya da her ne kadar bu çilek başlı yavru devekuşunun sola eğik boynuyla karşılaşmış olsa da, şimdi tekrar savunmasız (ince, tüylü deri zırhın otomatikman daha sıkı sardığı) ruhumda hüküm sürüyordu. Camille hafif öne eğilmiş, uçuşan bir sis perdesinin arasından gelir gibi geçmiş yılların sayısız rüyasının arasından bana doğru geliyor. Artık tek kelime bile yok. Altyazı yok. Karnı o benim sonradan, senaryoyu yazarken kumsaldaki on yedilik vücudunu hatırlayarak esiri olduğum doğal gevşekliğini korumuş. Spor yapmayan genç bir yetişkin kadar ince görünmek için iki doğumdan sonra epey hareket etmiş olmalı. Lisa o zamanlar; onun etkin yardımıyla ilk kez yetişkinlerin şimdi artık ikimiz için de alışkanlığa, rutine, tekrar tekrar ve hâlâ arzulanan bir sansasyona dönüşen (place yourself here) paralel evrenine ayak bastığımda kaç yaşındaysa, Camille de şimdi o yaşta... Kasıklarının içinden simetrik, turkuvaz rengi Kızılderili akıntıları geçiyor; o kadar ince çizilmiş ki, sanki insan bir uçaktan aşağıya bakıyor; o kadar yakın ki, gömleğimi süratle başımın üzerinden geçirip çıkarmayı daha yeni akıl eden ben, kenarları ışıltılı, gizli bir kökten çıkıp alevlenen, boyanmamış, siyah ipek tüyüne burnumla dokunuyorum. Camille, K.'daki ikinci ziyaretimden önce gördüğüm ve vajinal dilini keşfettiğim o rüyada olduğu gibi hemen üzerime diz çökmeyecek. Hatta belki de içinden iki çocuğun bir doğumhanenin ışığına itildiği, nabız gibi atan labirentin tadını hemen almama engel olmak için, biraz öne eğiliyor. Başımı kaldırıp onun önüne gelen saçlarla gölgelenen ve nihayet pürüzsüz bacaklarını sardığımda ve o da yatağa, kalçamın üstüne diz çöktüğünde hızla öne eğdiği yüzüne bakıyorum. Yüz-

lerimizin yakınlığı o kadar bildik ki, sırf bu yakınlık bile zaman tünelinin içinden lise yıllarımızın çamur zeminine itilme hissine karşı bir şeyler yapabilir. Fakat hatalı anıların ufacık kristalleri, Camille'in değişen saç rengi, pudrası ve ruju, S.'nin kış günlerinden gelen şeytanlara karşı pek yardımcı olmuyor. Bütün deneyimlere rağmen orada hâlâ çok iyi korunmuş olan utanç, acı ve birbirimizi uğrattığımız hayal kırıklıkları var; ara verdiğimiz dondurucu yürüyüşlerimizde, şarapevlerinde, katedralin gölgesinde... İkimiz aynı anda, bir şeyler yapmamız gerektiğini anlıyoruz. Şansa mekanik bir biçimde yardım etme konusunda nihayet çalışılmış bir kararlılık göstererek aşağıya, yosunlara ve balıklara el atıyoruz. O dörtte üç sertleşmiş, ÖTEKİ[3] artık ya da henüz kaçınılmaz içeri kayışa olanak verecek kadar ıslak değil... Camille daha hızlı, beni yavaşça kıvrımlarının arasına çekiyor ve ben batıyorum, hayır, dikkatlice çıkıyorum, parmağının dokunuşuyla tekrar utanç kırmızısı kan toplanan ikinci başla; ta ki O, bir halkanın neredeyse kesin varlığını şapka şeridi gibi hissedene dek... Gerçekleşecek, ve gerçekleşmesini ancak bir tüfek ya da ok atışı engelleyebilir; düşen, tarçın rengi otel odası örtüsü değil... Bütün küçük acıların en tatlısı ve şimdi gırtlaklarımızdan bağıran (Ya da hindi gibi gurklayan ya da hırıldayan, en iyisi tekrar piyanoyu açalım.) koskocaman, ıslak bir zevk hayvanının ufacık binicisi altında gerçekleşiyor. Bir sonraki anda sessizce oturuyoruz, yüzlerimizi birbirimizin boynuna bastırarak, karşılıklı ağır yaralamanın şoku içindeymişiz gibi... Bu gerçekten bir şok... Camille'in sıcak, pürüzsüz sırtını ellerimin altında hissediyorum; bu kadar delice attığını hissettiğim şeyin benim kalbim mi, yoksa onunki mi olduğunu bilmiyorum ve kendimi korkunç hissediyorum, yani: Bekâretim bozulmuş gibi... Bu olayı korkulan ve umulan eşsizlikten ve çılgınlıktan mahrum etmek için neler yapmamıştım ki! Lisa ve Stella'yla başlıyorum; sevgililerimin güzel ve hüzünlü bahçesinin, filmlerime verdiğim emeğin, evliliğimin, büyük şehirlerin,

[3] Almanca'da üçüncü tekil şahıs erkek ve dişi için ayrı kelimelerle ifade edildiğinden ve Türkçe'de böyle bir olanak olmadığından, burada ikisini ayırmak amacıyla "o" ve "öteki" kullanılmıştır. (Ç.N.)

Meksika'daki taşkınlığımızın, New York'taki üç yılın arasından koşarak, nefes nefese geçiyorum. Yani şimdi bunların hiçbiri sayılmıyor mu? Her şey bu bir saatin korkunç uzun süren, korkunç yutulmuş, çoğunlukla çok acı veren hazırlığı olarak mı görünecek? Böyle olmasını istiyorum, bunu istiyorum; ölümü ya da bambaşka bir hayatı dört gözle bekler gibi... Fakat tabii ki böyle değil; tabii ki bu da mutlu mutlu içine ulaştığım ve gün ya da sonraki hayat içinde belki biraz daha iyi tanıyacağımız diğer bir kadından başka bir şey değil... İstediğim ve istemediğim; bu, gerçekten yutulmuş bedenlerimizin sıcak, son derece parlak renkli, son derece doğal merkezinde iç içe geçen saniyelerden daha uzun ömürlü olmak için fazla ekstrem olan iki durum arasındaki titreyerek yanma gibi bir şey... Bu merkezde kendimi, anonim bir erotik başyapıtın harika bir satırı içimden geçip aletime kadar uzanmış gibi hissediyorum ve Camille'in ıslak rahmi yalnızca -bana inançsız ama köküne kadar işleyen bir mutluluk verecek şekilde- etinde bir yarık; biraz parfümlü, hafif çiş ve misk yan vurgularıyla, içi Afrodit'in ilahi köpüğüyle dolu... Onu saran kollarımı gevşetiyorum, çünkü Camille hafifçe titremeye başlıyor. (Camille!) Belki de rahatsız pozisyonunu değiştirmek için yaptığı küçük kalça hareketi bile, beni en üst kademeye sürüklüyor. Zavallı bir aceleciliğin hayaliyle birlikte K.'daki ikinci gecenin anısı, biraz gevşememe neden oluyor. Yanaklarımız birbirinden kayıyor ve böylece birbirimize bakabiliyoruz. İkimiz birden gözümüzü karınlarımızın arasında bulunan, ağ şeklindeki, küçük uçuruma dikiyoruz. Bizi birbirimize bağlayan parlak, damarlı köprü açılıyor. Sütlü kahverengi saçım tekrar onun siyah tüyüyle çarpıştığında (iki farklı cins sürü hayvanı; Old Shatterhand'in ve Nscho-tschi'nin rüyası; hiçbir Meksika genelevinde, hiçbir Berlin-arka-avlu-yatağında ulaşılamayacak bir birbirine karışma), Camille'in dudakları ağzımı arıyor. Bu, heyecanımı o kadar arttırıyor ki, karnının karanlığında vajinasını kaldırdığım hissine kapılıyorum. Fakat aynı anda peronlardaki, K.'nın gizli köşelerindeki, S.'nin dar sokaklarındaki ve kışlık parklarındaki hüzünlü öpüşmelerimizin anısı öyle güçlü bir dalga halinde üzerime hücum ediyor ki, bana

yalnızca hemen gözyaşları ya da spermlerle karşılık verme seçeneği kalıyor- daha şimdiden üst dudağımda tuzlu bir akma yok mu? Karın kaslarımı geriyorum ve yine de kucağındaki bu korkak, saçma sapan, sevinçle silkelenen köpek mutluluğuna karşı artık hiçbir şey yapamıyorum; özür dileyerek ve yalvararak başını tutup kendime bastırmak dışında... İşte ona her zaman olan aynen bu! diye düşünüyorum Camille'in yetişkin hayatını pervasızca bir kalemde silen bu haksız iddiayı hemen kavrayacak halde değilken... Fakat ilk küçük "hayal kırıklığıyla dolu aynı hataya tekrar düşme" işareti, beni haklı çıkarıyor gibi görünüyor. "Hâlâ buradayım!" diyorum yeminler ederek; ve bu, on yıllık aradan sonra doğrudan yüzüne söylediğim ilk cümle... Şimdi haksız iddiayı da kavradım; şimdi, elinin üzerine doğru kayışıma ne kadar istesem de engel olamadığım halde beni tekrar kendine bastırdığı sırada... İnleyerek ve kapalı gözlerle yanıma, çarşafın üzerine düşüyor. Yine de heyecan kalıyor, sanki derimizin her gözeneğinden birbirimize bakıyormuşuz gibi... Bedenlerimizin geniş toprakları... Bilincin kaçınılmaz çatlağı uzaktaki dar, hareketli, içinden Camille'siz yaşadığım hayatın duraksayarak ve yavaş yavaş dağıldığı bir aralık... Kocaman bir midye kabuğunun içine kapatılmış, bu sedef şeffaflığında parlayan kabartıların iç suyuna dalmış gibiyiz, unutmak ve sağır olmak için; suyun yüzeyine tekrar ve fazla erken çıkmaktansa boğulmaya razıyız. Tamamen acısız bir boğularak ölmenin dışında kalıyoruz ve muzaffer bir yer değiştirme sonucu solungaç solunumuyla ödüllendiriliyoruz; geçmişimizle kıyaslanınca bu otel odasında yaşadığımız şey, o kadar belirgin bir biçimde farklı ki... Camille'in saçları sonbahar yaprağı ve limon kokuyor; o, kendimi evimde hissettiğim imkansız ülke... Ağzı; ağzının bu değişmeyen tadı... Dilim koltuk altlarının kıl kökü direnmeleri arasında günlük gezintiler yapıyor. Genç kız-kadın göğüsleri tamamen simetrik değil, yani kendine has... Camille'in ürkütücü derecede güzel elleri göğsümde... Tırnaklarının altındaki henüz hiç kimsenin değmediği pembe ışıltı... Hiç düşünmediğim göbeği (Kafamdan çıkmıştı.)... Alt kollarındaki ince, siyah tüyler... Sonraki iki saat içinde aramız-

da geçen konuşmaların pek de önemli olmadığını itiraf etmek istiyorum.

"Adresimi nereden buldun?" diye sordu Camille yine de, ve benden beklenmedik bir biçimde çok romantik bir kart aldığı için sevindiğinden emin olabileceğimi söyledi. Gazetede bir haber çıkmıştı, tiyatroyla ilgili bir haber; beni oyunum *Malinche*'in Heidelberg'deki ilk Almanya gösterimi ve yönetmenliği için ikna etme ümidini ifade ediyordu.

"Hep istediğin gibi Avustralya'da mıydın?"

"Evet, uzun bir süre..."

"Yakında profesör mü oluyorsun?"

"Belki, bu o kadar kolay değil," dedi direnerek. Kendimizi yakın geleceğin ya da son on yıllık geçmişin manzaralarıyla korkutacak cesaretimiz yoktu. Fakat sonra o metafiziksel-nörolojik ağız dalaşına girdik; ki bunu burada derhal, kelimesi kelimesine tekrarlamak istiyorum:

"Şuranda tüyler var..."

"Çok hoşuma gidiyor sen..."

"Bayılıyorum senin..."

"Şimdi ne yapacağız? Hayır, hiçbir şey söyleme."

"Acaba parmağınla..."

"Çıkma. Peki, ama..."

"Bu inanılmaz iyi!"

"Daha önce hep isterdim..."

"Şimdi istiyorum!"

Sanırım Camille beni o zamanlar terk etmeseydi ve S.'de rahatsız edilmeyeceğimiz bir yer bulabilseydik on altı yaşında da birbirimize söyleyemeyeceğimiz hiçbir şey -açılış soruları hariç- söylemedik. Bir köpek kadar mutlu olan Baba Ren fıskiyemin patlamasından sonra birbirimize o zamanlar da davranabileceğimiz kadar dikkatli davranıyorduk; çırılçıplak yan yana olmanın verdiği mutluluktan yarı baygın ve korkmuş...

Uzun süre sonra Camille şöyle dedi: "Tekrar gel, yat benimle!", hemen ardından onu yeniden altında gördüm; bacakları açık olarak, o konsantre olmuş savaşçı bakışıyla... Yine de yavaş tapınma hareketlerimin aynı içtenlikle karşılık bulmadığını hissediyordum; bunun üzerine ben de ustalaşmaya başladım, başarılı, ama sadece Camille'in daha bir heyecanla karşılık verse de benim büyük şehir hummam içinde bir kez daha ondan önce bitiş çizgisine varmamı bekler gibi göründüğü belli bir sınıra kadar... Bu erken geri çekilmeler ne yazık ki gerekli olduğu için onun ipek gibi yumuşak tapınağından iki kez, sunakta kurban bırakmadan çıktıktan sonra onu hileler, fısıldamalar ve jimnastik hareketleriyle üzerime çıkardım ve bir seferinde vajinal dilini keşfettiğimi sandığım rüyadaki pozisyona getirdim. Bu açıdan bakıldığında, oda hizmetçisi içeri girmeden hemen önce Camille'in parmak uçlarının bir yumuşak dokunuşu daha üzerine, sana açık havaya doğru olası bir yüksekten uçuş vaat etmem kesinlikle daha anlaşılır görünüyor; çünkü spermler bir Belçika çeşme heykelinde olduğu gibi kulaklarımdan fışkırıyor sandım.

Kızılderilim oda hizmetçisinin girişinden şüphesiz müthiş korkmuştu. Kafamla arasındaki göbek bağını koparmak zorunda kalmıştı. Fakat utanmasına rağmen bunu üzülerek yaptı, ve yavaş yavaş; ya da kamera bakışım böyle bir anın bir daha geri gelmeyeceğinin bilinciyle tam bir ağır çekim yapmayı başarmıştı. Her halükarda poposunu kaldırdı ve daha da açtığı uyluklarıyla üzerimden kaydı; anıtsı ve müthiş ayrıntılı, yeni bilim kurgu filmlerindeki uzay gemisi modelleri gibi, Mexiko City'ye dikmek istediğim o hiç yapılmamış Malinche heykeli gibi, yumuşak Kızılderili doğallığı ve nahif ihtişamıyla... Kırmızı istiridyesi simsiyah vizon demetinin içine yerleştirilmiş... Tüysüz, yusyuvarlak, yıllar önce çıkarılmış bir göz gibi dokunaklı bir biçimde hassas görünen anüsü... Kafamı içine (istiridyesine) sokmak ve dahası, ondan doğmuş olmak isterdim; dışarıda, çayırlıkta... Fakat belki de bunu istiyordum, çünkü bu onun içinde tam dokuz ay geçirmek için tek şansımdı. Böylece

doğmamış çocuklarını kocasından fazla kıskanır oldum (Yine bir araştırmacı; hayatındaki ikinci mi, yoksa beşinci mi olduğunu bile bilmiyordum.).

Oda hizmetçisinin baskınından sonra Camille'in bir an için banyoda kaybolacağını düşündüm. Fakat o bir kez daha yanıma oturdu ve göğsümdeki kılları hafifçe çekti. Bununla, o anda içinde bulunduğu durumun içinde bulunduğunu kabul ettiğini ortaya koymuş oluyordu.

"Benimle kahvaltıya gelir misin?" diye sordum.

"Bilmem," diye ani bir çıkış yaptı, kızardı ve birdenbire burnu kanamaya başlamış gibi bir eliyle yüzünü kapayarak banyoya koştu. Fakat hemen ardından, duştan fışkıran suyun vücuduna masaj yapışını, yani suyun duşakabinin duvarlarına gelmediği o tipik, şahane araları duydum. Camille'in tenindeki her damlayı kıskanıyor ve gözümü dikmiş, tavana bakıyordum. Tam da o anda bir kez daha Michael'i, Camille'in şehrine tek başıma ve çocuksuz gelmemek için kafamda yarattığım beş yaşındaki oğlumu özlemem tuhaf değil mi? Onun, altında fare olup olmadığını görmek istediği için gece bir parça duvar kağıdını söktükten sonra yan odada yatmasını istemem? Yapmacık şaşkınlığı bağışla. Camille'in şehrine varışımın hayalini Lexington Avenue'daki dairende ilk kez kaleme alırken bana bunu açıklayan sendin: Hayali oğul, onunla Klara'nın kaybım kendime açıklamaya çalıştığım bir eksiklik ve aynı zamanda -yansıtıcı-Freudyen bir parçalamanın sonucu olarak- Klara'nın kendisi; onun bedeninin o açık renk, benim tarafımdan hâlâ sevilen bölümleri, daima yanımda olmasını istediğim o kayıp çocuk... Fakat Camille'le ilişkimin bir zamanlar Klara'yla olan ilişkim gibi gitmesini istediğime göre, bu nasıl olacak? Şu anda Klara'yı düşünmemin tek sebebi, Camille'le de bir zamanlar onunla olduğu kadar (ve fantastik senaryolarımda olduğu gibi) uzun süre birlikte yaşamak istemem olduğuna göre? Sonuçta yan taraftan duşun sesi gelirken bir otel yatağında uzanmayı öncelikle Klara'yla olduğum zamanlardan biliyordum. Genel-

likle duş yapmak için benden önce kalkardı; çünkü senden farklı olarak, yapılan işten sonra organımın miskin miskin içinde durmasından ve kendini biraz daha sıktırmasından hoşlanmazdı. Klara'ya olan sevgimin Camille'le en ufak bir ilgisi yoktu. Muhtemelen beni gözeneklerinden çıkarmak için yan tarafta hâlâ duş yapan şu Camille... Onun bacaklarını açarak duşakabinin içinde duruşu ve neredeyse kaynar suyun bir kısmını en kırılgan yerlerine yöneltişi gözümün önüne geldi. Birdenbire her şeyi, son dört yılda ılan her şeyi kafamda kurduğum ve yan taraftaki duşta gerçekten Klara'nın, karımın olduğu korkusuna ve umuduna kapıldım. Hemen yataktan kalktım.

Banyo buharla dolmuştu. Duşakabinin kapısını açtım. Camille'in bedeni suyun altında, ilk LSD 'tribimin' sonundaki iri yarı kadınlar ve Meksika genelevindeki orospuların teni gibi parlıyordu (Hiçbir şey için pişman değilim, hayatımın her saniyesini istiyorum; hastalıklar, diş ağrıları, beni yapmak zorunda bıraktıkları aptalca işler ve sonradan listelenen dört yüz saat hariç...). Bakışım üzerine Camille, müstakbel bir profesörün ve iki kat annenin şahane utancıyla kızardı. Davetkâr bir hareketle, içinden su fışkıran duş başlığını gösterdi. Bana duşakabinde yer açarken ve bunun için yan dönerken, kuyruksokumunda ilk patlamamdan kalan ve tuhaf bir biçimde saklanan ya da gösterilen son bir sümüklüböcek kalıntısı gördüm. Sarıldık ve öpüştük. Sıcak şelalenin altında kremimi sırtına dağıttığımı fark etti mi bilmiyorum. Her halükarda bedenini bana ona o kadar güçlü bir biçimde bastırdı ki, heyecanlandığını ve beni bir kez daha becermek istediğini ummak için bir bahanem oldu. Fakat birdenbire bağırdı: "Fazla vaktim yok!"

"Benim de yok," dedim bir ölçüde sinirli, çünkü sonuçta şehir tiyatrosunun müdürüyle randevuma ve büyük ihtimalle şu ya da bu şekilde evli olduğu araştırmacılarından birini ya da birkaçını aradan çıkarmak pahasına da olsa Camille'le evlenmek isteyip istemediğime karar vermeme sadece bir saat vardı.

3

Birlikte otel odasından çıkarken bir kez daha, benimle kahvaltıya gelmesini rica ettim. İnatçı ve korkmuş bir hali vardı. (Sanki onu uyanmaya, ama gayet uyanık göründüğü için de ne yazık ki rüya görmeye devam etmeye zorlamışım gibi bir durumdu; nispeten daha zor bir görev...) Haklı olarak, onunla henüz tek kelime konuşmadığımı ileri sürdüm. Bu onu pek de etkilemişe benzemiyordu ve ona geçmişimizde attığım nutuklar akla geldiğinde şüphesiz kötü bir bahaneydi. Camille konuşmanın nereye varacağını zaten benim telesekreterindeki teşhirci-kayakçı monoloğumdan biliyordu. Oltama gelmişti ("Seninle konuşmadan müdüre ne diyeceğimi bilemiyorum."). Şantajı andıran zamanı kabul etmişti ("Bu gece, en geç yarın sabah..."). Fakat benim tarafımdan gelen bu aciliyetlerin ve utanmazlıkların yüzeyinin altında tek bir şey vardı ve o da tek bir şey uğruna olmuştu: Nihayet ve mümkün olduğunca hızlı bir biçimde ve fazla formaliteye girmeden düzüşmeyi kararlaştırmıştık. Önceki gece onu aramasaydım, bekleseydim, provalar sırasında arada bir burada oturan eski arkadaşım Camille'le bir kahve ya da Bad şarabı içmek için buluşmak üzere önce Heidelberg'deki yönetmenlik işine başlasaydım, hiçbir şey olmazdı; en ufak bir şey bile... Fakat ben, gönderdiğim kartlarla arzusunu uyandırmış (burada öncelikle tek bir şey gerekli, o da davet) ve ettiğim telefonla kıyafetini ayağına götürmüştüm ki gerçekten baloma gelsin. İkiyüzlülük tuvaletini üzerine geçirmişti: Kocasının ya da çocuklarından birinin dinleyebileceği telesekreter monoloğumun yarattığı öfkenin kırmızısı, kendimi buna benzer başka laubali hareketlere kaptırmamdan duyduğu yanardöner korku, beni şahsen arama ve hesap sorma cesaretinin ateş kırmızısı ipeği ve nihayet, hiçbir zaafını göstermeme konusundaki derin dekolteli kararlılığı; erken kalkarak, uzun uzun duş yaparak, saçını yıkayıp boyayarak, rujuyla silahlanarak, gözkapağı gölgesinin iki belirgin çizgisi; mücadelede savaş baltama, napa derisinden kör maskesiyle taçlandırılmış kırmızı

derili totem direğime karşı taşıdığı siyah tüyünün solundaki ve sağındaki parfüm lekeleri... Eski tecavüzcü Jean-Paul Sartre'ın öğretisi buraya kadar... İncilerimle süslü balo elbisesini hiç tereddüt etmeden Camille'in sırtından alışımdaki Cortés tarzıyla kazanılan başarı buraya kadar... Artık Honduras'ı kırıp geçirmek ya da Venezuela'da gemime körpe esir kadınlar, papağanlar ve baharatlar yüklemek üzere yola koyulmalıydım. Fakat gururun şişirdiği yelkeniyle resepsiyonun basamaklı, menekşe rengi gölünü hızla inen Camille'di; memnun ve özgür, sol elini altın kaplı küpeştede kaydırarak... En azından, bir ara katın yukasında bir bavul kayışıyla asılı kaldığımda bana duygularımı paylaşırcasına baktı; ve resepsiyonda birdenbire sinirlendi, halbuki tekrar o otele gitmeyecektik, çünkü bavulumu toplamış ve ona o sabah verilecek bir karar daha olduğunu söylemek için merdivenleri sürüklenircesine inmiştim. Kızardı, insanı şaşırtacak kadar çok... Dondurmacı, yirmi beş yıl önce! Taşkınlıklardan sonraki utancı! Sanki oda hizmetçisi hemen kapıdaki görevliye yetiştirmiş gibi... Beni odada ziyaret etmenin Camille için ne anlama geldiğini ancak şimdi anlıyordum. Kapıdaki görevliye, *karım* geldiği için otelden daha önce bildirdiğimden erken, yani hemen ayrılacağımı söyledim ve bunu yaparken Camille'in kolunu tuttum. Camille gevşedi ve bir elini omzuma koydu. Bu hareketin benim için o sabah olanların tamamıyla hemen hemen aynı değeri taşıdığını iddia etsem, tuhaf mı kaçar?

Otelde kahvaltı çoktan bitmişti ve dışarıya, sonbahar rüzgarına çıktık. Sarı yapraklar döne döne savruluyor, kaldırımda kestaneler yuvarlanıyordu. Hava bir gaz alevinin merkezi gibi koyu mavi ve şeffaf, ama insanın yaklaşan kış aylarının tadım dudaklarında hissetmesine neden olacak kadar da serindi. Otelden başlayıp şehir merkezine kadar dört şeritli bir yol oluşturan ince uzun parkın sonundaki şu koskocaman, eski stüdyo projektörlerinden birinin güçlü ışığı karşıdan üzerimize vurdu. Gözlerim kamaşmıştı, Camille'in şehriyle ilgili hiçbir şey görmüyordum ya da sadece en önemlisini, benimle kahvaltı bile etmek istemediğine göre onu hemen ve sonsuza dek

içinde kaybedeceğim bu ışık kulesinde Camille'i görüyordum. Beyaz bir kazağın üzerine beyaz bir ceket giymişti, çok güzel kesimli bir İtalyan modeli... Yelkeni... Son vedamızın gelinliği... Bu kestane kahvesi saçlarıyla Avrupa da olabilirdi, Floransa veya Milano, hatta belki Roma; *Başkalarının Zevki*'ni çekerken o yoğun iki hafta boyunca çok az vakit ayırdığım, daha dolgun, daha bilgili, daha günahkar Roma (Daha orada ve o zaman bile Klara'ya ters davranmıştım.)... Neden birdenbire bir zamanlar Camille'in yanında Campo dei Fiori'nin üstünden, İspanyol Merdiveni'nden, Villa Borghese'in parkından geçtiğim hissine kapılmıştım? Zamanında, yıllar önce K.'daki gece bahçesinde her zamanki gibi masum kalarak, sadece hayal gücüm tarafından komşusunun inleyişiyle ilişkilendirilerek *Başkalarının Zevki* fikrini aklıma getirdiği için mi?

"Neyin var? Çok yorgun görünüyorsun," diye sordu benim için hâlâ Roma'ya ait olan şaşırtıcı ve şaşkın bir bakışla.

"Yorgun mu? Gerçekten mi? Hayatımda ilk kez ne zaman Heidelberg'e geldiğimi hatırlamaya çalışıyorum," dedim bu cümlenin gitgide açılan tepeme, New Yorklu trençkotuma ve onurlu bir biçimde kazınmış olan Berlinli bavuluma uyması umuduyla. Feci yorucuydu! Çünkü sonbahar yaprakları havalanıp berrak havayı kendinden geçerek saatlerce Odins Ormanı'nda gezinmeye ve onunla (havayla) sarhoş olmaya davet ederken, bana Camille'le aramdaki bu hikâyenin anlamını bulmak için olsa olsa birkaç dakika kalıyordu; çünkü o (Camille), benimle hemen vedalaşacaktı. Camille'i ve kendimi her zaman içine yerleştirdiğim bu eskiden kalma düalist tezatlar dizisi galiba düşünce tembelliğimden ve kendimi beğenmişliğimden kaynaklanan bir anakronizmdi: Burada hayal gücünün ve serbest zihnin aşkınlığı, orada iş bölümü yapan deneysel araştırmanın içkinliği; burada benim kibar özgürlüğüm, orada Camille'in taşra yurtları; benim yaşanmış erotizmim, Camille'e atfettiğim örtbas ya da yalnızca hayal edilmiş olaylar; benim megalomanlığım, onun sahte alçakgönüllülüğü; benim harika filmlerim, onun aklı başında doktora tezi; benim vahşi Mek-

sikam, onun Sydney'deki bir aylık tatili... Yine de en azından ikimiz de bulunduğumuz şehri tanıyorduk; lisedeki ikinci ya da üçüncü yılımızda yaptığımız bir okul gezisinden... Heidelberg Şatosu'nun içinde görülebilen, dünyanın *şarapla dolu* en büyük fıçısı (221 726 litre) aklımda kalmıştı ve Camille, adını bir kadeh daha şarap içip içmeyeceği sorulduğunda "perque no" cevabını verişinden alan, Güney Tirol'den çıkma Perkeo cücesinin bugün hâlâ fıçının karşısında duran heykelini hatırlıyordu. (İçkiye dayanıklı cücelerle arasında nasıl bir ilişki vardı?) "Kentucky Fried Chicken," dedim ve on ya da on bir yaşındayken, Yeni Dünya'nın Eski Dünya'ya askeri dönüş izleri karşısında o da benimle benzer durumdaydı: Okul servisinden atılan ve geçmişin kumtaşı kırmızısı kuyusundan Avrupa'nın en büyük US Army karargahının izleri yönünde kaçarak kurtulan bakışlar alelacele KFC restoranını, önüne park etmiş Chrysler'ları ve Borgwart'ları, Patrick Henry Village'm kışlalarını ve nihayet, benim ilgimi öncelikle *Tom Amcanın Kulübesi*'ne dair anılarım nedeniyle çeken üniformalı birkaç zenciyi keşfediyordu. Camille'in ilgisi ise beslenmeye yönelik sebeplerden kaynaklanıyordu; çünkü bir kız arkadaşı ona, *Baeckerblume*'nin karikatür sayfasındaki saçlarına kemik takan, kafalarmda yalnızca klitoris kesmek ve haki giysili araştırmacıları tencerelerinde kaynatmak olan zencilerden farklı olarak bu askerlerin küçük beyaz kızlara çiklet hediye etmekten hoşlandıklarını söylemişti. Az kalsın "Ama sen bir Kızılderiliydin!" diye itiraz edecektim. O zamanlar onu preödipal körlük içinde bir lastik şerit yardımıyla kâğıttan mermi atarak vurmaya çalışabilirdim. Fakat bizi asla aynı otobüse sokmamışlardı. Liselilerin yakınlaştıkları ve birlikte bir şeyler düzenledikleri çok enderdi; aynı alanı paylaşmalarına rağmen ya da paylaştıkları için. Teneffüse çıkılan iki ayrı avlu vardı. Ancak ergenlikte sınırları aşmıştık; yani Camille'le benim ilk kez ötekinin çok uzaktan, ümitsizce ve büyük bir hevesle gitmek istediğimiz yerden geldiğine inanabildiğimiz bir dönemde karşılaşmamız şaşırtıcı değil... Onun gri sütunlar, beton levhalar ve koyu renk cam yüzeyler arasındaki bu alanda, diğer öğrencilerin arasında keşfettiğim

on dört yaşındaki yüzünde başka bir belleğin işaretini gördüm; ve Camille'in geçmişini keşfetmeye çalıştığım Meksika seyahatinin izleri Heidelberg'deki bu sonbahar gününde ne kadar netse, o zamanlar gözleri de o kadar netti: Teotihuacan'ın tapmak basamakları, büyük volkanların önündeki plato, Chiapas'ın yağmur ormanları, tekila barlarda etnologlar, fetihçiler ve jaguarlar arasında geçen geceler... Bu kadar tarihi, sınırı aşan ve gereksiz düşüncelere neden aksi gibi şimdi kapılmıştım? Tanrı aşkına, Camille ne düşünüyordu?

"Evet Georg," dedi yavaşça. Büyükçe bir meydandaki bir asma lambanın önünde duruyorduk. Birlikte kahvaltı ve en azından bir yarım saat daha sohbet etme fikrinin ters bir yanı vardı. Bir terslik vardı; bu, gözlerini fal taşı gibi açıp dehşet içinde "Senden ayrılıyorum Georg!" diye bağırmasından önce S.'de onun yanında yürürken içimde uyanan duyguydu. Soldaki yol, Neckar'ın üzerinden geçiyordu. Sağdaki sokak otelin önünden geçip gara geri gidiyordu. O yönden gelen çekimi hissettim. Bitmişti. Mantıken burada vedalaşmamız gerekiyordu. İlişkimizin kaydettiği çok büyük yeraltı ilerlemeleri sayılmazsa durumumuz, Escher'in möbius bantlarından birinin üzerinde sözde sonsuz, daima geleceğe giden yollarında sürünerek ilerleyen karıncalarınki gibiydi; yolumuzun üzerindeki belli şeyler lanetlenmişe benziyordu. Camille neden hâlâ tereddüt ediyordu? Yoksa beynim panikle hızlı çalışmaya başladığı için bu tereddütü sadece kafamda mı kuruyordum? SendenayrılıyorumGeorg ya da çok daha basit ve gerçekten makul bir biçimde: KendineiyibakGeorg. Telesekreterindeki Hamlet monoloğumla çok ileri gitmiştim. Bu acımasızca güzel sonbahar gününün ışığında daha da ileri gidebilir miydim? Boşanmamın çirkin ayrıntıları ve yakışıksız denemeyecek şekilde, Camille'le olası bir hayatın Meksika'ya kaçmadan önce fantastik senaryolarımda tuttuğum biraz karanlık hayalleri gözlerimin önündeydi. Meksika'ya... Onun yüzünden! Yeni Dünya'da Cortés yöntemini ve henüz uygulayamadığım başka birkaç kirli taktik öğrenmiştim. Camille'in kıtasına daha yeni iniş yapmıştım. Yerliler

beni ilk kez orada, vanilya kokan dümdüz sahillerinde dostça karşılamışlardı. Şimdi pes etmek mi? Hayır! Camille'in yanında asma lambanın üzerinden geçerek gitmeyi ve trafiğe kapalı alanın sonuna varmayı başarırsam, hikâyemizin muhteşem, orijinal dönüm noktaları olacağına nihayet inanmıştım. Gergin bir vaziyette karşıdaki evlere baktım; başımızın üzerindeki tramvay hatlarında, bir eczanenin vitrininde, rüzgâra karşı mücadele eden bir bisikletlinin mantosunun kıvrımlarında, zebra çizgisinin üzerine metal para rengi yapraklar serilmiş olan direkleri arasındaki gece yarısı mavi grisi tonlarındaki sığlıkta aradım. Normal büyüklükte bir bulmacanın karşısındaydım ve gizlenen şeklin çizgilerini her hücremle seziyordum. Bulmacanın çözümü bir kelime miydi? Yoksa otel odasında Camille'in mantosunu çıkarmaya benzeyen, sözsüz bir açıl susam açıl mı?

"Nerede oturuyorsun?" diye sordu birdenbire; ve çalı karmaşası da o anda çözüldü, boş yere aradığım şekil belirdi: Diz çöken Kızılderili (iz arayan, işeyen ya da doğuran) doğruldu ve bana doğru geldi; bütünüyle, evet, bütünüyle, sanki o da, yani Camille de aynı şekilde her an ayrılmamız ihtimalinden korkuyormuş gibi...

"Manhattan'da... Ve tekrar benden ayrılırsan tekrar oraya gideceğim, yirmi yıl sonra ya da bugün, bu güzel günde..."

"Harika bir gün!" diye bağırdı Camille. Sonra bu iğrenç denecek kadar isabetli cevabı telafi etmek, beni teselli etmek ya da teklifimin onda yarattığı küçük ama korkunç baş dönmesi içinde dengesini bulmak için hemen bir elini omzuma koydu. Yirmi yıl Georg! Sağ kolumu kalçasma sarıp onu yepyeni bir hayata geçişi fark etmemesini sağlayacak kadar yumuşak bir biçimde zebra çizgisine çıkararak, açıkça belli olan zaafını ve yakınlığını kullandım.

"Birkaç yıl önce sana çok benzeyen bir kadınla karşılaştım," dedim çizginin sonunda, yeni hayatımızda bütün altyazıları ve sırları kaldırmaya kararlı bir tavırla. "O kadın sana inanılmaz benziyordu."

"Onunla konuşmadın!" diye karşılık verdi Camille sitem edercesine.

"Nereden biliyorsun?"

"Aksi takdirde onun ben olduğumdan emin olurdun."

"Bugün çok mantıklısın, hoşuma gidiyor. Ama dürüst değilsin."

"Olmalı mıyım?"

"Eğer bundan bir şey umuyorsan..."

"Ne umabilirim ki?" Bakire olduğu zamanlardaki kadar alaycı görünüyordu.

"Mesele, itirafların bizi daha yüksek konumlara getirmesi... Seni yirmi yıl Georg'la tehdit ettikten sonra bana bir bak! Eskiden beri isteğim dışında Latince bildiğimi biliyorsun: *Lacrimae confessionis...*"

"Lacrimae? Ağlamalı mıyım?"

"Rica ederim öküzlük etme! Benimle konuşurken ne olur biraz çaba göster!" Onu omzumla ittim; sarmaş dolaş duruşumuzu bozmayan, yumuşak bir hareketle, o ise karşı koydu ve güldü. S.'deki yürüyüş günlerimizde de böyle dertsiz tasasız anlarımız olmuştu. On beş yaşındaki birinin "Seni asla terk etmeyeceğim!" diye bağırışı bir yetişkin üzerinde nasıl bir etki uyandırırsa -aynı anda hem dokunaklı bir biçimde inandırıcı, hem de dokunaklı bir biçimde gülünç-, en fazla yirmi yıl süreli evlilik sözüm de ikimiz üzerinde öyle bir etki uyandırmıştı. Trafiğe kapalı alan önümüzde uzanıyordu; ana caddenin Heidelberg'in eski şehir beyin çekirdeğinin ortasından geçen uzun, neredeyse bir ip kadar düz bıngıldağı... Ich meine, es gab zwischen vergiebelten, vererkerten, dachgaupigen, württembergisch renaissanceartig steinmetzgepflegten kleinen Bürgerhausern (Video kamerası olan her aile babası, mimarlıkla ilgili kelimelerimin hakkından kolayca gelecektir.) Telekom ve Douglas-Parfümeri, André Ayakkabı ve NUR Turizm Acentası; ve Camille ve ben, sabah neredeyse bomboş olan kaldırımda attığımız her adımla

kendi zamanımızda, birlikte yürüyüşümüzün daima bize ayrılmış olan alanında biraz daha derine gidiyorduk; sanki ölülerin dirilişinden sonra kendimizi mutlaka orada, böyle bir alanın girişinde bulmamız gerekiyormuş gibi...

"Bu aralar neyi araştırıyorsun?"

"Yengeçleri; tatlı su yengeçlerinin belli sinir bağlantılarını," diye açıkladı kısık bir sesle.

"Onlar geri geri yürüyorlar, gördün mü, bu mümkün! Benimle kahvaltı etmeye söz verdiğini biliyorsun."

"Evet, ama randevularını var."

"Benim de var; tek bir randevum, müdürle... Yarım saat sonra... Tiyatronun nerede olduğunu bile bilmiyorum." Cebimden müdürün yazısını çıkardım ve Camille'e adresi gösterdim. "Sen biliyor musun?"

"Çok yakında... Üç ya da dört sokak ileride..."

"O halde bir kahve içmek için vaktimiz var. Geliyor musun?"

Başını hayır anlamında salladı ve yine de kolumun çekişini seve seve takip etti. Sağ tarafta bir ayaküstü Tchibo kafe keşfetmiştim ve -eğer bu, birlikte geçecek yirmi yılın kayıtsız şartsızlığı konusundaki teklifimin derinlemesine etkisi değilse- geri dönen geçmişin güçlü telkininden Camille de kaçamazdı. Böyle bir alanda böyle bir kafe bizim için, Kim Novak'ın topuzu ya da Hitchcock'un *Vertigo*'sundaki bir seguoia ağacının heybetli gövdesindeki bir kesik gibiydi: İçinde, zamanın zihnimize yazılı olduğu helezonik yapının ortaya çıkarılması... Böyle bir anda bellek, helezonun kıvrımları üzerinde merkezden çevreye doğru kayan ve zamanın amansızca izlemek zorunda olduğu bir sümüklüböcek kabuğu kıvrımının üstünde hayatı ikiye ya da en azından dörde bölen o kesişme çizgisinin birbirine bir ağaç halkası milimetresi uzaklıkta olan noktalarını birleştiriyor gibi görünen parmak ucuna benziyordu. Daha dün böyle bir kafede geleceğimiz için (Seni asla terk etmeyeceğim!) kavga etmiştik, daha dün S.'nin beyin çekirdeğinde kol kola dolaşmıştık.

"Bu bizi tekrar Sartre'a getiriyor," dedi Camille gülümseyerek, yuvarlak ve artık siyah değil beyaz olan masalardan birinin kenarında durduğumuzda.

"Bir kitap yazarsa hatırlanacağını düşünüyordu. Şu entelektüel kafelerinden birinde takılan, komik bir tip olarak hatırlanacağını..." S.'deki çeyrek yüzyıl önceki arzla karşılaştırılınca Heidelberg'deki o müessesede satılan kahveye yakın ürünlerde şaşırtıcı bir çeşitlilik vardı; mesela buharlı ütüler, kravatı üzerinde gömlekler, değiştirilebilir kapaklı tıraş köpüğü tüpleri, çok parçalı çatal bıçak takımları, Adventure Knitwear marka pijamalar ve CD-ROM oyunları... Plastik kahve kaşıkları ekoloji bilinciyle tamamen ortadan kaldırılmıştı. Her şey daha aydınlık ve daha sempatik görünüyordu, özellikle de Camille ve ben; ama birbirimize yakın ve mecburen hareketsiz olarak yaklaşık üç dakika karşı karşıya durduktan sonra, bütün bir çeyrek yüzyıl düşüncesine katlanmak kolay olmadı. Çünkü bu yalnızca, aşağı yukarı Orwell yılının içinden geçen zaman eksenindeki bir yansımaydı, aynanın yürüyerek geçişi değil... Camille'in elleri eskisi kadar bakımlı ve biçimli olsa da, kadınsıdan çok annemsi görünüyordu; neden diye sorma. Gözlerinin altındaki kırışıklıklar gün ışığında net bir biçimde ortaya çıkmıştı. Ağız açısının aşağıya doğru uzantısındaki derinin ve kasların, o beş ya da on yıl içinde yüzümüze maskemsi bir ifade verecek olan yumuşaklığı... "Alman işgal ordusu 1943'de Paris'in her yerine Tchibo merkezleri açsaydı, belki Sartre'ın garsonu da olmayacaktı," diye bağırdım dehşetle. Bazı müşteriler ilgiyle bana bakmaya başlamışlardı. "Biliyorsun, şu garson olma komedisini oynayan garson..."

Camille, askeri bayrakların üzerine Tchibo kahve çekirdeğini çizdiğim için beni azarladı. Aslında bu, kafamın içindeki bir şeydi; sonuçta beni kendi yazdığım oyunun yönetmeni olarak, eski bir film yönetmeni olarak bulduğundan daha da korkak buluyordu.

"Ayaküstü kafeye son gelişimizden beri her şey çok değişti," dedi Camille istifini bozmadan.

"Ama hiçlik hâlâ varlığın kalbinde oturuyor, bir kurt gibi!" diye itiraz ettim; o ise buna karşılık ağzını bile açmadı. Belirgin bir barışçıllıkla tereyağlı simitlerimizi ısırdık (burada oturmak için ağır basan sebeplerden biri), kahve içtik (Vanilya, ahududu, tarçın ya da kakao tadı arasında seçme şansı yok.) ve ötekinin niyetini olabildiğince hızlı ve gayrı ciddi bir biçimde nasıl bozabileceğimizi düşündük.

"Son kartımdan sonra neden bana hiç yazmadın?" dedim sonunda.

"Yeterince saçma sapan bir karttı, öyle değil mi?"

"Öyle..."

"Lacrimae confessionis?"

"Sevinç gözyaşları... Bir anlamda sonradan acısı çıktı," dedim (Gözyaşları; Mexiko City'deki bir telefon kabinindeki köpek gözyaşları!)

"Sana yazmadım Georg, çünkü senin şu kimyagere çok acıdım. Judith'le değil de bir başkasıyla evlenmek istemene içerledim."

"İyi ama sen Judith'i tanımıyordun bile!"

"Judith bendim!" diye bağırdı sadece onun tarafında yığın halinde duran Badlı entelektüellerin dikkatini çekerek. "O zamanlar Judith'dim. Bana benzeyen kadınla ne zaman karşılaştın?"

"Dört yıldan fazla oluyor..."

"Berlin Film Festivali'nde," diye kesti sözümü. "Bir kafede... 1993 şubatında..."

"Çok bitkin görünüyordun! Ve şimdikinden yaşlı!"

"Düşük yapmıştım. Yedinci ayda... Neredeyse ölüyordum," dedi Camille başı önünde.

Aklıma ondan doğmuş olmak şeklindeki delice isteğim geldi (Burada, etnopsikanalitik kataloguna bak.). Saklandığı şahane yerlerin salınarak üzerimden geçişi yarım saat önceydi; insafsızca ve hırsla, ben goncasının iki, hayır, üç kez kan, acı ve ölüm tehlikesiyle yeni bir hayat için açışına dair yeni bir düşünce daha

sarf etmeden önce (Sonuncusu şiir albümün için...)... Ansızın, Camille senaryosunu çarparak kapatan ve ilk olarak "Sana hep aşıktı!" açıklamasını yapan Klara'yı önümde gördüm. İlk kez kendi kendime, Camille bana hep aşık olsaydı, Klara'yla evlenmemden sonra ne yapardı diye sordum. Nscho-tschi, bakire gelin olarak ölmüştü. Malinche, anne olarak hayatta kalmıştı. Peki Camille beni, belli ki sadece peronlardaki veda sahnelerinde öpmek amacıyla terk ettikten sonra bana ne kalmıştı?

Bu tip kurgularla yüklü olarak ve onların verdiği sevinçle, Camille'in Nscho-tschi marka bir sigara yakabilmesi için dışarıya, trafiğe kapalı alana çıktık. Yeniden sigaraya başladığını, yıllardır içtiğini, ama kendini kontrol ederek az içtiğini açıkladı ve benim bırakmış olmama hayret etti. Ona World Trade Center'ın önünde soğuktan titreyerek izmaritlerinden alelacele nefes çeken yöneticilerden bahsettim; Soho'dan Harlem'e kadar bütün kül tablasız restoranlardaki korkunç bakışları, vitamin haplarıyla ve hazır yemeklerle yaşayan ve insanın önlerinde gerçekten hiçbir zaafını göstermek istemediği, acımasızca misyonerlik yapan, yağ bağlamış, ama nikotinsiz göt kemanlarıyla eziyetli karşılaşmaları anlattım; bu konu bana daha saatlerce yeterdi, ama tabii ki her şeyden önce Greenwich Village'daki pazar öğle sonramızı düşündüm. İki yıl önceydi! Bana en sevdiğin feministle yapılan ve kadının, kendisinin de geri zekalılar başkentindeki sigara karşıtı teröre yenik düşüp arındığını anlattığı ve belli ki hiçbir gerekçe ya da arada herhangi bir bağlantı olmaksızın, meme düzmenin istatistiksel olarak da kanıtlanan artışına sevindiğini sözlerine eklediği röportajı okuduğun o Viyana tarzı korunan kafeden (Kül tablalarıyla; Avrupa'dan bir koku ve esinti!) Camille'e söz etmeli miydim? Feministin bununla, sigara içmeyen biri olarak gelecekte nikotin bağımlılarıyla cinsel ilişkiye girme fikrine soğuk baktığını ifade etmek istediği yolundaki açıklaman, benimkinden daha orijinaldi. Camille için bu düşünce silsilesini de şeffaflaştırmak, bana fazlasıyla riskli geldi. Ayrıca zaten tiyatronun önüne varmıştık. Camille helezonik, buzlu camlı havadan içine son bir nefes çekmek için ağzını açınca dilinin pembeliği beni o kadar heyecanlandırdı ki, bu

dilin üzerindeki nikotin tabakasının tadını, kısa bir süre önce neredeyse aynı renkteki yerde bulunan hafif çiş izinin üstesinden gelmeme yardımcı olan ve şimdi hızla haz seviyesine yükselen küçük bir nefse hakim olma eşliğinde aldım. Aşktan söz ediyorum! Bunu unutmamalısın! Kırkını süren, uzun boylu bir kadınla şu trafiğe kapalı alanlardan birinde -üstelik ön cephelerinin arkasında insanların yapabileceklerine ve yaptıklarına rağmen Tittenfick kelimesine daima kızabilir (alan, kadın)- kol kola dolaşmanın bana muhteşem ve harika gelmesini sağlayan başka ne olabilirdi ki?

"Lütfen sen de gel!" dedim bu yüzden, tiyatronun girişinde bulunan, o son nefesten ve öpüşmeden hemen sonra vardığımız döner kapıda. "Tiyatroyla çok ilgilenirdin. Lisedeyken yetenekli bir oyuncuydun!"

Bana hüzün ve heyecanla baktı. Daha önce de sık sık böyle göründüğü olmuştu. Fakat ben, heyecan kısmını hiç bu kadar iyi seçememiş ve bu kısımla anlaşamamıştım. Bana alelacele sarıldı, bu veda sarılmalarını ne kadar iyi biliyordum! O yüzden artık şaka kaldıramadım; onu kendime bastırdım, bir elimle ceketinin altında pantolonunun anlayışlı bir biçimde lastikli olan belini aradım ve o kadar derine ulaştım ki, neredeyse ateşini bile ölçebilirdim. Sonuçta ona yirmi yıl sözü vermiştim! Camille neredeyse kendi isteğiyle peşimden gelip ateşli döner kapının cam ve krom çevrintisinin içine girdi. Birbirimize karmakarışık sarılmış bir vaziyette fuayeye doğru sendeledik; o kadar büyük bir hızla girmiştik ki, ancak üzerinde Woyzeck oyununun fotoğraflarının olduğu bir afiş duvarının önünde ayağa kalkabildik; aynı şekilde kendisi de ancak orada ayağa kalkabilen tiyatro müdürünü, Dr. Erwin Sandberger'i düşürmeden... "Bay Graf, değil mi? Böyle dans ede ede içeri girmeniz ne güzel!" diye bağırdı Dr. Sandberger (Beni bu kadar çabuk tanıyışı -sırf gazetedeki fotoğrafımdan ve bu karışık şartlar altında-, benim için bugün hâlâ bir muammadır.). "Yoksa gönderildiniz mi?" diye ekledi; çünkü Camille ya beni boğmak için, ya da dengeyle ilgili sebeplerden dolayı sağ eliyle ensemi kurcalıyordu.

"Onu içeri sürüklemek zorunda kaldım!" dedi Camille soluk soluğa. "Bunu ancak zor kullanarak yapabildim. Yoksa asla size gelmezdi. Taşradan nefret eder!"

Vay canına! Tatlı su yengeçlerinin, zihinsel iletkenliği üzerinde olumlu bir etkisi vardı!

"Bana çok hoş bir mektup yazan Dr. Sandberger, şehir tiyatrosu müdürü, Dr. Camille Sesemann-Graf, eşim," diye takdim ettim. "Beni az önce gardan aldı, uzun zamandır görüşmemiştik."

"O halde bana elinizi uzatmanıza gerek yok," dedi Dr. Sandberger yine de boynumu bırakıp ona elini uzatan Camille'e. "Demek siz uzun zamandır Heidelberg'desiniz?"

"Öyle de denebilir," diye karşılık verdi Camille ve bana anlamlı bir bakış attı; daha doğrusu o bakışı derine batan, şefkatle sivriltilmiş, yalpalamama ve artık başa çıkamamama neden olan bir ok gibi gönderdi: Çünkü daha şimdiden Sandberger'in yanında yürüyordu ve benim de -bavulum tarafından engellenerek-, tiyatro salonu ve vestiyere doğru kıvrılan dar, uzun koridorda onları takip etmekten başka çarem kalmamıştı. Anladığım kadarıyla ikisi tantanalı bir biçimde susamurları hakkında konuşuyorlardı. Susamurları üzerine söylenecek ne olduğunu bilmiyorum ve taş çatlasa bir dakika içinde nasıl olup da bu konuya gelebildiklerini de anlamıyorum, ama böyleydi işte... Dr. Sandberger'in Camille'in uğursuzluğunu ve fettanlığını (susamuruvariliğini?), böylece de durumumun ciddiyetini ve eğlenceliliğini anında anlamışa benzemesi beni etkiledi. Camille'i ilk etapta allahtan çok az erkek anlar ve arzular. Buna karşılık senin o her erkeğin ya da kadının ilk bakışta aşık olduğu, mükemmel, egzotik, krizanteme benzeyen Japon arkadaşın Chie'yi ele al. Ama tabii önce Camille'i ele alabilmen gerek (İki parmak önde, bir parmak geride; seni tanıyorum.); kimbilir, belki de çok yakında Camille'in kesekağıdına koyup ya da scan edip sana yollayabileceğim bir fotoğrafı geçer elime. Camille'in her şeyden önce, yabancı bir kıtayı önceden sezen ve bunu yapmayı büyük bir kolaylıkla hayal edebildikleri için o

kıtayı spontane bir biçimde kırıp geçirmek isteyen kaba ve kendinden emin adamların ve canavarı andıran lezbiyenlerin ilgisini çektiğini söyleyebilirim, oysa Dr. Sandberger ve benim gibi sanatçı ruhları tek bir şey ister: Aynısını, ama usul usul... Dr. Sandberger'den özür dilemek zorundayım. Pahalı takım elbiseleri ve dansla kontrol edilen hareketleri seviyor gibi görünen ve bizi çok önemli bir konuşma için bürosuna davet eden, altmışlı yaşlarının başındaki bu kara kuru adamı sana uzun uzun ve büyük bir zevkle anlatabilirdim. Fakat tiyatrodayız ve bütün gayretimizi göstererek olayın özüyle yetiniyoruz:

Büyük pencereleri bir kilisenin ya da başka bir tarihi binanın kumtaşından duvarlarına neredeyse bitişik olan, ruhsuz, aydınlık bir büro... Duvarlarda birkaç oyun afişi... Cam yazı masasının arkasındaki vapur koltukta DR. SANDBERGER, müdür... Onun önünde, aynı oturma koşulları altında CAMILLE ve GEORG; daha yeni sevişikleri ya da hemen sevişmek istedikleri ya da her ikisinin de söz konusu olduğu izlenimini bırakan, orta yaşlı, huzursuz görünen bir çift... GEORG'un ayaklarının dibinde üstü kazınmış, deri bir bavul... İkisi de mantolarını katlayıp köşedeki kırmızı, deri bir koltuğun üzerine koydular.

DR. SANDBERGER: Kahve?

GEORG: İyi olur.

CAMILLE: Çok iyi olur.

Dr. Sandberger kısa bir süre için bürodan çıkar.

GEORG: Susamurları! Nereden aklına esti?

CAMILLE: Eşim! Dr. Camille Sesemann-Graf!

GEORG: Tekrar tiyatroda oynamak istediğini sanıyordum.

CAMILLE: Sen neden yeni bir film çekmiyorsun?

GEORG: Bir filmde mi oynamak istersin?

CAMILLE: Bana karından söz et.

GEORG: Avustralya nasıldı?

CAMILLE: Film çekmek artık hoşuna gitmiyor mu, yoksa sana para mı vermiyorlar?

DR. SANBERGER *geri döner*: Bize hemen kahve getirecekler. Demek birbirinizi uzun zamandır görmediniz?

CAMILLE: Uzun zamandır Heildelberg'de oturuyorum.

GEORG: O yüzden de teklifiniz çok cazip... Camille burada üniversitede çalışıyor; bense havada, Frankfurt Havaalanı'yla JFK Airport arasında...

DR. SANDBERGER: Bu şüphesiz çok zor...

GEORG: Öncelikle de çocuklar nedeniyle!

DR. SANDBERGER: Çocuğunuz mu var?

GEORG: İki kız...

CAMILLE: Bir oğlan ve bir kız...

DR. SANDBERGER: Dört çocuk, ne güzel...

GEORG: Hayır... İkizler... İki ikiz, yani bir ikiz çifti...

CAMILLE: İkiz gibi görünüyorlar, ama aralarında bir buçuk yaş var. Georg hâlâ jetlag'le mücadele ediyor.

DR. SANDBERGER: Jetlag mi? Berlin'den geldiğinizi sanıyordum.

GEORG: Berlin'le Heidelberg arasında büyük bir jetlag yaşanıyor, sizce de öyle değil mi?

DR. SANDBERGER: Evet, yani şimdi, siz söyleyince... Bunu derinleştirmeliyiz.

GEORG: Heidelberg'de düşünülürken daha Berlin'de çamurlar içinde yuvarlanılıyordu.

DR. SANDBERGER: Ve bugün yine benzer bir durum söz konusu, öyle değil mi? Bunu inanan bir taşralı olarak söylüyorum.

GEORG: Bunu da derinleştirmeliyiz.

CAMILLE: Derinleştirmek, evet... Georg çamurdan her açıdan etkilenir! Ondan Çamurkent'ten, doğduğumuz yerden bahsetmesini isteyin.

DR. SANDBERGER: İkiniz de Çamurkent'te mi doğdunuz?

CAMILLE: Biliyorsunuz, Bouville... Bouville her tarafta...

DR. SANDBERGER: Le Havre, buydu! Konuyu hemen "Bulantı"ya getirmediğim için kusuruma bakmayın.

CAMILLE: Ama bunu nasıl yapabilirdiniz ki?

DR. SANDBERGER: Röportaj nedeniyle... Ah, kahve geldi!

Bir tiyatro görevlisi kahve servisi yapıp çıkar.

DR. SANDBERGER: Nerede kalmıştık? Ama hiç nazik değilim, aslında size üniversiteyi soracaktım. Orada ne iş yapıyorsunuz?

GEORG: Nörofizyoloji üzerine uzmanlaştı. Yakında doçentlik sınavını verecek.

CAMILLE: Orası henüz belli değil... Uzun bir süre işsizdim ve yurt dışındaydım.

DR. SANDBERGER: New York'ta mı?

GEORG: Bu aralar yengeçleri araştırıyor.

CAMILLE: New York sayılmaz.

GEORG: Bu biraz korkunç, ama çok önemli... Yengecin kabuğunu kesiyor ve beynini açıyor. Belli sinir uçları kesiliyor. Sonra araya bir mikroçip takarak tekrar bağlanıyor. Mesele, beyinden çevredeki sinirlere giden emirleri çiplerin üzerinden doğru bir biçimde iletebilmek... Anlıyor musunuz, burada büyük bir umut var, mesela kısmi felçliler için... Yalnız eğer bu işe yararsa, geri geri yürümemelerine dikkat etmek gerekiyor. Ne olursa olsun bu, elektrotlarını çağa uygun tutan bir araştırma...

DR. SANDBERGER: Uğraştığınız bilimle ilgili hafif düşünceleri mi var?

CAMILLE: Özellikle de sinirlendiğinde... Ama sonra kafası netleşiyor. Eskiden matematikçiydi.

DR. SANDBERGER: Matematik konulu filmleri olağanüstü ilginç buluyorum.

CAMILLE: Benim en çok hoşuma giden "İngiltere

Seyahati"ydi. Belki de Georg'un İngiliz'e benzer hiçbir yanı olmadığı için...

DR. SANDBERGER: Gerçekten mi?

CAMILLE: Bana karşı antenleri her zaman açıktı, eğer ne demek istediğimi anlıyorsanız...

DR. SANDBERGER: Anlamaya çalışıyorum. Bu arada ben televizyon filmlerini sinema filmlerinden daha çok seviyorum. Cantor filmi çok orijinaldi.

CAMILLE: Georg Cantor mu?

DR. SANDBERGER: Kesinlikle... Neden soruyorsunuz?

CAMILLE: Çok zaman önceydi.

DR. SANDBERGER: "Le Cinema de Jean-Paul"ü büyük bir heyecanla bekliyorum.

CAMILLE: Ben de...

GEORG: Bu konuda sizden fazla bilgisi yok. Bu sadece bir proje...

DR. SANDBERGER: Ama siz mayısta çıkan röportajda bu konuyla ilgili çok şey söylediniz.

GEORG: Bununla yapımcıları etkilemek istemiştim. Şu ana kadar bunu yeterince iyi yapamadım.

DR. SANDBERGER: Final sahnesini çok güzel buluyorum: Odada piyano çalan annesinin etrafında hoplayıp zıplayan ve kafasında "sinema" yapan küçük Sartre...

CAMILLE: Sonunda hep kadınların etrafını sararlar.

DR. SANDBERGER: Derine inen bir görüş! Eşinizi bu senaryoyu da oyunlaştırması konusunda ikna etmek istemiyor musunuz, en azından yapımcı bulamazsa?

GEORG: İşe yaramaz ki... Bu tamamen görüntülerin üst üste gelip birbirini silmesine bağlı... Küçük Jean-Paul'ün o zamanki bulvar sinemalarının kahramanlarından öğrendiği jestlerin ve yürüyüşlerin sonraki zamanın manto ve eskrim entelektüeli Sartre'a nasıl geçtiğini görmek gerek. Burada, genç yaşında dul kalan annesi piyanoda Chopin'in etütleri biçiminde bir sound-

track temin ederken büyükbabasının cetveliyle eskrim pandomimleri yapan ve iç "filmlerinde" insanlığı kurtaran Jean-Paul... Orada...

DR. SANDBERGER: Résistance'ın[4], her durumda bir filmde eskrimci olarak kullanılacağını bildiği korkusuz entelektüel Sartre...

CAMILLE: Ya da herhangi bir çulluğun üzerine binip chere Simone'a kötülük etmek için küçük çük-kılıcıyla birdenbire tekrar ortaya çıkan savaş sonrası kahramanı...

GEORG: Vay canına! Filmde bunları da göstermek isterim!

DR. SANDBERGER: Herkes film çekmek ister. Sartre bile istiyordu ve yapamadı.

GEORG: Her zaman değil denemez. "Oyun bitti" çok güzel...

DR. SANDBERGER: Buna karşılık Freud senaryosu daha az güzel... Ama biz uğursuz 'burada' ve 'bugün'den bahsedelim. İyi tiyatroculara ihtiyacımız var. Sartre çok yetenekli bir dram yazarıydı.

CAMILLE: Georg çok yetenekli bir bilim adamı olabilirdi.

DR. SANDBERGER: Bunun yerine film çektiği için üzülüyor musunuz?

CAMILLE: Bir aileye bakmamız gerekiyor. Oyuncu ücretlerini konuşurken bunu dikkate almalısınız. Yoksa buna tabii ki üzülmüyorum, hayır, o da çok çalışıyor ve çok da disiplinli...

DR. SANDBERGER: Sesinizde biraz hayal kırıklığı var gibi?

CAMILLE: Daha radikal olabilirdi, daha az analitik; sizce de öyle değil mi?

DR. SANDBERGER: Siz bir bilim kadını olarak, polemik yapmasını mı isterdiniz?

CAMILLE: Demek istiyorum ki, bunak bir çağda yaşıyoruz, o yüzden de analitik olan yanlış değil...

---

[4] Résistance: İkinci Dünya Savaşı'nda Nazi işgaline karşı örgütlenen Fransız Direniş Hareketi (Ç.N.)

GEORG: Bunak, evet... Beyin ölümünden söz etmek isterim.

CAMILLE: Söylemek istediğim şuydu: İnsan akıllı olmalı, ama aynı zamanda da sözünü geçirebilmeli, etkili olmalı, öyle değil mi?

DR. SANDBERGER: Sahneleme çalışmalarına siz de katılacak mısınız? Bu bir endişe değil, aksine; bana çok ilginç geliyor. Görüyorsunuz ki Brecht düşüncesine hâlâ biraz bağlıyım.

CAMILLE: Georg, Brecht'ten nefret eder!

DR. SANDBERGER: Gerçekten mi?

GEORG: Kısa bir süredir diyelim.

DR. SANDBERGER: Ama Eisenstein'ı seviyorsunuz. Oyunda filmden parçalar kullanır mıyız?

CAMILLE: İkisi de ahlaksızdı. Ama Eisenstein cana yakın, Brecht ise itici...

DR. SANDBERGER: Görünen o ki kadınlara göre öyle değil...

CAMILLE: Cinsimizin tamamını küçük görmeyin. Kadınlar onu seviyorlarmış! Kim uyduruyor böyle cümleleri? Kansız, puro izmariti kokan Cermenler...

GEORG: Artık sigara içmediğim için inanılmaz seviniyor.

CAMILLE: Evrensel beyin ölümüne de inanıyor musunuz?

DR. SANDBERGER: Gazeteleri tehdit ediyor gibi görünüyor; televizyon kanallarını, sinemayı...

CAMILLE: Tiyatroyu...

DR. SANDBERGER: Tiyatroyu sevmez misiniz?

GEORG: Çok sever. İyi bir oyuncu olabilirdi. Biliyor musunuz, biz birbirimizi besliyoruz.[5]

DR. SANDBERGER: Bu, biçimsel olarak hissediliyor.

CAMILLE: Gerçekten mi? Hissediliyor mu?

DR. SANDBERGER: Üzerimde hiç harcanmamış etkisi bıraktınız. Demek istiyorum ki ikizleri, hayır, çocukları olan bir çifte göre...

[5] Yazarın kullandığı "befruchten" kelimesi, beslemek aynı zamanda "döllemek" anlamına gelmektedir. (Ç.N.)

GEORG: Kopya koyun yılında yaşıyoruz, insanın kafası allak bullak oluyor. Çocukların adları Monika ve...

CAMILLE: Georg...

DR. SANDBERGER: Georg mu?

GEORG: Georg...

CAMILLE: Benim fikrimdi. Biraz rahatsız edici olabilir.

DR. SANDBERGER: Hiç de değil... Küçük Georg da yönetmen olursa, ölümsüzlüğün başlangıcı elimizde demektir.

CAMILLE: Benim düşüncem de aynen buydu. Georg da karşı çıkamadı.

GEORG: İkimiz de çıkamadık, iki Georg da çıkamadı.

DR. SANDBERGER: Savunmasızlık üzerine biraz daha konuşalım. Savunmasızlık ve ihanet üzerine... Yani oyunumuz üzerine...

CAMILLE: Malinche...

GEORG: Dr. Sandberger bana Broadhurst Theatre'daki oyuna gittiğini yazmış. Bunu sana söylemiş miydim?

CAMILLE: Nasıl buldunuz? Pardon, iyi bulmuş olmalısınız. Sizi bu kadar etkileyen ne oldu? İhanet mi? Yoksa savunmasız bir kadının, eğer mahvolmak istemiyorsa tek çaresinin ihanet olduğu düşüncesi mi?

DR. SANDBERGER: Hem o, hem de ihanetin neredeyse gerekli oluşu... Bilinmeyen ve korkunç bir şeye yönelişi temsil etmesi, gerekçesi ise kendi kafesini parçalama isteği...

CAMILLE: Acizliğin altından kalkmak!

DR. SANDBERGER: Malinche, kurban ve suçludur.

CAMILLE: Kaybediyor, ihanet ediyor; ama yine ihanet edecek. Aynı zamanda doğurgan da...

DR. SANDBERGER: "Alien"ı doğurmalı, halkını kırıp geçiren terör yaratığını...

CAMILLE: Ona ne kaldı? Bir düzine kadınla birlikte Cortés'e hediye edildi, beş altın yumurtanın yanında...

GEORG: Ördek...

CAMILLE: Ördek mi? Emin misin? Peki tamam: Beş altın ördeğin yanında! Çok kabiliyetliydi ve dile yeteneği vardı.

DR. SANDBERGER: Günümüzde bilim kadını olabilirdi!

CAMILLE: Kesinlikle... Başlangıçta Cortés ona kendi milletinin erkeklerinden daha az korkunç gelmiş olmalı.

DR. SANDBERGER: Siz gerçekten sahneleme çalışmalarına katılmalısınız. Filmden alınacak parçalar için olan izin devam ediyor mu?

Alien, Blade Runner *ve* Star Wars *gibi yeni bilimkurgu filmlerinin video kopyalarından, ama aynı zamanda da NASA belgelerinden ve eski karanlık kült filmlerden parçalar alıp birleştirerek yaptığım ve Mars insanlarının, kozmik elektrik süpürgelerinin, dönen kül tablalarının ve benzeri şeylerin dünyaya saldırılarını gösteren film montajının kullanımının, gösterim tiyatroyla sınırlı kaldığı sürece oldukça yasal olduğunu bildiriyorum. CAMILLE biraz şaşkın görünüyor. Fakat DR. SANDBERGER'le arasındaki işyeri konuşmasının devamında, Richard'ı ve beni film projeksiyonlarını oyunda kullanmaya iten düşünceye çabucak (ve neredeyse fark ettirmeden) alışıyor: Yani, Kızılderililerin İspanyol'un gelişiyle geçirmiş olmaları gereken şokun ancak, sinemanın, icat edildiği günden beri hayalini kurduğu gibi UFO donanmalarından biri gerçekten dünyaya düştüğü takdirde hissedeceğimiz korkuyla kıyaslanabilir olduğu fikrine... DR. SANDBERGER süslü sözlerle, genç dram yazarı Richard Snyder ve (artık pek de genç olmayan) BENİM tarafımdan New York'taki Broadhurst Theatre'da sahnelenen oyunu izlediğini anlatıyor. Ticari unsurları yüksek kültür unsurlarıyla birleştiren saf Amerikan tarzının onu ne kadar etkilediğini özellikle belirtiyor. Sonuçta Broadhurst'ün 1995'ten beri sahnelenen ve Patrick Stewart'ın, televizyon dizisi Star Trek'in uzay gemisi kaptanının Prospero'yu oynadığı* Tempest *oyunuyla başarı kazandığını ve* Malinche*'in, içine yerleştirilen bilimkurgu filmi projeksiyonlarıyla komik bir biçimde tam da bununla bağlantılı olduğunu söylüyor. -'BEN'İMİN kısa itirazı: "Daha 1921'de* Tarzan of

the Apes'*i oynuyorlardı.*" -*CAMILLE itirazımı görmezden gelerek, (gerçekle tam bir ruhsal uzlaşma arayan) bilimkurgu sinemasının günümüzde tek bir şey hayal etmek istediğini söylüyor: Dünyalar arasındaki savaş... Kesinlikle ihtiyaç duyulan amansız düşmanın 1989'dan sonra evrenin derinliklerinden geri gelmek zorunda kaldığını belirtiyor. DR. SANDBERGER, Azteklerin tarihiyle olan ilginç bağlantının işte tam da bu noktada ortaya çıktığını, çünkü sonuçta onların da faciayı beklediklerini, gökyüzünde ateşten işaretler gördüklerini ve korkunç tanrıların geleceğini tahmin ettiklerini iddia ediyor. Bu şaşırtıcı paralelliğin nereden geldiğini kendine sorduğunu söylüyor. 16. yüzyıl başının Aztek kültürünün Batı'nın üçüncü bin yılın doğrudan başlangıcındaki muzaffer glasnost-sonrası-geç-kapitalizmiyle nasıl bir ortak noktası olabilir?*

"Beyin ölümü!" diye araya girdim; ama Dr. Sandberger ve Camille çok ciddi bir biçimde, senin bana Meksika'da açtığın antropolojik derinliklere dalmışlardı. Onlar durmadan kendi mesleklerinden bahsederlerken, bütünü arayan bir kameranın utanmaz dikizciliğiyle yarı profilden Camille'in yüzüne baktım. Bakışımı; bizi S.'ye, ayaküstü kafeye ya da dört boyutlu evren zamanının dünyevi soyumuzun katlanılmazlığını kanıtlayan başka bir koordinat noktasma geri götüren o zaman tüneli bakışını hissetti. *'Peki mesele nedir?'* diye düşündü çok yüksek sesle; Dr. Sandberger ise o sırada, kültürdeki dayanılmaz dereceye varan sıkıntıdan söz ediyordu: İspanya'dan kaçan Cortés için de durum böyleydi, kemikleşmiş ve katı toplumsal düzenlerinden kendilerini kurtaramadıklarından, absürd kurban ayinlerinde binlerce insanın kalbini bedeninden ayıran Azteklerin için de... Camille ve ben şimdi, otel odasındaki yatakta birbirimizin içine işledikten sonra galiba, zar zor okunan altyazılar safhasından doğrudan telepatik iletişim safhasına geçmek üzereydik. Bütün o kırışıklıkları, kozmetik rötuşları, kızarıklıkları ve gölgelendirmeleriyle kırk yaşında olan güzel yüzüne baktım, sanki göğüslerinin ipek kılıfı söz konusuymuş gibi yanaklarının çıplak derisini arzuladım ve burun deliklerinde mutlu olabilecek özel, ince bir çift organa sahip olmak istedim; bir yandan da telepatik

kanal üzerinden bir sürü belirleyici soru gönderiyordum: Az sonra Dr. Sandberger'in Uzay Gemisi Şirketi'ni terk edince (bu gezegenin güneşli sonbahar atmosferine ışınlanınca) imalarının aksine BENİMLE, dünya dışı Georg'la diyaloğu sürdürecek miydi? Ülkesine -bundan hiç olmazsa evini, küçük bahçesini, araştırmacı kocasını ve şu anda boğa otlarının arasında her şeyden habersiz oturan ve tamagotchi'leriyle oynayan kor gözlü çocuklarını anlıyorsak- korku, yıkım ve yabancı bir din getirme riskini göze alarak kendini bir ya da birçok kez daha, -yeni televizyon dizilerinde beyin ölüleri için söylendiği gibi- nörolojik açıdan yüceltilen taşralı Kızılderili-doğallığının benim fetihçi, kibar, üzeri mukoza zarı kaplı dokunaçlarımla evlendiği tuhaf ayinlere bırakacak mıydı? Ve eğer bu olmayacaksa, bütün bunları istemiyorsa ve istemediyse ve istemeyi istemiyorsa; iki saatlik gerdek sabahımız boyunca benim ona sömürgelerde görülen bir salgın hastalık bulaştırmam ya da korkunç, terbiye edilmesi kesinlikle mümkün olmayan bir piç vermem ya da her ikisini de yapmam arasında onun için neden hiçbir fark yoktu? Gündemdeki ülkeler nedeniyle, korunmasız vajinal ilişkideki AIDS riski 1:200'dü. Buraya kadar oyuncu, sadık eşi yenmişti. Annelik ve biyologluk şeklindeki iki kat mesleğiyle, döllemeyle ilgili olarak bu yüzyılın bütün büyücülük bilgisine sahipti ve kesinlikle görünmez bir biçimde korunmuş ya da rektum ısısı ve (kutsal!) rahim sıvısının durumu nedeniyle kendini o zaman için vurdumduymaz saymış olabilirdi. Fakat her şeye katlanmış, her şeyi içinden atmış ve unutmuş da olabilirdi; tıpkı benim *Alt Heidelberg* yazısının altında geçen o iki saatte yaptığım gibi... Telepatik sorum üzerine bana attığı bakışta yine o kesinlikle bir savaşçının bakışındakine benzeyen yoğunluk vardı. Bu bakış öncelikle, onun sorduğum çoktan seçmeli soruları yanıtlamaya meyilli olmadığını ifade ediyordu. Birkaç dakika önce Dr. Sandberger'e birbirimizi beslediğimizin hissedilip hissedilmediğini soruşu aklıma geldi. Son olarak, gerçekten Georg adında bir oğlu olup olmadığını (ve eğer varsa, bunun delice sebeplerini) bilmek istiyordum. Ve Dr. Sandberger'le ateşli tartışmamızın finaline gelmeden hemen önce, Camille'in karşı

sorusunu ne tahmin etmek, ne de çok hassas telepatik kanalın epistemolojik rahatsızlıklarından bulup çıkarmak zorunda olduğumu fark ettim; çünkü bu soruyu bana daha sahneye çıkışımız sırasında sormuştu: Karım Klara'yla aramda ne geçmişti? "Kimse bunu senden iyi bilemez!" diye bas bas bağıracaktım neredeyse. Bana ölümcül kirpiklerini hafif bir suçluluk duygusuyla indirmiş gibi geldi.

Sandberger uzay gemisinin komuta odasında birkaç antropolojik, kozmolojik, dramaturgik ve bürokratik problem daha galaksisel kısalıkta konuşulur ve entelektüel evre silahlarıyla kesin olarak halledilir. Sahne, uzay gemisinin olayımızın geçtiği çok romantik şehrin yaya seviyesine geri inmesiyle biter. Beyin ölüleri gezegeninin korkunç çekim kuvveti, iniş sırasında tam ters manevra yapmak durumunda bırakır. Geminin muazzam ağızlıklı başlıklarının ve krom kaplı egzoz borularının kaldırdığı toz indikten sonra göz pencereden, yakındaki sokak kahvelerinde toplanmak üzere yaşlı, muhtemelen dini amaçlara hizmet eden bir yapının kumtaşı duvarlarının yanından hızlı hızlı geçen birkaç beyin ölüsü ve bazı Hegelciler fark edilir. Kumandan Sandberger konuklarına; HOPI IV yıldız sisteminden gelen dikilmiş baş Gorgius'a ve güzel haberci Dr. Mali'ye çıkış kapısına kadar eşlik eder. İki inme heveslisi, dalgıç kispetlerinin içine girmek üzeredirler. Gorgius ayrıca, içinde enstrümanlar olan bir bavula yapışır.

DR. SANDBERGER: Bir gece daha kalmak istediğiniz için size gerçekten kızgın değilim. Satışla ilgili bütün bu işler açısından da hiçbir sorun görmüyorum. Ve gerçekten altı ay zamanınız olabilir.

CAMILLE: Güzel! Ama şimdi gerçekten yola koyulmak zorundayım.

GEORG: Üniversite yüzünden...

CAMILLE: O bunu yapmadığına göre çocuklarımı düşünmesi gereken benim! Şimdi mesele sadece şu ev...

DR. SANDBERGER: İsterseniz ev de dahil olur. Hatta parasını hemen ödeyebilir ya da en azından gidip evi görebilirsiniz.

CAMILLE: Kesinlikle... Şu anda sadece iki ailelik bir evde bir katımız var. Gerçi evin yeri çok güzel, bayırda...

DR. SANDBERGER: Çok güzel...

CAMILLE: Ama biraz küçük...

DR. SANDBERGER: Sorun değil, bu evi şube olarak alın, atölye olarak...

GEORG: Sakinliğe ihtiyaç duyduğumda bodruma inmek zorunda kalıyorum.

CAMILLE: Orası bodrum değil, yeraltındaki küçük bir ek daire...

GEORG: Video aletlerim orada... Duvarlar en sevdiğim filmlerin afişleriyle kaplı... Kitaplarım da orada... Bilgisayar... Tepemde çocuklar patır patır koşuyorlar ve...

DR. SANDBERGER: Size evi seve seve gösteririm. Ne yazık ki şimdi bir randevum daha var. Ama siz her şeye rahat rahat bakabilirsiniz, anahtar da sizde kalsın.

Burada sahne, bir film geçişi hızıyla değişir. Camille ve Georg, Alman şairler ve düşünürler kamarasının oldukça lüks bir üç oda-banyo-mutfak versiyonunda hiç konuşmadan dolaşırlarken, Dr. Sandberger neşeli bir göz kırpma etkisi bırakarak bir tür duvar kağıdı kapının arasından kaybolur.

Yeni-Ikea-tarzında, küçük bir mutfak vardı. Hemen ardından, not defterimin sert arka kapağında daha derin yapılara gidiyor gibi görünen verev çizgilerin tahta ağabeyleriyle sınırlandırılırcasına resmi andıran çatı kirişleriyle sınırlandırılmış olan Spitzweg-yatak odasına[6] baktık. Duvarın eğimiyle dar yatağın yüzeyi arasındaki o 42 derecelik açıda boylu boslu sevgililerindeki anlamlı bir şeyin izini nasıl süreceklerini ancak tecrübeli denizaltı tayfaları ve eski matematikçiler tasavvur edebilirlerdi. Camille burun kıvırıp diğer odalara yöneldi. İkimiz de konuşma ihtiyacı hissetmediğimizden, durum ayrıca

[6] Ressam Carl Spitzweg, 1837 yılında yaptığı Der arme Poet (Yoksul Şair) tablosunda şairi çatı katındaki yatak odasında tasvir etmiştir. (Ç.N.)

etkileyici bir biçimde gündelik görünüyordu: Yarı şeffaf tepesi, trençkotu ve deri bavuluyla neredeyse olgunlaşmış bir adam, bir evi gezmek amacıyla yarı ereksiyonla, ifadesiz bir suratla ve hız hızlı atan bir kalple, biraz daha takıp takıştırsa anında başarılı bir emlakçı olarak kabul edilebilecek, esaslı, boylu boslu, beyazlar içinde bir kadını takip ediyor; içinde cam bir yazı masası olan, geometrik olarak el çantası şeklindeki çalışma odasına ve hemen ardından ve son olarak da hâlâ tek kelime etmeden ışıklı, kuzey kenarı eğimlendirilmiş oturma odasına giriyordu. Camille beni kutsal-dağ-bakışıyla öldürmek üzere bana döndü. Yoksa sadece beni konuşturmak mı istiyordu? Doğrudan, son bir saat içinde kafamıza takılan ve mutsuz girişimler nedeniyle telepatik kanallarda birbirini silen soruları mı sormalıydık? Acaba filmlerim ve Malinche hakkında ne biliyordu, tatlı su yengeçleriyle ilgili olağanüstü bilgim nereden geliyordu, bu evi neden gezmek istemişti ve "Tittenfick" kelimesini kesinlikle (başına çok yakın mesafeden bunun da geldiği) ağzına almayacağını düşündüğüm halde nasıl olup da Sartre'ın "çükünden" söz edebiliyordu? Konuşmadığımız sürece, evliydik. Kahverengi, kuşburnu kırmızısı ve sarı enine çizgileriyle bende baş dönmesi ve heyecan yaratan, çok şaşırtıcı bir yetmişliyıllar-kanepesine bilim kadını/sanatçı çifti sıfatıyla aynı anda bir bakış fırlatmamız son derece yerinde bir hareketti. Bu tasarım çok güçlü bir biçimde sana zamanında, senin bana o genç Hegelciyle komşu evlerden birinde başlamış olması gereken -çünkü sonuçta Heidelberg tahıl pazarının hemen yanındayız- ilişkini anlattığın kadar hoş bir ayrıntılılıkla anlattığım "Lisa aracılığıyla bekâretimin bozulması" olayını anımsatıyordu. Camille ve ben daha da etkili bir biçimde sustuk ve birbirimize baktık. İki üç yanlış kelime, ve S.'nin çamuru yeniden üzerimize gelebilirdi. Camille'le ilgili hiçbir şey, klasik anlamda hiçbir şey bilmediğimi biliyordum. Fakat onu daha derin, daha uçurumlu bir biçimde tanıyor ve burnunun yumuşak ucundan, Sartre'm sözünü ettiği anlamda *massiv* olmaya çalıştığını görüyordum, ve ciddi; arzusu ve daima sadık bir eş, iyi bir anne ve ağırbaşlı bir araştırmacı olma fikri arasındaki boşluğu değerler

betonuyla doldurmaya hazır... Sabah yaptığımız ve Dr. Sandberger'in uzay gemisinde büyük bir başarıyla sahneye koyduğumuz şey, yeniden güçlendirilmiş bir ahlakilikle bakıldığında Camille'in bir parça etin koruyucu jelatinin içine girişini andıracak şekilde içine girer gibi olduğu doldurma çalışmalarının sonunda, ancak tek bir şey olabilirdi: Açık seçik, alçakça ihanet... Kimse bunu benden, Heidelberg'deki bu şehir tiyatrosunda hiç oynanmamış olan ve neredeyse tamamen Camille'e, doğuştan ihanetçime borçlu olduğum *Malinche* oyununun (Şu anda kesinlikle Klara'yı düşünmek istemiyorum.) yaratıcısından daha iyi anlayamazdı. Dr. Sandberger'in önünde açıkça, savunmasız bir insan olarak halkından intikam almaktan başka çaresi kalmayan Malinche'in tarafını tutmuştu. Şimdi yeni, olası bir ihanetin heyecanı görünmese de maskesinin hemen altındaydı; günahkar yeşili iç çamaşırlarının, kazağının beyazının ve pantolonunun amiral mavisinin hemen altında oluşu gibi... Doldurma çalışmalarını durdurmak için kendimi bu heyecanın en içten suç ortağı yapmak zorundaydım. Ama o gün ikinci kez hiç konuşmadan onun üzerine saldırmak, bana hiç kolay gelmedi. Onu elinden tutup yanıma, kanepeye oturtmak ve geçmiş yıllardaki hayatımız üzerine saatlerce sohbet etmek gibi tehlikeli bir ihtiyaç hissettim. Belki de tek kelime bile etmediği ve doldurma çalışmalarına başlayabilmek için bir hata yapmamı bekliyor gibi göründüğü için... Bavulumu yere koymak için bana gereken üç saniye içinde bir kez daha, sahnedeki Dr. Sandberger'in yanına çıkışımızın erotik işlevi içinde kesinlikle üstün gelinemeyecek bir şey olduğunu göz önünde bulundurdum. Camille, Badlı bir araştırmacıya göre şaşırtıcı bir salon kadınlığı sergilemişti ve bu, otoerotik açıdan şüphesiz önemli bir olaydı. New York City'den gelen, geleceği yerel gazete tarafından haber verilen, Dr. Sandberger tarafından dostça bir saygıyla ve bir çatı katı dairesiyle karşılanan moi-meme, istesem de Camille üzerinde bundan güçlü bir etki yaratamazdım; çünkü o benim içimde, rağbet görmeyen bir televizyon filmi yönetmeni ve dikkatsizce acemilik eden bir tiyatro yönetmeni yerine, bunu kendi tarihi alıntısıyla anlatmak için "kendini bir şekilde

yenik hissettiği" bir tür Show-biz-figürü görüyordu. Bu tamamen asılsız, adeta gülünç duygu çok takdire değerdi; çünkü penis kıskançlığının had safhasında birdenbire değişmeye özen gösteriyordu. Dediğim gibi sadece Camille'den, onda penis kıskançlığını tabir caizse doğal çevresi içinde ve klasik biçimiyle gözlemleyebildiğim yegane etkileyici kadından söz ediyorum (Bana kalırsa, penis kıskançlığının erkeklerin problemi olduğunu söylemekte haklısın.). Fenomene inanma konusundaki yeteneksizliğim, ters duyarlılığım ve nezaketim beni Camille'le daha önceki görüşmelerimde daima, buna karşı mücadele etmek için tek uygun aracı kullanma noktasına getirmişti. Şimdi, beni önemli bir artist ve pervasız bir serseri olarak gördüğü şu dakikada, incelemesi, içine alması ve kuvvetten düşürmesi için ona kılıcımı sunmak zorundaydım. Sütun mermerimi model hamuruna çevirmek için testislerimi saran tıkız, en azından klasisist hadım edilme korkusunu daha şimdiden hissediyordum. Hırsım için yine bir kışkırtıcı bulmam gerekiyordu, Cortés için Azteklerin altını gibi bir şey... Cerrahi sebeplerle yetmişli-yıllar-kanepesiyle arama mesafe koyarken allahtan kışkırtıcıyı hemen buldum. Bu bilinçaltındakini çıkaran kumaşın üzerinde oluşacağını haber veren, ama henüz varolmayan bir leke, Lisa'nın anısına eklendi. Camille'le şimdi orada yaratmak istediğim bu leke, özel tiyatromda doğrudan ergenlik aşkımızın kesin temizlik deneyimlerinden türemişti. Kılıcıma sarıldım ve gözlerimin önünde kanepedeki henüz potansiyel lekeyle, kirletilmiş basketbol portakalı resmi fetişimle hamle ettim; çünkü Camille anında her şeye karşılık veriyordu. Bir kez daha onun közlenmiş kestane (tiyatrodan sonra içtiği sigara), sonbahar yaprağı, limon ve vanilya karışımı kokusuna gömüldüm. Esrimenin daha vahim ve insanı sayıklatan safhalarına varmak için, Camille'in boynundaki ve yanağındaki bu kokuyu bedeninin her köşesinde takip etmeliydim. Böyle bir şeyin biyolojik sebepleri olduğu bugün artık biliniyor. Camille'in DNA sekansları, genetik açıdan bir kereliğine avantajlı bir karışım yaratma fırsatı konusunda benim DNA sekanslarıma kokusal olarak bilgi veriyor ve böylece bu koku çılgınlığı nihayet açıklanıyor;

ama ben bu kanepede açıklamalarla pek ilgilenmiyor, onun yerine Camille'in meselelerine benden bir süre mahrum olmamasını sağlayacak kadar derin dalmak istiyordum. Tam bunu yapmak üzereyken, iki çocuk doğurmuş, kırk yaşındaki bir kadın için ve benim hararetli köpek mutluluğu boşalmam tarafından bugün hazırlanan ikinci sefer için şaşırtıcı sayılabilecek bir karşı koyma hissettim. Sanki Camille bana, sonradan gelen bir Çamurkent mucizesinin yanılsamasını hediye etmek istiyordu (onun o genç kız odası; yazı masasının üzerinde açık duran, 10. sınıfın biyoloji kitabı). Tamamen psikolojik sebeplerle bu kez daha uzun dayandım ve tükendim; gittikçe umutlanarak, sonra da Camille'in daha çok hoşuna gitmişe benzeyen o neşeli ritim içinde... Camille takip etti; şüphesiz sadece heyecan içinde cevap verdiği, ama kurşun gibi ağır bir halde yattığı ve onu yine zamansız terk etmemi bekliyor gibi göründüğü belli bir düzleme kadar... Galiba onun için her şey fazla mekanik, fazla önceden belirlenmiş, fazla bildikti; ben ise onun yumuşak karnını kendiminkinde hissederek dosdoğru, dini uç deneyimler alanına dalmıştım. Kendimi inançlı bir... Ne? Hıristiyan mı? Müslüman mı? Elbette, boynunun temasının onun için kutsal bir anlam taşıdığı inançlı bir Camillist gibi hissediyordum! Beni yalnızca bu sefer bazen yumuşak, bazen sert bir biçimde ve ritmik olarak şişlenen bu kafir kadının Georg korallerinin bütün anlamını veremediği hissi frenliyordu. Sanki onda bu olayı vulvasmdaki, vajinasındaki ve Votze'sindeki[7] bir ayin seviyesine yükseltecek son metafiziksel kutsama eksikti. Son V'yi sesli düşünmek, beni neredeyse silahsız bırakmıştı. Sınırsız aşkımı ona tüm içtenliğimle anlatmak için, savaş baltamı hızla ve hiç düşünmeden wigwam'inden çıkardım. Bedenindeki küçük bir seğirme ve karnının kasılması, küçük, fetihçi fıskiyemden çıkan suyu tamamen Cortés tarzında üzerine fışkırtmam halinde bunun ona garip gelmeyeceğini gösteriyordu. Senin genç kız göğüslerin Malinche! Uçları yarı ereksiyon halinde... Camille, sevgili! Soylu feragat edişimin içyüzünü anladığında, neredeyse

[7] Votze: Kadın cinsel organının dış kısmı (Ç.N.)

kızgın bir tavırla başını salladı, bedenini bana sıkıca bastırdı, BENİ yakaladı, kalın, kırmızı bir işaret kalemiyle çeker gibi vizon kürkünün içine çekti ve tepeyi içine aldı. En azından işi, onun yel değirmeni beni sanki şövalye Don Georgotte'muşum gibi kara yağız atım ve yardımcımla birlikte döndüre döndüre göğün yedi kat üstüne çıkarırken "Ah, yazık!" demesine neden olacak noktaya getirmiştim. Geri çekilmem sırasmda, aramızdaki -salyadan daha elastik olan- son bağın uzamasını ve siyah ormanında bir sis çizgisi oluşturmak üzere dönüp kendisine yapışmasını ilgiyle izledi. Öfkeli görünmesine yol açacak kadar heyecanlı, sırt üstü fırlatılmış büyük bir kedi gibi sıcak ve dolgun bir halde kanepenin bir köşesini doldurdu. Karnının alt kısmını savaş istiyormuş gibi öne çıkardı ve ben de, kaç parmakla isterse istesin içine girmek için sis çizgisiyle süslü kürk eldivenine el attım. Fakat hızla bileğimi yakaladı ve beni tekrar kollarının arasma ve sonra da tamamen kendine çekti. Bu beni, uzunluk eksenimin sebebi daha iyi anlaşılmayan dönüşüyle ve kanepenin geometrik özellikleriyle uyumlu olarak sırtımı onun ön tarafına dayamaya itti. Camille beni daha da fazla çekti ve sağ baldırını vücuduma sardı; böylece, şah damarımdan ısırmak üzere arkamdan saldırıp beni düşüren büyük, dişi bir yırtıcı hayvana daha da fazla benzedi. Kafa kafaya vererek çatı penceresinden hiçbir anlamı olmayan Heidelberg mavisine baktık.

"Pek hoş değildi," dedi Camille. "Ama eğlenceliydi. Ve biraz da acı verici..."

"Dr. Sandberger meselesi!"

"Evet..."

"Ben şeyi kastettiğini sanmıştım..."

"Diğerini... Böyle bir şey normalde olmaz, öyle değil mi?"

Ne cevap verecektim? Kahramanların normalde evli ve çocuk sahibi olduklarını, kırk yaşına geldiklerinde tesadüfen bir süpermarket kasasında karşılaştıkları zaman utana sıkıla şuradan buradan konuşmaktan başka bir şey yapmadıklarını mı

söyleyecektim? Birdenbire ölmek zorunda olduğum duygusuna kapıldığımı söylemek istedim; sanki bu, bu sabah, öğle öncesi ve beni hâlâ yaz bronzu kollarında tutuşu için ödemem gereken bir bedeldi. Belki de bu hissi yalnızca görüntünün etkisiyle ilgili istem dışı, profesyonel tahminime borçluydum. Camille'in, kendisinin de bu sırada sırt üstü düşmesine aldırmadan beni yere yıkan dişi bir kaplan olduğu düşüncesi bu ıstıraplı-orji anlarında şekillenirken, tavan arasındaki o geri getirilemez anda, beni bu kanepede çarmıhtan indirir gibi tuttuğunun çok net bilincindeydim. Sonuçta Camille'i her zaman Vermeer projektörümün altında incelemek istemiş, ama kendimi, yönetmeni bulmuştum; bir tabuta çırılçıplak konmuş, onun sol omzumun üstünden geçen ve hafif sağa dönük, tamamen yağlı gibi görünen simidime kadar inebilen bakışına sunulmuş... Camille'in, "böyle bir şeyin" normalde olup olmayacağı sorusuna muhtemelen bir cevap vermiştim. Fakat kollarının arasında, bunun beni son tutuşu olduğu yolundaki kesinlik sınırına varan inançla, çatı penceresindeki tamamen kromatik geçişleri onunla birlikte izlemekten başka bir şey istemiyordum; mavinin güvercin grisine, simsiyaha dönüşünü, şekilsiz ve nihai... Sanki Camille'in işin uzmanı oluşu sayesinde, sonraki saatlerde başımızın üzerindeki çerçeveden kaybolan gün ışığına benzeyen ve iki sevgiliyi acı çektirmeden, kesin olarak ve yavaş yavaş öldüren bir zehir bulmuştuk. Camille'in alt kolu kalktı ve gözlerimin hemen önünde döndü. İnce altın saatinin kadranı, bileğinin iç tarafına kaymıştı. Tamamen çıplak olmamasına hayıflandım. Fakat onu on beş yıl önce K.'da ziyaret ettiğim sırada taktığı ince altın zinciri artık takmıyordu.

"İki! Gitmek zorundayım, seni terk etmek zorundayım!" diye bağırdı Camille alyans da takmadığından emin olduğum sırada.

"Zamanı sen belirle." Ayağa kalktım ve başımı çatı kirişlerinden birine çarptım.

"Ya karın?"

"Zamanı sen belirle."

"Bu belki de fazla kolay olur Georg."

Bu arada o tarafa bakmamaya karar verdiğim halde, Camille kanepeden kalktıktan sonra onun kendine has, hızlı bakışını takip ederek, başlangıçta dört gözle beklenen lekenin oluşmadığını tespit etmek zorunda kaldım. Camille'in hijyenik zaferi kesin gibi görünüyordu. Evde hiçbir iz bırakmamalıydık; kanepenin sahil şeridinde kuruyan, zar kadar ince bir denizanası bile... Ben de giyinmeye başladım. Ellerim, Camille'inkiler gibi titriyordu. Nemli sis bulutumun küçük ormanına dağılmasını önemsemedi ve bizi pervasızca külotunun parmaklıklarının arkasına kapadı. Eve gitmeden önce nerede duş yapacaktı? Neden ona boşandığımı söylemiyordum? Bugün düşünüyorum da, kovulma atmosferinden fazlasıyla etkilenmiştim. Camille'le benim, bize sadece görmemiz için verilen bu yeri düşünülebilecek en uygun şekilde kötüye kullandıktan sonra suçumuzun farkına vararak kaçmamız, çatı deliğinden Kutsal Kanepe'nin başucuna vuran ışık sütununa (*The leke mucizesi*, you know) bir kovma meleğinin pır pır eden, keskin kenarlı mevcudiyetini veriyordu. O yüzden aktivitelerimizi aydınlatan şey, cennetsi ışıktı; utancın aceleci maskaralığı... Bunun içinde Camille'in teninin ışıltısı, açık gömlekler ve yarı açık pantolonlar, saçların parmak uçlarıyla istem dışı taranması, yalnızca Camille'in zaman sıkıntısının çıkardığı kovulma fırtınasında ancak bir iki laf edebilmiş olsak da hâlâ yerine getirilmiş bir sözün unsurları gibi görünüyordu.

"Malinche aksi gibi nereden aklına geldi?" diye sordu Camille ilgi çekici bir biçimde öne eğilmiş, Kızılderili genç kız göğüslerini yeşil filigran sepetçiğe saklamış olarak ve yerde duran pantolonunu almaya çalışarak.

"Bir ara Meksika'daydım."

"Dr. Sandberger'i nasıl buldun; insan olarak?"

"Bu rolde çok iyi! Onunla çalışmayı gerçekten çok isterim!" diye bağırdım. Bu cevapla aynı anda, ayakkabılarımızı bağla-

mak üzere yönümüzü belirlemeksizin yere çöktük. Ve tabii ki şimdi ya da mantolarımızı giydiğimiz, Kts. Kanepe'ye sessizce saygılarımızı sunduğumuz, toparlandığımız; ölü bilinenler gibi, eğik dayanarak vedalaşmak üzere bir kez daha on yıllardır koruduğumuz tarzda öpüşmek için ince duvarlardan birine çarptığımız ve nihayet dışarıya, merdivenden inerek sokağa çıktığımız sonraki dakikalar içinde cümleyi doğrudan yapıştırabilirdim: "Ha bu arada, ben boşandım." Fakat sonbahar havasını tekrar içimize çekene kadar kovulma korkusunun ve heyecanının tadını çıkardım, çünkü başka bir şeye gücüm yoktu (Ciddi glikoz kaybımı düşün.).

"Şimdi ne olacak?" dedi Camille. "Ayrılıyor muyuz? Böyle bir şey olursa bu çok klasik..."

"Yanılsamaların canı cehenneme..."

"Evet..."

"Ama bu sıkıcı olan çözüm, öyle değil mi?"

"Sıkıcı olan benim Georg! Ben Malinche değilim. Sanatçı değilim. İki küçük çocuğum var!"

"Tatlı su yengeçlerini de unutma."

"Beni bir kez olsun ciddiye aldın mı?"

"Hayır... Alsaydım, sinirli olurdum."

"Sinirli mi?"

"Tedavi edilemez... Şimdi şehri gezeceğim. Çocuklarını herhangi bir saatte herhangi bir yerden alman gerekmiyor mu?"

"Saat beşte..."

"Ve arada üniversiteye gitmek zorundasın?"

"En azından bir saatliğine falan..."

"O halde saat dörtte ayaküstü kafenin önünde olurum."

"Orada ne var?"

"Tekrarı gösteriyorlar. Hep aynı hikâye, değil mi?"

"Aramızda hiçbir şey geçmiyor, sadece kaçınılmaz olan her bir adımı belirliyoruz. Bunu mu demek istiyorsun?"

"Sadece artık vedalaşmamaya çalışmamız gerektiğini söylüyorum," dedim.

Camille başını eğdi ve gülümsedi; öğrenciyken benim felsefi atıp tutmalarımı torpillemek için gülümsediği gibi... Hakkında bir şeyler okuduğum ya da senin bana bahsettiğin bir Kızılderili kabilesinde kadınlar hamile kalmak istediklerinde küçük kuşları yakalayıp deri kayışlarla eteklerinin altında taşıyorlardı. Arkamı dönüp dar yokuşu bir ölçüde ölmüş beynimle, ama uygun adım çıkmaya başladığımda aklıma, S.'de bulunan ve Camille'in şehir diskosundan tanıdığı bir ressamın fırçasını incelemek için Lolita yaşındayken önünde kendini benden kopardığı iğrenç savaşçı kuyusu geldi. Veda formüllerini aşmış olsak da, Camille'le yaşadığım ayrılıklar beni daima biraz saldırganlaştırıyordu. Sevindirici bir biçimde ayrıntılarla ve kıvrımlarla dolu, derin fikirli ve devasa cinsel organlarımızı birbirimize sergilemeye başlamış olsak da... Elimde bavulumla, erik rengi parke taşı döşeli yokuşun kaplumbağa tümseğini tırmanırken, *İngiltere Seyahati*'nin galasından önceki gece gözlerimin önündeydi. Klara'yı ve kendimi, yarı yarıya ama çok şık giyinmiş olarak eski oturma odamızdaki bir ütü tahtasının önünde şampanya içerken görüyordum. Ütülenmeyi bekleyen temiz çamaşırların, o zamanlar da içtiğim İngiliz sigarasının tütününün, Klara'nın parfümünün kokusunu duyuyordum. Hiçbir şey geçmişimin bu içinde karlar uçuşan ca . küre resmine el süremezdi. Camille de şimdi aynı buna benzeyen, sözümona zarar verilemeyecek bir esenlik için yaşıyordu, kocası ve çocuklarıyla... Onlardan başka hiç kimsenin orada işi yoktu. Sokağa hiçbir amacım olmadan saptığım halde, topuğumun üzerinde döndüm. Hikâyenin bu noktasında az kalsın ikinci kez Dr. Sandberger'le çarpışacaktım.

4

DR. SANDBERGER: Hemen yeniden buluşmamız ne güzel! Randevum sevindirici bir biçimde kısa sürdü. Eee, memnun kaldınız mı?

GEORG: Ev... Tabii, çok güzel... Size anahtarı da verebilirim, buyrun.

DR. SANDBERGER: Beni korkutuyorsunuz. Bu, kontratı yapmak istemediğiniz anlamına mı geliyor?

GEORG: Aksine, bundan fazlasını istemiyoruz. Neredeyse bundan fazlasını istemiyoruz.

DR. SANDBERGER: O, Malinche'in modeli, değil mi?

GEORG: Bu aramızdaki eski bir oyun...

DR. SANDBERGER: Ama mutlu sona daha var gibi görünüyor. Bana tiyatroya kadar eşlik etmek ister miydiniz? Bavulunuzu oraya koyabilirsiniz, ne karar verirseniz verin ve ne zaman gitmek istiyor olursanız olun...

Georg minnettar bir tavırla başını evet anlamında sallar, müdüre katılır ve bunu yapmak için bir kez daha yürüyüş yönünü değiştirmek zorunda kalır.

Tabii ki rol dağılımıyla ilgili problemlerimiz olacak. Burada Kızılderili gibi görünen oyuncu pek yok. Ama belki Bayan Doktor Sesemann...

GEORG: Camille profesyonel değil...

DR. SANDBERGER: Ben onu eşiniz rolünde çok etkileyici buldu.

GEORG: İyi doğaçlama yaptı, orası doğru... Ama Malinche için yirmi yaş büyük... Ayrıca o, ciddi bir nöroloji profesörü ya da olmak üzere... O, Malinche ha, aman Allahım; siz de her şeyi anlıyorsunuz Bay Dr. Sandberger! En iyisi oyun için bir Gretel bulun; sarı saç örgüleri, porselen gözler... Alıntı olarak bir saç tüyü! İronik tarz...

DR. SANDBERGER: O halde yönetmen de Haensel... Bayan Doktor Sesemann Malinche'i oynasaydı, siz de Cortés'i oynardınız.

GEORG: Berbat olurdum!

DR. SANDBERGER: Ama Bayan Sesemann'ın gerçekten yeteneği var.

GEORG: Öğrenciyken birkaç rolde oynanıştı. Ama bu arada feci ciddileşti. Daha öğrenciyken fazlasıyla taşralıydı. Kediler yerine gerçekten iki çocuğu var ve hiçbir şeyi, ama hiçbir şeyi riske atmayacak.

DR. SANDBERGER: Onu gerçekten Çamurkent'ten mi tanıyorsunuz?

GEORG: Orada bir yıl sokaklardaki su birikintilerinin içinde Sartre'la birlikte yaşadık, düşünen iribaşlar olarak...

DR. SANDBERGER: Bir önceki görüşmeniz ne zamandı?

GEORG: Beş yıl önce... Beş yılda bir görüşüyoruz ve hep kötü bitiyor.

DR. SANDBERGER: Görünüşe göre, o sizin ilham periniz...

GEORG: Fikirlerim her zaman ondan çıkıyor. Her bir film! Onsuz ne yapardım bilmiyorum.

DR. SANDBERGER: Ama şimdi, esinlenmeden fazlasını istiyorsunuz.

"ESİNLENME, TERLEME, İÇİNE GİRME VE DÖNÜŞÜM İSTİYORUM!" diye bas bas bağırdım; bunun üzerine tiyatroya girdik, bavulumu Dr. Sandberger'in bürosuna bıraktık ve bir lokanta aradık (Bir kez daha glikoz kaybını ve tek bir simidin verdiği azıcık enerjiyi düşün.). Neredeyse lüks sayılabilecek lokantada otomatik olarak balık ısmarladım ve -şüphesiz balığın gelişinden önce- beyaz şarap içmeye başladım. Dr. Sandberger'in tam bir saat vakti vardı. Başlangıçta felsefi olmak için fazla çekingendik, yani kadın hikâyeleri anlatmadık. Fakat Dr. Sandberger en az dolambaçlı yoldan, dünyanın ruhu-

nun büyük ihtimalle beyin ölümünden farklı oluşunun iyi mi, yoksa kötü mü olduğu sorusundan HEGEL'e geldi. Hegel'in bu şehirde -mesela Jean Paul'le içki gezilerinde- çok akıllı uslu bir hayatı olmuştu; fakat profesörlüğe başlamasından hemen önce karısı, acele seyahat hazırlıkları sırasındaki aşırı yorgunluk nedeniyle düşük yapmıştı. Bunu duyunca kafamın içinde tekrar ve tamamen Camille'in yanına döndüm (yine de henüz Hegel yöntemiyle bağlantılı olarak değil). 1993'de kaybettiği üçüncü çocuk, kendini bütünüyle annelik rolüne verme isteğinin bir ifadesi miydi? Balık servis edildi ve Dr. Sandberger hararetle, yeni bir saklama tekniği geliştiren ve kendisi tarafından hazırlanmış insan vücutlarından ve vücut parçalarmdan oluşan büyük bir sergi açmayı planlayan Heidelberg'li bir anatomi uzmanından bahsetmeye başladı. Böylece laf bir kez daha Camille'e geldi; onun, objektifleri ve mercekleri ve balık bıçakları ve balık gözleriyle ne kadar ilerlemiş olurlarsa olsunlar, bir organın fonksiyonunun korkunç kabine ziyaretçilerinin bön bön bakan gözlerinden kaçması gibi kameradan kaçan gizemlilik özelliliğine... Benim zihnim Camille'in kendine haslıklarında sefa sürerken, şüphesiz genel olarak suskunluğunu daha çok koruyan Dr. Sandberger, tiyatronun dili kesinlikle sinemadan daha güçlü bir biçimde kullandığına işaret etme fırsatını kullandı; bense buna sinema üzerine denemeler ve kabul etmem gerekir ki epey dağınık anlattığım *caméra stylo* konseptiyle karşılık verdim. Hafif köpüklü, uçuk altın rengi bir beyaz şarap perdesinin arasından Camille'i geçmiş saatlerin ten ve saç yakınlığı içinde gördüm; zamanında S.'de bir bakire olarak beni terk etmesine sevinmem için yeterince açık seçik... Çünkü Camille bana ayrılmadan önce rengarenk genç kız akvaryumunu açsaydı, on altı yaşındaki bir genç olarak yaşlı ve cana yakın bir kadının damarlı uyluklarının arasına bu üretken öfke ve mucize bağımlısı arzuyla koşmazdım. O zaman, Lisa'yla da çok acı verici olan "bir kez tadılan zevkten vazgeçme" dayanılmaz olurdu; katedralin gölgesindeki trajik son ise planlı programlı... Bunu uygar bir öğle yemeği çerçevesinde söylüyorum, kırk yaşındaki bir adam

olarak, en iyi ceketimin kollarıyla ve damasko masa örtüsünün üzerindeki bileklerimle; gümüş çatal bıçakların iyi düzenlenmiş aynalarında, soğutulmuş beyaz şarap şişelerinde ve bilyeler gibi parlatılmış ve pişirilmiş alabalık gözlerinde yansıyarak; bende sıradan sayılamayacak, hatta ücreti ödenmeye değer bir sanatçı olduğum hissini uyandırmaya çalışan, tecrübeli bir tiyatrocunun yüzünde yansıyarak... Bu durumda, Camille'le yaşadığım yüce pornografik deneyimleri sağlam (pul pul olmuş) deriyle atlatmam[8] ancak bu perspektiften ve bu pozisyonda mümkündü. Adeta bir kahin akıllılığı -eğer basit korkuyu böyle çelenklerle süslemek istiyorsak- beni on altı, yirmi beş ve otuz yaşında Camille'in ölümcül, kulak kepçesi rengindeki labirentini açacak (ve şüphesiz bir türlü bulunamayan) yanlış hareketi yapmaktan alıkoymuştu.

DR. SANDBERGER: ...bu Meksika topraklarında mı?

GEORG: Kusura bakmayın, sizi akustik olarak...

Kızılderili motifi hayatıma Camille'le mi girmişti ve neden Meksika tarihini, daha doğrusu Aztekleri seçmiştim?

Aceleyle, ilk etapta ilgimi çekenin iki imparatorluğun ya da iki dünyanın çarpışmasının dramı olduğunu anlattım. Sorusunun kişisel bölümünden çekinip kekelemeye başlayınca, Dr. Sandberger cana yakın bir tavırla sözümü kesti. Genel anlamda Almanlarla Kızılderililerin ilişkisini yansıtmaya başladı; bunu yaparken de aklına hemen, Roma'dan gelen ve teknolojik olarak düşünülmüş bakır eteklere karşı Teutoburg ormanında Tomahawk sallayan Cherokee Hermann geldi; sonra da tabii Karl Martell, Karl May ve Pierre Brice'la ve Arno Schmidt'e kadar uzanan diziler... Sonuçta Morgenthau Planı, Alman çayırlığı fikrinin ışığında düşünülmeliydi; doksanlı yılların Vahşi Doğusu ve Old Shatterhand'in temelindeki kesinlikle unutulmaması gereken asıl gerçek, yani 1848 devrimi nedeniyle ortaya çıkan

[8] Yazarın burada kullandığı deyimin Türkçe'deki anlamı, "sağ salim atlatmak"tır. Ancak parantez içiyle yapılan kelime oyununu vermek amacıyla deyim, Almanca'dan kelimesi kelimesine çevrilmiştir. (Ç.N.)

göç dalgası; çünkü ABD'de nihayet ilk kez daha büyük çapta Alman-Kızılderili buluşmaları gerçekleşmişti. Camille'in dış görünüşü bu tarz özellikle yoğun bir buluşmayla açıklanabilir miydi? ABD'de ataları ve akrabaları var mıydı, ya da Güney Amerika'yla soysal bir bağı?

"En ufak bir fikrim yok," diye itiraf ettim en ufak bir fikrim olmayışına bir ölçüde şaşırarak. "Tek bildiğim, Camille'in eskiden Kuzey Amerika Kızılderililileriyle ilgilendiği..."

"Ama Malinche hakkında çok şey biliyordu."

"Bu beni şaşırttı. Camille'le tanıştığımda bu Kızılderili romantizmini zerre kadar önemsememiştim, en azından bilinç düzeyinde... Bu benim için olumsallık alanındaydı. Ciddiye alınacak bir şey değildi."

"Ama bir gün yaptınız, Camille'i fazlasıyla ciddiye aldınız."

"Ben onu kafamda yarattım."

"Malinche olarak..."

"Hayır, Camille olarak..."

"Zaten olduğu kişi olarak mı? Bu çok yeni bir Pygmalion türü..."

"Belki de Pygmalion, kendi yaptığı heykeli yatağına koyduğu için bir cüceye dönüştü. Belki de o yalnızca ilk sinema seyircisiydi ve kocaman fildişi heykel, filminde dans ediyordu. Sinema, küçük karanlık adamların büyük çıplak kadınları rahat rahat gözetleyebilmeleri için icat edilmedi mi?"

"Umarım öyle değildir," dedi Dr. Sandberger. "Tiyatroda kalmak sizi ikna edebilir. Bizde oranlar çok doğal ve hatta tam terstir! Zaten varolan bir şeyi yaratmak; esasında bunu her sanat dalı ve hatta her rüya yapar. Ne olursa olsun, Bayan Dr. Sesemann'dan etkileyici bir Malinche yaratmışsınız, bunda üzülecek bir şey yok. Malinche'i yazarken -New York'ta- onunla temas halinde değildiniz. En son beş yıl önce görüştüğünüzü söylemiştiniz, değil mi?"

"Hatta on yıl önce..."

"Bana öyle geliyor ki problem, rüyanızla gerçek hayatta karşılaşmanızdan ileri geliyor. Bir çeşit ters doğum sancısı çekiyorsunuz."

"Demek o yüzden! Buraya geldiğimden beri durmadan doğum olayım düşünüyorum!" Kendime uyduramadığım bir sebeple, alabalıklarımızın kılçıklarını gösterdim. "Ama sizi hiçbir şekilde kandırmak istemem. Camille'i *aradım*, Heidelberg'e onun için geldim..."

"Ve evliliğiniz başarısız olduğunda yine gideceksiniz." Evlilik! Dr. Sandberger'in ilişkileri endişe verici boyutlara varacak kadar iyi anlaması ve adlandırması, profesyonel tiyatro literatürü bilgisinden kaynaklanıyor olmalıydı. "Yoksa çoktan başarısızlığa uğradı mı?"

"Bir randevusu vardı, üniversiteye gitmesi gerekti. Ona bugün öğleden sonra yine buluşmayı önerdim. Ama geleceğini sanmıyorum."

Dr. Sandberger daha iyimserdi. Gelmese bile bende telefon numarası ve adresi vardı. "Bu sabahki kısa drama ne kadar güzeldi! Tek bir gösteriyle yetinmek isteyeceğini düşünemiyorum bile... Olaydan çok keyif aldığı açıkça görülüyordu. Bayan Dr. Sesemann, büyük potansiyeli olan bir kadın..."

Son cümleye sadece katılabilirdim. Garson, üzerinde metalik metalik parlayan balık artıklarının durduğu tabaklarımızı toplayıp espresso servisi yaptıktan sonra, bir Sandberger purosu boyunca New York'ta sahnelenen Malinche oyunu ve oradaki ilişkilere yapılan nakliyatın özellikleri üzerine sohbet ettik. Sonra Dr. Sandberger'in vakti daraldı. Çatı katındaki dairenin anahtarının bende kalmasını önerdi; hayır, bu beni hiçbir yükümlülük altına sokmuyordu; çünkü eğer akşam ya da gecenin bir yarısı hiçbir açıklama yapmadan gitme ihtiyacı hissedersem, anahtarı tiyatronun posta kutusuna atabilirdim. Hayat şartlarıyla ya da Camille'in niyetleriyle ilgili düşüncelerim ne olursa olsun, bu düşünceleri kafamdan atmamın ya da bunların varlığını kesin olarak onaylamamın tek bir güvenli yolu

vardı, o da Camille'in kendisiydi. Konuşma çemberimizi kapamak için atıfta bulunduğu Hegel, öznenin *ötekine* onu tanımak ve bu tanıma üzerinden kendi kimliğini kazanmak için ihtiyaç duyduğunu çok iyi anlamıştı. Benim durumumda en önemli öteki, şüphesiz Camille'di; yoksa ondan yarattığım hayal kahramanından duyduğum memnuniyetsizlikle -her ne kadar Dr. Sandberger ilkinden tamamen memnun olup onu tiyatrosunda misafir etmek istese de- burada olmazdım. Restoranın önünde vedalaştık. Gümüş perçemi, pahalı, çikolata rengi mantosu ve koyu renk, yünlü takım elbisesiyle Dr. Sandberger, Württembergli olamayacak kadar şık görünüyordu. Romalı, Camille gibi, diye düşündüm bana elini uzattığı sırada. "Benim için bir tek kadın vardı. On sekiz yaşından beri... Üç yıl önce öldü," dedi gülümseyerek. "Ama onunla kırk yıl evli kalma şansına sahip oldum."

5

Burada hikâye şöyle bitmeliydi: *Exit without saving? (Y)es, (N)o or (A)bort.*[9] Bu, benim en sevdiğim interaktif cümle... Anlatımızın görünmez hava kameraları, meleklerin neredeyse şeffaf bedenlerine sabitlenmiş durumda; her açıdan görebilmek ya da içinde kaybolmak istersen maus'la "gözlem araçları" seçeneğini tutup hareketli, ince ince işlenmiş bir cibinliğin üstünden geçirerek Heidelberg kentinin aşağı yukarı 1024 kere 768 noktadan oluşan üç boyutlu fotoğrafının üzerine çekebilirsin. Benden bıktıysan ve Your Memories of Highdelboerg'de sefa sürmek üzere biraz da havada süzülmek istiyorsan, seni ayıplamam (Ses verileri için sol alttaki mönü sembolüne tıkla ve *memory.wav*'ı seç.). Parmak uçlarının hafif bir hareketi seni sonbahar kulelerinin temizlediği, deniz mavisi gökyüzüne çıkaracak (*bl_sky.gif*). Sağdaki çubuğu biraz indir ki, kamera meleğin resmin bütü-

[9] Kaydetmeden çıkmak ister misiniz? (E)vet, (H)ayır ya da (İ)ptal. (İng.) (Ç.N.)

nüne oldukça kuzeybatıda kalan, dikey bir çizgi atabilsin. İşte şehir altında, her görüntüyü basabileceğin ve kartpostal olarak satabileceğin bir açıdan... Gördüğün gibi Stefan'la geçirdiğin romantik günlerden beri görsel olarak pek bir şey değişmedi. Manzara, şehrin yeni kısmına park ettiğin maus'undan başlayıp tarihi merkeze doğru dönüyor. Önde Neckar, dijital sonbahar ışığında parlıyor; ekranda o kadar mükemmel safir mavisi görünüyor ki, sanki yeni boyanmış ve klorlanmış bir yüzme havuzunda akıyor. Maus'la Eski Köprü'ye biraz yaklaş, aşağıya doğru uçup nehri akış yönüne paralel olarak ve Eski Şehir Kapısı'nı bir bacakmış gibi (sanki insan sırt üstü yatmış Pippi Uzunçorap'a uygunsuz bir bakış atıyormuşçasına) saran, kumtaşı kırmızısı ve beyaz çizgili çorap kulesi yönünde geç. Belki Stefan'ın o zamanlar oturduğu evi, sana Hegel'ini gösterdiği o çatı katını aramak istersin. Aksi takdirde, birdenbire yerinden fırlamak için maus'a sağla tıklaman yeterli; böylece kırmızı ve arduvaz rengi bacalarla dolu çatılardan ve kutsal ruh kilisesinin ufalanmış kulesinden oluşan, uzatılmış karmaşa, potansiyel ayaklarının altında olacak, ani hava sıçrayışlarıyla yükselmek isteyen ayaklarının; bir ruh kadar hafif, Jettenbühl'ün yeşil-altın rengi yapraklı dağ taraçalarının üzerinden Brentano, Arnim, Görres, Hölderlin, Mark Twain ve US-Army Headquarter for Central Europe sayesinde dünyaca ünlü olan ve en tepelerinde yine kırmızı beyaz halkalı bir antenin Odin'in oku gibi yükseldiği sonbahar ormanı tepelerinin boyunu daha da yükselttiği şato harabesine... Dikkat et de bu ok, online onearth oluşunun -ve binyılm sonunda henüz Internet'e girebilen PC'leri olmadığı için Mars'ta yaşayan milyarlar gibi yalnız ve kablo bağlantısız olmayışının- bir işareti olarak netscape-browser'ının sağ üst köşesinde yavaş yavaş dönen yerküreye zarar vermesin. İşaret okunu biraz daha yukarıya götürürsen, üzerinde X olan küçük, kare bir pencereye geleceksin. Yine aynı soru sorulacak: *Exit without saving? (Y)es, (N)o or (A)bort.*

Dr. Sandberger'le vedalaştıktan sonra kafamda işte bu soruyla sokak ortasında kalakalmıştım; kendimi ancak bir süre sonra, *Heidelberger Studentenkuss*'u satılığa çıkarmış bir TEA ROOM'un

vitrinine gözümü dikmiş bakarken yakalamak için... Yuvarlak şekerleme kutularının üzerinde, kasketli bir öğrenci birliği üyesinin ve dudaklarını ona doğru uzatmış bir bakirenin profilden siluetleri vardı; vatansever bir biçimde, hedef tahtası gibi ortak merkezli üç siyah-kırmızı-altın rengi halkanın içine alınmış... Bir orangutan gibi Alman, diye düşündüm ve neredeyse aynı anda aklıma, Georg Christoph Lichtenberg'in o güzel benzetmesinin aklıma geldiği dört boyutlu evren zamanı geldi: 1994 sonbaharı, San Cristobal de las Casas'taki tıklım tıklım dolu tiyatro salonu... Zapatista kongresi delegeleri bir konuşmacıya sevgi gösterileri yaparlarken ve otuzlu ve kırklı yılların Alman mültecilerini hâlâ hatırlayan o yaşlı Meksikalı bizimle konuşurken, kolunu kalçamda hissediyorum. O zamanlar ve şimdi tasavvur edebildiğim ve etmek istediğim en Alman şey, nörofizyolojik olarak doktora sınavını veren ve bana Heine'den şiirler okurken başımı çıplak uyluklarında tutan Kızılderilim Camille... *Exit without saving? (Y)es, (N)o or (A)bort.*

Heidelberg'e gidersem neler olacağını bana önceden söylemiştin: *(M)eet her, (F)uck her, (S)tay with her.*[10] Bunlar alternatif değil, zorunlu bir dizinin durakları... Fakat bu dizi için -Hegel'e göre böyle olduğunu öğrendim- anti-tez olarak bir *(M)eet him, (F)uck him, (S)tay with him'in* de gerekli olduğunu dikkate al. Tek başıma verebileceğim tek karar gitmekti, çaresizce gitmek; çünkü Camille'in şeytanı şimdi, yedi katlı göğünün üç ya da dört katını öğrenişimden sonra, beni bırakmayı her zamankinden az isteyecekti. Ve böylece, çatı katındaki dairenin Dr. Sandberger'in bana bıraktığı anahtarına bakmadan trençkotum, en iyi ceketim, en pahalı gömleğim, en güzel ayakkabılarımla hiçbir hedefim olmaksızın Heidelberg'de dolaşmaya başladım. Objektifimin önünde bana doğru dürüst değmeyen, orijinal, tuhaf ve aynı zamanda hoş nesneler ve insanlar beliriyordu. Hedefi olmadığına göre belki de gezintimin daha derin, derialtı bir amacı vardı, yani uyuşmuş bir amacı; ve iletkenlerimdeki bu damlayarak birikme süreci en iyi sadece hafif hafif

[10] (O)nunla buluş, (O)nu becer, (O)nunla kal. (İng.) (Ç.N.)

ateşle oynayan beyin kütlemin, Camille'in klitoral kibritlerini bekleyen sürtünme yüzeylerinden oluşan bu tutuşmaya hazır süngerin düz durgunluk aktivitesiyle desteklenebilirdi.

Gördüğün gibi şeffaf kalmaya çalışıyorum. Tenlerimizin ve kafataslarımızın, daha Meksika'da ara sıra eriştiğimiz ve senin New York'la Los Angeles arasında mekik dokuduğun üç yıl içinde arttırmaya çalıştığımız şeffaflığı... Ama doğru, mekik dokumaya devam ediyorsun. Daha ben Lexington Avenue'daki apartman dairesinde seninle birlikte oturmaya başlamadan önce Doğu-Batı kürsülerin vardı. Bu zaman zarfında birbirimize kaç e-posta yolladık? İçlerinden tek bir tanesinin bile bu benden aldığına benzemediği kesin... Şeffaflığa ek olarak: Üç yıl önce, ilk yüzüstü inişimden sonra evinde keşfettiğim, şöminenin önündeki halı-devenin üzerindeki *cum shot*'lar dt: köpek *lekeleri* ya da *soğuk çiftçiler* (cold farmers and her false friends) kimden çıkmıştı? (Chie'nin böyle süt sağıcısı alışkanlıkları yok.) Tenimiz daha da şeffaflaşmalı. Çocukluğuyla ve sonraki kahramanlığıyla ilgili filmi tasarlamaya başladığımdan beri tekrar yoğun olarak, bir zamanlar ondan o çok özel teni satın aldığımız, Place Saint-Germain-des-Pres'teki varoluşçu dekorcuyu düşünüyorum. Hızlı hızlı ve hiç durmadan konuşarak (Bir e-posta yazsaydı, o da bunun kadar acayip olurdu.), balık dudaklarının arasında bir Boyard mais'yle, ısmarlama ten elbiselerimiz için gereken kumaşı sunum masasının üzerine fırlatan o küçük, feci şaşı terzi... Şeffaf ipek, çokboyutlu jelatin yaprakları gibi ellerinden akıyor. Ama sen elbette Beauvoir'ı düşüneceksin, eski dadılarından birini; ah, *gender studies* ile uğraşan ve cerrah eldivenleri ve jiletlerle işe koyulan sado- mazoşist lezbiyen çevrelerden çok önce (sorry, senin durumun değil)... *-So what? (M)eet her, (F)uck her, (S)tay with her.* Sen bunu önceden söylemiştin. Herkesin bildiği "life changing sex"in formülü... Ama: New York'u terk etmek zorunda kalmamak isterdim; ensest kardeş sevgimizi, ara sıra hâlâ düzüşen bir arkadaşlıktan öte bir şey haline getirmemizi ve şu anda senin Yeni Dünya'nda Yeni Bir Hayat yaşıyor olmamızı isterdim; Richard ve Chie ve

Simon'la iç içe... Şeffaf şeylerin uzun ömürlü olmaması şart mı? Manhattan'm mercan kayalıklarındaki ışıltılı, cam kadar parlak açık deniz balığı gövdelerimiz... "Kendi-İçin" için hiçbir gereklilik yok. Bir saat süren ve fark etmeden Neckar'ın öbür tarafına, Eski Köprü'nün üzerinden tekrar tarihi merkeze geçtiğim neredeyse beyin ölüsü Heidelberg yürüyüşümden sonra aslında o da yok. Köprüden geçişim sırasında, Brooklyn'den çıkıp yürüyerek Manhattan Bridge'in üzerinden geçerken ve gerilmiş iplerden oluşan kocaman arpın arasmdan geri zekalıların korkunç güzel, gümüşümsü kulelerine bakarken hissettiğim o sarhoş edici ve yıkıcı seçme özgürlüğü duygusuna kapıldığımı söylesem, bana inanır mısın? İtiraf ediyorum ki, Eski Köprü çok daha kısa... Fakat burada bir kez daha tekilliğin durgunluğuna, ikinci diferansiyel farkın ortadan kayboluşuna, felaket noktasındaki küçük, sersemletici boşluğa sahibiz. New York'a geri dönebilirdim. Matematik öğretmeni olmayı ve adımı Johannes olarak değiştirtmeyi deneyebilirdim. Tahıl pazarında bir simit tezgâhı açabilir ve böylece, gittikçe büyüyen Alman-*korkumdan* kurtulabilir; tiyatro oyununu, eleştirmeyi korkunç seven halkımın önünde, ilk kez kendi dilimde ve onların dilinde sahneleyebilirdim. Ve sahneleme çalışmaları sırasmda evli bir biyolog ve iki çocuk annesiyle yatıp yatmamam, tesadüflere ve fırsatlara bağlıydı; ve ikimizin cinsel enerjisine...Ben onun tartıya gelmez yarı sonsuzluğunu köprünün parke taşlarının üzerinde (bir çeşit dış balkonun tepesinde oturan, taş hali kendiyle özdeş seçmen Karl Theodor'un önünden geçerek) taşırken, Sartre'ın ölümünü neredeyse hiç zarar görmeden atlatmış olan bu özgürlüğe mahkum Kendi-İçin, feragat komedisiyle burada kalma trajedisi, çaresizce kaçıp gitme dramıyla çocuklar, susamurları, Kızılderililer ve tatlı su yengeçleri eşliğindeki gerçek ya da sadece arzulanan zina güldürüsü arasında bir seçim yapmak zorundaydı. Daha köprü kapısının yukarı çekilmiş, gerçekten varolan iner kalkar parmaklığının altından geçmeden, Pour-Soi'mın Descartesçı-serinkanlı bakış açısıyla bakınca bana en iyisi kendimi ciddiye almamak ve içinde drama ve sonuca ihtiyaç duyulmayan, Camille'in yerini yeni bir sevgilinin, yeni

orospuların ve hatta yeni, aşık eşlerin alabileceği karmakarışık bir hayat filminin sığ da olsa kurtulmuş karakterlerini gözümde canlandırmakmış gibi geldi.

Fakat çizgili çorap kapısını geçip sağa döndükten sonra, Heidelberg Maymunu yüzüme bir ayna tuttu. Yıllar önce bu maymunla ilgili bir şey okumuş ve filmlerimden birinin başında böyle bir figür kullanmayı düşünmüştüm. Sonradan bu fikir bana fazlasıyla bayağı ve fazlasıyla arsızca gelmişti, ama Ortaçağdan kalan Heidelberg, seyircileri maymun aynasında kendilerini karşılaştırmaları için şehir kapısına davet edecek kadar neşeliydi. Şehirde yine böyle bir maymunun olması, beni onunla şahsen karşılaşmaktan daha çok şaşırttı. Bu, seksenli yıllarda yapılan modern bir bronz heykeldi; aynayı bir elinde, yavaş atılmış bir karşı topu yakalamak için pingpong raketini tutar gibi tutan, çoban köpeği büyüklüğünde bir şebek... Kumtaşı bir platformun üzerinde, bana kalırsa gerekliliğine dair garip bir duyguyla oturuyordu; yine de ince dudaklarında, olumsallık gülümsemesi vardı. Elindeki yusyuvarlak bronz levha her gün cilalansaydı bile bir insanın yüzünü yansıtamazdı. İşte tam da bu, benim üzerimde büyük bir etki yarattı. Hayvanlar, daha iyi Budistler, bize olduğumuz ve olacağımız kör hiçliği hatırlatıyorsa gerçek sınırları belirlemenin; yani bizim için varolan, atlattığımız, katlandığımız ve bir ölçüde alıştığımız, onları gerçekleştirmenin bizim için bir mutluluk şansı yarattığı olasılıklardan oluşan ve üssü gittikçe azalan diziye bakmanın zamanı gelmişti. Hegel'in bu kör aynasını zahmetsizce, bir sonraki binyıla kadar yetecek bir sabırla binlerce turist kamerasına karşı tutan (belki de bütün bu objektiflerle donanmış yüzleri, bronz levhasının opak deposunda arşivlemek için) ve gülümseyen bronz akrabasının önünde, Klara'yı terk ettiğimden beri sadece iki gün mutlu olduğumu itiraf etmek zorunda kaldım: Bugün, bu günde, Camille'in lunapark treninin üstündeki uyarım saatlerinde ve üç yıl önce, Chiapas'taki fırtına sırasında... Demek ki benim için sadece iki tane işe yarar yol vardı; çünkü Klara o kadar ulaşılmaz hale gelmişti ki, sanki onu öldürmüştüm. Sarı

sonbahar yaprakları döne döne yerden yükseliyordu. Bir tanesi maymunun güçlü sol omzuna yapıştı; bir etiket gibi ya da maymun hiç kıpırdamadan zamanın ejder kanına bata çıka yürüdüyse, gelecekte kırılgan bir yer oluşturmak için... Arkamı döndüm ve bir grup Japon turist tarafından bir tür kart yelpazesi perspektifi içinde, Heidelberg Maymunu'na saygılarını sunan tip olarak fotoğrafım çekildi. Bu olay da bana çok anlamlı geldi. Hemen o gün bir video teçhizatı satın almak ve bu insanlarla ülkelerinin zamanına ve bu anın dirileceği topraklarına gitmek için yeterince param vardı. Camille bu seyahatin önündeki tek engeldi, daha doğrusu: Onunla eşdeğer olan tek hedef... Kuru ot pazarı ve trafiğe kapalı alan yönünde ilerlerken, onun Dr. Sandberger'in yanındaki başarılı oyunculuğunu ve filmlerimle ilgili ümit veren, belli ki onları kendi gözüyle görüp edindiği bilgisini hatırladım. Kendime, hayatımda oynadığı korkunç ve faydalı rolü anlayıp anlamadığını sordum. Bunu ona açıklamalı mıydım? O, benimle ilgili bir senaryo yazmamıştı. Benim yüzümle, benim sesimle ve benim organının düzinelerce versiyonuyla tanıdığı bir şeytan yoktu. Beni aramak için dünyanın yarısını dolaşmamıştı. Benim yüzümden kocasını terk etmemişti- ama hayır, Klara ve ben aşkımızı tamamen Camille'siz öldürmüştük, korkunç bir sessizlik içinde... O yüzden, birlikte yaşadığımız hayat yanıltıcı denebilecek kadar uzun bir süre mükemmeldi; bir rüyaya muhtaç (başka yok) her hayat kadar mükemmel... Yıkımın ortaya çıkması tehlikesi belirince, bir kabusa ve bir hayale ihtiyaç duydum ve yeniden Camille'i yarattım. Bu, Camille'e olan delice özlemimin kendimi yeniden bulma özlemim için bir metafor, ve bu kadını düşünerek gerçekten sinirini bozduğum bir dönemde Chie'nin benim için bir alın bandına Japon harfleriyle işlemesini istediğin CAMILLEBENİM! sözünün doğru olmasına engel değil... Belki de Camille'in hayatının benim hayatımda taşıdığı bütün bu anlamlar eşliğinde en önemli soruya, yani geçen yirmi beş yıl içinde hayatımı tekrar tekrar tanımlamış ve değiştirmiş olan bu arzunun tek bir şeyi mi temsil ettiği sorusuna pozitif cevap vermek uygun olur: Camille'e olan aşkım, sadece ve sadece bu insana; hayatımdaki

yerinin kesinlikle doldurulamazlığı... Bu aşk kendini hep çok net bir biçimde gösterdi; LSD korku 'tribimden' sonraki yeni hayatın ışığında başlayıp Büyük Meksika Genelevi'ne ve New York'taki Malinche oyunu çalışmalarıma kadar...

Sonra, trafiğe kapalı alandaki büyük bir şehir saatinin önünde, kolumdaki saatin beş dakika geri olduğunu fark ederek irkildim. Koşmaya başladım, fakat ayaküstü kafeye tam beş dakika geç vardım. Beni orada bekleyen kimse yoktu. İki saat boyunca, Camille'le yanında durduğumuz masanın orada durdum ve kalbim deli gibi atmaya başlayana kadar kahve içtim. Eisenstein'ı ve 2007 yılında ameliyat edildiğim ve Camile'in cerrahım olduğu o rüyayı gördüğüm, Meksika'daki geceyi düşündüm. Onun yokluğunun neşteri içime girdikçe giriyordu; Azteklerin taş sunaklarındaki çıkarılmış kalpler düşüncesiyle eşzamanlı olarak... Heidelberg'de kalpler kaybediliyor, hatırlarsın. Bu tiyatro oyununu yazmanın bana ne faydası oldu? Ama bunu büyütmeyelim; çünkü Heidelberg'deki bu sabahın görüntülerini hiçbir şekilde olası görmediğim son iki onyıl içinde belli bir dereceye kadar da yetişkin olmuştum. Camille'in bedeninin çıplak ve kurgusal açıdan en heyecan verici yerinin; o küçük, çoğunlukla sakladığı organının güneş görmeyen ve bu yüzden de neredeyse beyaz derisinin son derece net anısı peşimden geliyordu. Yine de Camille'in alyans takmadığı gerçeğinin ummak için bir sebep olması ihtimali, beni kalmaya davet etme konusunda boşanmamın onun için bir sebep olması ihtimali kadar düşüktü. En çok bir filmin sinemadaki gösteriminin başına, uzun bir yolculuğa ya da bilinçli olarak hazırlanmış bir ölüme uygun düşen bir dikkatlice uykuya dalma hali içinde, yavaş yavaş süzüldüm. Ayaküstü kafedeki tiplerin hepsi bu hoş, hafif narkozluymuş etkisi yaratan, akıcı gerçek dışılıktan nasibini aldı. Sesler boğuklaştı; vedalar ve geçişler o kadar büyük bir hızla ve kayarak peş peşe geliyordu ki, büyük kurgucu kadını; hayatımızın filmini kesip zihnimizin hesap edilemeyen kavşaklarına yapıştıran Mnemosyne[11] düşmanını izleyebildiğim duygusuna kapıldım.

[11] Mnemosyne: Bellek tanrıçası (Ç.N.)

İki hafta sonra Roma'da, çok sık karşılaşılan ve çok farklı tarzdaki ayaküstü kafelerden birinde, dudaklarımda bir fincan cappucino'nun küçük gözenekli köpüğüyle birdenbire Camille'in öğle sonrası aydınlığı içinde Corso'nun üzerinden geçip bana doğru geldiğini gördüm; kırmızı, diz boyunda bir elbiseyle... Kadın, bana ve tezgâhtaki uzay gemisine benzeyen şekerliğe o kadar yaklaştı ki, bu Romalı daha genç ve klasik casting ölçülerine göre daha güzel olduğu halde Camille'le arasındaki farkın yarattığı ve yüzüme yansıyan hayal kırıklığını kendi gözüyle gördü. Video filmime Via Appia'daki yağmurla başlamış ve bu yağmurun devamını Güney Almanya'ya kadar takip etmek istemiştim. Telefonda *Malinche*'in temsil hakları için söz verdiğim Dr. Sandberger yine de, Japon bir arkadaşıyla temasa geçmemi ve böylece projemin azımsanamayacak bir parayla kısmen finanse edilmesini sağlamıştı. Kısacası görünüşe göre, Chiapas'taki fırtınanın aklıma getirdiği ve Heidelberg Maymunu'nun aynasının pekiştirdiği fikri takip edersem, bu artık ölüme yapılan, sonsuz, damlayan bir seyahat değil... Hiçbir yerde bulunmak zorunda olmamak, bunun için yaratılmış gibi yaşamak, yüksek ironiden kaynaklanan sebeplerle biraz geç de olsa tufanı filme almak korkunç bir lüks... Yalnız, kendi hareketimin modeli benim için hâlâ netleşmiş değil... Fakat yeryüzünün mümkün olduğunca fazla noktasında yüzyıl sonundan önce yağan yağmuru filme almak çokkatmanlı, yorucu olmayan bir fikir... Hâlâ şehirlere, onların aydınlatma güçlerine, geometrilerine ve korkularına çok bağlıyım. Belki en fazla yağmurda değiştikleri, belki de benim gözümde en çok gerçekten ilginç olan aşkın gölgelendirmeleri ve kenarlandırmalarıyla, hüzünle, umutları kamçılayan ve boşa çıkaran sınırsızlıkla ve nihayet çıplaklıkla, masumiyetin öteki tarafında ve daima kameranın görüş alanı içinde yer alan çıplaklıkla ilişkili oldukları için... Kobalt mavisi yataylardan ve kırmızı dikeylerden oluşan ve bu ıslaklıktan flulaşmış gecede Hokkaido'nun üzerinde duran kafes, dünyanın sonu kadar güzel ve korkunç...

Dear maryproc@columbia.edu!

Üç ay boyunca yazdığım ve maus'a tıklayarak sana gönderdiğim mektubun açık kısmı burada bitiyor. Seni şaşırtmayacak, çünkü manşetleri sana attığım kartlarda yazmıştım. Bu mektup, şu anda içinde -ve yine Camillesiz- yaşadığım mutlu ümitsizliğin kelime bakımından zengin, karmaşık, salkım saçak ve müstehcen içyüzünden başka bir şey değildi. Gelecek binyılda görüşmek üzere!

Yours

G.

Sevgili Georg,

Senden bu şekilde haber almak çok ilginç, ama bir o kadar da ürkütücüydü. Daha önce hiç Japonya'dan ve ayrıca bu uzunlukta bir e-posta almamıştım.

Biraz uğraşıp kafamı toplamaya çalışıyorum. Aslında başka bir kadına, şu Amerikalıya yazdığın, roman uzunluğunda bir mektubu neden bana gönderiyorsun? Sadece teknik açıdan kolayca mümkün olduğu için mi? Tamam, senin için önemli olan şeffaflık, söylediğin gibi "pencere ten"... Senin o çılgın dil yeteneğin bende yok, gerçekten... Yazmadan önce uyuşturucu mu alıyorsun? Ya da: Bütün o yeteneklere sahipken benimle ne işin vardı? Benim hiçbir şeye özel bir yeteneğim yok; sadece kendimi düzenli buluyorum, o kadar... Bu hafta içinde bilimsel bir makaleyi, "nöropsikiyatrik hastalıklar ve antinöronik bağışıklık" konulu bir klinik araştırma projesiyle ilgili bir yazıyı bitirmek zorundayım. Ayrıca Monika, kızım, ağır bir grip geçiriyor. -Adını nereden biliyordun?- Bunu sadece, neden yazmaya senin kadar çok vakit ayıramadığımı açıklamak ve genelde tatlı su yengeçlerinin içine mikroçip yerleştirmediğimi belirtmek için söylüyorum.

Sana neler anlatacaktım... Ama gerçekten anlatmalı mıyım?

Bir tabela mı koymalıyım, milimetrik kağıdın üzerine kolonlar mı çizmeliyim, yoksa sana söylemek ve yazmak istediklerimi gösteren aleti mi açmalıyım?

Alyans takmadığımı fark etmişsin, doğru... 1995 Aralık'ında Manfred'den boşandığımdan beri takmıyorum. Frank sürekli göğüslerime yanaşmak istiyor. Ama ben, penis kıskançlığımı gidermek için Dieter'i (bir istisna olarak araştırmacı değil, müzisyen) ve çocuklar yüzünden günlerce geceleri evden çıkamadığım ve yatağımda yalnız uyumak zorunda kaldığım zaman, muzlara binen sağ elimin çıplak, pürüzsüz, dev örümceğini -muhtemelen sen bunu böyle tasvir ederdin- tercih ediyorum.

Ah, bu iğrenç... Senin, bir dua metninin mi yoksa pornografinin mi söz konusu olduğunun bir türlü anlaşılamamasına neden olan dilinde yazmak istemiyorum. Seni çarmıha gerdim ve sen benim yüzümden bütün cennet ve cehennem çemberlerinden geçmek zorunda mı kaldın, yoksa bir önceki günden kalan spermlerinin sayfalarını birbirine yapıştırdığı küçük seks defterindeki buruşuk bir fotoğraf mıyım? Bu aşırılığa ihtiyaç duyan, senin aşk tarzın olmalı; en azından dilsel açıdan... Filmlerin çok daha açık ve sakin... 1993'te Berlin'de *İngiltere Seyahati*'ni izlediğimde ilk kez seni anladığıma inandım. Chandrasekhar gibi olduğunu düşünmedim. Böyle bir insanı ve aslında istediğin her şeyi canlandırmak için gereken sanatsal güce sahip olduğunu fark ettim. İyi bir yönetmen olabilirdin. O üç kadınla içeri girdiğinde Berlin'deki kafede işte bu duyguyla oturuyordum. Yıllarca aklıma gelmemiştin Georg. Claudia'yı Berlin'de festival devam ederken ziyaret etmem, tamamen tesadüftü. Kadınlardan hangisi Klara'ydı? Üçünden biri senin karın mıydı? Bana tepeden baktın, tepedeki başarından; hayranlarının arasında, buz gibi soğuk, yanıma gelmeden... Çocuğumu kaybetmiştim, o aralar kendimi kötü hissediyordum. Avustralya'da geçen yıllardan sonra bir iş bulmayı ummuştum, en azından yarım günlük bir iş, ama önceleri bunu da başaramamıştım. Sonra da şu düşük olayı; hem ayrıca yakında olacakları, yani evliliğimin bozulacağını da hissediyordum. Eski kocam bugün yine Avustralya'da yaşıyor, en sevdiği doktora öğrencisiyle... Zor bilimlerle ilgili haberler böyle...

Mektubundaki birçok şey, tamamen anlaşılmazdı; ama bu

cevap mektubunda sana hiçbir şey sormak istemiyorum. Beni gerçekten kafanda yarattıysan, bunu isteyebileceğim kadar iyi yapamamışsın. Benzersiz ve geri döndürülemez olanın aşıkları sayılmak için yeterince yaşlıyız; Heidelberg'de zaman spiralinin üzerinde mutlu mutlu ters yöne gitmiş olsak bile... Bence bu eskiden mümkün olmazdı, tekrar edilmesinin mümkün olmayışı gibi... Bunun mukoza zarlarımızın metafiziği olduğu düşüncesinin hoşuna gittiğini varsayıyorum.

Yine de mektubundaki birçok şey, aynı zamanda çok da güzeldi. Teşekkür ederim. Ama eğer ben senin kendini evinde hissettiğin *imkansız* ülkeysem, kurtarılacak pek bir şey yok demektir, öyle değil mi? Gerçek düğün gecende rüyanda beni görmen, bütün film fikirlerini bana borçlu olman, benim yüzümden dünyayı dolaşman ve karını terk etmen, Heidelberg'deki o son gün olan her şeyin senin için yeni bir düğün gibi olması; bu yükü taşımak zor... Eğer bir işe yarayacaksa, çok çok üzgünüm. Bitirirken bu konuda bir şey daha söyleyeceğim, eğer becerebilirsem...

Onda aldatan kadın örneğini görüyorsak, ben Malinche değilim.Yirmi beş yaşına kadar ben erkekleri terk ettim, o zamandan beri onlar beni terk ediyorlar. Bu hesapla bir şeyler gösterilebilir. Bize gelince sevgilim: Birdenbire bunu çok ciddi söylüyorum: Sevgilim! Birbirimizi bir kez olsun bedensel olarak da sevmiş olmamız çok güzel ve gerekliydi.-, seni on beş yaşında terk ettiğimden beri her görüşmemizde bana korkunç bir hata yaptığımı ve benden sınırsızca üstün olduğunu kanıtlamak istedin. İspatı: Bugün hâlâ dondurmacıdaki olaydan bahsediyorsun, her buluşmamızda tavus tüylerini yelpaze gibi açıyorsun; ve son olarak, başka bir kadına anüsümün "yıllar önce çıkarılmış bir göz gibi dokunaklı bir biçimde hassas" olduğunu yazdığın o uzun e-posta da aynı şekilde bayağı ve yer yer iğrenç... (Onu bir kez daha görmek istemez misin? Üstüne sıçabilirim!) İtiraf et: Her zaman bana sahip olmak istedin ve bunu asla başaramadın, üstelik en azından K.'daki ilk ziyaretinde pek çok şans yakalamış olmana rağmen... Ama ben hâlâ

oldukça tutuktum; seninle seks hakkında doğrudan konuşamıyor ve belki de seks yapmak istiyordum, hatta belki daha fazlasını... O zamanki terapistim bana durumu böyle açıkladı. Bense ona inanmadım; ama o zamanki erkek arkadaşımla bir sonraki yatmak isteyişimde, suçunu tamamen ona yüklediğim küçük bir sinir krizi geçirdim. Terk ettiğim son erkekti, yirmi beşimde... Yine de bana göre, arkadaşım Jean-Paul'ün ikiyüzlülük teorisi erkek egemen bir saçmalıktan başka bir şey değil... Erotizm, farklı düzlemlerde oynanan bir oyun ve bizim aramızda sadece bir kez oynandı.

Georg, seninle aynı ölçüde müstehcen ve şefkatli olamadığım için üzgünüm. Belki de sadece senin yanında böyle olamıyorum. Aslında aramızda asla bir şey geçmemiş olması bir şekilde hoşuma da gidiyor. Böylece sen Şövalye Georg olarak kalmışa benziyorsun; ve ben de onun kurtarması gereken Bakire olarak kaldım, ikinci kez anne olduktan sonra bile... Ama şimdi çok uzun zamandır ejderhaların arasında yaşıyorum ve seni beş yılda bir şato penceremin altından atınla geçerken gördüğümde, yeni yara izlerini ve zırhının üzerindeki kurumuş kanı görüp irkiliyorum. Biz hiçbir zaman aynı hikâyeye ait olmadık, mesele bu olmalı. Benim Kızılderili geçmişimi aydınlatmak istediğinde, Azteklerle meşgul olman ve Meksika'ya (geneleve?!) gitmen de bu yüzden... Buna rağmen çocuklarımın isterlerse Karl May okumalarına izin veriyorum, ileride cinsel davranışlarında ortaya çıkabilecek sapmalara aldırmadan... Espri anlayışım olduğunu, prezervatif diye tutturmamamdan anlamışsındır. Ama eğer rahim sıvısı gibi şeylerle ilgileniyorsan, Kızılderili'nin ayrıntılı hikâyesini bir kez oku ve bunu utanç ve merhamet nedeniyle yap.

Bizim muhasebeden biri (O, kafamı senin e-postandan da fazla karıştırıyor.) bana, Tokyo'da ücretsiz bir server kullanmış olmana rağmen bu cevabın büyük ihtimalle sana ulaşacağını söyledi. Mailini dünyanın öbür ucundan alabilirsin, bir adrese ya da bir yüze sahip olmak zorunda kalmadan... Benim için senin yüzün yok Georg, nedenini tam olarak bilemiyorum.

Az önce bir kez daha mektubunun, benimle buluşmak üzere kafeye geri dönmeye karar verdiğin yerini okudum. Senin için bu, iki olasılıklı bir oyundu; Tanrı hükmü gibi bir şey... Benim için öyle değildi; ben bilinçli olarak aksi yönde karar verdim. Yüzü olmayan bir insanla mutlu olamam. Bu bana acı verse de... En güzel günümüzden beri şehirde başka gözlerle dolaşıyorum Georg. Kafeye artık adım atamıyorum ve çatı katındaki dairenin olduğu sokağa da girmiyorum. Tabii ki Dr. Sandberger'le karşılaşmaya biraz korkuyorum, ama aslında ben onu buluşmamızdan önce de hiç görmemiştim.

Geçen hafta, Tokyo'dan gelen uzun mektubunu aldıktan sonra, Eski Köprü Kapısı'ndaki maymunun önünden geçtim. Bu aralar kar yağıyor ve ben Tokyo'da da, senin o anda önünde durduğun benzer bir maymunun olduğu ve arka planda kışlık kimonoları içindeki Japon kadınların yüksek tahta ayakkabıları ve onları kardan koruyan rengarenk kâğıt şemsiyeleriyle tıkır tıkır yürüdükleri gibi tuhaf bir hayale kapıldım.

Kendine iyi bak, Georg!
Daima senin,
Camille

Thomas Lehr

Nabokov'un Kedisi

Hayatının aşkıyla karşılaştığında farkındalık duygusu yoğun ve gelişmeye açık, henüz 14 yaşında bir gençtir Georg. Cinselliği ve kadın erkek ilişkilerini keşfetmek üzeredir, ancak bir türlü keşfedemediği Camille'le yolları hayatlarının farklı dönemlerinde sürekli kesişir. Başka kadınlar girer çıkar Georg'un hayatına. Camille ulaşamadığı, abarttığı bir imgeye mi dönüşmüştür? Belki de, **bir kadınla yatmamak hiç bu kadar güzel olmamıştır.**

Tıpkı evinde beslediği hayvanı komşuya verip bir daha geri alamadığında kendinden nefret eden Nabokov gibi, Georg da kendinden nefret eder ve Camille'i gittiği her yere taşır; zihninde, çantasında, ve rüyalarındadır Camille... Düşsel avuntularla ve yaratıcılıkla geçen Camille'siz hayatını bilim, felsefe ve sinema ile, Sartre ve Cortés'le besler.

Mutlak özgürlük, ölümüne varoluştan gelir.

Thomas Lehr, otobiyografik romanında Georg aracılığıyla erkeğe, kaybettiği kadınını aratıyor. Bu keşifte her erkek kendi dönüşümünü görecek; erkekte iz bırakmadığını düşünen kadın ise erkeğin hayatını aslında nasıl çevrelediğini anlayacak.

"Lehr, sanatsal ve aynı zamanda erotik eğitim veren eseri Nabokov'un Kedisi'ni, ciddiyetle ve ustalıkla yüceltmiş." - Volker Hage, Der Spiegel

Nabokov'un Kedisi, Almanya'da 1999 yılında Rheingau Edebiyat Ödülü'nü ve 2000 yılında Wolfgang-Koeppen Ödülü'nü almıştır.

Yazarın *September Fata Morgana* adlı eseri Ocak 2012'de Galata Yayıncılık'tan çıkacaktır.

Roman